

Historisch Huisonderzoek Woelwijk in Voorschoten Familie Heemskerk eigenaar 1707 t/m 1762

Opsteller: Jacques Duivenvoorden

Datum: 19 maart 2021

Versie: 0.139

Contact: jacquesduivenvoorden@ziggo.nl

Foto: Woelwijk, Woelwijklaan 11, Voorschoten (foto J.J. Duivenvoorden, Den Haag)

0. Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Voorwoord	blz. 2
Hoofdstuk 2	Verantwoording	blz. 3
Hoofdstuk 3	De ligging van Woelwijk	blz. 5
Hoofdstuk 4	De eigenaren van Woelwijk van de familie Heemskerk	blz. 8
Hoofdstuk 5	Stamreeks Heemskerk	blz. 26
Hoofdstuk 6	Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr	blz. 218
Hoofdstuk 7	Zoektocht naar de ouders van Annetge Jansdr van der Fits	blz. 231
Hoofdstuk 8	Literatuur	blz. 234
Hoofdstuk 9	Overzicht bronmateriaal DTB	blz. 235
Hoofdstuk 10	Overzicht bronmateriaal onroerend goed	blz. 237
Hoofdstuk 11	Dankbetuigingen	blz. 285

Hoofdstuk 1. Voorwoord

De familie Heemskerk is in 1707 eigenaar geworden van de boerderij Woelwijk (nu gelegen aan de Woelwijklaan 11) in Voorschoten na publieke veiling door de erfgenamen van de in juli 1706 kinderloos overleden eigenaar Dirck Jorisz van Outshoorn.

De familie Heemskerk is een grote Rijnlandse familie met vertakkingen in onder meer Hillegom, Leiden, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Rijnsburg, Sassenheim, Voorschoten en Warmond, maar ook in het Kennemerland in Haarlem en Heemstede, alsmede in Alkmaar.

In deze publicatie wordt extra aandacht besteed aan de tot deze publicatie oudst bekende stamvader, namelijk Cornelis Willemsz Heemskerk (Heemskerck), die schout was van Oegstgeest en Sassenheim en bij zijn overlijden zijn boedel in deplorabele ("desolate") financiële staat achterliet, waarvoor door het Hof van Holland een curator, Franchoijs Thielmansz de Coninck uit 's-Gravenhage, werd aangesteld om de afwikkeling van de boedel in goede banen te leiden.

Ook wordt de vraag beantwoord of Willem Willemsz, schout van Sassenheim van 1500 – 1525, de vader zou kunnen zijn van vernoemde Cornelis Willemsz Heemskerk. Een aantal indicaties wijzen in deze richting. Echt volledig bewijs is niet gevonden. En of Willem Willemsz ook de vader is van Floris Willemsz, die van 1540 t/m 1545 vermeld wordt als schout van Oegstgeest en Sassenheim en de opvolger kan zijn van schout Willem Willemsz. Vervolgens is er ook nog Isaac (Isaack / Ysaack) Willemsz van Heemskerck met nageslacht in Lisse, die ook diens zoon zou kunnen zijn. En tenslotte Allert Willemsz, die vanuit Sassenheim in 1556 als poorter in Leiden gaat wonen en daar heiligegeestmeester, kerkmeester en veertigraad wordt alsmede Jeroen Willemsz, die schout is van Hillegom in 1562 en een zoon Aelbert Jeroenz heeft die molenaar is vanaf 1579 in Warmond en later vanaf 1599 in Lisse.

Uit de boedelveiling van de nalatenschap van de laatste eigenaar van Woelwijk van de familie Heemskerk, Hendrick Mattheusz (Teeuwisz) Heemskerk in november 1761 is af te lezen dat Woelwijk in de periode van 1707 tot 1762 een echte boerderij was met koeien, paarden, varkens, schapen, kippen, verbouwen van aardappelen en knollen en de produktie van boter en kaas. Dit is af te leiden uit de levende have en de gereedschappen die in groten getale op deze publieke veiling te koop werden aangeboden. Vooral voor insiders in het boerenleven zal het duidelijk worden uit deze verkoop hoe het boerenbedrijf er op Woelwijk uit heeft gezien. Het eigendom van Woelwijk door de familie Heemskerk besloeg bij elkaar slechts 55 jaar.

Opnieuw (ook bij de familie Van Outshoorn was dit het geval) noodzaakte kinderloosheid en het ontbreken van een opvolger uit het eigen gezin of de eigen familie dat de boerderij middels een publieke veiling te koop werd aangeboden in april 1762 na het overlijden van Hendrick Mattheusz Heemskerk in oktober 1761.

De koper en nieuwe eigenaar in 1762 Joseph van der Lis, meester chirurgijn, heeft het gebruik van Woelwijk wezenlijk veranderd en ook het uiterlijk en de inrichting van Woelwijk aangepast (geapprobieerd / verbeterd) tot buitenhuis. Dat is te lezen in mijn publicatie over zijn periode als eigenaar: "Stamreeks Leiss / Van der Lis (Familie van Joseph van der Lis, eigenaar van buitenhuis Woelwijk)" van 11-09-2018 en gepubliceerd op www.hogenda.nl. In de 19^e eeuw wordt met de familie Kranenburg (eigenaar 1822 - 1865) en mijn betovergrootvader Jacobus Duivenvoorden, veeboer en wethouder van Voorschoten (eigenaar 1865 - 1887) het agrarische gebruik van Woelwijk voortgezet. Dat zal in een latere publicatie aan het licht komen.

Hoofdstuk 2. Verantwoording

Het historisch huisonderzoek van boerderij / buitenverblijf Woelwijk in Voorschoten, nu gelegen aan de Woelwijklaan 11 in Voorschoten en eerder (in de 17e en 18e eeuw) getypeerd als liggend tegenover landgoed Rouwcoop aan de noordzijde van de Heereweg, wordt uitgevoerd vanuit de nadruk op het sociale netwerk en de familieverbanden van de opeenvolgende eigenaren. Dat geldt met name vanaf de 16e eeuw waarin de schoutenfamilie Van Rijn eigenaar was van een huis op de plaats waar nu Woelwijk ligt. Dit oorspronkelijke huis is ca. 1573 verbrand in de troebelen van de eerste jaren van de Tachtigjarige oorlog. Op dezelfde plaats is vóór 1614 een nieuwe woning gebouwd als huismanswoning (boerderij).

In deze serie publicaties beschrijf ik de verschillende families die eigenaar zijn geweest met de wettige eigenaar als hoofdpersoon. Eerder zijn publicaties opgesteld over de oudste eigenaren van de familie Van Rijn over de periode 1544 – 1651, over de eigenaren van de familie Van Outshoorn over de periode 1651 - 1707 en over meester-chirurgijn Joseph van der Lis die als vrijgezel eigenaar van Woelwijk is geweest in de periode 1762 - 1807. In deze publicatie is de familie Heemskerk de hoofdpersoon met twee generaties. De laatste eigenaar van deze familie was Hendrick Mattheusz Heemskerk, eigenaar van Woelwijk vanaf 25-05-1723 bij onderhandse boedelscheiding van de nalatenschap van zijn overleden moeder Annetje Jansdr van der Fits, weduwe van Mattheus Hendricksz Heemkerck, die boerderij Woelwijk kocht bij een publieke veiling op 11-01-1707.

Omdat de boerderij verkocht werd via een publieke veiling en niet in de familie bleef in 1707 werd de boerderij feitelijk geheel ontruimd en de gehele inboedel met het vee verkocht middels een publieke boedelveiling. De volgende eigenaar kon dan zelf weer opnieuw de boedel gaan inrichten.

Voor een terugblik op alle eigenaren van Woelwijk zijn deze verkopen van de boedels een prachtige bron van informatie over de inrichting en het gebruik van Woelwijk.

De Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed in Amersfoort heeft Woelwijk op 2 mei 1968 ingeschreven als Rijksmonument onder monumentnummer 38033 (<https://cultureelerfgoed.nl/monumenten/38033>)

De omschrijving is als volgt: Boerderij "Woelwijk", gemetselde bogen boven de vensters. Twee naast elkaar gelegen topgevels. Opkamer 17e eeuw.

Het kadastrale perceel is B 7626 in Voorschoten.

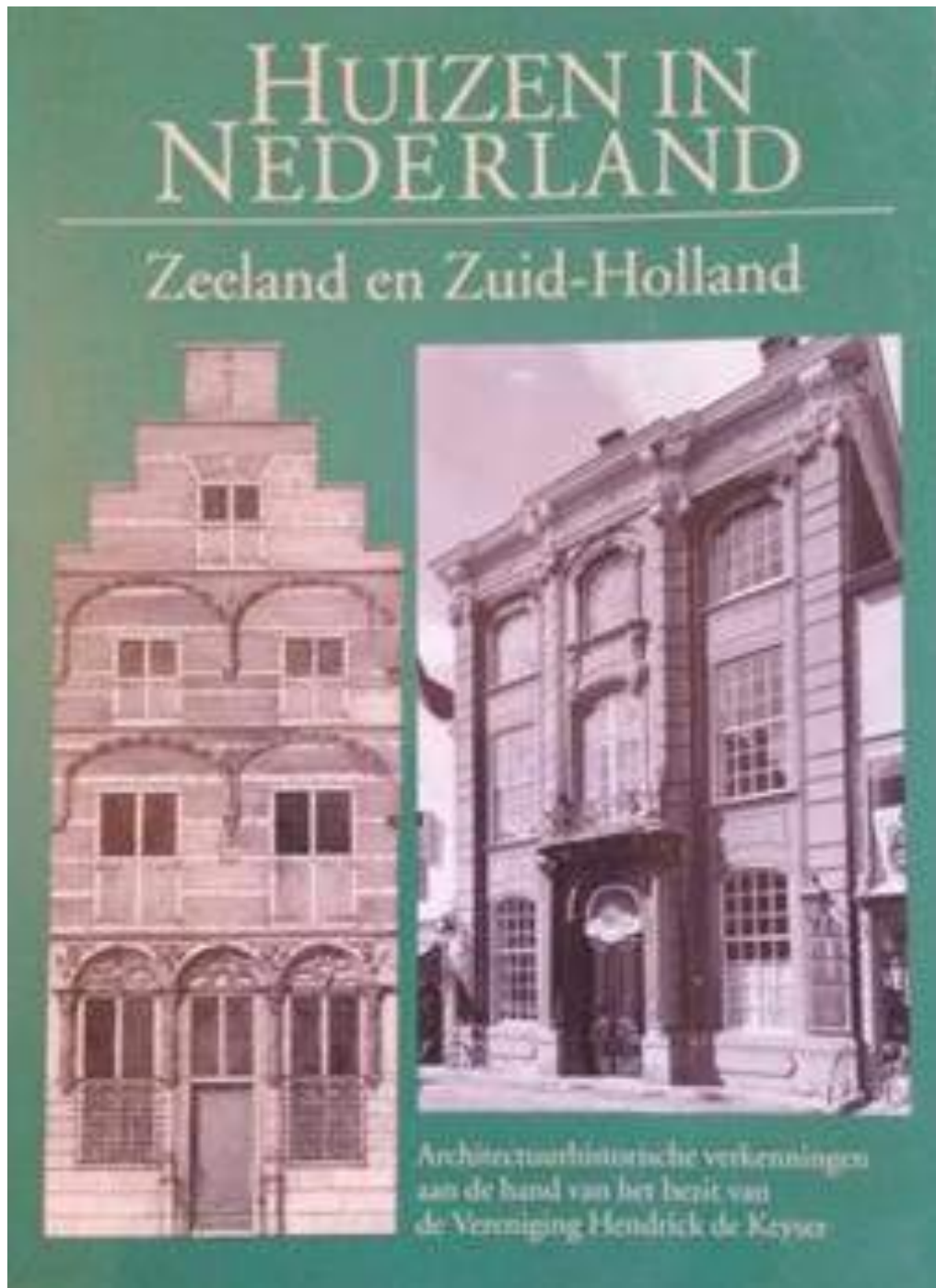

Bron en beeldrecht: Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, Beeldbank. Achtergevel Woelwijk, Woelwijklaan 11, Voorschoten Objectnummer: 187.463 Vervaardiger: Bouma Jaar: 1958 <http://rce.pictura-dp.nl/20246554>

In het Leidsch Jaarboekje 1969 in het artikel "Monumenten uit de omgeving van Leiden" (auteur C.J. Bardet) op blz. 201 wordt vermeld:

“De boerderij Woelwijk aan de Woelwijklaan te Voorschoten is een restant van een mogelijk in 1574 verwoeste boerderij. Door een wijziging van het uitbreidingsplan kon dit pand gespaard worden. De stal was reeds gesloopt, zodat nu alleen de woning gerestaureerd kon worden.”

Tenslotte: Woelwijk is sinds 1975 in eigendom en beheer bij Vereniging Hendrick de Keyser in Amsterdam en beschreven in het door deze vereniging uitgegeven boek “Huizen in Nederland. Deel III. Zeeland en Zuid-Holland”.

“Huizen in Nederland. Deel III. Zeeland en Zuid-Holland. Architectonische verkenningen aan de hand van het bezit van de Vereniging Hendrick de Keyser”, prof. dr. Ir. R. Meischke, dr. Ing. H.J. Zantkuijl, drs. P.T.E.E. Rosenberg, uitgave Waanders Uitgevers, Zwolle en Vereniging Hendrick de Keyser, zonder jaartal

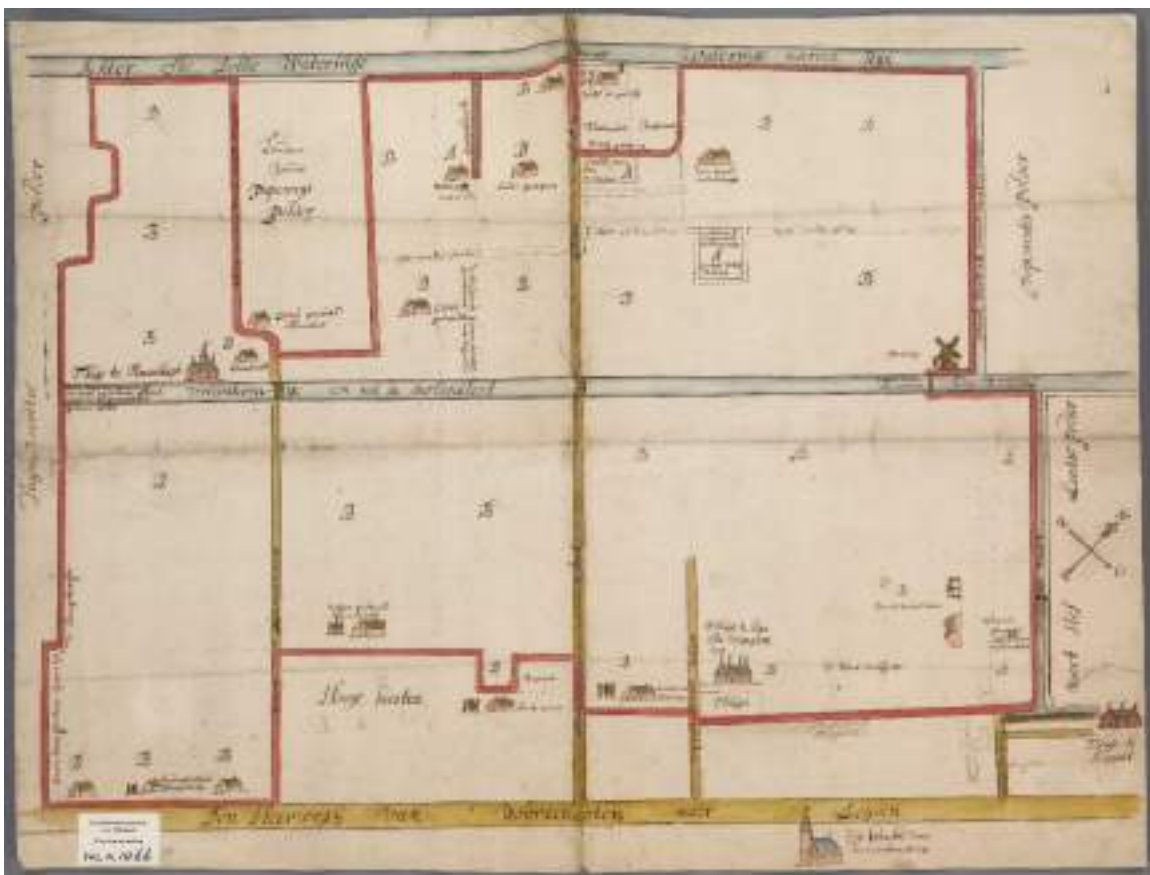
Hoofdstuk 3. De ligging van Woelwijk

Om een beeld te geven van de locatie waar Woelwijk lag begin 18^e eeuw is in deze publicatie een drietal illustraties opgenomen waarmee de ligging van Woelwijk zichtbaar wordt.

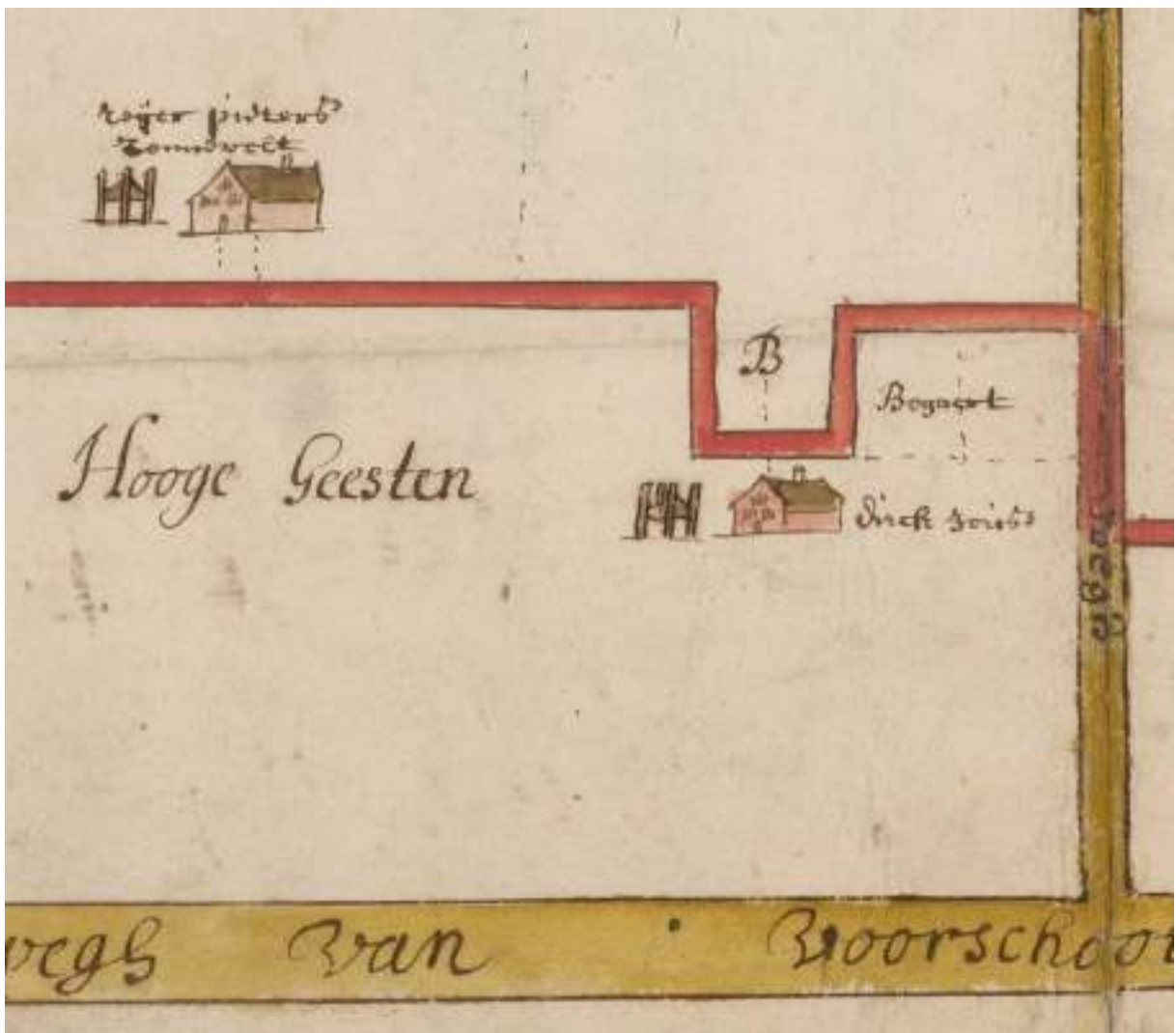

Illustratie: fragment provinciale kaart Voorschoten 1865

In 1673 wordt een ontwerpkaart opgesteld van de nieuwe Oranjepolder in Voorschoten. Op deze ontwerpkaart staat de boerderij van de vorige eigenaar Dirck Jorisz (van Outshoorn) afgebeeld linksbeneden boven de Heerwegh naast de tekst "Hooge Geesten".

Ontwerpkaart van de Oranjepolder 1673 (Hoogheemraadschap van Rijnland, No. A1066)

Detail van de ontwerpkaart van de Oranjepolder 1673 (Hoogheemraadschap van Rijnland, No. A1066)

Hier onder staat afgebeeld een fragment van de kaart van Voorschoten uit de privé-collectie van Wim Brekelmans in Voorschoten, "Kaart van de Heerlijkheid Voorschoten, Voorschoten in de 18e eeuw" getekend en afgedrukt door Th. Laurentius in 1964.

De ligging van Woelwijk tegenover het landgoed Roucoop is hier duidelijk te zien. Bij Woelwijk boven de tekst "de Hooge Geest" staat de naam van de eigenaar Hendrick Teeuwisz Heemskerck.

Illustratie: kaart van Voorschoten (Bron: privé-collectie Wim Brekelmans, Voorschoten, Kaart van de Heerlijkheid Voorschoten, Voorschoten in de 18e eeuw getekend en afgedrukt door Th. Laurentius, 1964)

Hoofdstuk 4. De eigenaren van Woelwijk van de familie Heemskerk

De erfgenamen van Dirck Jorisz Outshoorn - met als executeurs van zijn testament Joris Willemsz Outshoorn, Dirk Reijersz Moerkerken, Cornelis Schrevelsz Versijde en Cornelis Dirksz Westerwout - transporteren na publieke veiling op 11-01-1707 (Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 95, f. ?, dd. 11-01-1707) "Een bouwmanswoning bestaende in huijs, schuuren, bargaen, boomgaert, potinge ende plantinge mitsgaders een partije weijland daer aen groot volgens meetinge ende kaarteringe van Anthonij Velsen geswooren lantmeeter van Rijnlandt 9 mergen 33 roeden" (in de 19e eeuw genoemd Woelwijk) in Voorschoten voor 9.500 gulden aan Annetje Jansdr van der Fits, weduwe van Mattheus Hendricksz Heemskerk. Dit transport wordt voor schout en schepenen van Voorschoten vastgelegd op 23-05-1707 (Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 16, f. 124).

Voorafgaand is de gehele inboedel de boedel van de in 1706 overleden Dirck Jorisz van Outshoorn bij publieke veiling verkocht. Uit de inventaris die opgemaakt is op 31-07-1706 kan een indruk worden verkregen van zijn bezit, veestapel en agrarische activiteiten. Hij blijkt met name in de productie en verkoop van boter gespecialiseerd te zijn geweest die tot in Zeeland is geleverd.

Daarmee wordt Annetje Jansdr van der Fits de eerste eigenaar van de familie Heemskerk van de bouwmanswoning Woelwijk, die er in 1707 uitzag zoals op onderstaande tekening van W.J. Berghuis uit 1970.

Bron: "Boerenerfgoed. Het boerderijenboek van Voorschoten en Wassenaar", Carla Scheffer en Robert van Lit, uitgave TasT, Hollandse Rading, 2006

Vanaf de koop van Woelwijk op 23-05-1707 is in de morgenboeken van Voorschoten goed te volgen wie de eigenaar was (aanvankelijk Annetje Jansdr van der Fits en later haar zoon Hendrick Teeuwisz Heemskerk) en wie de gebruiker van de landerijen.

In 1708 is de situatie als volgt:

Andere Landen leggende
 in den voortz. Ambachts aande
 Noordzijde van de Heerenwegh,
 Beginnende van de Scheydinghe
 tusschen Voorschoten en
 Veer, ende van daar voort
 voortwaertt opgaande heuffend
 de voortz. Scheydinghe heeren
 tot de Voerwegh toe, en zoo
 voortt, tusschen de selve Voerwegh
 ende der Heerenwegh voortwaertt
 aan tot de Papenwegh toe.

Annetje Jans Wed.^e van Teeuwis
 Heemskerk 21. 11. 75
 16 Cornelis Teunisz Cleijn — / 23-11-25

Annetje Jansdr was eigenaar van 21 morgen 2 hond en 75 roeden. Cornelis Teunisz Cleijn was de gebruiker of pachter. In de stamreeks Heemskerk, die hierna volgt, is te lezen dat hij sinds 07-11-1693 de echtgenoot is van Annetge Teeuwisdr Heemskerk, dochter en het oudste kind van Annetge Jansdr. Wellicht woonden zij beiden sinds 1707 bij hun moeder en schoonmoeder op Woelwijk (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorschoten, Inv. Nr. 7858c). Van Hendrick Teeuwisz Heemskerk weten we dat hij op 10-04-1714 nog in Oegstgeest woonde (blijkt uit een schuldbekentenis die zijn zuster Annetge dan afsluit).

In 1716 is de nieuwe situatie als volgt:

D' A. van Dinschedden, eigenaar M: H: R:
 D' W. Teeuwisdr Heemskerk 16 - 3 - 25
 O: Hendrick Heemskerk

De weduwe van Teeuwis Heemskerck is eigenaar van 16 morgen 3 hond en 25 roeden. Nu is de gebruiker of pachter haar zoon Hendrick Heemskerck (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorschoten, Inv. Nr. 7858e).

In 1720 is de situatie als volgt:

3-2-50 W. L. probe tot Leyden
 in t. Elisabeth Gabbings - 3-2-50
 H. Hendr. Heemskerck

7-5-50 Claas Cornelis van Rijn
 in t. Annetje Jans wed.
 van Teeuwis Heemskerck - 7-5-50
 H. Hendr. Heemskerck

Hendrick Heemskerck is pachter van een naast Woelwijk gelegen perceel land van 3 morgen 2 hond 50 roeden, dat hij later zal verwerven. Zijn moeder Annetje Jans weduwe van Teeuwis Heemskerck is eigenaar van Woelwijk met landerijen totaal 7 morgen 5 hond 50 roeden.

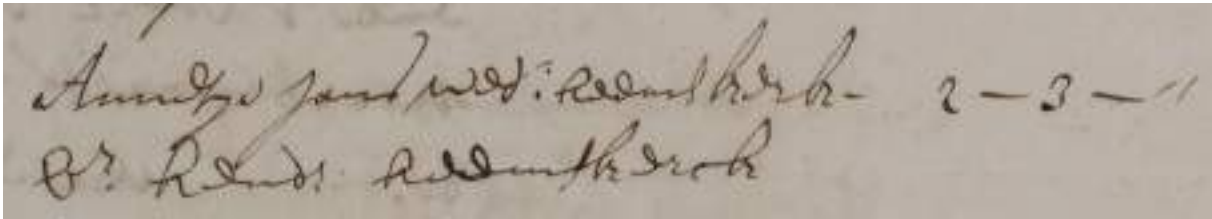
Daarnaast is Annetje Jans eigenaar van een tweetal percelen land bij de Papeweg:

2-1-50

Anden Landen in de
 Voorre ambocht gelijck
 begijnd van de
 Papeweg of t. h. h. h.
 de oostervelding en
 t. h. h. van Wateren
 oostwaerts opgaend
 tot in de Rijn toe,
 en van des Voort
 t. h. h. de Rijn
 en t. Voort t. h. h.
 noortwaerts op tot
 de ... velding toe.

2-1-50 (Sijf Cornelis Claas
 in t. Annetje Jans wed. van Teeuwis Heemskerck
 H. Hendr. Heemskerck - 2-1-50
 H. Hendr. Heemskerck

Het eerste perceel bij de Papeweg is groot 2 morgen 50 roeden met Annetje Jans als eigenaar en Hendrick Heemskerck als pachter.

Annetje Jans wed. Heemskerck 2-3-11
Hr. Hendr. Heemskerck

Het tweede perceel bij de Papeweg is groot 2 morgen 3 hond met Annetje Jans als eigenaar en Hendrick Heemskerck als pachter (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorschoten, Inv. Nr. 7858f).

In de ambachtslegger van Voorschoten, opgemaakt tussen 29 oktober 1602 en 30 juli 1603 en bijgehouden tot het einde van de 18e eeuw, is te lezen dat de bouwmanswoning Woelwijk met omliggend land op 23-03-1723 is overgedragen aan Hendrick Teeuwisz Heemskerck, de enige zoon van Annetje Jansdr van der Fits bij Mattheus Hendricksz Heemskerck:

“Claas Cornelisz van Rhijn VII mergen V hont XLVII roeden

Nu geheel Willemptie Keijsers bij opdracht vanden 19 november 1654 in eigendom, Pieter Lourisz van Rhijn bruijcker

Nu eijgen Dirck Jorisz Outshoorn bij scheijding voor den notaris Frans van Cingelshoeck tot Leijden in dato den 11e mej 1668

Nu eijgen Annetge Jans vander Fits weduwe van Teuwis Hendrix Heemskerck bij opdracht van dato den 23e mej 1707

Nu Heijndrick Teuwisz Heemskerck bij scheijding van 25e mej 1723

Nu hiervan op Joseph vander Lis 5 mergen 3 hont bij opdracht 29 april 1762”.

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Archief Voorschoten voor 1811, Inv. Nr. 56, Afschrift van Inv. Nr. 54 (Ambachtslegger, opgemaakt tussen 29 oktober 1602 en 30 juli 1603), bijgehouden tot het einde van de 18e eeuw, f. 47.

De onderhandse boedelscheiding van de nalatenschap van Annetje Jansdr van der Fits heeft plaatsgevonden op 25-05-1723 terwijl zij reeds vóór 10-04-1714 is overleden zoals te lezen is in de stamreeks Heemskerck in het volgende hoofdstuk van deze publicatie. Deze onderhandse boedelscheiding heeft niet plaatsgevonden voor een notaris of voor schout en schepenen van Voorschoten.

Door deze boedelscheiding is Hendrick Teeuwisz Heemskerck de tweede eigenaar geworden van de bouwmanswoning Woelwijk van de familie Heemskerck.

Hij wordt vermeld in het kohier van de verponding van Voorschoten van 1731 als eigenaar van Woelwijk als volgt: “Buijten 't Dorp aande Noortzijde No. 151 (164) 3: 16: 0 Een Bouwmanswoningh Eige Hendrick Heemskerck Wert met de landen door den eigenaar zelfs gebuijct” (Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Oud Archief gemeente Voorschoten 1400 - 1810, Inv. Nr. 145).

Op 09-10-1761 maakt Hendrick Teeuwisz Heemskerck, bouwman, “zijnde ziek en te bedde leggende” zijn testament (codicil voor één persoon) op voor notaris Willem Suurmond in Voorschoten. Hij verwijst naar het mutuele testament op de langstlevende dat hij op 23-03-1728 samen met zijn huisvrouw Neeltje Jans

Neederdijck ten overstaan van twee schepenen van Voorschoten met de secretaris aldaar heeft gemaakt. Hij verklaart "Dat de voornoemde zijn comparants huijsvrouw tot smertelijcke droeffheijdt en leetweezen van hem comparant al tzedert een geruijmen tijdt is geweest in die ongeluckige toestand, dat dezelve het gebruik van haar verstand heeft verlooren, in zoo verre dat dezelve is innocent en in 't allerminste niet in staat om haare huijshouinge waar te neemen, veel min dat zij in staat zoude zijn, ingevalle hij comparant de eerststervende mogte zijn, haare goederen zelfs te kunnen regeeren off administreeren". Hij legateert aan Arij Leendertz Vergouw en Aaltje van der Geest, echteluiden, tegenwoordig bij hem comparant wonende en zijn bouwerij waarnemende, een som van 200 gulden. Tenslotte stelt hij tot executeurs van zijn nalatenschap en voogden en curateurs over zijn echtgenote aan Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff (Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Notarieel Archief, notarissen 1669 – 1842, Inv. Nr. 8268f, akte 55).

Van den Goedel door hem Comp^e Notarissen, door de Notarissen
 Executeurs en Voogden aan Arij Leendertz Vergouw en Aaltje
 Vander Geest Egteluyden, Jegenwoordigh by hem Comp^e woonende
 ende sijne Bouwerij waarnemende, offe die van hem Beijden
 als dan in Leven sijn, sal moeten worden sijtgeleest
 en voldaan een som van twee hondert gulden,
 als de deses Somme aan hem sijn te sijn, offe die sijn
 die van hem Beijden als dan in Leven sijn, legateerende
 by Deelen.
 Ende by Comp^e versolgent als hi ook broederinge willeende doen
 ontrent het Executeurschap en Voogdij, soo over hys, als hys
 Notarissen Goedel en Minder sijn.

Goedert van een Persoon.

Den Comp^{te} heeft verklaart tot geen vren-
dydent guldent geyoedt te sijn;
En dat hy geen Ampt off Bedieninge
bedit; twelcke in het Amptgelt is ge-
laxert.
En werd in de Ude geen Makingh
van Proccommiss gevonden.

Op Nuyden den 9^{en} October 1765.

Comparsere voor hy Willem Janszmond Openbaer
Notaris by den Here van Holland, mitgaders in de
Uye Heerlyckheden van Voorstooten en Leur gead.
metteent, ter presidentie van de Hagensende getuyge-
De Eerwaer Hendrick Janszond: Heerlyckhe Bouw-
man woonende in de Heerlyckheydt van Voorstooten,
my Notaris bekent, Synde ^{bedeleggende} Lief en by dogh egher sijn
Verstand en Memorie volkomen magtigh en getuygende
Soe als Nuyterlyck bleek.

Te kennen gevende dat hy Comp^{te} tenewent sijn huys,
Vrouwe Noeltje Jans Heederdyck op den 23^{en} Maast 1728
ten Overstam van twee Scheepman van Voorstooten
geadsteent mit den Secretaris alonar, heeft gemaakt
ende gepartteert Linnus Mulneke Testamentaere Dispo-
sitie, waar by sy leden den een den ander oer en weder
en luttels deertstervende den langstlevende van huse

Alle Welcke Voorde Staat hem Comp^{te} Digniteit doorzeken
Lijde, verklaard hij het Leve te weeten Lijde laatste en
Uytterste wille, begerende dat het Leve als zodanigh
Stand grijpen en Effect voortteeren zal, bij als Judicial, of
andere Acte van Uytterste wille, alsoo als het Leve best
na Rechten zal kunnen bestaen, niet tegenstaande
hier in de eenige Verrijmanissen moeten Lijde gepleegt,
Verloekende Dien aangaende het Uytterste Beneficium
te mogen genieten.

Alsd gedaen ende geparticeert in de Lijde Keestijdelijde
van Voorschoten ten Lijde Landen Comp^{te} ter presentie
van Arij Cornelis: Verdigal en Cornelis Arijde: Verdigal
als getuygen hier toe verloekt.

Dit + Merk is gestelt door
Hendrick Teendwist: Steenkerk
die verklaard heeft door Swackheyt
niet in Staate Lijde om Lijde Naam
te kunnen schrijven.

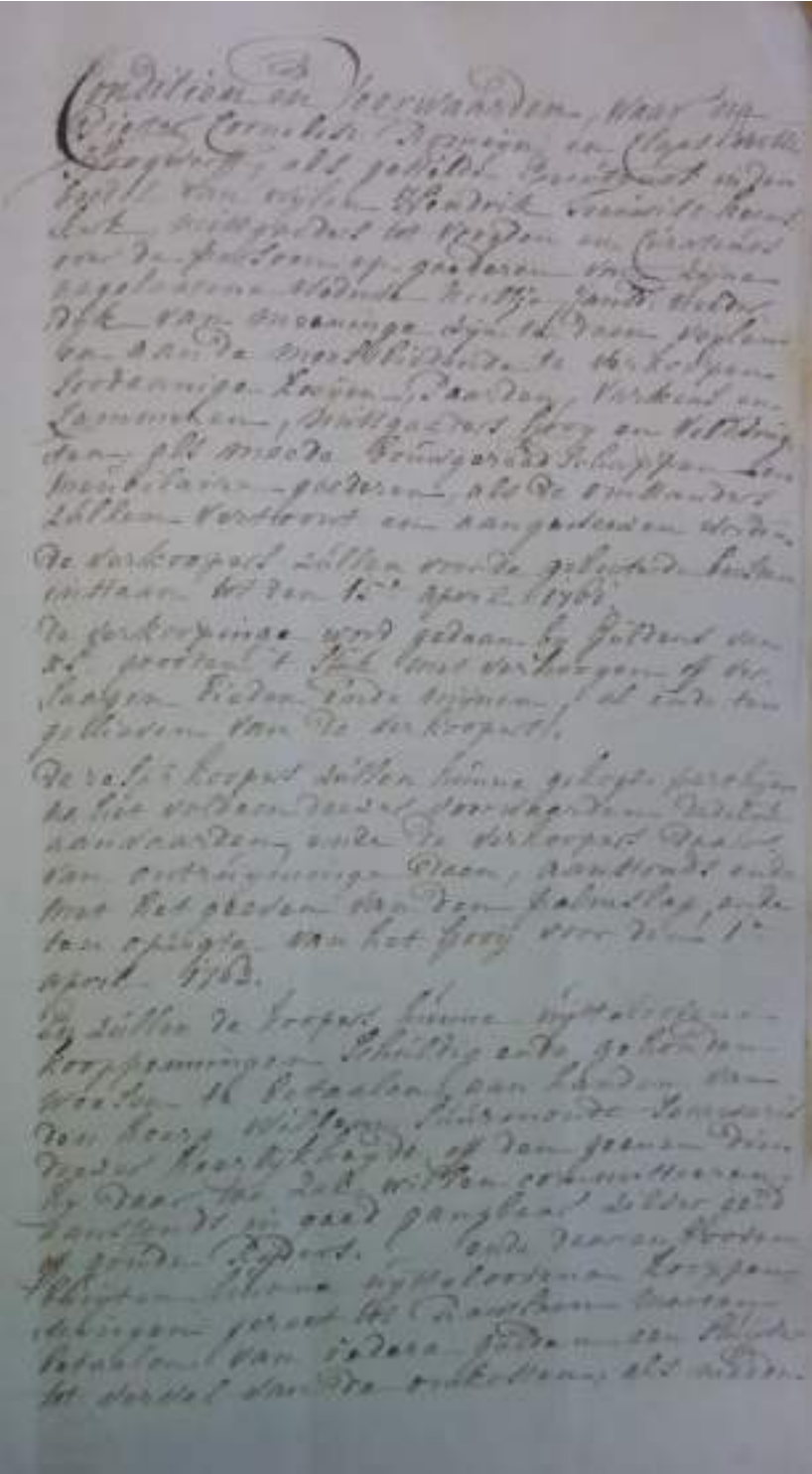
Dit + Merk is gestelt door
Arij Cornelis: Verdigal.

Kornelis Arij vertegaal

W. Schuurman
Notaris

Omdat er uit zijn huwelijk met Neeltje Jansdr Nederdijck geen kinderen geboren zijn was er geen natuurlijke opvolger en heeft ook de grote familie Heemskerk na het overlijden van Hendrick Teeuwisz Heemskerk in 1761 geen opvolger geleverd, zodat er niets anders opzat voor de aangewezen executeurs van zijn nalatenschap Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff om de bouwmanswoning te verkopen, opnieuw middels een openbare veiling.

De publieke veiling en verkoop door Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff aangestelde executeurs in de boedel van wijlen Hendrick Teeuwisz Heemskerk en voogden en curateurs over de persoon en goederen van zijn nagelaten weduwe Neeltje Jansdr Nederdijck van koeien, paarden, varkens en lammeren, mitsgaders hooi en veldvruchten, alsmede bouwgereedschappen en meubilaire goederen vindt plaats op 17 en 18 november 1761.

11.	Een ongebr. kaffiebon . Leendert + Bergman	kerlijf 161.	---
12.	Een ongebr. kaffiebon . Janet De Witte	---	37.
13.	Een ongebr. kaffiebon jaerd v. hoort.	---	39.
14.	Een ongebr. kaffiebon, W ^e v. Burg.	---	42.
15.	Een ongebr. kaffiebon. Hingj mealen Mannikandam.	---	43.
16.	Een ongebr. kaffiebon, Dijk kuyfbragte, van de heer	---	33.
17.	Een ongebr. kaffiebon Leendert Bergman	---	31.
18.	Een ongebr. kaffiebon. Willem van Berkel	---	30.
19.	Een ongebr. kaffiebon. Jan van der Kroft	---	32.
20.	Een ongebr. kaffiebon. Leendert jaerd v. hoort	---	35.
	Een kaffie, Jan Arnan	---	1A. 10.
	Een V ^e , (laet kuyfbragte, van den heer) van de heer	---	1A. 10.
	Een V ^e , (laet kuyfbragte, van den heer) van de heer	---	1A.
	Een Meerje, Jan van de Geste	---	9. 10.
	Een jaerd, Dijk kuyfbragte van de heer	---	07.
	Een V ^e , (laet kuyfbragte, van den heer) van de heer	---	05.
	Een van den heer (laet kuyfbragte, van den heer) van de heer	---	20. 10.
	Twee liggend, Jan van de Geste	---	17.
			109A.

Totaal 1092.

Twee higgant, van H^o van der Gaast 16. 10.

Twee higgant, van P^o van der Gaast 16. 10.

Den Languere-Doog, juist v. kluge
het koorn in de Het Raedon berg. 10. 1.

3° De Langa 26.

het koorn in de Het Raedon berg
van H^o Gaast 31.

het koorn in de Het Raedon berg
i. van a. van de Lampaan
in bod. 27.

2. van P. Molisoff 23.

3. van Deselewa 25.

4. van Deselewa 25.

5. van Deselewa 27.

6. van, van Deselewa 24.

te slaan in bod. 155.

Aangehouden D. g.
out te verhooren tot
f. 50. - - - - - boden tot
geboden tot van
f. 155. - - - - -

gevoenen bij benade
van Ouders en ind
geboden - - - - - f. 205.

afgelagen en niet geveert
het koorn Raedon duit van
het koorn - - - - - 205.

het koorn in de Het Raedon Berg.

1. van van Aruce 20. 10.

2. van Cornelis van Geve 21. -

3. van Adam v. Lampaan 23. 10.

4. van Peter Romijn 21. -

Totaal 1095. 1.

140 en 200 roeden knollen te veld, 25 / 29 / 20 / 25 aggelen peen, een put aardappelen 17 aggelen, 2 hoge wagens met ijzerbeslag, 1 kar, 1 gierbak, 2 karrewagens, 2 kruiwagens, 1 oude slede, eggen, 1 slee, ploegtuigen, 1 ploeg, kaasladders, 1 varkenstrog, harken, oud ijzer, koekstampers, 2 zoutbakken, bonenstaken, 1 kaaspers, 1 zakpers, 6 waterremmers, 2 vloten, 6 tonnetjes, 3 tonnen, 1 melkbak, 4 kaasvaten, 1 porteltobbe, 1 botervloot, 4 vlootjes en 1 melkbak, 1 wastobbe, 1 kaasberrie en 2 botervloten, 2 wringkuipen, 1 juk, 4 manden, 10 melkmouwen, 1 vloot en kaasberrie, 1 berrie en 1 porsplank, 6 geelkoperen ketels, 1 roodkoperen ketel, 1 broederpan., alsmede huisraad: 1 klok, 3 linnen kleden, 6 wollen dekens, 5 kussens, 1 bed, peluw en 2 kussens, 2 bedden waarvan 1 met kussens, 2 lepelrekken met 24 lepels, 1 rooster mosterdpot, 1 koperen tang en asschop; 1 schuimspaan, blaker, rasp; koperen schalen, blakers, 1 kandelaar; 1 koperen vuurstolp; 5 aarden schotels; 5 borden en 4 schotels; 12 schotels; 14 schotels; 5 kommen; 9 borden; 5 schotels en 2 borden; 5 schotels; 12 borden; 6 schotels; 3 schotels en 2 borden; 3 schotels en 5 borden; 8 schotels; 1 kom; 2 schotels, bierglazen; 4 aarden kannetjes; 1 schilderij en 3 kleine; 7 schilderijen (3, 2, 2); 1 spiegel; 2 gordijnen en 1 rabat; 2 spiegels; 5 schilderijen; 1 geschilderd wagenkrat; 1 glazen kast; een kannebord en voetenbank; 1 schotelrek en 3 kapstokken; 1 ijzeren staande plaat; 1 bijbel gedrukt te Antwerpen; 4 grote en 4 kleine aarden schotels; 2 tonnen; 1 tafel; 1 tafel met een bank; 4 stoelen; 1 leuningstoel; 2 rakjes en 1 tafel; 5 stoelen en 1 leunstoel; 7 hennen en 1 haan; 1 bierstelling; 2 ladders; 1 wan met 3 schragen; tweemaal touwen; 1 ratteval; appelen; een hoopje varkensmest; mest; 2 kassen; 6 tonnen (4,2); 2 planken, 1 kruik. De opbrengst van de verkoop van de roerende goederen is 2067 gulden. Na de veiling zijn nog verkocht 2 koeien en een mand met 5 hennen en 1 haan.

De opbrengst van deze boedelverkoop ten overstaan van de schepenen Adam van Kampen, Joost van Eijk en Cornelis van der Boon is 2067 gulden 10 stuivers.

(Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Registers van openbare verkoop van roerende goederen, 1646-1763, Inv. Nr. 91, 1757 – 1763).

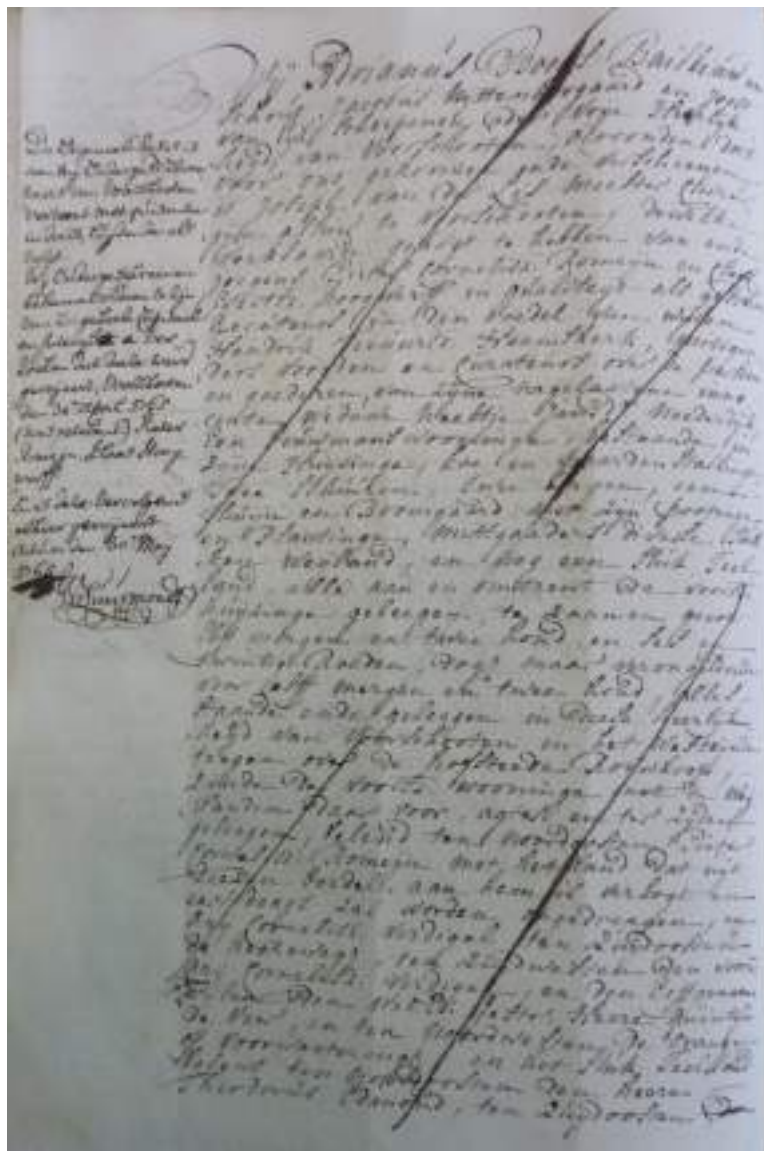
Op 09-01-1762 verklaart de gaarder en ontvanger de gemene middelen van Voorschoten: “Hendrik Teeuwisz Heemskerk, op den 22 october 1761 deeser wereld zijnde komen te overlijden zonder descendentes, is op den 9e Januari 1762 aangeevinge gedaan van de goederen, het middel van de collaterale successie subject, door hem ten behoeven van zijne weduwe en erfgenamen naagelaaten, waar van de verantwoordinge in de Tekst moet nog uitgewerkt worden” (Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Gaarders en Ontvangers der Gemene Middelen, ca. 1650 - 1806, Voorschoten, Inv. Nr. 17, f. 5, dd. 09-01-1762).

Vanaf 29 april 1762 is Joseph van der Lis (na publieke verkoop in Voorschoten ten huize van Jan Arnee, hospes in het Wapen van Voorschoten, door de executeurs van de vorige eigenaar Hendrick Teeuwisz Heemskerk) eigenaar van het later door hem tot buitenverblijf verbouwde Woelwijk in Voorschoten (Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 21, f. 164v; publieke verkoop Inv. Nr. 91) (Huizen in Nederland, blz. 428-432; Boerenerfgoed, blz. 226-229).

“Verscheenen zijn voor schout en schepenen van Voorschoten Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteijt als gestelde executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerk mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van sijne nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk, dewelke verklaarden volgens beschreeve voorwaarden op den 12 en 19 januarij 1762 alhier verkogt te hebben ende nu bij deesen wel ende wettelijk op te draagen aan ende ten behoeve van Joseph van der Lis, Mr. chirurgijn alhier te Voorschoten, present de koop accepteerende, een bouwmanwooninge bestaande in sijn huijsinge, koe en paardenstallinge, twee schuuren, twee bargaen, een thuijn en boomgaard met sijn potinge en plantinge mitsgaders diverse stukken weijland en nog een stuk teelland, alles aan en omtrent de voorschreeve huijsinge geleegeen, te zaamen groot 11 mergen 226 roeden dog maar verongeldende voor 11 mergen en 2 hond, alles staande en geleegeen in deese heerlijkheid van

Voorschoten in het Westeijnde, teegen over de Hofstede Rouwkoop, zijnde de voorschreeve wooning met de weijlanden daar voor agter en ter zijden geleege, belend NO Pieter Cornelisz Romeijn met het land dat uijt deesen boedel aan hem is verkogt en eerstdaags zal worden opgedraagen en Arij Cornelisz Verdigal, ZO de Heerewegh, ZW de voornoemde Arij Cornelisz Verdigal en de erffgenamen van wijlen de heer Quintijn de Veer en NW de Oranje off Voorwateringh en zijnde het stuk teelland belend NO de heere Theodorus Edmondts, ZO de Heerewegh, ZW Jan van den Bosch, NW een gedeelte van de voorgemelde weijlanden Koopsom: 1100 guldens contant en een custingbrief van 2000 guldens. Oude waarbrieven: 23-05-1707 en 10-04-1733".

De custingbrief of hypotheekakte van 2000 gulden van Joseph van der Lis luidt als volgt: "Wij Adrianus Boers, Bailliuw en Schout, Jacobus Uijtenboogaard en Joost van Eijk, Scheepenen der Vrije Heerlijkheid van Voorschooten, oirconden dat voor ons gekoomen ende verscheenen is Joseph van der Lis Meester Chirurgijn alhier te Voorschooten, dewelke verklaarde gekogt te hebben van ende jeegens Pieter Cornelis Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteit als gestelde Executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerk, mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van zijn nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk Een bouwmanswooninge, bestaande in zijne huijzinge, koe en paardenstallinge, twee schuuren, twee bargaen, een thuijn en boomgaard met zijn pootinge en plantinge, mitsgaders diverse stukken weijland, etc. Dit alles ter goeder trouwe 29-04-1762" (Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Protocollen van kustingbrieven en hypotheken, gepasseerd voor schepenen van Voorschoten, 1729-1808, Inv. Nr. 29, 1729 - 1780, f. 172v, dd. 29-04-1762).

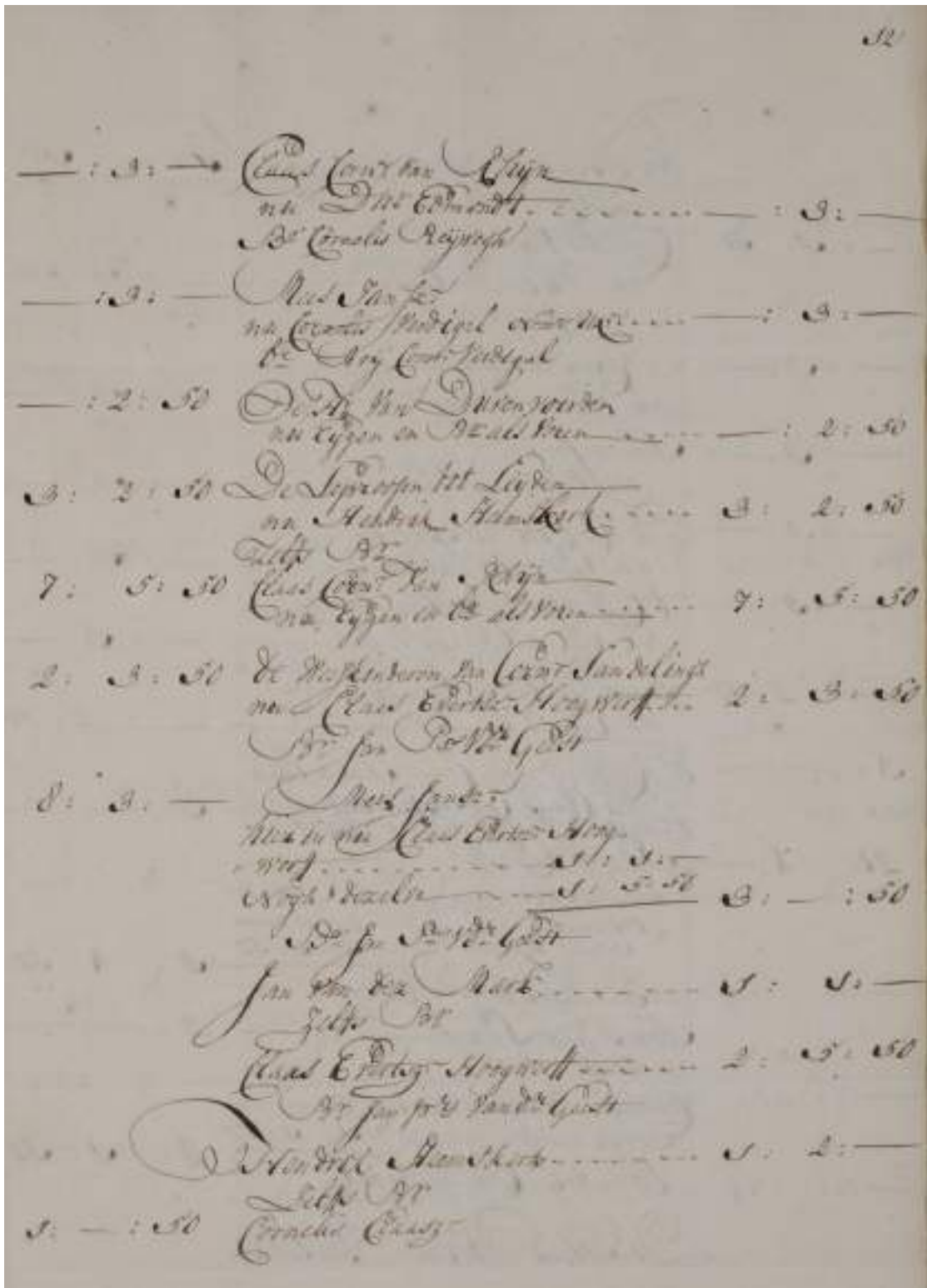
De Hoerwegh, ten Lijnduistone Jan van Damm
 Bolch, ende ten Noordwalpoel een gedeelte
 van de voorgen. Waplandon; Extra behoud
 hij (compt tot Laake Bescheldt) koop en
 handpoes wel en d'ingdelijk schuldijg te
 wieden (Loven en kshal Ven de, Somme
 van elf hondert guldent, en het bevestige
 Pant loes ten Somme van Loven een
 Leventig) guldent en t'leven schijnd, op het
 van dat opdr. sta in constanten en gerdien
 guld. betaalt) als noot een Somme van
 Twee vijftig guldent, van welke Somme
 hij (compt) belatje te betaalen gerdien
 tegen d'aria guldent en vijf schijnd van
 iedere hondert in t jaer 1762 te betalen
 van den 1^{en} april daer jaer 1762 af
 en verdurende tot de volle en effectieve
 aflossing en aflossing van de voorse
 capitale Somme toe (Wolke aflossing hij
 compt sal morgen van, en door de
 hondert staet) ook s'vooren worden s'geen
 segt tot ten allen tijden somt malhanden
 die maanden te looven behortlyk waar
 schouende en dat met de Interesten
 van dien na eloop oec sal sijt.

Tot nakominge, volvoeringe ende vasten
 zinge van het oecne voort te staet was hij
 comparant by velden verbindinge, oer de
 speciaelyk het voort. by hem gekost. s'vooren
 s'vooren, ende generalyk alle s'vooren
 verdere gederen, zaeende ende
 raerndel, vralent ende t'ackromen,
 goene van dien s'vooren, s'vooren, s'vooren
 s'vooren ten bewaeng ende s'vooren van
 alle s'vooren. Rechten ende Rechten
 ende speciaelyk den d. s'vooren van s'vooren
 Landt met verhaal van s'vooren. Dit
 alles te goedertorinde, de s'vooren s'vooren de
 hebbe ik Bailliu en schoft voort, vree
 ten v'baeke van den compt met het beestel
 vree s'vooren s'vooren s'vooren en s'vooren de
 voort. s'vooren s'vooren s'vooren als
 ende de s'vooren s'vooren s'vooren 29 april
 1762.

Boert

Deijk

In het morgenboek van Voorschoten uit 1754 zien we de aan Joseph van der Lis verkochte percelen terug. Het betreft één perceel dat voorheen eigendom was van de Leprozen in Leiden (voorheen eigendom van het St. Elisabethsgasthuis) en nu eigendom van Hendrick Teeuwisz Heemskerk, groot 3 morgen 2 hond 50 roeden en het perceel waarop de bouwmanswoning Woelwijk staat en eertijds toebehoorde aan Claes Cornelisz van Rijn, groot 7 morgen 5 hond 50 roeden. Bij elkaar 11 morgen 2 hond.

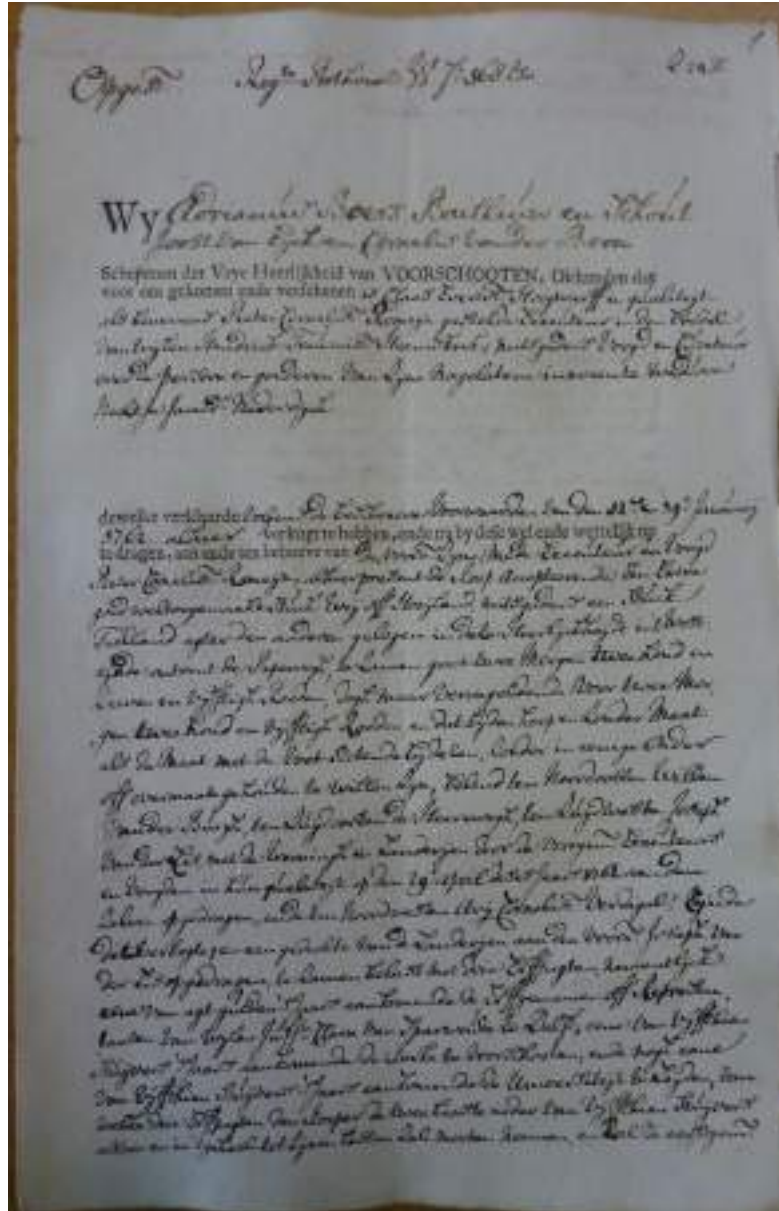

Het perceel onderaan van 1 morgen 2 hond wordt verkocht op 29-04-1762 aan Gijsbert Pietersz Persoon (zie B op de volgende bladzijde). (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorschoten, Inv. Nr. 7859a, f. 12)

Na de publieke verkoop van Woelwijk en omliggende landen op 12 en 19 januari 1762 werden er uit de nalatenschap van Hendrick Teeuwisz Heemskerk naast Woelwijk de volgende percelen land wettelijk overgedragen voor schout en schepenen van Voorschoten op 29-04-1762 (A en B) en 19-05-1762 (C en D):

- A. Arij Cornelisz Verdegal: twee partijen extra goed en weltoegemaakt wei- of hooiland gelegen in deze heerlijkheid in de Papewegspolder, te samen groot 4 morgen en 3 hond, doch verongeldende voor 4 morgen 3 hond en 50 roeden, en in het molengeld van de Papewegsepolder betalende tegen 4 morgen 2 hond en 75 roeden, in het geheel belend ten NO de heer secretaris Willem Suurmond en de koper, ten ZO de Dobbe of Achterwatering, ten ZW de erfgenamen van jonkvrouw Agneta de Graaff weduw Hockepied en de erfgenamen van de heer Anthonij van Outheusden, en ten NW Sander van Gent voor de som van 1277 gulden. Oude waarbrieven: twee opdrachtbrieven van 12-05-1702 en 23-05-1707, mitsgaders de scheiding van de boedel van wijlen Annetje Jans Fits weduwe wijlen Teeuwis Hendricksz Heemskerk op 25-05-1723 ondershands verleden en gepasseert.
- B. Gijsbert Pietersz Persoon: een partij wei- of hooiland gelegen in deze heerlijkheid in de Papewegspolder, groot 1 morgen 1 hond 65 roeden, doch verongeldende voor 1 morgen en 2 hond, en in het molengeld van de voorschreven polder betalende tegen 1 morgen 150 roeden, belend ten NO Pieter Cornelisz Romeijn, ten ZO de Achterwatering, ten ZW Claas Evertsz Hoogwerff, ten NW de voorschreven Claas Evertsz Hoogwerff en Pieter Cornelisz Romeijn voor de som van 400 gulden. Deze partij land is belast met 2 erfpachten, de een van 30 stuivers per jaar, de ander van 3 stuivers en 12 penningen per jaar, beide aankomende de kerk van Voorschoten. Deze partij land heeft zijn uitweg met wagen, paarden en beesten over de woning en landen toekomende Claas Evertsz Hoogwerff, mitsgaders over de woning en landen uit deze boedel verkocht op heden aan de chirurgijn Joseph van der Lis opgedragen tot op de Heerweg, zonder nochthans daar over enige losse beesten te mogen drijven of andere werkelijke schade te doen volgens de oude brieven daar van zijnde, waar tegen de koper ook wederom moet gedogen gelijke uitweg van de partij land groot 7 hond, ren westen van deze partij gelegen en tegenwoordig toebehorende de voornoemde Claas Evertsz Hoogwerff . Oude waarbrieven: een opdrachtbrief van 23-05-1707, mitsgaders de scheiding van de boedel van wijlen Annetje Jans Fits weduwe wijlen Teeuwis Hendricksz Heemskerk op 25-05-1723 ondershands verleden en gepasseert.
- C. Jan Hendricksz van Sassen: drie stukken extra goed en weltoegemaakt wei- of hooiland gelegen in deze heerlijkheid in de Oranjepolder, omtrent de Laan van Rosenburgh, te samen groot 5 morgen 3 hond en 80 roeden, doch maar verongeldende in de verponding en in het molengeld voor de Oranjepolder betalende tegen 5 morgen 2 hond, belend ten NO Reijnier Kortswager en de erfgenaam van de weledelgestrenghe heer Quintijn de Veer, ten ZO de Heerweg, ten ZW Pieter Cornelisz Persoon nomine uxoris en ten NW de Oranje- of Voorwatering voor de som van 2000 gulden. Oude waarbrieven: een opdrachtbrief van 23-05-1707, mitsgaders de scheiding van de boedel van wijlen Annetje Jans Fits weduwe wijlen Teeuwis Hendricksz Heemskerk op 25-05-1723 ondershands verleden en gepasseert.
- D. Pieter Cornelisz Romeijn: een extra goed en weltoegemaakt stuk wei- of hooiland, mitsgaders een stuk teelland, achter de andere gelegen, in deze heerlijkheid in het Westeijnde omtrent de Papeweg, te samen groot 2 morgen 2 hond 57 roeden, doch maar verongeldende voor 2 morgen 2 hond 50 roeden, belend ten NO Willem van der Burgh, ten ZO de Heerweg, ten ZW Joseph van der Lis met de woning en landerijen door de voorgenoemde executeurs en voogden in hun kwaliteit op 29-04-1762 aan hem zelf opgedragen en ten NW Arij Cornelisz Verdigal, zijnde dit verkochte een gedeelte van de landerijen aan de voornoemde Joseph van der Lis opgedragen, te samen belast met 3 erfpachten, namelijk een van 8 gulden per jaar aankomende de erfgenamen of representanten van wijlen juffr. Clara van Sparwoude te Delft, een van 15 stuivers per jaar aankomende de kerk van Voorschoten, en

nog een van 15 stuivers per jaar aankomend de universiteit te Leiden, van welke 3 erfpachten de 2 laatste ieder van 15 stuivers per jaar alleen en in het geheel tot zijn lasten zal moeten nemen en zal de eerst gemelde pacht van 8 gulden per jaar door de voornoemde Joseph van der Lis alleen en in het geheel moeten worden betaald, de koper zal echter gehouden zijn daar van ook de hypothecatie te gedogen. Gekocht voor de som van 850 gulden. Oude waarbrieven: een opdrachtbrief van 23-05-1707, mitsgaders de scheiding van de boedel van wijlen Annetje Jans Fits weduwe wijlen Teeuwis Hendricksz Heemskerck.

De bruto opbrengst van deze publieke verkoop van de onroerende goederen is: 3100 gulden + 1277 gulden + 400 gulden + 2000 gulden + 850 gulden = 7.627 gulden.

Met de opbrengst van de boedelverkoop erbij (2.067 gulden) totale opbrengst: 9.694 gulden.

De akte van de boedelverdeling is (nog) niet gevonden!

5. Stamreeks Heemskerk

De oorsprong van de naam van deze familie is niet uit geschreven bronnen af te leiden. Verondersteld kan worden, dat de oudste generaties in de plaats Heemskerk (in Noord-Holland) hebben gewoond en na het vertrek uit deze plaats de familie 'Van Heemskerk' of 'Heemskerk' werd genoemd.

Tijdens dit onderzoek is gebleken dat met name in de stad Leiden ook een familie Van Heemskerck woonde of breder geformuleerd personen woonden met de familienaam Van Heemskerck. In diverse historische en genealogische publicaties is er verwarring over tot welke familie deze personen precies behoorden en zijn voorbeelden gevonden van foutieve toewijzing.

Op basis van mijn onderzoek wordt de naam "Van Heemskercke" door deze familie Heemskerk (met de oorsprong in Sassenheim) voor het eerst gebruikt op 21-04-1565: "Cornelis Willemsz van Heemskercke schout van Sassenhem". Daarvoor wordt hij steeds vermeld als "Cornelis Willemsz".

Een aantal personen die eigenlijk de naam Heemskerk zou moeten dragen is zich Schouten gaan noemen. Dit staat vermeld in de Nederlandse Familienamenbank bij de naam Schouten:

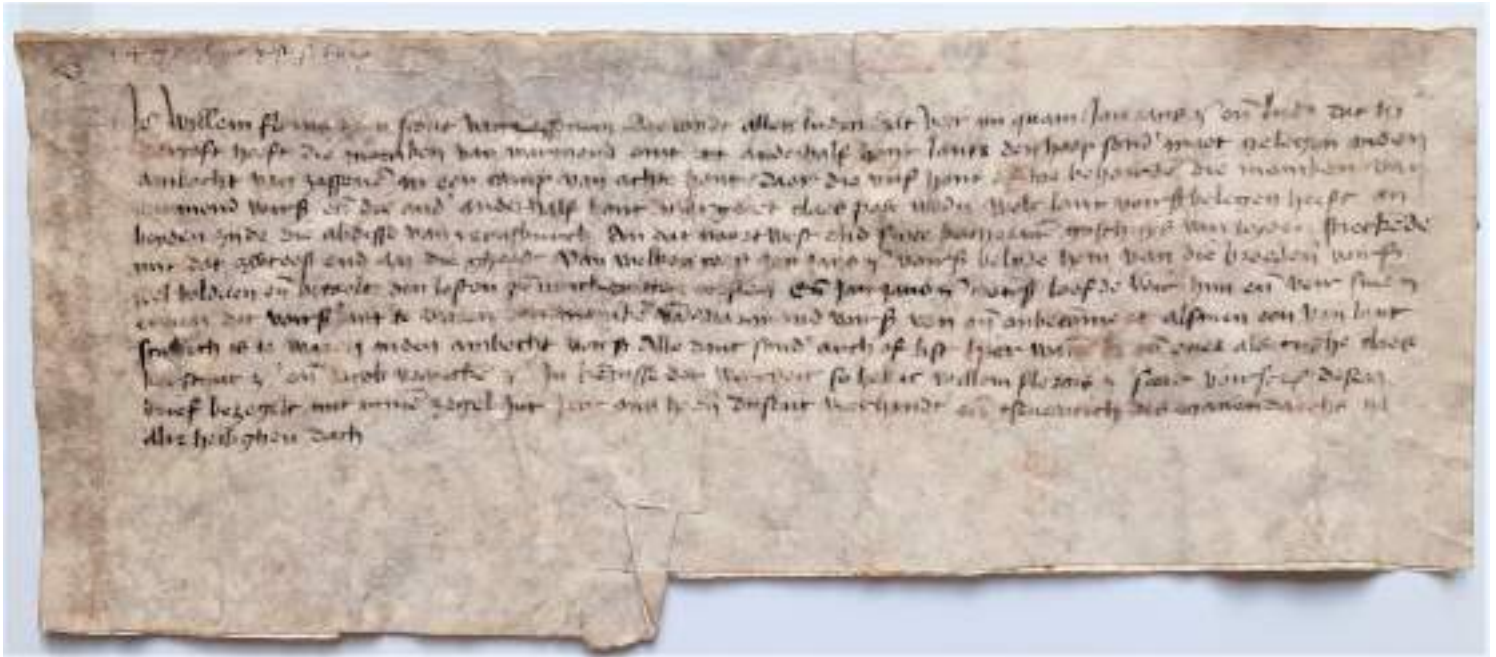
"Dirck Pietersz (Lisse 1661) is waarschijnlijk de zoon van Pieter Cornelis Schouten alias (van) Heemskerk. (...) De naam Schouten voerde hij waarschijnlijk, omdat zijn voorvader, Cornelis Willems van Eemskerk in 1552 en 1565 schout was te Sassenheim." [Hulkenberg-1975, p 46].

Hieruit blijkt dat naast de naam (van) Heemskerk ook de naam (van) Eemskerk gebruikt is voor dezelfde personen.

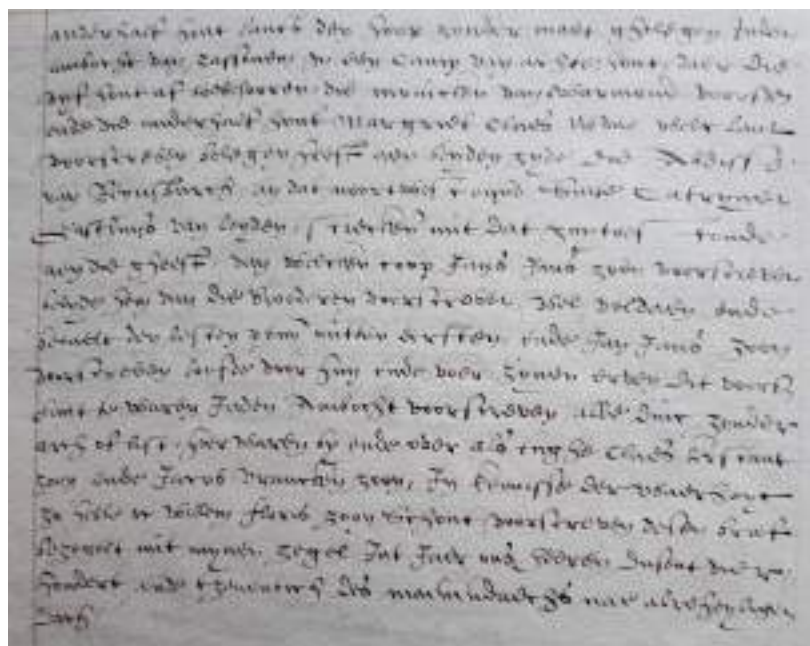
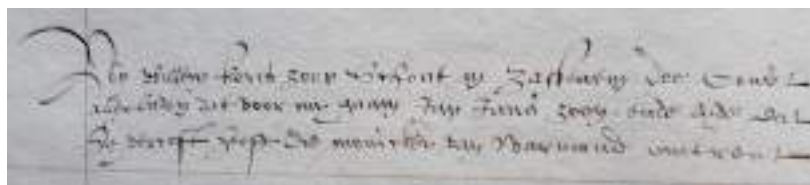
Hoofdstuk 5 Stamreeks Heemskerck / Van Heemskerck / Heemskerck

I **Willem Florisz**, schout van Sassenheim, vermeld 06-11-1470; hij huwt N.N. (wellicht N. Aelwijnsdr / Alewijnsdr, omdat zijn zoon Willem Willemsz een neef blijkt te zijn volgens een charter van 07-11-1527 van Marijtge Gerritsdr en Jan Gerritsz, kinderen van Gerrit Aelwijnsz / Alewijnsz);

Schout van Sassenheim Willem Florisz bezegelt op 06-11-1470 de verkoop door Jan Jansz van 1 ½ hond land in het ambacht van Zassenem (Sassenheim) aan de monniken van Warmond.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Kloosters, toegang 0503, Klooster Bernardieten Warmond, Inv. Nr. 1358, Charter 06-11-1470 (foto: Jacques Duivenvoorden)

Bron: Erfgoed Leiden en Omgeving, archief Kloosters, toegang 0503, Klooster Bernardieten Warmond, Inv. Nr. 1469, Regest Nr. 287, folio 121v en 122, dd. 06-11-1470 (foto Jacques Duivenvoorden)

“Wij Willem Floris zoon schout in Zassenem doe condit allen luden dat voor mij quam Jan Jans zoon ende lijde dat hij vercoft heeft die monicken van Warmond omtrent anderhalf hont lants, den hoop zonder maet ghelegen inden ambocht van Zassenem in een camp van achte hont, daer die vijf hont af toebehooren die monicken van Warmond voorsz. ende die anderhalf hont Margriet Claes wedue. Welc lant voorscreven belegen heeft aen beijden zijden die abdisse van Reijnsburch, an dat noortwesteijnd Sinte Catrijnen gasthuijs van Leijden, streckende mit dat zuijtoestende aen die Gheest. Van welcken coop Jans Jans zoon voorscreven belijde hem van die broederen voorscreven wel voldaan ende betaelt, den lesten penninc mitten eersten. Ende Jan Jans zoon voerscreven loufde voor him ende voer zijnen erven dit voorsz. lant te waren inden ambocht voorscreven. Alle dinc zonder arch of list. Hier waren bij ende over als tughe Claes Kerstant zoon ende Jacob Vrancken zoon. In kennisse der waerheijt zo hebbe ic Willem Floris zoon schout voorscreven desen brief bezegelt mit mijnen zegel. In jaer ons heeren dusent vierhondert ende tzeventich des maendaechs nae Alreheijligen dach.”

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kloosterarchieven, toegang 0503, Cartularium Bernardieten van Warmond, Inv. Nr. 1469, register van de brieven samengesteld door J. van Hout, Regest Nr. 287, folio 121v. d.d. maandag 6 november 1470 na woensdag Allerheiligen 1 november 1470; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl).

Uit dit huwelijk (op basis van de overwegingen (1) dat zijn zoon Willem Willemsz ook schout van Sassenheim was en (2) zowel de namen Willem als Floris door hem worden doorgegeven aan de volgende generaties en (3) hij past in de tijdlijn van zijn in 1468 geboren zoon Willem Willemsz):

1. Willem Willemsz, volgt II.
- II. **Willem Willemsz**, schout van Sassenheim, geboren ca. 1468, overleden ca. 1540, neef volgens een charter van 07-11-1527 van Marijtge Gerritsdr en Jan Gerritsz, kinderen van Gerrit Aelwijnsz / Alewijnsz; hij is gehuwd met Clemeijnsge (Meijnsge / Meijns) Aelbertsdr, wonende in Haarlem (vermeld 1553); zij is overleden na 25-01-1556.

Meijns schout Willem Willemsz weduwe pacht vanaf 1540 een perceel land groot 1 ½ morgen in Sassenheim van de deputaten van de St Pieterskerk in Leiden, dat voorheen door schout Willem Willemsz werd gepacht. Clemeijnsge (Meijnsge) Aelbertsdr wordt vermeld in het kohier van de tiende penning van Sassenheim 1553; zij is eigenaar van een hofstede met XV 1/2 morgen land, die gebruikt wordt door Isaack Willemsz. Zij geeft toestemming voor het huwelijk van haar zoon Allert Willemsz bij de huwelijksvoorwaarden in Leiden op 25-01-1556 en draagt 100 Carolus gulden bij aan de huwelijksinbreng van haar zoon Allert. Jan Cornelisz in Rijnsburg, zijn zwager, draagt 200 Carolus gulden bij. Schout van Sassenheim Cornelis Willemsz is gekoren voorged van Clemeijnsge Aelbertsdr en borg voor deze huwelijksinbreng van de familieleden van Allert Willemsz.

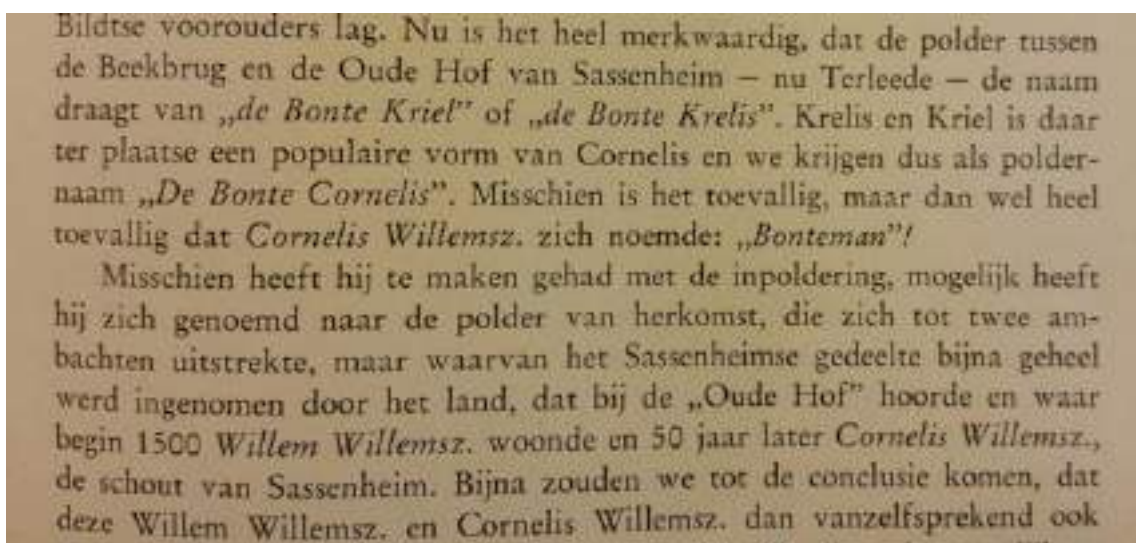
Kinderen uit dit huwelijk:

1. Floris, geboren ca. 1500, volgt IIIA (blz. 40)
2. Willem, geboren ca. 1507, volgt IIIB (blz. 61)
2. Cornelis, geboren ca. 1509, volgt IIIC (blz. 52)
3. Isaack, volgt IIID (blz. 94)

4. Jeroen, volgt IIIE (blz. 98)
5. Allert, volgt IIIF (blz. 121)
6. Dochter N1 Willemsdr; zij huwt Jan Cornelisz in Rijnsburg; volgt IIIG (blz.)
7. Dochter N2 Willemsdr; zij huwt Dirck Pietersz in Alkmaar; volgt IIIH (blz.)

W.T. Vleer vermeldt in het boek "De Friese Wassenaars" (Drachten, 1963) dat Willem Willemsz, schout van Sassenheim van 1493 – 1535, en welgeboren man van Rijnland, begin 1500 zegelt met het wapen (de leeuw) van de familie Heemskerk evenals de latere schout van Sassenheim Cornelis Willemsz (Heemskerk). Op blz.95 vermeldt W.T. Vleer dat Willem Willemsz begin 1500 woonde op de "Oude Hof" (nu Terleede) in Sassenheim (en gedeeltelijk in Lisse) en dat daar 50 jaar later Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, woonde.

Deze vermelding maakt het aannemelijk dat Cornelis Willemsz de zoon is van schout Willem Willemsz.

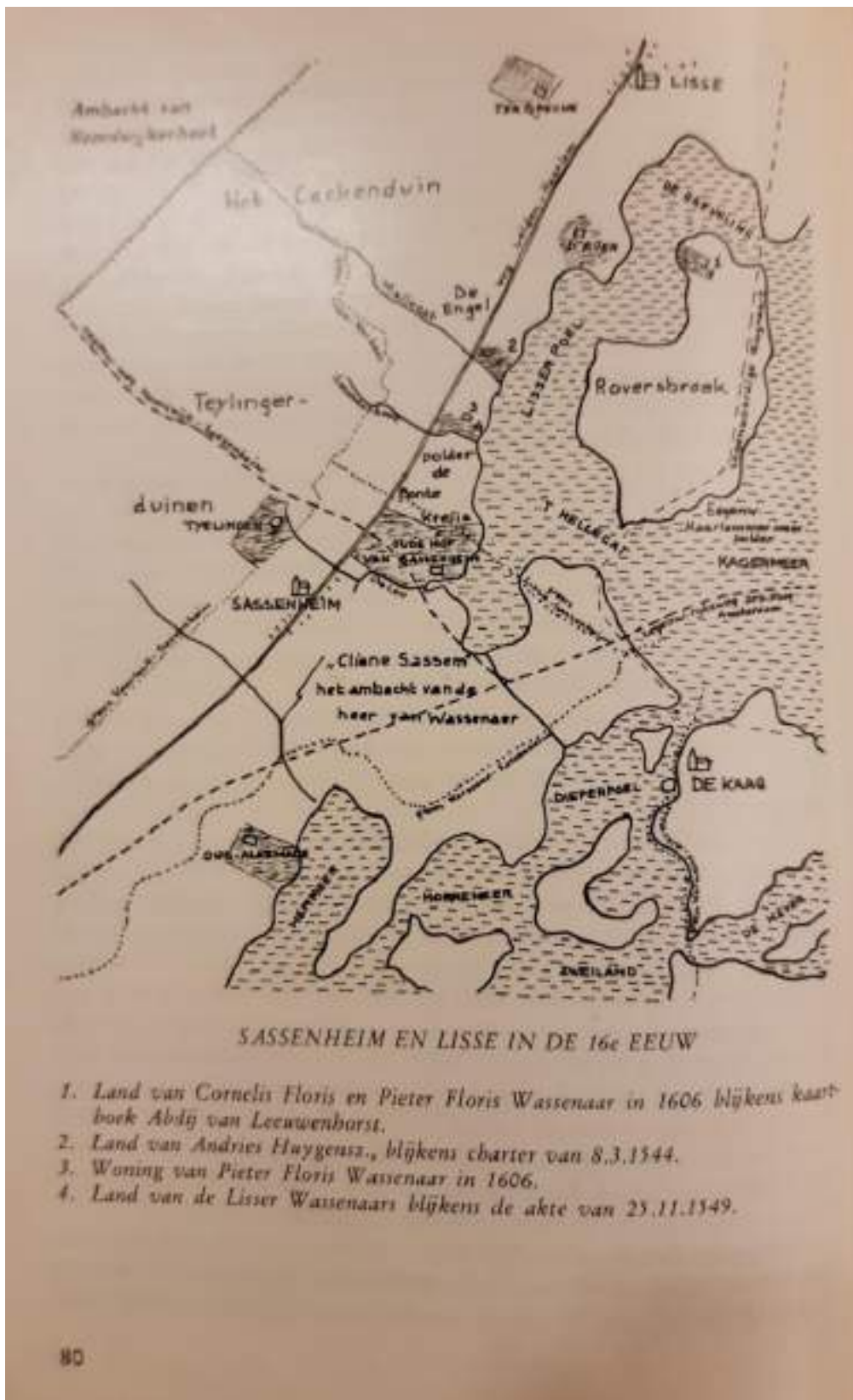

Fragment uit "De Friese Wassenaars", W.T. Vleer (Drachten, 1963)

Detail van de afbeelding uit het boek "De Friese Wassenaars", W.T. Vleer, 1963, blz. 80

De gehele afbeelding uit het boek "De Friese Wassenaars", W.T. Vleer, 1963, blz. 80

De oude hofstede met 20 morgen land is sinds 18-04-1421 door verkoop van Johan, heer van Heenvliet en van der Capelle, voor 304 Engelse nobel in het bezit van het klooster en convent Onze Vrouwe ter Engelendale (ook genoemd Klooster Engelendaal) van de reguliere monniken van Leiderdorp (Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de Kloosters, archief 0503, Inv. Nr. 772 en regesten 366, 368 en 371). Daarvoor werd de Oude Hofstede genoemd "Huis te Zassenem", dat daar al in 1322 moet hebben bestaan als bezit van Dirc van Sassenheim (bron: Frans Angevaare, Noordwijk).

Wat weten we verder van schout Willem Willemsz?

Willem Willemsz, schout van Sassenheim, welgeboren man van Rijnland van 1500 – 1525, vermeld vanaf 26-02-1493 (Bron: 'De oudste bestuursregisters van het Hoogheemraadschap van Rijnland (1444-1520)', door J.H.M. Sloof, uitg. Leiden, 1999, blz. 263; "Rijnlandse notabelen 1444-1520", drs. P.W.C. van Kessel, www.hogenda.nl), overleden vóór 1542; huwt N.N. Dircxdr (dochter van Dirck Albertsz).

In de "Enqueste ende Informatie upt Stuck van der Reductie ende Reformatie van den Schiltaelen, voertijts getaxeert ende gestelt geweest over de landen van Hollant ende Vrieslant", 1494 (uitgegeven van wege de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde door R. Fruin, uitgeverij Brill, Leiden, 1866), blz. 132 Sassenem (Sassenheim), vinden we de leeftijd van Willem Willemsz "Willem Willemsz, schoudt, oudt 26 jaer". Hij is derhalve geboren ca. 1468.

In de "Informacie up den staet faculteyt ende gelegentheyt van de steden ende dorp van Hollant ende Vrieslant om daerna te reguleren de nyeuwe schiltaele gedaen in den jaere MDXIV", 1514 (uitgegeven van wege de Maatschappij der Nederlandsche Letterkunde door R. Fruin, uitgeverij Brill, Leiden, 1866), blz. 282 Zassenen (Sassenheim), vinden we opnieuw de leeftijd van Willem Willemsz "Willem Willemszoon, schout, oudt 45 jaer". Hij is derhalve geboren ca. 1469.

Willem Willemsz, schout van Sassenheim, wordt vermeld in de publicatie van Jan van Egmond op www.hogenda.nl als pachter van de abdij van Leeuwenhorst: "Willem Willemsz schout van Sassenheim 1504 – 1533 landhuur: de helft van 8 hond broekland waarvan de wederhelft is van de kerk van Sassenheim 1504 – 1533 \$ 2-0-0 vorige pachter: Gerrit Mattheusz"

In 1504 / 1505 werden de Leeuwenhorster merries gedekt door de hengst van de Sassenheimse schout, Willem Willemsz, en in 1537 / 1538 door die van Jan Cornelisz ook uit Sassenheim (bron: "Verborg en geborgen. Het cisterciënzerklooster Leeuwenhorst in de Noordwijkse regio (1261 – 1574", dr. Geertruida de Moor, Uitgeverij Verloren Hilversum, 1994, blz. 348, paragraaf "paarden").

Op 01-10-1505 en 24-09-1510 passeren transportbrieven inzake 7 hond land genaamd de Claercamp in Sassenheim beide onder het zegel van Willem Willemsz, schout van Sassenheim (bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 16v, dd. 11-08-1588).

Op 20-04-1507 wordt Willem Willemsz, schout van Sassenheim, leenman bij overdracht door Reiner Stuicker Pietersz en krijgt ten eigen ½ morgen land in Lisse, strekkend van Gerard Bolsz liesbroek tot 's-graven heerstraat, noord: Jacob Jansz, zuid: Jacob Nikolaas Diddenz, leenland van de hofstede Warmond (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Huis Warmond, Inv. Nr. 570, f. 238; "Repertorium op de lenen van de hofstede Warmond", door J.C. Kort, www.hogenda.nl, leen 70, blz. 45).

Op 30-05-1508 heeft Willem Willemsz, schout van Sassenheim, als wapen om te zegelen een schild beladen met een klimmende leeuw, schildhouder een adelaar (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0536, Collectie Machen, Inv. Nr. 32, Diverse aantekeningen betreffende dorpsbestuur, naamlijsten, ambacht, etc., met onder meer wapenbeschrijvingen van baljuwen en schouten van Warmond en andere plaatsen in Rijnland).

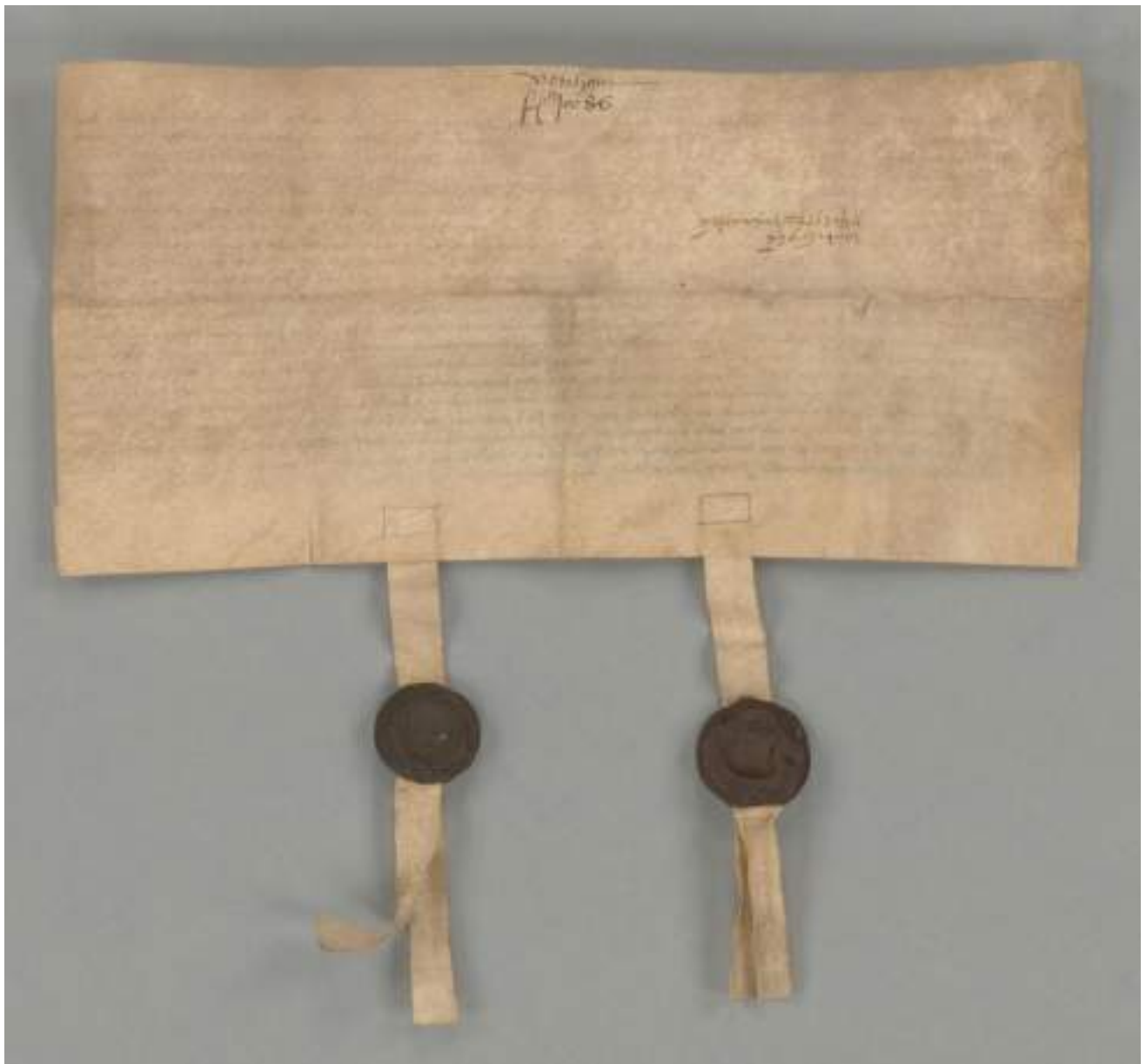
Op 29-12-1508 verkoopt Willem Willemsz "Scout inden ambochte van Sassenem" aan Alijdt Clais Aelwijns weduwe "anderhalff hondt geestlants" in Lisse, die hij in 1507 verworven heeft als opvolger van Pieter Reijersz, die dit perceel in leen gekregen heeft van "Reijnout van Wou vrou van Warmond weduwe van Roscam" die verklaarde dat haar vader dit perceel eertijds verworven heeft van Andries Henricxz. "Ick Reijnout van Wou vrou van Warmond weduwe van Roscam doe kenlic allen luijden dat voer mij gecomen is Pieter Reijersz ende begeerde dat ic hem ten eijgen geven wilde ende quijschelden huldt ende mansschap

dien hij mijn vader gedaen hadde van anderhalff hondt geestlandt gelegen inden ambocht van Lisse die hi van mijn vader daer ooc die ziele off ontfarmen wil ende van mij te leen te houden ende den wiellen eer Andries Henricxz mijn vader opgedragen hadde” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 125. F. niet genummerd).

Op 17-03-1514 passeert voor Willem Willemsz, schout van Sassenheim, een transportbrief inzake 3 1/2 morgen land genaamd de Calffcamp gelegen in Lisserbroeck, alsmede op 23-05-1514 voor dezelfde Willem Willemsz. met Huygh van Houten voor 600 karolus gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 2, dd. 15-04-1608).

Op 31-08-1518 treden Jan de Bastaert, schout van Noordwijk, en Willem Willemsz, schout van Sassenheim, als dadingslieden op in een akte van de abdij Leeuwenhorst. Van beiden hangt er een zegel aan, de linker die van Jan (met een schuinstaak over de leeuw) en de rechter van Willem Willemsz.

(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.18.17.02, regestenlijst abdij Leeuwenhorst, Inv. Nr. 808; foto's 1 en 2 Nationaal Archief, foto 3 Frans Angevaere)

“Opten twalefsten dach in agosto anno vijfthienhondert ende achthiene te bijwesen van heer willem van calker tessoir ter lee ende dander drie heeren aldair als meesteren dirck aelbert ende jacop van mijnre eerwaardiger vrouwen ende trients wegen vander lee ter eenre jan vander bouchorst ijsbrant dircxz willem jansz roo ende jan meesz van wegen der gemeene bueren ende ingelandten van voirhout vanden selfde gemeene bueren ende ingelanden bij kerkgebodt in desen gedeputeert ende gevolmachticht wesende ter ander sijden hebben van jan de bastert van noirtich scout van noirtwijck ende **willem willemsz scout van zassenem** als vruntlicke dadincxluijden achtervolgende tgnctduncken wil ende bekenen van mijn heere den dijkgrave ende hoege hijmraden van rijnlandt ende bijsonder want bij hant ende monde de voirscreven pertien hoir luijder gefalle twist ende difference tmaicken der banwercken beroerende clacx ende al geheel aen ons beijden ende in segghen van ons gebleven sijn eendrachtlicke de voirscrevenen pertien int lang dair op gehoirt wesende geseit wtgesproken ende verclairt seggen wtspreken ende verclaren mits desen dat de voirnoemte mijn eerwaardighe vrouwe ende triente ingeschrifte die voirscreven van voirhout doen hebben sullen die landen in voirhout bij hem luijden vercoft die landen aldair bij vrij gelt verhuert ende aldair dander landen die sij achtervolgende dat morgenbouck selver bruijckende ofte niet bij vrij gelt verhuijert aen hem selve behouden voirt hebben wij vruntlicke dadincxluijden voirscreven geseit wtgesproken ende verclairt seggen wtspreken ende oick mits desen verclaren dat die scout die bueren ende ingelanden van voirhout van nu voirtaen ewich duerende de voirnoemte mijn eerwaardige vrouwe ende triente nae die grote van hair landen die sij achtervolgende tmorgenboick aen hem behouden om te vrijen doen hebben sullen soe de gemeene bueren ende dander ingelanden van voirhout elcx in sijn bedrifte hebben hoefslach stoelinge ende banwercken in min in meer in groot in cleijn in guet ende quaet morgen morgens gelijk ende anders niet hebben voirt wij vruntlicke dadincxluijden voirscreven geseit ende seggen dat de voirscreven van voirhout die wijn int tracteren van desen gedroncken gelden wt den eersten hoeren ommeslach betaelen sullen ende dander kosten van eten ende van drincken de voirnoemte mijn eerwaardige vrouwe ende triente dat oick mits ende in desen de voirscreven pertien van nu voirt ewich duerende wesen ende blijven sullen wel verenicht guede vrunden ende nae bueren soe dat behoirt ende alsoe de voirscreven pertien in desen accordeerden Tsenteerden tselfde al tachtervolgen beloefden ende van desen ons vruntlicke dadincxluijden voirscreven dancten soe hebben wij dadincxluijden voirscreven ter ewiger oirconden deser elcx der pertien eenen brief gelijk van woirde te woirde inhoudende mit onse zegelen wthangende bezegelt gebuert opten lesten dach in agosto anno vijfthienhondert ende achthiene”.

Op 25-05-1519 passeert voor Willem Willemsz, schout van Sassenheim, een transportbrief inzake 6 morgen land gelegen in de Gaelhorn in Sassenheim (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 26, dd. 25-05-1613).

Op 09-12-1522 verkoopt Heijnrick Willemsz de Jonghe aan Willem Willemsz, schout van Sassenheim, drie morgen land:

“Ick Gielis Mathijsz scout inde ambocht van Lisse doe kond alle luijden dat voer quam Heijnrick Willemsz die Jonghe bekend en belijd vercoft te hebben Willem Willemsz scout tot Zassenem drie morgen lants die beterscap daer of op welcke drie morgen ..... Willem voerseit drie rins gulden siaers heeft ewige ende erfelicke renten die hij daer op heeft na vuytwijsinc sijne brief dat dese brief doorsteken is. Item noch seijt Heijnrick Willemsz voerschreven vercoft te hebben Willem scout voerschreven een halff morgen landt gelegen inden selven Ambocht voerschreven ende heeft gelegen an die zuijtwestzijde dese drie morgen voerschreven ende an die noortoostzijde Heijnrick Willemsz voerschreven streckende vande Heerwech Voerenbroeck toe ende waert saeck dat dese die morgen voerschreven belast waren boven t inhouden vande principael pachtbrief ende ooc (rest van de pagina onleesbaar).

Vervolg op volgende pagina:

.... waarheit soe heb Gielis scout voerschreven desen brief bezegelt mit mijn selfs zeghel hier onder anghewangen daer bij waren als tugen (getuigen) vuyjt den selven ambocht van Lisse Baertout Warnerz ende Rijck Reijerz in jaer ons heeren dusent vijfhondert ende twe ende twintich den IX dach in Decembri

hebbende een groen vuyjthangende wassen zegele aen een double steerte" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 125, f. niet genummerd).

Aan de akte van 09-12-1522 gaan twee oudere akten vooraf, de oudste van 20-11-1473 en daarna die van 29-03-1520 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 125, f. ongenummerd).

Akte van 20-11-1473

"Ick Danel van Alphen schout inden ambocht van Lisse doe condt allen luijden dat voir mij quam Doe Foeijtgensz ende geliede dat hij vercoft heeft meester Jan Florijsz doctoir in medicinen vier pont hollants comans pajment tsiaers ewige ende erflike renten te betalen alle jaer tot Voirschoten ende Valkenburger marcten te versien te verhalen ende staende op drie morgen lants die Doe Foeijtgensz voirschreven leggende heeft inden ambocht van Lisse ende hebben belegen an die zuijtwestzijde die beeck an die noortoostzijde Claes Jacobsz erfnamen streckende voir vanden heerwech tot after anden Liesbroeck des zijn voirwaerden want sake dat Doe Foeijtgensz voirschreven ende zijn erfnamen dese voirschreven vier pont pajment tsairs alle jair tot Voirschoten ende Valkenburger marcten niet en betaelen soe bekende Doe Foeijtgensz voirschreven voor hem ende zijnen erven do.. alsdan die voirschreven drie morgen lants meester Jan voirnoemt ende zijnen erven eigentliken toebehueren sullen. Ende Doe Foeijtgensz voirschreven voir hem ende zijnen erven ende Jacop Jacopsz backer zassenem loveden mit gesamender hant ende elcx voir al mit Jan Florijsz voirnoemt ende zijnen erven dese voirschreven vier pont pajment tsjaers inder manieren ende voirwaerden als voirschreven is (etc.)" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

Akte van 29-03-1520

"Oirconden dat voirden gerechte quamen meester Jan van Dockom vrije doctor in beijden rechten als man ende voicht van Margriete Dircxdochter van Dordrecht sijn wijf, Jan Dircxz ende Anthonis Dircxz gebroederen elcx voir hem selven, ende voirt die voirschreven meester Jan van Dockom ende Jan Dircxz inden name ende als gemachticht van meester Cornelis Dircxz ende Adriaen Dircxz nae vuyjt wijsen een open instrument wesende vander date duijsent vijfhondert negentien nae srieven des stadts van Colen (Keulen) opten achten dach van maerte die wij schepenen voirschreven dair van gesien ende gelesen hebben ende gaven over Willem Willemsz schout van Sassem een schouten brief van Lisse dair desen brief doirsteken is mit recht ende mit vonnisse als recht is, scepenen wijsden Willem Willemsz voirschreven dair mede te winnen ende verliesen in allen schijn oft meester Jan van Dockom, Jan Dircxz ende Anthonis Dircxz voirnoemt elcx inden name .... boven selver waeren in oirconden desen brief besegelt mit onsen segelen int jaer ons heeren duijsent vijfhondert ende twintich opten negen ende twintichsten dach in maerte. Opte plijque staet geteekent bij Florijsz hebbende twee vuyjthangende groenen wassen zegelen mit double steerten" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

Aanvulling:

In het boek "Gezondheidszorg in Leiden in de late middeleeuwen" (Rudolph Ladan, uitgeverij Verloren, 2012) wordt op blz. 131 vermeld doctor medicinae Jan Florijsz, afkomstig uit Alkmaar, ingeschreven als poorter van Leiden op 23 oktober 1470. Zijn laatste vermelding is op 05-01-1481 bij de tweede inschrijving als poorter van Leiden (blz. 127). Op blz. 319 wordt vermeld dat hij op 23-01-1483 in Keulen woonde, waar hij hoogleraar was (met bronvermelding). Ook wordt op blz. 319 vermeld dat in 1489/1490 het St. Catharinagasthuis een legaat ontving van mr. Jan Florijsz doctor, die in Keulen was overleden (met bronvermelding).

Op 10-03-1524 wordt Willem Willemsz, schout van Sassenheim, vermeld in het dingboek van het Hoogheemraadschap van Rijnland (Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 511, f. 31v): "aanklacht tegen de schout van Sassenheim omdat hij zonder toestemming van hoogheemraden, die besloten hadden tot uitstel, getuigen gehoord heeft over de hoefslagplicht".

Op 25-04-1529 bezegelt Willem Willemsz, schout tot Sassem, de verkoop door Willem Jacobsz, buurman tot Sassem, aan het convent van de Bernardieten tot Warmond een eeuwige erfelijke losrente van 6 pond 23 groot jaarlijks verzekerd op 7 hond broekland in het ambacht van Sassem.

"Ic Willem Willemsz zoon schout tot Sassem doe condt allen luijden dat voor mij ende voorde tuijgen hier onder gescreven quam Willem Jacobs zoon buerman tot Sassem ende bekende ende verlijde vercoft te hebben den prior ende gemeen convent der Bernardijten tot Warmonde ses pont hollants ende drie ende twintichstalff groot des siaers, dertich comans groot voort pont gereeckent ewige erffelicke losrenten. Te versien ende te verhaelen an ende op zeven hont broeclants gelegen inden ambocht van Sassem voorscreven. Ende heeft belegen an die noortzijde Willem Jacobs zoon selver mut zijn hofstede, an de noortoostzijde Jan Gijsbrechts zoon ende an die zuijtwestzijde ende an die zuijtoostzijde mijn vrou die abdisse vanden Lee. Ende ic Willem voorsz. belove dit voorscreven lant al vrij ende onbecommert te warden, jaer ende dach gelijcken gemeen buerlant. Ende dese voorscr. renten sullen jaerlijcx verschijnen inden twalef nachten te Kersmisse. Ende ic Willem voorscreven bekenne mij van desen coop wel voldae ende betaelt te wesen, den lesten penninc mitten eersten. Item voort zoo sijnt voorwaerden als dat Willem Jacobs zoon voorscreven of zijnen naecomelingen dese voorscreven renten sellen moghen oflossen mit die somme van twee hondert pont hollants voorscreven tot haeren wille, tzij int geheel off int deel behoudelic datse niet min lossen en sullen int hooftgelt dan vijf ende twintich rins gulden ende alsdan als hij of zijn erven losten soe salmen de renten corten nae avehant vande volle somme ende als Willem Jacobsz. voorsz. of zijne naecomelingen te vollen betaelt sullen hebben. So salmen haer die principaele brief weder om overleveren. Alle dinc sonder arch ende list. In kennisse der waerheijt zo heb ic Willem Willemsz. schout voorscreven dese brief in tegenwoordicheijt van Pieter Pietersz. backer ende Dirc Arijsz. buijrluijden inden selven ambocht als tugen daer toe geroepen, bezegelt. Int jaer ons heeren duijsent vijfhondert negen ende twintich opten vijf ende twintichsten dach april. Ende was bezegelt mit een groen zegelken uijthangende aen double doersteecken franchijnen staert".

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kloosterarchieven, toegang 0503, Cartularium, Inv. Nr. 1469, register van de brieven samengesteld door J. van Hout, Nr. 452 folio 222v. d.d. 25-04-1529; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoo; www.hogenda.nl).

Op 20-04-1531 verkoopt Jan Claes Aelwijnsz poorter van Leiden aan Willem Willemsz nu schout van Sassenheim drie brieven, de ene verleden voor de schout van Voorhout en de andere te Leiden, inzake de Loostercamp in Lisse (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 214v, dd. 29-05-1617). Dit transport van 20-04-1531 verwijst naar eerdere akten op 09-12-1522, 29-03-1520 en 20-11-1473 inzake het transport van 3 ½ morgen land in Lisse in twee partijen, een van 3 morgen en een naastliggend perceel van ½ morgen.

Willem Willemsz, schout van Sassenheim, wordt vermeld als belending van 5 hond land in de Liesbrouck in Lisse, een leen van de hofstad Dever in Lisse (Bron: Nationaal Archief, Heerlijkheid Dever, toegang 3.19.77, Inv. Nr. 1, Leenregister van het huis Dever te Lisse gemerkt A, 1375 -1580, blz. 3, leen 8; repertorium op de lenen van de hofstad Lisse, later Dever; bewerking C. Hoek; www.hogenda.nl).

"1537: Willem Willemsz, schout van Sassenem, 1547: de erfgenamen van Willem Willemsz d'Oude".

Je kan hieruit afleiden dat schout Willem Willemsz vóór of in 1547 is overleden en dat hij de bijnaam d'Oude had. Er zal ook een Willem Willemsz de Jonge geweest (zijn zoon?) moeten zijn.

Op 29-11-1530 wordt Willem Willemsz, schout van Sassenhem, vermeld als comparant in een verklaring van "mannen en oude coustumiers van Rijnlant" voor de vierschaar van het Hoogheemraadschap van Rijnland (Bron: "Costumen van Rijnland", Mr. Simon van Leeuwen, 1667, blz. 165).

“Costumen van Rijnland”, 1667, Mr. Simon van Leeuwen, blz. 165 “Willem Willemsz. Schout van Sassenhem (midden in rechter kolom)

Bij costumen LI (51) “Schaardinghe van wey-landen, plouch-landen, ende may-lande” wordt op 23-10-1515 de Turbe beleid voor de baljuw en welgeboren mannen van Rijnland, waaronder Willem Willemsz, Schout van Zassenhem (Bron: Costumen van Rijnland, Mr. Simon van Leeuwen, 1667, blz. 209; Bewijsstukken behorende bij het Kort begrip van het oud-vaderlandsch burgerlijk recht, -Tweede deel, 1924-1926, blz. 417, Google Books; ook vermeld in “Opstellen aangeboden aan prof.mr. H. van der Linden bij zijn afscheid als hoogleraar in de Nederlandse rechtsgeschiedenis aan de Vrije Universiteit”, uitgeverij Verloren, Hilversum, 1987, artikel “Costumen betreffende land liggende gemener voor” van J.L. van der Gouw, blz. 280 en 284, Google Books).

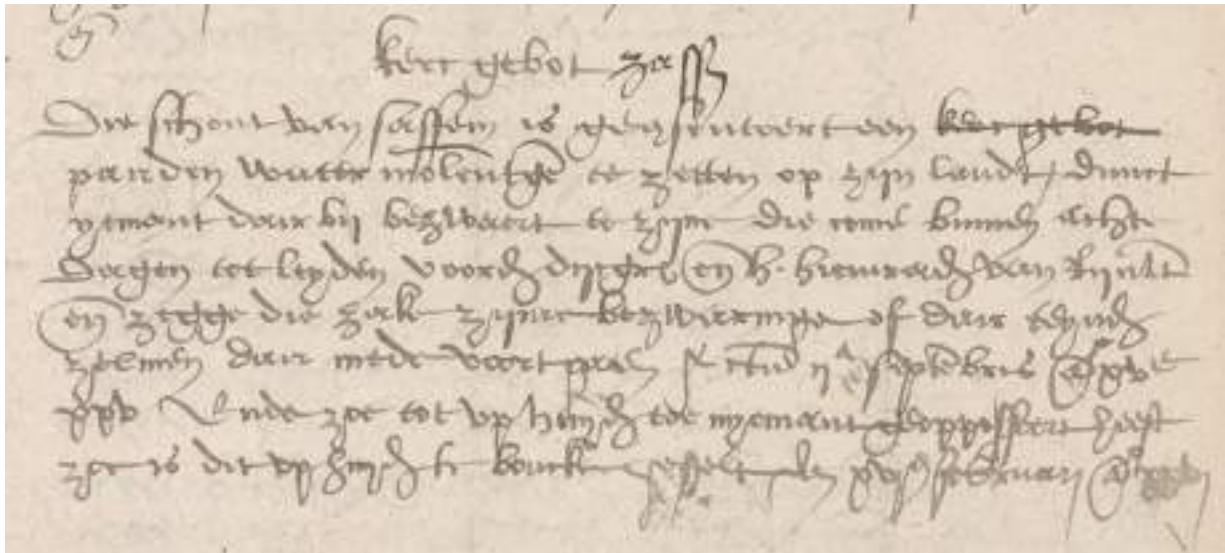
NB. Een turbe is een gerechtelijk onderzoek door een groep van beëdigde getuigen naar de geldigheid van gewoonterecht (Bron: Wikipedia).

Inzake costumen LXVII (67) “Hoemen moste procederen by pandinge ende tot schattinge” wordt Willem Willemsz, schout, vermeld als een van de mannen van Rijnland (Bron: Costumen van Rijnland, Mr. Simon van Leeuwen, 1667, blz. 251).

Bij een zaak aangespannen op 02-08-01-1526 inzake het vrijgeven door de baljuw van Zoeterwoude van namen van getuigen wordt Willem Willemsz, schout, vermeld in de "Costumen van Rijnland" als een van de "Mannen van Rijnland" (blz. 157).

Op 13-03-1526 wordt Willem Willemsz, Schout van Sassenhem, vermeld in de "Costumen van Rijnland" als een van de Welgeboren Mannen van Rijnland bij costumen XXIX (29) "De Naastinge te doen voor hem selven onder eede, ende sulx sonder bedrog ofte collusie" (blz. 183 en 184).

Op 15-02-1526 krijgt de schout van Sassem (Willem Willemsz) consent (toestemming) van de dijkgraaf en de hoogheemraden van Rijnland om een paardenwatermolen te zetten op zijn land, nadat gebleken is – na de formele indiening op 02-09-1525) - dat er geen bewaren zijn ingediend (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 215, f. XV verso).

Op 07-11-1527 wordt Willem Willemsz vermeld als schout van Sassenheim. In deze charter blijkt hij een neef "wyllem scout onse neef" te zijn van Marijten Gerritsdr en haar broeder Jan Gerritsz. Hun vader is Gerrit Alewijnsz. Wellicht is Willem Willemsz een zoon van een zuster van Gerrit Alewijnsz: N. Alewijnsdr.

Charter 546. "Marijten Gerytsdochter en Jan Gerytsz. erkennen voor de schout van Zassenem verkocht te hebben aan de deputaten en memoriemeesters (enz.) een rente van 2 pond van 30 comans groot, verzekerd op 7 hond land aan de Bruuckwech in Zassenem. 1527 november 7. Met zegel van de schout Wyllem Wyllemz".

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief kerken in Leiden, Inv.nr. 132, Eigendomsbewijs van een rente van 2 pond, verzekerd op 7 hond land in Sassenheim, dd. 07-11-1527; transcriptie bij hoofdstuk Bronnen).

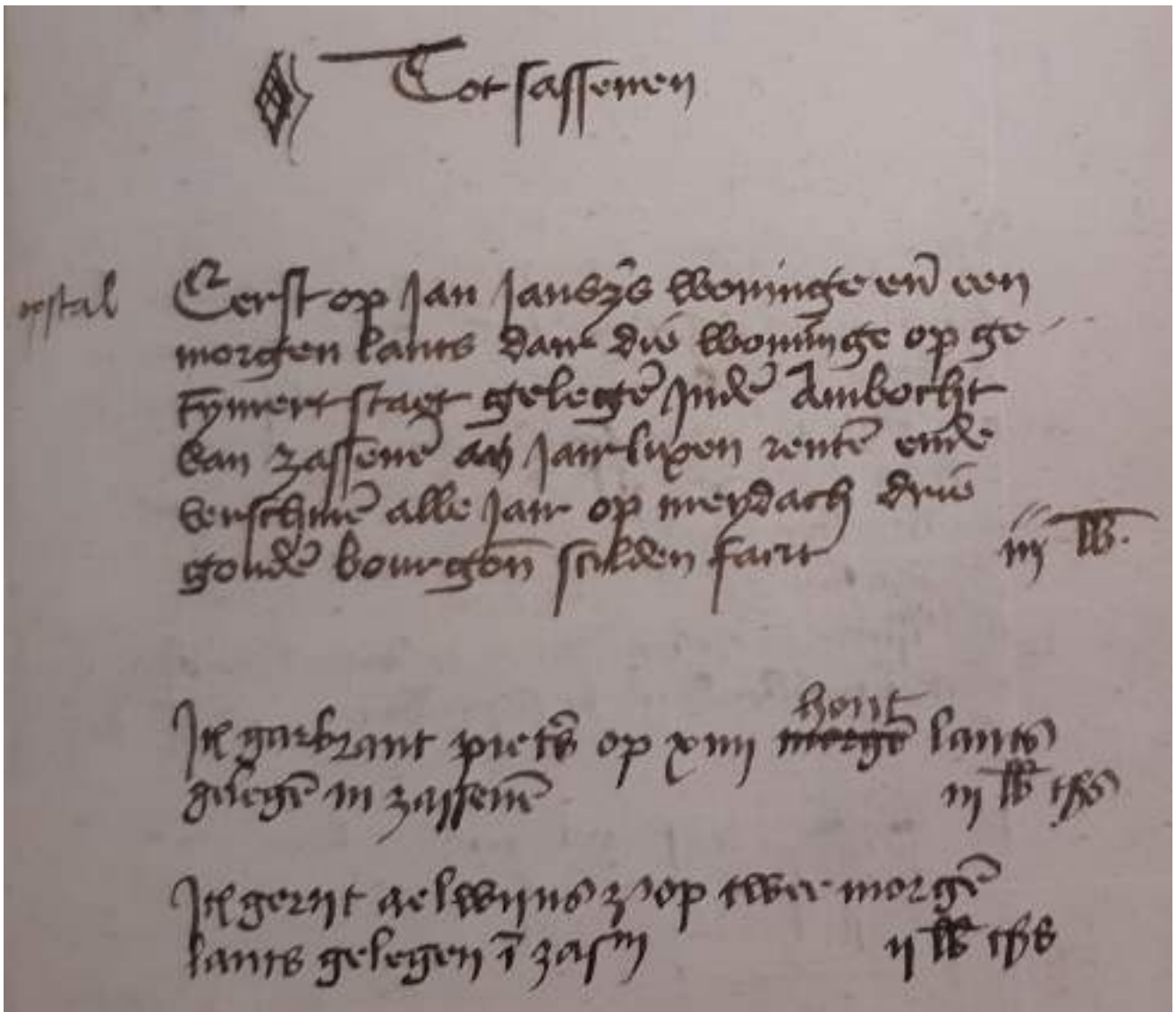
Charter dd. 07-11-1527 (foto: Jacques Duivenvoorden)

Zegel van de schout van Sassenheim Willem Willemsz dd. 07-11-1527 (foto: Jacques Duivenvoorden)

NB1. Gerrit Alewijnsz is pachter van de abdij Leeuwenhorst in Sassenheim en Warmond vanaf 1492 en wordt opgevolgd na 1527 als pachter door onder meer 'Pieter Geryt Aelwynsz.z. scout tot Noirtigerhout', "Jan Geryt Aelwynszoen" en "Jacob Geryt Aelwynszoen", (Bron mbt. 1492: Nationaal Archief, Archief abdij Leeuwenhorst, Inv. Nr. 97; "Cytgen Pietersdr, een juweel van een erftante, deel 1", H.M. Kuypers, "Ons Voorgeslacht", 1994, noot 38; www.hogenda.nl; de naam van Marijtge Gerritsdr als zuster van genoemde broers is een aanvulling op dit artikel van H.M. Kuypers).

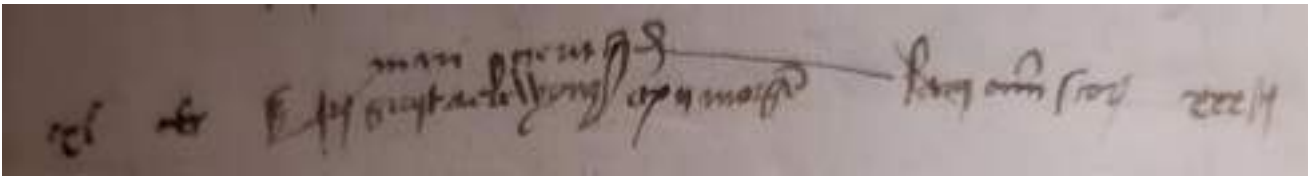
NB2. Gerrit Aelwijnsz wordt in 1471 vermeld als pachter van 2 morgen land in Zassem (Sassenheim) van de deputaten van de Sint Pieterskerk in Leiden met een rente van 2 pond 1 schelling:

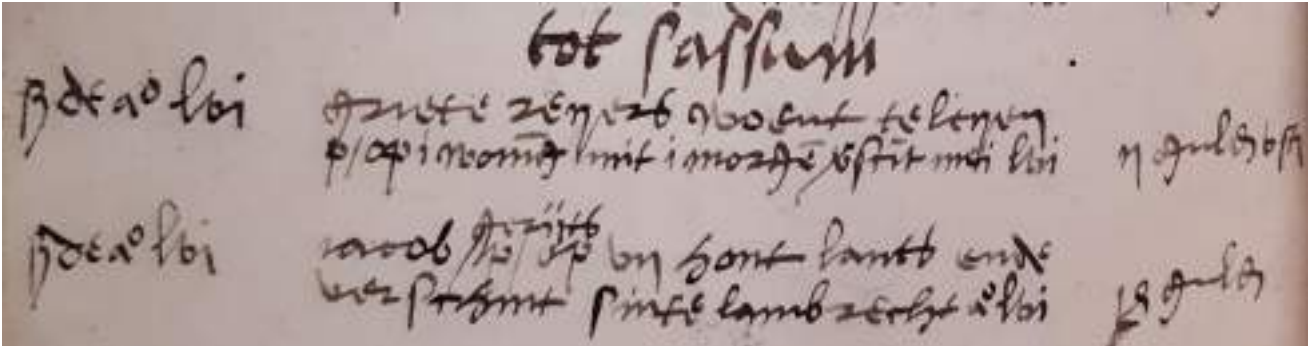
Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief Sint Pieterskerk, Archief van de deputaten en memoriemeesters, Inv. Nr. 12, "De redditibus capellanorum hoc presens est registrum". Lijst van de renten van de kapelaans van de Sint Pieterskerk, 1471, folio 42

Vanaf 1527 nemen de kinderen van Gerrit Aelwijnsz de pacht van 2 morgen land in Sassenheim over na zijn overlijden, allereerst in 1527 Marijtge Gerritsdr, later vooral haar broer Jacob Gerritsz tot 1556 de eerder vermelde 7 hond land: "Item Gerijt Aelwijnsz op II morgen Mari Gerritsdr Lamberti (is doorgestreep) Omnium Sanctorum (Allerheiligen, 1 november) XXX schellingen"

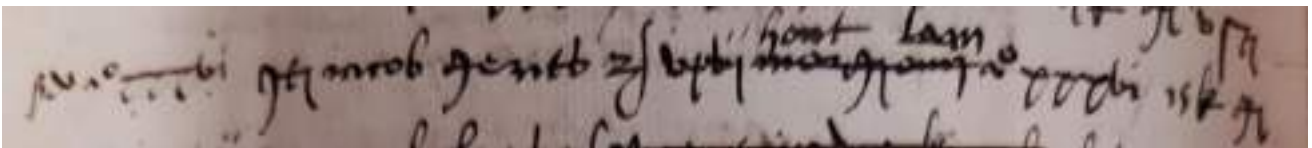

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief Sint Pieterskerk, Archief van de deputaten en memoriemeesters, Inv. Nr. 12, Maanboek, 1497-1532, dd. 1527

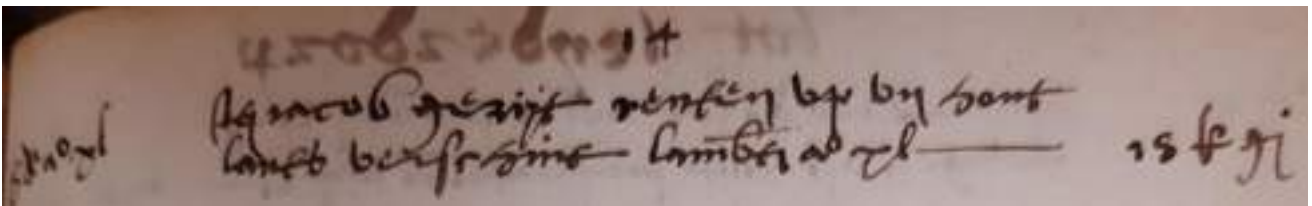

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief Sint Pieterskerk, Archief van de deputaten en memoriemeesters, Inv. Nr. 14, Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557, dd. 1556 (LVI).

NB3. Jacob Gerritsz (broer van Jan Gerritsz en Marijtghe Gerritsdr) wordt vermeld vanaf 1536 tot 1556 als pachter van de 7 hont in Sassenheim, die eigendom zijn geworden op 07-11-1527 van de deputaten van de St. Pieterskerk in Leiden na overdracht door genoemde Marijtghe Gerritsdr en Jan Gerritsz:

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de kerken in Leiden, toegang 0502, Archief St. Pieterskerk, Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557, Inv. Nr. 14, rekening 1536

Rekening anno XL (1540) "Jacob Gerijt renten op VII hont lants verschijnt Lamberti anno 1540 1 ½ pond XI schellingen"

Op 22-08-1531 wordt Willem Willemsz, schout, vermeld in de "Costumen van Rijnland" als een van de "Mannen van Rijnland" (blz. 157).

Willem Willemsz, schout, wordt ook in de "Costumen van Rijnland" vermeld bij costumen LXXVIII (78) "Van een hoog of laag Wedde op te steecken" (blz. 260 / 261), dd. 04-10-1530.

Vervolgens op 27-01-1532 wordt Willem Willemsz, Schout van Sassenhem, in de “Costumen van Rijnland” vermeld als een van de “Welgeboren Mannen en Costumiers van Rijnland” bij costumen LXVIII (68) “Een Turbe beleyt op een usantie van Rhijnland, in materie van schattinge” (blz. 251 / 252),

Tenslotte op 17-02-1533 op blz. 276 / 277 bij costumen LXXXIV (84) “Hoe en wat manieren de Balliuwen eertijds haar penningen vande turfmaat by quade betalinge deden innen ende executeren. Item, van boeten by Poorteren van Leyden verbeurt” wordt Willem Willemsz vermeld naast de andere “Mannen van Rijnland”.

Op 06-07-1534 verschijnt Willem Willemsz als schout van Oegstgeest in een regest van de abdij van Leeuwenhorst: “Ick Willem Willemsz scout van Oestgheest doe condt allen luijden dat voir mij ghecomen sijn Jan pietersz ende marijtge ewoutsdochter gheechte personen inwoeners tot Leijden ende droighen op mitsdesen tot een vrijen eijghen tcloister vander lee omtrent zestich roeden lants an dat lant t oestgheest opten wech ghelegghen welc sijluijden van tvoirschreven cloister deser tijt bruijckeden etc. Dese oirconde heb ik willem willemsz scout voirschreven bijwese van pouwels matijsz ende cornelis sijmonsz buren van oestgheest als tuijghen mit mijn vande voirschreven gheechte personen Jan ende marijtge dairtoe versocht ende ghebeden werden. Dese brief mit mijn zeghel wthangende bezeghelt opten zesden dach in julio int jair onsen vijftghienhondert vier ende dertich” (Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst, Regesten, toegang 3.18.17.02, Inv. Nr. 862, Regest, dd. 06-07-1534; transcriptie Jacques Duivenvoorden; afbeeldingen hieronder).

Zegel van Willem Willemsz, schout van Oegstgeest, dd. 06-07-1534 (Regest Abdij Leeuwenhorst; foto's Frans Angevaere, Noordwijk)

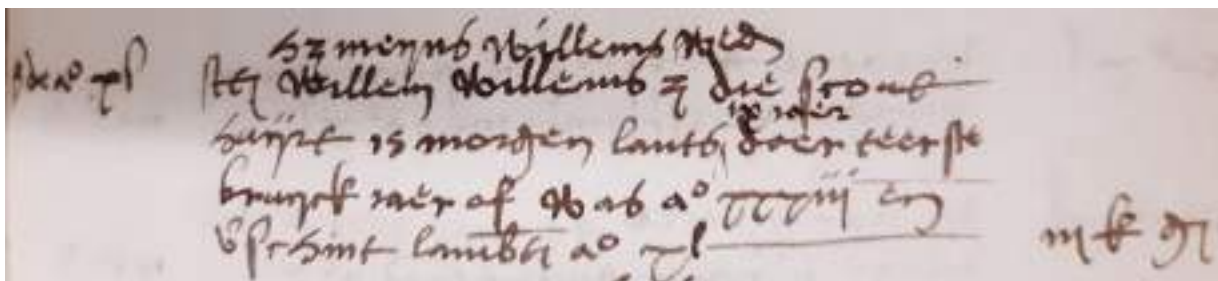
In het oudste kohier van de 10e penning van Sassenheim uit 1544 (Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 360) staat vermeld:

"Meijnsge Willem Willemsz weduwe bruijct huijs barch ende schuijer miet dertich morghen landts om LXXXV gulden V schellingen comt voordien Xen penninck VIII pond X schellingen"

"Willem Willemsz bruijct huijs barch ende schuijer mit XIX morghen landts huijer ende eighen om XLIII gulden comt voordien Xen penninck IIII gulden XVI schellingen"

Meijnsge zou de weduwe kunnen zijn van de vóór 1544 overleden schout van Sassenheim Willem Willemsz.

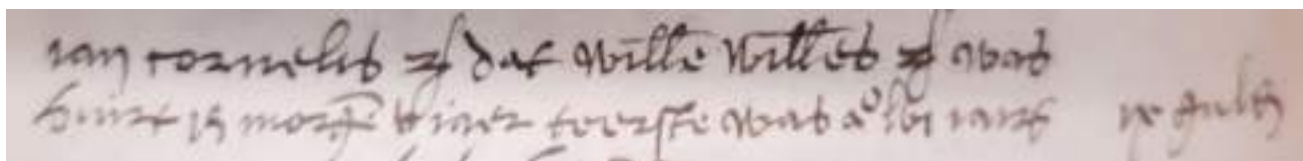
Uitsluitel hierover hebben we gevonden in de rekening van de deputaten van de Sint Pieterskerk in Leiden uit 1540:

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557, Inv. Nr. 14, rekening 1540

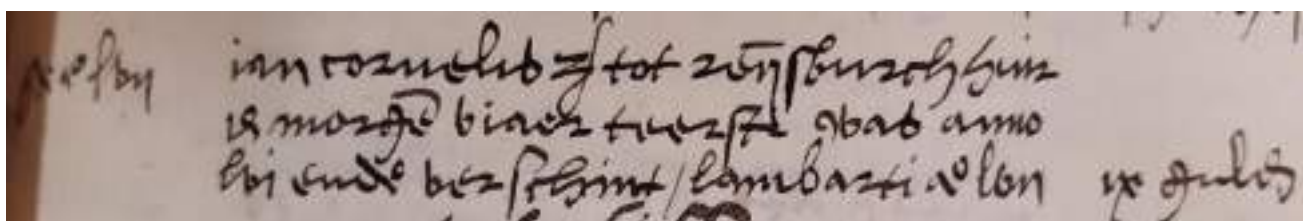
“Item Willem Willemsz die scout (erboven staat: “Meijns Willems weduwe”) huijrt 1 ½ morgen lants IX iaer doer teerste bruijck iaer af was anno XXXIII (1533) en verschijnt Lamberti anno XL (1540) III pond”

Vanaf 1556 wordt deze pacht opgevolgd door Jan Cornelisz uit Rijnsburg, de echtgenoot van een dochter van Willem Willemsz (Heemskerck):

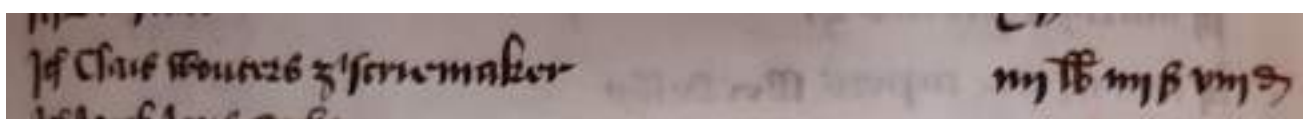
“Jan Cornelisz dat Willem Willemsz was huijrt 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI (1556) iairs IX gulden

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, “Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557”, Inv. Nr. 14, rekening 1556

“Jan Cornelisz tot Reijnsburch huijrt 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI ende verschijnt Lamberti anno LVII (1557) IX gulden”

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, “Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557”, Inv. Nr. 14, rekening 1557

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken van Leiden, toegang 0502, Inv. Nr. 18, dd. 1510

Dat Floris Willemsz en Isaack Willemsz broers zijn blijkt ook duidelijk bij een verkoop op 30-12-1598 in Lisse van “Willem Isaacksz van Heemskerck aan Jacob Florisz van Heemskerck zijn neef”.

IIIA Floris Willemsz (van Heemskerck)

Floris Willemsz, geboren ca. 1500, ambachtsbewaarder van Sassenheim 1542, schout van Oegstgeest en Sassenheim in 1540 t/m 1545, overleden vóór 1568; hij huwt met Meijnsje N; hij heeft als eigenaar in 1544 een huis op een perceel land in Sassenheim “Florijs Willemszoon daer zijn huys op staet ende is groot II mergen XCVI (96) roeden”. Daarnaast bezit hij: ““Die schout van Zassem ende is groot XI morgen LXXXVII (87) roeden”. Ook pacht hij van “Marijtghe Claes weduwe tot Leijden” 10 morgen 90 roeden. Hij pacht in 1544 land in Leiderdorp (4 morgen), Lisse (2 morgen 230 roeden van de kerk van Sassenheim en 8 morgen 80 roeden van het Convent van Poel) en Sassenheim (10 morgen 48 roeden van Claes Janszoon tot Leijden). In totaal gebruikt hij (bezit en pacht samen) in 1544 39 morgen en 551 roeden (bijna 40 morgen land).

(Bron: Studiezaal Erfgoed Leiden en Omstreken, “Lijst van ambachtsbewaarders binnen Rijnland”, P.W.C. van Kessel en A.G.A. Idenburg, 2007, nr. 2673 en 2674, blz. 63; verwezen wordt naar OAR 6398).

Op 26-10-1541 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest:

Charter 569. “Cornelys Pietersz. en Marten Cornelysz. erkennen voor de schout van Oestgheest schuldig te zijn aan de erfgenamen van Heynrick Jacop Heermansdochter, weduwe van Ariaen van Egmont, een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land tussen de Rijndijck en de Waelwech in Oestgheest”. 1541 oktober 26. Met zegel van de schout Florys Wilmsz. Hierbij een transfix d.d. 1561 april 12, waarbij Jan van Schoten en heer Oth van Egmont deze rente overdragen aan de deputaten.

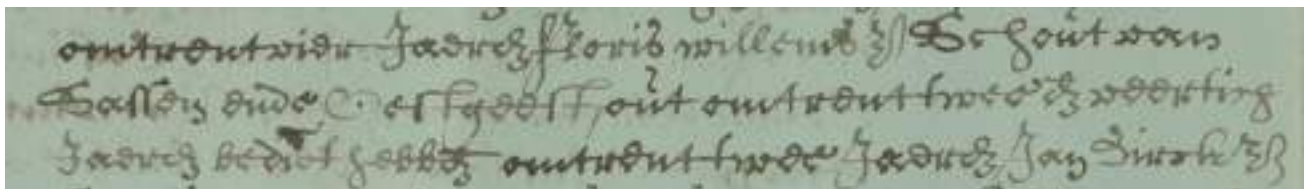
(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de kerken in Leiden, toegang 0502, Inv.nr. 127, Eigendomsbewijzen van een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land in Oegstgeest, 1541 en 1561, 2 charters; transcriptie bij hoofdstuk Bronnen).

Zegel van "Florijs Willemsz" (tekst in het randschrift "Florijs" en Willemsz")

Op 05-07-1542 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest en Sassenheim met zijn leeftijd omtrent 42 jaar en zijn jaren in dienst als schout (2 jaar).

"floris willemsz Schout van Sassen en Oestgeest, out omtrent twee ende veertich Jaeren bedient hebbende omtrent twee Jaeren" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 6398, dd. 05-07-1542).

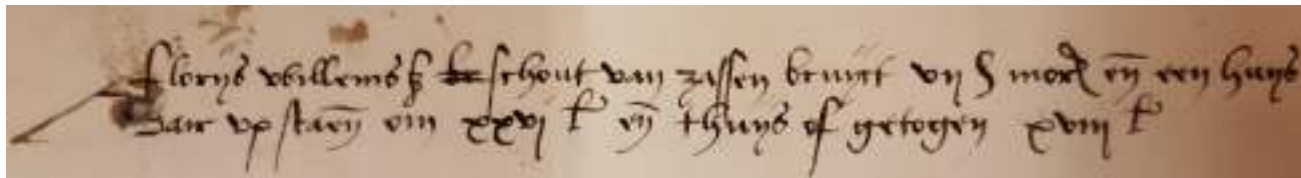

In het kohier van de 10e penning van 1543 van Leiderdorp wordt Floris Willemsz, schout van Sassenheim, vermeld: Folio 22 verso:

“Florijs Willemsz schoudt tot Zassenem bruijct 4 morgen landts om 24 gulden siaers. Compt voor den 10^e penninck 2 £ 8 st. Facit 2 £ 8 st.”

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten van Holland vóór 1572, kohier van de 10e penning van 1543, Inv. Nr. 276, Leiderdorp; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.hogenda.nl).

In het oudste kohier van de 10e penning van Sassenheim uit 1544 (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 360) staat vermeld:

In het morgenboek van Sassenheim van 1544 wordt Floris Willemsz vermeld:

f. VII “Marijtgjen Claes weduwe tot Leijden bruijcker Floris Willemszoon ende is groot X morgen XC (90) roeden”

f. VII verso “Florijs Willemszoon daer zijn hujs op staet ende is groot II mergen XCVI (96) roeden”

f. VIII verso “Claes Janszoon tot Leijden ende bruijcker die schout ende is groot X mergen XLVIII (48) roeden

f. XV “Die schout van Zassem ende is groot XI morgen LXXXVII (87) roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6714).

In het kohier van de 10e penning van Lisse van 1544 wordt vermeld Floris Willemsz, schout van Sassenheim:

“f. 13 Florijs Willemsz Schoudt van Zass iiii 1/2 morghen xv gld siaers compt voordien thienden penninck xxx st” (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 282, Kohier 10^e penning Lisse 1544).

In het morgenboek van Lisse in 1544 wordt Floris Willemsz tot Sasseem vermeld:

f. IV verso “Die kerck tot Sasseem ende bruijcker Florijs Willemszoon tot Sasseem ende is groot II mergen IIc XXX (230) roeden”

f. XIX verso “Dat convent tot poel bruijcker Florijs Willemszoon tot Sasseem ende is groot VIII mergen LXXXVIII (84) roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5628).

In het kohier van de 10e penning van Oegstgeest van 1544 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest:

Folio 47 Wij, Floris Willemsz scout, Cornelis Pietersz ende Mees Cornelisz ... certificeren opte ... nae onse weetenscap deese capasye met die versaeqinge wel, uprecht ghedaen te hebben, al naevolgende die bevelen van den Kon. Maj. in kennisse ons hantschrift hierom gestelt up te 17.5.1544

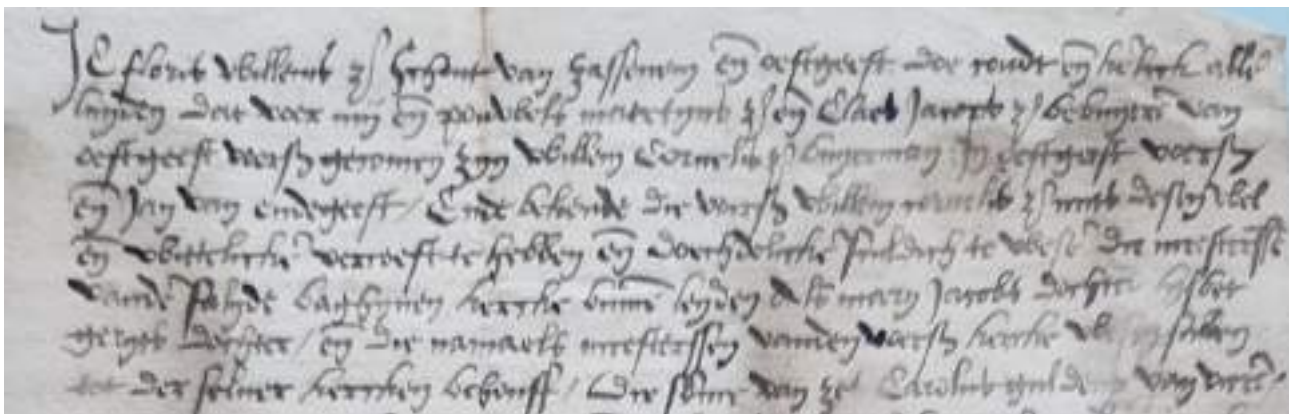
Folio 48 An selver met in komen sa. hebben wij, Cornelis ende Mees Veitsz, Cornelis Pauwelsz uyt ... dit met ons scriven ende wij hebben 't mit onse merck onderteikent upten dach ... bij mij Floris Willemsz, Cornelis Pietersz ende Mees Cornelisz

Ick, Floris Willemsz, scout tot Oestgeest hebbe mit Pieter Mathijsz ende Dirck Willemsz, ambachtsbewayrders, in den eersten geseten ... up te scriven die landen ende ... van den voors. dorpe navolgende 't placacet van den Kon. maj. ende dayr... ghevesr.. geweest 6 daghen; dayrof comt ons elcx 6 stuver van elcken dach. Noch dayrvan ... scriven den clerck een register, groet weesende 16 bladen; comt ons voyr elck blat 1 stuver. Van 'tzelfde register over te brengen in handen van den rentmeester een dachgelt van 6 stuyvers. ...andermael geseten in de voirs. saecke omme bij eede die voyrs. ... an handen te ontfangt ende taxeren dayrinne ghebesigh geweest ende hebbe ick, Floris Willemsz scout, gheseten mit Cornelis Pietersz ende Mees Cornelisz als ghesworens van den voyrs. dorpe 5 daghen, elken dach elcx 6 stuyvers. Daervan scrift ghemaickt groet wesende 5 bladen, elcke blat 1 stuver

(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 322, 10e Penning Oegstgeest 1544, bewerkt door P.W.C. van Kessel; www.hogenda.nl).

In februari 1545 wordt Floris Willemsz vermeld als schout van Sassenheim en Oegstgeest:

“Willem Cornelisz, buyerman in Oegstgeest, met Jan van Endegeest, erkent voor Floris Willemsz, schout van “Zassenem ende Oestgeest” en geburen schuldig te zijn aan de meestersen van de Falide baghijnen te Leyden een rente van 6 Carolusgulden, ingaande 1546, losbaar met 100 Carolusgulden en verzekerd op 10 hond land in Oegstgeest achter de kerk, belegen aan de zuidzijde de erfgenamen van Dirck Florijsz Heermalen, aan de oostzijde de erfgenamen van meester Willem Sijmonsz, aan de noordzijde Claes van Alphen, en aan de westzijde het Heilige Sacramentsgilde tot Leiden in de Sint Pancraskerk. Jan van Endegeest stelt zich tot borg voor Willem Cornelisz”. Datum: 1545 februari -, nae gemeen scrijven. Afschrift op papier, (zonder jaar). (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0001, Inventaris van het archief van het St. Agnieten begijnhof, Inv. Nr. 74).

Op 29-12-1545 is Jan van Endegheest schout van Oegstgeest:

Je Jay ray endoghet besont Jndey amborst ray oyt tgeest
Omronde dat voer my ende pnter mat hie 3 Ende Geyt
dure goen getuygen ende sympeley Jndey selstey amborst
getoynde ende getrompareert ob pnter vallende 3 gheff
scapit ende galeden bouw sijn zinnen omme in natroncingen
getroyt gemangert ende op gedragten hojsser wt vande
Nymen inges den prior in weder ende superior ende gemeen
Coment der Bernardyken wt Warmond of Sander
natroncingen natroncinge Jndey hie vofende 2 sijn sou
Lant ob dny bouw sander maet gelyckey Jndey amborst
vay oyt tgeest boer 3 Ende gheff sicut ende geyen in dnt woert
3 y 3 de die Jndey 3 y die oyt tgeest sicut wt dny bouw

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kloosterarchieven, toegang 0503, Cartularium Bernardieten van Warmond, Inv. Nr. 1469, register van de brieven samengesteld door J. van Hout, Regest Nr. 2523, folio 231, d.d. 29-12-1545; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhooen; www.hogenda.nl).

In 1553 wordt Meijnsge, de weduwe van Floris Willemsz, vermeld in het kohier van de tiende penning van Sassenheim: "Meijnsge florijs willemsz weduwe bruijckt IIII morgen lants van claes aelwijns tot leije om XIII pond; Noch bruijckt de zelfde meijnsge II ½ morgen lants van jan paets tot leijen voer X pond; Noch bruijckt de zelfde meijnsge elff hont lants van pieter florijssuens weduwe tot sassense voer V pond X stuijvers; Noch heeft zij voerscreven een huijs ende is eijgen daer sij in woent ende is getaxeert voer XII pond; facit den Xen penninck III pond III stuijvers" (Bron: Nationaal Archief, archief Staten van Holland voor 1572, toegang 3.01.03, Inv. Nr. 768, Kohier tiende penning Sassenheim 1553).

Meijnsge florijs w^{mo} 3 y 3 de die oyt tgeest sicut wt dny bouw
mij morgge lant van claes aelwijnt tot leije om — xiiii — f
Noch bruijcht de zelfde meijnsge ijs morgge
lant van jan paets tot leijen voer — x — f
Noch bruijcht de zelfde meijnsge elff
hont lant lant van pieter florijssuens weduwe
tot sassense voer — v — f — x
Noch heeft zy voerscreven een huijs ende is eijgen daer
sij in woent ende is getaxeert voer — xii — f
Facit den Xen penninck — iii — pond — iii — stuijvers

Uit zijn huwelijk met Meijnsje N. zijn twee zonen en een dochter bekend.

A. Pieter Florisz van Heemskerck, geboren ca. 1525 / 1528 (op 17-07-1580 oud omtrent 52 jaar; op 16-07-1595 oud omtrent 69 jaar; op 29-03-1600 oud omtrent 75 jaar), houtkoper, woont te Sassenheim, vroegste vermelding 26-02-1567, overleden tussen 13-02-1604 en 28-03-1608; op 28-09-1590 wordt vermeld zijn zuster Anna Florisdr, weduwe van Dammas Meeusz, zoon van Bartholomeus (Mees) Sijmonsz en Magdalena Dammasdr.

Hij huwt 1e N.N., nicht van Anna Pietersdr, overleden in Sassenheim tussen 27-03-1579 (laatste testament) en 18-06-1580 (erfenis); zij is gehuwd met Maerten IJsbrantsz, weduwnaar van Marijtgen Pietersdr, wonende in Sassenheim, pachter van Leeuwenhorst in Voorhout (1538 – 1571 landhuur: 1 morgen broekland gelegen aan de NO-zijde van zijn hofstede, en een viertel geest- of teelland), zoon van IJsbrant Jacobsz, hij heeft een hofstede in Sassenheim bij de Herenweg, vermeld in het morgenboek 1544 van Sassenheim; Anna Pietersdr wordt vermeld 1564 in het morgenboek van Sassenheim als weduwe van Maerten IJsbrantsz; zij is moeder van (4) jonge Adriaen Maertenz, vader van Maerten Adriaenz, erfgenaam van zaliger Anna Pietersdr op 09-07-1580, (5) Jan Maertenz, overleden vóór 17-09-1580, gehuwd met Willemtgen Jorisdr (moeder van de weeskinderen Jacop, Grietgen en Baefgen), haar broer en voogd is Pieter Jorisz, haar oom is Cornelis Floris jonge Cock in Lisse; (6) IJsbrant Maertenz, wonende in Sassenheim, ambachtsbewaarder 1583; (7) Sijmon Maertenz, wonende in Noordwijkerhout en (8) Jannetje Maertensdr; (Maerten IJsbrantsz huwt 1e Marijtgen Pietersdr; uit dit huwelijk (1) halve broer Gerrit Maertenz, overleden vóór 18-06-1580, gehuwd met Aechgen Cornelisdr, overleden vóór 18-06-1580, (weeskinderen: Maerten, Neeltge en Lijsbeth), dochter van Cornelis Cornelisz, wonende tot Hillegom, (2) halve broer Adriaen Maertenz, timmerman, wonende in Hillegom, vader van Cornelis Adriaenz, (3) halve zuster Lijsbeth Maertensdr, gehuwd met Engebrecht Jacobsz, zoon van Jacob Sijmonsz; wonende als pachter in Noordwijkhout op Ter Lucht).

Kinderen uit het 1e huwelijk van Pieter Florisz (van Heemskerck): (1) Willem Pietersz, waard “in ’t bruijne paert” gehuwd met Marijtge Gerritsdr, geboren te Warmond (zuster van Jan Gerritsz Beuckelaer, op 04-03-1635 oud omtrent 75 jaar, welgeboren man van Warmond; gehuwd met Geertgen Maertensdr) en (2) Trijntge (Katrijn) Pietersdr, gehuwd met Cornelis Gerritsz Langevelt, wonende te Hillegom;

NB: Cornelis Gerritsz Langevelt uit Hillegom wordt vermeld in de “Resolutien van de Heeren Staten van Hollandt ende Westvrieslandt”, Volume 22, blz. 984 (Google Books), inzake een resolutie dd. 17-08-1609 betreffende een konijnenplaag.

hij huwt 2e Yeffgen (Yffje) Dammasdr, dochter van Dammas N. en N.N. (zij testeert in Leiden bij notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert dd. 30-08-1608 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 36a, tussen akte 141 en 142), dd. 23-11-1608 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 36a, akte 196), dd. 27-11-1611 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 39, akte 96); in Leiden bij notaris Foyt Gijsbertsz van Sijp dd. 21-04-1615 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 155, akte 300), dd. 04-08-1618 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 157, akte 89), dd. 05-01-1620 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 159, akte 6); in Leiden bij notaris Jacob Jansz Verweij dd. 24-03-1620 (ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 100, akte 53). Geen kinderen uit dit huwelijk.

Yeffgen Dammasdr heeft een zuster Marijtgen Dammasdr, overleden tussen 30-08-1608 en 27-11-1611, moeder van Jan Cornelisz, wonende in Amsterdam, een zuster Aeltgen Dammasdr, wonende te Wormer, een zaliger zuster Jannetje Dammasdr, overleden vóór 30-08-1608, moeder van Barbara Pietersdr, en een zaliger zuster Geertgen Dammasdr, moeder van Heijltge Claesdr, overleden tussen 30-08-1608 en 27-11-1611, die moeder was van Geertgen Cornelisdr.

Zij nomineert op 30-08-1608 tot executeurs van haar laatste wil Maerten Adriaenz, timmerman, haar neef, en Cornelis Gerritsz van Langevelt, beiden woonachtig tot Hillegom. De nagelaten goederen die de kinderen van Jan Cornelisz, de kinderen van Barbara Pietersdr en de kinderen van Geertgen Cornelisdr zullen

toekomen zullen tot hun mondige dagen toevallen aan de weeskamer van Sassenheim (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 36a, tussen akte 141 en 142).

Op 17-07-1580 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Pieter Florisz oud omtrent LII jaar en Jeroen Dammasz oud omtrent XLVI jaar, woonachtig tot Sassenheim, als deposanten en getuigen op verzoek van Cornelis van Coolwijck, ontvanger generaal van de kerkelijke geestelijke goederen van Holland, hoe dat in het jaar 1578 ten tijde als IJsbrant Starck, deurwaarder van het Hof van Holland, binnen de stad Leiden in de herberg van de Meermin in het openbaar verkocht werden de korentienden van dat jaar van de abdij van Egmond, waar de deposanten bij aanwezig waren. Pieter Florisz getuigde dat de korentienden in Sassenhem voor de helft de abdij van Egmond competeerden en de andere helft de pastorie van Sassenhem. Een van de kopers van deze korentienden was Jan Lambertsz koperlapper tot Warmond (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 9, f. CLXXVIII en verso).

Op 29-01-1582 wordt aan Pieter Florisz Heemskerck te Sassenheim alsnog opgedragen 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen, die al in 1569 aan Pieter Florisz verkocht was: "Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz wonende Wassenaar elk voor hen zelve en vervangende elk hun minderjarige broers en zusters welke verklaren hoe dat wijlen Gerrit Claesz onder Teylingen en Joris Dirck Philipszsz man en voogd van Niesge Claesdr heurlieder ouders bij hun leven in 1569 verkocht hadden aan Pieter Florisz Heemskerck te Sassenheim 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen en dragen deze alsnog op, belend NO de boedel van Gerrit Garbrantsz, ZO dezelfde boedel met Maerten Pietersz Beeckesteyn te Leiden, ZW een laantje en daarvoor Dirck Jansz te Voorhout en NW Gerrit Aerntsz erfgenamen te Noordwijkerhout, Lenaert Danielsz van Tetroede mitsgaders de voorschreven erfgenamen met Pieter Florisz en Huybert Hendricksz met waarborg door Claes Gerritsz van een woning met 3 morgen land, belast met 22 1/2 gouden enkele karolus gulden per jr te lossen met 450 gulden tbv de erfgenamen van Claes Cornelisz van der Aede in Schermerscroft, belend NO jonge Cornelis Florisz Cock en Johan Paets van Santhorst te Leiden, ZO de Heerweg, ZW Claes Cornelisz erfgenamen voorschreven met IJsbrant Dammasz uit de Cage en NW de Schouwwatering of banwatering van Voorhout"

Op 08-05-1585 wordt als ZO belending van een perceel in de Roversbroek in Lisse vermeld "de boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en nu Pieter Florisz Heemskerck of Pieter Mourijnsz".

Op 31-10-1585 verkoopt Pieter Florisz Heemskerck wonende Sassenheim aan Jacob Florisz Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin, als eerst 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp en 1 1/2 morgen land, alles volgens de oude brief, belast met 14 1/2 st per jaar 's-Graven erfhuur tbv Johan van Brouckhoven als actie hebbende van de Staten van Holland doch slechts sprekende op de voorschreven Loostercamp, de brief van de 1 1/2 morgen is van 26-02-1567 verleden door Hubert Hendricksz en die van de Loostercamp is van 29-1-1583 verleden door Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz te Wassenaar.

Op 27-12-1590 verkoopt in Lisse Jan Dircksz van Lichtenberch wonende den Haag als oom en bloedvoogd over Maritge Jacobsdr, Jannetge Jacobsdr en Dirck Jacobsz nagelaten weeskinderen van Aerntge Dircksdr aan Jacob Florisz van Heemskerck weduwnaar van de voorschreven Aerntge Dircksdr een vierde gedeelte van een woning als huis, barg en schuur alsmede 13 hond geestland daar de woning op staat gelegen aan het Kerkhof.

Op 29-01-1591 wordt vermeld dat Cornelis Willemsz twee percelen in Lisse jegens de Abdij van Leeuwenhorst in erfhuur had genomen van 28-11-1552 om 9 gulden 9 stuivers per jaar met zodanige verdere belasting als vermeld staat bij het willig decreet van den Hove van Holland en Pieter Florisz van Heemskerck, wonende Sassenheim, geleverd door de curatoren van de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en Oegstgeest.

Op 16-07-1595 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Engebrecht Jacobsz oud omtrent LXXIII jaar wonend in het ambacht van Noordwijkerhout en Pieter Florisz oud omtrent LXIX jaar wonend tot Sassenhem, als deposanten en getuigen op verzoek van IJsbrant en Sijmon Maertenz gebroeders, getuigden de deposanten hoe zij wel weten dat Adriaen Maertenz de zaliger halve broer van de requiranten in zijn leven van Jannetje Maertensdr zijn zaliger halve zuster 200 gulden heeft geleend, waarvoor Anna Pietersdr, de moeder van de requiranten borg stond, welke lening niet is afgelost. Verder werd getuigd dat Jannetje Maertensdr zonder kinderen na te laten is overleden en dat de lening daarom de voorschreven moeder competeert. Engebrecht Jacobsz verklaarde getrouwd geweest te zijn met zaliger Lijsbeth Maertensdr volle zuster van de voorschreven Adriaen Maertenz zonder kinderen na te laten. De voorschreven Pieter Florisz verklaarde dat hij voor de voorleden troebelen en daarna dagelijks in het huis van de voorschreven Anna Pietersdr zijn huisvrouws zaliger moeije (tante) - die mede tot Sassenhem woonachtig was - verkeerd uit en in gegaan heeft waardoor hij kan getuigen uit eigen waarneming (Bron: ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 23, f. CXLVII en verso, dd. 16-07-1595).

NB1. Tiende penning Noordwijkerhout 1553: "Engebrecht Jacopsz ghebruijckt van meester Gerijt vander Laen zijn wonijng mette drift ende met drienvijftich mergen lants daer een paert conijnen in leggen ende geeft daer off te huijer IIC XXX Ib

Engebrecht gebrijckt van Jacop Sijmonsz sijn vader vijf mergen vijftalff hont lants ende geeft daer off te huijer VIII Ib" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland vóór 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 723; bewerking H.A. Schelvis, www.hogenda.nl).

NB2. Tiende penning Noordwijkerhout 1561: "Engebrecht Jacobsz bruijct van meester Gerijt vander Laen dat huijs ter Luijcht met drie ende dertich morgen ende een half hont uuijt XXXVIII morgen een half hont ouder weijdtlant ende zaetlant ende geeft daer van te huijer CIII Ib" (Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01 Inv. Nr. 1371; bewerking H.A. Schelvis, www.hogenda.nl).

Op 16-09-1595 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Jeroen Dammasz, oud omtrent LXII jaar, en Cornelis Jansz, oud omtrent LIII jaar, beiden wonende in de parochie van Sassenheim, op verzoek van IJsbrant en Sijmon Maertenz gebroeders van Sassenheim, en verklaarden dat Anna Pietersdr, de zaliger moeder van de requiranten sinds lange tijd op het erf in Sassenheim gewoond heeft, dat nu in bezit is van IJsbrant Maertenz, alsmede 16 honden (= 2 morgen 4 hond) land gelegen in het ambacht van Sassenheim, belend NO en W Magdalena Basgens tot Haarlem, en Z Pijnssen, en nog 4 ½ hond land in het ambacht van Voorhout, belend NO de weduwe van Pieter Jacobsz tot Voorhout, ZO de Schouwwatering, ZW Mees Pietersz bruikwaar met meer andere, welk erf en land nagelaten zijn door de voorschreven Anna Pietersdr (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 23, akte 204).

Op 08-06-1596 treden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert op Engebrecht Jacobsz oud omtrent LXXIV jaar wonend in het ambacht van Noordwijkerhout en Pieter Florisz oud omtrent LXX jaar wonend tot Sassenheim en Claes Cornelisz Korsteman oud omtrent XL jaar wonend tot Lisse, als deposanten en getuigen op verzoek van IJsbrant en Sijmon Maertenz gebroeders, getuigden de deposanten wel te weten dat het hooihuis welk tegenwoordig op het erf van de voorschreven IJsbrant staat in het leven van de moeder van de requiranten gekocht is van Lijsbeth Willem Stevensz weduwe in Noordwijkerhout beneden de 5 pond grooten Vlaams, welk hooihuis te tijde van de koop staande was tot Noordwijkerhout op het erf van de voorschreven Lijsbeth Stevens voor redenen van wetenschap te weten de voorschreven Engebrecht Jacobsz bij de koop van het voorschreven hooihuis present is geweest, en de voorschreven Pieter Florisz dat hij met een van de voorschreven requiranten tot Noordwijkerhout is geweest om het voorschreven hooihuis te bezichtigen. Verder verklaarde de voorschreven Pieter Florisz dat hij wel weet dat de kamer die in het leven van de moeder van de requiranten op het voorschreven erf getimmerd en daar tegenwoordig staande is gemaakt is van oud hout, welk hout hij deposant zelf daar toe geleverd heeft, en van hem gekocht werd voor

18 gulden, daarna verklaarden de voorschreven Pieter Florisz en Claes Cornelisz Korsteman dat zij wel weten dat het voorhuis met de loods en de schoorsteen in het achterhuis op het voorschreven erf door de voorschreven IJsbrant Maertensz requirant gedaan timmeren zijn van nieuwe IJsselstenen zeggende de voorschreven Pieter Florisz voor redenen van wetenschap dat hij het hout voor het voorschreven voorhuis en de loods geleverd heeft en daarom dikwijls op het werk geweest is, en de voorschreven Claes Cornelisz dat hij met de requirant IJsbrant omtrent 5 jaar geleden naar Haastrecht geweest is waar zij een aantal IJsselstenen gekocht hebben en daarna naar elkaars erf gebracht en geleverd hebben dat men tegenwoordig kan zien dat het werk met IJsselstenen getimmerd en gemaakt is (Bron: ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 24, f. CXIII en verso, dd. 08-06-1596).

Op 10-08-1596 draagt Pieter Florisz, houtkoper uit Sassenheim, voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden een procuratie op aan Lenaert Stoter, secretaris van Oegstgeest en Sassenheim alsmede aan Pieter van der Mersch, Joris van der Burch en Willem Gerritsz van Duvelant om via het gerecht betaling af te dwingen van een achterstallige betaling van 155 gulden als restant van een kwitantie voor geleverd hout aan de Leidse timmerman Claes Jansz Vos (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 24, akte 150).

Op 29-03-1600 wordt voor schout en schepenen van Sassenheim verklaard dat Pieter Florisz 75 jaar oud is (geboren 1525).

Op 07-10-1604 is Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim oom en bloedvoogd over Engel 18 jaar, Floris 16 jaar en jonge Dirck 15 jaar, onmondige weeskinderen van Jacob Florisz.

Op 28-03-1608 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Iefgen Dammasdr weduwe van Pieter Florisz met Maerten Adriaensz haar neef en gekoren voogd ter eenre en Marijtge Gerritsdr weduwe van Willem Pietersz met Jan Gerritsz Beuckelaer haar broer als haar gekoren voogd voor 1/4, Claes Pietersz (van Wassenaer) man en voogd van Marijtge Willemsdr voor hem zelve, Cornelis Gerritsz Langevelt gehuwd met Trijntge Pietersdr als oom en bloedvoogd over Neeltge Willemsdr 20 jaar, Crijntge Willemsdr 18 jaar, Gerrit Willemsz 16 jaar, Floris Willemsz 14 jaar, Willem Willemsz 12 jaar en Sijburch Willemsdr 7 jaar, nagelaten mondige en onmondige kinderen van Willem Pietersz tezamen voor 1/4 en Cornelis Gerritsz namens zijn vrouw voor 2/4 erfgenamen van Pieter Florisz hun vader en bestevader ter andere zijde delen de boedel. Iefge eerst 1030 gulden die Cornelis Remmens houtkoper te Amstelredam aan de boedel wegens geleend geld schuldig was, 200 gulden tlv Jan Michielsz de Wael brouwer te Haarlem volgens obligatie van 17-12-1589, 400 gulden welke Iefge uit deze boedel getrokken heeft en aan haar vrienden aangeteld heeft, een obligatie op Jan Arijsz Meijnen tot Voorhout van 106 gulden 5 stuivers van 01-05-1607, een obligatie op Willem Brammer brouwer te Haarlem van 425 gulden van 01-10-1606, een bezegelde schuldbrief van alhier tlv de voorschreven Claes Pietersz (van Wassenaer) wegens reste van koop van een huis 350 gulden en 75 gulden tlv Cornelis Jansz houtkoper; Marijtge Gerritsdr en haar 7 kinderen 936 gulden welke zij de boedel schuldig was, Cornelis Gerritsz 900 gulden welke hem bij het leven van Pieter Florisz aangeteld zijn en zullen de voorschreven Marijtge met haar kinderen voor de helft en Cornelis Gerritsz voor de andere helft hebben 318 gulden 15 stuivers die Jacob Pietersz de Haen de boedel schuldig is, 106 gulden 5 stuivers tlv Jeroen Dammasz Cluft volgens een obligatie van 26-12-1606, 212 gulden tlv Trijn Adriaensdr te Noordwijk alsmede een bezegelde schuldbrief gepasseerd alhier van 235 gulden wegens koop van een huis en erf genaamd de Wildeman (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 208 e.v. , dd. 28-03-1608).

Op 23-11-1608 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartsz van der Wuert van Yeffgen Dammasdr, weduwe wijlen Pieter Florisz woonachtig tot Sassenhem met Maerten Adriaensz timmerman tot Hillegom, haar gekoren voogd, Cornelis Gerritsz Langevelt, wonende tot Hillegom, man en voogd van Katrijn Pietersdr, Marijtge Gerritsdr, weduwe van Willem Pietersz, wonende tot Sassenhem, met Jan Gerritsz haar broeder als

gekoren voogd, beide als erfgenamen van de voorschreven Pieter Florisz haar vader en schoonvader, op Pieter Dircxz de Jong tot Rijnsburg, Ewout van Schilperoort (procureur voor de vierschaar van Leiden), Henrick van Heemskerck (notaris te Leiden) en Vranck van der Meulen (procureur en heemraadsbode van Rijnland te Leiden) om namens de comparanten proces te voeren, ter presentie van Jacob Florisz en Danel Propaert mijn klerken als getuigen hiertoe verzocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 36A, akte CLXXXVI (186), dd. 23-11-1608).

Op 20-05-1630 verkopen Gerrit Willemsz van Heemskerck, Floris Willemsz van Heemskerck en Willem Willemsz van Heemskerck broers elk voor hen zelve, Claes Pietersz (van Wassenaer) gehuwd met Marijtge Willemsdr, Adriaen Maertensz gehuwd met Neeltge Willemsdr, Lenaert Gerritszn gehuwd met Crijntge Willemsdr en Jan Jansz onder de Linden gehuwd met Sijburch Willemsdr in die kwaliteit mede elk voor hen zelve, kinderen en ertgenamen van Willem Pietersz overleden alhier aan Pieter Gerritsz buurknecht te Sassenheim tbv diens vader Gerrit Cornelisz welke had doorverkocht aan Hillegont Anthonisdr en aan wie zij nu opdragen 2 morgen weiland gelegen zowel in Sassenheim als in Lisse, belend ZO en NO Jan Pietersz Schouten, ZW Gerrit Willemsz en Jan Pietersz Wassenaer en NW Claes Pietersz en Dirck Fransz met bruikbaar. Voldaan met een schuldbrief van 2000 gulden (Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 3, f. 64v, dd. 20-05-1630).

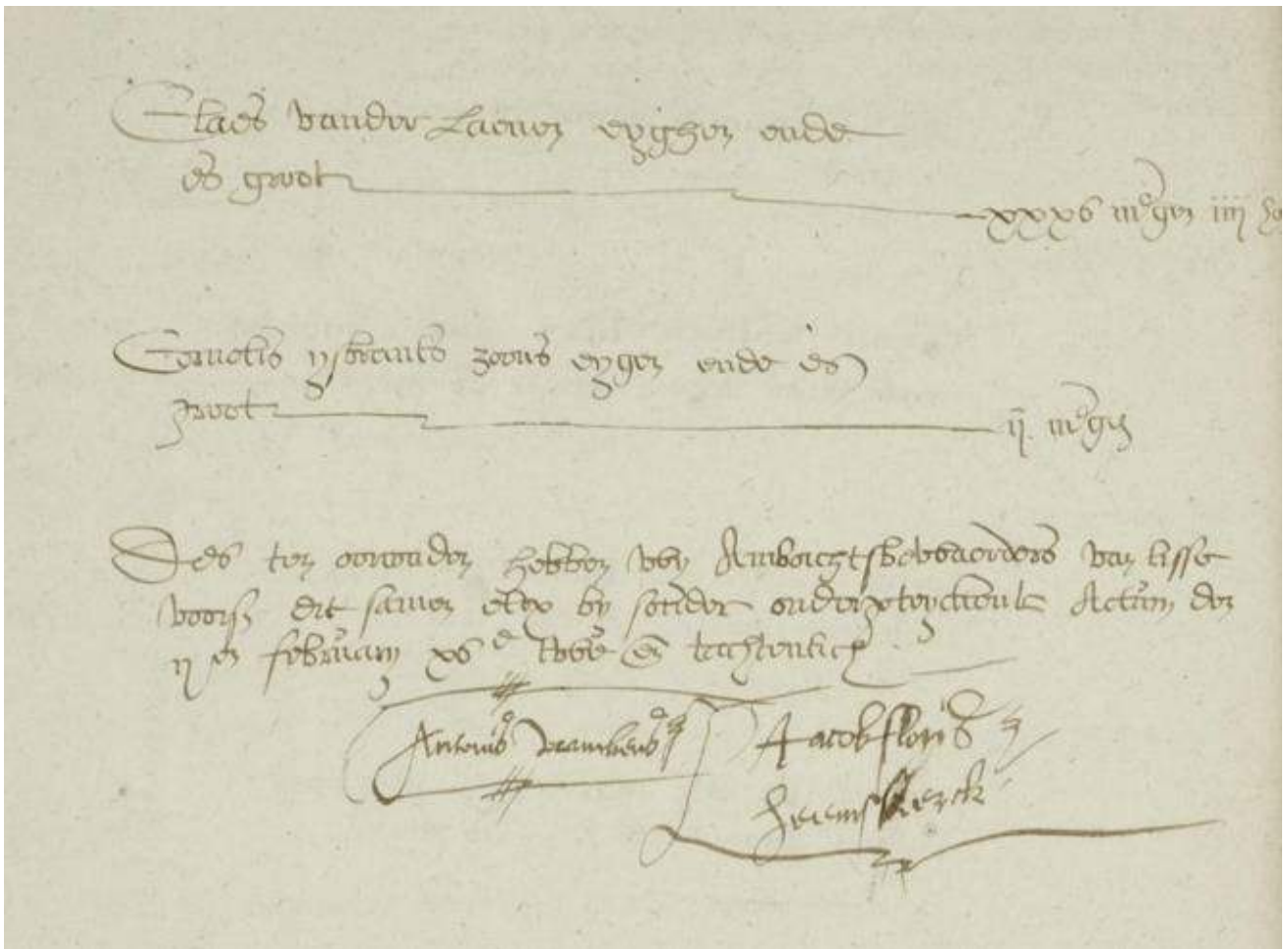
Op 04-03-1635 wordt voor notaris Jacob Jansz de Haes in Leiden vermeld dat Jan Gerritsz Beukelaer, wonende in Warmond, oud omtrent LXXV (75) jaar is en geëdigde welgeboren man van Warmond (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 468, akte 11, dd. 04-03-1635).

B. Jacob Florisz van Heemskerck, geboren 1537, veehouder, vanaf 16-07-1577 waard in de herberg aan het Kerkhof (later 't Wapen van Lisse), dat zijn vrouw Arentje Dircksdr geëerfd heeft van haar oom en tante Jan Cornelisz Duycker en Maritje Willemsdr, ambachtsbewaarder in 1582 van Lisse; vermeld als welgeboren man van Rijnland in 1582 "Jacob Florisz Heemskerk van Lis" en 1585 "Jacob Florisz Heemskerk" in de Costumen van Rijnland (S. van Leeuwen, 1667; blz. 87), vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 48 jaar; hij huwde 1e Arentje Dircksdr Duyker van Lichtenbergh, overleden vóór 26-12-1580, dochter van Dirck Cornelisz Duyker van Lichtenbergh en en Annetgen Franssen Cophart, wonende in Haarlem; haar oom was oude Jan Cornelisz Duycker van Lichtenbergh, wonende in Lisse, gehuwd met Maertge Willemsdr, beiden overleden vóór 29-05-1584 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 122 verso, dd. 29-05-1584 en f. 124 verso, dd. 21-06-1584).

"De Duyckers stamden af van een edelman van het Utrechtse ridderschap Lichtenberg. Arentje Dircksdr Duycker was dienstbode bij haar oom en tante Jan Cornelisz Duycker en Maritje Willemsdr. Jan en Maritje stierven kinderloos. Zij maken in 1577 hun testament en laten alles na aan hun nicht Arentje voor alle bewezen diensten, zij was toen reeds getrouwd met Jacob Florisz Heemskerck. Die was veehouder. Is hij al ingestapt in de herberg of pas bij het overlijden van Maritje Willemsdr? Hun eerste dochter Maritje is van 1567.

Jacob Florisz komt voor op de lijst weerbare mannen van 1585 en overlijdt 1604, dan neemt zijn vrouw Maertje Duijndam het over als waardin, Engel Jacobsz is dan nog minderjarig, geboren 1586. Engel is in 1611 eigenaar van de herberg aan het kerkhof". (Bron: D.H. Floorijp op www.stamboomforum.nl).

Uit het 1e huwelijk: (1) Maritge (zij huwt 1e Claes Meijnaertsz; zij huwt 2e Pel Jacobsz, scheepmaker, wonende Warmond), (2) Jannetge (in 1593 oud 19 jaar; zij huwt vóór 1604 met Engel Jeroensz, duinmeier, wonende Hillegom) en (3) oude Dirck (in 1593 oud 15 jaar).

Hij huwde 2e Maritje Engelsdr Duindam, dochter van Engel Cornelisz aen Duijndam en Anna N.N., overleden Lisse vóór 20-06-1617.

Uit dit 2e huwelijk: (4) Annetge (vóór 1604 overleden), (5) Engel (in 1604 oud 18 jaar; waard aan het kerkhof in Lisse; hij huwt Neeltje Adriaan Jonghout / Breero, dochter van Adriaen Jansz Hits en Neeltje Cornelisdr Admiraal), (6) Floris (in 1604 oud 16 jaar, schoenmaker; hij huwt Maritje oude Adriaensdr Corsteman en Maritje Jansdr) en (7) jonge Dirck (in 1604 oud 14 jaar; hij huwt 1e Maritje Dircksdr van Larum; hij huwt 2e Noordwijk 11-03-1629 Trijntje Cornelisdr).

Jacob Florisz van Heemskerck is overleden te Lisse vóór 07-10-1604.

In 1572 wordt Jacob Florisz vermeld als pachter van de abdij Leeuwenhorst in het morgenboek van Lisse (HHR, OAR, Inv. Nr. 5629a, folio VIII): "Die abdye ter lee bruycker Jacob Florisz ende Jan Cornelisz ende is groot IIII ½ mergen".

Op 16-07-1577 verschijnt voor schout en schepenen van Lisse Maritge Willemsdr weduwe Jan Cornelisz binnen Jager met Wouter Lenaertsz van Calcker haar gekoren voogd verwijst naar testament met haar man van 12-05-1564 voor Pieter Adriaensz Storm notaris te Leiden waarbij de langstlevende de lijftocht kreeg van alle goederen en waarbij zij vermaakt hadden aan Arentge Dircksdr haar huis en erf met hof en twee morgen land gelegen bij de Kerk van Lisse met bargaen en schuren en dat voor haar trouwe dienst aan hen bewezen; zij doet afstand van de lijftocht ivm de vele schulden, mits dat Arentge de reparatie van het huis voor haar rekening neemt. Deze moet ook betalen aan Frans Fransz brouwer te Leiden 150 gulden voor geleverd bier

en aan Maritge uitreiken elk jaar 6 gulden, hetwelk aanvaardt wordt door Jacob Florisz gehuwd met de voorschreven Arentge.

In 1583 wordt Jacob Florisz vermeld bij de militia van Lisse (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Archief Lisse, Inv. Nr. ?).

Op 29-05-1584 verkopen in Lisse de gezamenlijke comparanten broers en zusters kinderen van wijlen Maertge Willemsdr weduwe van oude Jan Cornelisz Duycker van Lichtenbergh in hun leven wonende Lisse volgens de making van oude Jan Duycker en Maritge Willemsdr voor Pieter Adriaensz Storm te Leiden op 13-05-1564 waarbij zij enige goederen tbv Aertge Dircksdr de voorschreven oude Jan broers kind hadden vermaakt aan Jacob Florisz Heemskerck de helft van alle de goederen en wel voornamelijk de helft van twee campen land het grootste genaamd de Venne met de laan daartoe behorende en het kleinste genaamd het Geestcampge gelegen in Lisserbroek, alles volgens de oude brieven, voor 600 gulden.

Van 1585 tot 1590 heeft Jacob Florisz van Heemskerck erfhuur jaarlijks f 13-0-0 op 4 morgen land in Lisse van de abdij Leeuwenhorst.

Op 31-10-1585 verkoopt Pieter Florisz Heemskerck wonende Sassenheim aan Jacob Florisz Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin, als eerst 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp en 1 1/2 morgen land, alles volgens de oude brief, belast met 14 1/2 st per jaar 's-Graven erfhuur tbv Johan van Brouckhoven als actie hebbende van de Staten van Holland doch slechts sprekende op de voorschreven Loostercamp, de brief van de 1 1/2 morgen is van 26-02-1567 verleden door Hubert Hendricksz en die van de Loostercamp is van 29-01-1583 verleden door Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz te Wassenaar. Op 27-12-1590 verkoopt in Lisse Jan Dircksz van Lichtenberch wonende den Haag als oom en bloedvoogd over Maritge Jacobsdr, Jannetge Jacobsdr en Dirck Jacobsz nagelaten weeskinderen van Aertge Dircksdr aan Jacob Florisz van Heemskerck weduwnaar van de voorschreven Aertge Dircksdr een vierde gedeelte van een woning als huis, barg en schuur alsmede 13 hond geestland daar de woning op staat gelegen aan het Kerkhof.

Jacob Florisz van Heemskerck eertijds man en voogd van Aertge Dircksdr ter eenre en Jan Dircksz van Lichtenberg wonende den Haag als oom en voogd over Maritge Jacobsdr 23 jaar, Jannetge Jacobsdr 17 jaar en Dirck Jacobsz. 13 jaar zijn nagelaten weeskinderen ter andere hebben met tussenspreken van goede mannen op 26-12-1580 de boedel gescheiden. De vader behoudt alles en zal de kinderen opvoeden tot volle ouderdom of huwelijken state en dan tezamen 310 gulden uitreiken. Waarborg 7 hond toegemaakt land genaamd de Geestcamp gelegen in de Lisserbroek, belend NO de Lisserkerk, ZO het Lijsbetten Gasthuis te Haarlem, ZW Adriaen Corsteman weduwe en kinderen en NW de Cruysweg.

In het morgenboek van Rijnsburg 1588 wordt Jacob Florisz vermeld als eigenaar en pachter: eigenaar van 1 morgen 100 roeden gelegen op te Wuuert en pachter van 450 roeden en cum sociis van 2 morgen 50 roeden gelegen tusschen 't Scheyt van Oestgeest ende Rynsburch (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6681, f. 20; bewerking E.M. Olden Pieters, www.hogenda.nl).

Op 05-04-1588 worden de weeskinderen van Aertge Dircksdr vermeld: "Cornelis Cornelisz van Lausduijn tegenwoordig onze secretaris verkoopt Floris Cornelisz alias Floris jonge Neelen al het recht en aanzeggen dat verkoper heeft aan een schuldbrief van 30-07-1586 van een camp land door Dirck Adriaensz en Engel Adriaensz broers getransporteerd op de verkoper, belast met 6 gulden 5 st per jr tbv de weeskinderen van Aertge Dircksdr" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 201; bewerking: H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

In Erfgoed Leiden, Oud Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 44 (Dingboek) dd. 11-04-1595 is een naasting door Jacob Florisz van Heemskerck van een kroft land dat door Willem Isaacksz van Heemskerck (de zoon van Isaack hieronder) was verkocht. Jacob claimt nader gemaagtaald te zijn dan de koper.

Het duurt even, maar de naasting is terecht en op 30-12-1598 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Lisse Inv. Nr. 3, f. 59) verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck het land aan zijn neef Jacob Florisz van Heemskerck. Dat klopt als ze dezelfde grootvader Willem hebben.

Op 07-10-1604 wordt in Lisse de nagelaten boedel van Jacob Florisz van Heemskerck gedeeld: Maritge Engelsdr weduwe van Jacob Florisz van Heemskerck in zijn leven waard aan het Kerkhof alhier als erfgename van Annetge Jacobsd haar jongste dochter voor de ene helft met Jan Engelsz wonende Noordwijk haar broer en voogd ter eenre en Pel Jacobsz scheepmaker wonende Warmond man en voogd van Maritge Jacobsdr, Engel Jeroensz wonende Hillegom man en voogd van Jannetge Jacobsdr, Dirck Jacobsz van Heemskerck voor hem zelve en Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim als oom en bloedvoogd over Engel 18 jr, Floris 16 jr en jonge Dirck 15 jr, onmondige weeskinderen van Jacob Florisz en erfgenamen van dezelfde Jacob Florisz en mede erfgenamen van Annetge Jacobsdr haar respectieve halve en hele zuster tezamen voor de andere helft.

Op 02-06-1613 blijkt de Capelle croft in Lisse vererfd te zijn na het overlijden van Jacob Florisz van Heemskerck aan zijn zonen Engel, Floris en jonge Dirck Jacobsz van Heemskerck: "Dammaz Willemsz verkoopt Reyer Wiggertsz van der Bles kleermaker een erfje van 19 roe om daarop een huis te bouwen, belend NW en NO de verkoper, ZO Engel Jacobsz van Heemskerck en Floris Jacobsz van Heemskerck en jonge Dirck Jacobsz van Heemskerck met de Capelle croft en Z en ZW de Graftweg van het Dorp, met waarborg zijn hofstede met 1 1/2 hond land, belend NO Aelbert Jeroensz molenaar en de verkoper met zijn erfpacht van de ambachtsheer, ZO de voorschreven Van Heemskercken en ZW de Graftweg met jonge Cornelis Florisz, Jan Dircksz smith en de erfgenamen van Aeltge Floris jonge Nelen weduwe en NW de Heerweg, voor 140 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 116 verso; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 05-04-1622 verdelen de 3 zonen van Jacob Florisz van Heemskerck zijn boedel in Lisse: "Engel Jacobsz Heemskerck, Floris Jacobsz Heemskerck en jonge Dirck Jacobsz Heemskerck broers als mede-erfgenamen van Jacob Florisz Heemskerck in zijn leven waard aan het kerkhof alhier delen de boedel als eerst een kleine partij land genaamd de Garstcamp groot 7 hond gelegen in de polder van de Lisserbroek, belend NO de Lisserkerk met de scheysloot, ZO eertijds het Lijsbetten Gasthuis te Haarlem, ZW de weduwe en erfgenamen van oude Adriaen Cornelisz Corsteman en NW de Cruysweg, ten tweede 3 morgen land gelegen over duin in de polder van de Lage Venen, belend NW Michiel Claesz in de Keutelveen, ZW het Gasthuis voorschreven met Gerrit Jansz Monnick, ZW Ijsbrant Cornelisz de Lange en NW de oude vaartlaan, ten derde 1 of 2 partijen bij de andere gelegen genaamd het Capelle land groot 2 morgen 1 1/2 hond gelegen in de Poelpolder, belend NW de weduwe van Jan Jacobsz Doncker, ZO de Molensloot en Hoppoel, ZW eerst de Graftweg en daaraan Aelbert Jeroensz molenaar nu Maerten Jacobsz Langevelt en weder de Graftweg en NW Reynoult Wiggertsz van der Blesch met Dammaz Willem Thomaszsz, belast met een eeuwige rente van 36 gulden per jaar tbv het Gemene land van Holland en West-Friesland, ten vierde een camp land genaamd de Venne met de laan daartoe behorende groot 3 morgen 1 hond gelegen in de Oostpolder genaamd de Bijlsgewey, belend NO eerst de erfgenamen van jonkvrouw Dieuwer van der Laen met onze ambachtsheer daarom draaiende noordwaarts weder dezelfde erfgenamen met Adriaen Jansz Hits nog in het noordwesten de erfgenamen van jonkheer Arent van Duvendoerde, ZO Pieter Pietersz Keyser en Dirck Adriaensz van Larum, ZW Arent van der Hooch nomine uxoris en NW komende uit de laan aan de Heerweg, belast met een losrente van 6 pond groot vlaams per jaar toekomende het weeskind van Lenaert Engelsz. Engel de voorschreven Garscamp van 7 hond en ontvangt van jonge Dirck zijn broer 100 gulden, Floris de voorschreven 3 morgen en jonge Dirck het

Capelle land. De venne blijft onverdeeld (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Nr. 5, f. 17, dd. 05-04-1622; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Jacob Florisz (van) Heemskerk wordt vermeld in het artikel "Overduin te Lisse" van A.M. Hulkenberg in "Holland", regionaal-historisch tijdschrift, 12e jaargang, nummer 4, augustus 1980, blz. 191.

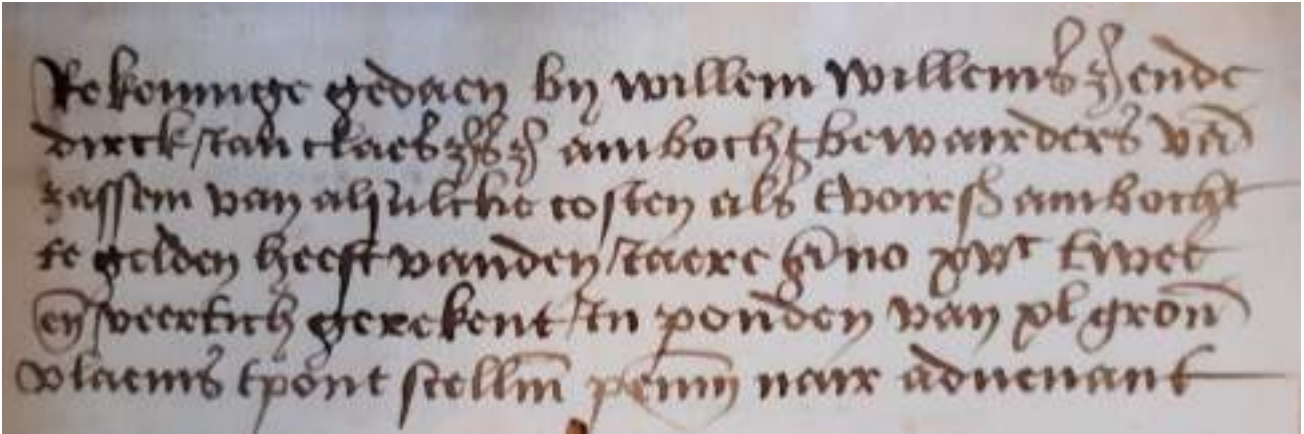
C. Anna Florisdr, weduwe van Dammas Meeusz, zoon van Bartholomeus (Mees) Sijmonsz en Magdalena Dammasdr. Vermeld 28-09-1590 voor schout en schepenen van Sassenheim.

IIIB Willem Willemsz (de jongere)

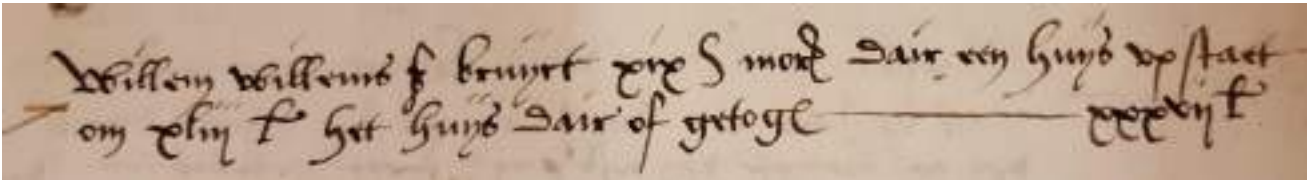
In 1540 is schout Willem Willemsz overleden en de vermeldingen van Willem Willemsz na 1540 zijn dan ook van zijn zoon Willem, die derhalve dezelfde voornaam en patroniem heeft als zijn vader. Soms wordt de schout vermeld als Oude Willem Willemsz en is zijn zoon Jonge Willem Willemsz.

In 1542 is (Jonge) Willem Willemsz ambachtsbewaarder van Sassenheim (Bron: Studiezaal Erfgoed Leiden en Omstreken, "Lijst van ambachtsbewaarders binnen Rijnland", P.C.W. van Kessel en A.G.A. Idenburg, 2007, nr. 6902, blz. 151).

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6710, Ambachtsrekeningen Sassenheim 1542-1684, dd. 1542

In het oudste kohier van de 10e penning van Sassenheim uit 1544 (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 360) staat vermeld:

"Willem Willemsz bruijct XIX $\frac{1}{2}$ morgen dair een huys up staet om XLIII pond het huys daer of getogen XXXVII pond"

In het morgenboek van Sassenheim van 1544 wordt Willem Willemsz vermeld:

f. XIV verso "Willem Willemszoon ende Aernt Arijsz ende is groot VIII mergen"

f. XV verso "Die Regulieren tot Leijderdorp in dese banne ende bruijcker Willem Willemszoon ende is groot XIX mergen XLI (151) roeden"

f. XVII verso "Die abdije ter Leede ende bruijcker Willem Willemszoon ende is groot II mergen IIIc XXX (430) roeden"

f. XX verso "Cornelis Basgen tot Haerlem ende bruijcker Willem Willemszoon ende is groot II mergen IIIc XXIV (424) roeden"

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6714).

Totaal (pacht en eigendom) beschikt Willem Willemsz in 1544 in Sassenheim over 32 morgen 415 roeden, waarvan 8 morgen eigendom voor 50%.

In het morgenboek van Lisse in 1544 wordt Willem Willemsz tot Zassem vermeld:

f. XX "Willem Willemszoon tot Zassem ende is groot IIII mergen IIIc LXIII (64) roeden"

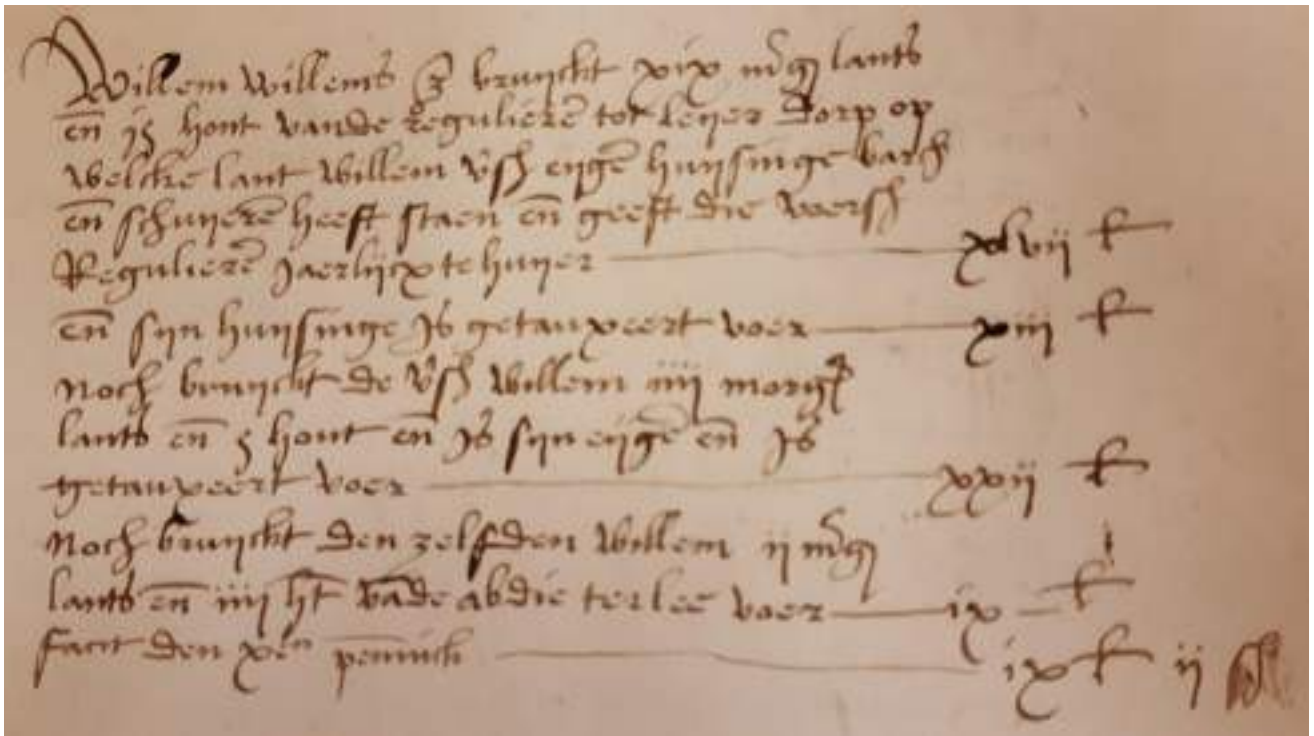
"Heer Dirck Saedts tot vuytrecht (Utrecht) ende bruijcker Willem Willemszoon tot Zassem ende is groot II mergen IIIc Xc (490) roeden"

f. XXVI "Die Regulieren tot Leijderdorp in dese ban bruijcker Willem Willemszoon ende is groot III mergen IIIc XXXII (332) roeden"

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5628).

L.J. van der Klooster, "De Oude Hofstede te Sassenheim en haar bewoners" In Nederlandsche Leeuw 76 (1959), 446-472. In dit artikel wordt vermeld dat Willem Willemsz in het kohier van de 10e penning van Sassenheim van 1553 en 1556 pachter is van de oude hofstede met 22 morgen en eigenaar het klooster van de regulieren in Leiderdorp. Deze Willem Willemsz is gezien het voorgaande niet de schout Willem Willemsz maar zijn zoon die ook Willem Willemsz heet.

In 1553 en 1557 wordt (jonge) Willem Willemsz vermeld in het kohier van de 10e penning van Sassenheim als pachter van 20 morgen land (de oude hofstede) van de regulieren van Leiderdorp. Ook zijn huis staat op dit land.

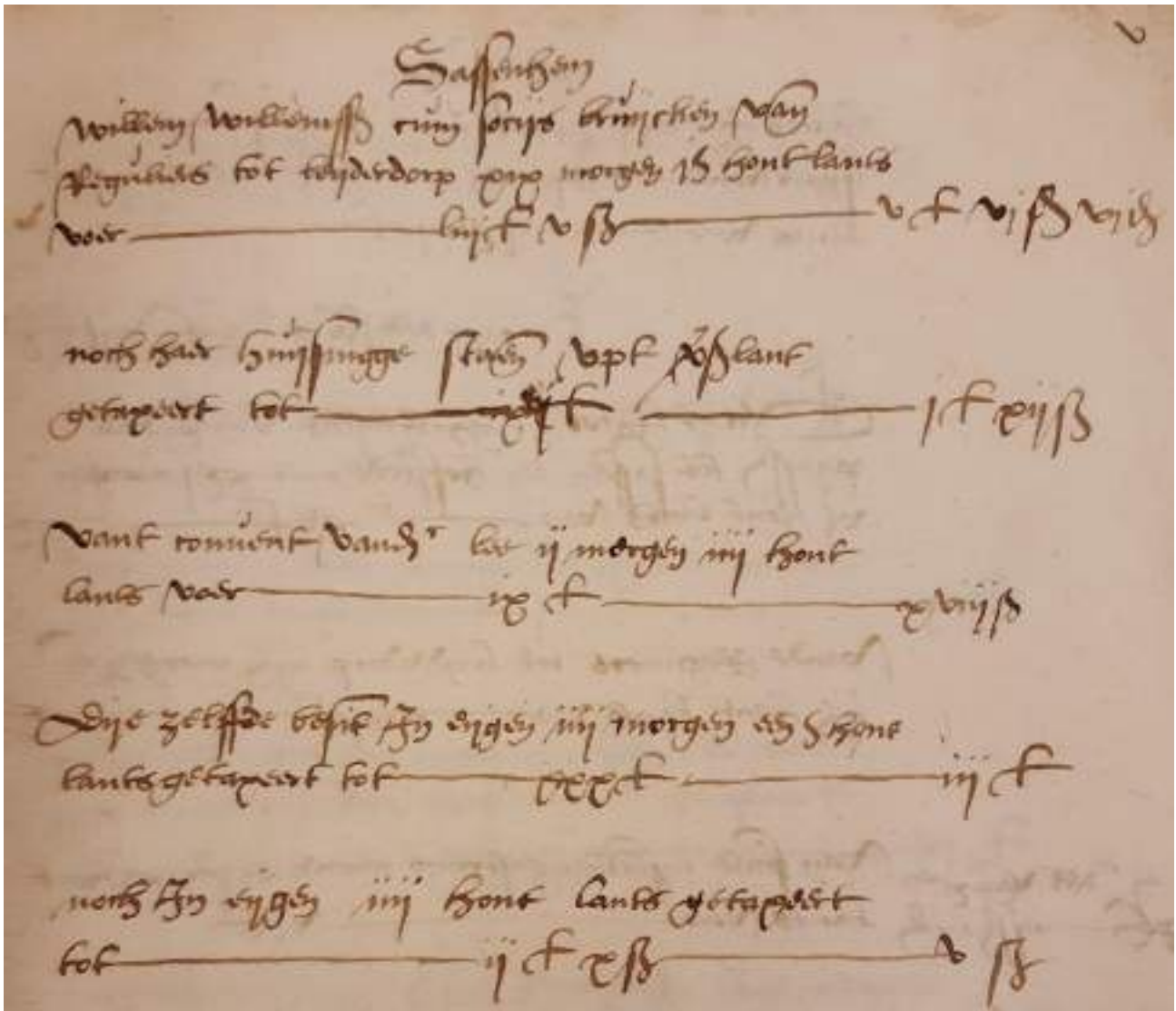
"Willem Willemsz bruijckt XIX morgen lants ende 1 ½ hont vande Regulieren tot Leijderdorp op welcke lant Willem voerscreven eijge huijsinge barch ende schuijere heeft staen ende geeft die voerscreven Regulieren jaerlijcx te huijer XLVII (47) pond

ende sijn huijsinge is getaxeert voer XIII pond

noch bruijckt de voerscreven Willem IIII morgen lants ende ½ hont lants ende is eijgen ende is getaxeert voer XXII pond

Noch bruijckt den zelfden Willem II morgen lants ende IIII hont vande abdie ter lee voer IX pond facit den Xen penninck IX pond II stuijvers"

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten Generaal vóór 1572, toegang 3.01.03, Inv. Nr. 768, Kohier 10e penning Sassenheim 1553).

“Willem Willemsz cum socijs bruijcken vande Reguliers tot leijderdorp XIX mergen I ½ hont lants voer LIII pond V stuijvers

Noch haer huijssingen staende upt voerscreven lant getaxeert tot IX pond

Vant convent vander lee II mergen IIII hint lants voer IX pond

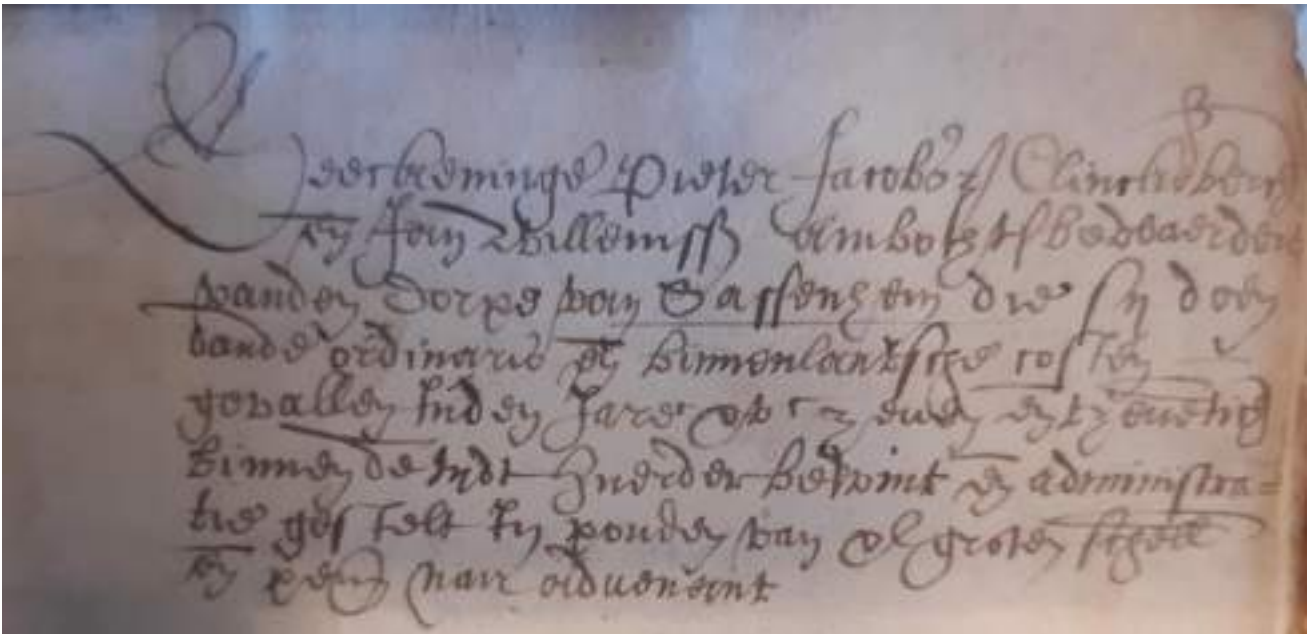
Dije zelffde besit in eijgen IIII mergen een ½ hont lants getaxeert tot XXX pond

Noch in eijgen IIII hont lants getaxeert tot II pond X stuijvers”

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten Generaal vóór 1572, toegang 3.01.03, Inv. Nr. 1091, Kohier 10^e penning Sassenheim 1557).

In 1560 blijkt Jan Willemsz, de zoon van Willem Willemsz, de nieuwe pachter te zijn van de abdij Leeuwenhorst.

Jan Willemsz is in 1577 en 1588 ambachtsbewaarder van Sassenheim.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6710, Ambachtsrekeningen Sassenheim 1542-1684, dd. 1577

Dit blijkt ook uit het "Register vande gheheelen incoemst van 't Convent van de regulieren tot Leijderdorp" ca. 1572. Op folio XXVIII Zassem (Sassenheim) "Jan Willemsz heeft in huijzr XX morgen tijsbaer lant XXVII Jaer het eerste LV (1555) het leste LXXXI (1581) tsjaers om LXIII (63) Rijns gulden hier op betaalt XXV Rijns gulden" (Bron: Erfgoed Leiden, archief Kloosters, toegang 0503, Klooster Engelendaal te Leiderdorp, Inv. Nr. 599).

Hieruit blijkt: In 1555 heeft Jan Willemsz deze pacht van het land van de Oude Hofstede overgenomen van zijn vader Willem Willemsz, die deze pacht op zijn beurt weer overnam van zijn vader Willem Willemsz, schout van Sassenheim, die vóór 1544 is overleden.

In 1561 wordt Willem Willemsz vermeld als belending van een halve morgen land in Alkemade, leenland van de hofstad (Oud-) Alkemade te Warmond. In 1616 wordt dezelfde belending aangegeven als "de erfgenamen van Willem Willemsz, Schout van Sassenem" (Bron: Nationaal Archief, Archief Oud-Alkemade, leenregister; repertorium opgesteld door C. Hoek en A.M. Verbeek, leen 23; www.hogenda.nl).

Dit betekent dat schout Willem Willemsz en zijn nazaten in 1561 en in 1616 eigenaren waren van een perceel land in Alkemade.

Dit blijkt ook uit deze vermelding van Willem Willemsz in 1544 in het kohier van de tiende penning van Alkemade: "Dese navolgende personen wonen tot Zassen ende Lisse ende gebruycken lant inden ambochte van Alcmade. Willem Willemsz bruyct v ½ morghe voer xi gulden siaers. compt voordien thienden penninck xxii st" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 152, 10e Penning Alkemade 1544 (bewerking F.J.A.M. van der Helm, www.hogenda.nl)).

En het blijkt ook uit de vermelding van Willem Willemsz tot Zassem als eigenaar van een perceel land in Abbenes in het morgenboek 1544 van Alkemade: "Willem Willemsz tot Zassem II morgen Vc XXX (530) roeden" (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3399, f. XXXII).

In het morgenboek 1565 van Alkemade vinden we onder "Sassenhem" de volgende vermeldingen:

"Willem Willemsz erfgenamen VIII morgen"

“Cornelis Willemsz schout XI morgen”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3399, morgenboek 1565, Sassem, f. 17 verso).

In het morgenboek 1568 van Alkemade vinden we onder “Sassenhem ende Lisse” de volgende vermeldingen:

“Willem Willemsz ende Jan Willemsz VIII morgen”

“Noch Willem alleen van Dirck Willemsz VI morgen”

“Cornelis Willemsz schout XI morgen II hond”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3400a, morgenboek 1568, Sassenhem ende Lisse, scan 20, www.archieven.nl).

In het morgenboek 1580 van Alkemade vinden we onder “Sassem” de volgende vermelding:

“Jan Willemsz V ½ morgen”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3400a, morgenboek 1580, Sassem, f. 18, scan 27, www.archieven.nl).

In het morgenboek 1592 van Alkemade vinden we onder “Lis ende Sassem” de volgende vermelding:

“Jan Willemsz V morgen min I hond XV roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Alkemade, Inv. Nr. 3400a, morgenboek 1580, Sassem, f. 19 verso, scan 63, www.archieven.nl).

Kinderen uit het huwelijk van (jonge) Willem Willemsz met N.N.:

[1] **Willem Willemsz;**

Op 14-06-1559 verkopen Cornelis Gerritsz Coninck en Pieter Pietersz 7 1/2 hond genaamd de cleyne bijl gelegen te Sassenheim aan Willem Willemsz en Jan Willemsz.

“Willem Jansz wonende Sassenheim en Pieter Jansz die Jongste wonende alhier mede-erfgenamen van Jan Willemsz haar vader destijds wonende te Sassenheim verkopen Cornelis Pieterszn. Keyser 7 1/2 hond genaamd de cleyne bijl gelegen te Sassenheim, belend NO Jeroen Dammaszn. Cluft en zeker memorie of provenland te Haarlem met de voorsz. Jeroen Cluft, ZO de weduwe en erfgenamen van Floris Corneliszn. op de tuin, ZW Maerten Claeszn. van ‘s-Gravensloot en NW ‘s-Gravenwatering genaamd de Cleypoel, onder overhandiging van een oude brief van 14-06-1559 door Cornelis Gerritszn. Coninck en Pieter Pieterszn. op Willem Willemszn. en Jan Willemszn. alsmede een scheidbrief van 5-2-1600, gepasseerd voor de schout van Sassenheim, voor 650 gulden” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 92, dd. 16-6-1600 stilo novo; bewerking H. van der Waag; www.hogenda.nl).

Hij wordt vermeld in het morgenboek 1564 van Zoeterwoude: “bruijckt eijghen of pacht 31 morgen 2½ hont”.

Op Willem Willemsz passeert een oude brief door Cornelis Willemsz Heemskerck schout van Sassenheim op 17-06-1563 betreffende (de helft van) 4 morgen 1 hond land gemeen met een ander (daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen) in Roversbroek:

“Op 07-06-1583 bij de verkoop door Claes Cornelisz van Rijn man en voogd van Magdalena Willemsdr wonende Voorschoten van de helft van 4 morgen 1 hond land in Lisse, daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen of nu Gerrit Jacobsz Coppens te Sassenheim gemeen met een ander in Roversbroek vindt overhandiging plaats van de oude brief door Cornelis Willemsz Heemskerck, schout van Sassenheim, op 17-06-1563 gepasseerd op Willem Willemsz de voorschreven verkopers huisvrouwen broer (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 110v: bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Hij is overleden vóór 12-05-1572. Na zijn overlijden erft Maerten Hugenz tot Voorschoten dit voorgaande in Roversbroek liggende perceel, dat hij overdraagt aan zijn oom Claes Cornelisz van Rijn, man en voogd van Magdalena Willemsdr wonende Voorschoten, die dit verkoopt op 07-06-1583 aan Cornelis Sijmonszen wonende Lisse.

[2] **Jan Willemsz**, geboren ca. 1527 (in 1577 omtrent 50 jaar oud) wonende te Sassenheim (vermeld vanaf 1577) en bezitter van land in Sassenheim en Lisse, zijn huis stond op de grond van Gerardt van der Laen, overleden vóór 05-02-1600; hij huwt 1e Gerritge Pietersdr, dochter van Pieter Floriszen en Maritge Dircksd, overleden “tijdens het leste beleg van Leiden omtrent Bartholomeus” 24-08-1574 (kinderen uit dit huwelijk: Willem Jansz, wonende in Sassenheim en Pieter Jansz die Jongste, wonende in Lisse, vermeld als belending in Voorschoten op 06-12-1585); hij huwt 2e Trijntge Gerritsdr (Cornelis Hugenzn. Cnaep, schilpverkoper te Katwijk op Zee en Hendrick Janszen. van Loreynen (ook genoemd Hendrick Janszen. de Briole van Lareynen en Henrick Jansz de Briole, geboren Lisse 1553, schoenmaker in Lisse, testeert aldaar 06-01-1614, vermeld Hoofdgeld Lisse 1623; Hendrick is gehuwd met Marijtte Gerritsdr (Verplas), zij is overleden vóór 1623) zijn haar naaste bloedverwanten); Trijntge Gerritsdr testeert voor schout en schepenen van Sassenheim 28-04-1617 (kinderen uit dit huwelijk: Gerrit op 05-02-1600 21 jr, Marijtte idem 19 jaar, Aeltge idem 17 jaar en Jan idem 15 jaar) en verklaart dat zij inwoont bij haar zoon Jan Jansz en legateert hem een lijfrente van 24 gulden als zij te zijnen lijve sprekende heeft op het gemene land van Holland en West-Friesland wegens de kapitale leninge.

Op 17-5-1608 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Mourijn Pietersz wonende Warmond zo voor hem zelve en als oom van vaderszijde en Cornelis Willemsz Paridon oom van moederszijde over Annetge 15 jr en Maritge 9 jr onmondige kinderen van Jan Pietersz bij Annetge Willemsdr Paridon wonende Lisse, Steven Meeusz van den Bosch brouwersknecht te Leiden man en voogd van Baeffgen Pietersdr., Dirck Fransz alias backer wonende Sassenheim man en voogd van Annetge Pietersdr, Rijck Wesselsz wonende Rijnsburg man en voogd van Jannetge Pietersdr en Pietertge Pietersdr weduwe van Jan Anthonisz timmerman wonende Hazerswoude met Cornelis Jacobsz Craen haar gekoren voogd mitsgaders Cornelis Woutersz mede wonende Hazerswoude als voogd voor zoveel het de onmondigen aangaat van de voorkinderen van Jan Anthonisz gezamenlijk erfgenamen van Pieter Mourijnsz en Jannetge Cornelisdr in hun leven gewoond hebbende te Lisse hebben verkocht in de herberg van de weduwe van Jacob Florisz Heemskerck aan Jan Jansz Pronck te Sassenheim 2 campen land beide gelegen aan elkander in de polder van de Roversbroeck, tezamen groot 3 morgen 1 hond, belend tezamen NO de Abdij van Leeuwenhorst, ZO Cornelis Cornelisz Neesvaer met erfpacht van de Abdij voorsz., de Kerk van Lisse mitsgaders Willempke Joris Floriszoonsdr, ZW Hubert Hendricksz loco de Abdij van Egmond en NW Jr Johan van Mathenesse loco Gerrit Jacobsz Coppens en Jan Claesz van Santvliet loco Gerrit Garbrantsz onder overhandiging van de oude eigendomsbrieven van 1 1/2 morgen, wezende een van de campen te weten de zuidelijke van 13-5-1549 gepasseerd door Jan Willemsz Schouten aan oude Cornelis Florisz Cock.

Jan Willemsz koopt op 03-11-1570 gepasseerd voor de Pater van St Marienpoel te Leiden 8 hond land genaamd Smolenaers horne vermeld in het morgenboek van Sassenheim voor 10 hond .

Op 20-04-1577 compareert Jan Willemsz voor notaris Willem Claesz van Oudevliet in Leiden als deposant van ca. 50 jaar oud, alsmede IJsaac Willemsz ca. 53 jaar, die op verzoek van de gemeenschappelijke ingezetenen van het dorp Lisse samen een verklaring afleggen over de enorme schade – veel groter dan in de omliggende dorpen - die geleden is in de jaren 1573 t/m 1576 door de oorlogstroebelen omdat het dorp Lisse tussen beide strijdende partijen lag en grotendeels verwoest is en daarbij veel huizen verbrand zijn. Mede hierdoor hebben de landen in het ambacht Lisse weinig of niets aan oogst opgebracht in deze jaren.

Op 12-07-1577 compareert Jan Willemsz voor notaris Samuel Lenaertsz van der Wuert in Leiden als requirant, waaruit blijkt dat hij vanwege de Spaanse troebelen in De Kaag woonde. Jannetge Claesdr, oud omtrent 33 jaar, gehuwd met Cornelis Engelsz en wonende in Noordwijkerhout en Marijtgen Dammasdr, oud eveneens omtrent 33 jaar, gehuwd met Jacob Jansz en wonende in Warmond leggen op verzoek van Jan Willemsz een verklaring af over de onvolledige betaling van vijf pond “grooten vlaems” van een partij boter door Guertge, de echtgenote van goudsmid Claes, wonende in Leiden op de Nieuwe Rijn. Marijtge Dammasdr is al jaren vóór het overlijden van Gerijtge Pietersdr, echtgenote van Jan Willemsz op 24 -08-1574 (het jaar van het laatste beleg van Leiden; omtrent Bartholomeusdag) dienstmaagd van Gerijtge Pietersdr en na haar dood van Jan Willemsz.

NB. Guertgen Huyghendr, weduwe van Claes Pietersz, juwelier (ELO, Volkstelling Leiden 1581, fol. 67v.)

Op 08-11-1578 compareert Jan Willemsz opnieuw voor notaris Samuel Lenaertsz van der Wuert in Leiden als requirant, waaruit blijkt dat zijn twee “schoone” woningen in Sassenheim tijdens de Spaanse troebelen zijn verbrand. Op verzoek van Jan Willemsz leggen twee burenen in Sassenheim, te weten Gerrit Jacobsz Coppen, oud ca. 48 jaar en Pieter Jacobsz (Clinckenbergh), oud ca. 33 jaar, een verklaring af over de schade die Jan Willemsz geleden heeft door de Spaanse troebelen in de jaren 1572 t/m 1577. Zijn beesten (koeien) zijn door de vijand geroofd, zijn paarden zijn hem afhandig gemaakt en zijn landen, met name 20 morgen land in Sassenheim die Jan Willemsz pacht van de regulieren in Leiderdorp, zijn verwilderd en hebben geen oogst opgebracht. Ook wordt vermeld dat in 1575 huizen in De Kaag zijn verbrand.

Cornelis Willemsz erft op 12-05-1572 uit de boedel van zijn overleden broer Willem Willemsz een camp land genaamd de Kleine Bijl groot 7 1/2 hond gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim; dit perceel is verkocht volgens een simpele bekentenis op de rugge van de oude brief op 16-12-1581 en aan zijn broer Jan Willemsz overgedragen volgens het placcaat van de Keizer.

Op 30-04-1586 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Pieter Maertensz wonende op de Tuyn ter eenre en Cornelis Diertsz wonende Voorhout als oom en Jan Willemsz wonende alhier als gekoren voogd over Maritge Maertensdr 25 jr, Anneken Maertensdr 17 jr, Neeltge Maertensdr 16 jr, nagelaten weeskinderen van Maerten Diertsz en Trijn Dammasdr in haar leven gewoond hebbende alhier delen de boedel. Pieter Maertensz de voorsz. kinderen broer behoudt alles en zal zijn zusters uitkeren op mei 1587 elk 75 gulden.

Op 13-11-1588 verschijnt Jan Aelbertsz van Warmond jegenwoordig wonende in de Kaag voor schout en schepenen van Lisse en verkoopt Jan Willemsz te Sassenheim 2 1/2 morgen hooiland genaamd de Swardelcamp gelegen in de Sassemerbroek, belend NO Jr Johan van Mathenesse, O Willeboirt Willem Diestenszsz met zijn land genaamd Santoom en Brebijltgens erfgenamen, ZW Floris Cornelisz op te Thuyn en W de Sassemer pastorie en de koper onder overhandiging van twee oude brieven daarbij hem de woning met land mede aangekomen is de ene van 18-06-1585 en de andere van 04-11-1586.

Op 01-02-1591 stilo novo. verkoopt voor schout en schepenen van Lisse de Ridderschap etc. aan Jan Marcuszn. van Yperen de helft van 20 morgen 1 hond 65 roe land gelegen in Sassenheim en Lisse gekomen van de Regulieren monniken te Leiderdorp, belend NO Magdalena Basgens en Cors Corneliszn., NO dezelfde Magdalena Basgens, ZO 's-Gravenwater of Cleypoel en ZW de voorsz. Magdalena Basgens en de heer van

Wassenaar zijn water, belast met de helft van 9 gulden per jr tbv het St Elisabeth Gasthuis te Haarlem te lossen met 150 gulden volgens de brief van 4-11-1543, laatst in gebruik bij Jan Willemszn. en moet betalen te Leiden in handen van Claes Gijsbertszn. van Dorp als daartoe aangesteld door de Ridderschap 2437 pond 10 schelling en Laurens Gael wordt opgedragen de akte te Lisse te verlijden.

Jan Willemsz koopt op 11-05-1591 van de kinderen en erfgenamen van Pieter Hugenz en Anthonia Jansdr Pronck in hun leven wonende te Lisse voor 2050 gulden 3 morgen 1 hond land daar de woning op plach te staan leggende in de Schermergeest.

Op 13-5-1591 stilo novo verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Jan Maertenszn., Baerthout Maertenszn. en Pieter Maertenszn. broers wonende Warmond, Garbrant Janszn. wonende te Wassenaar man en voogd van Anna Maertensdr., Cornelis Jacobszn. te Hillegom man en voogd van Margriet Maertensdr. allen kinderen van Maerten Pieterszn. overleden te Warmond ter eenre en Willem Janszn. en Pieter Janszn. wonende te Sassenheim als kinderen van Gerritge Pietersdr. ter andere zijde en tezamen mede-erfgenamen van Maritge Dircksdr. weduwe van Pieter Floriszn. te Sassenheim hun bestemoeder en delen de boedel gelegen in de Roversbroek.

Op 17-5-1591 stilo novo verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Jan Willemszn. en Pieter Janszn. alias Jongste beiden wonende Sassenheim en verklaren schuldig te zijn aan Mr Frederick Brunt licentiaat in de rechten een rente van 75 gulden per jr met hypotheek door Jan Willemszn. op 3 morgen 1 hond land gelegen bij Schermergeest welke hij onlangs van de erfgenamen van Pieter Hugenzzn. gekocht heeft voor 2050 gulden, belend NO Cors Corneliszn. Cluft, ZO Jan Marcuszn. van Yperen c.s., ZW Joris Floriszn. en NW de Heerweg, 2 1/2 morgen land genaamd de Zwaerdecamp gelegen in Sassemerbroek welke hij te anderen tijde van Jan Aelbertszn. uit de Kage gekocht heeft voor 717 gulden, belend N Jr Johan van Mathenesse, O Willeboort Willemszn. met Jan Gijsbertszn. Brebijl erfgenamen, Z Floris Corneliszn. op de tuinen en W de Pastorie van Sassenheim met Jan Willemszn. voorsz., 2 percelen land als 10 hond land genaamd Molenaers horn en 8 hond land gelegen naast elkander mede in de Sassemerbroek, de 10 hond land belast met een rente van 6 gulden 5 st tbv het Clooster te Poel te Leiden en waarborgtocht voor de helft van 4 morgen land gelegen in Roversbroek door Claes van Rijn verkocht aan Cornelis Symonszn., tezamen belend NO Mr Jasper te Haarlem met memorieland en Jeroen Dammaszn. Cluft, ZO Floris Corneliszn. op de tuinen met Mr Jasper, ZW de Pastorie van Sassenheim met Jan Willemszn. en NW 's-Gravenwater en Pieter Janszn. alias Jongste stelt tot waarborg 3 morgen land gelegen in Roversbroek welke hem uit de boedel van Maritge Pieter Floriszn. weduwe te Sassenheim zijn bestemoeder zijn aanbedeeld, belend NO de voorsz. Pieter Janszn. en Pancras Dammaszn. Cluft, ZO de voorsz. Pieter Janszn. en ZW Jr Johan van Mathenesse en jonge Cornelis Cock met zijn erfpacht en NW de Grafelijkheid van Holland met Jannetge Pieter Floriszn. voorsz. Afgelost 16-7-1617 stilo novo.

Op 30-10-1591 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Pieter Jacobsz Clinckenbergh en Willem Jacob Florisznzn ambachtsbewaarders en Jan Willemsz over de tijd van 4 jr geweest zijnde en Gerrit Jacobsz Coppens gezworene van hetzelfde ambacht vervangende zijn medebroeders geven procuratie op Boret Weyman procureur van de wethouders van Haarlem en Mr Cornelis van Bueren om recht te plegen jegens Mr Jan Reyerszn. wonende Haarlem.

Op 16-6-1600 stilo novo verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Willem Janszn. wonende Sassenheim en Pieter Janszn. die Jongste wonende alhier mede-erfgenamen van Jan Willemszn. haar vader destijds wonende te Sassenheim en verkopen Jeroen Dammaszn. Cluft 8 hond land genaamd Smolenaers horne vermeld in het morgenboek van Sassenheim voor 10 hond, belend NW en NO 's-Gravenwater genaamd Cleypoel, ZO zekere prove of memorieland te Haarlem, ZW de kleine bijl door Cornelis Pieterszn. Keyser van de verkopers gekocht, met waarborg de helft van 4 morgen land gelegen in de polder van de Roversbroek te anderen tijde door Claes Corneliszn. van Rijn verkocht aan Cornelis Symonszn. jegenwoordig

toebehorende Gerrit Jacobszn. Coppen te Sassenheim, de welke alrede vermits de boedelscheiding van de voorsz. Jan Willemszn. nu ten laste staan van Catharijn Gerritsdr. weduwe van Jan Willemszn, onder overhandiging van een oud briefje van 03-11-1570 gepasseerd voor de Pater van St Marienpoel te Leiden aan de voorsz. Jan Willemszn. en nog een extract van een scheidbrief van 05-02-1600, voor 650 gulden.

“Opten 26 Mey 1601 heeft Trijntgen Geryts, weduwe van Jan Willemsz, gedoleert ende haer goederen aen handen van Burgermeester Duyc begroot op vijfduysent guldens” (KOHIER van de CAPITALE LENINGE VAN HET JAAR 1600 voor de DORPEN IN HET RESSORT LEIDEN, getranscribeerd door de werkgroep Oud Schrift; 1993)

[3] **Cornelis Willemsz**, wonende in Delfgauw;

Hij wordt vermeld in het Kohier van de Tiende Penning van Vrijenban 1553 “Cornelis Willemsz. bruijckt van sint Aechten konvent tot Delff XVII½ marge lants den hoepb voer LXXVIII k. gulden” “Den selven bruijckt noch van Baertgen Thijssen tot Delff vijerdalff marge lants den hoep voer XII k. gulden” “Den selven noch dat huijs daer hij in woent bij ons ghetacxeert voerb VI k. gulden”.

Hij wordt vermeld in het Kohier van de Tiende Penning van Vrijenban 1557 “Cornelis Willemsz. gebruijct van Baertgen Dircxdr. binnen Delff III½ margen lants gelegen in de Suijtpolder gemeen met dat convent sint Aechten binnen Delff voir XIII gulden XIII st. den Xen penninck XXVII st. III p. II ob. pot.” “Cornelis Willemsz. gebruijct van Baertgen Dircxdr. binnen Delff III½ margen lants gelegen in de Suijtpolder gemeen met dat convent sint Aechten binnen Delff voir XIII gulden XIII st. den Xen penninck XXVII st. III p. II ob. pot.” “De selve bruijct noch van dat convent sint Aechten binnen Delff XVII margen ende III½ hont lants gemeen als boven voir LXXVIII k. gulden VIII st. den Xen penninck VII gulden XVII½ st. III p. II ob. pot.” “De selve geeft noch alle jaere een vette gans off daer voir VIII st. den Xen penninck IX p. II ob. pot.”.

Hij wordt vermeld in de Tiende penning Hof van Delft 1561 “Cornelis Willemsz., wonende tot Delfgau, huirt van Conincxvelt 9 margen weylants, streckende van de voors. 5 margen 3 hont oestwaerts voor 57.0.0 'sjaers, comt den 10en penninck, 5.14.0 (huurcedulle 12-03-1553), d'Selve huirt van 't voors. Convent van Conincxvelt 8 margen 4 hont vijftich roeden weylants, streckende van de voors. 9 margen oestwaerts voor 54.0.0 'sjaers mit drie caponen ende twee vette ganssen t'samen getaxeert op 1.15.0, comt den 10en penninck, 5.11.6 (huurcedulle 05-02-1560).

Hij wordt vermeld in de Tiende Penning van Vrijenban 1561 “Cornelis Willemsz. woonende tot Delfgau huirt van Conincxvelt XVII margen III hont vijftich roeden weijlandts streckende van 't voors. Aluwijns zaet totten Delffgausenwech voor LXXVIII £ ende een vette gans geestimeert op X st. comt den Xen penninck VII £ XVII st. “ “D'zelve huirt van Elizabeth Matthijsdr. weduwe wijlen Leendert Hollandts mit heure kinderen woonende tot Delft III margen III hondt weijlants gemeen mittet voorgaende parceel voor XVII £ X st. comt den Xen penninck I £ XV st.” “Cornelis Willemsz. woonende tot Delfgau gebruijct een huijs schuir barch ende geboomte hem eijgen toebehoorende getaxeert op IX £ comt den Xen penninck XVIII st. “.

Hij wordt vermeld in het Kohier van de 100e Penning 1569 van Vrijenban “Cornelis Willemsz. wonende in het Suijteijnde van Delfgaeuw gebruijct van Adam Dircksz tot Pijnaecker 3 morgen 3 hont lant gemeen met 17 morgen 4½ hont. Beloopt den 100° penning 4-12-04” “Idem gebruijct vant convent Sint Aechten binnen Delft 17 morgen 4 hont 50 roeden lant. Beloopt den 100° penning 21-02-04” “Cornelis Willemsz. tot Delfgauw gebruijct in eijgen huijs, schuijer, bargaen en geboomte. Beloopt den 100° penning 0-27-02.

Hij erft op 12-05-1572 uit de boedel van zijn overleden broer Willem Willemsz een camp land genaamd de Kleine Bijl groot 7 1/2 hond gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim; dit perceel is verkocht volgens een simpele bekentenis op de ruggen van de oude brief op 16-12-1581 en aan zijn broer Jan Willemsz overgedragen volgens het placcaat van de Keizer.

Hij wordt vermeld in het Kohier van de 100e penning Hof van Delft 1579, 't Hooffslach vande Oudelain Zuijtpolder "Cornelis Willemsz. van Sassen woonende tot Delffgaeuw bruijct van tConincxvelt buijten Delft 3 margen 1½ hont weijlant, Den selven bruijct van der erffgenamen van Sijmon Dircxz. tot Delft 3 margen 1½ hont weijlant".

Op 15-06-1600 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Cornelis Cornelisz voor hem zelve Aernt Dircksz Thouw als vader en voogd over zijn weeskinderen bij Willempge Cornelisdr beiden wonende Delfgauw tezamen erfgenamen van wijlen Cornelis Willemsz hun vader en schoonvader in zijn leven mede wonende Delfgauw welke stellen dat Cornelis Willemsz op 12-5-1572 uit de boedel van Willem Willemsz hun comparanten oom jegens de andere erfgenamen ten dele gevallen is een camp land genaamd de kleine bijl groot 7 1/2 hond gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim waarvan alstoen NO Jan Willemsz hun oom en ZW de grote bijl van de Pastorie van Sassenheim belend waren en daarna aan de voorsz. Jan Willemsz verkocht volgens een simpele bekentenis op de rugge van de oude brief op 16-12-1581 en dragen dit land alsnog over volgens het placcaat van de Keizer tbv Jan Willemsz of na zijn overlijden aan Willem Jansz en Pieter Jansz zijn oudste zonen.

Hij is overleden vóór 15-06-1600; hij huwt N.N. (kinderen uit dit huwelijk:

(1) Cornelis Cornelisz, wonende te Delfgauw / Hof van Delft; hij wordt vermeld met Aernt Dircksz Thouw als vader en voogd over zijn weeskinderen bij Willempge Cornelisdr als erfgenamen van wijlen Cornelis Willemsz bij een transport aan (zijn oom) Jan Willemsz van 7 ½ hond land geheten "de kleine bijl" gelegen aan de Cleypoel in Sassenheim afkomstig uit de boedel van zijn oom Willem Willemsz (op 12-05-1572 ten deel gevallen) voor schout en schepenen van Lisse op 15-06-1600;

(2) Willempge Cornelisdr, overleden vóór 1591, gehuwd met Aernt Dircksz Thouw, wonende te Delfgauw / Hof van Delft) later te Delft aan de Brabantse Turfmarkt WZ, zoon van Dirck Cornelisz en Maritgen Aernt Thouwen Jansdr, begr. Delft (N.K.) 24-6-1626; hij huwt 2e op 18-08-1591 met Neeltgen Jans van der Wilt, dochter van Jan Dirck Willemsz van der Wilt en Annetje Maertens Swartgen.

Op 30 oktober 1590 koopt Arent Thouw Dircxz zijn twee dochtertjes uit, gewonnen bij zijn overleden vrouw Willempgen Cornelisdr. Het zijn Maritgen Touwen, oud in juni lestleden vier jaar, en Aeltgen Touwen, oud driejaar. Op 8 maart 1592 verkoopt hij aan de voogden van de meisjes een jaarlijkse losrente met een hoofdsom van 101 gld. 10 st., te lossen de penning zestien, uit de opbrengst van de kleren van hun moeder.

(Bron: Stadsarchief Delft, Weeskamer Delft, toegang 72, Inv. Nr. 4267, "Inventaris, rekeningen en staat met scheiding van de boedel van Arent Dircksz Touw, gehuwd met Neeltgen Jansdr van der Wilt, 1646; met bijlagen").

[4] **Laentge Willemsdr**; zij huwt Claes Cornelisz van Rijn; zie: "Historisch Huisonderzoek Woelwijk in Voorschoten. Familie Van Rijn, eigenaar ca. 1540 t/m 1651", J.J. Duivenvoorden, 2 februari 2020, www.hogenda.nl

[5] **N.N. Willemsdr**; zij huwt Huych (Huijch) Adriaensz ook vermeld als Huych Ariaen / Adriaen Huygenzoon

Hij is overleden vóór 1593. In 1570 wordt in het kohier van de 100e penning van Voorschoten vermeld dat Louris Claesz zijn zwager is. De naam van zijn vader is Adriaen Huijgen /Huygen, die in 1547 vermeld wordt in de verhuurcedulen van de kerk van Voorschoten. Op 17-07-1555 wordt door het Hoogheemraadschap van Rijnland een kerkgebod in Voorschoten verstrekt aan Jan Adriaen Hugensz van Voorschoten. In het Kohier 10e penning van Voorschoten 1561 wordt vermeld Louris Adriaen Huijgen. Jan en Louris zijn zeer waarschijnlijk broers van Huijch Adriaen Huijgen.

Hij wordt vermeld in het morgenboek Zoeterwoude 1542 "Huijch Ariensz. eijgenaer ende bruijcker ende is groot 2 M. 86 R." (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Zoeterwoude 1542, Inv. Nr. 6840a).

Hij wordt vermeld in het morgenboek Voorschoten 1543 f. 7v "Joris Gherijtsz tot Wassenaer ende bruijcker Huge Adriaensz ende is groot III mergen LXXX roeden" "Huijghe Adriaenszoon ende is groot IIII mergen LXX roeden" (Bron: Gemeente-archief Voorschoten, Oud Archief Voorschoten, Morgenboek Voorschoten 1543).

Hij wordt vermeld bij de 10e penning Voorschoten 1543 "Huijch Ariensz brenct an sijn huijs voir eigen ende is bij scout ende buijeren voors getaxeert voir vi L", "die selfde brenct an iii morgen landts bij den hoop sonder maet daer dat huijs op staet belent an d oostzijde Willem Willemsz tot Sasse die westzijde den hofflaen ende is bij scout ende buijeren voors getaxeert voir xi L", "die selfde brenct an iiiii morgen landts huijerwaer in Voorscoten ende geeft daer off te huijer xviii L" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 399, Kohier tiende penning Voorschoten 1543).

Hij wordt vermeld bij het kerkgebod in Voorschoten op 07-12-1554: "Pieter Corneliszoon van Voorschoten verzoekt aan de Dijkgraaf en Hoogheemraden van Rijnland een kerkgebod om te mogen maken en steken een houten brug in de Heerweg achter Voorschoten tegen het land van Huijch Adriaensz om alzo zijn hoge geestland af te karren en zijn land over de Vliet in Stompwijk daar mede toe te maken en te verbeteren" (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 216).

Hij wordt vermeld bij de 10e penning Stompwijk 1558 "Huych Ariaen Huygenzoon brengt aen xxi morgen i ½ hont eygen lant ende is gezommeert voir lx gulden rest den xe penninck vi gulden xvi st" "noch den zelfde xiii hont eygen lant ende is gezommeert voir viii gulden" "noch die zelfde xiii hont eygen verloeren lant daer niet of en compt" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 1118, Kohier tiende penning Stompwijk 1558).

Hij wordt vermeld op 10-07-1560 bij de Weeskamer van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0518, Inv. Nr. 283B, Grote Bewijzen B, f. 338): "3 pont hollants tsiaers eeuwige rente op Hugh Adriaensz in Voirschoten".

Hij wordt vermeld in het Kohier van de 10e Penning van Stompwijk 1563 "Huych Adriaensz in eygen xxii morgen ii ½ hont hoeylant ende weylant onder malcander tsommige tuedemaect ende tmeerdeel noch dorre lant elcke morgen gesommeert voor iiiii £ x st facit tzmn lxxvii £ ix st ii d compt vii £ xvi st xi d" "noch in eygen x hont hoeylant tuedemaect die morgen gesommeert voor iii £ xii st facit vi £ compt den xe penn xii st" " "noch in eygen ii morgen i ht verloeren lants daer nyet off en compt nyet" " "noch in eygen xv morgen i ½ hont lant tmeerdeel weylant tsommige hoeylant eertyts tuedemaect elcke morgen gesommeert deen duer dander voor iiiii £ facit tsamen lxi £ compt den thienden penn vi £ ii st" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 1446, Kohier tiende penning Stompwijk 1563).

Hij wordt vermeld in het morgenboek Zoeterwoude 1564 "Huijch Adriaensz. bruijckt eijghen of huijer te samen 34 morgen".

Illustratie: Kaartboek van het Heilige Geest Weeshuis in Leiden, kaartblad van Voorschoten bij de Adegeestlaan, maker Simon Aertsz Bruningen, 1593 (Erfgoed Leiden en Omstreken, PV583_030B)

Naast het geel gekleurde perceel staat vermeld onder "West" de tekst "De weduwe van Huijch Adriaens"

Uit dit huwelijk:

(1) **Maerten Huijgensz**, kerkmeester van Voorschoten vermeld 1584;

Hij wordt vermeld in het morgenboek Voorschoten 1577 "Maerten Huych Adryaensz syn wonynghe met iiii merghen iii ½ hont eyghen lants getaxeert tsamen voor v gulden compt hier i gulden ii st".

Hij wordt vermeld als executeur in Voorschoten op 15-08-1578 "Adryaen Willemszn. van Dijck schout van Wassenaar die de voogdij geaccepteerd heeft van Neeltje Dignaersdr doet afstand van de boedel van Pieter Willemsz en Dignum Naningsdr en draagt de boedel op aan de gemene crediteuren. Aelwijn van der Hooch en Maerten Huygensz mede als executeurs verzoeken om een curator."

Hij wordt vermeld in Voorschoten op 22-04-1587: "Maerten Huijgensz als voogd namens de 3 achtergelaten kinderen van jonge Jan Cornelisz Colijn".

Hij wordt vermeld in het morgenboek Zoeterwoude 1580 "Maerten Huijgensz. 9 morgen 5 hont. Noch 8 morgen 1 hont. Noch 4 morgen ½ hont. Noch 2 morgen 1 hont, cort 1½ hont. Cort het blijft 24 morgen. Noch 19 hont van Claes Schouten." (Bron:

"Maerten Huygensz. gestelt op 75 gl. comt 150 gl. Opten 26 Mey 1601 heeft gedoleert ende hem bij eede aen handen van de Burgermeester Duyc geëxpurgeert ende zijn goeden daerbij begroot op 10000 gl." (Capitale lening Rijnland 1600, Stompwijk)

Hij wordt vermeld in het Slagturfbuch Stompwijk 1604-1611 "Maerten Huijgens, 22h, O: Claas Dirks Z: Willem Huijgens weduwe W: Adriaan Jacobs N: Pouwel Vechters; "Jan Huijgens getrouwd hebbende de weduwe Maerten Huijgens, 2h, O: Govert Jans".

Hij huwt 1e ca. 1585 Dieuwertgen Claesdr, overleden vóór 11-11-1603 (zij huwt 1e Reijn Joachim Reijnen, schepen van Stompwijk 1583; uit dit huwelijk Claes en Joachim Reijnen, wonende te Stompwijk); uit dit huwelijk: Liesbeth Maertensdr, gehuwd met Adriaen Willemsz (Bom / Bon / Witsenburch), ambachtsbewaarder van Stompwijk 1613, zoon van Willem Willemsz (vermeld Stompwijk Slagturfbuch 1593 en 1603, Leiden en Stompwijk 1612 en Hoofdgeld Stompwijk 1623), Betgen (Elisabeth) Maertensdr gehuwd

met Daniel Adriaensz, wonende te Stompwijk (Hoofdgeld Stompwijk 1623), Claes Maertensz (ook vermeld als Claes Maerten Huijgen 1623) wonende te Veur in 1612 wonende te Stompwijk 1623; hij huwt Anna Gerritsdr (Hoofdgeld Stompwijk 1623), Cornelis Maertensz (Outshoorn) wonende te Stompwijk 1623; hij huwt Stompwijk 30-10-1616 Leuntgen Pietersdr (Hoofdgeld Stompwijk 1623), en IJda (Yda) Maertensdr gehuwd als jongedochter van Stompwijk (schepenhuwelijk Leiden 28-01-1612; getuige bruidegom Jan Jacobsz vader, getuigen bruid Claes Maertsz broer en Adriaen Willemsz zwager) met Pieter Jan Jacobsz, jongeman van Zoeterwoude, wonende Zoeterwoude (Hoofdgeld Zoeterwoude 1623); minderjarige kinderen vermeld voor schout en schepenen van Stompwijk op 11-11-1603: Claes, Cornelis, Betgen en IJda.

Hij huwt 2e vóór 1598 Applonia Cornelisdr (Garrebrant Pietersz te Noordwijk en Dirc Adriaensz worden op 25-04-1612 vermeld als haar zwagers; Garbrant Pietersz (van Wijckerhelt), lijndraaier en schepen (1631) van Noordwijk is gehuwd met Marijtge Cornelisdr, weduwe van Jan Adriaensz Bos, lijndraaier); uit dit huwelijk: Dieuwertgen Maertensdr, gehuwd met Jacob Cornelisz Colen (Hoofdgeld Stompwijk 1623) en Reijn Maertensz, gehuwd (schepenhuwelijk Leiden 19-02-1628) met Annetgen Arijs, wonende te Alphen; Dieuwertgen en Reijn beiden geboren mei 1598, "oud mei voorleden 13 jaar" (vermeld Stompwijk 25-04-1612)

(2) **Louris Huijgensz** (ook vermeld als "Laurens Huijgensz. upte Noort A")

In 1600 wordt vermeld in de 29e rekening van rentmeester Lodewijk van Treslong van de goederen van de St. Pancraskerk ten Hogelande te Leiden: "Ontfangen van Laurens Huijgensz. upte Noort A inde plaetse van Maerten Dircxz. van Egmont over t1e 5e jaer huijrs van twee mergen drie hondt ende 59 roeden hoeijlants gelegen omtrent de Noort A. Belent oost de Suijtwateringe, suijt t'capittel zelfs, west de Oude Zwet ende noort Arent Maertsz. weduwe. Volgende de voorsz. rolle van 15e februarij anno zestien hondert. De somme van achtentwintich ponden tien schellingen."

In Stompwijk delen in 1603 Claes Cornelisz van Rijn wonende te Voorschoten, Maerten Huijgen als vader en Louris Huijgensz wonende te Schipluiden en Cornelis Meesz wonende te Zoeterwoude als omen en voogden van de nagelaten weeskinderen van Diewertgen Claesdr bij Maerten Huijgensz geprocreërd.

(3) **Willem Huijgensz (van Noort)** (ook genoemd Willem Huijch Adriaensz)

Hij huwt Aeltge Cornelisdr, overleden Voorschoten vóór 09-02-1625, dochter van Cornelis Vranckensz (wonend op de Donck, vermeld in het kohier van de 10e penning 1561 van Voorschoten "Cornelis Vranckesz bruyckt zyn woeninge ende landen groet 10 margen 2 hondt landts huyerwaer deen helft vande erffgenamen van jouffrouw van Noirden ende die ander helft van Aelbrecht Diercxsz daer van ontfanck derffgenamen voors voir hair porcie 30£ ", op 24-09-1571 leenman van 4 morgen land in Voorschoten van de hofstad Made in Delft, vermeld in het morgenboek 1577 van Voorschoten als taxateur van de 100e penning samen met Claes Cornelisz van Rijn en Maerten Jansz, gezworene van Voorschoten in 1588 en 1590, Heilige Geestmeester in 1588 samen met Claes Cornelis van Rijn, treedt op als schout tijdens de rechtdag op 02-06-1589, overleden in 1618; zijn zuster is Baertge Vrancken, gehuwd met Bartholomeus Jansz Hoogteijling in Voorhout (bron: ELO, ONA Leiden, Inv. Nr. 57, f. 249v, 13-12-1593); zijn tweede zus is Marritje Vranckendr, gehuwd met Jan Corneliszn. van Valkenburg, vermeld op 15-10-1584 in Voorschoten; zijn broer is Mees Vranckensz, wonende te Oegstgeest, gehuwd met Neeltgen Lourisdr, die in 2e echt huwt met Henrijk Sijmonsz, vermeld 22-01-1587 in het Rechterlijk Archief van Oegstgeest, Inv. Nr. 3, f. 37) en Maritgen Lourisdr; zij huwt in 2e echt met Willem Claesz van Rijn, volle neef van haar 1e echtgenoot. Uit dit huwelijk (vermeld Zoeterwoude 16-03-1607): Huijch Willemsz en Lijsbeth Willemsdr. Broer van Aeltge Cornelisdr is Willem Cornelisz van Vlaerdenburch; haar zuster Marijtgen Cornelisdr is gehuwd met Cornelis Claesz van Rijn, broer van Willem Claesz van Rijn (vermeld januari 1620 Weeskamer Voorschoten).

Hij wordt op 07-05-1584 vermeld voor schout en schepenen van Stompwijk en Voorschoten als belender van 1 morgen land onder Stompwijk.

Hij wordt vermeld in de kerkrekening van Voorschoten 1597 als pachter van de kerk van Voorschoten van een opstallige pacht van XXX stuivers verschijnende jaarlijks Lamberti.

In het overzicht van de capitale lening van Rijnland 1600 wordt vermeld bij Voorschoten: "Willem Huygenz. gestelt op 30 gl., comt alhier 60 gl".

In het Slagturfboek Stompwijk 1604-1611 wordt vermeld als belending "Willem Huijgens weduwe".

Op 25-04-1612 wordt te Stompwijk verklaard voor schout en schepenen dat Huijch Willemsz neef en voogd is over Dieuwertgen Maertensdr. en Reijn Maertensz. oud mei voorleden 13 jaar, nakinderen van Maerten Huijgensz. verwekt bij Applonia Cornelisdr. Deze zal hebben een rente van f 4-10-00 per jaar zijnde de helft van f 9 per jaar waarvan de andere helft wordt ontvangen door Garrebrant Pietersz. haar zwager, staande tlv. de kinderen van zaliger Willem Huijgensz.

(4) Jan Huijgensz (ook genoemd Jan Huijch Adriaensz);

Hij wordt vermeld bij de 100e penning Hof van Delft 1579 "Jan Huijgensz woonende tot Voirschooten bruijct van Johan de Heuijter woonende inden Haech 4 margen weijlant".

Louris Louriszn. onze mede buurman verkoopt 27-09-1585 Jan Huigenszn. mede wonende Voorschoten een woning met huis en 7 hond land daar het huis op staat in het Hofland onder Voorschoten, belend O de koper en een akkertje over de sloot behorende aan het Convent van Rijnsburg, W Niesje Lourisdr. en N de Heerweg nog 5 hond land mede onder Voorschoten, belend O Willem Louriszn., Z en W Niesje Lourisdr. met bruikbaar en N de Heerweg, met waarborg 3 morgen land onder Voorschoten, belend O de kinderen van Claas Corneliszn. Colijn, Z de Vliet, W de verkoper en N de Heerweg .

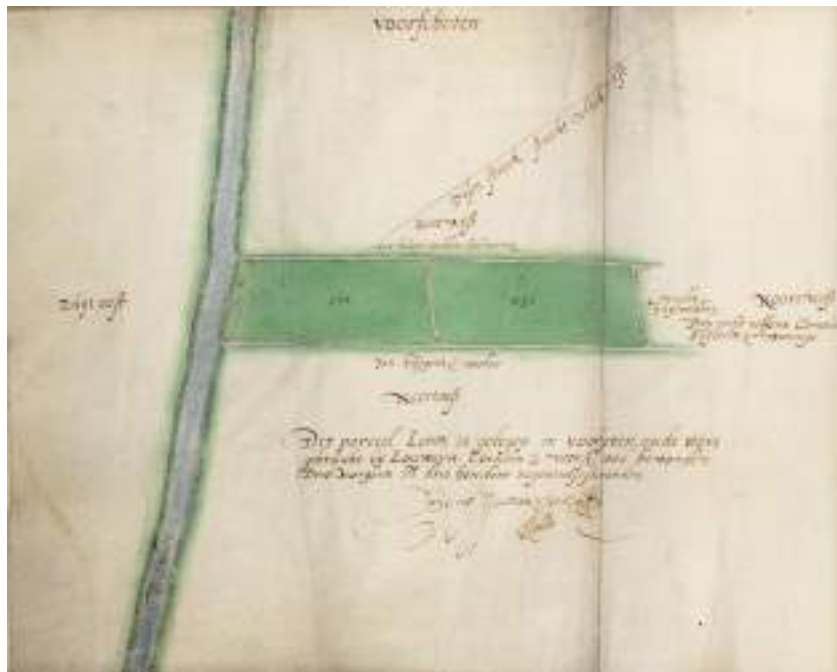
Op 01-06-1589 transportereren in Zoeterwoude de erfgenamen van Louris Florisz en de kinderen en erfgenamen van Marritje Jansdr aan Jan Huigenszn. te Voorschoten 11 morgen 4 hond land, waarvan 5 morgen in Voorschoten belend W de Abdij van Rijnsburg en de koper, N de Heerweg, O Vrank Louriszn. en Z de Vliet en de rest van het land in Soeterwoude belend N de Vliet, O Vrank Louriszn., Z de Meerburger watering en W Willem Louriszn. en Cornelis Vrankenzn. c.s.

Hij is op 15-04-1591 en in 1593 te Voorschoten, 16-08-1597 en 29-12-1598 te Zoeterwoude wonende op zijn eigen woning in het Hofland in Voorschoten schuldig aan Hendrick Gerritsz Buytewech wonende Leiden een losrente van f 21 per jaar met een hoofdsom van f 350 verzekerd op 4 1/2 hond land in Voorschoten in het Hofland, belend O Willem Louriszn., Z Cornelis Huibrechtszn. met bruikbaar, W dezelfde en N de Heerweg en nog zijn huis 7 hond land in het Hofland, belend O de schuldenaar met 5 morgen land, W Cornelis Huibrechtszn., Z het Convent van Rijnsburg en N de Heerweg en de voorsz. 5 morgen belend O Vrank Louriszn., W het Convent en de schuldenaar, Z de Vliet en N de Heerweg. 6 morgen 4 hond land in Zoeterwoude en nog 3 morgen land in Stompwijk in 2 weren tezamen 10 morgen, belend in zijn geheel O Adriaan Pieterszn., Z de Meerburger watering, W de Pastorie van Voorschoten en N de Vliet.

Hij is schotgaarder van Voorschoten in 1598.

Hij wordt vermeld Stompwijk 11-11-1603.

Hij wordt vermeld in het Slagturfboek Stompwijk 1604-1611 "getrouwd hebbende de weduwe van Maerten Huijgensz 2 hectare".

Illustratie: Kaartboek van het Heilige Geest Weeshuis in Leiden, kaartblad van Voorschoten bij de Vliet, maker Jan Pietersz Dou, 1606 (Erfgoed Leiden en Omstreken, PV584_020A)

Onder de groen gekleurde percelen staat vermeld "Jan Huijgensz weduwe"

IIIC Cornelis Willemsz Heemskerck

Cornelis Willemsz Heemskerck woonde aan de Heerweg aan de noordzijde van Sassem (Sassenheim), schout te Oegstgeest (vroegste vermelding 20-04-1547) en Sassenheim van 1547 t/m 1565, vermeld als erfhuurder van Leeuwenhorst 1552-1580, overleden vóór 07-07-1581; hij huwt Trijntgen Willemsdr., postuum vermeld.

Hij is geboren ca. 1509 (op 05-06-1570 is hij oud LXI (61) jaar (Bron: "Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en Westvriesland, 1771", deel 2, blz. 974, "Verbaal, gehouden door Mr. Jacob du Quesnoij, Raadt van den Hoeve van Hollandt, ende Wilhem van Berendrecht, Secretaris van den selven Hoove, beroerende de Waterloosinge tot Catwyk"; ook vermeld in "Nieuwe Nederlandsche Jaerboeken, of Vervolg der Merkwaardigste Geschiedenissen, die voorgevallen zyn in de Vereenigde Provincien, De Generaliteitslanden en de Volkplantingen van den Staet, 7^e deel, 2^e stuk, MDCCLXXII 1772, te Amsteldam en Leiden, bladz. 1115 en 1120, Google Books; ook vermeld in "Korte Memorie, geformeert op ordre van de Wel-Edele Heeren Dijkgraaf en Hoogheemraaden van Rhyndland, dat een Waaterloosinge in de Noordzee gemaakt werd omtrent het Dorp van Catwyk, 1570").

Op 11-03-1530 wordt Cornelis Willemsz beleend met 4 hond land in Sassenheim van de hofstad in Lisse later genoemd Dever, belend Z de abdis van Rijnsburg, N 's Graven Heerstraat, O Jan IJsbrantsz, W Pieter Cruvenaersz, na overdracht door meester Gerijt van der Laen. Op 12-09-1554 draagt hij dit leen over aan Jan Dircksz (Nationaal Archief, huisarchief Dever, leenregister, nr. 15 Sassenheim; bewerking C. Hoek, www.hogenda.nl).

In 1538 heeft Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, als wapen om te zegelen een schild beladen met een klimmende leeuw (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0536, Collectie Machen, Inv. Nr. 32, Diverse aantekeningen betreffende dorpsbestuur, naamlijsten, ambacht, etc., met onder meer wapenbeschrijvingen van baljuwen en schouten van Warmond en andere plaatsen in Rijnland).

“Condt ende tien laste zij een ijgelyck Dat wij ghijsberta van waerdenburch abdisse des clooster van leeuwenhorst van onser ende ons convents wegen ter eenre zijde / ende dat ick **cornelis willemsz tot zassenen** ter andere zijde tsamentlicke accordeert ende doechlicke overgecomen zijn eenre zoen tege van zeeke lanen lant on lant, te weten dat van ons abdisse ende convente voerscreven met datum van desen cornelis willemsz voerscreven sal hebben ende erflich behouden omtrent vier morgen lants ende oick vier honden lants al bij den hoop sonder maet zoe buerlick vrij int roevers gelegen / dair die vier morgen of voerscreven belent hebben / den noirttoestzijde der kercken lant van zassenen derfgenamen van piet jansz / ende tcatherijn gerijt dircxzs weduwe tesamen / den zuijdtwestzijde proven lant ende lourijs jansz tesamen / t noirtwestzijde cornelis willemsz schuer / t zuidtoestzijde den meer / den vier honden lants hebben belent / den noirttoestzijde ende t zuijdtwestzijde der voerscreven kercken lant / den zuijdtwestzijde ende ende noirtwestzijde cornelis voerscreven schuer / ende dat in stede van desen met datum des briefs van mij cornelis willemsz voerscreven vande vrouwe abdisse ende convente voerscreven in cavelinge ende erflick behouden sullen omtrent vier morgen lants bij de hoop sonder maet zoe buerlant vrij aldair in lijs in roeverbroeck gelegen belent den zuijdtwestzijde der kercke lant tot lijs / voir al omme des voerscreven cloesterlant vander lee / van dese roulinge ende overcoemste sijn twee brieven gelijk inhouden gemaict / Dair wij partijen beijden voerscreven elck een off hebben bij ons abdisse voerscreven gezegelt / ende ter versouck van **cornelis willemsz** voerscreven bij mij dirck woutersz scout van lijs ter presentie van buren van dair als thuijgen Jan Gijsbertsz ende Jorijs Florijsz mede wthangende bezegelt Actum opte twee ende twintichste septembris anno vijftihienhondert een ende veertich” (20-09-1541)

(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.18.17.02, Inv. Nr. 884, Regest, dd. 20-09-1541; transcriptie Jacques Duivenvoorden).

In het morgenboek van Sassenheim van 1544 wordt Cornelis Willemsz vermeld:

f. XV verso wordt Cornelis Willemsz vermeld: “Cornelis Willemszoons woeninghe ende is groot XIII mergen 400 roeden”

f. XVI verso wordt Cornelis Willemsz vermeld: “Cornelis Willemszoon ende is groot II mergen 431 roeden”

f. XXI verso wordt Cornelis Willemsz vermeld: “Pouwels Aelbertsz tot Lisse cum sociis ende bruijckere Cornelis Willemsz en de is groot IIII mergen XLII (42) roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6714).

In het morgenboek van Lisse in 1544 wordt Cornelis Willemsz tot Sasseem vermeld:

f. XVII verso “Pieter Pijnszoons kinderen ende bruijcker Cornelis Willemszoon tot Zasseem ende is groot II mergen Vc XXIII (524) roeden”

f. XVIII “Cornelis Willemszoon ende is groot VII mergen LXVIII (64) roeden”

f. XLVIII “Cornelis Willemszoon tot Sasseem ende is groot VII mergen LXXXVII (87) roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5628).

Op 20-04-1547 bekrachtigt Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, een losrentebrief, die vermeld wordt in een akte van 29-11-1581: “Willem Jacobsz schoenmaker poorter van Leiden, erfgenaam van Jacob Willemsz bontwerker zijn vader, heeft overgegeven aan Arent Maertensz van Oegstgeest thans wonende binnen Leiden, een schouten losrentebrief, beginnende met: Ik Cornelis Willemsz schout van Oegstgeest etc., sprekende op Dirck Louwerisz met zijn waarborg Pieter Gerritsz snijder toekomstende Jacob Willemsz bontwerker, inhoudende f 6 carolus van 84 in het marck, verschijnende jaarlijks op 23 april, te lossen met f

100, breder blijkende bij de rentebrief in dato 20-04-1547, waar deze brief door is getransfixeerd" (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 99 folio 229v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl).

Op 04-12-1547 wordt een kerkgebod in de kerk van Sassem gepubliceerd door de bode Pieter Damasz op verzoek van Cornelis Willemsz schout van Sassem aan de dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om de Heerweg aan de noordzijde van Sassem te mogen doorsteken en dat hij zal maken en onderhouden een houten brug nader in detail omschreven, met als doel om zijn land af te karren en te verbeteren (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 216, f. CXCVII/197).

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6723, dd. 03-12-1547

Op 16-05-1551 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "gezien bij dit hof het proces voor dit hof uitstaande tussen Gerit de Wit rentmeester van de wildernisse in Holland impetrant in raeu actie contra Dirck Jacobsz als man en voogd van Caterina Dirksdr mitsgaders Cornelis Willemsz schout tot Sassen, als voogd van de weeskinderen van Dirck Woutersz voor hem zelf en vervangende Jan Simonsz mede voogd van

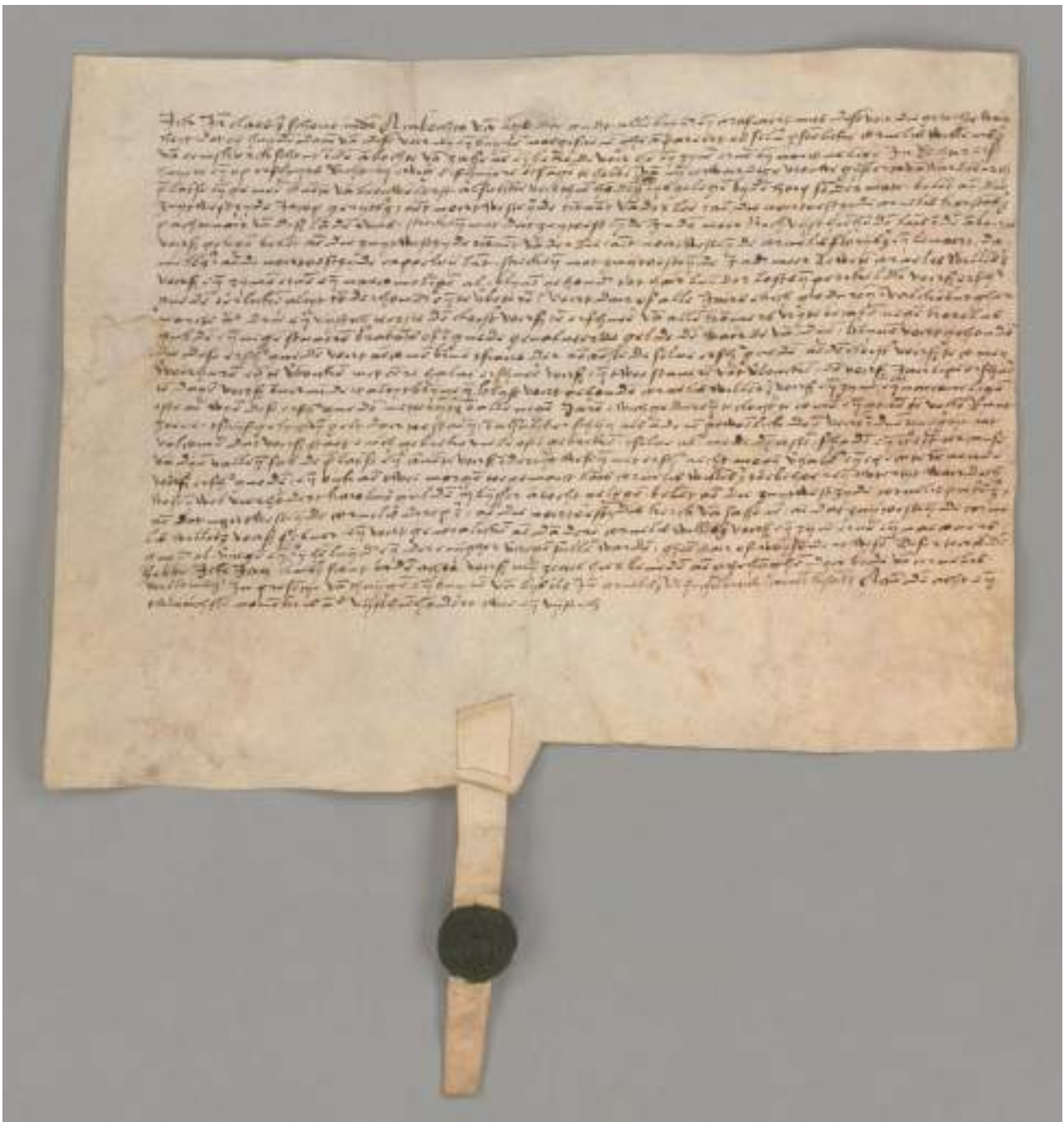
die kinderen gedaegde (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 523, **sententie 16**, dd. 16-05-1551; bewerking C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl).

“Gesien bijden hove van hollant het proces voordien zelfden hove vuytstaende tusschen gerit de wit rentmeester vande wildernisse in hollant impetrant in raeu actie an deen zijde ende Dirck Jacobsz als man ende voecht van caterina dircxsdre mitsgaders cornelis willemsz schout tot sassen als voecht vande weeskinderen van Dirck Woutersz voer hem zelve ende vervangende Jan Simonsz mede voecht vanden zelfden kinderen gedaechden an dandere / Tvoorschreven hoff en bevindt tvoorschreven proces nijet in state om eijntelicken te mogen termineren / verclaert daeromme dat de voorschreven partijen binnen veerthien dagen naestcomende compareren sullen voor meester dominicus boot raedt inden voorschreven hove als commissaris in desen geordonneert die hen hoiren ende vereenigen sal eest doenlick / Indien nijet openen zeeckere difficulteijten inden processe bevonden maecten vant geallegerde van partijen proces verbael hem daer op eest noot informeren ende den hove van als rapport doen omme al tzelfde gesien ende gehoort voorts geprocedeert te werden als tvoorschreven hoff bevinden sal te behoren / Ende reserveert de costen van desen ten vuyjteijnde toe vanden principale saecke / Actum bij Assendelft / Sasbout / Snouckaert / de Waert / Catz / Boot / Ende gepronuncheert den XVten maij anno XVc LI (1551)”.

Op 16-05-1551 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “in de zaak hangende voor dit hof tussen Gerit de Wit rentmeester van de wildernisse in Holland impetrant in raeu actie contra Dirk Jacobsz als man en voogd van Caterina Dirxsdochter mitsgaders Cornelis Willemsz schout tot Sassen als voogd van die weeskinderen van Dirk Woutersz voor hem zelve en vervangende Jan Symonsz mede voogd van die zelfde kinderen gedaegde (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 523, **sententie 17**, dd. 16-05-1551; bewerking C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl). Transcriptie bij bronnen onroerend goed.

Op 28-11-1552 ontvangt Cornelis Willemsz Heemskerk, schout van Sassenheim, in erfhuur van de abdij Leeuwenhorst 14 hond bij de Meer met nog 15 hond (Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst; overzicht pachters te Sassenheim door Jan van Egmond: “Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660”, op www.hogenda.nl;) (Nationaal Archief, toegang 3.18.17.02, Inv. Nr. 909, Regest, dd. 28-11-1552).

“Ick Jan claesz schout inde Ambochte van Lijs doe condt allen luiden ende certificeert mets dese voir de gerecht wairheijt dat op huijden datum van desen voir mij ende buijren naegeschreven ghecompareert es selve op soen lasten cornelis willemsz van eemskerck schout inde ambochte van zassenen ende bekende voir hem ende zijnen erven ende naecomelingen In rechter erfhuijers ende op erfhuijers recht in ewig erfhuijers ontfangen te hebben van mijn eerwairdiche vrouwe gijsberta van waerdenburch platse ende gemeene convente van leeuwenhorst alsulcke veerthien honden op lijs gelegen bijde hoop ende sonder mate”

De belendingen van de beide percelen in erfhuur zijn als volgt. Van het perceel van 14 hond: ZW Jacob Gerritsz, NW het convent vander Lee, NO Cornelis Korstenz en strekkende ZO in de Meer; belendingen van het perceel van 15 hond: ZW het convent vander Lee, NW Cornelis Florijsz en Lenaert Danielsz, NO capellerij lant en strekkende ZO in de Meer. De erfhuur bedraagt jaarlijks 9 karolus gulden en 9 stuivers brabantse of in goed gevalueerd geld en duurt 9 jaar. Tot zekerheid 2 morgen toegemaakt land Cornelis Willemsz toebehorend, waardig wezend wel 400 carolus gulden gelegen in Lisser ambacht, belend ZW Cornelis Pietersz, NW Cornelis Dircxz, NO de kerk van Sassenheim, ZO de schuur van Cornelis Willemsz voorschreven.

Van 1552 tot 1580 heeft Cornelis Willemsz Heemskerk, schout van Sassenheim, erfhuur van de abdij Leeuwenhorst op ½ morgen in Lisse. Volgende erfhuurder: Pieter Mourijnsz (Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst; overzicht pachters te Lisse door Jan van Egmond: “Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660”, Lisse, op www.hogenda.nl).

Op 09-09-1556 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “in de zaak hangende voor dit hof tussen Cornelis Jordens koopman tot Londen in Engeland eiser in raeu actie contra Cornelis Willemsz schout tot Sassen gedaegde” (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 528, sententie 119, dd. 09-09-1556; bewerking C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl). Transcriptie bij bronnen onroerende goederen.

In het kohier van de 10^e penning van Oegstgeest van 1557 wordt vermeld:

Folio 282 “Die Schoudt van Oostgeest verpacht zijn schoudtamboecht van Pieter Pijnsz tot Sassem voer fl.30”

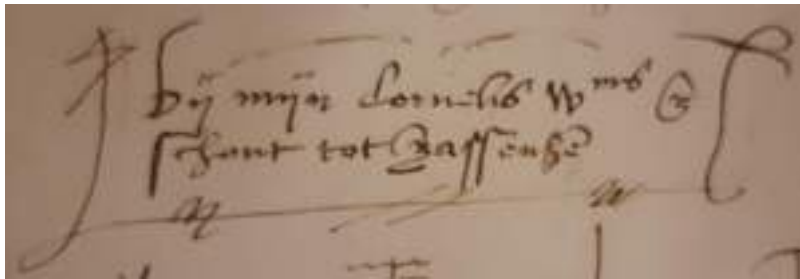
(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 726, 10e Penning Oegstgeest 1557, bewerkt door P.W.C. van Kessel; www.hogenda.nl).

In het kohier van de 10e penning van Sassenheim van 1557 wordt Cornelis Willemsz vermeld met zijn bezit en pacht:

“Cornelis Willemsz schoudt van sassem gebrijct zijn hofstede van magdalena cornelisdr met XIII morgen II hont lants voer Ic XXIII (124) pond (10^e penning) XII pond VIII stuijvers; Van pastoer van sassem VIII hont lants voer VIII pond VIII stuijvers (10^e penning) X stuijvers IX schellingen; Die selve pacht het schoudt ambocht van zassen vant huijs van wassenaer voer XII pond (10^e penning) I pond III stuijvers; Die selve besit in eijgen VIII morgen lants getaxeert tot XL pond (10^e penning) III pond; Van pijeter pijnsz tot sassem III ½ hont lants voer III pond (10^e penning) VI stuijvers

Cornelis Willemsz ondertekent als schout van Sassenheim het kohier van de tiende penning 1557 van Sassenheim:

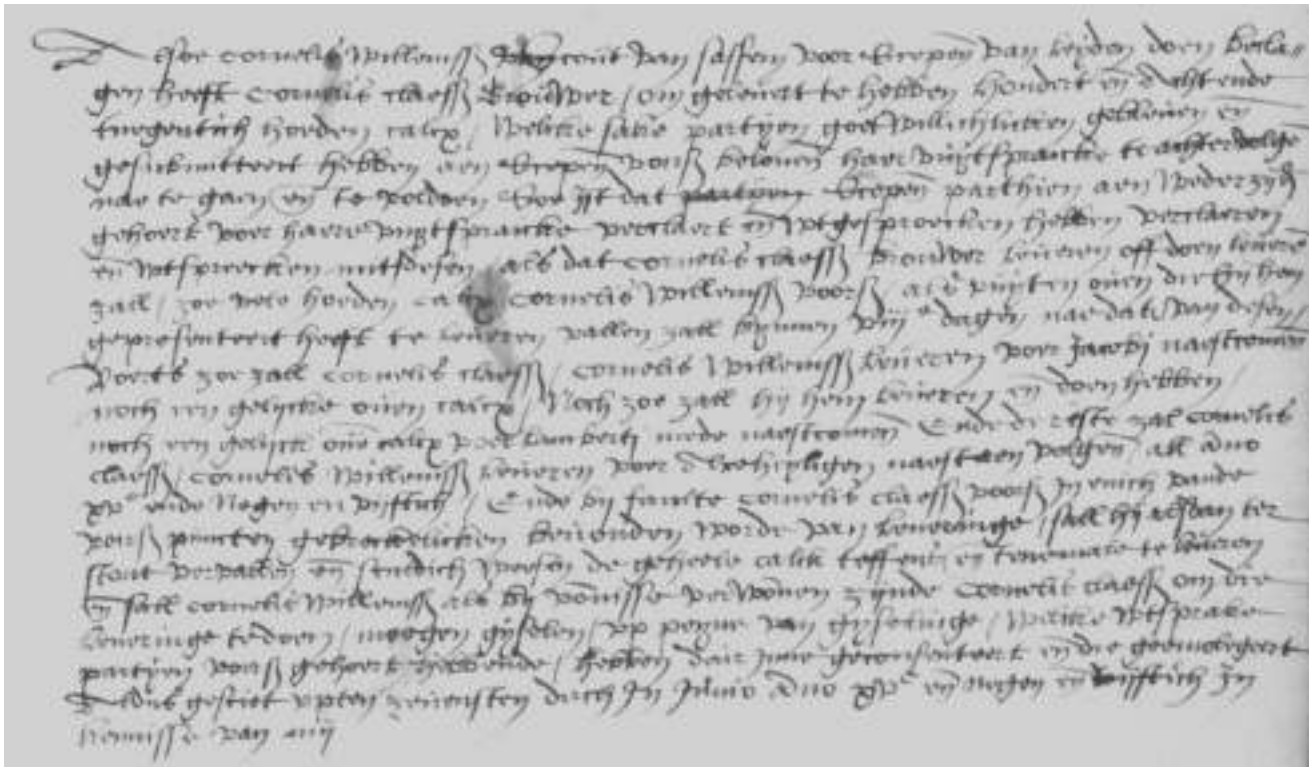
(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv. Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557; bewerking Jacques Duivenvoorden).

Op 24-05-1558 zegelt Cornelis Willemsz, schout van Zassem (Bron: Nationaal Archief, Collectie Van Dorp, toegang 1.10.25, charterzegels, Inv. Nr. 7, toestand zegel 1 = voorstelling redelijk tot goed herkenbaar; transcriptie bij hoofdstuk Bronnen).

Cornelis Janz, alias Hoochteylinc, timmerman, erkent op 15-10-1559 voor Cornelis Willemsz schout van Zassem schuldig te zijn aan het convent van Roma een rente van 12 Carolusgulden, verzekerd op 2 morgen land aan de Nieuwe weg in Sassenheim en op nog 1 morgen land aldaar. Authentiek afschrift, 26-02-1631. Inv. Nr. 423 en afschrift in Inv. Nr. 387, fol. 72 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kloosters, Inv. Nr. 423, www.vinkweb.nl inzake Cornelis Jansz Hoochteijlingen).

Cornelis Claesz aan Cornelis Willemsz zal leveren zooveel hoeden kalk, als uit den oven, die hij hem gepresenteerd heeft, zullen komen, te leveren binnen 8 dagen na heden, verder vóór Jacobi eerstkomende nog een gelijke oven en een derde vóór Lamberti eerstkomend, en de rest vóór Allerheiligen eerstkomend, alles in 1559. Bij gebreke van dien zal hij dadelijk de geheele hoeveelheid moeten leveren en zal Cornelis Willemsz hem mogen gijzelen. Met deze uitspraak hebben partijen genoeg genomen.”

Op 19-10-1560 wordt “Cornelis Willemsz schout inden ambocht van Oestgeest” vermeld in het Cartularium Registers van eigendomsbewijzen van het gasthuis van het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis te Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Onze Lieve Vrouwen Gasthuis, Inv. Nr. 981, Nr. 51 folio 74v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl)

In het kohier van de 10^e penning van Oegstgeest van 1561 wordt Cornelis Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest en Sassenheim:

Fol. 401 “Item alsoe Cornelis Willemsz, scoudt van Zassenem ende Oestgeest, 616-2 .. beyde zijn scoutambachten voors. in een verpacht heeft die t'saemen gestelt ende aengebrocht in den quoyere van Zassenem”

Fol. 402 “Wij, Anthonis Meesz, Jacop Pietersz, Dirck Cornelisz ende Willem Ghijsbertsz, taxateurs van den dorpe van Oestgeest, verclaeren dat [wij] van den eedt gedaen hebben in handen van Gerryt Gielisz als substituyt van Cornelis Willemsz, onzen scout tot Oestgeest ende Zassenhem ende buyren diertijt zittende ter vierscare, begreuen vierde artykel van de ordonnantie, dat wij naevolgende dersleven onser eedt gebesongueert die aenbrenginge ende de tauxatie gedaen hebben mitsgaders datter anders gheen goeden en zijn nae onse beste wetenscap, naevolgende 't placcaet den thienden penningh sculdich zijnde, dan wij naer onse weetenscap alsvoren in 't quoyer gestelt hebben. In oirconde van desen zoe hebben wij onse gewoonlicke hantgeschriften hieronder gestelt, mitsgaders Gerrit Gieleisz als substituyt van onsen scoudt voors. ende gezworen clerck, die dit mede onderteckent heeft.”

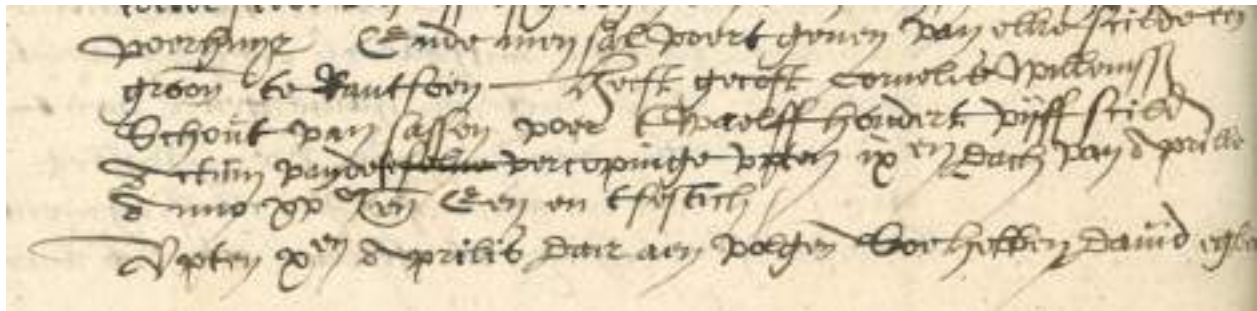
Fol. 403 “Actum den 23en dach in Meye anno 1562. Mij present Jacob Pietersz”.

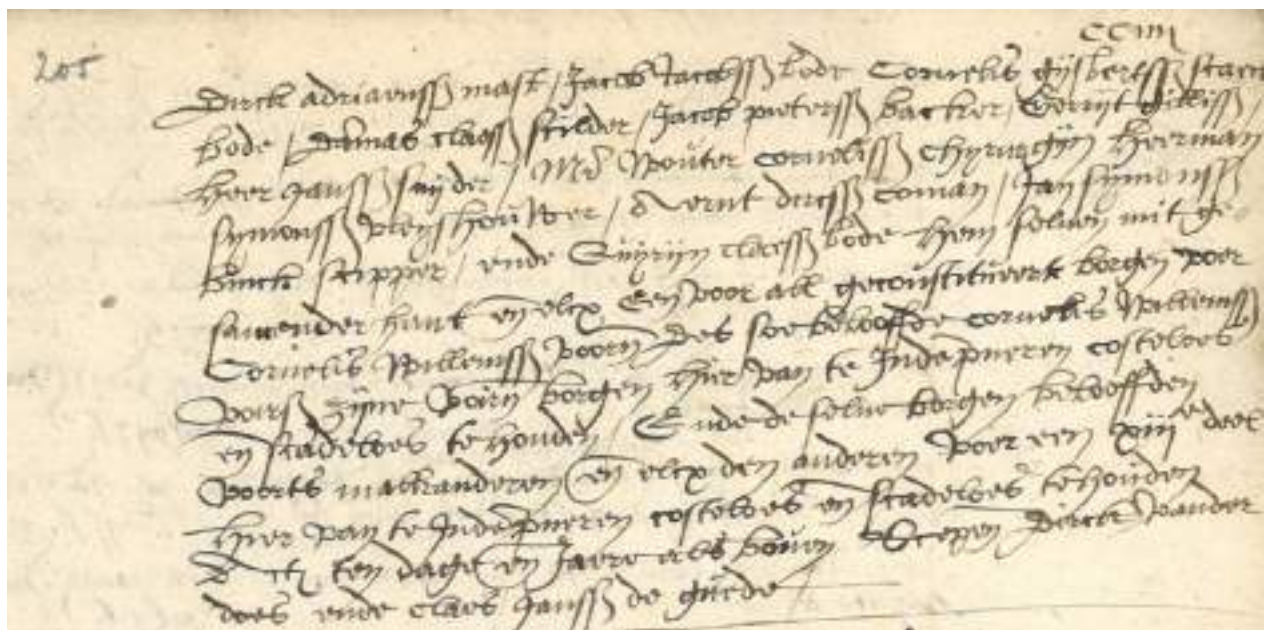
(Bron: Nationaal Archief, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 1376, 10e Penning Oegstgeest 1561, bewerkt door P.W.C. van Kessel; www.hogenda.nl).

Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, kocht op 09-04-1561 voor 1.205 schild (1 schild = 1,5 gulden) twee huizen in Leiden op het Steenshuur hoek Nieuwsteeg en in die steeg van de erfgenamen van Jan Claes Woutersz en diens vrouw Marijtghe Claesdr; belend door de Nieuwsteeg en door Jan Claesz Egmont [huis nr. 2] (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, f. 204 en 205; Inv. Nr.53C, Schatboek, f. 61 en 62; "Bodemonderzoek en bouwhistorie in Leiden 2", "Archeologisch, bouwhistorisch en archiefonderzoek naar de bewoning van het Steenshuur, ter plaatse van het voormalige Kamerlingh Onneslaboratorium", C.R. Brandenburgh (redactie), 2001).

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, f. 204; f. 204 verso en f. 205). Zie beide afbeeldingen hieronder.

Handwritten Dutch text from a document, likely a deed or contract. The text is written in a cursive script and includes names such as 'Cornelis Willemsz' and 'Jan Claesz Egmont'. The document appears to be a legal record of a purchase or agreement.

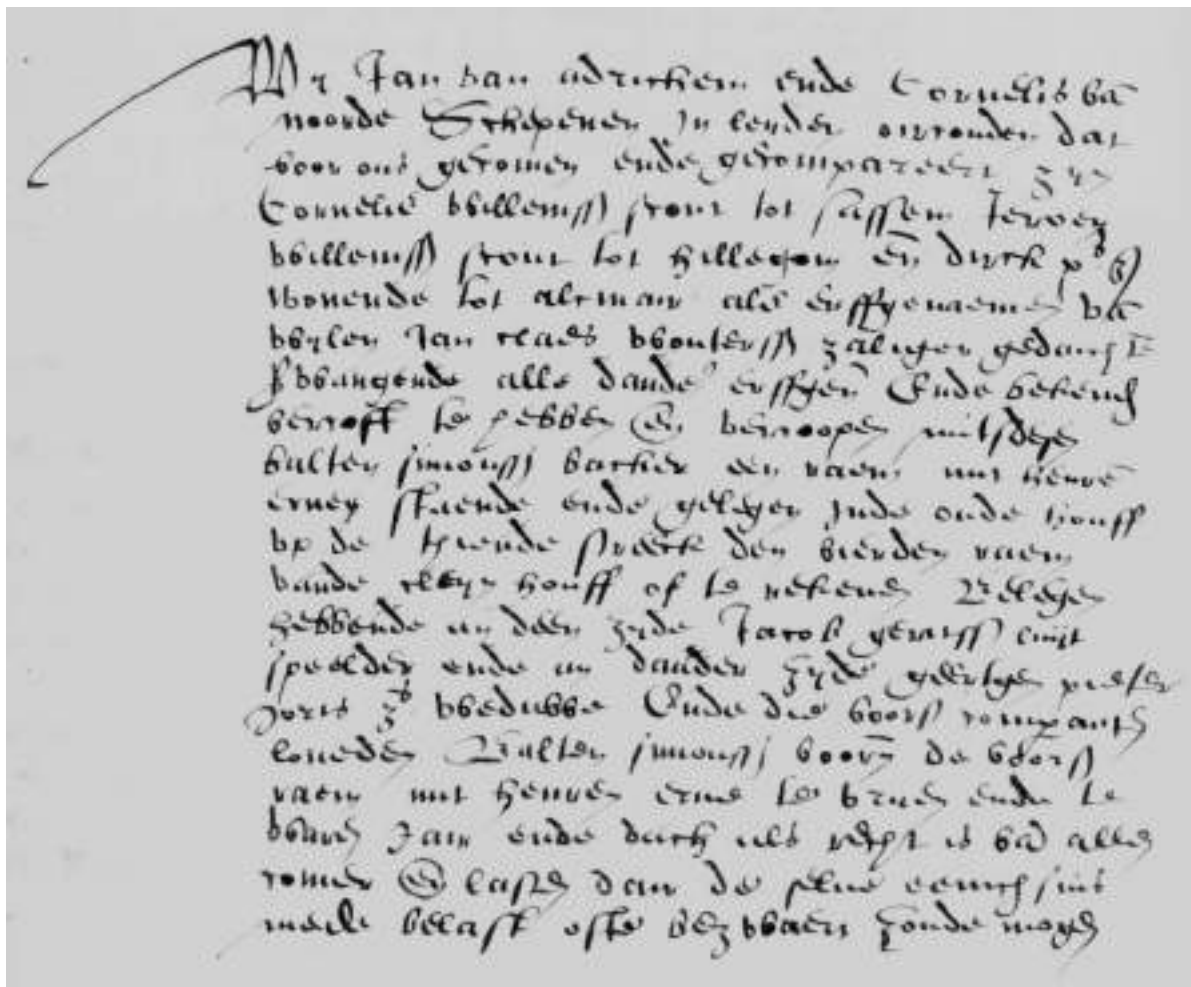
Handwritten Dutch text from a document, likely a deed or contract. The text is written in a cursive script and includes names such as 'Dirck Adriaensz mast', 'Jacob Jacobsz bode', and 'Cornelis Willemsz'. The document appears to be a legal record of a purchase or agreement.

Er zijn voor dit transport 13 borgen voor de koper: David Egbertsz, Dirck Adriaensz mast, Jacob Jacobsz bode, Cornelis Gijsbertsz scaec (schaec), Dammas Claesz scilder, Jacob Pietersz backer, Gerrijt Gillisz, Heer Jansz snijder, Mr Wouter Cornelisz chirurgijn, Herman Sijmonsz vleijshouwer, Aernt Dirksz coman, Jan Sijmonsz binck scipper en Quijrijn Claesz bode "hem selven mit gesamender hant ende elcx voor all geconstitueert borgen voor Cornelis Willemsz voornoemt des soo belooffde Cornelis Willemsz voirschreven zijne voirnoemde borgen hier van te indepneren costeloes en scadeloos te houden Ende de selve borgen belooffden voorts malkanderen ende elcx den anderen voor een XIIIen deel hier van te indempneren costeloes en scadeloos te houden Actum ten dage ende jaere als boven Scepen Dirck van der Does ende Claes Jansz de Guede.

Op 04-12-1561 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen Cornelis Willemsz schout van Sassen en Jan Symonsz. als voogden van de kinderen van wijlen Dirck Woutersz gegijselde ende requiranten contra Geryt de With impetrant van gijseling” (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 534, sententie 159, dd. 04-12-1561; bewerking C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl). Transcriptie bij bronnen onroerend goed.

Op 24-04-1562 zijn gecompareert voor schepenen van Leiden Cornelis Willemsz “scout tot Sassen” en Jeroen Willemsz “scout tot Hillegom” en Dirck Pietersz, wonende tot Alkmaar, als erfgenamen van Jan Claes Woutersz zaliger gedachtenis vervangende alle andere erfgenamen, en bekenden verkocht te hebben aan Balten Simonsz bakker een raam met haar erf en gelegen in de “oude houff” (de “oude hove” was een van de raamlanden in Leiden; elk raamland met lakenramen was in streken verdeeld; Leidsch Jaarboekje 1910, blz. 35) op de tiende streek het vierde raam van de “cleijn houff” (kleine hove) gelegen hebbende aan de ene zijde Jacob Gerritsz “luijtspeelder” en aan de andere zijde Geertgen Pieter Jorisz weduwe (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 62 verso en 63).

Op 24-04-1562 vergelijkbare verkoop door dezelfde erfgenamen aan Balten Sijmonsz bakker van een half raam met haar erf staande en gelegen in de “Kijffhoeff” op de vierde streek het andere raam van de “oude houff” af te rekenen waarvan de andere helft competeert Aernt Gerrit Woutersz belegen hebbende aan de ene zijde Henrick Kerstensz en aan de andere zijde Jan Raes (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 63 en 63 verso;

<https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.1.2/start/70/limit/10/highlight/1>).

Kopietekening van een kaart van de stad Leiden, naar een origineel van P. Sluyter. Met muren en torens van de stad. Met De Waard in het oosten en de steenplaatsen in het westen. Uitvoerig weergegeven zijn de hoofd waterwegen en verder drie kerken, het stadhuis, **lakenramen aan de Hoefstraat**, kalkovens en steenplaatsen, Huis ter Zijl, Galgenveld, Minnebroedersklooster, Bushuyssen, het Leprozenhuis buiten de Wittepoort en het Spangertshuis (Spanjaardenhuis) buiten de Rijnsburgerpoort en de kapel van Lopsen. De kaart diende bij een procesvoering door Holland in 1549 voor de Grote Raad (Bron kaart: Erfgoed Leiden en Omstreken, Pieter Sluyter, 1549, signatuur PV317).

Op 15-04-1562 wordt Cornelis Willemsz vermeld als schout van Oegstgeest: "Akte voor Cornelis Willemsz, schout, Cornelis Ghijsbertsz en Konstant Cornelisz, schepenen van Oegstgeest, waarbij Marijtge Claes Bouwensz-weduwe met Claes Jacobsz als haar voogd en tevens van Marytgen en Willemtgen Claes Bouwensz-dochters, Jan Dircxsz (gehuwd met Dirckgen Dircxdr), Alijtge Claes Bouwenszdr (weduwe van Jan Claesz) verklaren dat in het eertijdse geschil tussen het Convent St. Mariënpoel buiten Leiden en Claes Bouwensz inzake een jaarlijkse erfpacht van 15 stuivers van een woning en erf in Oegstgeest, strekkend van de laan tot achter in de wetering, waarover toen een afspraak is gemaakt met Geryt van de Laen, Matheus van Barendrecht, Michiel Jansz en Geeryt Willemsz (pastoor van Oegstgeest) over de betaling daarvan in de toekomst" (Bron: Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht, archief 386, Familie De Wijkerslooth de Weerdesteyn, Inv. Nr. 724).

Op 30-10-1562 verkopen voor schepenen van Leiden Cornelis Willemsz "scout tot Sassem" Jheroen Willemsz "scout tot Hillegom" en Dirck Pietersz, wonende tot "Alcmaer", aan Balthen Simonsz bakker twee huizen met haar erf gelegen aan het Steenschuur belegen hebbende aan de ene zijde de Nieuwsteeg en aan de andere zijde Jan Claesz van Egmont strekkende voor uit Steenschuur tot achter aan Cornelis Claesz Brouwersz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 62;

<https://historischleideninkkaart.nl/perceelformulier/?Id=552;>

<https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.1.2/start/60/limit/10/highlight/10;>

<https://historischleideninkkaart.nl/bronperceelpersonen/?PersoonId=7571.>

Persoonformulier van Jeroen Willemsz, schout van Hillegom:

<https://historischleideninkkaart.nl/persoonformulier/?Id=7572>

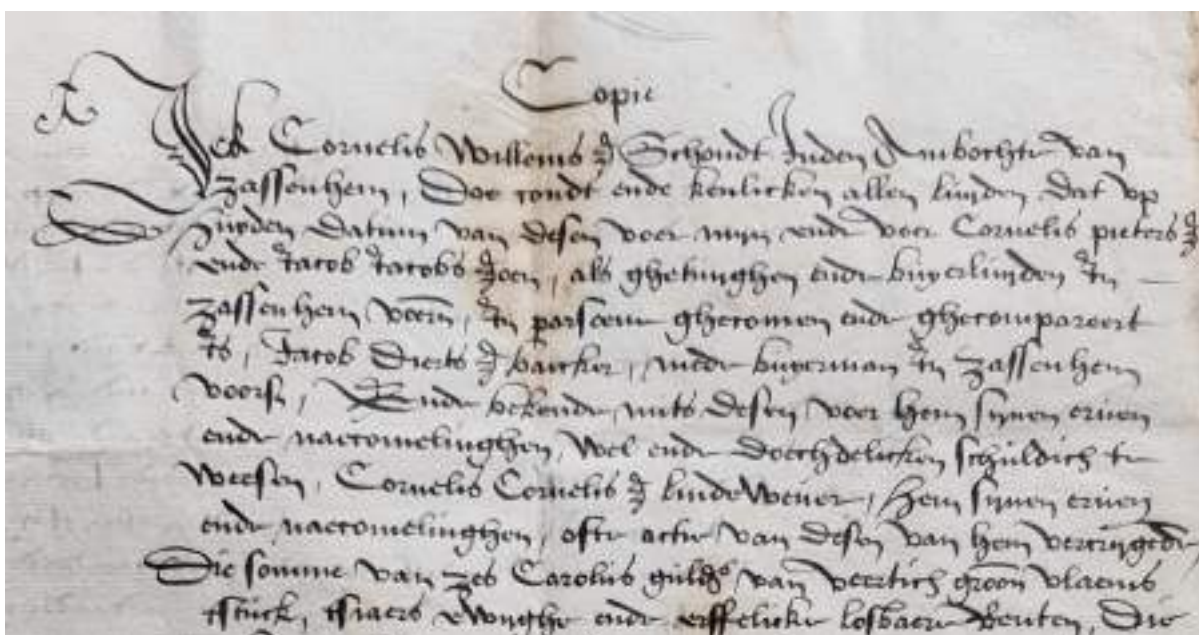

“Wij Jan van Adrichem ende Cornelis van Noorde schepenen in Leijden oirconden dat voor ons gecomen ende gecompareert zijn Cornelis willemsz scout tot sassem Jheroen willemsz scout tot hillegom ende dirck pietersz wonende tot alcaer Ende bekenden vercoft te hebben Balthen simonsz backer twee huijsen met heure erve staende ende gelegen an t steenschuijer upte vande nieuwe stege met een halve gevel daertoe behoirende Belegen hebbende an deen zijde de nijeuwe stege dair onder gaende ende an die ander zijde Jan claesz egmont streckende voor vuijt steenschuijer tot after aen Cornelis claesz brouwers camer ende erve mitte wederhelft van voirscreven gevel mit servituut dat alle alsulck regenwater als comt ende valt vanden noortoostzijde van des Cornelis claessens camer voirscreven staende inde nieuwe stege zijn tocht ende losinge hebben ende behouden sal over terve vande ? voirscreven huijsinge Ende voorts over de waterganck van dese huijsinge ende des voornoemde Jan claeszs huijsinge tot int steenschuijer Ende waert dat Cornelis claesz voirscreven of sijn nacomelingen besitters vande sijn voirscreven camer ander water dan regenwater dan deur goeten sijn waswater pisse of ander vuilj ende onreijn water hoedat genoempt mach wesen Soe sullen de besitters van desen voirscreven huijsinge tselve mogen keeren ende die losinge vandien gemelt benemen sonder ijemant wederseggen Ende de voirscreven comparenten loveden baltgen simonsz voornoemt de voirscreven huijsen mit heuren erven in ? voorseijt te waeren jair ende dach als recht is ende alle comende of te doen die dair nu ter tijt op staet vuijtgepacht achtien schellingen goets gelts tsjaers metten houde Onder verbant van alle penale guede roerende ende onroerende” etc..

Op 04-12-1562 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Cornelis Willemsz, schout tot Sassem, ende Jan Sijmonsz als voogden van de kinderen van wijle Dirck Woutersz gedaagden zijn van Gerrit de Wit, eertijds rentmeester van de wildernisse (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 1055, sententie 242; dd. 04-12-1562 (bewerking door C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl).

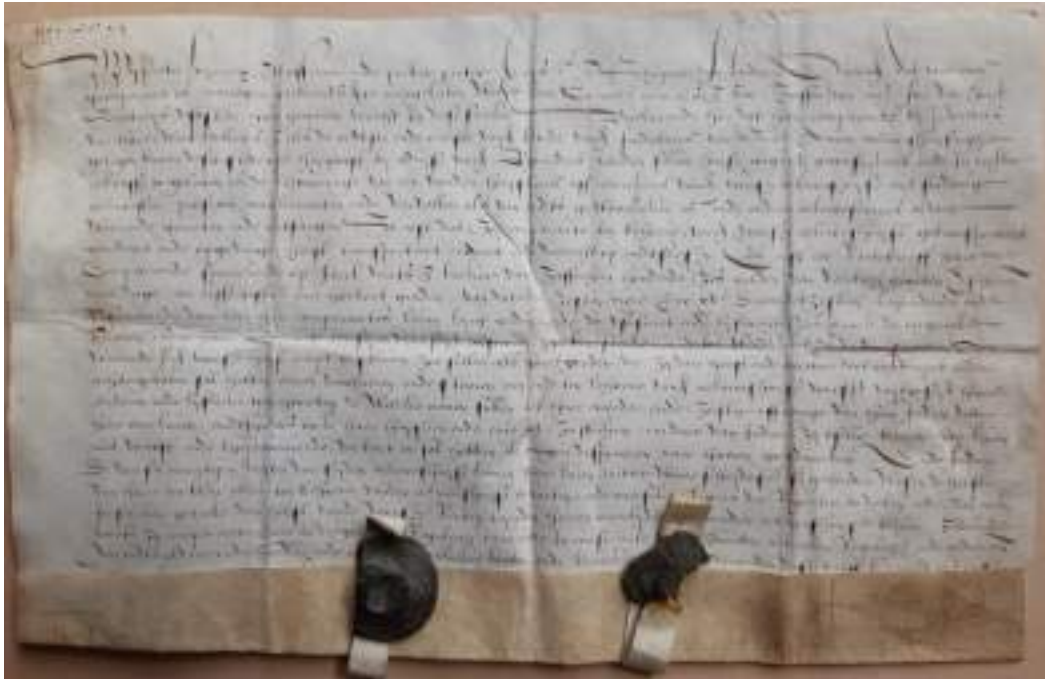
“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Gerrit de Wit, eertijds rentmeester van de wildernisse, impetrant van gijseling ende gerequireerde ter eenre ende Cornelis Willemsz, schout tot Sassem, ende Jan Sijmonsz als voogden van de kinderen van wijle Dirck Woutersz gegijselden ende requiranten ter anderen zijde”.

Op 06-05-1563 is een akte verleden voor de schout van Zassenhem en getuigen, waarbij Jacob Diertsz, bakker aldaar, bekent schuldig te zijn aan Cornelis Cornelisz, lindeweaver, een rente van 6 gulden. Achterop staat: afgelost 08-05-1599. Afschrift in het cartularium fol. 33 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van het Sint Anna aalmoeshuis genaamd Sint Anna- of Doornickshofje op de Ho, Inv. Nr. 128).

“No. 128. 24 November 1573. Maritgen Garbrantsdr, weduwe van Cornelis Cornelisz van Zassenhem, met Jan van Hout, secretaris van Leijden, als voogd, verklaart dat haar toegestaan is de bewoning van een der huisjes van het Sint Anna Aalmoeshuis en transporteert alsnu ten behoeve van het Aalmoeshuis een rente van 6 gl., jaarlijks verschijnende op Meidage, losbaar met 100 gl., verschuldigd door Jacob Diertsz, bakker te Zassenhem, onder voorwaarde dat zij levenslang het vruchtgebruik daarvan zal genieten. Bi) haar overlijden zal deze rente en al de goederen die zij zal nalaten aan het Aalmoeshuis komen en indien zij dit huis mocht verlaten bij haar leven zal de helft van de rente en van hare goederen door haar achtergelaten worden. Ten overstaan van Pieter Heynricxz Wassenaer en Pieter Jorysz, schepenen te Leijden. Op perkament, met uithangende zegels in groen was der schepenen. De acte is gecancelleerd.

0513	Hofjes	Verklaring van de weduwe van Cornelis Cornelisz. van Sassenheim dat zij als tegenprestatie voor haar opnemng een rente aan het hofje overdraagt, 1573. (V.D. 128).	143+7	1 charter
------	--------	--	-------	--------------

Hierbij : Een copie der acte verleden op 06-05-1563 voor den schout van Zassenhem en getuigen, waarbij Jacob Diertsz, bakker aldaar, bekent schuldig te zijn aan Cornelis Cornelisz, lndeweaver, een rente van 6 gl".
(Bron tekst: https://archive.org/stream/inventarisvanhe00hofjgoog/inventarisvanhe00hofjgoog_djvu.txt)

Op 18-05-1563 is Cornelis Willemsz schout van Sassenheim, borg voor Baerthout Niclaesz:

“Een brief van de Barnaditen van 18-05-1563 verleden voor schout en schepenen van Lisse waarbij Baerthout Nicolaesz voor hem zelve en vervangende Cornelis Pietersz, Willem Cornelisz man en voogd van Willemtge Pietersdr en Jan Huygenz man en voogd van Katrijn Pietersdr verkopen aan Dirck Jansz de Grote Looster groot 4 morgen 2 hond, belend ZW Cornelis Huygenz, NW Lenaert Danielsz, NO Maerten Pietersz en ZO de Wildernis. Borg Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, voor Baerthout Niclaesz.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 214v, dd. 29-05-1617 stilo novo (bewerking: H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 01-03-1563 wordt Cornelis Willemsz, schout van Sassen, vermeld bij de overdracht door Jan Gerrijtsz te Alckemade aan Heynrick Dammasz op de Aa van 3 morgen land te Alckemade, leenland van het Hof te

Wassenaar (Bron: Huisarchief kasteel Twickel, registers van de lenen; bewerking C. Hoek, www.hogenda.nl; leen nr. 229, blz. 105).

Op 07-06-1583 bij de verkoop door Claes Cornelisz van Rijn man en voogd van Magdalena Willemsdr wonende Voorschoten van de helft van 4 morgen 1 hond land in Lisse, daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen of nu Gerrit Jacobsz Copen te Sassenheim gemeen met een ander in Roversbroek vindt overhandiging plaats van de oude brief door Cornelis Willemsz Heemskerck, schout van Sassenheim, op **17-06-1563** gepasseerd op Willem Willemsz de voorschreven verkopers huisvrouwen broer (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 110v: bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

In 1564 wordt Cornelis Willemsz schout van Sasseem vermeld in het morgenboek van Sassenheim:

“Cornelis Willemsz schout van Sasseem bruijct in eijgen XIII ½ mergen Item bruijct noch van Magdalena Basgens tot Haerlem XIX mergen III ½ hont facit XXXIX mergen V hont” (folio 3 verso)

f. 3 worden vermeld Willem Willemsz en Jan Willemsz “Willem Willemsz ende Jan Willemsz bruijcken vande Regulieren tot Leijderdorp XIX mergen I ½ hont” “Item van dabdie van Leeuwenhorst II mergen III hont” “Item noch te samen in eijgen VII mergen 1 hont” “facit XXIX mergen 5 hont”

f. 5 wordt vermeld Pieter Florisz, zoon van Floris Willemsz, die zijn vader opvolgt in deze pacht “Pieter Florijsz bruijct van Pieter Pijnsz VII ½ hont”

Cornelis Willemsz schout van Sasseem ondertekent de opgave van de morgentalen van Sassenheim met zijn handtekening op 20-02-1565 (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6715a).

The image shows a handwritten Dutch document in a cursive script. The text is written on aged paper and appears to be a list of land parcels or a record of land ownership. The text is written in a dark ink and is somewhat difficult to read due to the cursive style and some fading. The text is written in a single column and is followed by a large, stylized signature. The signature is written in a cursive style and appears to be 'Cornelis Willemsz'. Below the signature, there is a small, illegible mark that could be a date or a reference number.

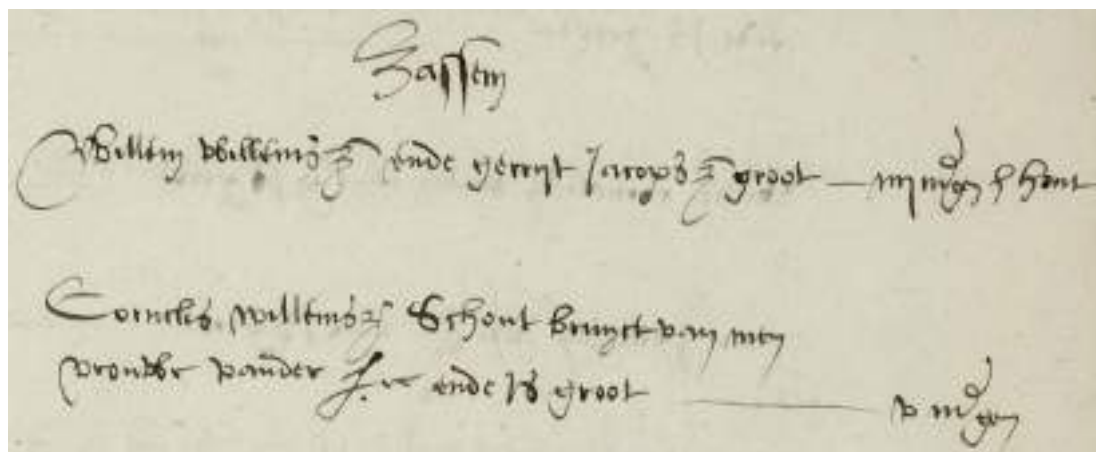
In 1564 wordt Cornelis Willemsz schout van Sassem ook vermeld in het morgenboek van Lisse:

Zassem

“Cornelis Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee (abdij Leeuwenhorst) ende is groot V mergen” (folio XI)

Opvallend is dat Willem Willemsz vlak boven Cornelis Willemsz wordt geregistreerd; dat lijkt er sterk op dat zij burens zijn en een aanwijzing dat zij familie van elkaar kunnen zijn (broers).

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5629a, Morgenboek Lisse, 1564).

Sassem
Cornelis Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee ende is groot V mergen
Willem Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee ende is groot V mergen

Op 24-03-1564 krijgt Cornelis Willemsz “schout van Sassenhem” consent van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland - na het kerkgebod op 19-03-1564 in de parochiekerk van Sassenheim onder de Hoogmis en geen oppositie - op zijn verzoek van 29-02-1564 - om de Heerweg in Sassenheim in het dorp af te karren, omdat deze Heerweg binnen het dorp hoger ligt dan de huizen “zoe dat duerdien by regen ende ende ander ontijdich weeder het waeter ofte slijck es loepende in de huijsen” (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 218, f. CCXXXIII (233) en verso).

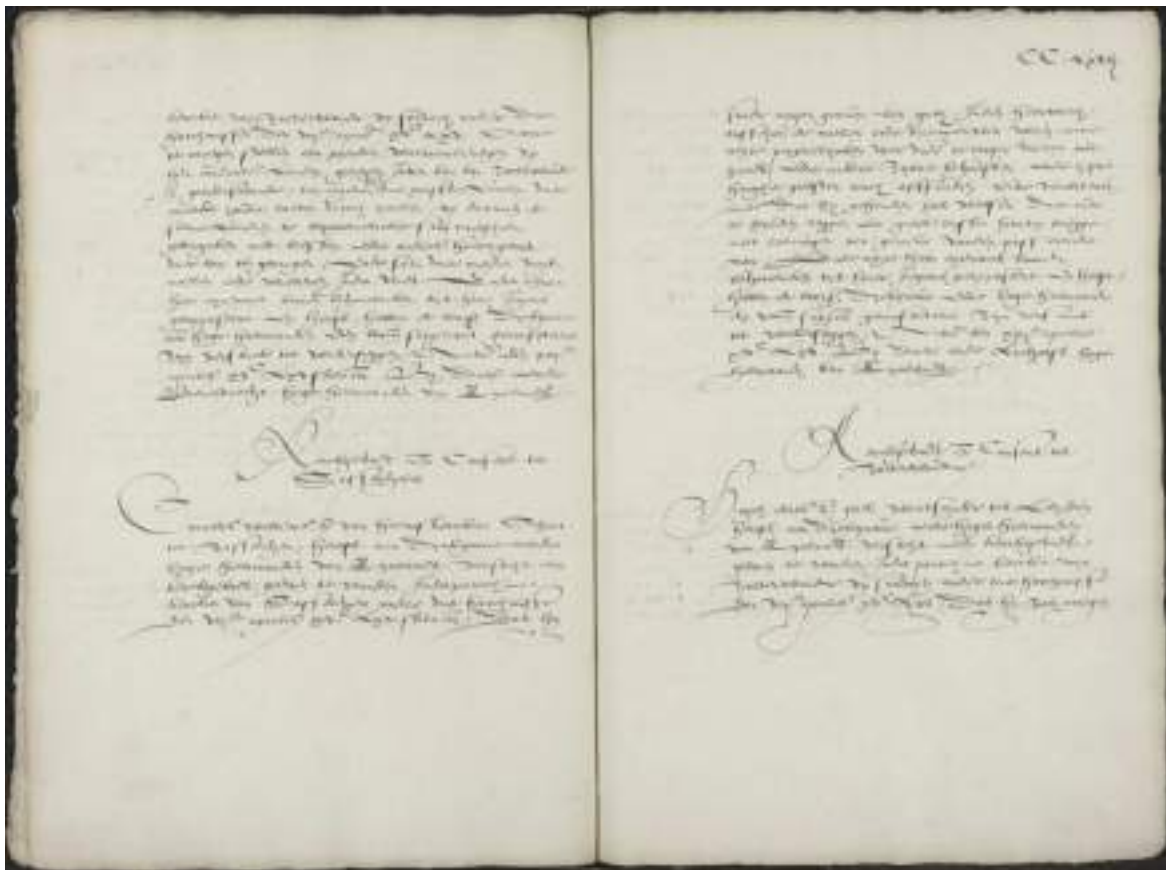

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6723, dd. 29-02-1564

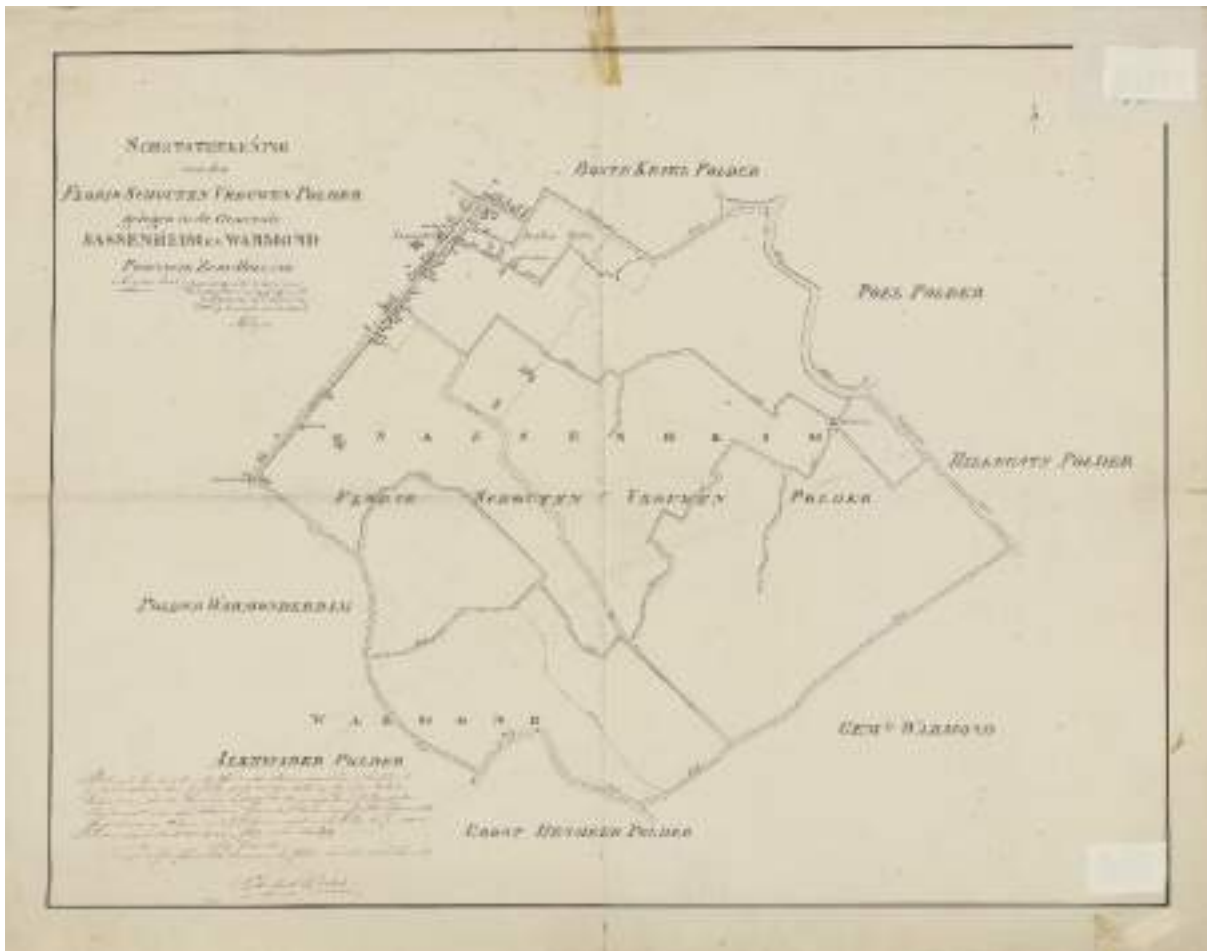
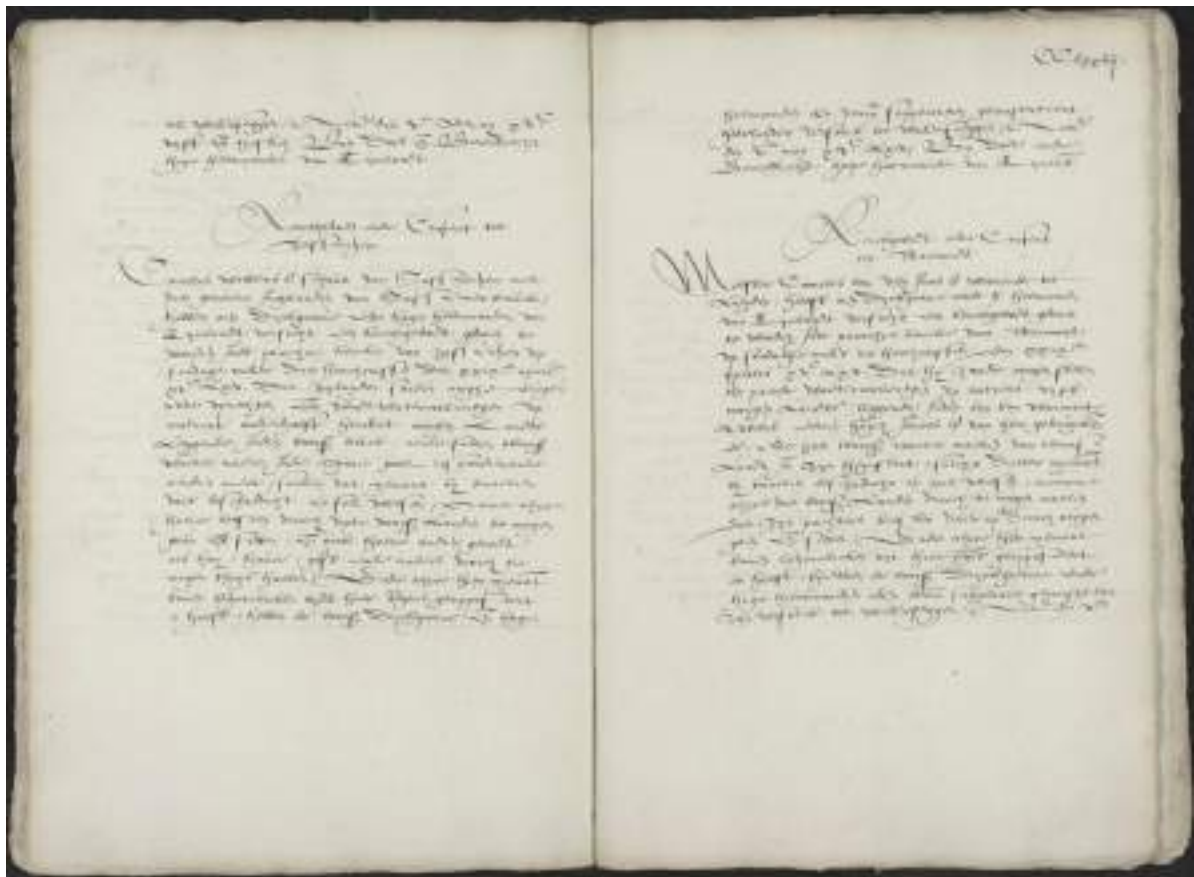

Op 05-05-1565 hebben dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland vergunning verleend aan Cornelis Willemszoon, schout van Sassenheim, en de ingelanden van Sassemebroek op hun verzoek van 28-04-1565 om ongeveer 150 morgen land in Sassemebroek te bemalen en het water uit te slaan op de Kleine Poel. Dit was het startpunt van de Floris-Schouten-Vrouwenpolder in Sassenheim (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 218, f. 273v en 274; Oud Archief Rijnland, toegang 2.5.12, Floris-Schouten-Vrouwenpolder; https://nl.wikipedia.org/wiki/Floris_Schouten_Vrouwenpolder).

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6723, dd. 28-04-1565

Floris Schouten-Vrouwenpolder, gemeente Sassenheim en Warmond, 1859 (Bron: Nationaal Archief, Kaartcollectie Zuid-Holland Polderreglementskaarten, toegang 4.ZHPB2, Inv. Nr. 135)

Op 07-09-1565 wordt “Cornelis Willemsz schout inden ambachte van Oestgeest” vermeld in het Cartularium van de getijdemeesters in de St. Pieterskerk in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Kerken te Leiden, Inv. Nr. 203, Nr. 127 folio 99; bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhooen; www.hogenda.nl).

“Copie van eenen brief houdende negen gouden karolus gulden tsaers tot St. Gillis daghe ter losse den penning 16, sprekende op Sijmon Gherijts zoon tot Rijnsborch ghehijpotequert op zeeckere landen in Oestgeest, in date 1565 den 7e dach in September.”

Akte van schuldbekentenis voor Cornelis Willemsz, schout “inden ambachten van Zassenhem ende Oestgheest”, van Cornelis Janszoon Hoochteijlingen aan Quirijn Dirkzoon van Berghen, drapier tot Leiden, voor vijftwintig Carolus gulden, 02-11-1565 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Inventaris van de archieven van de Stichting Sint Maarten RK Armbestuur en het RK Wees- en Oudeliedenhuis, toegang 0548, Inv. Nr. 1528 www.vinkweb.nl inzake Cornelis Jansz Hoochteijlingen).

Zegel van schout Cornelis Willemsz onder akte 02-11-1565

In 1565 wordt Cornelis Willemsz, schout van Sassem (Sassenheim), vermeld als welgeboren man van Rijnland in de “Costumen, Keuren en ordonnantiën van het baljuwschap ende lande van Rijnland”, Simon van Leeuwen, Leiden/Rotterdam 1667, blz. 85 en blz. 225 (bewerking “Welgeborenen Rijnland 1500-1665” door drs. R.A. van der Spiegel; www.hogenda.nl).

In 1566 wordt aan Cornelis Willems, schout van Sassenheim, het verzoek gedaan de wortels van drie boeren uit Het Bildt in Friesland vast te leggen in een verklaring, die hij bezegelde op 8 juni 1566.

In het artikel “Memoriecultuur en clangevoel in Het Bildt 1566-2006: van Steven tot Rembrandt” van Kees Kuiken in “De Vrije Fries, JAARBOEK uitgegeven door het KONINKLIJK FRIES GENOOTSCHAP VOOR GESCHIEDENIS EN CULTUUR / KENINKLIK FRYSK GENOATSKIP FOAR SKIEDNIS EN KULTUER EN DE FRYSKKE AKADEMY, negentigste deel, 2010 “ wordt dit toegelicht:

“Kort vóór de Beeldenstorm reisden drie welgestelde boeren: Klaas Bartouts, Pieter Cornelis Bonteman en Willem Stevens, van Het Bildt in Friesland naar Holland, waar hun ouders waren geboren en waar zijzelf nog familie en land hadden. Deze ‘immigranten van de tweede generatie’, zoals ze tegenwoordig zouden heten,

waren sterk op hun stamgewest gericht. Ze deden niet alleen zaken in Holland, maar haalden er ook huwelijkspartners vandaan. Dat deze drie Bildtboeren, die volle neven van elkaar waren, het in 1566 nodig vonden om hun roots te laten vastleggen, blijkt uit een verzoek aan de schout van hun stamdorp Sassenheim. Deze bezegelde op 8 juni een verklaring over de voorouders van het drietal. Daarbij werd het wapen beschreven dat de familie vanouds zou hebben gevoerd. Ditzelfde wapen stond, zoals we sinds kort weten, indertijd ook op een glasraam in de Pieterskerk in het nabije Leiden. Met zijn drie zilveren maansikkeltjes op een rood schild doet het denken aan het omstreeks 1300 door de heren van Wassenaar aangenomen wapen. Uit grafzerkonderzoek blijkt, dat het door de familie van de drie Bildtboeren vanaf 1557 in Friesland is gevoerd.”

De verklaring van 08-06-1566 bezegeld door Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, wordt ook vermeld in het proefschrift “Het Bildt is geen eiland” van Cornelis Jan Kuiken, Universiteit van Groningen, 2013, op blz. 169 en 238. (<https://www.rug.nl/research/portal/files/14414386/HETBILDITSGEENEILAND.pdf>).

De verklaring uit 1566 wordt beschreven en voluit weergegeven in het artikel “De oorsprong van het Bildtsche Wassenaar-wapen” van de heer D.D. Osinga in de Nederlandsche Leeuw, jaargang 66, 1949, kolom 238 t/m 247. De tekstweergave van de verklaring uit 1566 staat in de kolommen 241 en 242.

Het origineel van deze verklaring (akte van bekendheid) uit 1566 is verloren gegaan maar er zijn daarna kopieën gemaakt (de eerste op 16-10-1687 door Dirk Stevensz van Wassenaar, vervolgens op 21-09-1757 en 15-10-1765), waarvan de laatste op 07-10-1775 (van de hand van dr. Cornelius Wassenaar), die in het archief van Het Bildt berust, dat onderdeel uitmaakt van het archief van Waadhoeke in Friesland, onder toegang 000012-000036, Inventarisnummer W3.

“Copia Ten bewijse Dat het den Binnen gemilden vrij stond het wapen van den wel Edelen Gestrengen Heer van Wassenaar die in sijn schild drie manen met een Baar hadde en heeft te voeren

Ik Cornelis Willems Schout in den Ambagt van Sassene doe kond een iegelijken, dat voor mij en voor Jan Jans ende Kors Cornelis Buurlieden in den selfden Ambagt in heuren propere personen gekomen en gecompareert sijn Cornelis Gerbrands oud omtrent 86 jaaren, ende Dierck Andries oud omtrent 68 jaaren beide woonende meede in de voorsz Ambagte van Sassenen, en attesteerden en getuigden en verklaarden voor de geregte waarheid ten versoeke van Claas Bartouts en Pieter Cornelis Bonteman en Willem Steevens wonende in Friesland met hunne consorten, hoe dat sij comparanten eertijds seer wel gekend hebben wijlen Steeven Huigens in sijn leeven woonende in den Ambagte van Sassenen voorschreeven en Huig Jacobs woonende in sijn leeven in Lisse, en dat sij wel weten, dat deselve Steeven Huigens en Huig Jacobs vrienden ende Maagen waaren, als weetende beide van eenen geslagte of stammen gebooren en gesprooten, verklaarende voorts waaragtig en hun lieden wel kennelijk te weten dat de voornoemde Steeven Huigens geprocreeert en gewonnen heeft een zoon genaamt Willem Steevens dewelke Willem Steevens Willem Steevens voorts gegeneert en agtergelaaten heeft vier zoonen als Barthout Willems Claas Bartouts vader, Steeven Willems de vader van Willem Steevens, Cornelis Willems de voornoemde Willem Cornelis Bontemans vader, en Claas Willems vader van Steeven Claasen en getuigen meede dat Huig Jacobs boovengenoemd heeft een zoon gegeneert genaamd Floris Huigens en dat deselfde Floris voorschreeft heeft een zoon gegeneert genaamd Joris Floris nog in leeven tijde weesende, hebbende ook gewonnen zekere kinderen zoonen en dogteren, ten laatsten verklaarden sij comparanten des de voornoemde Steeven Huigens en Huig Jacobs in haar leeven mitsgaders na haar overlijden, haar kinderen en descendentes van hun lieden gesprooten tot deeser dag toe altijd rustelijk en vreedelijk sonder iemands wederseggen gevoert, gesteld en gebruikt hebben het wapen van Wassenaar te weten 3 halve witte manen in een rood veld met een witte streep in het midden doorgaande, daar het selve wapen meede gebrooken wierd in sulcken voegen als sij lieden gedescendeert en gesprooten waaren van een jonge zoon van Wassenaar hebbende het selve wapen een helmet booven verciert met uitstekende veederen;

want Goddelijk en verdienstelijk is t in alle Regtvaardige zaaken den waarheid getuigenis te geeven, so heb ik Cornelis Willems schout voorschreeven de ter oorconde deese brief met mijnen sigille uithangende bezegeld ter presentie van de voornoemde buuren als getuigen hier toe versogt en gebeden. Aldus gedaan op den 8 junij 1566 gecopieerd door mij Dirk Steevens van Wassenaar voor mijn neef Hendrik Walings van Wassenaar Den 16 oktober 1687 verder gecopieerd door mij Feico Hiddes van der Ploeg voor mijn moeder Grietje Beerts Wassenaar 21 September 1757 voor mijn oom Feiko Beerts Wassenaar 17 oktober 1764 verders voor mij C. Wassenaar j.u.Dr. 7 oktober 1775”.

Literatuur: De Nederlandsche Leeuw, Volumes 117 – 118, Pagina 690 – 695.

In 1566 wordt Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, voor hem zelf en vervangende Cornelis Aelbrechtsz zijn zwager, genoemd in het overzicht van naaste vrienden en magen van wijlen Kerstant Michielsz inzake zijn nalatenschap (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaensz Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 93; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.hogenda.nl).

Op 01-03-1567 wordt Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, vermeld in een regest van de abdij Rijnsburg: "Cornelis Willemsz, schout in het ambacht van Oestgheest, Jan Liclaesz en Willem Cornelisz, buurlieden, oorkonden, dat Ghijsbrecht Dircxsz, kruidenier te Leiden, erkent verkocht te hebben aan Symon Willemsz, priester, kapelaan van Elburch van Langerack, abdis van Reynsburch, als bezitter van het beneficium op het altaar van O.L. Vrouw in de kerk te Oestgheest, een losrente van 3 Carolusgulden 's jaars. Wij Cornelis Willemsz .... Int jaer ons Heeren duynst vijffhondert zeeuen ende tzeitich opten eersten dach in Maerte nae gemeen scryven. My present G. Gielisz, subsignavit secretar., Jan Niclaesz, (merk van) Willem Cornelisz"

(Bron: "Bronnen Abdij Rijnsburg", Rijks geschiedkundige publicatiën, kleine serie, volume 32, Martinus Nijhoff, 1951, blz. 645; Nationaal Archief, archief abdij Rijnsburg, Regest Nr. 965, perkament, in dorso gemerkt: Numero C (100). Zegel en tegenzegel van den schout in groene was, uithangend).

Dezelfde schout oorkondt in twee brieven van 8 maart 1567 over de verkoop van losrenten van 2 resp. 3 Carolusgulden 14 stuiver aan Symon Meesz en Gheertgen Pietersdr, weduwe van Heyndrick Gerritsz, en in een brief van maart 1567 (dag niet ingevuld) over de verkoop van een losrente van 2 Carolusgulden 2 stuivers aan Symon Willemsz door Aernt Maertsz. Alle brieven met zegel en tegenzegel van de schout in groene was

(Bron: Nationaal Archief, archief Abdij Rijnsburg, Regest Nr. 965, perkament, in dorso gemerkt: Numero CIX (109) (Anthonis Meesz), Numero CVII (107) (Gheertgen Pietersdr), en Numero CVI (106) (Aernt Maertsz).

Op 3-11-1567 heb ik notaris op verzoek van Kerstant Cornelisz bode van Oegstgeest uit de naam van Cornelis Willemsz schout aldaar mij gevonden ten huize en aan de persoon van Ghijsbrecht Dircxsz voornoemd en heb hem geinsinueerd als dat de voornoemde schout op woensdag naastkomende wezende rechtdag tot Oegstgeest willig was aldaar zijn eed te doen nopende de naasting van de woning en landen voorschreven en dat de voornoemde Ghijsbert indien hem beliefdde ten zelve dage aldaar mocht komen de voorschreven eed te zien en horen doen" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaensz Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 211; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.hogenda.nl).

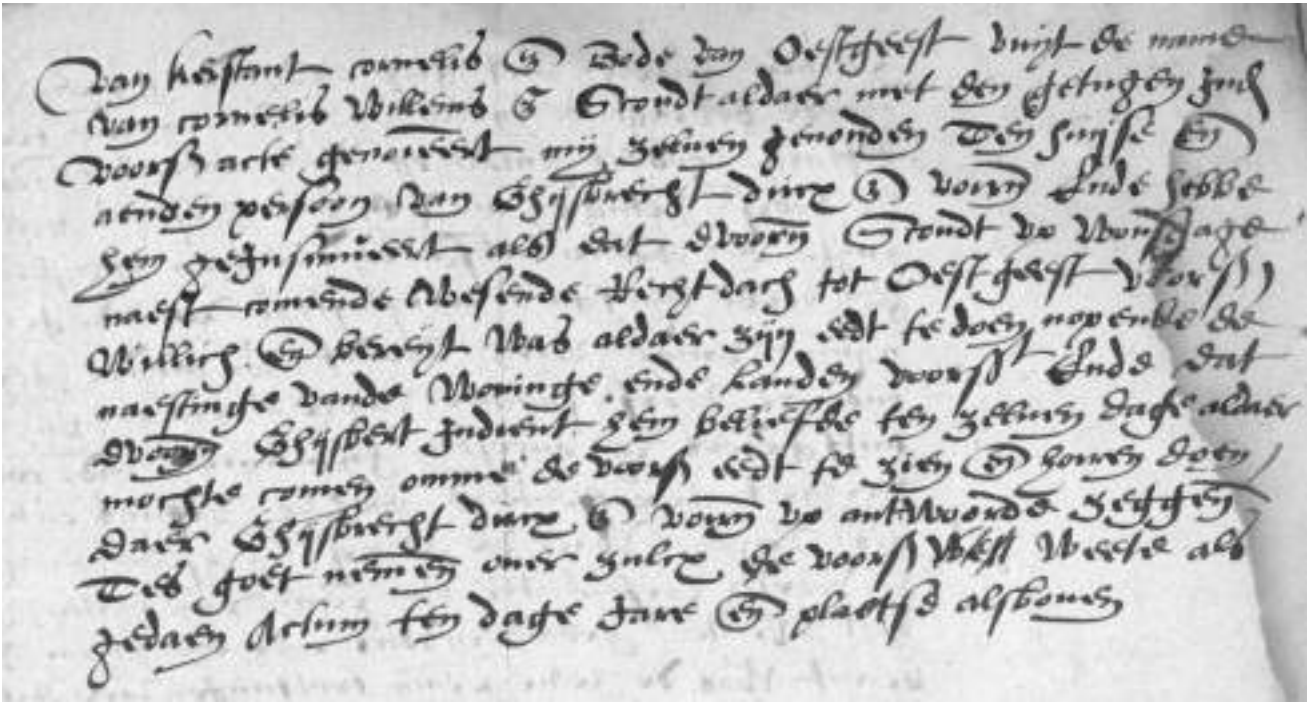

"Insinuatie gedaen bij Schoudt van Sassem

Up huijden den derden dach Novembris anno XVc LXVII (03-11-1567) Soe hebbe ick Notaris voorschreven deur versouck van kerstant cornelisz Bode van Oestgeest vuyjt name van cornelis willemsz scoudt aldaer met den getuijgen inde voorschreven acte genoteert mij zelve gevonden te huise ende aanden persoon van ghijsbrecht dircxz voirnoemd ende hebbe hem geinsinueert als dat dvoornoemde svoudt up woensdage naestcomende wesende rechtdach tot Oestgeest voorschreven willich bereijt was aldaer zijn eedt te doen nopende de naesting van de woning ende landen voorschreven Ende dat dvoornoemde ghijsbrecht indient hem beliefdde ten zelve dage aldaer mochte comen ommde de voorschreven eedt te zien ende hoiren doen

/ Daer Ghijsbrecht dircxz voirnoemd up antwoorde zeggende tes goet nemende over zulcx de voorschreven weete als gedaen Actum ten dage jare ende plaetse alsboven”.

Van hestant cornelis W. Bode van Oestgeest dinst de name
van cornelis Willemsz & Grondt aldaer met den getuigen jure
voorschacte genouwt mij zeeuen genonden des sunne &
nenden personen van Eggenbergt dinc & vrom Ende selbe
sen gesynmisset als dat vrom Gront de vrom dage
maest comende Abesende herst dars tot Oestgeest vrom
Willing & bericht was aldaer zyn dat te doen novembe de
naestinge vande Woninge ende lander vrom Ende dat
vrom Eggenbergt judient gen beuiche ten zeeuen dage aldaer
morghe comen omme de vrom dat te zien & horen doen
dare Eggenbergt dinc & vrom de antwoorde gesyn
tes goet nemens over zulcx de voorsch West Weste als
gedaen Actum ten dage jare & plaetse alsboven

NB. Cornelis Willemsz was in 1577 zowel schout van Oegstgeest als van Sassenheim.

Op 10-11-1567 wordt Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, vermeld in een regest van de abdij Rijnsburg: “Cornelis Willemsz, schout in het ambacht van Oestgheest oorkondt dat Symon Willemsz, kapelaan van Elburch van Langeraeck, abdis van Reynsburch, en bezitter van het beneficie op het altaar van O.L. Vrouw in de kerk van Oestgeest, krachtens brieven van toestemming van de abdis als collatrix van genoemd beneficie dd. 1567 Januari 20, en confirmatiebrieven van Nicolaus, bisschop van Haerlem, dd. 1567 Februari 8, in erfpacht gegeven heeft aan Jan Kemp, schout te Reynsburch, 2 stukken hooiland van 10 en 6 hond gelegen in het ambacht van Oestgeest, het eerste bij de Poel en de Broeckdijk, het tweede aan de Oude Dam, samen voor 18 pond van 40 grooten Vlaamsch 's jaars, onder voorwaarde de landerijen niet te verkopen of te vervreemden dan met toestemming van de collatrix of de bezitter van het beneficie. In geval van vervreemding of overdracht moet aan de bezitter 1 pond Hollandsch van 15 stuiver worden betaald. Ick Cornelis Willemsz .... Int jaers ons Heeren duysent vijffhondert zeeuen ebde tsestich, opten thyenden dach in Nouember”.

(“Bronnen Abdij Rijnsburg”, Rijks geschiedkundige publicatiën, kleine serie, volume 32, Martinus Nijhoff, 1951, blz. 647 en 648; Nationaal Archief, archief abdij Rijnsburg, regest 966, perkament, in dorso gemerkt Numero CI (101), Zegel met tegenzegel van de schout in groene was, uithangend Als secretaris tekent G. Gielisz).

In 1568 wordt Cornelis Willemsz schout van Sassem vermeld in het morgenboek van Lisse:

““Cornelis Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee (abdij Leeuwenhorst) ende is groot V mergen” (folio VIII verso)

Opvallend is dat opnieuw Willem Willemsz vlak boven Cornelis Willemsz wordt geregistreerd; dat lijkt er sterk op dat zij bureu zijn en een aanwijzing dat zij familie van elkaar kunnen zijn (broers). Ook Floris Willemsz die onder Cornelis Willemsz wordt vermeld zou een broer kunnen zijn. Aanwijzing daarvoor is dat Cornelis Willemsz een zoon Floris Cornelisz heeft.

Obillim Willemsz & geynt Jaropdz Jd groot — my nijn ffont
 Cornelis Willemsz ffont bruyet bay my broubber
 vander Lee groot — 10 m. g. g.
 Overffennalms bay ffont Willemsz bruyet bay
 Suerst Jmbot ffont vnde Jd groot — 1 m. g. g. m. font

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5629a, Morgenboek Lisse, 1568).

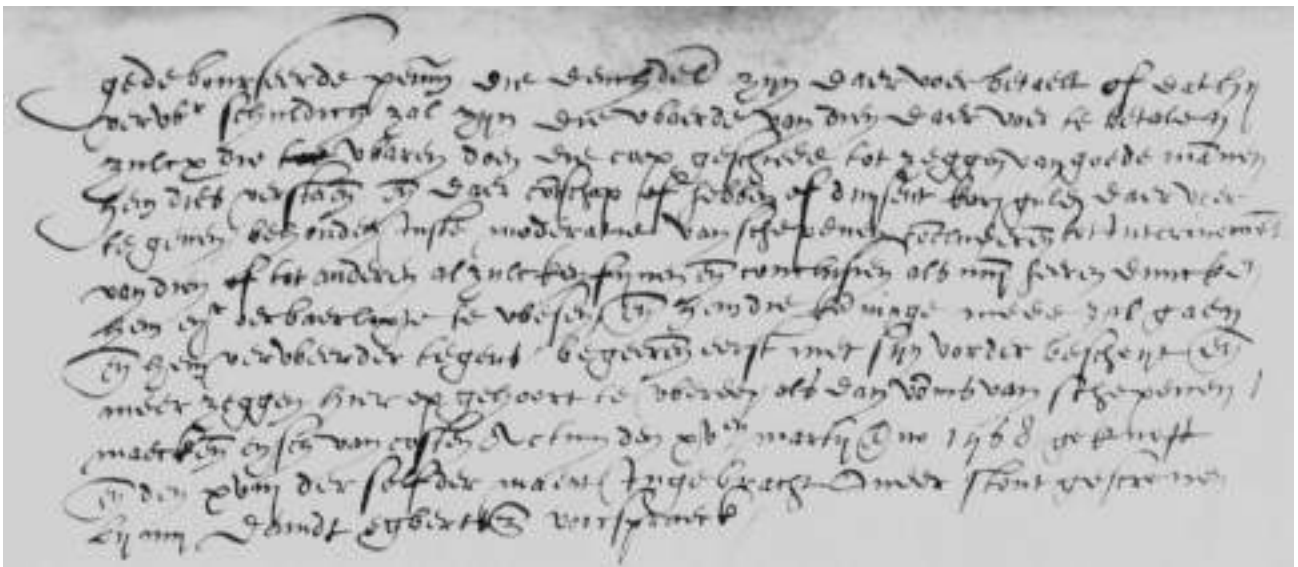
Op 15-03-1568 (nr. 341a) en 21-03-1568 (nr. 341b): Cornelis Willemsz, schout tot Sassem. Alijt Jacobsdr., zuster van Machtelt Jacobsdr., moeder van Jacob Cornelisz, van Homae (die hem onthoudt tot Eemden), en van Pieter Cornelisz (+), en nog wel zes andere kinderen. Jan Jansz van Bancken, broer van Quayrijn Jansz van Bancken (+). Jacob Fransz, taelman. Hillegont Maertensdr (Bron tekst: "Kenningboek der stad Leiden, 1553/1570", Blécourt, A.S. de, Wijs, J.J.A., 1936, uitgeverij Broekhoff [etc.]; www.delpher.nl).

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 41N, folio 264, dd. 15-03-1568).

Jandt goet byt substitueert van Cornelis Willemsz ffont tot ffont
 Jandt van vinn Jarob cornelisz van somas als erfgenaem van vinn cornelisz
 zyn broeder zyn ffont daer van sterck maekende in cas van relyf. He zyn
 dingtael up ende tegens Jan Jansz van Bancken als eenige erfgenaem van Quayrijn Jansz van
 Bancken zyn broeder zaliger gedachtenisse, verweerder, seggende, dat denselfden Quayrijn in den jaer van drie en vijftich of daeromtrent zeeckere drie
 leenen, leggende in den ambachte van Roelofaerntszoonsveen, van Pieter Cornelisz voorschreven gecoft heeft, dien hy van mijn Heer van Warmont te leen hadde, nae uuytwysen desselfden Pieter Cornelisz
 voorschreven verlybrieffen daer van zijnde, ende alsoe Quiryck Jansz voorschreven denselfden Pieter Cornelisz meer dan

(nr. 341a) fol. 264 "David Egbertsz, gesubstitueert van Cornelis Willemsz, schout tot Sassem, gemachticht van eenen Jacob Cornelisz van Homae, als erfgenaem van Pieter Cornelisz, zijn broeder, zaliger gedachtenisse, hem daervoer sterck maekende, in cas van relyf, eysscher, is zijn dingtael up ende tegens Jan Jansz van Bancken, als eenige erfgenaem van Quayrijn Jansz van Bancken, zijn broeder, zaliger gedachtenisse, verweerder, seggende, dat denselfden Quayrijn in den jaer van drie en vijftich of daeromtrent zeeckere drie leenen, leggende in den ambachte van Roelofaerntszoonsveen, van Pieter Cornelisz voorschreven gecoft heeft, dien hy van mijn Heer van Warmont te leen hadde, nae uuytwysen desselfden Pieter Cornelisz voorschreven verlybrieffen daer van zijnde, ende alsoe Quiryck Jansz voorschreven denselfden Pieter Cornelisz meer dan

de helfte van den justen pryse up dien bekoft heeft, alsoe hij een slecht, simpel ende innocent man was, niet bequaem zijnde omme zijn goeden te regieren ofte administratie vandies te hebben, zulcx dat door den Grooten Raet des Conincklicke Majesteits gebleken heeft, ende alsoech voor U, mijn heeren, alhier blyckende is; dat hy, verweerder, doerdien gecondempneert zal sijn die voorschreven verlybrieven hem, eysscher, te leveren of die te casseren ende hem mit die voorschreven leenen laten geworden, als zijn goet, mis hem restituerende zijn gedebourseerde penningen, die deuchdelick zijn daer voer betaelt, of dat hy, verweerder, schuldich zal sijn die waerde vandien daer voer te betalen, zulcx die waren doen die coop geschiede, tot zeggen van goede mannen, hem dies verstaende ende daer contschap of hebbende, of duysent karolusguldens daer voer te geven, behouden juste moderatie van schepenen, concluderende tot interinement vandien of tot anderen alzulcken fynen ende conclusiën als mijn heeren duncken hem, eysscher, oerbaerlixte te wesen, ende hem die kenninge mede zal gaen ende hem, verweerder, tegens. Begeerende eerst met sijn vorder bescheyt ende meer zeggen hierop gehoort te werden, alsdan vonnis van schepenen, maeckende eysch van costen. Actum den XVten Martii anno 1568, geknoft, ende den XVIIIen derselder maent ingebracht. Onder stont gescreven: by my Davidt Egbertsz voorspraeck”.

Op 17-03-1569 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Cornelis Willemsz schout van Sassem ende Oestgeest optreedt als gedaagde ter andere zijde:

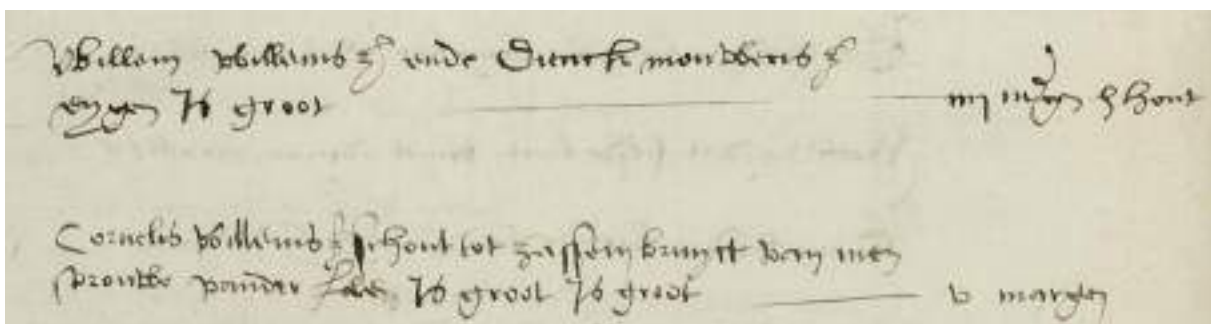
“Gezien bij dit hof t proces voor dit hof uitstaande tussen Ghijsbrecht Dircxsz cruijdenier als vader ende uit de name van Jan Ghijsbrechtsz zijn zoon wonende tot Leiden impetrant in cas van replainte ter eenre ende Cornelis Willemsz schout van Sassem ende Oestgeest gedaagde ter anderen zijde” (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 1056, sententie 7; dd. 17-03-1569 (bewerking door C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl).

NB. Op 24-05-1573 sluit “Maritgen Jansdr huijsvrouwe van Ghijsbrecht Dircxzoon crijdenierder” haar testament af (Nr. IIIIc XLVI) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 76A 2-2, f. 325).

Op 10-06-1570 krijgt Cornelis Willemsz, schout van Oestgeest, middels een kerkgebod consent (toestemming) van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om de Marendijk met de ingelanden te repareren en op hoogte te brengen na een schouw na Sint Johannesdag wezende op 27-06-1570 (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 219, f. CCIX verso en CCX).

In 1572 wordt Cornelis Willemsz schout van Sassem vermeld in het morgenboek van Lisse:

““Cornelis Willemsz Schout bruijct van mijn vrouwe vander Lee (abdij Leeuwenhorst) ende is groot is groot V mergen” (folio VIII verso)

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 5629a, Morgenboek Lisse, 1572).

“Item Ijsbrant van der Bouchorst rentmeester van het St. Catharina Gasthuis te Leiden met transport van Meijnsngen Adriaensdr weduwe Boijen Adriaensz van Hazerswoude met £ 30-12-00 ter zake van een rente van £ 3 van 40 gr. het stuk per jaar, het Gasthuis toekomende uit kracht van een rentebrief in dato 25-04-1546, welke brief door Mathijs Dircxz verleden is voor Cornelis Willemsz, schout van Oegstgeest, op 04-04-1575” (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 103 folio 238v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl).

Op 07-07-1581 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois (Frans) Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 556, sententie 176, dd. 07-07-1581; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

“Opte differenten geresen voordien hove van hollandt tusschen Reijnout mourisz woenende opte Rijpweteringe impetrant in raeu actie ter eenre / verwerer in reconventie ter eenre / Ende frans thielmansz als curateur vanden desolaten boel van Cornelis willemsz in zijn leven Schoudt van Sassem ende Oostgeest gedaechde ende eijsscher in reconventie ter andere zijde / Voorscreven hoff gehoort trapport vanden Commissaris daer vooren die voornoemde partijen gecompereert zijn geweest / gesijen zijn proces verbael andere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / Ontseijt den impetrant zijnen eijssch ende concensie opten gedaechde gedaen ende genomen / Ende doende recht inde reconventie / Condepneert den verwerer int zelve cas den eijsscher in reconventie te betaelen de somme van acht ende tseventich (78) ponden van XL grooten tpondt inde obligatie geroert / Ende compenseert die costen omme redenen den hove daer toe porrende / Gedaen inden haeghe bij meesters Arnoult Nicolaj president / Dirck van Nijenburch / Artus van Bredenroede / Joost de Menijn / Ende Cornelis Adriaensz Backer / Raetsluijden van hollandt Ende gepronuncheert den VIIen Julij anno XVc LXXXI (1581)” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

Op 29-01-1582 wordt aan Pieter Florisz Heemskerck te Sassenheim alsnog opgedragen 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen, die al in 1569 aan Pieter Florisz verkocht was:

“Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz wonende Wassenaar elk voor hen zelve en vervangende elk hun minderjarige broers en zusters welke verklaren hoe dat wijlen Gerrit Claesz onder Teylingen en Joris Dirck Philipszsz man en voogd van Niesge Claesdr heurlieder ouders bij hun leven in 1569 verkocht hadden aan Pieter Florisz Heemskerck te Sassenheim 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Lagevenen en dragen deze alsnog op, belend NO de boedel van Gerrit Garbrantsz, ZO dezelfde boedel met Maerten Pietersz Beeckesteyn te Leiden, ZW een laantje en daarvoor Dirck Jansz te Voorhout en NW Gerrit Aerntsz erfgenamen te Noordwijkerhout, Lenaert Danielsz van Tetroede mitsgaders de voorschreven erfgenamen met Pieter Florisz en Huybert Hendricksz met waarborg door Claes Gerritsz van een woning met 3 morgen land, belast met 22 1/2 gouden enkele karolus gulden per jr te lossen met 450 gulden tbv de erfgenamen van Claes Cornelisz van der Aede in Schermerscroft, belend NO jonge Cornelis Florisz Cock en Johan Paets van Santhorst te Leiden, ZO de Heerweg, ZW Claes Cornelisz erfgenamen voorschreven met Ijsbrant Dammasz uit de Cage en NW de Schouwatering of banwatering van Voorhout” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 101; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

Op 23-02-1582 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt:

“op de differenten geresen voor dit hof tussen Frans Thielmansz wonende in den haag als bij dezelve hove geordonneert curateur van den desolaten boel van Cornelis Willemsz in leven schout tot Sassen ende Oestgeest, eiser in cas van preferentie contra Huijbrecht Jansz van Nederwaert als curateur van de desolaten boel van Louris Mourisz eertijts wonende op te Oude Wetering debatant ter andere zijde ende dat in der zake van preferentie van den selven hove hangende tussen die gemene crediteurs van verscreven Louris

Mourisz (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 557, sententie 46, dd. 23-02-1582; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

“Tvoorschreven hoff en bevint die saecke nijet in state omme eijntelijcken te moegen termineren / Ordonneert den voorscreven pertijen binnen veerthien daegen eerstcommende te compareren voorde Raidtsheer Artus van Brederode / die henluijden hooren ende vereenigen zal eerst doenlick / Indien nijet Recoleren die certifficatie bijden voorscreven expertien in desen onderleijt / hem informeren Ist noot / zijn gebesongeerde stellen bij gescrifte / ende den hove van als rapport doen / Omme daer naer in desen gedisponeert te werden / naer behoeren ende reserveert ten vuijteijnde vanden zaecke / Gedaen inden haege bij meesters artus van brederode / pelgrum van loon / cornelis adriaenszoen backer / pieter imoza ende dirck van leeuwen raedtsluijden van hollant ende gepronuncheert den XXIIIen Februarij anno XVc twee ende tachtich” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Op 22-04-1583 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen de gemene crediteurs van Cornelis Willemsz in zijn leven schout tot Sassem geexecuteerde” (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 560, sententie 71, dd. 22-04-1583; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

“Opte differenten geresen voordien hove van hollandt tusschen de gemeene crediteurs van Cornelis Willemsz in zijn leven schout tot Sassem geexecuteerde tvoorschreven hoff gehooft rapport vande commissaris ende gesien deijsschen van preferentie bijden voornompten crediteurs onder den voornompten commissaris geleverd verclaert dat eerst ende voor alle andere crediteurs geprefereert sal zijn frans thielmansz als curateur vanden boel vande voorschreven Cornelis Willemsz mitte costen bij hem gedaen omme te comen tot redinge vanden boel, waer nae volgen ende alle andere crediteurs geprefereert zall zijn mr Reijnier Lambrechtsz vander Horst mittet capitael van sestijenhondert carolus guldens mit die renten van hondert carolus guldens siaers ende verlopen jaren anno XVc LXXII (1572) LXXIII ende naevolgende jaeren totte effectuele voldoeninge toe op de penningen gecomen van die vercofte landen onder Sassem geleghen / waer nae volgende ende andere crediteurs geprefereert zall sijn die weduwe van Pieter Jacobszoon Schaep mitte hoofdsomme van vierhondert ponden ende rente tsjaers tot vijff ende twintich ponden verschenen anno XVc LXIX (1569) LXX ende nae volgende jaren totte effectuele oflossinge toe / op de penningen gecommen vande vercofte ghoeden gelegen onder de gerechte van Sassenem / mits dat die voornompde weduwe van Pieter Jacobsz Schaep gehouden wort bij soe verre sij vuijt die penningen vande vercoopinge vande voorschreven goederen ghecommen meer consequeren sall dan het derdedeel vande voorschreven hoofdsomme van vierhondert ponden / ende het derdedeel vande verlopen rente vandijen haer actie te cederen vant selve surplus ten profijte vanden desolaten boel vande voorschreven Cornelis Willemsz / die hair in crachte van hair constitutiebrief heeft jegens Maerten Cornelisz ende Cornelis Jansz Hoochteijlinghe / ende opt hypoteke bij henluijden gestelt / es competerende / waer nae volghende ende alle anderen crediteurs geprefereert sal zijn Jonffrouwe Anna van Duvenvoorde voor hair selven ende als erffgenaeme van Jonffrouwe Johanne van Duvenvoorde / mit de hoofdsomme van vierhondert ponden ende mit die verlopen rente tiaers tot vijff ende twintich ponden verschenen anno twee ende tachtich ende na volgende jaren totte effectuele offlossinge toe / wair nae volghen ende anderen crediteurs geprefereert sullen zijn Jan Duijn Corneliszoon ende Cornelis de Wening als voochden vande weeskinderen van Dirck Cornelisz Waning mitte t capitael van negenhondert ponden te XL grooten ende die verlopen rente tot zes ende vijftich ponden vijff schellingen tsiaers gevallen annis XVc LXXIII (1573) LXXIII ende naevolgende jaeren totte effectuele offlossinge alsboven / opde penningen vande vercofte landen gelegen onder de gerechte van Lisse / wair nae volgen ende anderen crediteurs geprefereert wort Sijmon Duijn Heijnricxsz woonende tot Leijden mitte t capitael van tweehondert ponden / ende mitte rente van twaelf pond tsiaers verschenen annis LXXI (1571) LXXII ende navolgende jaeren totte volle betaeling toe opde penningen gecommen vande vercofte ghoederen onder Lisse / waer nae volgen ende anderen geprefereert wort die voorschreven mr Reijnier

Lambrechtsz van der Horst mitte hoofdsomme van zeshondert ponden ende die rente tot XXXVII pond X stuijvers tsaers verschenen annis XVc LXXII (1572) LXXIII LXXIII ende naevolgende jaeren alboveen vuint de penningen gecommen vande vercofte goederen gelegen onder de gerechte van Alckemade / waer nae volgen zall Geertruijt Jacobsdr weduwe wijlen Willem Coppensz mittet cappitael van vijffhondert ponden te veertich grooten ende die verschenen rente tsaers tot eenende dertich pont vijff schellingen ende gevallen annis LXXII (1572) LXIII ende nae volgende jaeren / ende dat inde penningen gecommen vande vercoopinge vande vijff margen lants wesende haer speciaal hypotecke bijde voorschreven Cornelis Willemsz getransporteert eenen Louris Mourisz cessionant ende inde redinge van zijn sterffhuijs vercoft / ende in welcke penningen doe voorschreven eijsscher geprefereert es vermogens sekere sententie vanden hove gewesen tusschen de gemenen crediteurs vande voorschreven Louris Mourisz / waer nae volgen sall Jonffrouwe Baerte van Almonde vrouwe douwariere van Offem / mit het cappitael van tweehondert ponden ende mitte rente tot twaelf ponden thijen schellingen tsaers verschenen annis XVC LXX (1570) / LXXI / ende naevolgende jaeren alsvoorens / hier nae sullen die voorschreven crediteurs tsaeme concurrerende pont ponts gelijcke inde resterende penningen in tgeene elcx op hair voorschreven hypoteeque te corte sullen mogen commen oftstaende drie jaeren rente in regart van tnootoir ongebruick Ontseijt den voornompden eijsschers respectie heure vorderen eijsch ende conclusie op malcanderen ghedaen ende ghenomen / Ende compenseert die costen tusschen henluijden gevallen omme redenen die hove dair toe porrende / Gedaen inden hage bij meesters Artus van Brederode / Pelgrom van Loon / Pieter dHunosa / Cornelis Adriaenszoon Backer / ende Dick van Leeuwen / Raitsluijden van Hollandt / Ende gepronuncheert den XXlen aprilis XCV LXXXIII (21-04-1583)" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

NB. Pieter Jacobszoon Schaep, regent van het burgerweeshuis in Amsterdam 1573 / 1574, (Bron: "Beschrijvinge van Amsterdam", deel 2, Caspar Commelin, 1693, blz. 565 en 1031) was eigenaar van Croesbeek bij Heemstede (Bron: "A Financial Revolution in the Habsburg Netherlands", James D. Tracy, 1985, University of California Press).

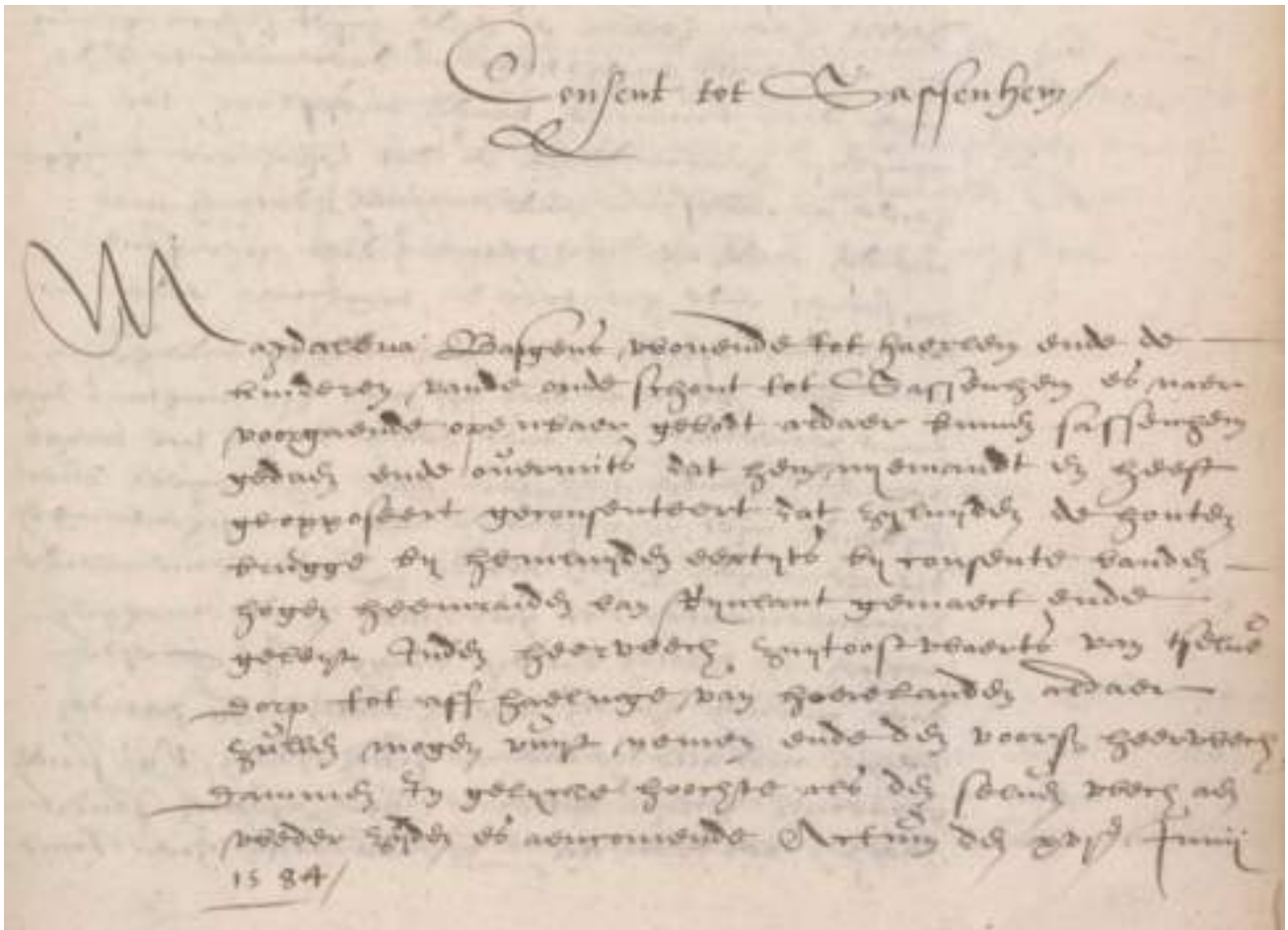
Op 29-07-1583 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "op de differenten geresen voor dit hof tussen Frans Thielmansz de Conninck als curateur van de desolate boedel van Cornelis Willemsz tot Seissem ende zijne huisvrouw, impetrant in raeu actie ter eenre ende Pieter Cornelisz van Buijten gedaegde ter anderen zijde" (Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele Sententies, Inv. Nr. 561, sententie 166, dd. 29-07-1583; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

"Opte differenten geresen voordien hove van hollant tusschen frans thielmansz de coninck als curateur vanden desolaeten boel van Cornelis Willemsz tot Sasseem ende zijn huijsfrouwe impetrant in rau actie ter eenre / Ende Pieter cornelisz van buijten gedaechde ter andere zijde / Tvoorschreven hoff gehoort trapport vanden Commissaris daer vooren die voornoempde partijen gecompereert zijn geweest / gesien zijn proces verbael mitsgaders dandere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / ende bevindt die zaecke nijet in staete omme eijntelick te moegen termineren / Ordonneert daeromme den voornoempde impetrant voordien zelve Commissaris te veratsieren tXVIII XXe ende XXe articulen van zijn eijsch omme tselve gedaen gedisponeert te worden naer behooren / Ende reserveert de costen ten vuinteijnde vander saecke / Gedaen inden haege bij mrs Arthus van Brederode / Nicolaes Camerlin / Cornelis Adriaensz de Backer / Pieter de Imosa ende Dirck van Leeuwen Raitsluijden van hollant ende gepronuncheert den XXIX Julij XVc drie ende tachtich" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Seger Pietersz vleeshouwer wonende 's-Gravenhage heeft op 02-10-1583 verkocht aan Henrick Gerritsz en Dirck Gerritsz gebroeders wonende op de Lage Morsch 1½ morgen land zijnde de helft van 3 morgen en waarvan de wederhelft toekomt Joachum Cornelisz te 's-Gravenhage volgens de oude brief. Het land heeft de comparant gekocht uit de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz, in leven schout van Oegstgeest en Sassenheim (dient nog afgemaakt te worden). (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 173 folio 193v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl).

Op 16-06-1584 wordt door de dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland consent verleend aan Magdalena Basgens wonende tot Haarlem en de kinderen van de oude schout van Sassenhem om de houten brug door hem eertijds met consent van de hoogheemraden gemaakt en gelegen in de Heerweg, zuidoostwaarts van het dorp, tot afhalen van hun landen aldaar, zullen mogen uitnemen en de weg met dammen aan weerszijden van de Heerweg herstellen (Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 220, f. CIX).

Op 08-05-1585 wordt als ZO belending van een perceel in de Roversbroek in Lisse vermeld “de boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en nu Pieter Florisz Heemskerck of Pieter Mourijnsz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 144; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

Op 08-10-1585 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 566, sententie 355, dd. 08-10-1585; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Huijbrecht Jansz van der Nederwaert als curateur van de boel van Louris Mourisz impetrant van arrest ende raeu actie ter eenre ende Franchois Thielmansz de Coninck als curateur van de boel van Cornelis Willemsz, schout tot Sassem, gedaegde ter anderen zijde”.

“Voorschreven hoff gesien de stucken ende munimenten ten ordonnantie vande hove bij surrogatie onder commissaris geexhibeert ende gehoort trapport van zelve commissaris / Ende vint die saecke nijet in state omme eijntelijcken te moge termijneren / Ordonneert daeromme de voornomde partijen te compareren voordien zelve commissaris te veerthien dagen eerstcommende die henluijden openen sal seeckere difficulтейten inder saecke bevonden / van heur geallegerde maecken proces verbael ende den hove

rapport doen / Omme tselve gesien ende gehoort gedisponeert te worden naer behooren / Ende reserveert die costen ten vujteijnde vander zaecke / Gedaen inden hage bij meesters Arthus van Brederode / Pelgrum van Loon / Pieter d'Imosa / Dirck van Leeuwen / Frederick Verhorst ende Gerridt Doessoon Raetsluijden van hollant / Ende gepronuncheert den VIIIen Octobris anno XVc vijff ende tachtich" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Op 29-10-1585 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 567, sententie 395, dd. 29-10-1585; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

"Opte differten geresen voordien hove van hollandt tusschen huijbrecht jansz vander nederwaert als curateur vanden desolaten boel van Louris mourisz cessionant impetrant van arrest ende van actie ter eenre / Ende franchois Thielmansz de Coninck als curateur van de boel van Cornelis Willemsz in zijnen leven schoudt tot Sassenhem gedaechde ter andere zijde / Tvoorschreven hoff ghehoortd trapport vanden commissaris dair vooren ende voorschreven partijen gecompareert sijn geweest / Gesien sijn proces verbaal / mitsgaders dandere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / doet aff tarrest opte penningen in questie gedaen / Absolveert den gedaechde den gedaechde vande eijsch ende conclusie bij den impetrant op hem gedaen ende genomen / Ende compenseert de costen van desen processe omme redenen den voorschreven hove dair toe porrende gedaen / Inden hage bij meesters Arthus van Brederode / Pelgrum van Loon / Pieter d'Imosa / Dirck van Leeuwen / Frederick Verhorst ende Gerrit Doesz Raetsluijden van hollandt Ende gepronuncheert den negenentwintichsten Octobris anno XVc LXXXV (1585)" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

Op 31-10-1585 verkoopt Pieter Florisz Heemskerck wonende Sassenheim aan Jacob Florisz Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin: "Pieter Florisz Heemskerck wonende Sassenheim verkoopt Jacob Florisz Heemskerck zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin, als eerst 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp en 1 1/2 morgen land, alles volgens de oude brief, belast met 14 1/2 st per jaar 's-Graven erfhuur tbv Johan van Brouckhoven als actie hebbende van de Staten van Holland doch slechts sprekende op de voorschreven Loostercamp, de brief van de 1 1/2 morgen is van 26-02-1567 verleden door Hubert Hendricksz en die van de Loostercamp is van 29-01-1583 verleden door Claes Gerritsz van Roon en jonge Claes Jorisz te Wassenaar (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 151 verso; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

In 1588 worden de erfgenamen van Cornelis Willemsz schout van Sassenheim vermeld in het morgenboek van Sassenheim:

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz in zijn leven schoudt van Sassenhem bruijcken van Meester Dirck van Nijenburch VII mergen II hont" (folio XVII)

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz in zijn leven schoudt van Sassenhem bruijcken van Meester Dirck van Nijenburch XI hont" (folio XXI verso)

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz in zijn leven schoudt van Sassenhem bruijcken van Meester Dirck van Nijenburch II mergen" (folio XXIII)

"Derfgenamen van Cornelis Willemsz eertijts schoudt van Sassenhem bruijcken van Magdalena Basgens tot Haerlem II mergen III hont" (folio XXIV verso)

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken van Rijnland, Inv. Nr. 6715a).

Op 11-03-1588 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 573, sententie 81, dd. 11-03-1588; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Franchois Thielmansz de Coninck als curator van de desolate boedel van wijlen Cornelis Willemsz in leven schout van Sassen, impetrant van mandament penael ende verwerer in reconventie ter eenre ende Sijmon Sijmonsz van Eemskerck wonende tot Alkmaar gedaegde en eisser resp. ten anderen zijde.”

“Tvoorschreven hoff gehoirt trapport vande commissaris daer vooren die voorschreven partijen gecompareert zijn geweest / gesien sijn proces verbael / mitsgaders dandere stucken ende munimenten / onder hem geexhibeert / doende recht inde comende mits bijden impetrant in conformante van zijne presentatie betaelen die veertien jaeren renten in questie tot XXV gulden tsiaers / onder souffisante cautie ende rechtuerende achtervolgende die voorwaerden daerop die goederen vanden voorschreven desolaten boel vercocht zijn geweest offstaende datter op betaelt es ende dair benefens cortende drie jaeren voor toegebruick mitsgaders den hondertsten ende vijftichsten penninck ende oock die verpondingen inde voorschreven respectie jaeren gevallen / Verclaert dat die bevele penael stathouden ende volcommen effect sorteren zullen / Condemneerde volgende den voornoemde gedaechde, die sommatie proclamatie kerck ende marctdaechs geboden int mandement geroert / mitten gevolge ende aentcleven vandien costeloos ende scadeloos aff te doen / Interdiceert hem van gelijcken nu ter te doen / Ende doende recht inde reconventie / Ende compenseert die costen van dese processe omme redenen den voorschreven hove daer toe porrende / Actum bijde president Borre / Brederode / Imoza / Leeuwen / Verhorst / Diess / Zoijmer / Ende gepronuncheert den Xlen marij 1588”

Op 06-06-1589 getuigt voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden Gerrit de Haen Jansz waard in de Boom binnen Leiden, oud omtrent LXI (61) jaar, op verzoek van Franchoijs Thielmansz de Coninck, curator van de desolate boedel van Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, dat hij voogd is geweest van zaliger Jannetge van Boschhuijsen, dochter van Willem van Boschhuijsen, geprocreert bij Petronella Ghijsbertsdr, welke Jannetge van Boschhuijsen huisvrouw is geweest van Mr. Gerrit van Hoogstraten, terwijl deposant tegenwoordig voogd is van de kinderen van zaliger Jannetge van Boschhuijsen, getuigde verder dat omtrent 1570 bij hem deposant gekomen is Sijmon Sijmonsz van Heemskerck in gezelschap van Jan Pietersz Lindeweaver of hij niet een koopman wist voor een losrentebrief inhoudende 18 gulden 15 stuivers sprekende op Jan Jansz tot Sassenheim als principaal en Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, spruitende uit de koop van zeker land door Jan Jansz van Sijmon Sijmonsz gekocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, ONA Leiden, Inv. Nr. 18, f. 138).

NB1. Franchoijs Thielmansz de Coninck woonde in 's-Gravenhage op het Noordeinde, vanaf 1585 in het huis In de Gulden Spiegel (vermeld vanaf 1581) (Bron: <http://1530-1600.blogspot.com/2017/08/1728-noordeinde-wz-in-de-gulden-spiegel.html>)

NB2. Franchoijs Thielmansz de Coninck wordt vermeld in het boek "De Vroedschap van 's-Gravenhage 1572-1795" van H.P. Fölting, 1985: blz. 35 No. 62 Franchois Tyelmansz de Coninck, geboren Delft ca. 1539, overleden 's-Gravenhage ca. 1605, zoon van Thielman Gerritsz en Agatha Jacobsdr Stalpert van der Wiele. Hij huwde Johanna Doublet, dochter van Jan Doublet en Anna Nicolaesdr van Dam.

NB3. Franchoijs Thielmansz de Coninck is vroedschap van 's-Gravenhage in 1601, 1602, 1603 en 1604 (Bron: "Beschryving van 's Graven-hage", Tweede deel, Mr. Jacob de Riemer, 1739; Google Books)

François de Coninck († 3 december 1613), sinds 1586 raadsheer in het Hof van Holland. Zijn huis lag aan de Spuistraat, 'aan de Suytsijde', tegenover het huis van Johan van Oldenbarnevelt (no. 80 (dl. I) en Dichtw. I 2a/b 4, p. 8). (Bron: DBNL, Briefwisseling van Hugo Grotius. Deel 17, noot 17).

Op 29-01-1591 wordt vermeld dat Cornelis Willemsz twee percelen in Lisse jegens de Abdij van Leeuwenhorst in erfhuur had genomen van 28-11-1552 om 9 gulden 9 stuivers per jaar met zodanige verdere belasting als vermeld staat bij het willig decreet van den Hove van Holland en Pieter Florisz van Heemskerck, wonende Sassenheim, geleverd door de curatoren van de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en Oegstgeest (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 2, f. 25; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 16-03-1591 getuigen voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden Gerrit Jacobsz Coppens oud omtrent LXI (61) jaar en Cornelis Dircksz oud omtrent vijftig jaar, beiden buurlieden van Sassenheim, op verzoek van Franchoijs Thielmansz de Coninck, curator van de boedel van Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, dat lange jaren voor de tegenwoordige troebelen gebruik is geweest en ook tegenwoordig gebruik is binnen het ambacht Sassenheim dat rentebrieven voor schout en geburen of schepenen verleden zijn geweest. Aan Gerrit Jacobsz Coppens wordt de kopie getoond van een rentebrief van 25 gulden per jaar verleden bij Jan Jansz tot Sassenheim ten behoeve van Sijmon Sijmonsz van Leijden, wonend in het Schoot, welke kopie geautoriseerd is bij Dirck Jansz van Woerden. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 20, f. 57).

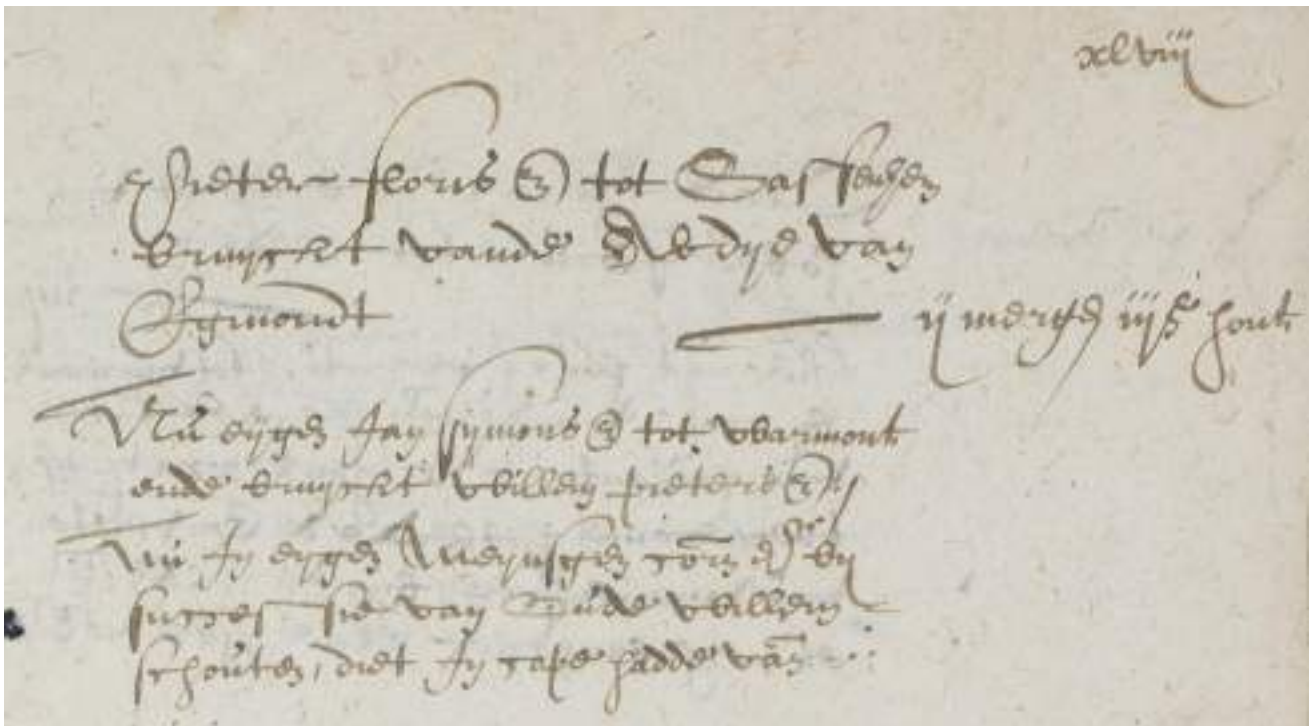
Op 16-07-1590 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "op de differenten geresen voor dit hof tussen Jan van Heusden als actie ende transport hebbende van de erfgenaemen van Cornelis Dircksz Verduijn, eisser in raue actie ter eenre ende Franchois Thielmansz de Coninck als geordonneert curateur over de desolate boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout tot Sassen, verwerer ter anderen zijde (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 578, sententie 151, 16-07-1590; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

"Tvoorschreven hoff gehoirt trapport vanden Commissaris daervooren die voorschreven partijen gecompareert zijn geweest / gesien zijn proces verbael / mitsgaders dandere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / Ontzeijt den verweerer zijn versouck van naestinghe in dese gedaen / Condempneert hem ? tantwoorden ende contrarie conclusie te nemen jegens den eijch ende conclusie vanden impetrant / Ende condempneert den verweerer inde costen van dese incidente ter taxatie ende moderatie van voorschreven hove / Actum bij Inoza Leeuwen Verhorst / Coninck / Ende gepronuncheert den XVlen Julij 1590" (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Op 05-10-1594 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "op de differenten geresen voor dit hof tussen Symon Symonsz van Heemskerck eisser in reconventie ende gerequireerde ter eenre ende Franchois Thielmansz Connick wonende alhier in den haag als curateur van de desolate boedele van Cornelis Willemsz in zijnen leven schout tot Sassenheim verwerer in t zelfde cas ende impetrant van 2 rekesten civile ter anderen zijde (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 587, sententie 202, dd. 05-10-1594; bewerking C.C.J. Lans †; www.hogenda.nl).

In het morgenboek van Sassenheim uit 1600 staat vermeld dat Meijnsen Cornelisdr in successie van oude Willem Cornelisz eigenaar is van een perceel land van II morgen III ½ hont, dat eerder eigendom was van Jan Sijmonsz tot Warmond en daarvoor eigendom was van de abdij van Egmond met Pieter Florisz als pachter.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6715a, f. XLVIII

Op 04-12-1606 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt, waarbij Franchois Thielmansz de Coninck optreedt als curator van de boedel van Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim (Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 614, sententie 183, dd. 04-12-1606; bewerking C.C.J. Lans †; aanvulling tekst naar het origineel Jacques Duivenvoorden; www.hogenda.nl).

“Op de differenten geresen voor dit hof tussen Franchois Thielmansz de Coninck als bij den zelven hove gestelt curateur over de nagelaten boel van saliger Cornelis Willemsz in sijn leven schout tot Sassenhem ende Oestgeest, rendant van reeckeninge mitsgaders Meijnsgen Cornelis Schouten dochter ende Floris Cornelis Schouten haere broeder, tsamen vervangende ende haer starck maeckende voor Gerrit Jansz de Munnick duijnmeijer als getrouwt hebbende Sijburch Cornelis Schouten dochter, kinderen vanden voornoemde Cornelis Willemsz mitten voornoemde rendant gevoucht voor haerluijder interessen ter eenre ende jonge Willem Cornelisz wonende tot Sassenhem, debattant ter anderen zijde.”

“Tvoorschreven hoff gehoort trapport vanden commissaris daer vooren die voorschreven partijen gecompareert sijn geweest / Gesien sijn proces verbael mitsgaders andere stucken ende munimenten onder hem geexhibeert / Bevindt de saecke nijet in state om eijntelick te moegen termineren / ordonneert daeromme dvoorschreven partijen binnen veerthien daegen eerstcommende wederom te compareren voordoen voorschreven commissaris / die henluijden hooren ende vereenigen sal / Ist doenlick indien nijet openen seecker difficulteijt inder seacke bevonden / maecken van haerluijder geallegeerde proces verbael / hem informeren ist noot / ende den hove wederomme rapport doen om tselve gedaen voorts gedisponeert te worden als naer behooren / Ende refereert die costen ten vuijteiijnde toe vader saecke / Gedaen inden haege bij meesters nicolaes cromhoet / pieter couwenburg van beloijs / hendrick rosa / amelis van rosendael / joan buijes ende florens van schoterbosch / raedtsluijden van hollant ende gepronuncheert den vierden Decembris 1606” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden).

Uit dit huwelijk:

1. Oude Willem Cornelisz Schouten; hij is ongehuwd en zonder kinderen na te laten overleden vóór 17-03-1599 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 80 verso); samen met zijn broer Floris eigenaar van 2 hont land in Sassenheim; hij testeert op 03-11-1594

samen met zijn zuster Meijnsge Cornelisdr, beiden wonende te Sassenheim, op de langstlevende voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden. Zij legateren bij het overlijden van beiden aan Floris Cornelisz hun broeder en Sijburch Cornelisdr hun zuster 2 ½ morgen land genaamd de Lange Camp tegenwoordig belend NW de weduwe van Aelbert Cornelisz, ZW de Gemeene Weg, ZO Gerrit Jacobsz Coppens, NO Huijg Gerritsz en het erfje van Claes Aelwijnsz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 22, f. 218).

2. Meijnsge Cornelisdr; ongehuwd wonend te Sassenheim; zij ontvangt voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden met als getuige Gerrit Jansz van Harmelen, schout van Leiderdorp, op 13-03-1602 van Franchoijs Thielmansz Coninck in 's-Gravenhage, curator over de boedel van haar zaliger vader, uit handen van Lenaert Stoter, haar geëligeerde voogd, 50 gulden van XL grooten het stuk uit de boedel van haar vader (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 30, akte 39); zij geeft op 07-05-1604 procuratie aan Jan van Couwenhoven, Jacob van der Ancker en Franchoijs de Wit, procureurs voor het Hof van Holland om uit haar naam te procederen voor het Hof van Holland (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 32, akte 102); zij testeert op 14-06-1604 in Leiden voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert en legateert aan haar broer Floris Cornelisz de helft van 2 hond land in Sassenheim gekomen van de pastorie van Sassenheim, waarvan de wederhelft toebehoort aan haar broer Oude Willem Cornelisz, alsmede de drie eerste kinderen van haar broer Floris Cornelisz elk 12 gulden, nog aan de kinderen van Griete Gerritsdr, dochter van Gerrit Dammasz van der Cluft de som van 50 gulden (Bron: Erfgoed Leden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 32, akte 123).
3. Floris Cornelisz Schouten / van Heemskerck; op 01-11-1599 betaalt hij renten van de abdij Egmond "Van Floris Cornelisz Schouten loco Willem Cornelisz over een jaer renten, staende op twee margin 302 roeden lants £ 20 in Sassenhem" (Bron: Nationaal Archief, Rekenkamer ter auditie, Inv. Nr. 4685, Rekening van Nicolaas van der Wiele van de goederen van de abdij Egmond in Rijnland, folio 3, bewerking Anthonius van der Tuijn, www.hogenda.nl); hij ontvangt op 17-05-1603 voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden met als getuige Gerrit Jansz van Harmelen samen met Meijnsge Cornelisdr en Gerrit Jansz de Munnick, duinmeier, als getrouwd hebbende Sijburch Cornelisdr, allen kinderen en erfgenamen van Cornelis Willemsz, in zijn leven schout van Sassenheim, uit handen van Franchoijs Thielmansz de Coninck, bij het Hof van Holland geordonneerde curator van de desolate boedel van de voorschreven zaliger Cornelis Willemsz de som van 100 gulden van XL grooten het stuk uit deze boedel onder verwijzing naar processen die hun broeder jonge Willem Cornelisz Schouten heeft gevoerd (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden Inv. Nr. 13, akte 90); dezelfde comparanten geven op 17-05-1603 voor dezelfde notaris procuratie aan Jan van Wijngaarden procureur voor het Hof van Holland om namens hen proces te voeren tegen de veroordeling van het Hof van Holland van 16-05-1603; hij heeft op 14-06-1604 drie kinderen die een legaat krijgen van hun tante Meijnsge Cornelisdr; samen met zijn broer (oude) Willem eigenaar van 2 hond land in Sassenheim; hij is gehuwd met Anna Gijsbrechtsdr, overleden vóór 19-11-1615; kinderen uit dit huwelijk: Catrijn, Pieter, Cornelis, Gijsbert, Aelbert, Abraham en Neeltje.
4. Sijburch Cornelisdr Schouten dochter; genoemd in het testament voor een zesde part van de nalatenschap van haar zuster Meijnsge Cornelisdr op 14-06-1604; zij woont in Lisse en is gehuwd met Gerrit Jansz de Munnick / Rosendael, geboren 1550, vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 35 jaar, duinmeier (vermeld 30-4-1609); hun zoon is Pieter Gerritsz (wordt vermeld op 14-06-1604 als innocente zoon); overige kinderen uit hun huwelijk: Claes, Haesge, Dirck en Cornelis.
5. Kors Cornelisz, volgt IVA

6. Aelbert Cornelisz Schouten; volgt IVB
7. Pieter Cornelisz Schouten; hij is overleden vóór 14-06-1604; hij is gehuwd met Maritje Dircksd; kind uit dit huwelijk: Dirck.
8. Marijtje Cornelisdr; zij is overleden vóór 14-06-1604; zij is gehuwd met Hendrick Jeroensz; uit dit huwelijk 6 kinderen, onmondig op ?
9. Jonge Willem Cornelisz, geboren ca. 1542, ambachtsbewaarder van Sassenheim 1599 en 1600, overleden vóór 1608; hij is gehuwd met Hillegont Claesdr Couck (zuster van Cornelis Claesz Couck uit Alkemade); kinderen uit dit huwelijk: Cornelis, Gerrit, Maritje, Cors en Jan.

Aelbert by Jonge Willem
 Schouten, die geveert
 ambacht bewaarder
 van Sassenheim
 op den 14. Junij 1604
 is overleden. Hij is
 gehuwd met Maritje
 Dircksd. Kinderen
 uit dit huwelijk:
 Dirck.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6710, Ambachtsrekeningen Sassenheim 1542-1684, dd. 1600

IVA Kors (Cors) Cornelisz Heemskerck, postuum vermeld 14-06-1604 in het testament van zijn zuster Meijnsngen Cornelisdr, ongehuwd wonende te Sassenheim; hij huwt N.N.

Uit dit huwelijk:

1. Mattheus, volgt V

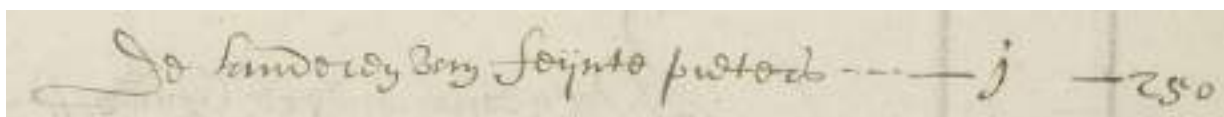
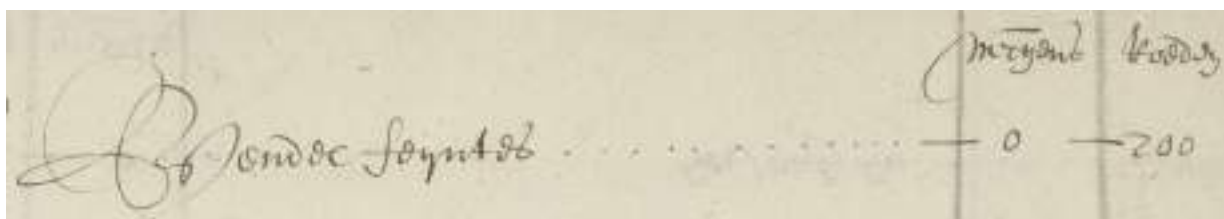
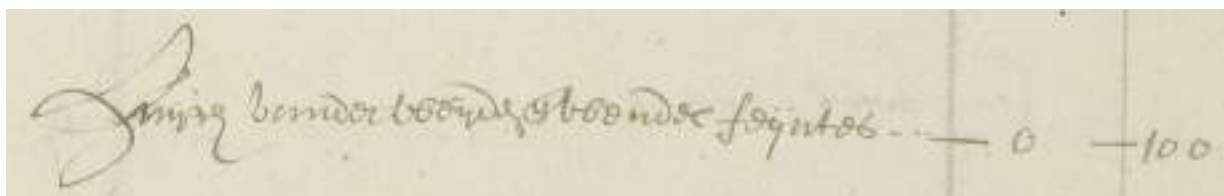
V. Mattheus Corsz Heemskerck, schepen van Heemstede 1597 – 1612 (Bron: Noord-Hollands Archief, Oud Rechterlijk Archief Heemstede, Inv. Nr. 539, f. 44), in 1599 soldaat van dorpsmilitie te Heemstede, van 1600-1612 eigenaar van 2 hont in de Groote Geest vlakbij het Barnardietenklooster, in 1612 nog 3 hont erbij van Claas Maartense tot Schallinckwyk (Bron: "Parenteel van Matheus Cors Heemskerck" https://meervank.home.xs4all.nl/parenteel_heemskerck_012/parenteel_heemskerck_012.htm), overleden tussen 23-12-1628 en 03-06-1637; hij huwt Wendelmoet (Wendel) Venters (Fijnters), compareert te Heemstede 9 juni 1639 als weduwe van Matheus Corsz Heemskerck, dochter van Fijnto Pietersz Rijchout (van Enkhuizen) en Immetgen Hendriksdr Karreman; deze laatste liggen begraven in de Hervormde Maartenskerk te Hillegom, zijn steen ligt buiten de kerk, 'Dit is het wapen en die steen van Feijnto Pietersz Rijckoutsen hier leijdt begraven iem Hendrijck can enchuis sterf int jaar 1611 den 4' september (Bron: "De hervormde of Sint Maartenskerk te Hillegom", A.M. Hulkenberg, 1978, blz. 59 en 60).

Morgenboek Heemstede 1600, f. XL "Fijnto Pietersz van Enchuijsen tlandt gecomen van Adrian van Berckenroode Burgemeester tot Haerlem Fijnto voirschreven zelliffs bruijcker VIII ½ hondt" (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 4611a, Morgenboek Heemstede, 1600).

Morgenboek Heemstede 1608, f. XXXVIII "Fijnto Pietersz van Enchuijsen zelliffs VIII ½ hondt" (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 4611a, Morgenboek Heemstede, 1608).

Morgenboek Heemstede 1612, f. XXVIII "Fijnto Pietersz van Enchuijsen zelliffs VIII ½ hondt" (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 4611a, Morgenboek Heemstede, 1612).

Morgenboek Heemstede 1616, 2 vermeldingen van Wendel Feijntes en 1 van de kinderen van Feijnte Pieters (Fijnto Pietersz) (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 4611b, Morgenboek Heemstede, 1616):

Mattheus Corsz en zijn vrouw maakten een mutueel testament op 23-12-1628 in Haarlem (Bron: Noordhollands Archief, Oud Notarieel Archief Haarlem, notaris Jacob Pietersz Schoudt, Inv. Nr. 119, akte 223) als Theus Corsen en Wendelmoet Feijntensdr. Daarna sluit Wendelmoet Venters als weduwe haar testament af op 03-06-1637 (herroepen 25-03-1642) (Bron: Noordhollands Archief, Oud Notarieel Archief Haarlem, Inv.

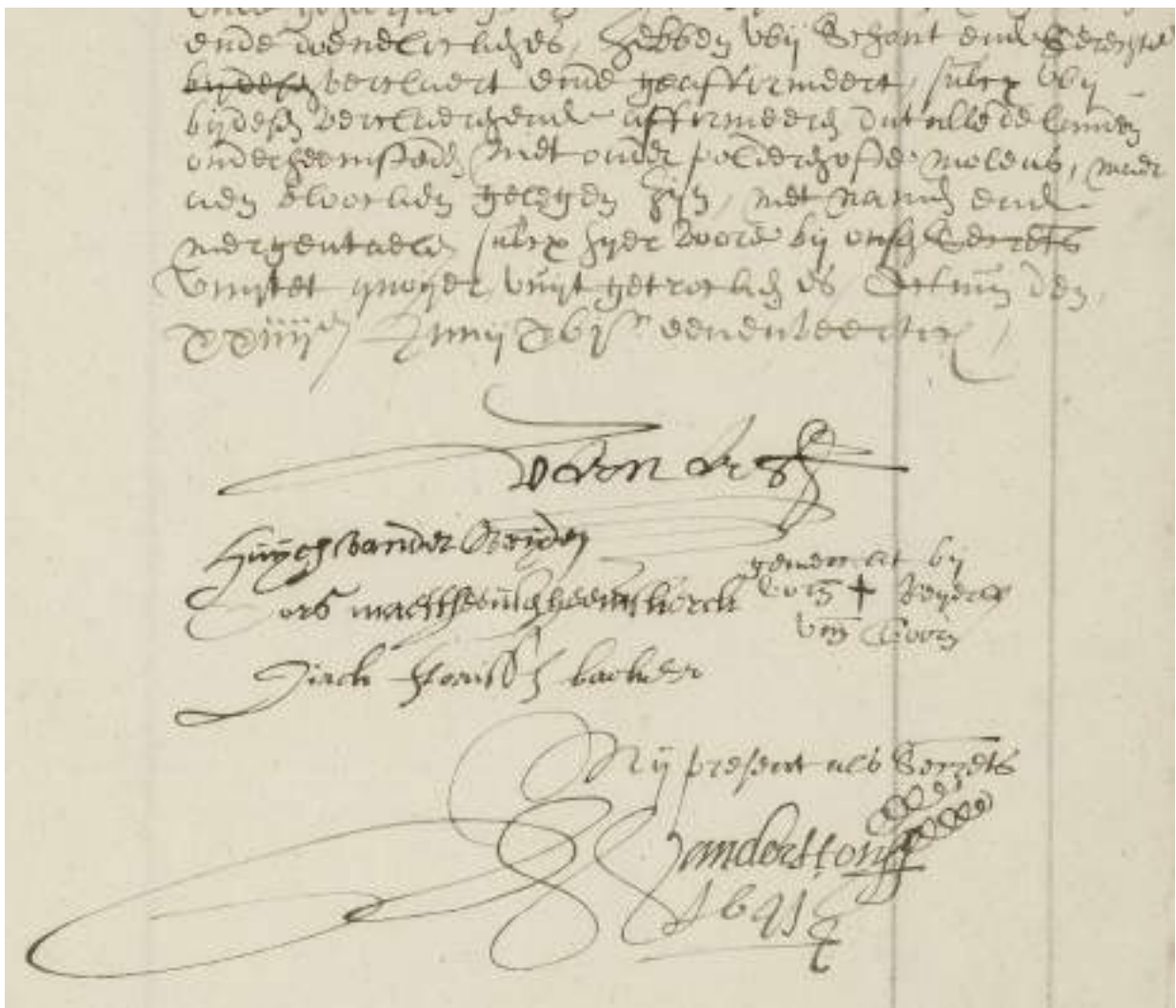
Nr. 134, akte 333). Op 13-01-1643 sluit zij nog een keer haar testament af, ze woonde toen nog steeds in Heemstede. Daarna is ze naar Noordwijkerhout verhuisd: "200e penning Noordwijkerhout 1644: Wendel Feyntes komt uit (het ressort van) Haarlem".

Bron: genealogische gegevens ontvangen van Frans Angevaere

De rooms-katholieke Matheus Cors Heemskerk was zeer welgesteld, zie "Hillegomse geschiedenissen", A.M. Hulkenberg, 1985, blz 79.

Kinderen:

1. Neeltgen Theusdr; zij huwt Wouter Dircksz Bourgongie
2. Cors, schepen van Heemstede (vermeld 1627 tot en met 1638), compareert met zijn moeder te Heemstede 09-06-1639; hij huwt Pietertgen Hendricksdr.

Handtekening van Cors Mattheusz Heemskerck als schepen van Heemstede (Bron: HHR, OAR, Inv. 4611b, Morgenboek Heemstede 1616, datum handtekening 24-05-1641

3. Hendrick, volgt VI.
4. Cornelisje; zij huwt 1e Aelbert Jansz Benningh (Aelbert Bennen); zij huwt 2e Huijbrecht Jansz van Nierop; hij compareert met zijn vrouw te Noordwijkhout op 20-02-1659 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Noordwijkerhout, Inv. Nr. 482, f. 50; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

5. Grietje; zij huwt Dirk Jaspersz van Sprockenburgh
6. Trijntje, overleden Leiden 09-10-1667; zij huwt 1e Jacob van Hagendoorn; zij huwt 2e Frans Dircksz Sloter.

VI. Hendrick Mattheusz Heemskerck, in 1632 schepen van Heemstede, in 1638 naar Noordwijkerhout, bouwman en schepen te Noordwijkerhout (vermeld 1642, 1643), (noot 1); hij wordt vermeld als weerbare man van Noordwijkerhout in 1653; bij oprichting van de Hoogeveense polder in 1654 één van de 9 hoofdingelanden; hij pacht van 1646 – 1665 4 morgen van de voormalige abdij Leeuwenhorst (vorige pachter Pieter Willem Gerritsz Swil), overleden Noordwijkerhout na 1665; hij huwt Cornelia (Neeltge) Huijbertsdr van der Swil (Zwil), overleden als weduwe Noordwijkerhout vóór 14 december 1679 (staat en inventaris van haar boedel), dochter van Huijbert Willemsz van der Swil en Aechte Jansdr.

Op 25-09-1658 verkoopt Jan Valck, secretaris van Bennebroeck, aan Hendrick Mattheusz van Heemskerck 11 hond land gekomen van Poulus Cornelisz van Outshoorn volgens zijn testament van 14-8-1658 voor Adriaen van Block als eerst 4 hond 30 roe 8 voet uit 4 morgen 32 roe land belast met 7 st 8 p erfhuur per jr tbv Pieter van Riviere, belend in zijn geheel ZO de oude maandedaagse watering, ZW de Robijnslaan, NW en NO de erfgenamen van Johan Vogel, uit 3 morgen, belend NO de koper, ZO de manedaagse watering, ZO de voorschreven oude watering en NW de koper 3 hond 18 roe 9 voet, uit 3 morgen 1 hond land gelegen aan twee partijen, belend in zijn geheel NO Symon Jansz en Huybert Jacobsz Roo, ZO de Heilige Geest laan, ZW de kinderen en erfgenamen van Johan Vogel en NW de oude manedaagse watering, hieruit 3 hond 36 roe 2 voet voor 800 KG gereed geld (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Noordwijkerhout, Inv. Nr. 482, f. 46v; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

Kinderen:

1. **Mattheus , volgt VII**
2. Oude Huijbert, bouwman te Noordwijkerhout (vermeld 1673), (noot 4) wonende in de Westgeest te Lisse, testament 21-12-1694 en 03-07-1708 (voor notaris Jacob van Dorp te Lisse), overleden Lisse 21-01-1709; hij huwt Agnies Cornelisdr van Seestraten (Zeestraten), overleden Lisse 24-07-1708 (begraven Noordwijkerhout), dochter van Cornelis Claesz van Seestraten (den Boer) en Willemtie Willemsdr.
3. Maria; zij huwt Leendert Dirksz van Leeuwen (noot 2)
4. Aagt; zij huwt Pieter Jacobsz Arckshoek de jonge, zoon van Jacob Dircksz Arckshoek en Grietgen Pietersdr; (noot 3)
5. Pieter, bouwman te Noordwijkerhout, (noot 4); hij huwt Maartje Maartensdr Wassenaer, geb. Noordwijk, dochter van Maerten Jansz Wassenaer en Ijffgen Jansdr
6. Jonge Huijbert, bouwman te Noordwijkerhout; hij huwt 1^e Annitie Pietersdr Fits, dochter van Pieter Jansz van der Fits en oude Maertgen Lourisdr Houckman; hij huwt 2e Noordwijkerhout 05-10-1694 (Bron: DTB Noordwijkerhout 118, folio 170) met Magdaleentge Engelsdr Akersloot, dochter van Engel Dircksz Akersloot en Annetgen Gerritsdr Verdel; zij huwt 1^e Noordwijk 11-01-1682 (Bron: DTB Noordwijk Noordwijk 7, folio 1v) met Huijbert Willemse Steenvoorden, zoon van Willem Dircksz van Steenvoorden en Adriaentgen Barten van der Son.
7. Trijntje; ongehuwd; zij maakte op 16-08-1700 haar testament als bejaarde ongetrouwde dochter (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Noordwijk, Inv. Nr. 137, akte 74).

Bron 1: genealogische gegevens ontvangen van Frans Angevaare

Bron 2: "Overige Noordwijkse en Noordwijkerhoutse gezinnen", publicatie van Frans Angevaare

VII. Mattheus Hendricksz Heemskerk

Bouwman, woont in Oegstgeest (vermeld 15-02-1680), overleden Oegstgeest vóór 23-05-1707. Hij huwt Annetje Jansdr van der Fits, zuster van Jan Jansz van der Fits, dochter van Jan Pietersz van der Fits en Annetje Symonsdr. Zij wordt op 23-05-1707 als weduwe van Mattheus Hendricksz Heemskerk voor schout en schepenen van Voorschoten voor 9.500 gulden eigenaar van een boerderij (in de 19e eeuw genoemd Woelwijk) met bijbehorend weilanden in Voorschoten na transport bij publieke veiling op 11-01-1707 door de erfgenamen van Dirck Jorisz Outshoorn. Borgen bij dit transport zijn Huijbert Hendricksz Heemskerk tot Lisse (haar zwager) en Cornelis Teunisz Kleijn (haar schoonzoon) wonende onder Esselijkerwoude. Zij overlijdt tussen 23-05-1707 en 10-04-1714.

Op 2 juni 1688 en op 25 juni 1688 sluiten Mattheus Hendricksz Heemkerck en Annetge Jansdr van der Fits echte man en vrouw een testament op de langstlevende af voor notaris Lambertus van Swieten te Leiden (Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief, archiefnummer 506, Inv. Nr. 1015, akte 56 en akte 60).

Huijch Leendertsz Leeuwericksvelt, schepen van Oegstgeest, wonende te Leiden mitsgaders Mattheus Heemskerk bouwman tot Oegstgeest sluiten op 14-05-1674 te Leiden voor notaris Pieter Geeraers van Tielt een huurovereenkomst af met Huijch Harmansz van Breederode, wonende te Wassenaar, in opdracht van juffrouw Van Goor weduwe van Steven van Goor wonend tot Amsterdam voor een partij wei of hooiland groot 6 morgen gelegen aan de Marendijk onder de heerlijkheid van Oegstgeest ten westen de Marendijk ten oosten de heer van Warmenhuijsen ten zuiden de huurders zelf met bruikwaar en te noorden de voornoemde heer van Warmenhuijsen van Kerstmis 1773 tot 1779 voor 120 gulden per jaar. De huurders dragen de kosten van het onderhoud van de watermolen. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 914, akte 54).

Jan Jansz van der Fits vervangende Mattheus Hendricksz van Heemskerk zijn zwager verkopen op 13-07-1679 Pieter Stalpaert van der Wiele 5½ hond land in Noordwijkerhout, belend ZO Jacobus den Dubbelden, ZW de Schilpweg, NW Cornelis Verdel en NO Maerten Corneliszn. van der Linde voor 100 KG gereed geld (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Noordwijkerhout, Inv. Nr. 482, f. 288; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

Uit dit huwelijk:

1. Annetge; zij ondertrouwt 1^e op 26-10-1687 en trouwt op 09-11-1687 te Oegstgeest met Pieter Pietersz de Vries, geboren in Zoeterwoude, wonend in Oegstgeest, overleden vóór 1689; Annetge Mattheusdr Heemskerk ondertrouwt 2^e op 01-01-1689 te Oegstgeest met Jacob Huijbertsz van der Does, wonende in Jacobsoude, begraven Hoogmade 12-09-1693 in de kerk graf 15 boven, zoon van Huijbert Jacobsz van der Does (overleden 1688) en Marijtgen Huijbertsdr Deijserman; uit het huwelijk met Jacob Huijbertsz van der Does zijn geboren de kinderen

Jacob Huijbertsz van der Does huwt 1^e met Marijtje Reijnoutsdr Groenewegh(en), begraven Hoogmade 13-02-1681 in de kerk graf 14 boven (twee kinderen uit dit huwelijk begraven in de kerk van Hoogmade in graf 51 op 02-06-1679 en 30-08-1679), dochter van Reijnout Jansz Groenewegen en Annetge Salomonsdr (begraven in de kerk van Hoogmade in graf 14 op 08-04-1680);

Zoon van Jacob Huijbertsz van der Does is Pieter Jacobsz van der Does. Uit welk huwelijk is nog niet duidelijk.

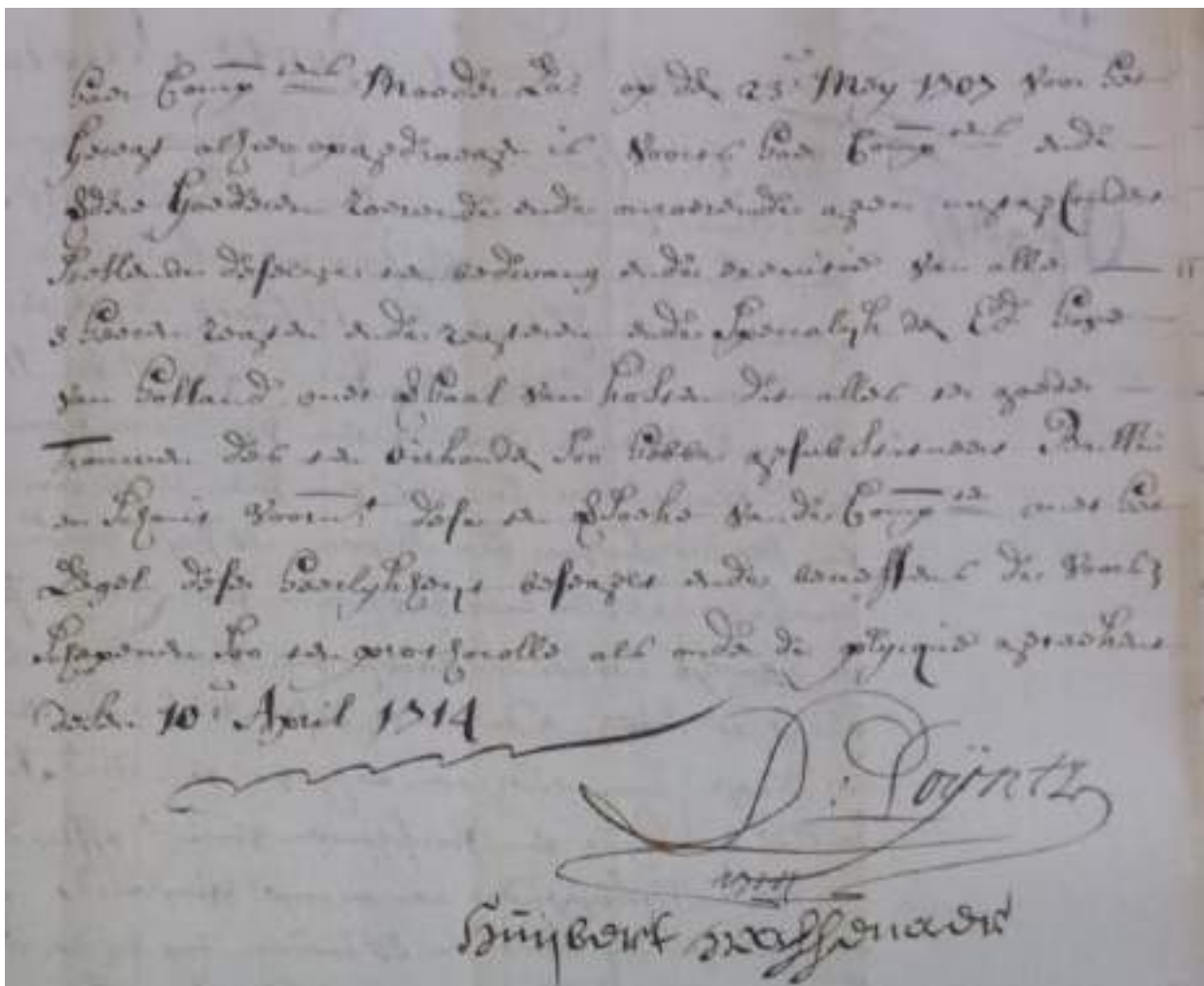
Pieter Jacobsz van der Does was volgens het kohier van de verponding van 1731 van Voorschoten cum socijs eigenaar van twee bouwmanswoningen, nrs 193 en 194 in het Voorschotense kohier en nr 195 en 196 in het exemplaar in het NA. Hij werd nomine uxoris als eigenaar vermeld namens de erven van zijn overleden schoonvader Cornelis Leendertsz Wassenaar te weten zijn huisvrouw Catharina en haar zuster Maria. Bovendien huurde hij nog de daarnaast gelegen bouwmanwoing nr 170/199 van Reinier Willemsz Kortswager. Deze drie bouwmanswoningen lagen tussen de Wilgenlaan en Roucoop in. In 1740 kopen Pieter en zijn schoonzuster Maria Cornelisdr Wassenaar nog het daarnaast gelegen 6 morgen 1 hond land waarop in 1731 nog een bouwmanswoning stond nr 192/194 maar die ook in 1740 is geroyeerd. Na het overlijden van zijn vrouw Catharina verkoopt hij het bezit aan haar zuster Maria.

Annetge Mattheusdr Heemskerk trouwt 3^e op huwelijksvoorwaarden 07-11-1693 en aanvullende voorwaarden 22-08-1695 voor Frederick van den Broeck, notaris te Leiden met Cornelis Teunisz Cleijn, geboren te Ofwegen, zoon van Theunis Cornelisz Cleijn en Grietgen Pietersdr van Poelgeest; zij testeren op 09-03-1709 voor notaris Thomas van Swieten in Leiden en wonen dan in de heerlijkheid van Voorschoten; zij stellen Cornelis Reijnoutsz Groenewegen en Dirck Leenderstz Swetsloot aan tot voogden over hun mogelijk nagelaten kinderen. Cornelis Teunisz Cleijn wordt begraven te Voorschoten op 20-02-1713.

Annetge sluit wonende te Voorschoten op 10-04-1714 als weduwe van Cornelis Teunisz Kleijn voor schout en schepenen (Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 17, f. 42) een schuldbekentenis af voor een bedrag van 2300 gulden op Gerrit Hendriksz Hoogkamer uit Lisse met haar broer Hendrick Teuwisz Heemskerk wonende te Oegstgeest als borg en mede principaal en als onderpand de woning met land te Voorschoten die haar moeder zaliger op 23-05-1707 heeft gekocht.

Zij is begraven te Voorschoten in juni 1752. Uit het huwelijk met Cornelis Teunisz Kleijn zijn vijf kinderen geboren: (1) Hendrick (gehuwd Hoogmade RK 09-03-1731 met Marija Cornelisdr van den Hoorn; getuigen Hendrik Lacourt en Maertje Cornelisdr Kleijn), (2) Matthias, (geboren in Woubrugge, gehuwd Voorschoten RK 07-05-1724 met Maria Stekhoven, geboren in Veur), (3) Teunis (geboren ca. 1704 te Voorschoten, gehuwd Voorschoten RK 12-02-1730 met Antje Jeroensdr van Sijp, geboren te Valkenburg), (4) Antje en (5) Jan. De laatste (5) is RK gedoopt op 24 juni 1709 in Voorschoten met als doopgetuigen Hendrik Simense Fitz (Fits) en Annaetje Jans Fitz (Fits). De voorlaatste (Antje (4)) is gehuwd met Pieter Claesz Verlaen, wonende te Hoogmade (doop kinderen te Hoogmade op 1728 en 1730; bij de RK doop op 24-10-1730 zijn Antje Teuwez Heemskerck en Teunis Corneelz Kleijn doopgetuigen).

2. Hendrick, volgt VII

VIII. Hendrick Mattheusz Heemskerck, eigenaar van Woelwijk in Voorschoten vanaf 25-05-1723 (bij onderhandse boedelscheiding van de nalatenschap van zijn overleden moeder Annetje Jansdr van der Fits) tot zijn overlijden in 1761, testament op 23-03-1728 van hem en zijn huisvrouw Neeltje Jans Neederdijck ten overstaan van twee schepenen van Voorschoten en de secretaris aldaar, testeert opnieuw te Voorschoten voor notaris Suurmond op 09-10-1761; overleden Voorschoten oktober 1761; hij huwt (ondertrouw Oegstgeest 05-05-1715) voor schout en schepenen van de heerlijkheid Voorschoten op 05-05-1715 Neeltje Jans Neederdijck, jongedochter van Vlaardingen, wonende tot Voorschoten, geboren Vlaardingen, dochter van Jan Jacobsz (Neederdijck) en Trijntje Arijensdr Ham; zij is met haar broer Huijg Jansz Neederdijck getuige bij de RK doop van Catharina van der Geest, dochter van Pieter Jansz van der Geest en Ariaentje Jans Neederdijck (zij testeren op 30-08-1744 bij notaris Albertus Kleynenbergh in Leiden) , in Voorschoten op 10

maart 1726 (bron: Genealogie Online, Stamboom Bajetto); Neeltje Jans Nederdijk / Neederdijck overlijdt te Voorschoten maart 1767.

1715
Aangeteekent van 10 April 1715
21 April.
20 Dito.
5 May.
Hendrick Twille Heemkerk, jongman
van Oelgeest wonende tot Voorschoten
met
Neeltje Jaan Nederdijk, jonge wyf van
Vlaardingen, wonende tot Voorschoten
Attestatie op Voorschoten gegeven, dat de
drie geboden tot Oelgeest gedaan zyn. Den
5 May 1715
Cornelis van Dorp.

Haar broer Huijch Janse Nederdijk trouwde in 1712 in Kethel:

Huijch Janse Nederdijk j.m. van Vlaardingen X Annetje Pouwels de Vette j.d., beiden wonende Kethel. Zij hebben hun 3 huwelijksproclamaties gehad. Laatste gebod 01-05-1712.

Huijch Janse Nederdijk was bouwman te Kethel, vermeld als oud 42 jaar bij een attestatie op 22 juli 1719. Dit betekent dat hij ca. 1677 geboren is in Vlaardingen.

Mogelijk had zij ook nog een zus Lijsbeth die in 1718 te Monster trouwde:

Datum (onder)trouw 10-04-1718 (Trouwboek(en) Monster 16-313/4)

Lijsbeth Jans Nederdijk, JD bejaard van Vlaardingen wonend te Wateringen & Cornelis Abrams van Rijn, JM van Naaldwijk wonend te Monsterambagt

Haar ouders werden in een kwartierstaat in Ons Voorgeslacht 1989, blz. 138 vermeld als:

Jan Jacobsz, alias Jan de Smit, alias Jan Silversmit, van Vlaardingen, woont aldaar, overleden na 17-11-1691, trouwt 1e Schiedam, R.K., 07-06-1671 (ondertrouw Vlaardingen, gerecht, 24-05-1671) Lysbeth Gerritsdr. Groenevelt, alias Bleyckers; trouwt 2e Schiedam, R.K., 05-05-1675 (ondertrouw Vlaardingen, gerecht, 20-04-1675) Trijntje Aryensdr. Ham, van Kethel, ged. aldaar, R.K., waarschijnlijk 20-3-1647, begr. Vlaardingen ..-9-1691.

(Bron: Annemarie57 op www.stamboomforum.nl).

NOTEN

1. Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Noordwijkerhout, Inv. Nr. 481, bundel 2, f. 1, dd. 28-08-1642; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl
2. Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Noordwijkerhout Inv. Nr. 485, fol. 55v, d.d. 01-06-1684.
3. Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Noordwijkerhout Inv. Nr. 486, fol. 32v, d.d. 04-09-1688.
4. Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie-archief 7544, 'Generaal Quohier over de Dorpen van Rhijnlandt' (Familiegeld 1673): Noordwijkerhout.

IIID Isaack Willemsz van Heemskerck

Isaack Willemsz van Heemskerck, woonde in Sassenheim (in 1580 vermeld als een van de buurlieden van Sassenheim), laatst vermeld Lisse 13-11-1611 als vader van zijn kinderen en schoonvader van zijn schoonzoon, overleden vóór 23-02-1613; hij huwt Katrijn Cornelisdr, overleden vóór 19-04-1578 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 7, f. 153 en 154).

In het kohier van de tiende penning van Sassenheim 1553 wordt Ijsaack Willemsz vermeld: "Isaack Willemsz bruyct een hofstede met XV 1/2 morgen lant van mejnsgen aelbertsdochter tot haerlem cum socijs voer XCVIII (98) pond X stuijvers; noch bruyct den voerschreven ijsaack VIII hont lants vande pastorie van sassense voer III pond X stuijvers; ; noch bruyct den voerschreven ijsaack V hont lants van Allert Willemsz tot Leijden syn broeder voer IIII pond; noch bruijckt den zelfde ijsaac XI hont lants van jan willemsz tot de lier ende heeft het geroijlt an beest twelck is getauxeert voer XII pond; nogc bruijckt den zelfden ijsaac IIII morgen lants ende I ½ hont ende is eijgen ende is getauxeert voer XIII pond; facit den Xen penninck XIII pond III stuijvers; noch bruijckt den voornoemde ijsaac willemsz X hont lant vande kerck van sassene om IIII pond V stuijvers" (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland vóór 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 768, Kohier tiende penning Sassenheim 1553; transcriptie Jacques Duivenvoorden).

17

Ijsaack Willemsz (98) bruyct een hofstede met xvij
morgen lant van mejnsgen aelberts dochter tot haerlem
cum socijs voer ————— xcviii f x ss

noch bruyct den voerschreven ijsaack viij hont lant
vande pastorie van sassense voer ————— iij f x ss

noch bruyct den voerschreven ijsaack v hont lant van
allert willemsz tot leijden syn broeder voer ————— iiii f

noch bruyct den zelfden ijsaac xi hont lant
van jan willemsz tot de lier ende heeft het geroijlt
an beest twelck is getauxeert voer ————— xii f

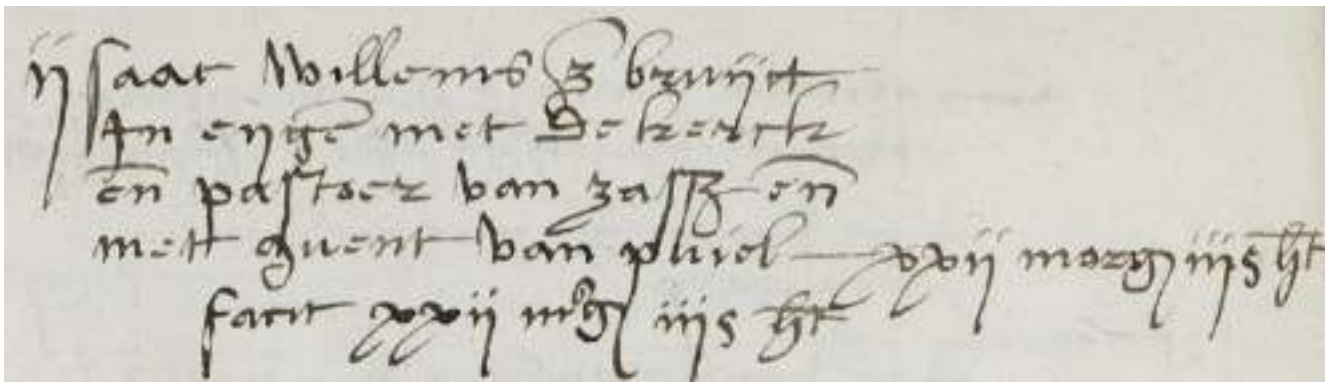
noch bruyct den zelfden ijsaac iiii morgen lant
ende i ½ hont ende is eijgen ende is getauxeert voer ————— xiii f

facit den xen penninck ————— xiii f iiii ss

noch bruyct den voerschreven ijsaac willemsz x hont lant
vande kerck van sassene om ————— iiii f v ss

Hij is eigenaar van land in Sassenheim samen met de kerk en de pastoor en met het convent van Poel (HHR, OAR, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim, 1564, f. 2 verso).

Hij is eigenaar van land in Voorhout in 1564 "Ijsaack Willemsz sijn eijgen II morgen IIIc roeden bruijcker Cornelis Jan Hoechteylincx" en pachter in 1580 van I morgen 200 roeden, waarvan Pieter Florisz eigenaar is. Hobbe Florisz, goudsmid tot Leiden, is eigenaar van 2 morgen 300 roeden die hij van Ijsaack Willemsz heeft gekocht. In 1588 is hij pachter in Voorhout: "Ijsaack Willemsz van Heemskerck bruijct van Cornelis Coenz inde Caech in als V mergen" "Bruijct van thoutwerkers landt II mergen III ½ hont ende bruijct van derffgenamen van Pieter Pijnsen II mergen II hont". In 1592 "Jan Willemsz aen Duijn bruijct vande erffgenamen van Pieter Pijnsen die Ijsaack van Heemskerck plach te bruijcken XIV hont" "Cors Gerritsz inde plaetse van Ijsaack van Heemskerck bruijct in huijre van Cornelis Coenz inde Kaech daer sijn huijs op staet III hont".

Op 01-06-1566 krijgen Ijsaack Willemsz en Cornelis Cornelisz middels een kerkgebod in Sassenheim en Voorhout consent (toestemming) van dijkgraaf en hoogheemraden van Rijnland om een windwatermolentje te plaatsen op omtrent 40 morgen land, waarna de ene helft in Sassenheim ligt en de andere helft in Voorhout, belend ZW de Nieuweweg en NO het huis van Teijlingen, om water te malen in de Schouwsloot tussen Sassenheim en Voorhout "en sal weesen omme dat hoere beesten opte voorschreven landen soudon mogen drooch gaen ende sitten" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 219, f. XLVII (47)).

In het morgenboek van Voorhout van 1564 wordt Isaac Willemsz (van Heemskerck) vermeld:

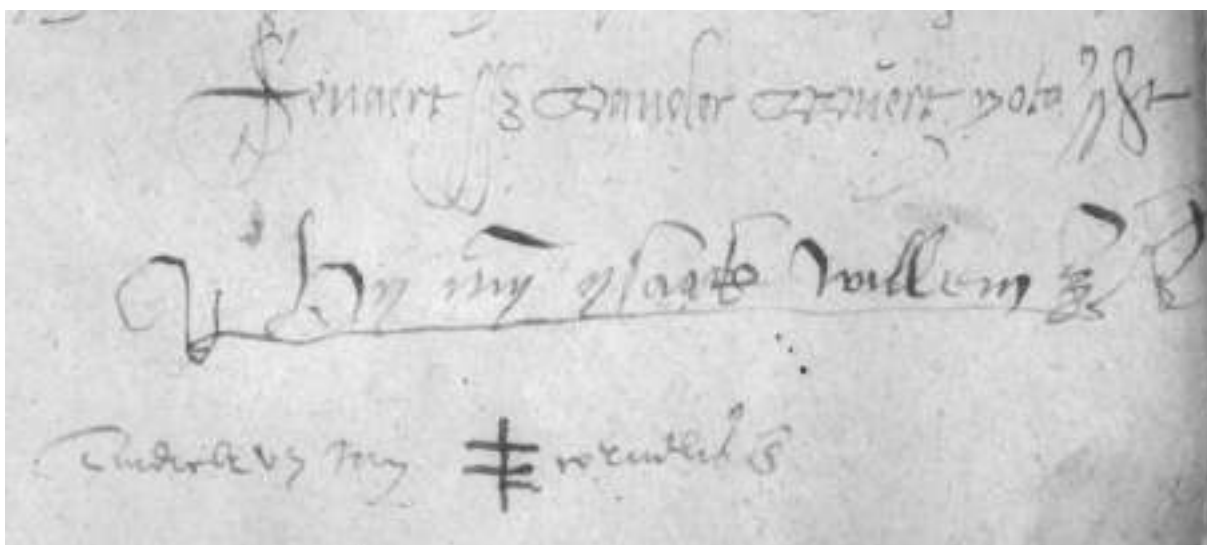
"Ijsaack Willemsz sijn eijgen II morgen IIIc roeden bruijcker Cornelis Jan Hoechteylincx"

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782, 1564, fol. XLVII; bewerking E. van der Hoeven, www.hogenda.nl).

In 1573 wordt Ysack Willemsz Zassen vermeld als binnengekomen vluchteling, die woont in Leiden bij Inghe van Oostrom, wonende in de "Corssteeghe Sinte Pieters baghijnhoff" bij wie nog meer vluchtelingen wonen: Willem Pietersz van Warmond en Ghys Schouten van Zassen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie-archief, toegang 0501, Inv. Nr. 1346a, voorheen SA-II, Inv. Nr. 7892, Register van een belastingomslag, 1573; hierin een lijst van de stad binnengekomen vluchtelingen).

Op 19-04-1578 compareren voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden Ijsaac Willemsz en zijn kinderen Willem, Kerstant en Marijtgen over de verdeling van de erfenis van hun overleden moeder Katrijn Cornelisdr. Zij krijgen elk uitgereikt 150 Carolus gulden van 40 grooten per stuk als zij de huwelijks staat bereiken en daarnaast krijgen zij tot zekerheid de beschikking over zes rode melkkoeien, nog drie jonge koeien, twee ruipaarden en zeven schapen, die Ijsaack Willemsz in de tussentijd mag verkopen, en tot verdere zekerheid voor hun moederlijke erfenis 2 ½ morgen land in het ambacht van Voorhout, belend NO het huis te Teijlingen, ZO de Schouwwatering, en aan de Zuid- en Westzijde de boedel van Maerten Cornelisz in zijn leven schout van Voorhout (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 7, f. 153 en 154).

Op 27-03-1579 zijn de eerbare IJsaack Willemsz en Jan Cornelisz, buurlieden tot Sassenheim, getuigen voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden van het testament van Anna Pietersdr, weduwe van wijlen Maerten IJbrantsz, wonende te Sassenheim, ziek te bedde liggend (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 8, akte 79).

A black and white photograph of a handwritten signature in cursive script. The signature is written on a piece of paper and appears to be 'Bij mij IJsaack Willemz'. The ink is dark and the handwriting is somewhat slanted and fluid.

“Bij mij IJsaack Willemz” (handtekening als getuige onder akte 27-03-1579)

In het morgenboek van Voorhout van 1580 wordt Isaac Willemsz (van Heemskerck) vermeld:

“Pieter Florisz eijgen IJsaack Willemsz bruijcker I morgen IIc roeden”

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782b, 1580, fol. XLII; bewerking E. van der Hoeven, www.hogenda.nl).

Op 30-04-1585 wordt Isaac Willemsz Heemskerck vermeld voor schout en schepenen van Lisse als “gekoren voogd” van Niesge Pietersdr weduwe van Cornelis Jorisz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. , f. 143, dd. 30-04-1585; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

In het morgenboek van Voorhout van 1588 wordt Isaac Willemsz van Heemskerck vermeld:

“IJsaack Willemsz van Heemskerck bruijct van Cornelis Coenenz inde Caech in als V mergen

Bruijct van thoutwerkers landt II mergen III ½ hont

Ende bruijct van derffgenamen van Pieter Pijnsen II mergen II hont”

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782b, 1588, fol. XVIII; transcriptie Jacques Duivenvoorden).

In het morgenboek van Voorhout van 1592 wordt Isaac Willemsz van Heemskerck vermeld:

Fol. XV: “Jan Willemsz aen Duijn bruijct vande erffgenamen van Pieter Pijnsen die IJsaack van Heemskerck plach te bruijcken XIV hont” (= II mergen II hont)

Fol. XXXII verso: “Cors Gerritsz inde plaetse van IJsaack van Heemskerck bruijct in huijre van Cornelis Coenenz inde Kaech daer sijn huijs op staet III hont”

(Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Voorhout, Inv. Nr. 7782b, 1592; bewerking E. van der Hoeven, www.hogenda.nl).

Op 13-11-1611 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Wip Harmensz de Vries gehuwd met Catharijn Cornelisdr, Magdalena Cornelisdr, Floris Cornelisz Cock met Pieter, Cornelis en Dirck zijn 3 zonen en Leendert Cornelis Engelszsz. vervangende zijn kinderen, Gerrit Willemsz Heemskerck nomine uxoris, mitsgaders Willem Isaacksz van Heemskerck, Jacob Isaacksz van Heemskerck en Cornelis Isaacksz van Heemskerck en Jan Florisz mede nomine uxoris en vervangende Isaack Willemsz Heemskerck heurlieder vader en schoonvader, Willem Claesz ter Lee nomine uxoris als zwager, moeye, couwenoomen, neven en oomen respectievelijk zo van vaders als van moederszijde van wijlen Pieter Corneliszn Paeu alias de Haen ter eenre en Willem de decker, Marijn decker, Passchier van der Putten, Tobias decker, Hubert Jacobsz als vader, omen en neven respectieve van Frans Willemsz decker ter andere wegens doodslag. Partij ter andere moet aan partij ter eenre betalen een bedrag van 100 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 74, dd. 13-11-1611; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

Op 23-02-1613 blijkt Isaack Willemsz (van Heemskerck) overleden te zijn: "Joffrouw Catharina van der Bouchorst lest weduwe van Bartholomeeus Alewijnsz wonende Leiden met Jan Mahieu secretaris alhier haar gekoren voogd stelt voor de waring van 1/3 van 4 1/2 morgen land in Leiderdorp als de kinderen en erfgenamen van Jhr Cornelis van der Bouchorst haar broer op 11-02-1612 verkocht hadden aan Willem van Oy en door deze doorverkocht aan de meesters van het Sint Catharijnen Gasthuis te Leiden zich borg en verbindt 10 hond weiland benevens de Teylingerlaan, belend NO de voorschreven laan, ZO de voorschreven Catharina van der Bouchorst, ZW de nazaten of erfgenamen van Ysaack Willemsz en NW de cingel van Teylingen" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 23v, nieuwe nummering na eerdere f. 286; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Uit zijn huwelijk de volgende kinderen:

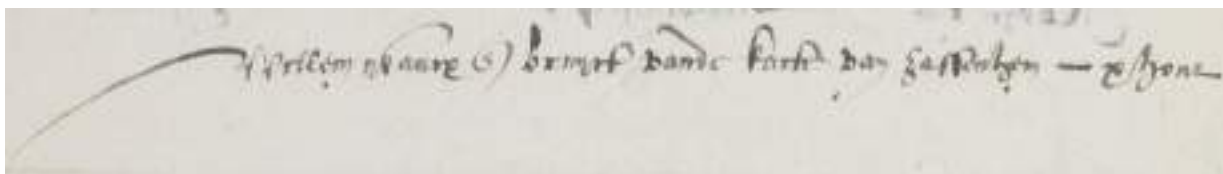
- A. Willem Isaacksz van Heemskerck, geboren 1552, vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 33 jaar), welgeboren man Noordwijkerhout 1590, vermeld op 17-04-1594 bij de verdeling van de moederlijke erfenis van Katrijn Cornelisdr, zijn moeder, kerkmeester (vermeld 15-04-1603) en gezworene (vermeld 04-04-1604) van Lisse; hij huwt Anna Willemsdr (testament Lisse 15-11-1616); kinderen uit dit huwelijk: Jan, Cornelis, Cors, Floris.
- B. Kerstant Isaacksz, vermeld op 17-04-1594 bij de verdeling van de moederlijke erfenis van Katrijn Cornelisdr, zijn moeder.
- C. Marijtgen, vermeld op 17-04-1594 bij de verdeling van de moederlijke erfenis van Katrijn Cornelisdr, haar moeder; zij huwt Cornelis Cornelisz Dirx Pauen.
- D. Jacob Isaacksz van Heemskerck, geboren 1563, welgeboren man van Lisse, vermeld in de monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585 oud 22 jaar, cipier (vermeld 1610); hij huwt Annetge Aldertsdr (vermeld als weduwe Lisse 18-01-1631); kinderen uit dit huwelijk: Cornelis, Allert, Maritje, Daniel en Jannetje.
- E. Cornelis Isaacksz van Heemskerck, woont in Sassenheim; hij huwt 1^e Geertge Jansdr, overleden vóór 19-02-1621; kinderen uit dit 1^e huwelijk: Pieter Cornelisz, die op 16-10-1619 8 jaar was, Fijtge Cornelisdr, op 16-10-1619 6 jaar en Trijntge Cornelisdr, op 16-10-1619 3 jaar; hij huwt 2^e Marijtje Jansdr, overleden vóór 15-05-1642, dochter van Jan Woutersz en Willempje Jansdr; kinderen uit dit 2^e huwelijk: Marijtje Cornelisdr en Jaepje Cornelisdr.
- F. Geertgen, vermeld Lisse 13-11-1611; zij huwt als dochter van Sassenheim in Voorschoten na zondagse geboden op 22-05-1594, 29-05-1594 en 05-06-1594 voor schepenen op dinsdag 07-06-1594 met Jan Florisz, wonende te Voorburg (Bron: Gemeente-archief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Transportregister, Inv. Nr. 31, 1580 – 1597, scan 400).

G. Trijntgen Isaacksdr van Heemskerck; zij huwt Willem Claesz van Steenvoorden (ter Lee), zoon van Claes Adriaensz (van Steenvoorden); zij woonden op Leeuwenhorst in Noordwijkerhout

Op 27-02-1586 wordt Willem Isaacksz Heemskerck vermeld voor schout en schepenen van Lisse: "Willem Isaacksz Heemskerck schuldig aan Pieter Willemsz Vougen 45 gulden wegens koop van vee" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, los stuk na f. 155 verso; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

Op 06-03-1586 wordt Willem Isaacksz Heemskerck vermeld voor schout en schepenen van Lisse bij de naasting door hem van een perceel genaamd de Loostercamp in Lisse: "Jan Dirck Jacobszsz Sonneveld stelt binnen het jaar verkocht te hebben aan Pieter Symonsz van Oue nyeroep 3 morgen 4 hond land genaamd de Loostercamp gelegen over duin door verkoper te anderen tijde met nog 2 hond geestland gelegen in de Arre gekocht uit de boedel van Jacob Cornelisz Kist, belend volgens de oude brief en belast met 7 groot vlaems erfhuur tbv Johan van Brouckhoven, 12 gulden 10 st losrente waarvan de hoofdsom is 200 gulden tbv Burchge Cornelisdr te Amsterdam, 7 gulden per jr tbv Pietertge Jacobsdr Kist weeskind gedateerd 31-7-1585 en nu genaast door Willem Isaacksz Heemskerck die een nadere vrund of maag van de verkoper was en wordt het verkochte alsnog aan deze overgedragen" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 157 verso; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

In 1588 pacht Willem Isaacksz van de kerk van Sassenheim 10 hond land (HHR, OAR, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim 1588, f. XXI verso).

Op 29-03-1591 verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck aan Willem Jacob Joriszsz wonende Sassenheim 3 morgen 4 hond weiland genaamd de Loostercamp: "Willem Isaacksz van Heemskerck verkoopt Willem Jacob Joriszsz wonende Sassenheim 3 morgen 4 hond weiland genaamd de Loostercamp gelegen over duin in de Hoge Mosvenen zoals verkoper bij naasting was aangekomen jegens Pieter Symonsz van oude Nyerop die hetzelfde gekocht had van Jan Dirck Jacobsz van Sonneveld, belend NO Claes Corsteman erfpacht van Hendrick Crousingh, ZO de Nyenrodens duin, ZW Aelbert van Rodenburch erfgenamen te Leiden en NW Adriaen jonge Dircken erfgenamen, belast met 7 groot vlaems erfhuur per jr tbv de erfgenamen van Johan van Brouckhoven te Leiden, een rente van 12 gulden 10 st tbv Burchtge Cornelisdr te Amsterdam, 7 gulden per jr tbv Pietertge Jacobsdr Kist te Haarlem onder overhandiging van de oude brief van 06-03-1586 mede geschreven achter in het boek van de originele presentatie van de boedel van wijlen Jacob Corneliszn Kist groot 6 bladen daarvan de voorschreven Jan van Sonneveld het land gekocht had op 05-05-1581 volgens de brief. Voldaan met een schuldbrief van 900 gulden boven de belasting (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 2, f. 38; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

NB. In 1569 had Pieter Florisz van Heemskerck de 3 morgen 3 hond genaamd de Loostercamp gekocht.

In Erfgoed Leiden, Oud Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 44 (Dingboek) dd. 11-04-1595 is een naasting door Jacob Florisz van Heemskerck van een kroft land dat door Willem Isaacksz van Heemskerck (de zoon van Isaack hieronder) was verkocht. Jacob claimt nader gemaagtaald te zijn dan de koper.

Het duurt even, maar de naasting is terecht en op 30-12-1598 verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck het land aan zijn neef Jacob Florisz van Heemskerck. Dat klopt als ze dezelfde grootvader Willem hebben.

Op 30-12-1598 verkoopt Willem Isaacksz van Heemskerck aan Jacob Florisz van Heemskerck zijn neef in plaats van Weyntge Claesdr na naasting 2 1/2 hond teelland genaamd het Capelle croftge, belend NW Willem Thomasz, NO Jan Jacobsz Doncker, ZO de verkoper en Jan Jacobsz voorschreven met de Capelle weide en ZW de Graftweg, belast met 9 gulden per jaar, alles volgens de scheidbrief tussen verkoper en Jan Doncker van 3-12-1596 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 59; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Ook op 30-12-1598 ruilt Jacob Florisz van Heemskerck met Willem Isaacksz van Heemskerck en Jacob zal hebben de helft van 3 1/2 morgen land genaamd de Capelle weide daarvan de andere helft toekomt aan Jan Jacobsz Doncker leggende achter het Dorp van Lisse tussen de Brouck en de Graftweg, strekkende achter van het Hoppoeltgen tot boven aan de Capelse croft , strekkende achter van het Hoppoeltgen tot boven aan de Capelse croft, belast met 27 gulden per jaar en de helft nog met 9 gulden per jaar uit een rest van 72 gulden per jaar verzekerd op de voorschreven croft waarvan Jan Doncker de andere helft moet betalen tbv het gemene land van Holland en West-Friesland en Willem twee percelen land gelegen aan elkander in de oude Veen te weten het kleinste weiland genaamd het Veentgen groot 7 hond strekkende van Willem van Heemskerck's croft af tot aan de navolgende partij en het andere geestland groot 3 morgen 75 roe, strekkende uit het Veentge genoeg bijlsgewijs omdraaiende, belend NO dwars door de Oostgeest tot aan Jan van Yperen's geestland toe, belast met 26 gulden erfpacht alsmede twee koppel konijnen per jaar zoals Jacob van Heemskerck te anderen tijde van Jonkheer Gerrit van Schoorl nomine uxoris in erfpacht aangestaan heeft (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 59v; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 01-11-1599 inzake Lisse "Vande vlas thienden van tzelve block gemijnt bij Willem IIsaacqsz om £ 6" (Bron: Nationaal Archief, Rekenkamer ter auditie, Inv. Nr. 4685, Rekening van Nicolaas van der Wiele van de goederen van de abdij Egmond in Rijnland, folio 18, bewerking Anthonius van der Tuijn, www.hogenda.nl).

Op 07-10-1604 wordt de nagelaten boedel van Jacob Florisz van Heemskerck gedeeld: "Maritge Engelsdr weduwe van Jacob Florisz van Heemskerck in zijn leven waard aan het Kerkhof alhier als erfgename van Annetge Jacobsd. haar jongste dochter voor de ene helft met Jan Engelsz wonende Noordwijk haar broer en voogd ter eenre en Pel Jacobsz scheepmaker wonende Warmond man en voogd van Maritge Jacobsdr, Engel Jeroensz wonende Hillegom man en voogd van Jannetje Jacobsdr, Dirck Jacobsz van Heemskerck voor hem zelve en Pieter Florisz van Heemskerck wonende Sassenheim als oom en bloedvoogd over Engel 18 jaar, Floris 16 jaar en jonge Dirck 15 jaar, onmondige weeskinderen van Jacob Florisz en erfgenamen van dezelfde Jacob Florisz en mede erfgenamen van Annetge Jacobsdr haar respectieve halve en hele zuster tezamen voor de andere helft hebben op 11-02-1604 met tussenspreken van Mrs Tobias Exalto licentiaat en Cornelis van Swanenburgh doctor en professor in de rechten te Leiden de boedel gedeeld" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 198; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 17-03-1605 wordt voor schout en schepenen van Lisse verklaard dat Willem Isaacksz van Heemskerck 51 jaar is (geboren ca. 1554) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 216; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl). (Ook vermeld in Leidsch Jaarboekje 1971, "Middelburg te Lisse", A.M. Hulkenberg, blz. 145).

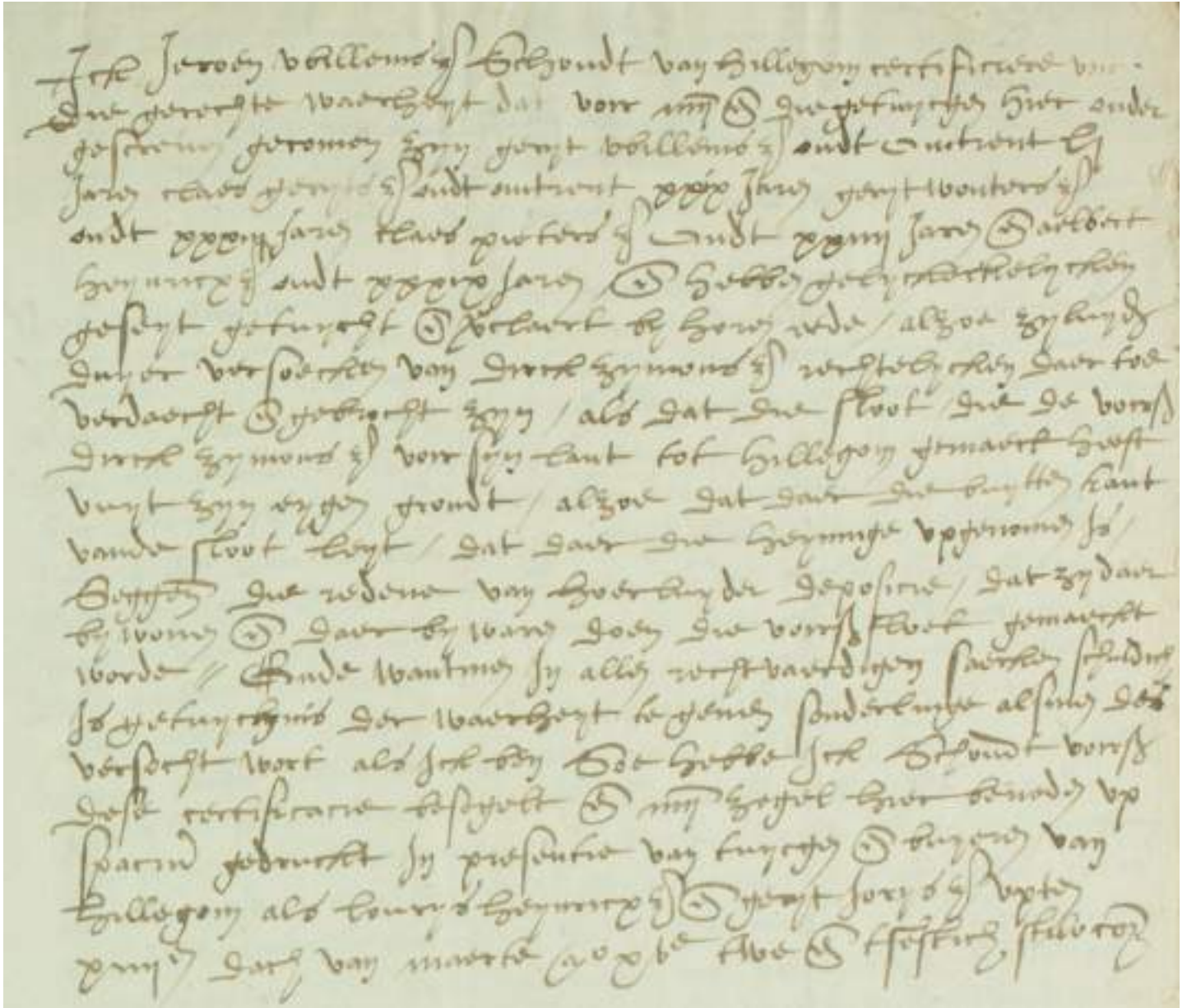
Op 18-07-1610 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartsz van der Wuert van Cornelis Isaacxx wonende te Sassenheim op Henrick van Heemskerck en Ewout van Schilperoort, beiden procureurs binnen Leiden, om namens hem recht te doen zowel als eiser als verweerder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 39, akte CIII (104)).

Op 15-05-1642 verschijnen voor schout en schepenen van Sassenheim Wouter Jansz voor hem zelve en als procuratie hebbende van Jan Jansz te Noordwijkerhout zo voor hem zelve en hem sterk makende voor Jan

Leendertsz gehuwd met Leentge Leendertsdr die voor deze huisvrouw was van Gerrit Jansz en nog van Jacob Jansz en Arent Jansz wonende Sassenheim en Cornelis Isaacksz mede voor hem zelve en als vader en voogd over Marijtje Cornelisdr en Jaepje Cornelisdr nagelaten kinderen van zaliger Marijtje Jansdr in die kwaliteit kinderen en erfgenamen van Jan Woutersz en Willempje Jansdr hun overleden vader, moeder, grootvader en schoonvader verkopen Cornelis Jansz broer van Wouter Jansz 6/7 delen van een huis en erf (genaamd de Wildeman) gelegen in het Dorp daarvan de koper 1/7 toekomt, belend in zijn geheel ZW de Pastorie van Sassenheim, NW Crijn Claesz, NO Jacob Jansz en de koper en ZO Jacob Cornelisz c.s., belast in zijn geheel met de helft van 7 1/2 stuivers per jaar tbv de voorschreven Pastorie, alles volgens de oude brief van 04-05-1602, voor 204 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 4, f. 3 verso, dd. 15-05-1642; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

IIIE Jeroen Willemsz (van Heemskerck)

Jeroen (Jheroen) Willemsz (van Heemskerck) is molenaar in Warmond (?) (Bron: "Warmond kohieren 1599", H.M. Kuypers, nr. 9, blz. 4 met noten 64 t/m 74; www.hogenda.nl) en schout van Hillegom. Hij wordt vermeld als schout van Hillegom op 14-03-1562 bij een verklaring van getuigen en buren van Hillegom (Gerrit Willemsz oud omtrent 51 jaar, Claes Gerritsz, oud omtrent 39 jaar, Gerrit Woutersz, oud 33 jaar, Claes Pietersz, oud 24 jaar en Aelbert Heijnricxz, oud 39 jaar) op verzoek van Dirck Sijmonsz over een sloot in Hillegom:

The image shows a page of handwritten Dutch text in a cursive script. The text is a legal or administrative record, likely a declaration or certificate. It begins with 'Jeroen Willemsz' and mentions 'Hillegom'. The text describes a situation involving a 'sloot' (ditch) and a 'verkoop' (sale) of two houses in Leiden. It lists several witnesses and their ages, and mentions a request from Dirck Sijmonsz. The text is written in a formal, legalistic style typical of the 16th century.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 4666, dd. 14-03-1562

Jeroen Willemsz wordt vermeld als schout van Hillegom op 14-04-1562 bij de verkoop van twee huizen in Leiden samen met Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, en Dirck Pietersz wonende in Alkmaar.

Hij huwt Marijtgen Gijsbertsdr, overleden na 23-02-1604, dochter van ?; zij huwt 2e Huijbrecht Henricxz, molenaar, overleden tussen 1572 en 28-08-1579.

In het kohier van de 10^e penning van Warmond uit 1561 wordt vermeld: fol. 310r "Noch verhuert Jacob van Duvenvoorde ende Woude, ridder, heere van Warmont, zijn molen des jaers voor 60 £ (bij eede); coempt

den 10en penninck 6 £" (Bron: "10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.hogenda.nl).

NB. De verhuur van de molen door de heer van Warmond is ook vermeld in 1553 en 1556.

In het morgenboek van Warmond uit 1564 wordt Huijbrecht Henricxz vermeld als molenaar:

A photograph of a handwritten manuscript entry in cursive script. The text reads "Huijbrecht Henricxz molenaar 1 1/2 morgen".

"Huijbrecht Henricxz molenaar I ½ morgen" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1564, f. 5v).

In het morgenboek van Warmond uit 1568 wordt Huijbrecht Henricxz vermeld als molenaar:

A photograph of a handwritten manuscript entry in cursive script. The text reads "Huijbrecht Henricxz molenaar 1 1/2 morgen".

"Huijbrecht Henricxz molenaar I ½ morgen" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1568, f. 5).

In het morgenboek van Warmond uit 1572 wordt Huijbrecht Henricxz vermeld als molenaar:

A photograph of a handwritten manuscript entry in cursive script. The text reads "Hubrecht Henricxz molenaar bruijckt 1 1/2 mergen".

"Hubrecht Henricxz molenaar bruijckt I ½ mergen" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1572, fol. 5v).

In 1580, fol. 6v, wordt in zijn plaats vermeld: Marrij Ghijsen.

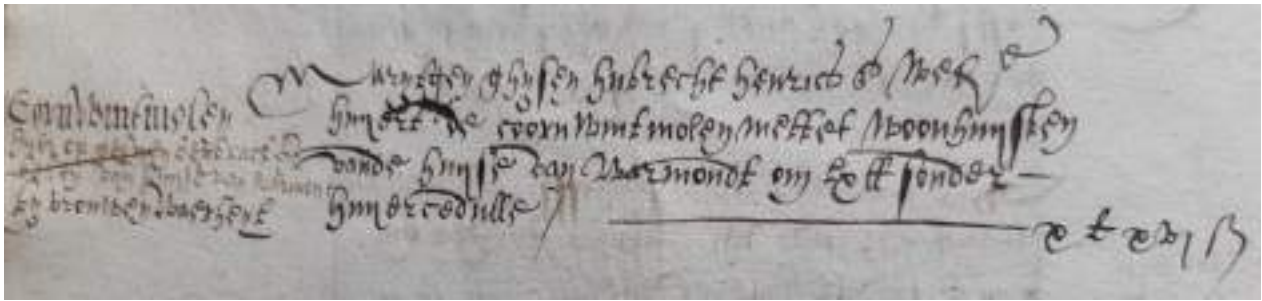
Marrij Ghijssen bruyct haer eijgen opte
groote sloot — viijshont.

Noch vande kerck tot Warmont opte
molewetering — ijs marge

Noch vande kerck dat Cruyscamptgen — viij hont

Noch vande kerck op tweijlant — i marge

“Marrij Ghijssen bruyct haer eijgen opte Groote Sloot VIII ½ hont; Noch vande kerck tot Warmont opte molewetering II ½ marge; Noch vande kerck dat Cruyscamptgen VII hont: Noch vande kerck up tweijlant I marge” (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1580, fol. 5v).

“Marijten Ghijsen, weduwe van Hubrecht Henricz huurt de korenwindmolen met het woonhuisje van het huis van Warmond om LX pond zonder huurcedulle (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Huisarchief Warmond, Inv. Nr. 231, fol. 14v. Verpondingskohier Warmond dd. 28-08-1579).

Kinderen (er is geen akte gevonden waarin Jeroen Willemsz vermeld wordt als vader van deze kinderen, de familierelatie is afgeleid uit andere beschikbare bronnen) uit het 1^e huwelijk van Marie / Marijten Gijsbertsdr met Jeroen Willemsz (van Heemskerck):

A. Aelbert / Aelbrecht Jeroensz, molenaar in Warmond en Lisse, wordt voor de helft eigenaar op 19-07-1595 van de molen “de Papegaaij” gelegen tegen Jan Vossensteeg op de wallen in Leiden, ruilt deze op 28-08-1599 met Cornelis Maertensz, mede molenaar, voor een molen op de Graft in Lisse, weerbare man van Rijnland in Warmond van 1599 (is op de monstering verschenen met een vorck), vermeld in het “quohier van de capitale leninge van Rijnlant 1599 in Warmond” als “Aelbert Jeroensz molenaar”, vermeld in het Hoofdgeld Lisse 1623, vermeld in het “Ruytergeld van Rijnland 1602 in Lisse” als “Aelbert Jeroensz molenaar f 15”, overleden in 1625 (Rinse penningen 1625).

Hij huwt 1e Leiden 13-04-1577 Burchgen (Sijburch) Cornelisdr, geboren 1546/1547, dochter van Cornelis Foeijtensz (overleden vóór 1561) en Meijnsge Jansdr (Burchgen haar broeder Foeijt Cornelisz Verzijl, timmerman, wonende Warmond, is op 04-06-1605 oom en bloedvoogd over Jeroen 20 jaar en Meijnsge 18 jaar beiden onmondige weeskinderen van Burgje Cornelisdr bij Aelbert Jeroensz); zij huwt 1^e Leendert Dammasz (van Griecken); Willem Dammasz van Griecken, schout van Warmond, is oud-oom en voogd van vaderszijde van de kleinkinderen van Leendert Dammasz, van zijn vóór 04-06-1605 overleden zoon Cornelis Leendertsz, gehuwd met Anthonia Pietersdr, die in 2^e echt huwt met Jan Lucasz molenaar te Leiden (vermeld te Warmond 28-08-1599, 04-06-1605 en Lisse 05-06-1605).

Cornelis Foeijten wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1543:

fol. 16 “Cornelis Foeytgenz mit Katryn zijn moeys huys ende lanen, tsamen getauxeert voor siaers 7 gld; compt voor den thienden penninck 14 sc; solvit 7 sc; solvit noch 7 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 4 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.hogenda.nl).

Cornelis Foeijten wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1553:

fol. 112 “Item ten eersten Cornelis Foeytensz heeft gehuyert van mijnheer van Warmondt één bon thiende voir 47 £ 8 sc; facit den 10en penninck 4½ £ 4 sc 5 doys”

fol. 127 “Cornelis Foeyten zijn huys, berch ende schuyer mit drie hondt lants all eygen; hem getaxseert is voir 9 £; facit den 10en penninck 18 sc

Noch bruyckt hij van den Pastoirrye tot Warmondt één half morgen gheestlant tsiaers voir 2 £ 16 sc; facit den 10en penninck 5½ sc één doyt

Noch drie morgen van den Wesen tot Leyden tsaers voir 23 £; facit den 10en penninck 15 sc 1 doyt”

fol. 128 “Noch seventhiendalf hondt eygen; getaxeert voir 12 £; facit den 10en penninck 24 sc

Noch vier morgen van Geryt Roelifsz tot Leyden tsaers voir 16 £; facit den 10en penninck 32 sc

Noch neghenthien hondt van de Abdis van der Leede tsaers voir 10 £; facit den 10en penninck 20 sc

Noch twee hondt behoert den proven van de Kapel van 't Hof van Warmond tsaers voir 2 £; facit den 10en penninck 4 sc

Noch één hondt van de Passtoirry van Warmond tsaers voir 15 sc; facit den 10en penninck 3 groot

Dit beloept in als tesaemen den 10en penninck facit die somme van 6 £ 4 sc 3d”

fol. 129 “Panraes Heynricxsz bruyckt van Cornelis Foeytensz zijn huys mitten boemgaert groot twee hondt lants tsaers voir 12 £; facit den 10en penninck 24 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 15 en 21 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.hogenda.nl).

Cornelis Foeijten wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1556:

fol. 228 “Cornelis Foeyten sijn huys, barch ende schuyer het drie hont lants eygen; hem getaxeert voer 9 £; facit den 10en penninck 16 sc

Noch bruyct hij van de Pastorye van Warmont een halff morgen geest tsaers voer 2 £ 1 sc 6 d; facit den 10en penninck 6 sc 2 d

Noch één morgen van de Wesen tot Leyden tsaers voer 23 £; facit den 10en penninck 15 sc 6 d ob.”

fol. 229

“Noch vier morgen van Geryt Roelioffsz tot Leyden tsaers voer 16 £; facit den 10en penninck 1 £ 12 sc

Noch 19 hont van de Abdis van der Lede tsaers voer 10 £; facit den 10en penninck 20 sc

Dit beloept tezamen in als den 10en penninck facit die somme van 4 £ 11 sc 6 d”

fol. 230 “Panraes Heynricxz bruyct van Cornelis Foeyten zijn huys metten boomgaert, groet 2 hont lants tsaers voer 12 £; facit den 10en penninck 1 £ 4 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 42 en 43 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.hogenda.nl).

Meijnsken Jansdr, weduwe van wijlen Cornelis Foeijten, wordt vermeld in het kohier van de 10e penning van Warmond 1561:

fol. 324 “Mejnsken Jansdochter, weduwe wijlen Cornelis Foytensz bruyct haer eygen huys, berch ende schuyr met twee hondt eyghen daer 't up staet, haer getaxeert up 6½ £ (bij eede); coempt den 10en penninck 13 sc”

fol. 324v

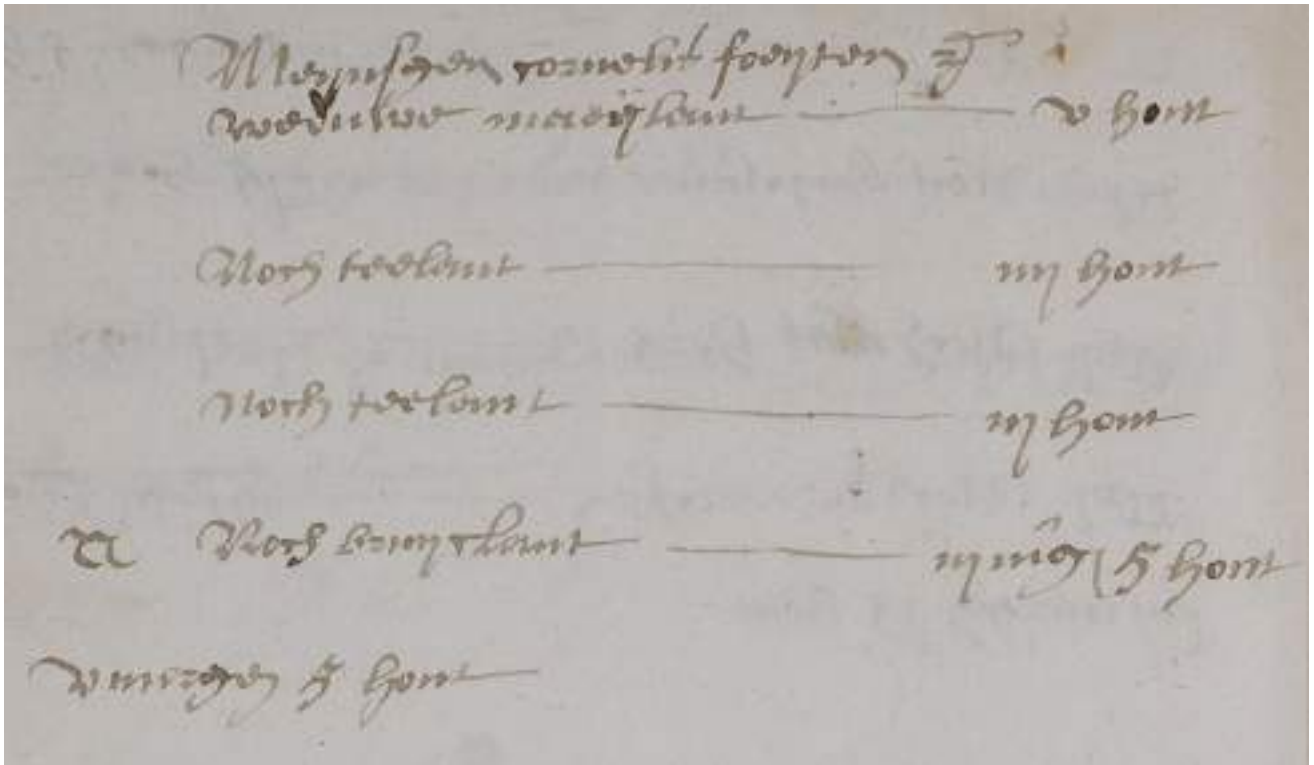
“Noch bruyct d'zelve van de Weesmeesters tot Leyden anderhalff merghen maylant des jaers voor 16 £ (bij eede); coempt den 10en penninck 10 sc

Noch van Gerrit Roeloffsz tot Leyden vier merghen toegemaect lant des jaers voor 16 £ (bij eede); coempt den 10en penninck 1½ £ 2 sc

Noch van mijnvrou van der Leede 19 hont weylant in erffpacht siaers voor 10 £ (bij eede); die beterscap getaxeert up 8½ £; coempt tsaemen den 10en penninck 1 £ 17 sc”

(Bron: “10e Penning Warmond 1543, 1553, 1556 en 1561”, blz. 65 (Nationaal Archief, toegang 3.03.01 inv.nrs. 403, 823, 1145 en 1470); bewerking P.W.C. van Kessel, www.hogenda.nl).

Meijnsge Cornelis Foeijtsz weduwe wordt vermeld in het morgenboek van Warmond 1580.

“Meijnsge Cornelis Foeijtsz weduwe maeijlant V hont; Noch teelant III hont; Noch teelant III hont; Noch bruiclant III morgen 5 hont; Somma V morgen 5 hont” (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Warmond, Inv. Nr. 8146a, anno 1564, f. 19v).

Kinderen uit het 1e huwelijk:

A1. Maritgen Aelbrechtsdr; zij huwt Anthonis Dircksz van Overgeest, wonende te Lisse, zoon van Dirck Anthonisz van Overgeest en Neeltge Cornelisdr;

A2. Jeroen Aelbrechtsz / Jeroen Aelbertsz, geboren 1584/'85, molenaar vanaf 1615 van molen “De Valck” in Leiden en molenaar in Lisse, wonende te Nieuwe Stadt, begraven Leiden 30-10-1635; hij huwt 1e Marijtgen Hubrechtsdr van Berckel, overleden vóór 23-07-1614 (kind uit dit huwelijk: Cornelis, geboren in maart 1614, op 23-07-1614 oud 19 weken; hij huwt Grietgen Engelsdr Heemskerck, dochter van Engel Jacobsz Heemskerck en Grietgen Meesdr Hoochamer); hij huwt 2e (huwelijksvoorwaarden 23-05-1615 voor notaris Jacob Jansz Verweij in Leiden) Annetge Pietersdr, weduwe van Gilbertus Ophemius, geboren Maastricht 1575, student theologie Universiteit Leiden ingeschreven 19-03-1603, 28 jaar oud, mosetrajectinus (Maastricht), in zijn leven predikant in Lisse;

A3. Meijnsge Aelbrechtsdr, geboren 1586/'87; zij huwt Jacob Maertensz Langevelt, timmerman te Lisse (vermeld Lisse 21-01-1625);

Hij huwt 2e Cunera (Cuneira) Jansdr (Doncker / van Wassenaer), overleden na 1622, weduwe van Engel Willemsz Slingeland te Lisse (kinderen uit dit huwelijk Pieter en Marijtgen), dochter van Jan Jacobsz (Doncker / van Wassenaer) en Maritgen Dircxdr;

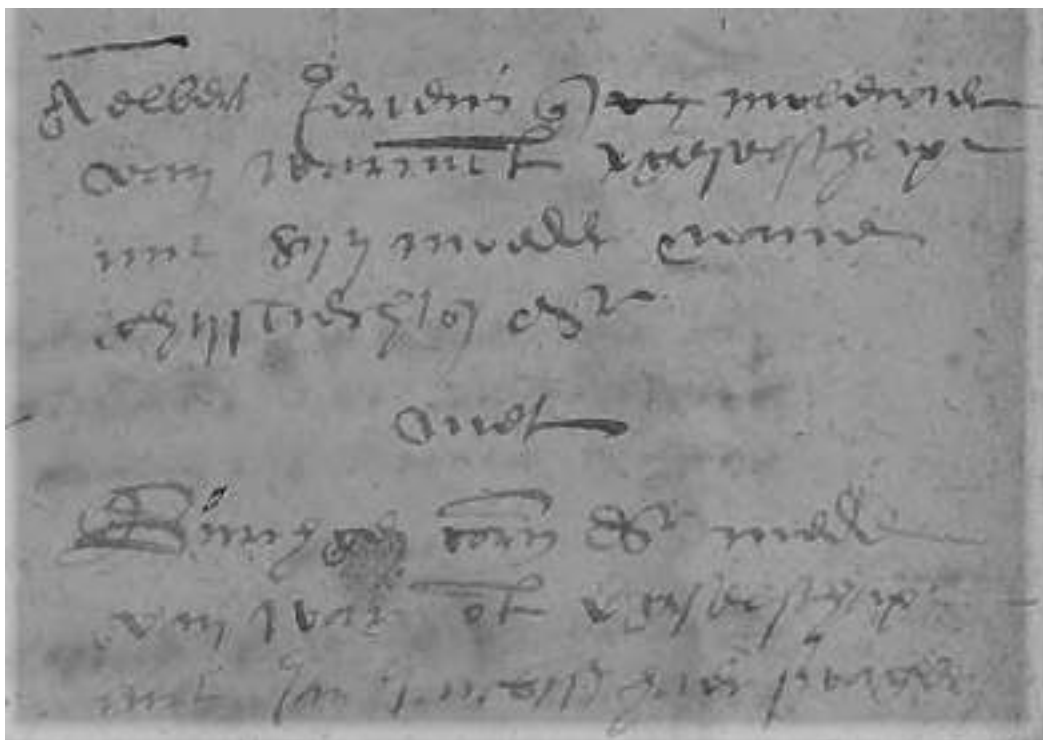
Kinderen uit het 2e huwelijk:

A4. Jan Aelbrechtsz, molenaar te Lisse, overleden 1668; hij huwt 31-01-1627 Niesje Pietersdr Colen; uit dit huwelijk: Aelbert Jansz Heemskerk, molenaar op de korenmolen te Lisse (Bron: "Keukenhof. Hollandse Studiën 7", A.M. Hulkenberg, Dordrecht, 1975, blz. 54 en noot 92; "'t Seer heerlijk Sassenheim en Voorhout", A.M. Hulkenberg, 1972, blz. 18).

A5. Burchgen (Sijburch) Aelbrechtsdr;

(Bron: "Warmond kohieren 1599", H.M. Kuypers, nr. 9, blz. 4 met noten 64 t/m 74; www.hogenda.nl).

Op 21-11-1576 is Burchgen Cornelisdr 29 jaar oud (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Huis Archief Warmond, Inv. Nr. 220).

The image shows a photograph of a handwritten document in Dutch. The text is written in a cursive script and is somewhat faded. It appears to be a legal or official document, possibly a marriage record or a deed. The text is arranged in several lines, with some words being larger and more prominent than others. The overall appearance is that of an old, handwritten manuscript.

Ondertrouw te Leiden, Nederlands Hervormd, op 13-04-1577 van Aelbert Jeroenz, geboren te Warmond, molenaar, met Burchgen Cornelisdr, geboren te Warmond. Getuigen bruidegom: Marie Gijsbertsdr moeder - Getuigen bruid: Jan Jacobsz (Jan Jacob Bouwensz) zwager (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, toegang 1004, Inv. Nr. 1, f. A – 051).

Op 11-04-1580 transporteren Foeijt Cornelisz (Verzijl), timmerman, Mathijs Dircxsz, scheepmaker op het Sweijlant, als man en voogd van Margriete Cornelisdr, Jan Jacobsz anders Jan Jacob Bouwensz scheepmaker tot Leiden, als man en voogd van Trijntgen Cornelisdr, allen als mede erfgenamen van Cornelis Foeijtsz scheepmaker en Meijnsngen Jansdr hun zaliger vader en moeder aan Aelbrecht Jeroenz molenaar tot Warmond als man en voogd van Burchgen Cornelisdr hun zuster elk een gerecht vierde part van een huis en erf met een barg en loods staande en gelegen in het ambacht van Warmond, belend en belegen hebbende ten NW Willem Dammasz, ten ZW Sijtgen Dammasdr weduwe wijlen Pieter Gerritsz, ten NO Cornelis Willemsz den Haen en ZO Jan Gerritsz Roos en verkopen voornoemde Aelbrecht hun zwager nog een gerecht vierde part van een erfpacht van 3 morgen land en een half hond leggende in het ambacht van Warmond

jaarlijkse erfpacht 10 Carolus gulden aan het convent van Leeuwenhorst en 12 Carolus gulden jaarlijks die de zuster van de heer van Warmond zaliger in den Haag daar op heeft, nog zal Aelbrecht volgen in de koop 2 morgen als bruiker toekomende de weeskinderen van mr Michiel van der Laen, in zijn leven Raad Ordinaris van het Hof van Holland, in welken koop Aelbrecht Jeroensz wegens zijn huisvrouw het vierde part competerende is. Aelbrecht Jeroensz zal in de koop nog volgen zeker huis en erf groot omtrent 3 hond in het ambacht van Warmond, strekkende van de Heerweg tot achter in de Leede, belend N Michiel Claesz cum sociis, belend ZW Huijch Jacobsz en Gerrit Harmansz cum sociis uit de nalatenschap van zaliger Cornelis Foeijtsz en Meijnsen hun vader en moeder.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Warmond, Inv. Nr. 1189, 1e stuk, fol. 102, dd. 11-04-1580).

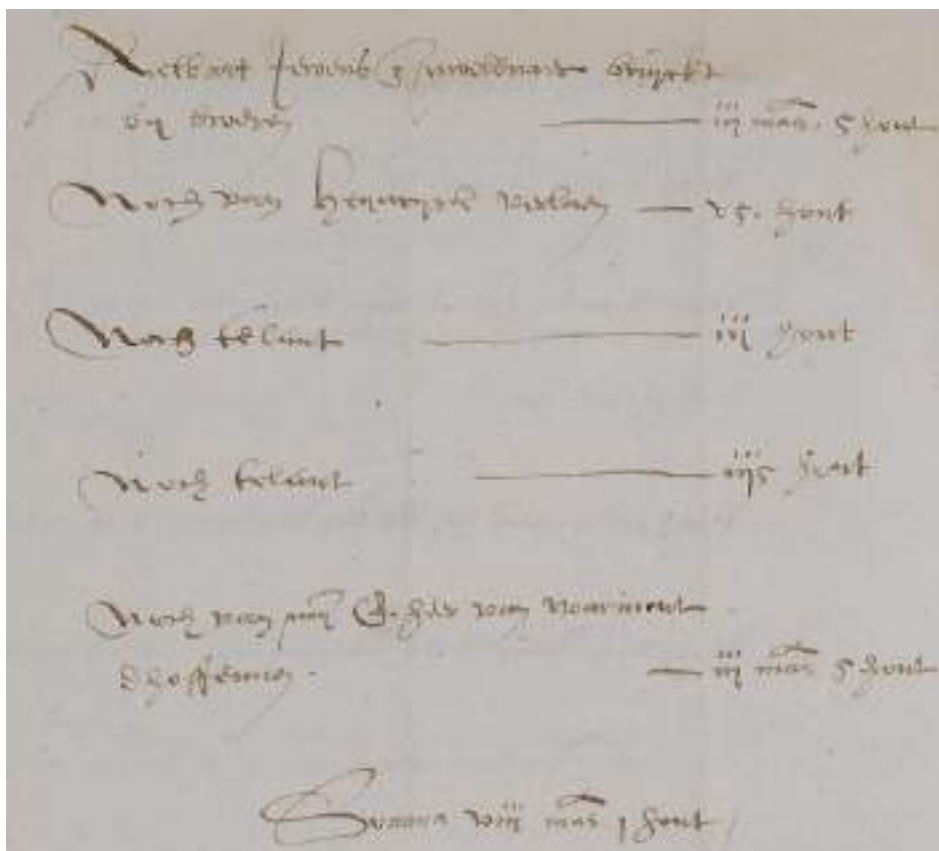
Op 26-09-1580 verkoopt Aelbrecht Jeroensz, molenaar te Warmond, als man en voogd van Burrichgen Cornelisdr, mede-erfgenaar van zaliger Cornelis Foeijtsz, aan Willem Vranckensz, ook buurman te Warmond, een hofstede met 2 hond geestland, te anderen tijde bij heer Geryt van Lochorst in erfpacht, belend ten noordoosten Michiel Claesz dat Jan Henricz corffmaker placht te wezen, ten zuidwesten Geryt Harmansz dat Harman Gerijtsz snijder zijn vader placht te zijn, strekkende tot de Heerwech.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Warmond, Inv. Nr. 1189, 1e stuk, fol. 111, dd. 26-09-1580).

Morgenboek Warmond 1580 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1580, scan 142).

“Aelbart moelenaer bruijct bij broere III margen ½ hont; Noch van Heijnric Verlaen V ½ hont; Noch telant III hont; Noch telant III ½ hont; Noch Jan Doen camp XIII hont”

Morgenboek Warmond 1592 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1592)

Aelbart Jeroensz moelenaer bruijct bij broeren ij margen ½ hont; Noch van Heijnrick Verlaen V ½ hont; Noch telant ij hont; Noch telant ij½ hont; Noch van mijn Eedele Heer van Warmont dHoffennen ij margen ½ hont; Somma VIII margen I hont

Morgenboek Warmond 1596 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1596)

Aelbart Jeroensz moelenaer bij broeren bruijct in erfpacht III margen ½ hont; Noch van Heijnric Verlaen V ½ hont; Noch telant voor thuijs te Lochorst III hont; Noch telant bij Lijclaessen III ½ hont; Noch brijct van mijn Eedele Heer van Warmont III margen ½ hont

Morgenboek Warmond 1600 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1600)

Aelbert Jeroensz molenaer met bruijckwaer eigen de vrouwe van monceaux V ½ hont; De kinderen van mr Niclaes van Laen eijgen ende Aelbert voirschreven bruijct teelant III hont (folio 5)

Deselve eigenaers ende bruijcker telant voor Lijclaes Bartoutsz III ½ hont; De voirschreven Aelbert Jeroensz eijgen opte laeck II margen V hont; Noch eijgen bij broer Sijtgens III margen een half hont; Noch eijgen mette kerck van Warmondte opte groot sloote X ½ hont XXV roeden (folio 5 verso)

Morgenboek Warmond 1604 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1604)

De vrouwe van monceaux eijgen bruijcker Aelbert Jeroensz V ½ hont; De kinderen van mr Niclaes van Laen eijgen ende bruijcker deselve Aelbert Jeroensz ende is telant III hont; Deselve eigenaers ende bruijcker voor Lijclaes Bartoutsz III ½ hont; Aelbert Jeroensz eijgen opte laeck II margen V hont; Noch eijgen bij broer Sijtgens III margen ½ hont; Noch eijgen mette kerck van Warmondte opte groot sloot III morgen III ½ hont

Morgenboek Warmond 1608 (Bron: HHR, OAR, Inv. Nr. 8146a, Warmond, 1608)

Aelbert Jeroensz molenaer bruijcker eijgen Nijclaes vande Laen V ½ hont (in de kantlijn: dit ende naervolgende partijen overgebouct op Foijt Cornelisz); Noch bruijcker eijgen de kinderen van Mr Nijcolaes vander Laen III hont; Bruijct noch vande selve kinderen voor Lijclaes Bartoutsz teelant III ½ hont; Aelbert Jeroensz voirschreven eijgen opte Laeck (doorgehaald) overgebouct op Willem Tijsz; Aelbert Jeroensz eijgen bij Broer Sijtgensz III margen ½ hont (overgebouct op Foijt Cornelisz); Noch eijgen mette kerck van Warmondte opte groot sloot III morgen III ½ hont (overgebouct op Vechter Cornelisz)

In 1597 is Aelbrecht Jeroensz pachter (in 1610 zijn kinderen) van de abdij Leeuwenhorst in Warmond:

Willem Nicolaasz te Warmond c.s., 1597 Willem Nicolaasz met Albert Jeroensz. molenaar te Lisse,

1607 Willem Nicolaasz met de kinderen van Albert Jeroensz, 1610 Willem Nicolaasz weduwe met Foit Cornelisz.

1580 – 1636 erfhuur: f 20-0-0 op 6½ morgen land gelegen aan twee partijen genaamd “Roversbroekvenne”; vorige erfhuurders: Dirk Michielsz en Cornelis Foitensz; volgende erfhuurders: Jacob Gijsbertsz van der Codde en Foit Cornelisz zelf.

(Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst; overzicht pachters te Warmond door Jan van Egmond: “Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660” op www.hogenda.nl).

In het Cartularium van het St. Catharina Gasthuis in Leiden wordt op 30-08-1597 vermeld Aelbrecht Jeroensz, molenaar in Warmond.

“Twintich gulden tsiaers sprekende op Aelbrecht Jeroensz molenaer ende oude Cornelis Jansz Craen, verschijnende meije dage.

Ick Willem Foeijt Dammasz schout inden ambachte ende heerlicheijt van Warmont doen condt eenen ijgelicken die voor mij ende voordien ondergescreven schepenen desselffs ambachts als getuijgen tot kennisse ten desen geropen in persone gecomen ende gecompareert sijn Aelbrecht Jeroensz molenaer ende oude Cornelis Jansz Craen buijrluijden inden voorschreven ambochte van Warmont, dwelcke bekenden met gesamer hant ende elcx een voor all als principael onder expresse renunchiatie vande beneficien van excusionis ende devisie als daer van ende vanden innehouden ende effecte van dien wel onderecht sijnde alst behoort, wel ende wettelicken vercoft te hebben ende deuchdelicken sculdich te sien, vercoopen ende bekennen sculdich te wesen bij desen Lambrecht Jacobsz brouwer, Gerrit Lenertsz, Dirck Gerritsz van Hogeveen, Pieter Adriaensz van der Werff ende Jan Marcus van IJperen als jegenwoirdige meesteren van Ste. Catarinen gasthuijs binnen Leijden ten behouue van tselffe gasthuijs off dese haere actie vercrigende, een jaerlix losrente van twintich gulden van 40 groten tstick tsiaers. Te betalen alle jaers dvoorschreven rente aen handen vande meesteren van den voorschreven gasthuijse, off heure rentmeester inde tijt sijnde, meije dage off veerthien dagen daer nae onbegrepen. Ende dat vrij gelts sonder eenige cortinge tsij van beden, subventien, scattingen ende verpondingen ofte andere contributien van 10e, 20e, 50e, 100e meer off minder penningen, hoe die genomt ende bij wien die alrede innegestelt ende ommege-slagen sullen mogen werden all waert zoe dat expresselick gestatueert, jae bij volcomen edict gepubliceert ware datmen op dese ende gelijcke renten cortinge ende afslach soude moeten lijden, derhalven zij comparanten verteegen ende te buijten gingen, gaen te buijten ende vertien mitsdesen ijed despositijff van alle placcaten, ordonnantiën ofte bevelen uijt crachte van welcke hen geoorloft soude mogen sien ofte toegelaten werden, eenige cortinge te doen. Doch alwaert sulx dat dselve placcaten ofte bevelen innehielen eenige clause derogatoir, van gelijcke conventien ende overcomsten. Ende des te meer gemerct sij comparanten voorn. bekennen dese voorsz. rente gesprooten te sien uijt saecke vande cope van seeckere landen hier nae genomineert bijde voornoemde Aelbrecht vande voornoemde meesters gecoft ende in traee...teren vandien sulcx wel expresselicken bedongen ende ondersproocken ende de coope daer op aengegaen te sien. Waeromme sij comparanten voornoemd tselfde oversulcx voor haer ende haere nacomers bij eere ende vromicheijt belooft hebben naer te comen ende tachtvolgen als sij alsnoch beloven bij desen. Ende bij aldien dvoornoemde comparanten ofte heure erven niet jegenstaende dvoorschreven stipulatie ende beloften eenige cortinge poochden te doen, sullen in sulcken gevalle zoe sij oock bij desen belooften, bij forme van peijne de heffer vande voorschreven rente betalen in regarde van hem interest in plaetse vande voorschreven twintich gulden, drije ende twintich gulden ten prijse res vorentsiaers. Ende dat zoe diemael als bij de voorschreven cortinge doen sullen. Van welcke voorschreven rente in conformite van tgunt voorschreven staet teerste jaer verschinen zall op meije dach eerstcomende anno 1500 acht ende tnegentich teerste ende soe voorts van jare te jare geduijrende soe lange ende ter tijt toe dese voorsz. rente affgelost ende gequeten sal sien. Twelc sij comparanten ende heuren erven (mits waerschouwende de meesteren inder tijt wesende drije maenden te voren) sullen mogen doen teffens ende teenemale met een somme van drije hondert ende tsestich gulden in hoofdsomme, ten gelijcke prijse als voren, in goeden gouden ofte silveren penningen ten tijde vande afflossinge gevalueert ofte gepermitteert sijnde, cours ganck ende loop hebbende. Mits daer beneffens opleggende ende betalende de verlopen ende onbetaelde renten van dien naer beloop des tijts als die lossinge geschiet. Ende tot verseeckerheijt deser voorsz. rente metten hoofdsomme vandien, soe heeft Aelbrecht Jeroensz comparant voorschreven hier onder gestelt ende verbonden, stelt ende verbindt bij desen eerst specialicken de helfte van twintich honden lants, bij den voornoemde Aelbrecht Jeroensz vande voornoemde meesteren gecoft, daer van hij Aelbrecht Jeroensz de wederhelfte van tselve lant gecoft heeft vande voochden van Cornelis Jansz nagelaten weeskint van Jan Cornelisz geprocureert bij ende aen Alitgen Gerritsdr wonende tot Sassenhem, gelegen inden voorschreven ambochte van Warmont. Belent ende belegen hebbende int geheel ten noortoosten Meijnsgen Bartousdr weduwe wijlen Maerten Pietersz ende de kercke tot Warmont, ten suihtoosten Cornelis Sijmonsz, Cornelis Willemsz ende Willem Jansz, ten zujtwesten de Laeck ende ten noortwesten Willem Jansz bruijckwaer. Ende

hebben voorts dvoornoemde comparanten hier onder mede gestelt ende verbonden, stellende ende verbinden bij desen onder gelijcke renunchiatie vande beneficien hier boven verhaelt, alle haere respective generale goeden, roerende ende onroerende, jegenwoirdige, toecomende, actien ende inschulden geen van dien vuytgesondert, maeckende dselve ende de keure vandien subiect allen rechten ende rechteren mitte costen daeromme doende. Ende bekende voorts sij comparanten voornoemd vande constitutie der voorschreven rente wel vernoucht, voldaan ende gecontenteert te wesen mits de cope ende overdrachte vande voorschreven helfte van twintich honden lants hier voren verhaelt, vuyt saecke van welcke coope dvoorschreven rente spruijtende es. Dus soe belooffde Aelbert Jeroensz comparant voorschreven onder gelijcke verbant ende executie alsboven dvoornoemde ouwe Cornelis Jansz Craen sijne borge hier van te vrien, indempneren costeloos ende scadeloos te houden. Alles sonder bedroch, arch ende liste. Ten oirconden hebbe ick Willem Foeijt Dammasz schout voornoemd desen ten verleiden vande voornoemde comparanten met mijn zegel vuythangende bevesticht. Daer bij ende over waeren Sacharias Mathijsz ende jonge Cornelis Jansz Craen scepenen van Warmont voorschreven die desen mede ter meerder erkentnisse onder de plijcke geteijckent hebben opten naestlesten augustij anno 1500 seven ende tnegentich. Onder de plijcke stont geteijckent, bij mij Sacharias Mathijsz, jonge Cornelis Jansz Craen.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Gasthuizen , Cartularium St. Catharina Gasthuis Leiden, Inv. Nr. 457, nr. 123, folio 121v. d.d. 30-08-1597; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.hogenda.nl).

Bonboek “Molens op de Wallen” “Molen de Papegaaij” “Dese molen met het huijsge es bij Huijch Liclaesz op 19-07-1595 vercoft aen Aelbert Jeroensz ende Cornelis Leendertsz bejide molenaers mitte voorschreven belastinge om 320 gulden te betaelen met 6 gulden jaerlicx de helft van de voorschreven molen ende t huijsge es bij Aelbert Jeroensz verruijlt op 28-08-1599 jegens Cornelis Maertensz mede molenaar om een gehele moelen huijs ende erve tot Lisse opte Graft aldaer” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501a, Inv. Nr. 6634, Tiende Register, Bon Noord-Rijnevest (B), folio 31v).

Met schepenen van Leiden en Warmond. Op 28-08-1599 ruilt Aelbert Jeroensz, molenaar, met Cornelis Maertensz, mede molenaar, en Cornelis ontvangt de helft van de korenmolen gelegen tegen Jan Vossensteeg op de wallen van Leiden alsmede de helft van een huis en erf gelegen aan der stede veste omtrent de voorschreven molen, waarvan de wederhelft toekomt aan Jan Lucasz molenaar gehuwd met de weduwe van Cornelis Lenaertsz het huis en erf belend W Dionijs van de Steenstrate, N de Veststraat, O Pieter van der Mersch beenhouder en Z de weduwe van Busser van Simpel, belast met de helft van 4 gulden 10 stuivers die de Burgemeesters van Leiden daarop hebben, de helft van 3 gulden 10 stuivers zijnde een gedeelte van 15

gulden 10 stuivers, daarvan de grond van het huis in erfpacht door de burgemeesters van Leiden is uitgegeven, van welk land Jan Lucasz de wederheft moet dragen alsmede 1150 gulden eens tbv Huygh Luycken molenaar alsmede met 40 gulden volgens een papieren akte van 06-05-1594 getekend door Dionijs van der Steenstrate en Aelbert een korenmolen met huis en erf gelegen in Lisse op de Graft, belast met 30 stuivers per jaar welke de Grafelijkheid van Holland en West-Friesland wegens de wind daarop heeft, 2410 gulden tbv Meijnsge Pietersdr weduwe van Aelbert Adriaensz molenaar en Claes zal Aelbert 10 jaar lang 10 gulden betalen met toegift door Cornelis aan Aelbert van 400 gulden, met waarborg door Aelbert van 3 morgen land gelegen in Warmond, belend NO Ermpge Pietersdr weduwe van Jacob Heymansz, ZO Willem Baerthoutsz, ZW Mr Gijsbert van Dam te Leiden en NW Thonis Dammasz met eigen en Jacob Jansz te Warmond met bruikbaar. Borg voor Cornelis Maertensz Maerten Claesz molenaar te Wassenaar zijn vader, Jan Maertensz mede wonende te Wassenaar zijn zwager, Cornelis Claesz wonende te Voorschoten zijn oom en Adriaen Gerritsz secretaris van Voorschoten zijn neef (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 73 verso; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl). (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie-archief Leiden, Inv. Nr. 6786, Molenregister).

NB1. Het windrecht op de windkorenmolen in Lisse berust bij de Grafelijkheid van Holland en West-Vriesland. Op 02-12-1568 krijgen de gezworenen en onderzaten van Lisse het gebruik van dit windrecht voor de windkorenmolen in Lisse voor 30 stuivers (Bron: Nationaal Archief, archief Grafelijkheidsrekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 156, Inv. Nr. 192, Inv. Nr. 282A).

NB2. Aelbert Janssen Heemskerck, van Lisse, krijgt het gebruik van het windrecht op 12-03-1669 voor de windkorenmolen in Sassenheim en Voorhout voor 11 pond (Bron: Nationaal Archief, archief Grafelijkheidsrekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 175, 227, 287, 325, 408 en 484).

Op 23-02-1604 verkoopt Maritgen Gijsbertsdr, weduwe van Huijbert Heijnricxz, molenaar te Warmond, geholpen bij Aelbert Jeroensz, haar zoon en voogd, aan Vechter Cornelisz, buurman tot Warmond, twee percelen land in Warmond, omtrent drie morgen vierdalf hond, belend in het geheel aan zuidoost en noordwestzijde Cornelis Cornelis Vechtersz, aan zuidwestzijde de grote sloot en aan noordoostzijde de zeven getijden van onze Vrouwerk tot Leiden, het klooster van Leeuwenhorst en meer anderen met belasting van 15 stuivers per jaar erfrenten toekomend het convent van de Vrouwenbroeders tot Haarlem bij brief van 30-12-1603 alsmede een losrente van 6 gulden jaarlijks volgens een rentebrief toekomend Huijch Willemsz "seemtouwer" tot Leiden. Koopsom 1800 gulden, waarvan 500 gulden contant en de rest in betaling allerheiligen 1604 300 gulden, lichtmis 1605 300 gulden, allerheiligen 1605 300 gulden en lichtmis 1606 300 gulden.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Archief Warmond, Inv. Nr. 1191, prot. H, fol. 143 en 143 verso).

Op 23-02-1604 verschijnt voor schout en schepenen van Warmond Aelbert Jeroensz, molenaar tot Lisse, en draagt op aan Willem Matijsz scheepmaker wonend op het Zweijlant, een stuk land gelegen op de Laeck in de heerlijkheid van Warmond, groot volgens de oude brieven 20 honden, leggende belend ten NO Meijns Bartoutsdr, weduwe van Maerten Pietersz, en de kerk van Warmond, ten ZO Cornelis Sijmonsz en Cornelis Cornelisz cum sociis, ten ZW de Laeck en ten NW de weduwe van Jacob Jansz Scheur, met belasting van een rente van 20 gulden jaarlijks losbaar met 360 gulden toekomend het Sint Catharijne Gasthuijs tot Leiden. Koopsom 1400 gulden, waarvan 400 gulden lichtmis 1604, de rest lichtmis dagen 1605 en 1606.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Archief Warmond, Inv. Nr. 1191, prot. H, fol. 144 en 144 v).

Op 22-10-1604 zijn Willem Dammasz schout te Warmond en Albert Jeroensz molenaar te Lisse aangesteld als voogden over Cornelis omtrent 8 jaar oud, nagelaten weeskind van Cornelis Lenardtsz molenaar zaliger gewonnen bij Anthonia Pietersdr tegenwoordig getrouwd met Jan Lucasz mede molenaar (Bron: Erfgoed

Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 242, f. 10 nr. 2; bewerking Teun van der Vorm, versie 2.0 d.d. 10-3-2018, www.hogenda.nl).

Op 05-06-1605 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Aelbert Jeroensz onze molenaar eertijds weduwnaar van Burgje Cornelisdr voormaals weduwe van Lenaert Dammasz ter eenre en Willem Dammasz van Griecken schout van Warmond als oud-oom van vaderszijde en Jan Lucasz molenaar te Leiden gehuwd met Anthonia Pietersdr eertijds weduwe van Cornelis Lenaertsz als stiefvader van moederszijde en overzulks bloedvoogden over Cornelis 6 jaar, weeskind van de voorschreven Cornelis Lenaertsz bij Anthonia Pietersdr, Anthonis Dircksz van Overgeest man en voogd van Maritge Aelbertsdr en **Foeijt Cornelisz (Verzijl)** timmerman wonende Warmond oom en bloedvoogd over Jeroen 20 jaar en Meijnsge 18 jaar beiden onmondige weeskinderen van Burgje Cornelisdr bij Aelbert Jeroensz **tezamen als erfgenamen van Burgje Pietersdr hun bestemoeder en moeder ter andere** hebben op 26-04-1604 de boedel gedeeld. **Aelbert Jeroensz** een huis en erf met korenwindmolen alsmede het gereedschap etc gelegen op de Lissergraft daarvan het huis en erf belend is NW de houttuin van Maerten Jacobsz Langevelt, NO **de halve capelle weide toebehorende de onmondige wezen van Jacob Florisz van Heemskerck** en ZO en ZW de Graftweg en de molen of molenwerf, belend NW, NO en ZO nog dezelfde Graftweg en ZW het water genaamd de Graft, belast met 30 stuivers per jaar voor het windrecht tbv de Grafelijkheid van Holland met recht van naarcoop of naasting als de regenten van Lisse hebben alsmede 4 morgen 1 1/2 hond land genaamd de Nes met het recht van het watermolentje gelegen aan de Broekweg, belend ZO en ZW de Lisserbeek, NW de weduwe en wezen van Engel Adriaensz van Larum en daaraan de Vennen zowel van Pieter Pouwelsz Colingh, mr Gerard van Hoochstraeten en Jan Hendricksz voorschreven en NO de Zuidhoek van de Lisserkerk en Dirck Adriaensz van Larum, belast met 54 gulden per jaar tbv het Gemene land van Holland en **de erfgenamen van Burgje Cornelisdr** een huis en erf te Warmond, belend NW Dirck Cornelisz timmerman, ZW Alijt Dammasdr erfgenamen, NO de erfgenamen van Cornelis Willemsz den Haen en ZO de weduwe en erfgenamen van Jan Gerritsz Roos, belast met 1 gouden philippus gulden en 1 stuiver erfpacht per jaar tbv de heer van Warmond, 3 morgen 1/2 hond land gelegen in Warmond uit een partij van 6 1/2 morgen welke tezamen in 1550 jegens het Convent van Leeuwenhorst in erfpacht opgenomen is tegen 20 gulden per jaar, belend ZO Willem Baerthoutsz met zijn meerdere helft, NO Ermke Pieter Dirckszdr, NW Anthonis Dammasz, ZW Gijsbert van Dam en W Adam Verduyn alsmede de beterschap van 2 morgen land gelegen aan twee percelen hooi- en teelland gelegen te Warmond als Sacharias Matthijsz o.a. met zijn hofstede jegens de erfgenamen van Mr Nicolaes van der Laen in huur heeft.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 222, dd. 05-06-1605; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl; Erfgoed Leiden en Omstreken, Gemeente Archief Warmond, Inv. Nr. 1191, prot. H, fol. 198v t/m 200, dd. 04-06-1605).

Op 22-05-1606 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Aelbert Jeroensz molenaar althans man en voogd van Cunera Jansdr eertijds weduwe van Engel Willemsz ter eenre en Willem Thomasz als heertgen vader en Hendrick Willemsz als oom en over zulks bloedvoogden over de 4 onmondige weeskinderen van Engel Willemsz ter andere verwijzen naar de akte van uitkoop van 02-03-1605 waarbij Cunera Jansdr weduwe van Engel Willemsz met Wouter Jacobsz Doncker haar oom en voogd ter eenre en Willem Thomasz en Hendrick Willemsz voorschreven als bloedvoogden over Dirck 9 jaar, Meeus 7 jaar, Pieter 6 jaar en Maritge 4 jaar de boedel delen. De weduwe behoudt alles en zal de kinderen opvoeden tot 20 jaar en dan elk 12 gulden uitreiken (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 245, dd. 22-05-1606; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

In 1611 werd op het Valkenburgerbolwerk in Leiden voor Huych Lyclaesz en Jeroen Aelbrechtsz (van Heemskerck), mr. molenaars, een houten standaardmolen gebouwd, die ca. 1650 de naam "de Valck" kreeg genoemd naar het eerder vermelde bolwerk. Zij waren ieder voor de helft eigenaar van 1615 – 1627, daarna Jeroen Aelbrechtsz (van Heemskerck) geheel van 1627 – 1639, vervolgens zijn zoon Cornelis Jeroensz van

Heemskerck van 1639 – 1646, daarna voor de helft van 1646 – 1651 met de andere eigenaar Francois Verlet (Bron: “De korenmolen “de Valk” en de andere Leidsche walmolens”, G.C. Helbers, Leidsch Jaarboekje 1926, blz. 71 e.v.; Leidse Molens, <https://www.hollebeek.nl/leiden/ldnmolen.html>).

„De Valk” 200 jaar

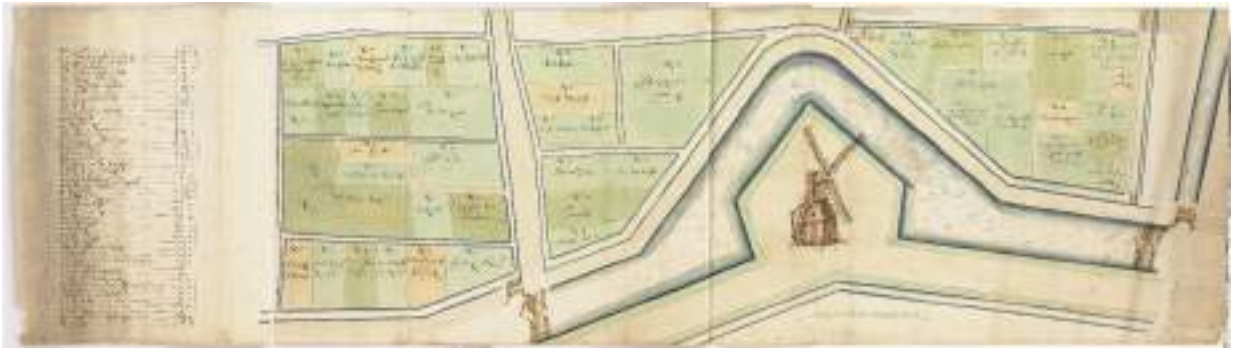
Heden, 7 Oct., is de 27 m. hooge walkorenmolen „De Valk” te Leiden 200 jaar. Hij was echter niet de eerste molen op het Valkenburgerbolwerk. In 1611 was er een houten standaardmolen, gebouwd door de meestermolenaars Huijck Lijclaez en Jeroen Aelbrechtsz. In 1650 kreeg deze naar het bolwerk den naam De Valk en was in 1667 zóó wrak geworden, dat hij vervangen werd door 'n nieuwen, die tot 1743 stand hield, waarna de jubileerende molen verrees. De steen in den gevel onder een valk, vermeldt de stichting aldus: „Is gestigt door Adrianis van Deventer en Maarte van Royen en de eerste steen geleyt door Pieter van Deventer, den 20 Juli. De laatste door Maarten van Royen, den 7 October. Anno 1743.” Het laatste jaar nam het verval van dezen molen snel toe. De wieken moesten worden afgenomen, bij het laten zakken van een roede, 30 Maart j.l. brak deze en nam in zijn val een deel van den omloop mee. De storm van 7 April deed de rest en het overgebleven deel stortte eveneens neer en de Valk staat thans ontredderd in het stadsbeeld. Eenigen tijd geleden heeft de gemeente Leiden na een proces van 10 jaar schikking getroffen met molenaar W. van Rhyn, den laatsten telg van het bekende molenaarsgeslacht, dat sinds 1 October 1868 den molen bewoonde en deze in het bezit had gekregen. Zoodra de omstandigheden het toelaten, zal hij gerestaureerd worden.

“De Valk” 200 jaar (Bron: Het Vaderland, 07-10-1943; www.delpher.nl) Vermelding van Jeroen Aelbrechtsz als eerste molenaar van molen “De Valk” samen met Huijch Lijclaez.

Prent van Joris Gerstecoren van wipmolen De Valk in Leiden in 1648 (Bron: Beeldbank Erfgoed Leiden en Omstreken; signatuur PV32496.1; Repro van een foto van een detail van de tekening in het Leids Jaarboekje 1925/1926, blz. 72).

Kaart ca. 1648 van Joris Gerstecoren van landerijen tussen de Rijnsburger- en Marepoort buiten de Singels van Leiden. Met afbeelding van een molen (de Valk) op het Valkenbolwerk. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, signatuur PV1572.4

De geschiedenis van Korenmolen „De Valk”

door W. van Rhijn, molenaar

De trots van Leiden is korenmolen „De Valk”, trekpleister voor de vreemdeling en trotse vriend van de wind, die boven de daken van de Sleutelstad zijn kruisen slaat.

Het is aan de molenaar van deze molen, de heer W. van Rhijn, te danken, dat wij iets over de historie van deze beroemde molen kunnen geven, terwijl hij tevens een mooie historische prent van „De Valk” anno 1548 stuurde.

Dit is wat de heer Van Rhijn schrijft:

Wipmolen

Kort na de vierde uitlegging van Leiden in 1611 werd op het Valkenburgerbolwerk een houten wipmolen gebouwd voor Hughe Lycidesz en Jeroen Aelbertsz (van Heemskerck) beiden molenaars.

Reeds in 1627 heette deze molen „De Valck” naar het Valkenbolwerk. Hierbij een afbeelding van de molen uit 1848 (Gemeentearchief).

François Verlet, eigenaar van de helft van „De Valk” verkocht zijn deel op 17 mei 1851 aan Clement La-

anus van Deventer en Neeltje Laanus, heft dus op 7 jarige leeftijd de eerste steen gelegd.

Het molenswerk werd geleverd door Foyt van Leeuwen, sedert 1626 molennmaker te Warmond; waarschijnlijk werden oude materialen gebruikt, want op het eiken spoorwiel staat een huismerk en het jaartal 1697.

Een gekleurde tekening door J. van der Heiden, gemaakt 1783, stelt voor de in 1804 gesloopte Marepoort en rechts „De Valk” (Gemeentearchief).

Mijn vader, Teeter van Rhijn, was

gemaal, die in 1921 was aangebracht. In 1904 is „De Oranjeboom” gesloopt en in 1950 „De Star”, zodat alleen „De Valk” overbleef. De molen is van 1945 tot 1947 gerestaureerd en in 1951 heeft Herman Kleibrink deze mooie molensfilm van „De Valk” gemaakt. In 1953 is het molensbedrijf opgeheven en is de molen voor bezoekers beschikbaar gesteld. Van 1 jan. 1962 tot 31 aug. 1962 hebben 2226 bezoekers uit vele landen de molen bezichtigd, die in 1943 na langdurige onderhandelingen eigendom van de gemeente is geworden. Hierbij een foto van „De Valk” in de rouw met de vlag halfstok bij de dodenherdenking in 1962.

W. van Rhijn.

Artikel over molen “De Valk in Leiden (Bron: Leidse Courant, 20-20-1962)

Het bonboek van molen “De Valck”

“Jeroen Aelbertsz Huijch Liclaesz

Molen staende opt bolwerck tusschen den haerlemmer ende marepoorte genaemt de Valck”

Op 23-07-1614 wordt voor de weeskamer van Leiden het dossier geopend voor het weeskind Cornelis van Jeroen Aelbertsz en zijn overleden vrouw Marijten Hubrechtsdr van Berckel.

no. 3 d.d. 23-7-1614: Leonardt Hubrechtsz van Berckel oom en Willem Reijersz van Bleijckersvelt behuude oom beide van moederszijde zijn gesteld voogden over Cornelis nu oud 19 weken, nagelaten naweeskind van Marijten Hubrechtsdr. van Berckel zaliger gewonnen bij Jheroen Albrechtsz van Heemskerc molenaar.

Bijgeschreven: 15-10-1629: Willem Ponssen van IJsselsteijn osseweijer gebeden vriend is tot medevoogd gesteld over Cornelis nagelaten zoon van Marijten Huijbrechts zaliger gewonnen bij Jeroen Aelbrechtsz van Heemskerck molenaar en dat in plaats van zaliger Leonard Hubrechtsz.

29-7-1630: weeskind van Marijtgen Hubrechts zaliger gewonnen bij Jheroen Aelbrechtsz van Heemskerck molenaar.

8-2-1636: Jan Jansz Warmont scheepmaker neef van vaderszijde is tot medevoogd gesteld over de minderjarige zoon van Jeroen Aelbertsz van Heemskerck molenaar en Marijtgen Huijbertsdr beide zaliger.

(z.d.): Zie het voogdenboek D folio 132 no. 1.

Op 07-12-1615 wordt Jeroen Aelbrechtsz, molenaar, veroordeeld door de vierschaar van Leiden wegens het weigeren om het graan te malen anders dan tegen hoger loon. Eis: 3 maanden hechtenis op water en brood, verbod om gedurende 2 jaar zijn beroep uit te oefenen, een boete van 200 gouden realen en subsidiair 10 jaar verbanning uit Holland en West-Friesland. Vonnis: borgtocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Crimineel vonnissenboek, inventarisnummer 3+8, blad 46 vso).

Op 21-05-1619 verschijnt voor schout en schepenen van Lisse Jeroen Aelbertsz, molenaar, gehuwd met Annetge Pietersdr (Larum), weduwe van Gilbertus Ophemius, in zijn leven dienaar des Heiligen Evangelie alhier, verkoopt Dirck Engelsz Larum een huis en erf, alles volgens de oude brief. Voldaan met een custingbrief boven de belasting van 525 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 282, dd. 21-05-1619; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 17-06-1620 is Jeroen Aelbrechtsz, molenaar, betrokken bij een buurtkwestie in Leiden op de Zijtgracht (nu Korevaarstraat) met Andries Itsweer, vellenbloter, een buurman inzake deze kwestie: “de secreetgoot is gerepareerd, Jeroen eist dat Andries de helft van de kosten draagt” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Buurtkwestieboeken, Inv. Nr. 48, Deel D, folio 44; bewerking en digitalisering Lida van den Heuvel).

Hoofdgeld Lisse 1623: “Aelbert Jeroensz molenaar en Cunyera Jansdr, zijn huysvrouwe, met haer kinderen Jan en Burchgen en de voorkinderen van zijn huysvrouw, Pieter en Marijtgen Engelszoon en -dochter” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie Archief II, Inv. Nr. 4024, fol. 563).

In 1625 is Aelbert Jeroensz molenaar overleden. Zijn erven zijn weduwe Cuniera Jans en zijn kinderen Jeroen Aelbertsz molenaar tot Leyden; Tonis Dircksz x Marytgen Aelbrechts molenaar; Jacob Maertensz Langevelt x Meynsgen Aelbrechts molenaar; Jan Aelbertsz molenaar en Burchgen Aelberts molenaar (Bron: Leeszaal Erfgoed Leiden en Omstreken, “Rinse Penning 1625 – 1722”, bewerking P.W.C. van Kessel).

Ook in 1625 is overleden Marytgen Dircksdr, weduwe van Jan Jacobsz Doncker. Erven Cuniera Jans Doncker, weduwe van Aelbert Jeroensz; Cornelis Jansz Doncker; Symon Jansz Doncker; de weeskinderen van Jacob Jansz Doncker; Pieter Florisz x Aeltgen Jans Doncker te Sassenheim; Philips Dircksz Larum x Huybertgen Jans Doncker; Cornelis Gerritsz Rosendael x Ermpgen Jans Doncker; Geertgen Jans Doncker, weduwe van Jan Jansz Hits (Bron: Leeszaal Erfgoed Leiden en Omstreken, “Rinse Penning 1625 – 1722”, bewerking P.W.C. van Kessel).

Op 21-01-1625 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Cunera Jansdr lest weduwe van Aelbert Jeroensz in zijn leven molenaar met Cornelis Jansz Wassenaer alias Doncker haar jongste broer en voogd ter eenre en Jeroen Aelbertsz Heemskerck te Leiden voor hem zelve, Anthonis Dircksz van Overgeest man en voogd van Maritge Aelbertsdr, Jacob Maertensz Langevelt timmerman man en voogd van Meijnsge Aelbertsdr, de voorschreven Jeroen Aelbertsz Heemskerck nog als halve broer mitsgaders Anthonis van Overgeest en Jacob Langevelt tezamen naaste bloedvoogden over Jacob 19 jaar en Burchge 17 jaar onmondige weeskinderen van Aelbert Jeroensz en Cunera Jansdr ter andere zijde delen de boedel. De weduwe de coornwindmolen met het huis en erf daartoe behorende gelegen aan de Graftweg van het Dorp, belend rondom met de Graftweg als mede de vaart genaamd de Graft met het huis, werf en schuur, belend

NO jonge Dirck Jacobsz Heemskerck, ZO en ZW de voorschreven Graftweg en NW Joris Maertensz Langevelt, belast met 30 stuivers per jaar tbv de Grafelijkheid, getaxeerd op 3500 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 5, f. 162, dd. 21-01-1625; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 10-04-1625 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Sijmon Jansz, Philips Dircksz man en voogd van Huijbertge Jansdr, Pieter Florisz gehuwd met Aeltge Jansdr, Cornelis Gerritsz van Rosendael man en voogd van Ermpge Jansdr, Cuniera Jansdr weduwe van Aelbert Jeroensz molenaar met Cornelis Jansz haar gekoren voogd voor haar zelve en Anna Jansdr weduwe van Arent Leendertsz schipper met Sijmon Jansz voorschreven haar gekoren voogd, Geertge Jansdr weduwe van Jan Jansz Hits met Pieter Florisz haar gekoren voogd, Cornelis Florisz voogd van de weeskinderen van zaliger Trijntge Florisdr zijn zuster geprocureerd bij Jacob Jansz n.l. Maritge, Jan, Meijns, Anna en Grietge Jacobsdr allen kinderen en kleinkinderen van zaliger Maritge Dircksdr weduwe van Jan Jansz Doncker delen de boedel. Sijmon, Cornelis, Philips Dircksz en Pieter Florisz met Cuniera Jansdr ontvangen de gehele boedel behalve dat de weeskinderen van de anderen zullen ontvangen 25 gulden 8 stuivers alsmede 1/9 van de 340 gulden als opbrengst van de verkoop van het huis en erf (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 6, f. 15, dd. 10-04-1625; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 20-11-1626 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Cuniera Jansdr weduwe van Aelbert Jeroensz molenaar met Cornelis Jansz Wassenaer haar broer als haar gekoren voogd voor de ene helft en Jeroen Aelbertsz, Anthonis Dircksz van Overgeest man en voogd van Maritge Aelbertsdr, Jacob Maertensz Langevelt man en voogd van Meijnsge Aelbertsdr, nog de voorschreven Jeroen Aelbertsz, Anthonis Dircksz en Jacob Maertensz voogden over Jan Aelbertsz en Burgtge Aelbertsdr allen kinderen en erfgenamen van de voorschreven Aelbert Jeroensz voor de andere helft verkopen Joris Pietersz Cole 4 morgen 1 1/2 hond land genaamd de Nes, belast met 54 gulden per jr, alles volgens de oude brieven. Voldaan met een schuldbrief van 2400 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 6, f. 101, dd. 20-11-1626; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 20-11-1626 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse dezelfde weduwe voor 1/4 en Jeroen Aelbertsz voor 2/4 verkopen Jan Aelbertsz haar zoon en broer die 1/4 toekomt een windkorenmolen met huis en erf belast met 30 stuivers 1 penning per jaar. Betaald met een schuldbrief van 3500 gulden. De moeder mag haar leven lang met een dochter of jonkvijf de molen bewonen, voor hoeveel? (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 6, f. 103, dd. 20-11-1626; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 12-04-1631 legt voor notaris Jan van Heussen in Leiden Jeroen Aelbertsz van Heemkerck, molenaar wonende binnen de stad Leiden, een schuldbekentenis af jegens Nanning Claesz van Rijn, bakker, met Jan Aelbertsz van Heemskerck, molenaar in Lisse, als borg (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 222, akte 137, dd. 12-04-1631).

Op 18-05-1632 verklaart Jeroen Aelbertsz molenaar voor notaris Kaerl Outerma dat Jan Paulsz van Rijn voormalig molenaar betaald heeft de helft van 1812 gulden 10 stuivers waarvan Huijch Lijclaesz de wederhelft competeerde die Oth Jansz van Outhuijsen voorgaande eigenaar van de molen staande op de veste van deze stad aan het eind van de Sijtgraft, als hem en de voorschreven Huijch Lijclaesz uit de voorgaande koop van de voorschreven molen schuldig waren en bij Jan Paulsz voornoemd mitsgaders Cornelis Gerritsz molenaar als jegens Oth Jansz voornoemd de voorschreven molen op 16-08-1622 gekocht hebben (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0505, Inv. Nr. 426, akte 39, dd. 18-05-1632).

Op 01-11-1632 leggen voor notaris Jacob Jansz de Haes in Leiden Jan Claesz van Leeuwen, oud omtrent 53 jaar, en Jeroen Aelbertsz van Heemskerck, oud omtrent 50 jaar, beiden molenaars, een verklaring af op verzoek van Rijck Jansz van Duerven, gorter (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 465, dd. 01-11-1632).

Op 07-05-1634 verschijnt voor schout en schepenen van Lisse Jan Aelbertsz Heemskerck molenaar gehuwd met Niesje Petersdr verkoopt Philips Jansz wonende in de Lisserpoel 70 roe land gelegen in Lisserbroeck, belend ZO Meeus Meeusz Hoochcamer, ZW Jan van Bourgondien met bruikwaar en NO en NW de Meer, voor 70 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 7, f. 179, dd. 07-05-1634; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 16-06-1637 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Annetge Michielsdr nagelaten voljarige dochter van Michiel Aertsz predikant alhier en Annetge Pietersdr met Matthijs Matthijsz van Buijtenvest haar gekoren voogd, Willem Reijersz Wijckerhelt en Jacob Maertensz Langevelt als voogden over het weeskind van Jeroen Aelbertsz molenaar bij zaliger Maertge Huijbertsdr en als procuratie hebbende van Willem Ponsz van IJsselsteijn en Jan Jansz Warmont verkoopt Jacob Maertensz Langevelt ten profijte van Jacob Cornelisz schipper een huis en erf gelegen aan de Graftweg, belend W de koper, N Dammas Willemsz., O Jan Jansz. en Z de Graftweg, alles volgens de oude waarbrieven, daarvan de jongste is van 30-04-1634, voor 900 gulden.

"Hillegomse Geschiedenissen", A.M. Hulkenberg, 1985, blz. 63

goed gaat en dan filialen gaan stichten in de omliggende dorpen. De Lissese Jan Aelbertsz Heemskerck doet hetzelfde. Hij bezat reeds de Lisser molen aan de Gracht⁹ en kocht in 1667 ook nog het molenrecht te Sassenheim. Maar daar een molen bouwen zoals men had verwacht, deed hij niet. . . Ten slotte belooft Jan Aelbertsz "op aanmaninge ende begeerte" van de Haagse autoriteiten "alsnog een molen te stellen of te doen stellen tot gerief van de ingezetenen". Edoch, twee jaar later is nog niets gebeurd en "Den Haag" dreigt anders zelf een molen te zullen doen bouwen. Heemskerck verklaart nu, dat hij "tot noch toe omme den slechten tijd en het weinig opbrengen van het maalloon over de voorszede dorpe van Sassenheim aldaar tot nog toe geen molen hadde gesteld en niettemin den uitgelooften erfpacht hadde betaald". Hij had met de Lissese molen de bakkers van Sassenheim "tot haeren genoegen gediend ende bemaald, gelijk zijn grootvader ende vader zailger wel zeventig jaren aan den anderen (= achtereen) dezelve gediend ende bemaald hadden"³. Uit dit laatste kon men in Den Haag toch wel zien dat men met een serieuze molenaar te maken heeft!

Men is onze molenaar tegemoet gekomen. Hij

64

kan thans voor twee ponden extra per jaar ook het windrecht van Voorhout in pacht krijgen; moet dan echter wel een molen bouwen, 12 maart 1669. Nu heeft Jan Aelbertsz dus het windrecht van Hillegom, Lisse, Sassenheim en Voorhout.

Later vinden we de zoon van Jan Aelbertsz, namelijk Aelbert Jansz Heemskerck, als eigenaar van de Hillegomse molen. Ook hij heeft altijd in Lisse gewoond; als zijn weduwe, Neeltje Engels, in 1683 ertoe overgaat het "roggenmolentje, staende op 't duijn in 't westen van 't Dorp van Hillegom", te verkopen, blijkt ook zij in Lisse woonachtig.⁵ "Een roggenmolentje" dus; op het zand groeit geen tarwe. Tarwebrood was trouwens een luxe, die het merendeel der Hillegommers zich wel niet vaak zal hebben kunnen permitteren. Het "molentje" had als belendigen "rontsom de grafelykheid", waaraan jaarlijks twee gulden erfpacht moest worden betaald. De duinen zijn ter plaatse nog niet afgegraven. Koopprijs f 1150,— "belovende 't voorsz. molentje te vrijen ende waren' van alle kommer ende opstal daermede 'tsleve eenichsins belast ofte beswaert soude mogen sijn". Wel zal men zich moeten houden aan de erfpachtbrief van 13 maart 1640.

"Hillegomse Geschiedenissen", A.M. Hulkenberg, 1985, blz. 64

Jan Aelbertsz Heemskerck, molenaar te Lisse, gehuwd met Neeltje Engelsdr Heemskerck, verwijst in 1669 naar zijn vader, Aelbert Jansz Heemskerck en zijn grootvader Jan Aelbertsz Heemskerck, die beiden voor hem vanaf 1599 totaal 70 jaar achtereen koren gemaald hebben.

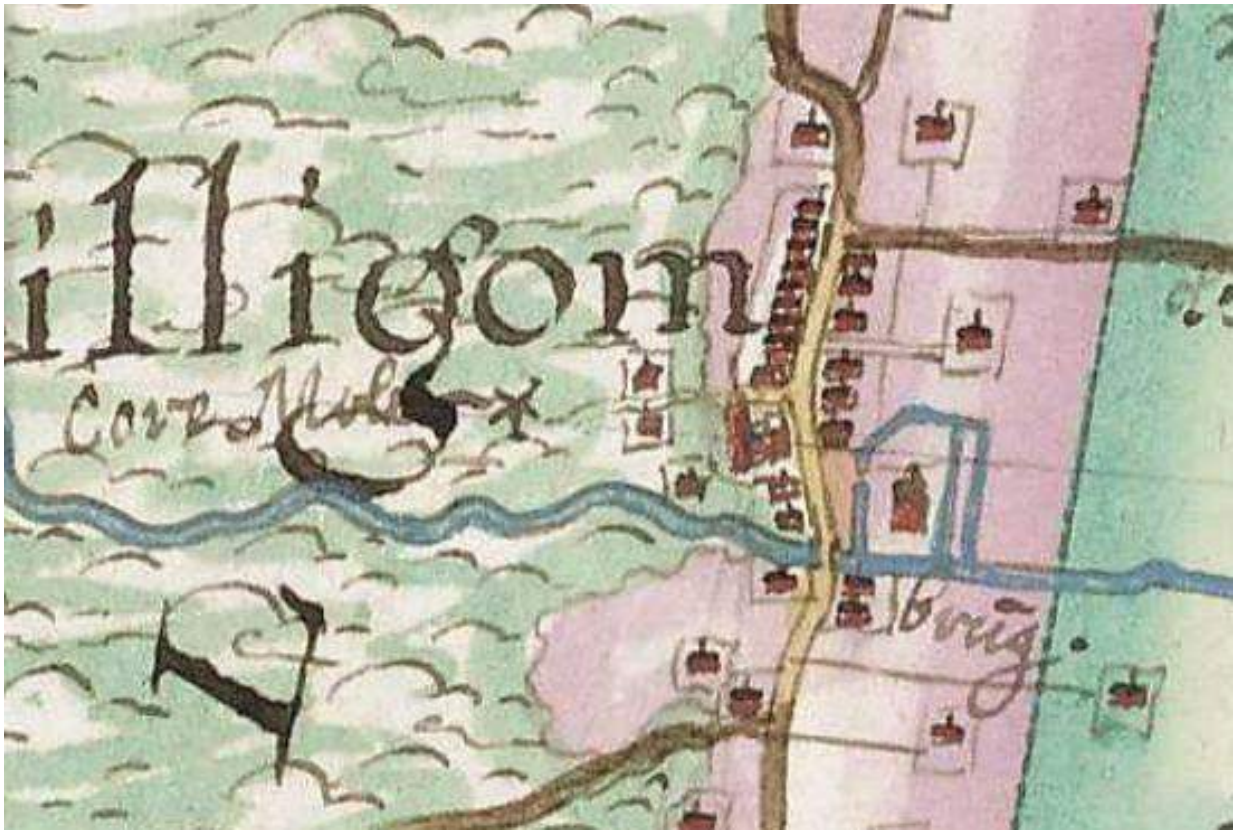
Koper is Gerrit Mattheusz Lindenburgh of Lindenberg, molenaar, die voor afbetaling van de eerste termijn al dadelijk bij een zekere Dammas van Dyck geld gaat lenen. Hij zal het "in gouden gevalueerden gouden ofte silveren gelde" moeten terugbetalen. Zijn enig pand is "een roggenmolentje, staende op 't Duijn in 't noordwesten van 't dorp Hillegom". In 1686 blijkt de schuld inderdaad afgelost.⁸

1. Fam. archief Six, zg. kaart "Stompwijk".
2. Archief Hoogh, Rijuland, nr. 1585. Zie het hoofdstuk "Hillegom in 1748".
3. ARA, Arch. Grafelijkeheidsrekenkamer 's-Gravenhage, nr. 169, dertiende appointementsregister, fol. 205 vs - 260 vs. 't Hof van Hillegom, blz. 18. GA Haarlem, Familiearch. Van Sijpesteijn nr. 299.
4. GA Lisse, nr. 258.
5. Noot 3 nr. 174, 18de boek van appointementsreg. fol. 123 en 341/42. Ib, nr. 175, 19de boek, fol. 125/26. Jan Aelbertsz Heemskerck was molenaar te Lisse sinds 1598. Daarna Aelbert Jansz en Jan Aelbertsz. Neeltje Engelsz Heemskerck droeg de Lisser molen in 1693 over aan Wit Pietersz.
6. ARA, RA Hillegom 2, fol. 103 vs.
7. Te vrijwaren. Met vrijen (Ansichten 2, nr. 42) heeft dit niets te maken.
8. ARA, RA Hillegom 2, fol. 133.
9. Instituut voor Nederlandse Lexicologie, Leiden.
10. Blz. 97-107.
11. 't Vermaaklijk Hillegom, passim.

"Hillegomse Geschiedenissen", A.M. Hulkenberg, 1985, blz. 65

Op 13-03-1640 krijgt Jan Aelbertsz het windrecht van de Grafelijkeheidsrekenkamer voor een korenmolen nabij Hillegom, n.l. in de Grafelijke Wildernis, voor het bedrag van 2 pond (Bron: Nationaal Archief, Archief Grafelijkeheidsrekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 482).

Detail kaart Floris Balthasar, B. Florisz. van Berckenrode, 1615 (Bron: www.molendatabase.org nr. 7588
Korenmol van Hillegom (verdwenen); huidige locatie: algemene begraafplaats Wilhelminalaan)

Op 05-05-1668 verschijnen voor schout en schepenen van Hillegom Aelbert Jansz Heemskerck, Pieter Jansz Heemskerck, Engel Jacobsz van Brouckhuysen gehuwd met Grietje Jansdr vervangende Kniertje Jansdr hun onmondige zuster allen kinderen van zaliger Jan Aelbertsz Heemskerck verkopen Absalon Meyndertsz van Keuyere een korenwindmolen gelegen in het duin, belend rondom de Grafelijkheid, belast met 2 gulden erfpacht per jaar volgens de erfpachtsbrief van 13-03-1640, voor 1350 gulden (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 1, f. 189 verso, dd. 05-05-1668).

Zanderij met korenmol te Hillegom. Anonieme pentekening omstreeks 1731 (Bron: 't Vermaaklijk Hillegom, A.M. Hulkenberg, 1972, blz. 35; Hillegomse Geschiedenissen, A.M. Hulkenberg, 1985, blz. 61)

Op 28-5-1673 verschijnt voor schout en schepenen van Hillegom Pieter Jansz Heemskerck gehuwd met Antje Absalonsdr en verkoopt Aelbert Jansz Heemskerck zijn broer zekere korenwindmolen gelegen aan het noordwesteinde van het Dorp in het duin van Hillegom, belend rondom de EdelMogende Heren van de

Rekeningen, belast met 2 gulden erfpacht volgens de erfpachtsbrief van 13-03-1640, voor 1350 gulden (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 1, f. 239 verso, dd. 28-05-1673).

Op 19-05-1682 verschijnt voor schout en schepenen van Hillegom Neeltje Engelsdr weduwe van Aelbert Jansz Heemskerk wonende Lisse met Ary Aelbertsz van den Bosch haar gekoren voogd verkoopt Gerrit Mattheusz Lindenburch een rogge molentje gelegen op het duin in het noordwesten van het dorp, belend rondom de grafelijkheid, belast met 2 gulden erfpacht per jaar, alles volgens de erfpachtsbrief van 13-03-1640, voor 1105 gulden (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 2, f. 103 verso, dd. 19-05-1682).

Op 26-09-1684 verschijnt voor schout en schepenen van Hillegom Gerrit Mattheusz Lindenburgh molenaar wonende alhier schuldig aan Dammas Achiasz van Dijk 300 gld wegens geleend geld, met hypotheek op een roggemolen op het duin in het noordwesten van het dorp, belend rondom de Grafelijkheid, belast met 2 gulden erfpacht per jaar volgens de brief van 13-03-1640. Afgelost 21-08-1685 (Bron: Rechterlijk Archief Hillegom, Inv. Nr. 2, f. 133, dd. 26-09-1684).

IIIF Allert Willemsz (van Heemskerck)

Allert (Allaert) Willemsz Heemskerck (ook genaamd Allert Willemsz van Sassenheim / Sassenem / Zassenhem), zoon van Willems Willemsz en Clemeijnse Aelbertsdr, geboren Sassenheim ca. 1526 (in 1588 oud 62 jaar), poorter van Leiden 08-05-1556, bouwman en "osseweijer" (ossenweider). Hij woont vanaf 1553 aantoonbaar in Leiden. Hij is overleden aan de pestepidemie in 1603 in Leiden, begraven Sint Pancraskerk 02-11-1603.

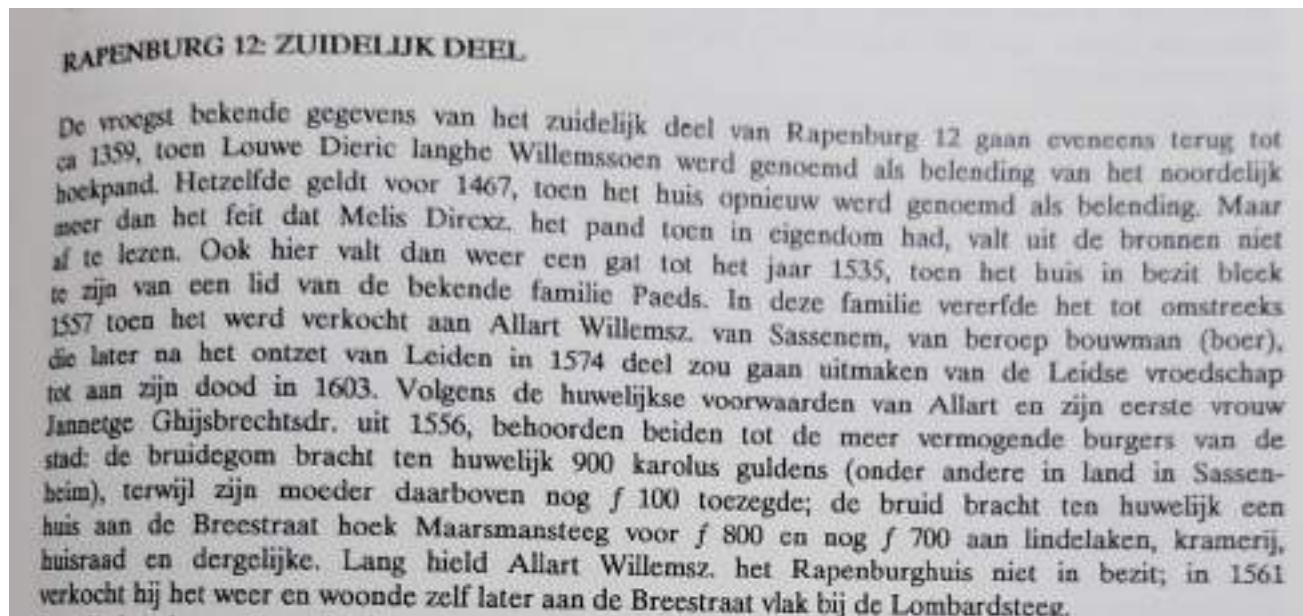
Allert Willemsz (van Sassenhem) wordt vermeld in het kohier van de tiende penning van Sassenheim 1553 "Noch bruyct de voorschreven IJsaack V hont lants van Allert Willems tot Leijden syn broeder voor IIII pond", vermeld in het morgenboek Sassenheim 1564 "Cornelis Jansz Hoechteijling bruijct van Allert Willemsz X hont" "Allaert Willemsz tot Leijden bruijct in eigen II mergen facit III mergen", veertigraad (22-11-1574 tot 28-04-1603) en kerkmeester van de drie verenigde Hoofdkerken (1575 – 1582) in Leiden, op 15-07-1579 gecommiteerde voor het bon Vleeshuis inzake de levering van koperen oortjes enz. ; hij woont vanaf 04-05-1556 tot 14-08-1561 op Maarsmansteeg 25 in het huis genaamd "Den Maersman", dat hij verkoopt aan Mees Jansz, wantsnijder;

Afbeelding van perceel "Den Maersman" Maarsmansteeg 25, hoek Breestraat (Bron: De afbeelding is een uitsnede van een oude prent eind 16^e eeuw van het gebuurte Steinenburg met zicht op de Breestraat richting blauwe steen; Universiteitsbibliotheek Leiden, Collectie Bodel Nijenhuis, p 307, N25; <https://historischleideninkkaart.nl/perceelformulier/?Id=355>)

hij verkoopt op 14-08-1561 het pand Rapenburg 12.2, vorige eigenaar Philips Corstensz, aan Jan Barteel Robbersz; hij woont vanaf 14-08-1561 op de Breestraat 66, vorige eigenaar Adriaen Jansz van Barrevelt, brouwer, dat hij op 07-07-1570 verkoopt aan de meesters van het St.-Catharinagasthuis; hij woont vanaf 07-09-1570 (gekocht van Gerrit IJbrantsz) tot zijn overlijden (in 1603) aan de Breestraat 27 (bon Vleeshuis), dat zijn erfgenamen in 1605 verkopen aan Willem Dircxz 't Jong cruydeniers.

(Bron: "Het Rapenburg. Geschiedenis van een Leidse gracht". Deel IVa, Leiden 1989, Th. H. Lunsingh Scheurleer e.a., Rapenburg 12).

Hij huwt 1^e (huwelijkse voorwaarden Leiden 25-01-1556) Jannetje Gijsbertsdr van Dorp, geboren ca. 1526, dochter van Gijsbrecht Gerritsz van Dorp en Claertje / Claesgen Claesdr (van Baeckenesse); zij geeft op 31-01-1561 een legaat aan het St. Catharinagasthuis; geen kinderen uit dit 1^e huwelijk.

Familiewapen Van Dorp (Bron: <https://www.hogenda.nl/hogenda-familiewapens/?id=7043>)

VAN DORP.

Protestant.

Wapen: *In blauw een gouden rocherschuinbalk beladen met drie roode St. Andrieskruisjes. Helmteeken: een rood St. Andrieskruisje tusschen een goud-blauwe vlucht. Dekkleeden: goud en rood.*

Stamreeks.

I. *Ghijsbrecht Gerrits van Dorp*, † vóór 11 Juli 1534 als zijne weduwe, *Claengen Claesdr.*, hare vier kinderen *Cornelis*, *Claes*, *Pieter* en *Jannetje* hun vadersbewijs bewijst en onder goedkeuring van de ooms der kinderen *Bouwen Gerritsz. van Dorp* en den koopman *Claes Gerritsz. van Dorp*, haar huis aan de Lange Diefsteeg hoek Pieterskerkgracht te Leiden hiervoor verbindt.

II. *Cornelis Ghijsbrechtsz. van Dorp*, koopman, † Leiden kort voor 8 Juni 1575, als *Claes Ghijsbrechtsz. van Dorp*, schepen en veertigraad van Leiden¹⁾, en *Adriaan Dires* voogden worden over *Cornelis* kinderen, tr. *Maria van Sonneveldt Jansdr.*, † ná Oct. 1575.

III. *Bouwen Cornelisz. van Dorp*²⁾, mr. timmerman, is in 1575 meerderjarig, testeert 25 Juni 1630 voor notaris A. Paets te Leiden, tr. (ondertr. Leiden 18 Juni 1575) *Jannetje Pietersdr.*, testeert 8 Juli 1617 voor notaris J. B. Verwey te Leiden, † vóór 25 Juni 1630.

¹⁾ Hij zegelde met een gouden balk in blauw. Zijn neven, die later deel uitmaakten der regeering van Leiden, veerden evenwel het boven beschreven wapen. Dat de leden van het geslacht reeds in 1534 met een geslachtsnaam voorkomt doet vermoeden, dat zij van adellijke herkomst waren.

²⁾ Het is niet onmogelijk dat hij sproot uit een vorig huwelijk zijns vaders, daar deze in 1572 een „doos met stukken toekomstende zijnen kinderen ter weeskamer” brengt. *Maria van Sonneveldt* was toen nog in leven.

NB1. Op 11-07-1534 vadersbewijs van de weduwe Claesgen Claesdr voor de weeskamer van Leiden voor de nagelaten kinderen van Ghijsbrecht Gerritsz van Dorp: "Cornelis, Claes, Pieter en Jannetje, kinderen van wijlen Ghijsbrecht Gerijtsz van Dorp en Claesgen Claesdr. Bij raad en goedduncken van Bouwen Gerijtsz van Dorp en coman Claes Gerijtsz van Dorp omen. Vaderlijke erfenis: 28 ponden groot vlaems. Borg coman Claes Gerijtsz van Dorp. Onderpand: "een hujs ende erve in de Dieffstege opte houck van Sinte Pieters kerckgraft daer Claesgen voirs nu ter tijt in woent belegen an die een zijde die straet metten voirs graft ende an die ander zijde Heijnrick Lambrechtsz backer" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 283B, folio 154 en 154 verso, dd. 11-07-1534; "Grote Bewijzen B", bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

NB2. Claesgen Claesdr is begraven in de St. Pieterskerk, graflijging streek 1 nummer: 10 (Grafboek St. Pieterskerk: 1581 folio: 81). De eigenaar van dit graf is haar zoon Claes Ghijsbrechtsz van Dorp.

Hij huwt 2^e Leiden vóór 19-01-1562 Geertruijt / / Geertge Aerntsdr / Arentsdr, dochter van Aernt (Arent) Jansz en Geertruijt Jansdr, weduwe van Heijndrick Claesdr Cock, die vroegst vermeld is Leiden 23-02-1546, zoon van Claes Cornelisz Cock en Baertgen Heijnricx (kinderen uit het 1^e huwelijk van Geertje Arentsdr: Claes, Aernt / Arent, Maritgen, Baertgen).

Kinderen uit het 2^e huwelijk van Geertje Arentsdr:

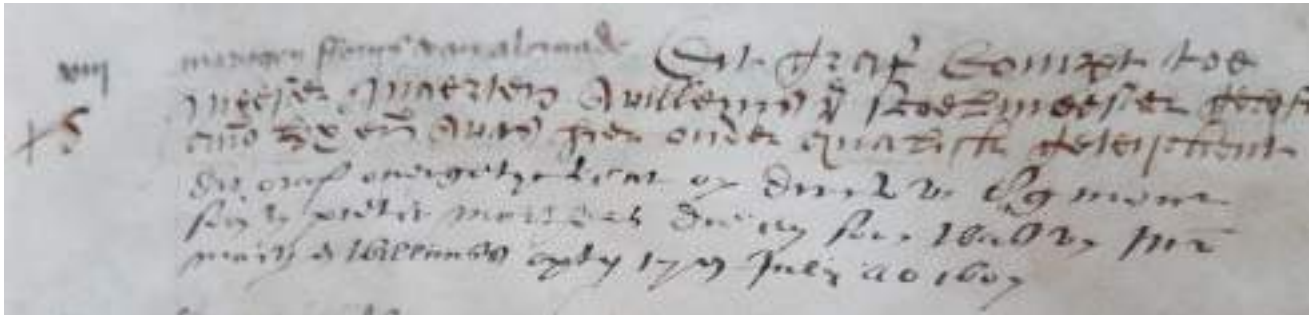
(1) Jannetje Allertsdr, zij ondertrouwt Nederlands Hervormd in Leiden op 12-05-1584 met Dirck Pietersz van Egmont, geboren Leiden 1565, zoon van Pieter Maertensz van Egmont en N. Lenaertsdr, kleinzoon van vaderszijde van schoolmeester Maerten Willemsz (van Egmont) en Marijtge Pietersdr (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 16, akte 11, dd. 27-04-1587; <https://historischleideninkkaart.nl/persoonformulier/?id=1847>, wonende Nieuwstraat 34, bon Kerkvierendeel; 1^e testament (nr. IIIc XXVIII) van Meester Martijn Willemsz, schrijver en Maritgen Pietersdochter op 30-07-1569; 2^e testament (nr. IIIc XXIII) van Meester Maerten Willemsz, schrijver, als weduwnaar van Marijtge Pietersdr op 14-12-1570 met 7 nagelaten kinderen: Pieter, Frans, Jacobmijne, Maritgen, Sara, Belijtgen en Catarina) en van moederszijde van Lenaert Arentsz en Aeltgen Pietersdr, schrijver bij zijn oom (broeder van zijn moeder) notaris Salomon Lenaerts van der Wuert en later notaris publiek in Leiden (beëdigd 4 juni 1584; geen archief bewaard gebleven), secretaris (vanaf 1584) en plaatsvervangend schout van Zoeterwoude (vanaf 18-11-1587), en vanaf 1588 secretaris van het Hoogheemraadschap van Leiden, overleden 1625 (Bronnen: "Historisch Tijdschrift Holland", 26^e jaargang, nr. 2, april 1995, blz. 98 en 99; "Tijdschrift Zuid-Holland", 7^e jaargang, nr. 4, oktober 1961, artikel "Ik leer nog. Herberg aan de Hoge Rijndijk te Zoeterwoude", G.B.H. Uijttenhout, blz. 97; "De morgenboeken van Rijnland", M.H.V. van Amstel-Horák, blz. 267, noot 48; http://resources.huygens.knaw.nl/pdf/Broncommentaren/voorlopig/Broncommentaren_4-235_274.pdf); "Tijdschrift voor Nederlandsche taal-en letterkunde, Volumes 31-33", E. J. Brill, 1912, blz. 189 en 190; "Oud Holland", 24^e jaargang, 1906, blz. 17 t/m 37, "Jan van Hout en zijn proces van iniurie", dr. J. Prinsen J. Lzn.,

Uit dit huwelijk: mr. Maerten van Egmond, advocaat bij het Hof van Holland, geboren ca. 1586, ingeschreven als student rechten aan de Universiteit van Leiden 11-11-1600 ("Martinus ab Egmont", Leidensis, 14 (jaar)), secretaris van de weeskamer in Leiden (Bron: "Alle de wercken van Mr. Pieter Bort ..., begrepen in ses tractaten", 2^e druk, 1702, blz. 446, Google Books), advocaat in Leiden, overleden Brielle 03-09-1648 (hij huwt 1^e ondertrouw Leiden 12-08-1611 Adriana Bom van Cranenburch, begraven Hooglandse kerk Leiden 14-10-1621; hij huwt 2^e Leiden 15-1-1626 Asseltgen Egbertus Lottering; hij huwt 3^e Leiden 18-08-1632 Odilia Bets; uit deze huwelijken resp. 4, 3 en 3 kinderen); Sijburch van Egmond (gehuwd met Olivier van der Werff; uit dit huwelijk Geertruijt van der Werff), Marie van Egmond (gehuwd met Jan Bastijn; uit dit huwelijk Meijnsge Jansdr) en Hadewije van Egmont (ongehuwd).

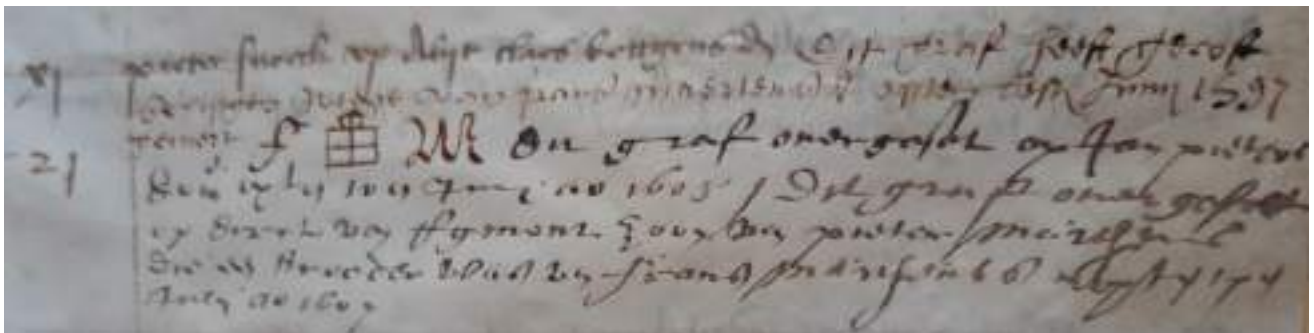

Dirck van Egmont was eigenaar van drie graven in de Hogelandse kerk in Leiden, waarop de naam Egmont en het wapen waren weergegeven, eerder eigendom van zijn grootvader mr. Maerten Willemsz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Nederlands Hervormde Kerkvoogdij Leiden, toegang, Inv. Nr. 761, Grafboek St. Pancraskerk; bewerking: Anthonius van de Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl; met wijzigingen van Jacques Duivenvoorden aan de hand van de originele tekst).

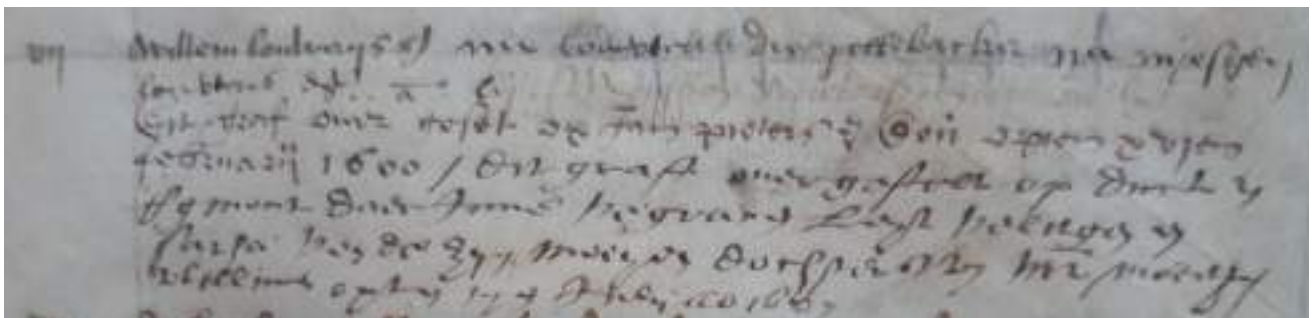
Die derde streeck heeft 11 graven. Folio 25. Nr. 8. Maritgen Florijs van Alcmade. Dit graf compt toe meester Maerten Willemsz scoelmeester gecoft anno LXX ende was hier onder qualick geteijckent. Dit graf overgeteijckent op Dirck van Egmont soon van Pieter Marthens die een soon was van Mr. Martijen Willemsz opten 17e julij anno 1607.

Die vierde streeck heeft 11 graven. Folio 26. Nr. 11. Pieter Snoeck. Up Alijt Claes Bettgensdr. Dit graf heeft gecoft Belijtgen weduwe van Frans Maertenz., opten lesten junij 1597, gemerct [merk]. Dit graf overgeset op Jan Pietersz. Dou, upten 10e junij anno 1605. Dit graf overgeset op Dirck van Egmont zoon van Pieter Mairthens die een broeder was van Frans Mairthens, opten 10e julij anno 1607.

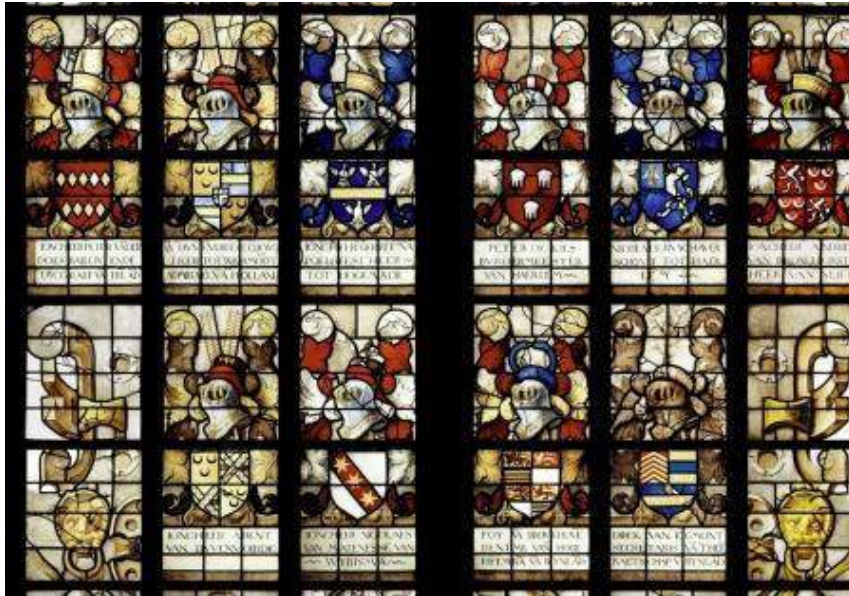

Die seste streeck heeft 11 graven. Folio 28. Nr. 7. Willem Louwerijsz. Nu Louweris die pottebacker. Nu Nijesgen Louwerisdr, anno '52. Meijnsge Woutersdochter, anno '60. Dit graf overgeset op Jan Pietersz Dou, opten XVIe februarij 1600. Dit graf overgeset op Dirck van Egmont, daerinne te graven leijt Nelitgen en Sarha beide zijn moeijen dochters van Mr. Maerthen Willems, opten XIe julij anno 1607.

Op 30-07-1624 stelden Dirck van Egmond en Jannetgen Allertsdr van Heemskerck hun testament op de langstlevende op voor notaris Ewout Hendricxz Craen in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 145, akte 154, dd. 30-07-1624).

Zijn familiewapen maakt onderdeel uit van glas IV van de heemraden van Rijnland in de Sint Janskerk in Gouda (Bron: "Uytlegginge van de wijd-beroemde en vermaerde glazen, binnen de Sint Janskerck tot Gouda", Johannes Endenburg, Gouda, dd. 01-03-1702, blz. B4).

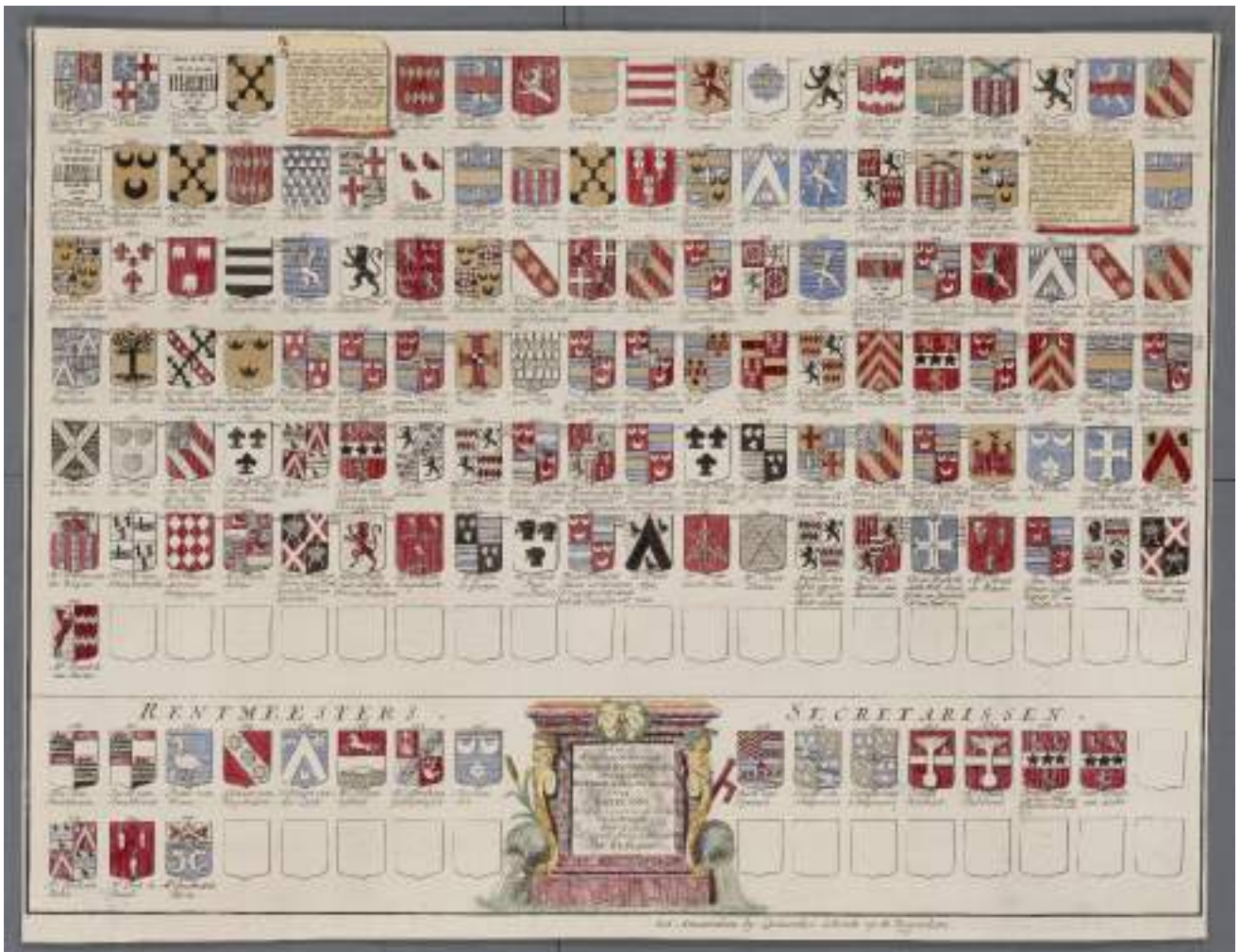

Rechtsonder het familiewapen van Dirk van Egmond, secretaris van Rijnland, op het gebrandschilderde raam in de Sint Janskerk in Gouda. "Rijnland gaf aan het eind van de zestiende eeuw Adriaen Gerritsz de Vrije opdracht het glas te maken. Het glas toont de wapens van de dijkgraaf, de zeven hoogheemraden, de rentmeester en de secretaris. Daarnaast de Hollandse leeuw en de adelaar, het veronderstelde wapen van Willem II. Deze adelaar, maar dan dubbelkoppig, zou later het wapen van Rijnland worden. Het raam werd geschonken in 1594 ter ere van de nagedachtenis aan (graaf) Willem II"

(https://web.archive.org/web/20140504223606/http://www.rijnland.net/rijnland_0/erfgoed_0/uitgelicht_0/virtuele_map/goudse_glazen).

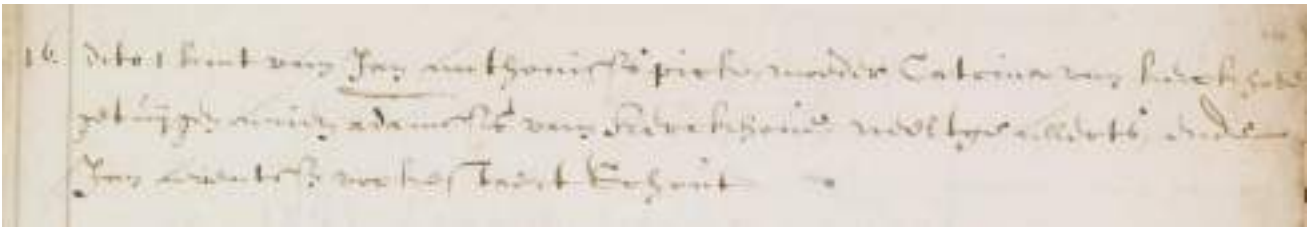
Het familiewapen van secretaris van Rijnland Dirk van Egmond (1588) is ook te vinden rechtsonder op het "Wapenblad met de familiewapens van dijkgraven en hoogbaljuwen, hoogheemraden, rentmeesters en secretarissen van Rijnland" (Bron: Hoogheemraadschap van Rijnland, PRT-0202, Datering: z.j. [18de eeuw, Vervaardiger: Jan Reeland, Uitgever: Gerrit Horsman; Leonardus Schenk):

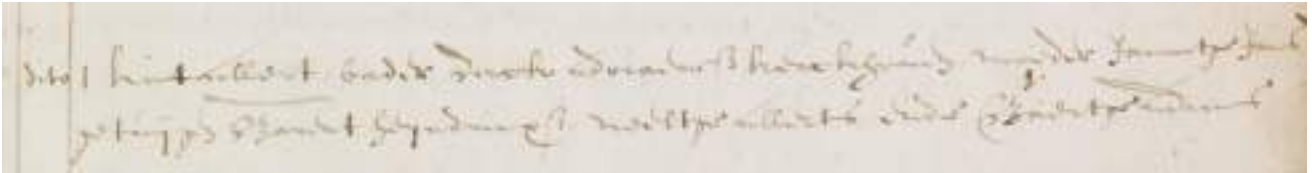

Detail wapenblad Rijnland met familiewapen secretaris van Rijnland Dirk van Egmond 1588

(2) Neeltgen Allertsdr, zij ondertrouwt Nederlands Hervormd in Leiden op 27-05-1592 met Adriaen Adamsz, geboren in Pijnacker; op 16-05-1615 verschijnen Neeltge Allerts en Arien Adamsz van Kerckhoven als getuigen bij een doop in Delft van een kind van Jan Anthonisz Pick en Catrina van Kerckhoven. Andere getuige is schout Jan Arientsz Vockstaert (Bron: Stadsarchief Delft, DTB Dopen, Inv. Nr. 14.54, folio 89).

Op 13-08-1623 verschijnt Neeltge Allerts met Baertge Adams als getuigen bij de doop in Delft van Allert, zoon van Dirck Adriaensz Kerckhoven (haar zwager) en Jannitge Jans (Bron: Stadsarchief Delft, DTB Dopen, Inv. Nr. 14.54, folio 129).

Adriaen Adamsz van Kerckhoven was van 15-10-1602 tot 01-05-1636 (als opvolger van zijn vader) penningmeester van de West- en Oostambachten van het Hoogheemraadschap van Delfland; hij was tevens notaris in Delft (Bron: "Het Hoogheemraadschap van Delfland in de middeleeuwen, 1289-1589", C. Postma, blz. 134). Hij overleed in 1644. Zijn ouders waren Adam Dircxsz van Kerckhoven (in zijn leven schout en secretaris tot Pijnacker en eerste penningmeester 1589 van de Oostambachten van het hoogheemraadschap van Delfland, bekleedde dit ambt tot 1602 en werd toen opgevolgd door zijn zoon Adriaen) en Jannitgen Adriaensdr van Polanen. Neeltge Allertsdr overleed in 1634. Jan Arentsz Vockestaert, overleden Delft 18-04-1629, (wonend op de Koornmarkt in Delft; van 1625-1629 bewoner van Oude Delft 171; https://www.achterdegevelsvandelft.nl/huizen/Oude%20Delft%20171_files/bronnen-OD171.pdf) trouwde als weduwnaar op 16-10-1616 in Delft met Baertgen Adams (zonder achternaam), overleden Delft 12-03-1662, weduwe (1^e huwelijk Delft 14-09-1603) van Dirck Jansz Graswinckel, brouwer in de Drie Halve Manen in Delft, overleden ca. 1616, zoon van Jan Jansz Graswinckel en Maritje van Scheveningen. Baertgen Adams is een zuster van Adriaen Adamsz Kerckhoven (Bron: Cees van Gent, via www.stamboomforum.nl); (Bron: Stamreeks Vockestaert, H.M. Morien en H.K.Nagtegaal; <https://www.nagtegaal.org/wp-content/uploads/2014/08/watermarked-Vockestaert-Stamreeks-19-8-2014.pdf>); (Bron: Genealogie Meeldijk: <https://www.genealogieonline.nl/genealogie-meeldijk/I61538.php>); (Bron: "Geschiedenis van het hoogheemraadschap Delfland", Dolk, Th.F.J.A., 1939, diverse blz.; www.delpher.nl); (Bron: De Nederlandsche Leeuw 1913, kolom 201; <https://www.knggw.nl/wp-content/leeuw/1913-109-226.pdf>); (Bron: "Geschiedenis van een Delfts brouwers- en regentengeslacht", Graswinckel, jonkheer dr. D.P.M., 1956, uitgeverij Martinus Nijhoff, 's-Gravenhage, blz. 44, 49 en 344).

(3) Willem Allertsz, op 19-10-1619 betrokken bij een buurtkwestie op de Sonneveltsteeg in Leiden;

(4) Jan Allertsz, geboren ca. 1562, op 06-11-1584 vermeld als schrijver en getuige bij een akte voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert;

(5) Meijnsngen Allertsdr, op 14-04-1593 met haar broer Heijndrick van Heemkerck en met Salomon van der Wuert, notaris, zijn oom, getuige bij de ondertrouw van Leonardt Cornelisz Stoter en Cornelia Pietersdr, jongedochter van Haarlem; Meijnsngen Allertsdr was getuige voor de bruid);

(6) Henric / Heijndrick Allertsz / Henric / Henrick / Hendrick van Heemskerck, geboren ca. 1572 (op 01-02-1600 oud omtrent 28 jaar); op 05-05-1595 schutter in het rot van Jan Dz. Stein; op 01-09-1595 getuige als bekende van de bruidegom Yzaack Dircxz Troost bij een huwelijk (ondertrouw) in Leiden; op 21-05-1596 is Henrick van Heemskerck beëdigd als notaris voor het Hof van Holland in 's-Gravenhage op voordracht van het stadsbestuur van Leiden; hij woont op de Bredestraat; op 19-11-1606 vermeld als procureur van de stedelijke Vierschaar; op 05-06-1610 koopt hij voor 50% een huis op de overwulfde Volregracht van de erfgenamen van Jan van Hout, secretaris van Leiden, en verkoopt het in 1611; Henrick van Heemskerck is overleden tussen 02-04-1618 en 23-11-1618; hij ondertrouwt Nederlands Hervormd in Leiden op 26-01-1596 met Maria / Marijtte Sirjans / Sergeant, geboren in Antwerpen, dochter van Mayken Sirjans (getuige bij het huwelijk van haar dochter), overleden vóór 13-11-1636; Jeroen Gerritsz is de getuige van de bruidegom, zijn zwager, gehuwd met Baertge Heijndricksdr (dochter van Geertge Arentsdr uit haar eerste huwelijk);

Kinderen uit dit huwelijk:

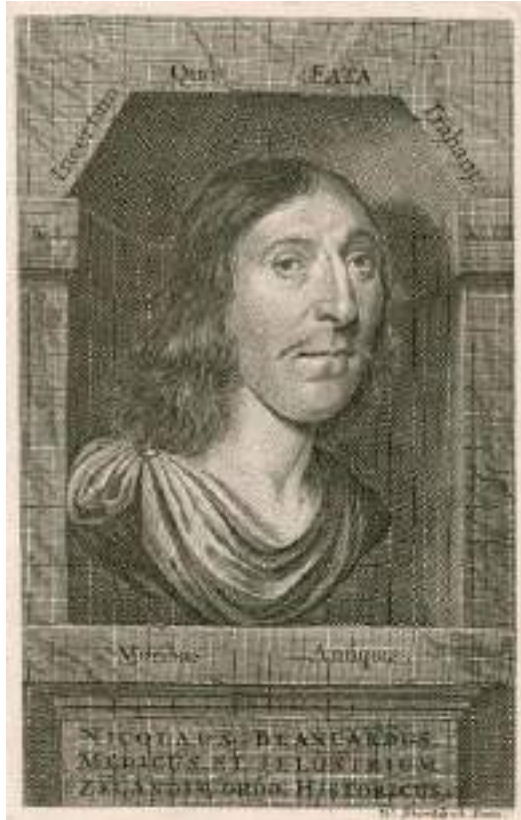
(A) Catharina, wonend in de Breestraat, op 13-11-1636 mede namens de erfgenamen van Maria Serjans, haar moeder, beleend met een leen in Leiden van de Grafelijke lenen in Rijnland "huizing en erf aan de Overwulfde Voldersgracht, strekkend voor van de Voldersgracht tot achter aan Hendrik Daamsz, peltier"; vermeld Lisse 19-10-1637 bij de verkoop door de erfgenamen van Maria Serjants hun moeder, grootmoeder en schoonmoeder aan Achias Dammisz een huis en erf gelegen in het vierkant van het Dorp door Achias voor deze van zaliger Jacob van Heemskerck gekocht;

(B) Anna, overleden kort vóór 08-12-1649, gehuwd (ondertrouw Leiden 20-03-1624) Leiden 19-04-1624 met jonkheer Steven Blanckaert, jongeman van Wijck, geboren Heusden 1597, ingeschreven als student (L) van de universiteit van Leiden 16-09-1611, oud 14 jaar, vermeld bij zijn ondertrouw op 20-03-1624 als "Stephanus Blanchart" student in de rechten in Leiden, schout van Heusden, overleden Leiden 07-01-1625, begraven in de Sint Pancraskerk op het Hoge Koor, zoon van jonkheer Nicolaas Blanckaert, rentmeester van de geestelijke goederen in het kwartier van Heusden, drossaard van stad en land van Heusden; uit dit huwelijk Nicolaes Blanckaert, geboren Leiden 27-12-1624, overleden Franeker 15-05-1703, historicus en geneesheer, hoogleraar aan de Illustre school te Middelburg 03-09-1650, hoogleraar aan de hogeschool van Franeker 27-11-1669. "Als elf dagen na zijn geboorte zijn vader, Steven Blanckaert, sterft en twaalf jaar later zijn moeder, Anna van Heemskerck, komt zijn opvoeding te staan onder toezicht van zijn voogden Willem Sergeant of Serjanssen en Joannes van Leeuwen, beiden schepenen van Leiden". (Bron: https://encyclopedievanzeeland.nl/Nicolaas_Blanckaert; W.M.C. Regt. Het geslacht van professor Blancardus: De Navorscher. 1905, 55, 96-113.).

Nicolaes
Stijgenius Blanchaert Jacop van Heemskerck
Anna van Heemskerck Maria Serjan's.

Doop Nicolaes Blanckaert Leiden 27-12-1624 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Dopen Pieterskerk, archiefnummer 1004, Dopen NH Pieterskerk, Inv. Nr. 221).

Kopergravure Nicolaus Blancardus (Bron: https://encyclopedievanzeeland.nl/Nicolaas_Blanckaert; Nicolaas Blanckaert, kopergravure door W. Eversdijck, ca. 1668, collectie KZGW, ZI IV, 0234)

(C) Hendrik van Heemskerck de jonge, notaris, vermeld Leiden 23-11-1618, begraven Leiden 18-11-1624, wonende in de Ketelboetersteeg, gehuwd te Delft (ondertrouw 15-01-1623) met Sara (Catarina) Jansdr de Roij, dochter van Jan Jansz de Roij, schrijnwerker, poorter van Leiden 07-02-1597 (herkomst Utrecht) en Barbertgen Sijmonsdr / IJsbrantsdr, geboren te Eeckeloo Vlaendere (zij testeerden op 09-01-1643 voor notaris Maerten Tersijden; Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 573, akte 26); uit dit huwelijk: Annetgen (Anna), geboren 1623 (oud 13 jaar op 28-04-1636), benoemd op 09-01-1643 tot erfgenaam van haar grootouders Jan Jansz de Roij en Barbertgen Sijmonsdr. Zij huwt wonende te Salomonstraet (ondertrouw Leiden 20-05-1647) Thomas Davids van den Eede (timmerman) geboren te 's Gravenhage, wonende te Noorteynde. Getuige voor de bruid is Barbertgen Simontsdr haar grootmoeder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB LeidenTrouwden, NH Ondertrouw N. juni 1642 - juli 1647., archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 13, blad N - 269v).

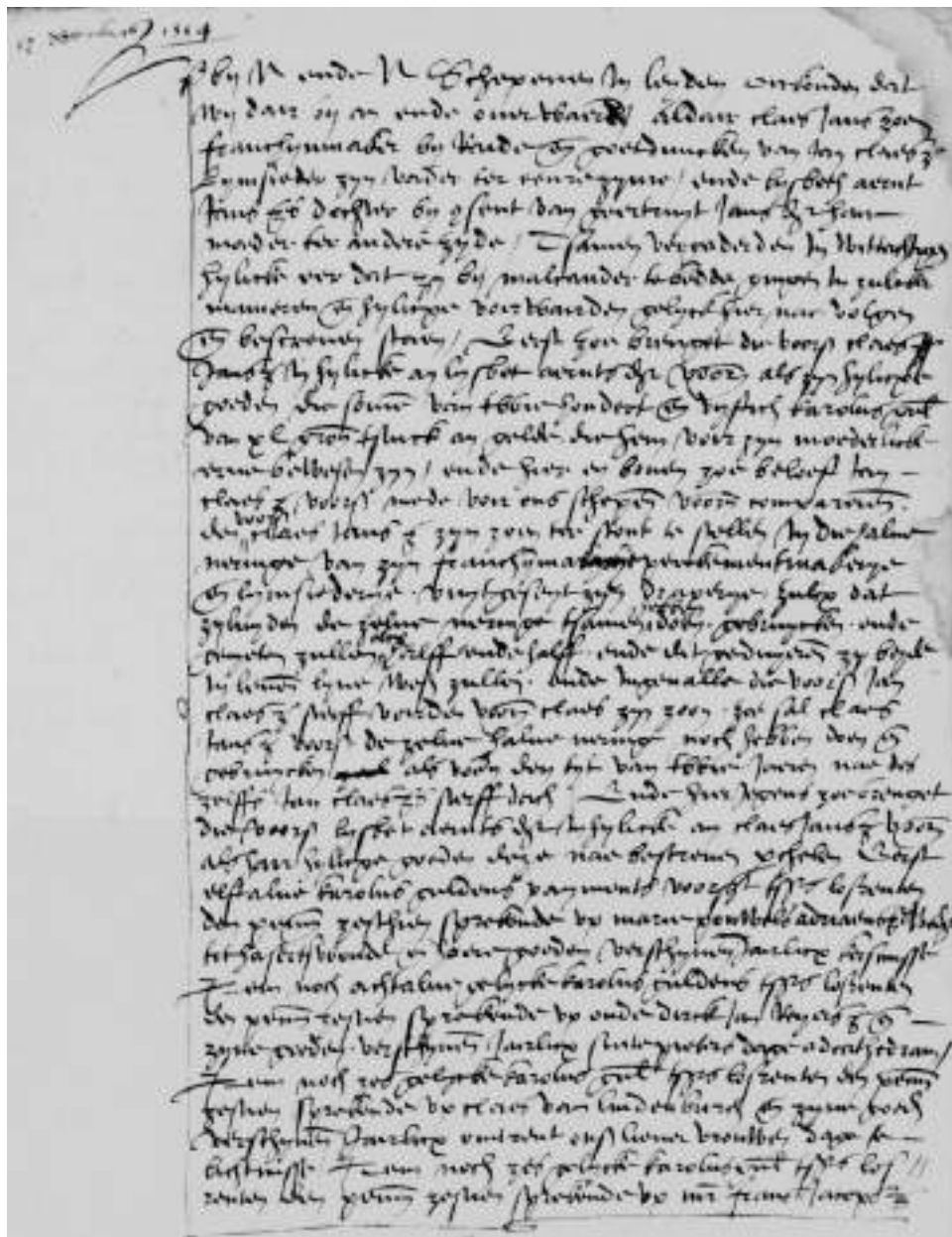
(D) Willem van Heemskerck, schilder, overleden Leiden vóór 28-04-1636; hij trouwt voor het gerecht van Leiden op 12-02-1628 Margaretha de Bellone / Bellona, geboren te Brussel, wonend op de Breesstraat: uit dit huwelijk kinderen.

(E) Jacob van Heemskerck, notaris; hij is op 12-02-1628 getuige bij het huwelijk van zijn broer Willem van Heemskerck; beëdigd als notaris op 21-02-1628; hij huwt (ondertrouw te Leiden 13-06-1629) Lysbeth van der Wyellen (Wielen), geboren te Leiden; eigenaar van een huis en erf gelegen in het vierkant van het dorp Lisse; hij is overleden vóór 19-10-1637.

(7) Jacob Allertsz, op 04-02-1598 veroordeeld wegens straatschenderijen; hij ondertrouwt in Leiden Nederlands Hervormd 25-01-1603 als apotheker met Annitgen Jacobs, geboren te Alkmaar, wonende te Leiden. Jannetgen Jacobsdr huwt 2^e (ondertrouw Leiden 21-01-1611) als weduwe van Jacob van Heemskerck met Adriaen van den Berch geboren te Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, NH Ondertrouw G. april 1608 - januari 1614., toegang 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), Inv. Nr. 7, blad G - 128v).

NB1. Geertge Arentsdr is de zuster van Lijsbeth Arentsdr; Lijsbeth Arentsdr trouwt onder huwelijkse voorwaarden met Claes Jansz Brant (Brandt), zoon van Jan Claesz Brant, lijnzieder, franchijnmaker, "perckmentmaker" / perkamentmaker en drapenier) en Dirckgen Bouwensdr. Claes Jansz (Brant / Brandt) is franchijnmaker, lijnzieder en vanaf 1572 veertigraad van Leiden: "Aernt Jansz.dr. (Lijsbet) en Claes Jansz., franchijnmaecker, 17 december 1554; Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76 B, Huwelijkse Voorwaarden, nr. 231, fol. 53v").

Jan Claesz Brant, lijnzieder, wordt vermeld in het archief van de Weeskamer van Leiden op 08-01-1550 als weduwnaar van Dirckgen Bouwensdochter voor de minderjarige weeskinderen uit hun huwelijk Claes, Agniese en Geertruijt. Hij woont in Marendorp bij de Zijlpoort met aan de ene zijde Quirijn Dircxz brouwer en aan de andere zijde Wijnert Jansz drapier. Voogden van moederszijde voor de weeskinderen zijn Vranck Bouwensz en Claes Bouwensz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer, toegang 0518, Inv. Nr. 283B, f. 284; "Grote Bewijzen B", bewerkt door H.J. van der Waag, www.hogenda.nl; Index Weeskamerregisters letters A-C, www.erfgoedleiden.nl).

NB2. Heijndrick Claesdr Cock is een zoon van Claes Cornelisz Cock: "Cornelis Claesz met Claes Cornelisz Cock, zijn vader, Willemte Oetziersdr, Jan Dircksz houtcopers weduwe, zijn oude moeder, Heynrick Claesz, zijn broeder" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B, Huwelijksvoorwaarden, dd. 23-02-1546).

NB3. Heynrick Claesz Cock wordt vermeld met Claes Cornelisz Cock en Gherryt Jansz den Deen, scheepmaker in de Kenningboeken van Leiden op 25-12-1553 en 07-03-1554.

NB4. Claes Cornelisz Cock is vleeshouder (slager) in Leiden, vermeld 29-05-1545 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Schepenbank (Oud Rechterlijk Archief), nummer toegang 0508, Inv. Nr. 42+19, Wedboek 1544-1545; <https://rkd.nl/nl/explore/excerpts/752468>); vermeld in 1539 als slager en leverancier van vellen met wol aan slager Luyt Roelofs in Leiderdorp "dat men die zelve wolle wel soude mogen mengen onder de wolle, daer men of maect Leytsche laeckenen ende dat die waerdeyns dat niet en souden connen bemercken" (Bron: "Het dorp: wie weet nog hoe het was? Ondernemende plattelanders vertellen over hun leven, ca. 1540", Working paper November 2014, Jaco Zuiderduijn; "De order op de buitennering van 1531", E.C.G. Brünner, Utrecht 1918, nr. 18; "Een zestiende-eeuwsche enquête naar de buitenneringen rondom de stad Leiden", Medegedeeld door Mr. N.W. Posthumus, Bijdragen en Mededeelingen van het Historisch Genootschap, Deel 33(1912); https://www.dbnl.org/tekst/bij005191201_01/bij005191201_01_0006.php).

NB5. Op 04-12-1548 verschijnen de door het gerecht van Leiden aangestelde curatoren van de onmondige en mondige kinderen inzake de nagelaten goederen van "Claes Cornelisz Cock zaliger, Baertgen Heijnricx dochter zijn huysvrouw hoer moeder ende Willemtgen Oudtziers dochter, Jan Dircxz houtcopers weduwe, haer oude moeder" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501, Inv. Nr. 775, regest 1751; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhon: Leidse charters van de secretarie betreffende Zoeterwoude en Stompwijk; www.hogenda.nl).

NB6. Een andere Maria Sirjans (Serjans / Serjants / Sir Janssens), dochter van Henric Sirians van Cleijnpoelgheest en Susanna Ouseels (beiden wonende in Koudekerk, vanaf 1628 in Leiden; andere kinderen: Henric junior en Catharijna) huwt (ondertrouw Nederlands Hervormd in Leiden op 19-10-1616) Pieter Ouseel / Ouzeel, geboren te Belle (Vlaanderen), ingeschreven als poorter van Leiden 10-10-1616 (met borg van Henrick Sirjanssen mede koopman in Leiden), wolkoopman te Leiden, overleden vóór 19-12-1635, kinderen uit dit huwelijk: Maria, op 19-12-1635 oud 18 jaar en Pieter, op 19-12-1635 16 jaar, eigenaar vanaf 10-03-1650 bij overdracht door Jan van Berendrecht Jansz de oude, wonend op 't Zijs, van huis, hofstede, boomgaard en 20 morgen land, genaamd 't Zijs, gelegen buiten Leiden in Zoeterwoude, een Grafelijk leen in Rijnland (Bron: Nationaal Archief, LRK 151 c. Nd.-Holland fol. 32).

NB7. Claes Jansz Brant (Brandt), zwager van Allert Willemsz, was franchijnmaker, witmaker, lijnzieder en sinds november 1572 tot 14-10-1574 als "onvervalste rooms-katholiek" veertigraad van Leiden (Bron: "Geringde buffels en heren van stand: het patriciaat van Leiden, 1574-1700", D. J. Noordam, 1994, Uitgeverij Verloren, Hilversum, blz. 28). Hij woonde op de Hooigracht. Hij was op 02-02-1573 40 jaar oud (Bron: "Nalezing, aantekeningen en bijlagen op Leidens beleg en ontzet", dr. Johannes Vloten, Leiden, 1867, blz. 12). Hij was betrokken bij het verraad van de stad Leiden aan de vijand in 1573 en verhoord wegens

verstandhouding met de vijand (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie Archief, Inv. Nr. 1336, Stukken betreffende het geding tegen Lenaer Symonszoon Dou, Jacob Thomasz., brouwer, en Claes Jansz. Brandt, wegens verstandhouding met de vijand. Regest 2054: De prins ontslaat Jacob Thomasz., brouwer, Claes Jansz. Brandt en Lenaert Simonsz. Doude uit de voorlopige hechtenis tegen een borgtocht van 3000 gulden per hoofd, waarvan 600 gulden per hoofd te storten bij het Gerecht te Leyden. 1573 maart 16. Inv.nr. 1336; regest 2055: G. Hogendorp en F. Verhorst geven als rechtskundig advies dat de vroedschappen Jacob Lambrechtsz. En Claes Janszoen Brant, die met Lenaert Symonszoen Dou vervolgd werden wegens correspondentie met de vijand, doch uit de voorlopige hechtenis zijn ontslagen, hangende het geding niet toegelaten moeten worden tot de vroedschap. (na 1573 maart 16). In Inv.nr. 1336; regest 2056: Schepenen van Leyden machtigen de schout Jacob Thomasz. en Claes Jansz. Brant uit de voorlopige hechtenis te ontslaan, nadat Cornelis Gerrit Egbertsz. c.s. beloofd hebben om, in plaats van de borgtocht, wekelijks een brouwsel bier van minstens 80 ton te leveren. 1573 maart 17. In Inv.nr. 1336.).

Familiewapen van Claes Jansz Brant als veertigraad van Leiden (Bron: Persoonsformulier "Historisch Leiden in Kaart" Claes Jansz Brant: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?!d=802>

Bron: Persoonsformulier Historisch Leiden in Kaart Cornelis Willemz, schout van Sassenheim: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?!d=7571> Bron: Persoonsformulier Historisch Leiden in Kaart Allert Willemsz: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?!d=41> Bron: Persoonsformulier Historisch Leiden in Kaart Geertje Arentsdr: <https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?!d=1800>

an allert Moillend z' Boorn als Jan Elyker vordien
Die sone van dyffgen, fondert Carolus gulden payt
voert. als acht fondert die voer Carolus gulden lan
en lant van vuer vordien ande brude straat byde blaten
mit byden foudt vande maw smen syge dan Jannetgh
voorn ut ter tot hinc Noont, ende zuden fondert gulden
Carolus gulden an Noort als linder lant, ramme of
remme lant, zaat in buoel / Dies zint subbilyge
vordien in Noort zaat dat allert Moillend z' of
Jannetgh of by vordien de voer vordien van sijn linden
of linder vordien zondert linden vordien vordien vordien
by maltranden vordien argher te lant, Soe zal die
Langste linden in sijn linden van sijn linden, nar sijn of
sate vordien alle afulde vordien als die langste linden in
sijn linden vordien of linder vordien vordien in die die
Langste linden vordien sate sijn linden van sijn of sate
zyde voer vordien in die vordien zyn / Dan vordien die
vordien of linder vordien vordien vordien vordien alle afulde
vordien als die sate of linder in sijn linden vordien linden
vordien zal vordien. ende die die vordien of linder vordien
sate sijn linden van sijn of sate zyde by vordien in die
vordien vordien vordien vordien vordien linden alle afulde
voer quam te sate vordien vordien vordien vordien linden
vordien vordien vordien vordien vordien by sate vordien argher sijn
te lant, als vordien vordien te Soe zal Jannetgh voer
in dat vordien in sate in vordien vordien in vordien vordien
die voer allert Moillend z' vordien vordien vordien vordien sate
vordien Die sone van die vordien Carolus gulden payt
voert / Ende vordien die vordien vordien of vordien vordien
vordien dat zal vordien vordien in sate vordien vordien sate
vordien vordien dat allert Moillend z' voer of sate vordien
vordien alle afulde vordien nar sijn vordien vordien alle afulde
vordien vordien vordien vordien vordien vordien vordien vordien
als tot sate vordien vordien / Dan vordien Jannetgh
voer of sate vordien vordien vordien vordien vordien vordien
sate vordien vordien vordien vordien vordien vordien vordien
sate vordien vordien vordien vordien vordien vordien vordien
vordien als tot sate vordien vordien vordien / Moer zint sate

Huis "De Maersman" bij de blauwe steen op de hoek van de Breestraat en de Maersmansteeg bij de letters "bla" (Bron: "Lugdunum Batavorum. Leyden in Holland", detail van de kaart van Lodovico Guicciardini, 1581, Erfgoed Leiden en Omstreken, Beeldbank, signatuur PV 325.2)

Hoek Breestraat – Maarsmansteeg en blauwe steen (foto's: Jacques Duivenvoorden, dd. 13-10-2020)

NB1. Claes Ghijsbrechtsz / Ghijsbrechtsz van Dorp, kramer, lakenverkoper en goudsmid is van 1573 tot 1595 veertigraad in het stadsbestuur van Leiden en schepen van 1574 tot 1595 (J.J. Orlers, blz. 596). Hij is gehuwd met Catrijn Sijmon Pietersdr (huwelijksvoorwaarden in Leiden op 21-09-1550 met goeddunken van Anthonis Adriaensz, als man en voogd van Claesgen Claesdr, de moeder van de bruidegom; de bruid met goeddunken van Grietgen Garbrantsdr, haar moeder, Jacob Garbrantsz en oude Mees Garbrantsz, haar omen; vermeld wordt dat de bruidegom broers en een zuster heeft) Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B 2-2, folio 51v). Op 13-01-1552 koopt Claes Ghijsbrechtsz "zijdelacivercoper" van Coman Baernt Huygensz voor 1600 Karolusguldens "een huys ende erve gelegen in de Maersmanstege mit al dat nagelvast ende aertvast daerinne is, naevolgende 't recht deser stede", belend: ene zijde: Geryt Cornelisz, backer in De Pot, andere zijde: Quyrin Jansz, jolierder, achter: in een slopsteechgen, met voorafgaande waarbrieven 11-09-1545, 05-10-1546 en 07-02-1750 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 73, Inbrengeboek, f. 73; "De klapper op het inbrengeboek 1540 – 1569", P.J.M. de Baar en drs. P.W.C. van Kessel, december 1987;). Claesgen Claesdr hertrouwde na het overlijden ca. 1533 van Ghijsbert Gerritsz (van Dorp) met Anthonis Adriaensz en woonde in 1534 in een huis plus erf in de Diefsteeg, op de hoek van de St. Pieterskerkgraft (Bron: Stamboom De Moet, Frans de Moet, www.genealogieonline.nl/stamboom-de-moet).

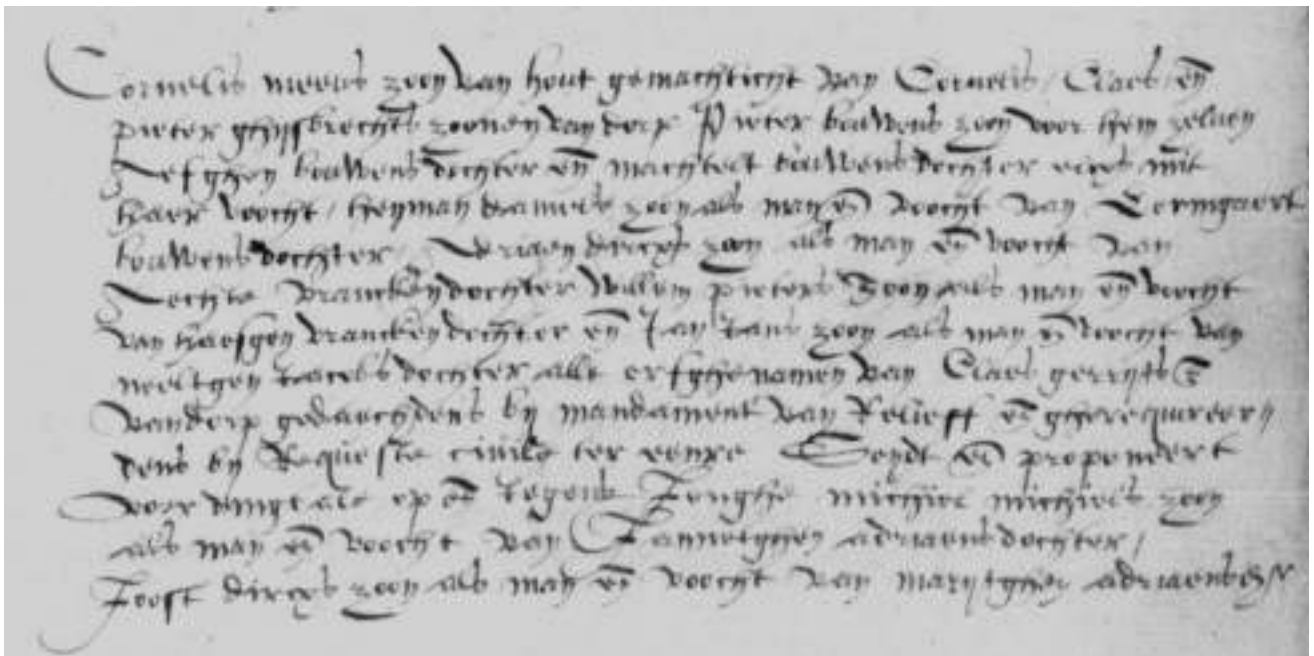

NB2. Stamboom van de familie Van Dorp: <https://www.mijnstambomen.nl/leiden/dorp.htm>

NB3. De broeders van Jannetgen Ghijsbertsdr van Dorp, met name Pieter Ghijsberts van Dorp, worden vermeld met hun moeder Claesgen Claesdr als erfgenamen van hun oom Claes Gerritsz van Dorp, die gehuwd was met Rijclant Claesdr (overleden 1544), zuster van Claesgen Claesdr en van Adriaen Claesz van Baeckenesse, coman (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk archief Leiden, Inv. Nr. 41, Kenningboeken 1553 – 1580, Eerste stuk 1570 – 1580, nr. 69d, dd. 08-04-1572, bewerking C.W. Delforterie).

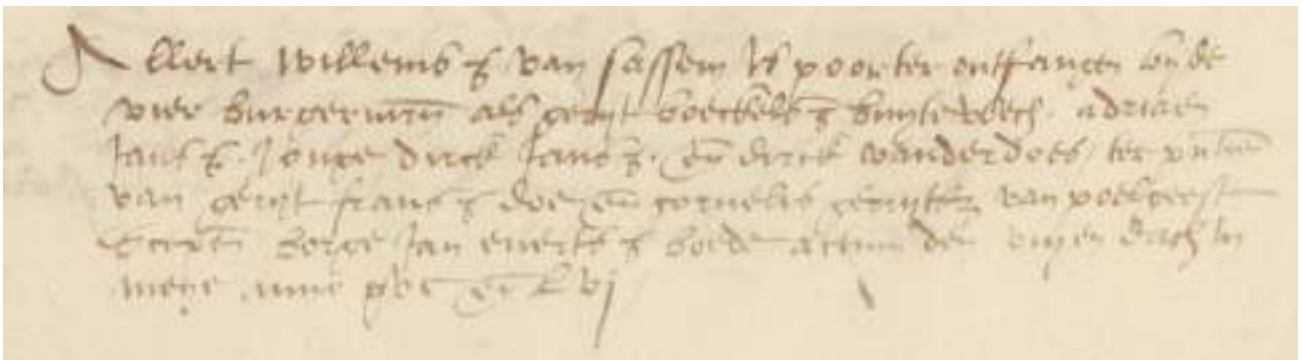
Claesgen Claesdr, Adriaen Claesz van Baeckenesse, coman, en Rijclant Claesdr (+1544), gehuwd met Claes Gerrytsz van Dorp, broer en zusters; Adriaen had de volgende kinderen: Rijclant Adriaensdr, gehuwd met Claes Dircxz, wonende in Den Hage; Maertgen Adriaensdr, gehuwd met Joost Dircxz; Jannetgen Adriaensdr, gehuwd met jonge Michiel Michielsz, schipper; en Cornelis Adriaensz (+).

Kleinkinderen en erfgenamen van Claes Gerritsz van Dorp zijn: 1. Cornelis Ghijsbrechtsz van Dorp; 2. Claes Ghijsbrechtsz van Dorp; 3. Pieter Ghijsbrechtsz van Dorp; 4. Pieter Bouwensz; 5. Aefghen Bouwensdr; 6. Machtelt Bouwensdr; 7. Eermgaert Bouwensdr x Heyman Danielsz; 8. Aechte Vranckendr x Adriaen Dircxsz, scheepmaecker; 9. Haesgen Vranckendr x Willem Pietersz; 10. Neeltgen Jacobsdr x Jan Jansz, koornmeter.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 41 O-O, folio 86 e.v., dd. 08-04-1572)

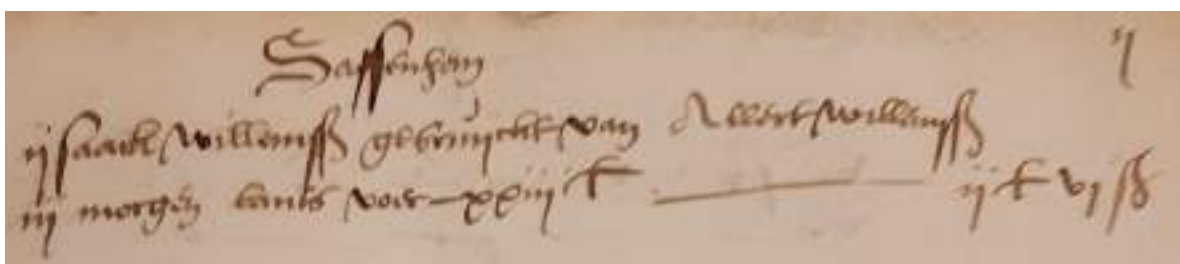
NB4. Het echtpaar Allert Willemsz en Jannetgen Ghijsbertsdr van Dorp en hun bruidsschat worden vermeld in “Women, production, and patriarchy in late medieval cities”, Martha C. Howell, The University of Chicago Press, 1986, blz. 221; eveneens in “Men in government: The Patriciate of Leiden, 1550-1600”, Sterling André Lamet, University of Massachusetts Amherst, 1979, blz. 210 / 211.

“Allert willemsz van sassem is poorter ontfangen bijde vier burgemeesteren als gerijt boeckelsz buitewech adieans jansz jonge dirck jansz ende dirck vander does / ter executie van gerijt fransz doe ende cornelis gerijtsz van poelgeest scepenen borge jan evertsz boede actum den VIIIen dach in meije anno XVc ende LVI”

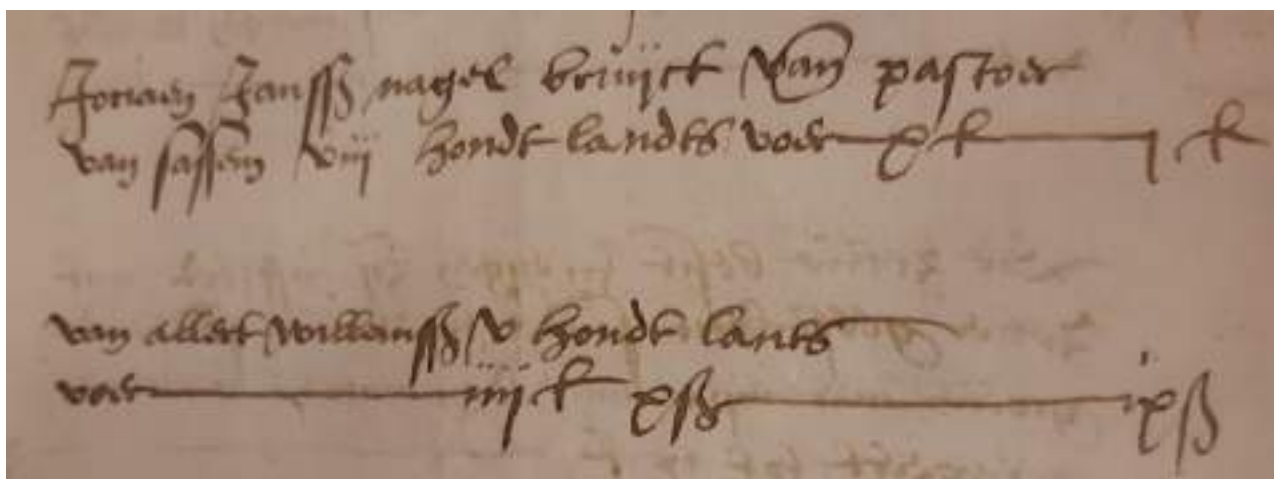
Inschrijving van Allert Willemsz van Sassem in het poorterboek van Leiden op 08-05-1556 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501, Inv. Nr. 22, f. 44 verso)

In het Kohier van de Tiende Penning van Sassenheim uit 1557 wordt Allert Willemsz in Leiden vermeld:

“Ijsaack Willemsz gebruijckt van Allert Willemsz III morgen lants voer XXIII pond (10^e penning) II pond VI st

(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv .Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557, f. 2; bewerking Jacques Duivenvoorden).

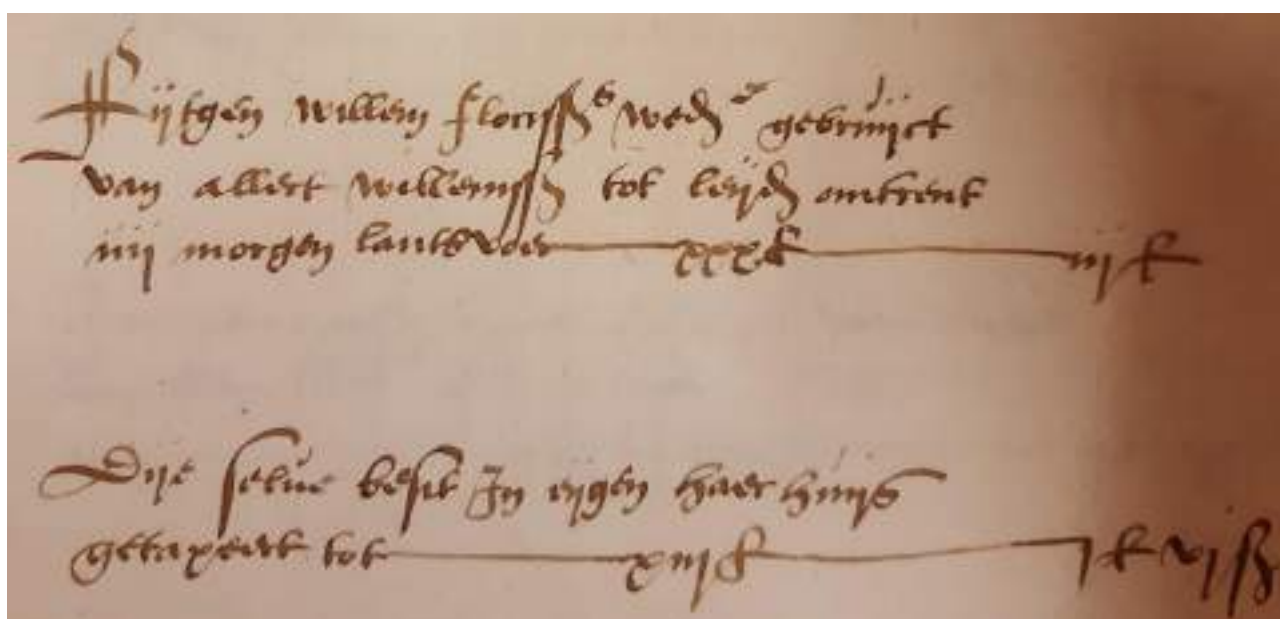

Joriaen Jansz Nagel bruijct van pastor
van sassenheim van hondt lants voer xl xl

van allert Willemsz V hondt lants
voer xl xl xl

“Joriaen Jansz Nagel bruijct van Allert Willemsz V hondt lants voer IIII pond X stuijvers (10^e penning) IX stuijvers”

(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv .Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557; bewerking Jacques Duivenvoorden).

Fijtgen Willem florisz wed^e gebruijct
van allert Willemsz tot leijden omtrent
nij morgen lants voer xxx xl

Dije selve besit in eijgen haer huys
getaxeert tot xl xl xl

“Fijtgen willem florisz weduwe gebruijct van allert willemsz tot leijden omtrent IIII morgen lants voer XXX pond (10^e penning) III stuijvers

Dije selve besit in eijgen haer huys getaxeert tot XIII pond (10^e penning) I pond VI stuijvers”

(Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegangsnummer 3.01.03, Inv .Nr. 1091, 10e penning Sassenheim 1557, f. 9; bewerking Jacques Duivenvoorden).

Op 15-10-1559 wordt Allert Willemsz vermeld als belending in Sassenheim aan de westzijde van een perceel weiland gelegen aan de westzijde van de Nieuwe weg, eigendom van Cornelis Janz Hoochteijling, timmerman:

Vergulde Ick I my liden * m...
 het liden wij fonde op fall leyde -
 July tins Ambroge bay Larfley ay -
 die liden fyle bay die nientballe -
 Abent die vif fyle die nientballe -
 die liden fyle bay balle liden fyle -
 Braas allethys Laas v. S. S. Cornelis
 Jans tins fone, die die liden fyle ma:
 vif tins fyle liden. die liden fyle fyle
 te fyle fyle, op die liden fyle liden
 Coillens S. B. t. diem de fyle fyle te
 liden fyle. die liden fyle fyle fyle.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kloosters, Inv. Nr. 423).

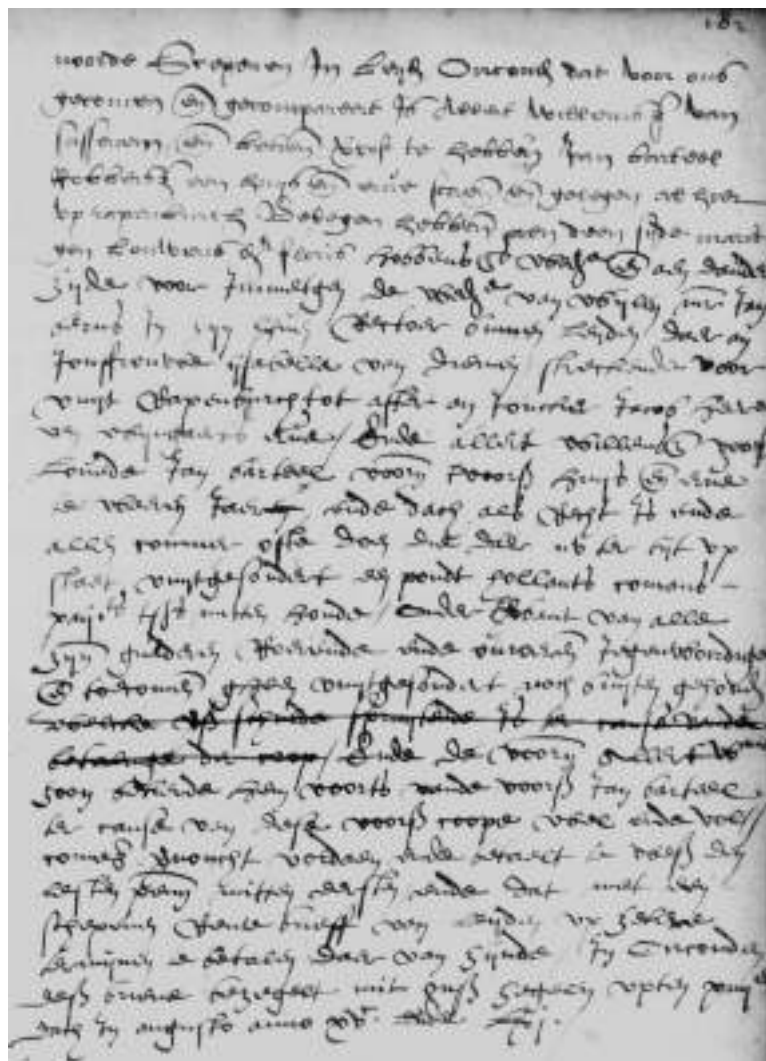
Op 31-01-1561 geeft Jannetje Gisbrechtsdr Allert Willemsz huivrouw bij testament een legaat van L (50) Rijsche guldens aan het St. Catharinagasthuis in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven gasthuizen, toegang 0504, Blaffart van ontvangsten en uitgaven, Inv. Nr. 302/85, blaffert van 1560, folio IX verso).

14 Sept Annuum in liden
 Oeffingse van Annuum fyle fyle
 allethys v. fyle fyle fyle fyle - L. fyle

Op 14-08-1561 verkoopt Allert Willemsz van Sassenem aan Jan Barteel Robbersz een huis en erf op het Rapenburg belegen aan de ene zijde Maritge Louwerisdr Floris Hobbensz weduwe en aan de andere zijde voor Jannetje de weduwe van wijlen mr. Jan Herns in zijn leven rector binnen Leiden, daar aan jonkvrouw Isabella van Diemen strekkende voor uit Rapenburg tot achter aan jonker Jacob heer van Wijngaerden, betaald met een schepen rentebrief (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Waarboek 67A, 181v).

Jannetje fyle fyle fyle fyle fyle

In het Kohier van de 10^e penning 1561 van Leiden betaalt Allert Willemsz ½ jaar en Jan Berthel ook een ½ jaar voor het huis en erf op het Rapenburg samen 16 pond (Bron: Nationaal Archief, archief Staten van Holland voor 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 1330, Kohier tiende penning Leiden 1561).

Op 19-01-1562 wordt Allert Willemsz vermeld in Grote Bewijzen B van de weeskamer van Leiden, folio 334:

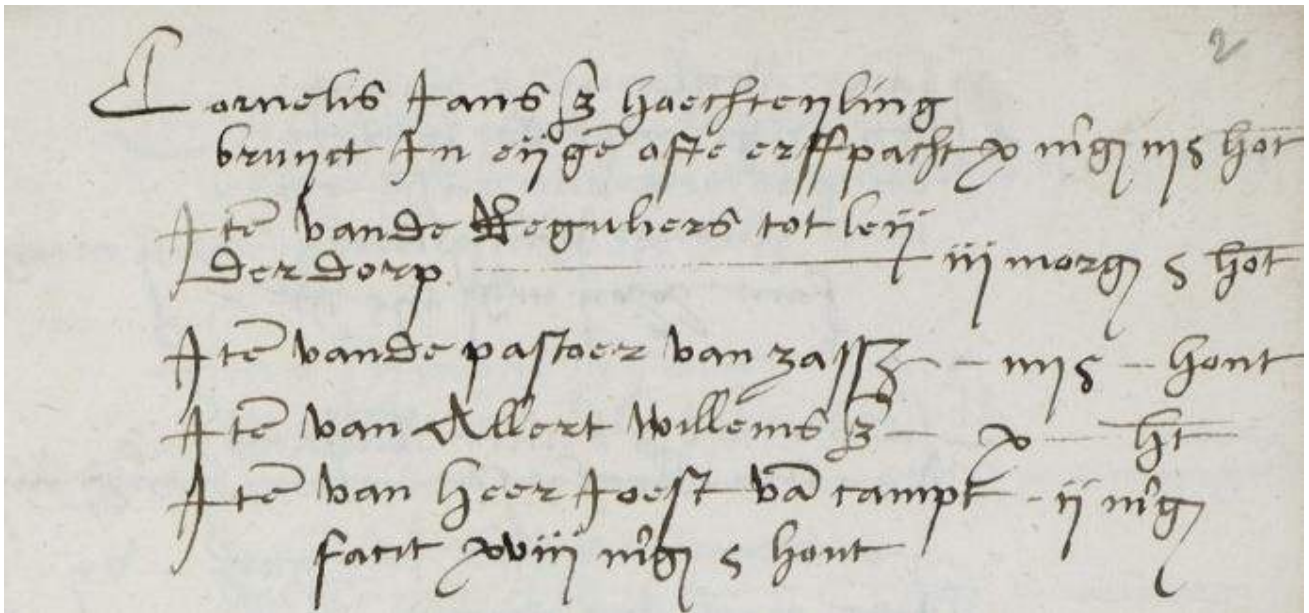
“Claes, Aernt, Maritgen en Baertgen, kinderen van wijlen Heynrick Claesz Cock en Geertruijt Aerntsdr nu gehuwd met Allert Willemsz van Zassenem. Oudtzier Claesz Cock Cornelis Jacopsz olijslager en Jan Jansz sceepmaicker voogden. 1000 karolus guldens. Onderpand: haar hujs ende erve an de Bredestraet belegen an deen zijde Claes Lambz Brouwer ende aen dander zijde Meijnsgen Ruttendr weduwe Cornelis Jansz met haer kinderen streckende voir van de Bredestraet tot after met een gange vuytgaende opte Rijn”.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 283B, f. 334).

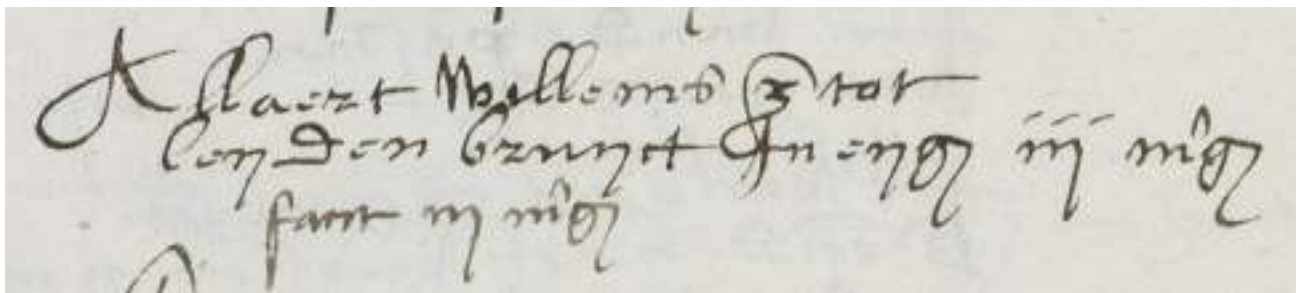

In het morgenboek 1564 van Sassenheim wordt Allert Willemsz op blz. 2 vermeld:

2
Cornelis Jansz Hocheijling
bruyet in eigen ofte erfpartij mijns hont
Ate bande Hogulherz tot Leij
Der Dorp. — in mergen s hont
Ate bande pastoz van Zaff — mys — Gont
Ate van Allert Willemsz — s — hont
Ate van Geer Joest van rampf — in mergen
facit s hont

Cornelis Jansz Hocheijling bruyet van Allert Willemsz X hont (Morgenboek Sassenheim 1564, blz. 2)

Allert Willemsz tot
Leijden bruyet in eigen in mergen
facit in mergen

Allert Willemsz tot Leijden bruyet in eigen II mergen facit III mergen (Morgenboek Sassenheim 1564, blz. 5 verso)

“Ontfanghen van Allert Willemsz ofte Vincent Jansz wonende tot Leijden over de huijere vanden jaere 1572 van vijff mergen landts gelegen buijten de Haechpoort der stede van Leijden, de welcke zijluiden gebruyct hebben vanden voorsz. convente van Poel ende den convente van Ste. Catherina binnen Leijden voirnoemt. De somme van £ 78.” Folio 147;

“Ontfanghen van Allert Willemsz. over de landthuijere vanden jaere '72 vande helfte van zeven mergen landts waer van de wederhelft gebruyct den Heijligen Geest binnen Leijden, harcomende vande heer van Lochorst fugitijff. De somme van £ 46-10-00.” Folio 250;

(Bron: Nationaal Archief, Rekenkamer ter auditie, toegang 3.01.28, Inv. Nr. 4561, rekening van Andries Jansz Schodt van de goederen van conventen, kerken en kloosters in Leiden en Rijnland en van geannoteerde goederen aldaar; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.hogenda.nl)

Op 07-09-1570 verkoopt Allert Willemsz van Zassem als man en voogd van Geertgen Arentsdr een huis en erf aan de Bredestraat in Leiden aan Dirck van Vuijgteest Jacobsz, Adriaen Dirck Ottensz, Reijer Jacobsz, mr. Cornelis van der Hooch Claesz en Pieter Jacobsz de Haes, als meesteren van het Sint Catharina Gasthuis in Leiden belend aan de ene zijde het Gasthuis en aan de andere zijde Joost van Zonnevelt, strekkende van de straat achter aan Heijnrick Florisz Wassenaers huis en erf en voorts met een gang en poort uitgaande op de Rijn. Claes Jansz Brant, franchijnmaker, is borg voor deze verkoop (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 67 D, f. 194).

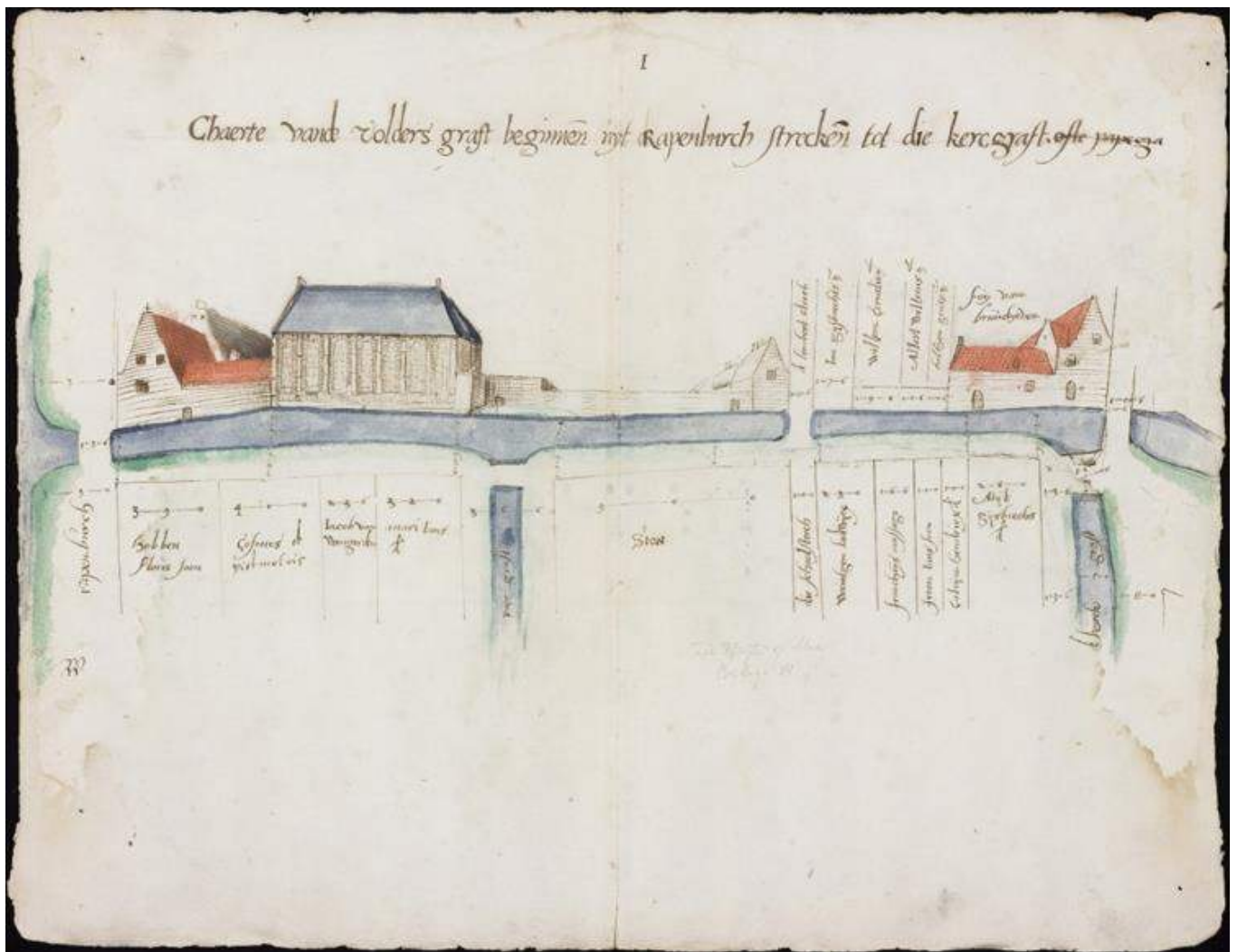
In cause van des voors. transporte & verduyge
 mee is vercomde vernouwt weddich & listuut
 te wesen des selve verhuering metten voors. & dat
 met als ergoend sicut tenore de partitione
 termining te wettich ende van Jande In orend
 des bissch. wesege met ons zegel velen zandich
 dag September anno 1570 J. Heunling

Op 07-09-1570 koopt Allert Willemsz van Zassem van Gerrit IJbrantsz een huis en erf aan de Breestraat 27 in Leiden "staende ende gelegen in t noorteijnde met de helfte van een gange ende poorte daer toebehoirende belegen hebbende an deen zijde Jan Jansz backer ende aen dander zijde de arme huijsittenen van sinte pieters parochie met de wederhelfte van de voorschreven poorte ende gange ende voorts met haer huijs ende erve streckende voor vande straet tot after mit een schuijnde volregraft" met drie oude transportbrieven. Borg tot zekerheid voor de verkoper is Pieter Heijnricxsz van Wassenaer. Betaald met een schepen schuldbrief in termijnen te betalen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67 D, f. 194 v en 195).

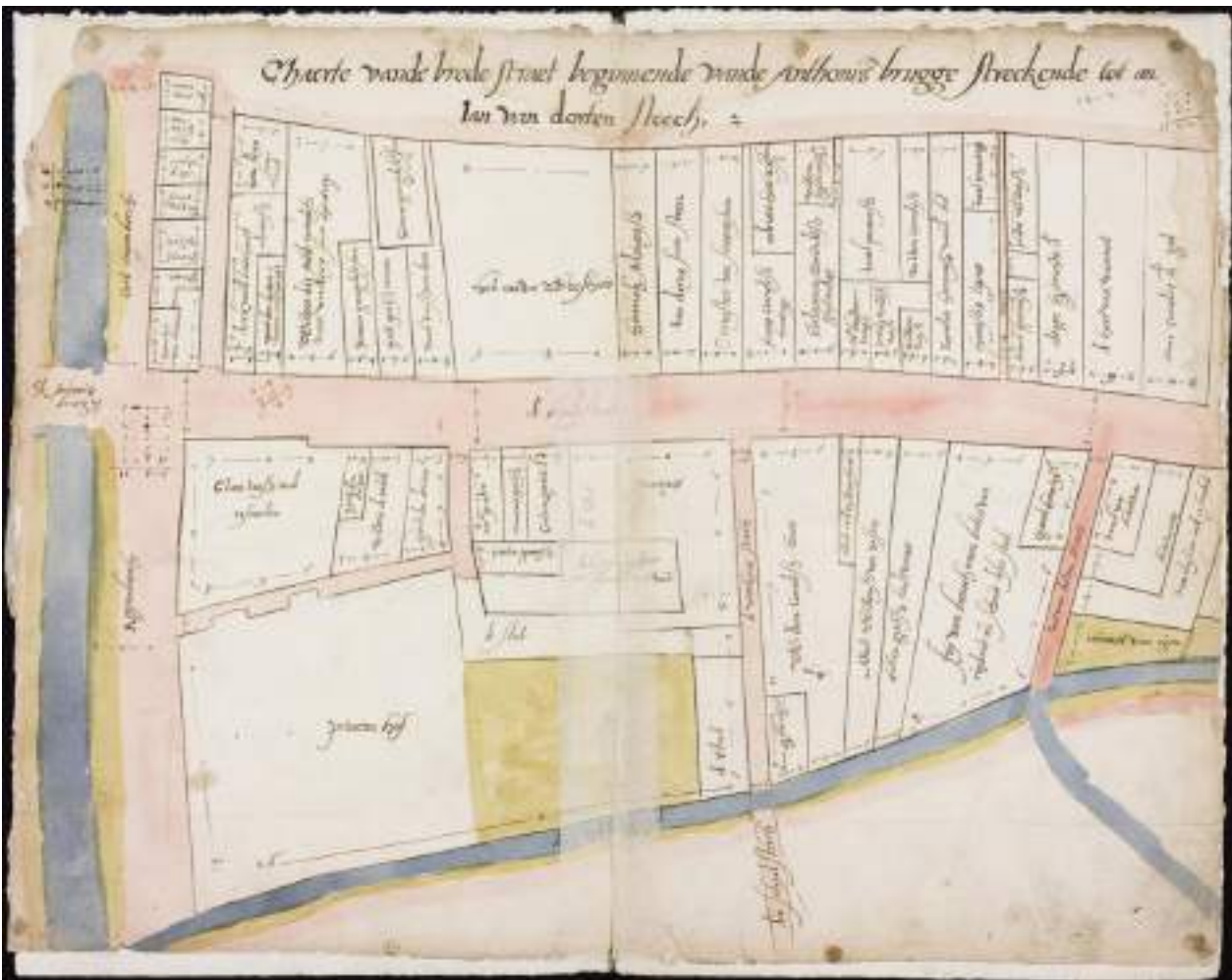
In mijn rechts van Leiden ende de wett. armen
 verduyden in Febr. 1570 verduyden dat voer ons gecomparat
 is gecomparat te wesen ende vernouwt metten voors. allert willemsz
 van zassem van zassem ende de voors. sicut tenore de partitione
 termining te wettich ende van Jande In orend des bissch. wesege
 met ons zegel velen zandich dag September anno 1570 J. Heunling
 In orend des bissch. wesege met ons zegel velen zandich
 dag September anno 1570 J. Heunling

L 7+V

van wassenaar ende constincede ende stede ghy sijn
 mit de wassenaar ende constincede ende stede ghy sijn
 verbaunt mede van alle zyne goederen alswaer den 20^{den} dach
 ghyt is brant ende voren ende gelycke verbaunt alswaer den
 voren vloten ghyt is zyne waerde ghyt van
 verbaunt ende ghyt is te indemmen den 20^{den} dach ghyt
 ghyt is den 20^{den} dach ghyt is den 20^{den} dach ghyt
 vloten te vloten van des vloten transporte, vloten
 ende ghyt is vloten vloten vloten vloten vloten
 ende vloten te vloten den 20^{den} dach ghyt is
 ende dat met den 20^{den} dach ghyt is vloten
 vloten te vloten den 20^{den} dach ghyt is
 vloten ghyt met den 20^{den} dach ghyt is
 vloten anno 1583 ende ghyt is

Grachtenboek Leiden 1583: rechtsboven huis van "Allert Willemsz" op de Breestraat 27 links naast het gebouw met het rode dak

Stratenboek 1588: Breestraat 27 eigendom van Allart Willemsz van Sassen en Breestraat 25 gedeeld met Willem Cornelisz Goes

In 1573 / 1574 is Allert Willemsz van Sassenhem samen met Willem Jansz van Rossen toezichthouder op de vleesverdeling door de schaarste ten gevolge van de belegering en het ontzet van Leiden in het bon (stadsdeel) "'t Vleyshuis" (Bron: "Leidens belegering en ontzet in 1573 en 1574, naar de oorspronkelijke stukken en bescheiden", Johan van Vloten, 1853, blz. 210; Google Books).

Begin februari 1574 wordt Allert Willemsz door het bestuur van de stad Leiden benoemd tot heiligegeestmeester voor één jaar en wordt geregistreerd in Dienstboek A van "smalle diensten":

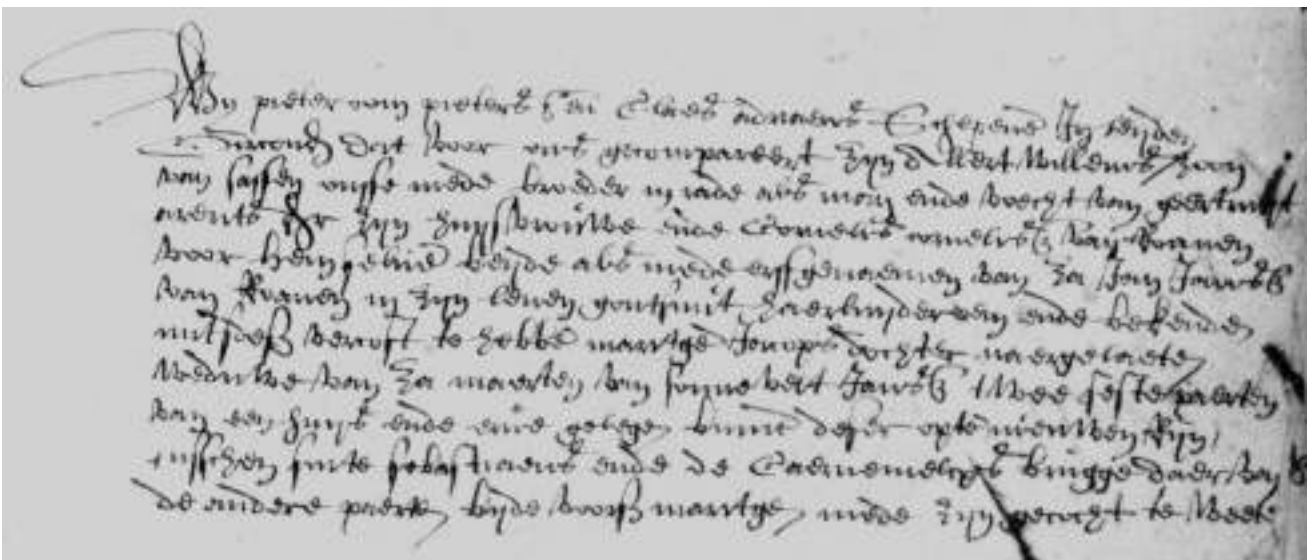

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie-archief, toegang 0501, Dienstboek A, 1500-1589, Inv. Nr. 73).

Op 21-03-1574 verkoopt Allert Willemsz als een van de vier heiligegeestmeesters een huis en erf in de Sint Jorissteeg aan Jacobgen Jansdr, weduwe van Jan Huijgensz schoenmaker (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register E, f. 159v).

Op 31-01-1575 verkoopt Allert Willemz als een van de vier heiligegeestmeesters aan Foy van Brouhoven, baljuw van Rijnland en schout van Leiden, de pacht met de Loude van 32 stuivers voor de schuur of het achterhuis van een huis en erf aan de Bredestraat gekomen van Adriaen Gerritsz zaliger gedachtenis door hem laatst gekocht van Jan van Hout, secretaris van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register E, f. 231v).

Op 13-05-1575 verkopen Allert Willemsz van Sassen, veertigraad, man en voogd van Geertruijt Arentsdr, zijn huisvrouw en Cornelis Cornelisz van Rouanen, voor hem zelf, beide als mede erfgenamen van zaliger Jan Jansz van Rouanen, in zijn leven goudsmid, hun oom, aan Maertge Jacobsdr, nagelaten weduwe van Maerten van Sonnevelt Jansz, twee zesde parten van een huis en erf gelegen op de Nieuwe Rijn (Botermarkt 17), tussen Sint Sebastiaens en de Caernemelcx brug, waarvan de andere parten zijn gekocht door Maertge Jacobsdr, met een schepenen schuldbrief van 266 pond van 40 grooten 13 schellingen vier penningen. Volckgen Jansdr (koopvrouw), weduwe van Jan Jansz van Roanen goudsmid, is gehuwd met Andries Jansz Heynoom (bierdrager). Cornelis Jansz van Rouanen is de vader van Cornelis Cornelisz van Rouanen en tegenwoordig uitgereist. Cornelia Jansdr, weduwe van wijlen Jan Pietersz Linde lakenkoper, is zijn grootmoeder. Zij heeft haar testament opgemaakt op 09-02-1539 voor notaris meester Pieter int Schaeck. Borgen voor de verkoop zijn Claes Gijsbrechtsz van Dorp mede veertigraad voor het zesde part van Allert Willemsz en Jacob Jacobsz kuiper voor het zesde part van Cornelis Cornelisz van Rouanen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register E, f. 259, 259v en 260).

Op 23-07-1575 is Allert Willemsz bij de Nederlands Hervormde ondertrouw in Leiden van Jan Jacobsz Verbouchorst, met consent van zijn moeder en vergezelschap door zijn broeder IJsbrant, met Maritgen Heijnricxdr getuige en stiefvader van de bruid. Maritgen Heijnricxdr is een dochter van Heijndrick Claesdr Cock en Geertje Arentsdr, de latere vrouw van Allert Willemsz.

In 1575 wordt "Allert Willemsz van Sassenhem" benoemd tot veertigraad van het stadsbestuur van Leiden. In 1580 en 1581 wordt hij vermeld als "Allert Willemsz van Heemskerck" (Bron: "Beschrijving der stad Leyden: behelzende het begin, den voortgang en aanwas vandie stad", Jan Jansz Orlers, oud-burgemeester van Leiden, Leiden, 1641, blz. 700; zie ook blz. 597; Google Books).

In 1575 wordt "Allert Willemsz van Sassenhem" ("Beschryving der stad Leyden: Uit de oude en nieuwe bewyzen opgespoord", Eerste deel bevattende de geestelijke gebouwen, Frans van Mieris, Leiden, 1762, blz. 51, Google Books, vermeldt hem als "Allert Willemsz van Heemskerck") ook benoemd tot kerkmeester van de hoofdkerken van Leiden en vermeld van 1574 tot 1581 op de twee naamborden in de kamer der gemeente-

commissie (Bron: "De gedenkteekenen in de Pieters-Kerk te Leyden", Mr. Karel Jan Frederik Cornelis Kneppelhout van Sterkenburg, Leiden, 184, blz. 75 en 76; Google Books).

Kerkmeesterskamer van de Pieterskerk met de twee naamborden van de kerkmeesters (Bron: PR Pieterskerk Leiden (fotograaf Stefan Tetelepta))

NB. Er is op het plafond geen familiewapen voor Allert Willemsz van Sassenhem, of Allert Willemsz van Heemskerck, aangebracht. De kamer is in 1648 gebouwd en alle familiewapens zijn voor kerkmeesters van na dit jaar (Bron: Ward Hoskens, conservator van de Pieterskerk).

In 1576 wordt Allert Willemsz Zassenhem wonende te Leiden vermeld in het kohier van de gedwongen leningen 1576 van de stad Leiden. Hij betaalt 6 gulden ""die van de magistraet" (Bron: Erfgoed Leiden, toegang 0501A, Kohieren gedwongen leningen 1576, inventarisnummer 3971, blad 4).

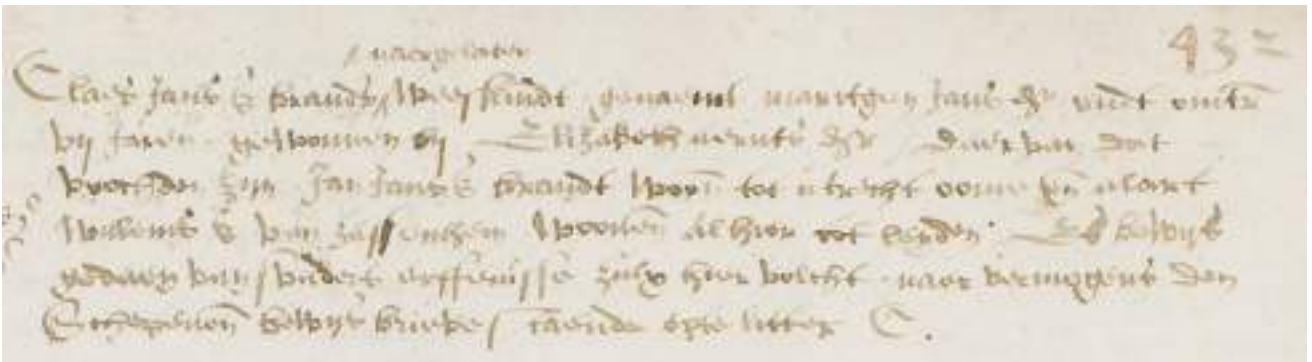
Op 13-05-1577 worden Allert Willemsz en zijn echtgenote Geertgen Arentsdr vermeld als erfgenaam van Jan Jansz van Rouanen, goudsmit, hun overleden oom. Wellicht is Jan Jansz van Rouanen familie van de vader van Geertgen Arentsdr, Arent (Aernt) Jansz. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 4, akte 317, dd. 13-05-1577).

Op 06-09-1577 wordt Allert Willemsz vermeld met Jan Jansz Brant, wonende te Utrecht, als oom en voogd van Marritgen, het weeskind van Claes Jansz Brant en Elisabeth Arentsdr (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Waarboek, Register F, f. 215).

Op 06-09-1577 wordt Allert Willemsz ook vermeld in het Weeskamerarchief van Leiden, Inv. Nr. 283B, f. 432:

"Maritgen 7 jaar, kind van wijlen Claes Jansz. Brandt en Elisabeth Aerntsdr. Jan Jansz. Brandt wonende tot Utrecht oom en Alart Willemsz. van Zassenem wonende alhier voogden. 3 morgen land in Esselickerwoude belendt volgens doude brieve. 500 karolus guldens. Verwijst naar haar huwelijksvoorwaarden van 16-12-1554. Onderpand: "twee huysen ende erven naes malcanderen opte Hoygraft belendt aen deen zijde ten

zuuden Neeltgen Dircksd. twarmoeswijff Huygh Cornelisz. weduwe ende aen dander zijde ten noorden Meynngen ende Dirckgen Meeusdr. gesusteren streckende voor uyt de hoygraft oostwaerts tot ende uytgaende op te middelste graft” (Bron: GROTE BEWIJZEN B, bewerking H.J. van der Waag, blz. 166 en 167; www.hogenda.nl).

In 1578 was “Allert Willemsz van Sassem (homan)” eigenaar van twee panden aan de Breesstraat (tussen de Verckensteech / Schoolsteeg / Lombardsteech en ?) met de huisnummers 25 (samen met Willem Cornelisz Goes) en 27. Op nr. 27 woont in 1874 mevrouw Reuvs (Bron: “Leiden vóór 300 jaren en thans: Photolithographische afbeelding van een plattegrond van 1578 en chromolithographische afbeelding van het caertbouc van straten binnen deser stadt Leyden”, W. Pleyte, Leiden, Uitgever E.J. Brill, 1874, blz. 76).

Breestraat 27 in Leiden (foto 17 september 2020, Jacques Duivenoorden)

Het pand Breestraat 27 in Leiden is een Rijksmonument met monumentnummer 24597. Pand met gevel met rechte kroonlijst en houten deuromlijsting, deur met knop midden 18e eeuw.

(<https://monumentenregister.cultureelerfgoed.nl/monumenten/24597>).

Op de voordeur van pand Breestraat 27, waar in een voorgaande woning eertijds van 1570 tot zijn overlijden in 1603 Allert Willemsz woonde, staat te lezen: "Hier woonde van 1821 tot 1835 C.J.V. Reuvens 's Werelds eerste hoogleraar in de archeologie en grondlegger van de moderne Nd. Archeologie" (Bron: bord op de voordeur van Breestraat 27 in Leiden; foto 17 september 2020, Jacques Duivenvoorden).

<http://resources.huygens.knaw.nl/bwn1780-1830/lemmata/data/reuvens2>

<https://www.universiteitleiden.nl/en/news/archive-diverse/2014/10/leiden-classics-caspar-reuvens-the-world%E2%80%99s-first-professor-of-archaeology>

Deurklopper (gestileerde panterkop) van Breestraat 27 ontworpen door professor C.J.V. Reuvens (Bron: https://nl.wikipedia.org/wiki/Caspar_Reuvens)

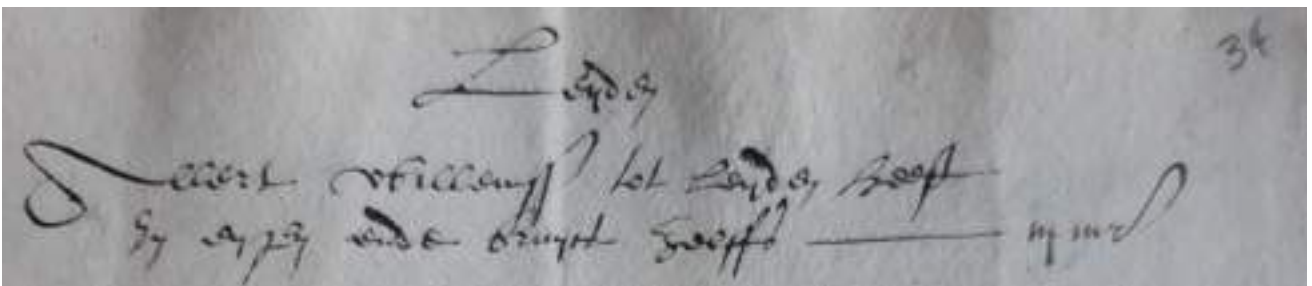

Op 11-01-1578 is Allert Willemsz voogd van en borg voor (zijn schoonzuster) Lijsbeth Arentsdr, weduwe van Claes Jansz Brant bij de verkoop van een huis op de Hooigracht aan Jan Thomasz lindeweaver, gelegen belend aan de ene zijde Jan Cornelisz boogmaker en aan de andere zijde Jan Gerritsz voorlakenreder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register F, f. 264).

Op 27-08-1578 verkoopt Allert Willemsz als kerkmeester met de beide overige kerkmeesters twee huizen en erven naast elkaar gelegen aan het kerkhof achter de Vrouwenkerk aan de kinderen en erfgenamen van Jacob Pietersz Goetcoop (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 67, Register G, f. 33v).

Op 15-07-1579 wordt Allert Willemsz van Zassenhem vermeld als "Gecommitteerde voor het bon Vleeshuis inzake de levering van koperen oortjes enz." (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. Nr. 15, f. 56 verso).

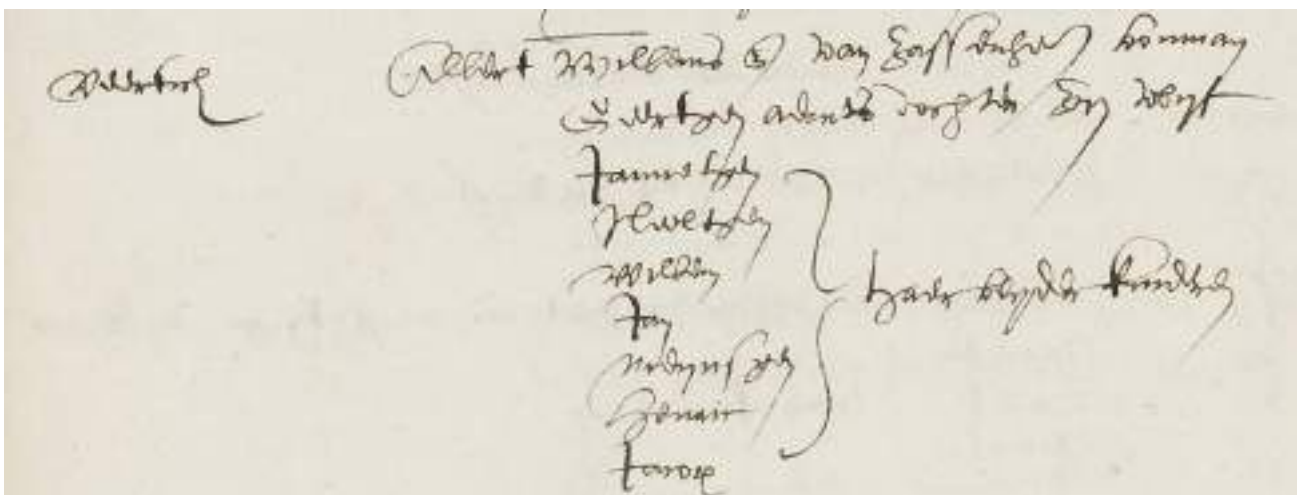
In 1580 wordt Allert Willemsz vermeld in het morgenboek van Oegstgeest als eigenaar en gebruiker van 3 morgen land in het overzicht van eigenaren van land in Oegstgeest die wonen in Leiden:

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Oegstgeest 1580, Inv. Nr. 6124a, folio 34)

In 1580 ondertekenen de kerkmeesters Allert Willemsz, Hobbe Florisz, Bouwen Jansz en Jacop Anthonisz de afrekening van Jan Gerritsz de Haes "als rentmeester vande drie parochie kercken beroerende de restanten vande jaren 72, 73, 74, 75 en 76" (Bron: Leidsch Jaarboekje 1974, blz. 133).

In 1581 bij de telling van de bevolking van Leiden was "Allert Willemsz van Sassenhem, een 55-jarige bouwman (boer) eveneens omringd door zeven peuters en kleuters" (Bron: "Geringde buffels en heren van stand: het patriciaat van Leiden, 1574-1700", D. J. Noordam, Uitgeverij Verloren, 1994, blz. 47; Google Books; Erfgoed Leiden en Omstreken, Stadsarchief 1574-1816 inv.nr. 1289, Volkstelling 1581, bon Vleeshuis fol. 27a-31a verso, fol. 30v: "Allert Willemsz van Sassenhem, veertigraad en bouwman, 7 kinderen"; bewerking: "Index op de volkstelling van 1581").

Volkstelling Leiden september 1581 bewoners stadsdeel "TWolhuys", bon "T Vleyshuys" Breestraat (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501a, Inv. Nr. 1289, f. 30 verso)

13

TWolhuys

Van veyde bescreyunghe so gedaen

by { Gerrit Wiggersz van Duvelandt d³
 Allert Willemsz van Sassenhem

{ Luy Alboutz zoon ruymer
 Baert Fabriciusz boezemmer
 Wouter arents zoon ruymer
 Dret arents zoon ruymer } Bonmeesters

Scriba Oudekerck

Bij de volkstelling Leiden in september 1581 van de bewoners van stadsdeel "TWolhuys" hebben Gerrit Wiggersz van Duvelandt en Allert Willemsz van Sassenhem met vier bonmeesters de beschrijving gedaan (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501a, Inv. Nr. 1289, f. 13).

Op 13-02-1582 is Allert Willemsz bij de Nederlands Hervormde ondertrouw in Leiden van Jeroen Gerytsz, antiëksnijder, geboren te Leiden, vergezelschaft door mr. Sijmon Jansz zijn oom, en Baertgen Heijndricxdr, geboren te Leiden, getuige en stiefvader van de bruid. Zij is een dochter van Heijndrick Claesdr Cock en Geertje Arentsdr, de latere vrouw van Allert Willemsz.

Handwritten text from a marriage record, likely the same document mentioned in the caption below. The text is written in a cursive script and is partially obscured by a large, dark, irregular mark.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, NH Ondertrouw A. 1575 - maart 1586., archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 1, blad A – 117).

NB. Waarschijnlijk is de oom van Jeroen Gerytsz mr. Sijmon Jansz de chirurgijn en veertigraad van Leiden Mr Sijmon Jansz van der Mije, die woonde op de Breestraat 97 en gehuwd was met Annetgen Dircksd'r van Heemskerck. Jeroen Gerytsz antieksnijder woont sinds 1578 op de Breestraat 83.

Op 10-02-1582 heeft Arent (Allert) Willemsz poorter te Leiden verkocht aan Meus Jacobsz wonende te Valkenburg 2 morgen land in Oegstgeest, belend ten Z: Mr. Philips Coggeman te Haarlem, Sijmon Gerritsz te Rijnsburg, ten NO: Mr. Jan int Houffijser te Delft, Jan Claesz van Alphen, ten O: Magdalena Basgens te Haarlem en ten W: Allert Willemsz voorschreven zelf met de helft van de sloot. Vrij en niet anders belast dan met cijns toekomende de Heer van Wassenaar. Allert Willemsz belooft Meus Jacobsz te vrijen en te waren. Hij verbindt hieraan ter waring 1 morgen land, gelegen naast het verkochte land (Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief Oegstgeest, Inv. Nr. 1, f. 255 verso; bewerkt door Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.hogenda.nl).

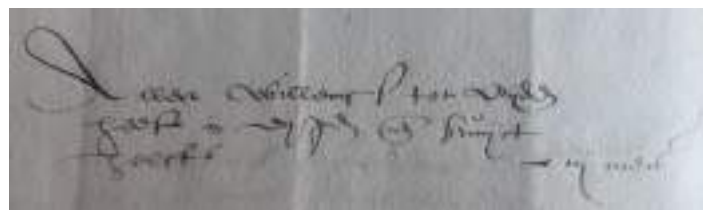
Allert Willemsz te Leiden wordt in Rechterlijk Archief Oegstgeest, Inv. Nr. 1, ook als belending vermeld op f. 117 en f. 118 (beide 05-05-1582) en f. 333 (1582 zonder datum).

Op 10-12-1583 wordt Allert Willemsz vermeld in de blaffert van erfhuur binnen Leiden toekomende de grafelijkheid van Holland in september 1583 gekocht door Foij van Brouhoven baljuw van Rijnland (en buurman van de woning van Allert Willemsz in de Breestraat in Leiden): blz. 4 "Allert Willemsz. gecoemen van Wolphert Bouwensz. 10 penningen" (Bron: Nationaal Archief, Grafelijkheids Rekenkamer, toegang 3.01.27.01, Inv. Nr. 709; bewerking Antonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl).

Bonboek "Allert Willemsz van Sassenhem" bon Vleeshuis, Breestraat

In 1584 wordt Allert Willemsz vermeld in het morgenboek van Oegstgeest als eigenaar en gebruiker van 3 morgen land in het overzicht van eigenaren van land in Oegstgeest die wonen in Leiden:

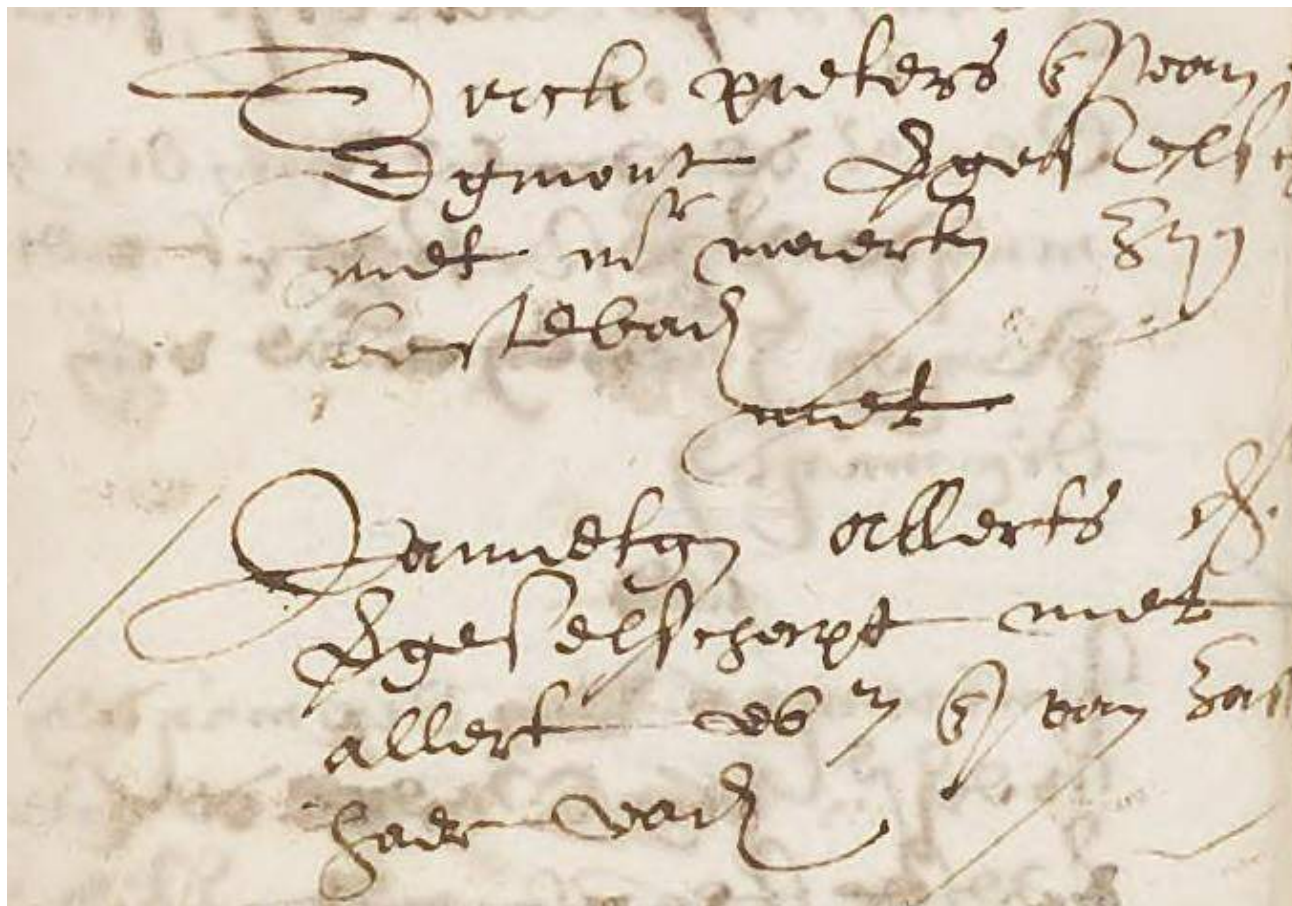

(Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboek Oegstgeest 1584, Inv. Nr. 6124a).

Op 12-05-1584 gaan in Leiden in ondertrouw Dirck Pietersz van Egmont, vergezelschapt door mr. Maerten zijn bestevader, en Jannetgen Allertsdr, vergezelschapt met Allert Willemsz van Zassem haar vader als getuige.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, toegang 1004, NH Ondertrouw A. 1575 - maart 1586, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 1, blad A - 152v). NB. Dirck Pietersz van Egmont is notaris te Leiden en woont op de Langebrug (Bron: <https://historischleideninkkaart.nl/persoonformulier/?id=2175>).

Dirck Pietersz van Egmont
met m^r Maerten Egg
Jannetgen Allertsdr
met Allert Willemsz van Zassem

Op 06-11-1584 wordt Jan Allertsz van Heemskerck vermeld als schrijver en getuige bij een akte voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 12, akte CCCI (301)).

In 1585 wordt Allert Willemsz van Zassenem vermeld in het belastingoverzicht Vetus in Leiden met zijn huis aan de Breesstraat in bon Vleeshuis getaxeert op XXIII (24) gulden:

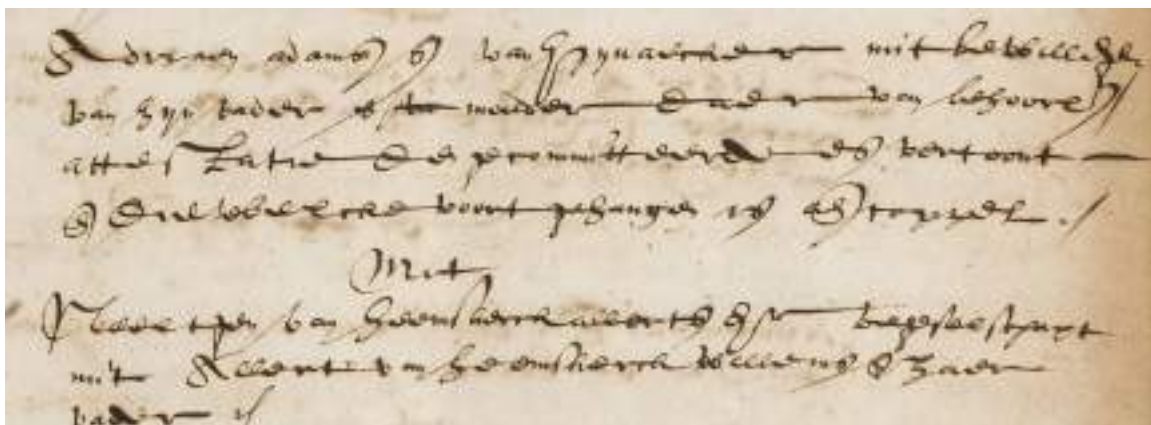
Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Stadsarchief Leiden, toegang 0501A, Inv. Nr. 6596, "Register Vetus", perceelsgewijze legger van wijzigingen van eigendom en hypothecaire verbanden, met vermelding van getaxeerde huurwaarden, 1582-1601, f. IXL verso,

Op 31-01-1588 legt Jan van Heemskerck, oud omtrent XXVI (26) jaar voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert in Leiden een verklaring af op verzoek van Jacob Jansz schuitvoerder op Amsterdam (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 17, akte 25).

Op 20-06-1588 legt Allert Willemsz van Heemskerck, oud omtrent LXII (62) jaar, wonende binnen de stad Leiden, voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert een getuigenis af op verzoek van Jan Jacobsz van Breenen, lakenkoper, poorter der stad Leiden, dat op zaterdag 21 of 28 mei voorleden hij buiten de Koepoort in gesprek is geweest met Willem Claesz Buijs in het Ontzet van Leiden, die zijn huisvrouw naar de schuit had geleid om naar Zeeland te varen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 17, akte CLII (152), dd. 20-06-1588).

Op 21-07-1589 legt Allert Willemsz van Heemskerck, vroedschap van de stad Leiden, oud omtrent LXIII (63) jaar, voor notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert een getuigenis af op verzoek van Pieter Joostensz int Jonge Vat, poorter van de stad Leiden, dat in maart 1576 binnen de stad Leiden Pouwels Willemsz van Thoorenvliet, schout van Zoeterwoude, door een soldaat in zijn arm geschoten is, door welke kwetsuur hij na 3 of 4 dagen overleden is (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 18, akte CLXXI (171), dd. 21-07-1589).

Op 27-05-1592 gaan in Leiden in ondertrouw Adriaen Adamsz geboren te Pijnaecker (met consent van zijn ouders) en Neeltgen Allertsdr van Heemskerck met haar vader Allert Willemsz van Heemskerck als getuige:

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, toegang 1004, NH Ondertrouw C. 1592 - maart 1597, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), Inv. Nr. 3, blad C - 014).

Op 14-04-1593 zijn Heijndrick Allertsz van Heemskerck en Meijnsge Allertsdr van Heemskerck getuigen (hij van de bruidegom, zij van de bruid) bij de ondertrouw van Leonardt Cornelisz Stoter en Cornelia Pietersdr geboren te Haarlem (notaris Salomon van der Wuert is oom van de bruidegom) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Leiden, NH Ondertrouw C. 1592 - maart 1597., toegang 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 3, blad C - 037v).

Op 05-05-1595 wordt Henrick Allertsz van Heemskerck vermeld als "schutter in het rot van Jan Dz. Stein (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. 16, f. 94 verso).

Op 26-01-1596 ondertrouwt Henric van Heemskerck met Maria Sirjans, geboren te Antwerpen; Getuigen bruidegom: Allert Willemsz vader - Jheroen Gerritsz zwager - Getuigen bruid: Maycken Sirjans moeder (Bron: Erfgoed Leiden te Leiden, DTB Trouwen Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), toegang 1004, Inv. Nr. 3, folio C - 143v).

Henric van Heemskerck
mit Allert Willemsz & Jheroen Gerritsz
getuigen
Maria Sirjans
mit Maycken Sirjans
haar moeder

Op 21-05-1596 is Henrick van Heemskerck beëdigd als notaris voor het Hof van Holland in 's-Gravenhage op voordracht van het stadsbestuur van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inventaris, lijst notarissen).

Op 04-02-1598 wordt Jacob Allertsz van Heemskerck veroordeeld wegens straatschenderijen met als vonnis 1 maand hechtenis op water en brood, verbod om zich gedurende 1 jaar 's avonds ná 10 uur op straat te bevinden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Crimineel vonnissenboek, inventarisnummer 3+5, blad 67 verso, blad 73).

Op 01-04-1599 wordt Henric van Heemskerck vermeld als schutter in het rot van Jacob Willemsz (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. 16, f. 186).

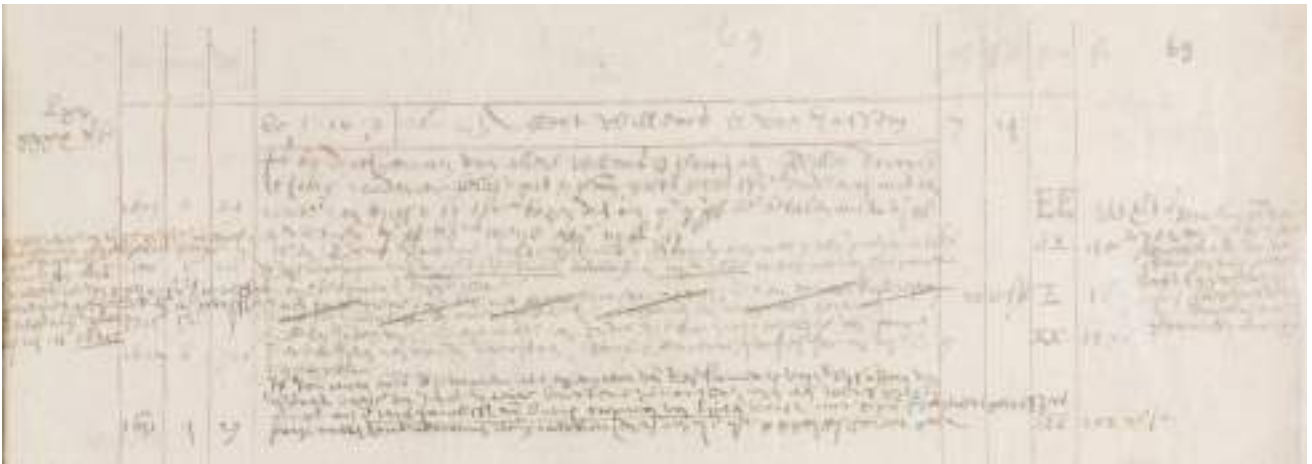
"Het aantal gestorven veertigen was, ondanks het grote aantal slachtoffers in bepaalde jaren, betrekkelijk gering. De epidemie van 1603 (van de builenpest) vergde in april twee slachtoffers: Allert Willemsz van Sassenhem en Cornelis Gerritsz de Haes (Bron: "Geringde buffels", blz. 75).

In 1600 wordt Allert Willemsz van Zassenhem (40-raad en vroedschap) wonende te Leiden vermeld in het Kohier Gedwongen Leningen van de stad Leiden. Hij betaalt fl. 15,-, wordt fl. 30,- (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Kohieren gedwongen leningen 1600, Inv. Nr. 3989, blad 21, aktenummer 37).

Op 01-02-1600 verschijnt voor notaris Jan van Cortenbosch in Leiden Henrick van Heemskerck mede notaris publiek oud omtrent XXVIII (28) jaar en verklaart en getuigde op verzoek van Anthonis Jorijsz Focker steenbakker en kalkbrander tot Koudekerk waarachtig te wezen dat hij getuige is in het verleden zonder in de juiste tijd te zijn bepaald op een rechte dag in Koudekerk en dat hij ten huize van de waard Jan Podt is geweest aldaar drinkende met Reijnoult van Tij. Onderwerp van gesprek waren onder meer de 40 potten kalk

die de requirant (Focker) had aangenomen binnen één jaar te branden. Aldus gedaan binnen de stad Leiden ten huize van Marijtgjen Gerijtsdr, weduwe van wijlen Jorijs Claesz Focker (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 83, akte 8, dd. 01-02-1600).

Op 29-02-1604 verkopen de erfgenamen van Allert Willemsz van Zassem zijn huis aan de Breestraat 27 aan Willem Dircxz 't Jong kruidenier (met verwijzing naar f. XXXIX verso in "Register Vetus").

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Stadsarchief van Leiden, toegang 0501A, "Oud-belastingboeken" A-C, perceelsgewijze leggers van wijzigingen van eigendom en hypothecaire verbanden, 1601-1658, Al Bonnen Wanthuis t/m Zevenhuizen., Inv. Nr. 6598, f. 69, nr. LXV (65).

Jacob van Heemskerck wordt als apotheker vermeld in "Resolutiën der Staten-Generaal van 1576 tot 1609, Volume 11", uitgeverij M. Nijhoff, 1941, blz. 441, dd. 03-10-1601

3) 2 Oct. werd aan den dokter te Oostende 2 ten lurf per week toegesond uit het magazijn en 173 p. 12 sch. 6 cl. voor medicamenten (R. i. d.). — 3 Oct. werd gelast te schrijven aan den Raad van State, dat in Oostende een apotheker noodig was voor de zieken en gekwetsten en dat Oostende daartoe recommandeerde Jacob van Heemskerck, wonende te Leiden; de Raad moest dezen Heemskerck voor zich beschrijven en naar Oostende zenden (R. i. d.). De brief aan den Raad van State is genesrd op p. 442, not 2. — Zie voor de betaling van Jacob Niekela, chirurgijn / 150 eens en / 50 eens tijdens de belegering; R. 13 Oct.

4) 3 Oct. ontvangen, dnl. 28 en 29 Sept., waarin hij de gesteltenis van de stad, de commissiën en de intendanten van den vijand uitrekenste en vermitsche vermitsche vermits

"3 Oct. word gelast te schrijven aan den Raad van State, dat in Oostende een apotheker noodig was voor de zieken en gekwetsten en dat Oostende daartoe recommandeerde Jacob van Heemskerck, wonende te Leiden; de Raad moest dezen Heemskerck voor zich beschrijven en naar Oostende zenden (R. i. d.)."

Op 25-01-1603 ondertrouwt in Leiden Nederlands Hervormd Jacob van Heemskerck (apotheker) geboren te Leiden (getuigen van de bruidegom: Henryck Heemskerck broeder, Jeroen Geryts zwager) met Annetgen Jacobs jongedochter van Alkmaar, wonende te Leiden (getuige van de bruid: Geertgen Jacobsdr haar zuster).

Jacob van Heemskerck aeyotdortter Jongheste
 van Leiden s'ghelechte met sijn
 Heemskerck sijn moeder s' frouwe zynst
 sijn Heere over
 Amstghe Jacob Jongheste van
 s' maer boons tot Leiden s'ghelechte met
 met s' s' ghe, Jacob s' ghe van s' ghe

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 5, blad E – 039).

Op 05-06-1610 verkopen de erfgenamen van Jan van Hout, secretaris van Leiden, aan Henrick van Heemskerck, notaris, en Pieter Gerritsz Speck, timmerman, voor 1600 gulden een huis op de “overwelfde Volregraft” waarvan 300 gulden contant en de rest met een schuldbrief. Op 02-02-1611 verkoopt Henrick van Heemskerck zijn helft aan Pieter Gerritsz Speck.

Sorenstijgen
 Voogdenboek B
 29

Op 04-01-1606 zijn Cornelis Jan Fransz oudoom en Jeroen Gerritsz met Henric van Heemskerck beide omen zijn gesteld voogden over Henric omtrent 12, Dirck 10, Claes 5, Hillegont 8 en Anna 7 jaar oud, nagelaten weeskinderen van Arent Henricxsz (van Teijlingen), bakker, zaliger, gewonnen bij Hillegont Gerritdr Schaeck (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 242, Voogdenboek B (1604 – 1613), f. 39 nr. 3; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer).

NB. Hillegont Gerritdr Schaeck is een dochter van Geryt Henricxz Schaeck, vermeld in de Volkstelling 1581 van Leiden met 6 kinderen. Zij huwt 2^e Leiden 20-05-1611 als weduwe van Arent Henricxsz van Teijlingen met Pieter Jaspersz van Vesanevelt (bakker), geboren te Leiden, weduwnaar van Grietgen Walichsdr.

Op 19-11-1606 zijn Henric van Heemskerck , procureur van de stedelijke Vierschaar en Pieter Daems, peltier, burens, betrokken bij een buurkwestie: enkele ramen van Pieter zouden niet, 'aan de keuren dezer stede behoerlicken gestelt' zijn; Oud adres: Breststraat (zie fol. B-40) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48B, blad 34 vso, aktenummer 565).

Op 17-09-1607 is Jannetgen Allertsdr van Heemskerck als bekende getuige van de bruid bij de ondertrouw van Jan Anthonisz van den Berch (schrijnwerker) geboren te Leyden, weduwnaar van Adriana Danielsdr, en Machtelt Harmensdr geboren te Leyden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, NH Ondertrouw F. oktober 1604 - april 1608., toegang 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 6, blad F - 159v).

Op 27-03-1608 zijn Hendrick van Heemskerck, notaris, en Pieter Daemsz, peltier, burens accoord over verbouwing van hun huizen aan de Breestraat in Leiden; vernieuwing kozijnen, reinigen van de secreetafvoer, en het aanbrengen van ramen en ruiten e.a. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48B, blad 66 vso).

Op 15-05-1608 is Jannetgen Allertsdr van Heemskerck als moeder van de bruid getuige van de bruid bij de ondertrouw van Olivier Adriaensz van der Werff geboren te Leyden, weduwnaar van Jannetgen Pieters de Haes, en Sijburch Dirckdr van Egmond geboren te Leyden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, NH Ondertrouw G. april 1608 - januari 1614., archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 7, blad G - 005).

Olivier Adriaensz van der Werff
van Leyden, weduwnaar van Jannetgen Pieters
dochter de Haes, verzesst jaert met Sijburch
Dirckdr van Egmond zijn moeder,
met
Sijburch Dirckdr van Egmond
jonge dochter moeder van Leyden
verzesst jaert met Jannetgen Allertsdr
van Heemskerck zwaer moeder

Op 08-05-1609 zijn Hendrick van Heemskerck, notaris en procureur, en Pieter Daemsz., peltier, burens in de Breestraat, betrokken bij een buurkwestie: naast de zijkamer van Hendrick heeft Pieter tegen de muur zijn privaat; Hendrick heeft daardoor stankoverlast en door het vocht sijpelend door de muur bederft het zijn beddegoed (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48B, blad 107).

Op 15-04-1610 is Henrick van Heemskerck als oom van de toekomstige bruidegom Gerrit Jeroensz en getuige bij de huwelijksvoorwaarden van de bruidegom met assistentie van Jeroen Gerritsz zijn vader en Baertgen Henricxdr zijn moeder en de toekomstige bruidegom Barbera Henricxdr met assistentie van Baertge Gerritsdr haar moeder en Cornelis Henricxz van Gooten, haar broeder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, toegang 0506, Inv. Nr. 38, akte 40).

NB. Cornelis Henricxz van Gooten is apotheker te Leiden

Op 18-07-1610 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartsz van der Wuert van Cornelis Isaacxx wonende te Sassenheim op Henrick van Heemskerck en Ewout van Schilperoort, beiden procureurs binnen Leiden, om namens hem recht te doen zowel als eiser als verweerder (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 39, akte CIII (104)).

Op 30-10-1610 procuratie te Leiden voor notaris Salomon Lenartsz van der Wuert van Sijmon Pietersz van Aecken, schout van Benthorn, op Henrick van Heemskerck en Ewout van Schilperoort, beiden procureurs binnen Leiden, Huijch Maertensz van Adrichem tot Zoetermeer, Jan Keth tot Hazerswoude, Jan Jansz van Heijningen tot Alphijn (Alphen) en Vrerick van der Meule, heemraadsbode van Rijnland, om namens hem recht te doen zowel als eiser als verweerder (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 39, akte CLX (160), dd. 30-10-1610).

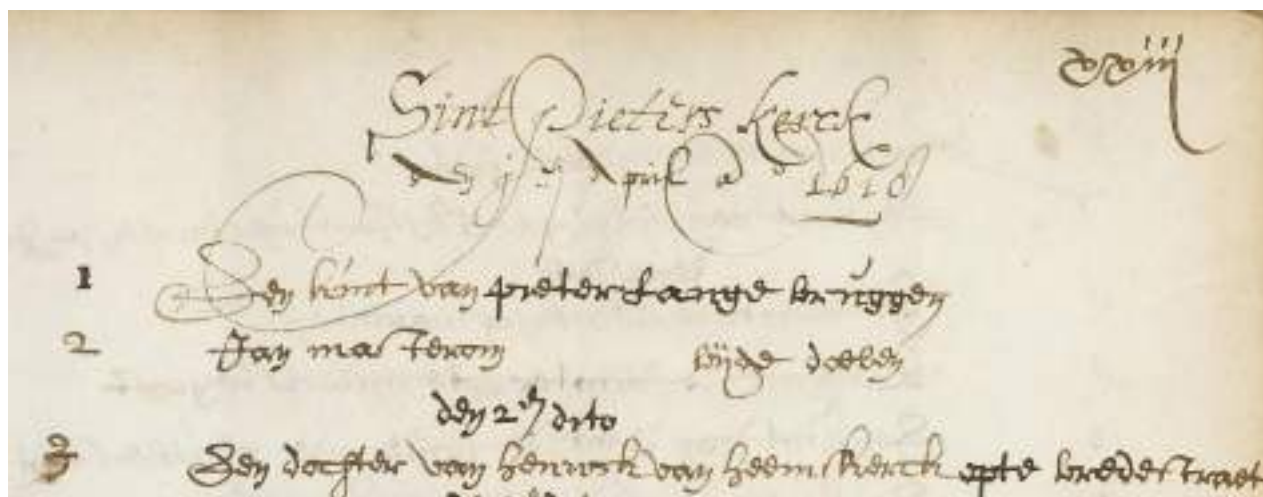
Op 10-09-1613 verschijnt voor notaris Adriaen Claesz Paedts te Leiden de eerbare Henrick van Heemskerck, mede notaris publiek en procureur voor de vierschaar van Leiden, en stelde zichzelf borg voor Jan Boons, wonende in 's-Gravenhage, voor de lichte van een bedrag van 300 gulden, verschenen Allerheiligen leestleden, die Lijsbeth Jansdr, weduwe van Jan Willemsz Salij, op 23-08-1613 bij vonnis van schepenen gecondemneert is ten behoeve van de voorschreven Jan Boons, geregistreerd in het Vonnisboek R folio CXCI verso. Compareerde nog Jan Gerritsz de Goede, procureur van de voorschreven Jan Boons, om de voorschreven Heemskerck kosteloos en schadeloos te stellen van zijn bogtocht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. 176, folio XIX (19), dd. 10-09-1613).

Op 08-06-1614 verschijnt voor notaris Adriaen Claesz Paedts te Leiden de eerbare Henrick van Heemskerck, mede notaris publiek en procureur voor de vierschaar van Leiden, en stelde zichzelf borg voor kapitein Cornelis van Achthoven ten behoeve van Jan Gangelofsz Stam voor de som van 160 gulden die de voornoemde Achthoven op 02-06-1614 bij het hof van Holland gecondemneert is te betalen binnen tweemaal vier maanden, ter presentie van Jan Gerritsz de Goede, mede procureur van de vierschaar (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 176, folio 218, dd. 08-06-1614).

Op 11-07-1615 verschijnen voor notaris Jacob Jansz Verweij te Leiden de eerbare Henrick van Heemskerck en Jan Gerritsz de Goede, beiden procureurs binnen Leiden als speciale procuratie hebbend van Maijken Wils, weduwe van Dirck Wils, handschoenmaker, geassisteerd met Clement Vrieden, mede handschoenmaker, haar zwager, en oom en bloedvoogd van de vier nagelaten kinderen van Dirck Wils ter eenre en Joris Huijbrechtsz van Eijck, schout van Aarlanderveen, als broeder en lasthebber van Heijnrick Huijbrechtsz van Eijck, handdadige, ter andere zijde (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 95a, fol. CLXVIII (144), dd. 11-07-1615).

NB. Het geslacht Van Eijck: <https://www.diegoude.nl/wp-content/uploads/2020/05/het-geslacht-van-Eijck-J.L.-van-Eijck.pdf>

Op 02-04-1618 wordt in de St. Pieterskerk in Leiden begraven een dochter van Henrick van Heemskerck, wonende in de Bredestraat:

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Begraven, toegang 0501a, Inv. Nr. 1316, folio XXIII (23))

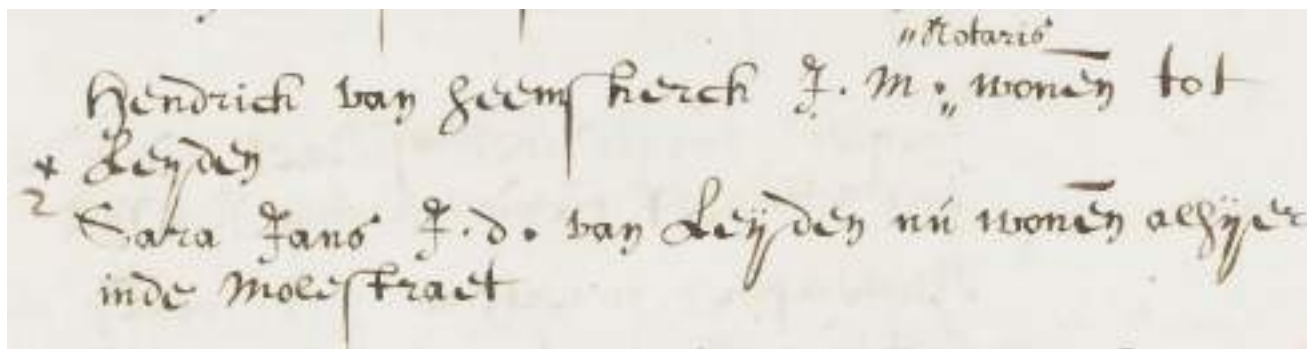
Op 23-11-1618 zijn Henrick van Heemskerck, voor Maeycken (Maria) Sirjans, weduwe van wijlen Henrick van Heemskerck sr., zijn moeder, en Pieter Passavant, buren, betrokken bij een buurtkwestie in Leiden over de secreetgoot welke door Pieter is afgesloten; Oud adres: Breestraat, zuidzijde (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48D, blad 9 vso, aktenummer 1531).

Op 19-10-1619 is Willem Allertsz van Heemskerck betrokken bij een buurtkwestie: de goot van zijn huis komt uit in de gemeenschappelijke goot lopende onder de Sonneveltsteeg, deze blijkt verstopt; Willem verzoekt dit ongedaan te maken, deze goot is eertijds dichtgemaakt door de toenmalige eigenaar Cornelis Heymansz van Dam; Adres: Zonneveldstraat, Oud adres: Sonneveltsteeg (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud rechterlijk archief Leiden, toegang 0508, Buurquestieboeken, inventarisnummer 48D, blad 28, aktenummer 1418).

Op 21-12-1619 verschijnt voor notaris Pieter Claesz van Rijn te Leiden Anthonis Jorisz Focker, wonend in de vergroting der stad Leiden, en legt een verklaring af inzake een achterstallige betaling van een som van 250 gulden van 40 grooten het stuk die Marijtge Sergeants, weduwe van Henrick van Heemskerck in zijn leven mede notaris publiek, schuldig is te betalen aan Ewout van Schilperoort, procureur van de vierschaar van Leiden, volgens obligatie gedateerd 23-08-1619, door de voorschreven Schilperoort getransporteerd aan Sijmon Florijsz, lakenkoper tot "Coudekerck" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 205, akte 43).

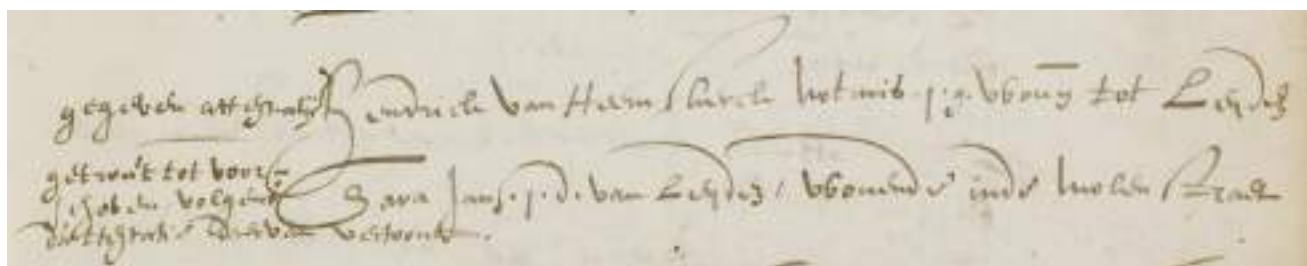
In 1622 worden vermeld in het Hoofdgeld 1622 van de stad Leiden "Heemskerck Henrick van (zie Maria Sirjansen) Vleeshuis fol. 2", "Sirjansen Maria (weduwe van Henrick van Heemskerck) Vleeshuis fol. 2", "Serjansz Guillieme Wolhuis fol. 2"; (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, "Index Hoofdgeld 1622 stad Leiden", P.J.M. de Baar).

Ondertrouw in Delft op 31-12-1622 van Hendrick van Heemskerck, jongeman, notaris, wonende te Leiden met Sara Jansdr, jongedochter van Leiden, nu wonende alhier in de Molenstraat (Bron: Stadsarchief Delft, DTB trouwen, Inv. Nr. 1.2571, folio 100v, dd. 31-12-1622).

Hendrick van Heemskerck J. M. ^{Notaris} wonen tot
* Leiden
2 Sara Jans J. d. van Leiden nu wonen aegijer
inde Molenstraat

Op 15-01-1623 huwelijk in Delft van Hendrick van Heemskerck, jongeman, notaris, wonende te Leiden, met Sara Jansdr, jongedochter van Leiden, wonende in de Molenstraat te Delft, met twee attestaties te Voorschoten (Bron: Stadsarchief Delft, DTB Trouwen, Inv. Nr. 14.6, folio :

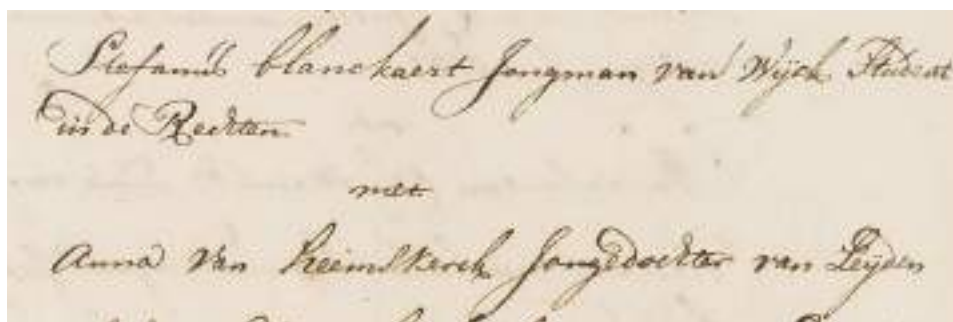

gegeven attestatie Hendrick van Heemskerck notaris J. M. wonen tot Leiden
getrouwt tot bouwen Sara Jans J. d. van Leiden nu wonen inde Molenstraat

Op 05-09-1623 legt de eerbare Maria Sirjans, weduwe van wijlen Henric van Heemskerck, voor notaris Jan Angillis een verklaring af en bekende "ten huize van monsieur Arnout Elsevier in de Regenboog alhier uit handen van de edele heer jonkheer Ernst Som als mandatarius van jonkheer Hennius van der Oosten de heer vader van wijlen goeder memorien de edele heer Andreas van der Oosten overleden binnen deze stad van de gemelde comparant ontvangen te hebben 264 gulden van XL grooten het stuk, in voldoening van gelijke somme haar comparante van wijlen gemelde jonkheer Andreas ter zake van verteerde kosten competerende volgens de rekening van haar comparante na het overlijden van wijlen gemelde jonkheer benevens andere zijne crediteuren aan de gemelde jonkheer Som overgeleverd zodanig dat zij comparante gemelde jonkheer Hennius jonkheer Som en alle anderen daar van quitantie heeft gegeven consenterende door mij notaris van deze hare absolute quitantie een of meer instrumenten geleverd te werden. Ten huize van de gemelde monsieur Elsevier en in presentie van Sijmon Elsevier" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 292, akte 108).

NB. Over Arnout Elsevier en zijn zoon Sijmon: artikel "Bijdrage tot de geschiedenis der Elseviers", P. Haverkorn van Rijsewijk, in: "Oude Holland", jaargang 14, 1896, blz. 1 t/m 18
http://oudholland.rkd.nl/images/backissues/Oud_Holland_1896_vol_014.pdf.

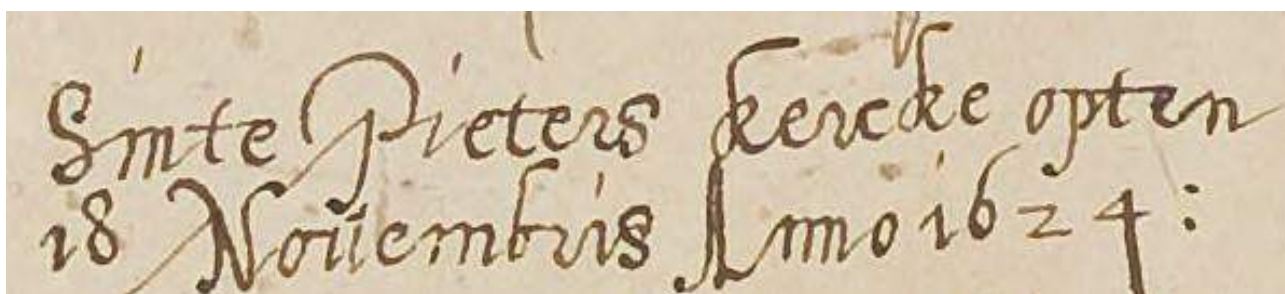
Op 20-03-1624 ondertrouwen Stefanus Blankaert (student rechten) geboren te Wijck en Anna van Heemskerck geboren te Leyden:

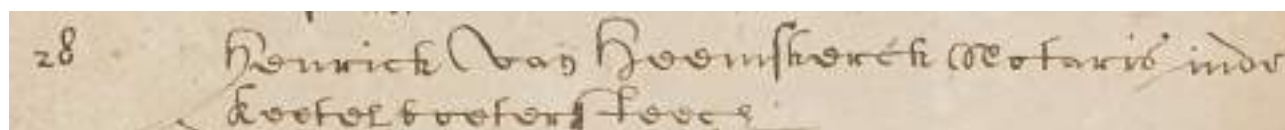
Stefanus Blankaert jongman van Wijck Student
vrij de Rechten
met
Anna van Heemskerck jongdochter van Leyden

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 9, blad I - 200v)

Op 18-11-1624 wordt Henrick van Heemskerck (junior), notaris, wonend in de Ketelboetersteeg, begraven in de St. Pieterskerk in Leiden:

Sinte Pieters kercke opten
18 Noüembrijs Anno 1624:

28 Henrick van Heemskerck notaris inder
Ketelboetersteeg

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, DTB Begraven, toegang 0501A, Inv. Nr. 1317).

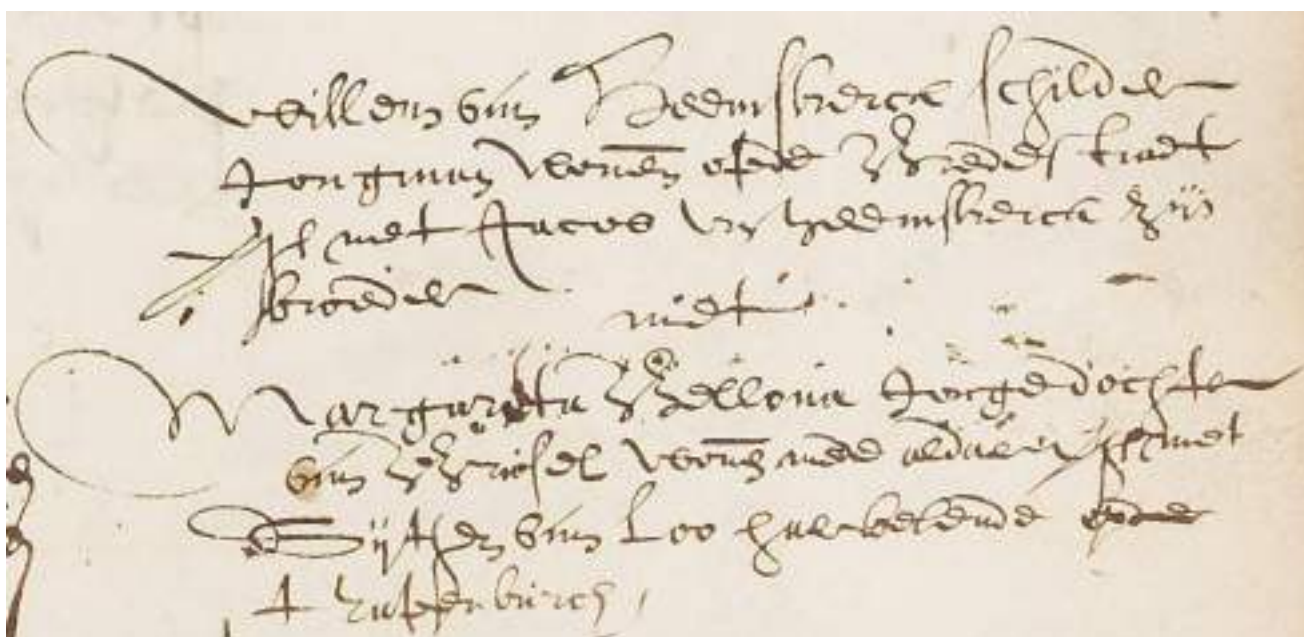
Op 14-03-1625 zijn door de weeskamer van Leiden Jan van Kuijck notaris en procureur voor de vierschaar van Leiden met mr. Coenraet van Schilperoort schilder, bij gebrek aan maagtalen, gebeden vrienden voogden

gesteld over Niclaes oud omtrent 3 maanden en Marije 1 jaar en 3 maanden, nagelaten weeskinderen van Steven Blanckaert zaliger gewonnen bij Anna van Heemskerck.

Bijgeschreven: 28-04-1636: Guilliame Serjans wolkoper en mr. Maerten van Egmont neef zijn voogden gesteld over Niclaes, nagelaten zoon van de voorschreven Blanckaert in plaats van mr. Coenraet van Schilperoert die ontslagen is. (z.d.): Zie voogdenboek D folio 237v no.1 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 243, Voogdenboek C, 1614 – 1627, f. 197; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.hogenda.nl).

Op 12-02-1628 trouwt voor het gerecht van Leiden Willem van Heemskerck (schilder) wonend op de Breestraat (met getuige voor de bruidegom Jacob van Heemskerck broer) met Margarita Bellona geboren te Brussel, wonend op de Breestraat (met getuige voor de bruid Sijtgen van Loo, bekende, wonend op het Rapenburch) (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archiefnummer 1004, Schepenuwelijk (1592-1795), Inv. Nr. 198, blad B – 210).

Willem van Heemskerck schilder
jongman van de stad Leiden
met Aucus van Heemskerck z'n
broeder niet.
Margarita Bellona jongedochter
van Brussel veruog mede weduwe van
Sijtgen van Loo geboortende van
Rapenburch.

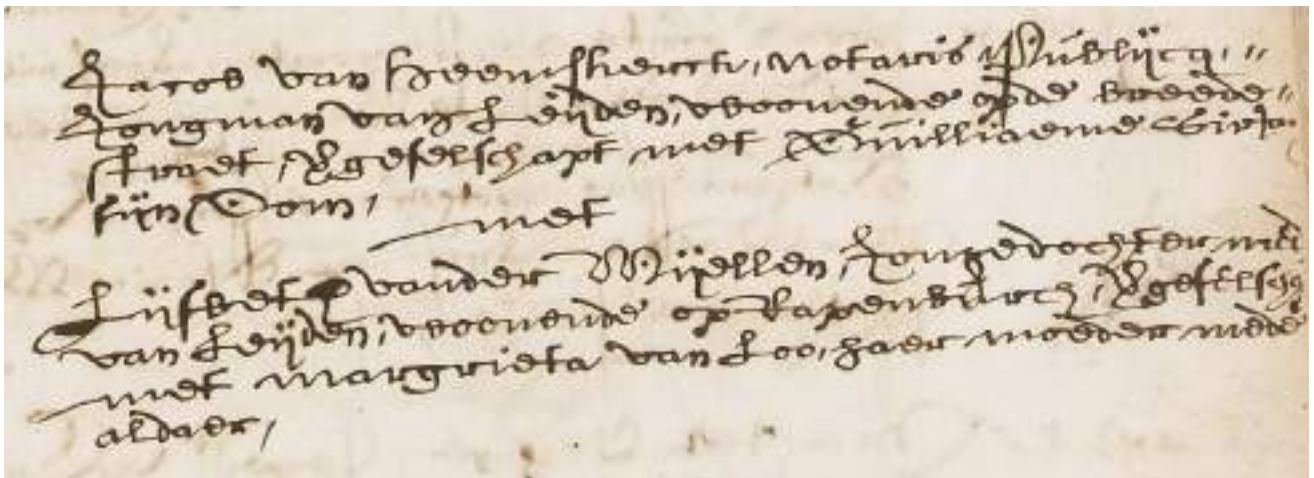
Op 21-02-1628 vindt de beëdiging plaats voor het Hof van Holland van Jacob van Heemskerck als notaris met als standplaats de stad Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0506, Chronologische lijst van de notarissen, die, op aanbeveling der Leidse regering aangesteld, voor het Hof van Holland beëdigd zijn, 1525 - 1810).

Op 30-07-1628 verklaart voor notaris Jan (Franssen) van der Meer in Leiden de eerbare Maria Serjans, weduwe van zaliger Henrick van Heemskerck, geassisteerd met mij notaris als haar gekoren voogd schuldig te zijn aan Anna van Heemskerck, weduwe van jonkheer Steven Blanckaert, haar dochter, de som van 800 Carolus gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, toegang 0506, Inv. Nr. 342, akte 83). Zij ondertekent rechtsboven onder de akte als "Mari Serians":

Mari Serians
1628

Op 13-06-1629 ondertrouwt te Leiden Nederlands Hervormd Jacob van Heemskerck, notaris, wonend op de Breestraat (getuige voor de bruidegom is Guillaume Sirjans, oom), met Lysbeth van der Wyellen geboren te Leiden, wonende op de Rapenburch (getuige voor de bruid is haar moeder Margrieta van Loo (Bron: archiefnummer 1004, Nederlands Hervormd Ondertrouw (1575-1795), inventarisnummer 10, blad K – 155).

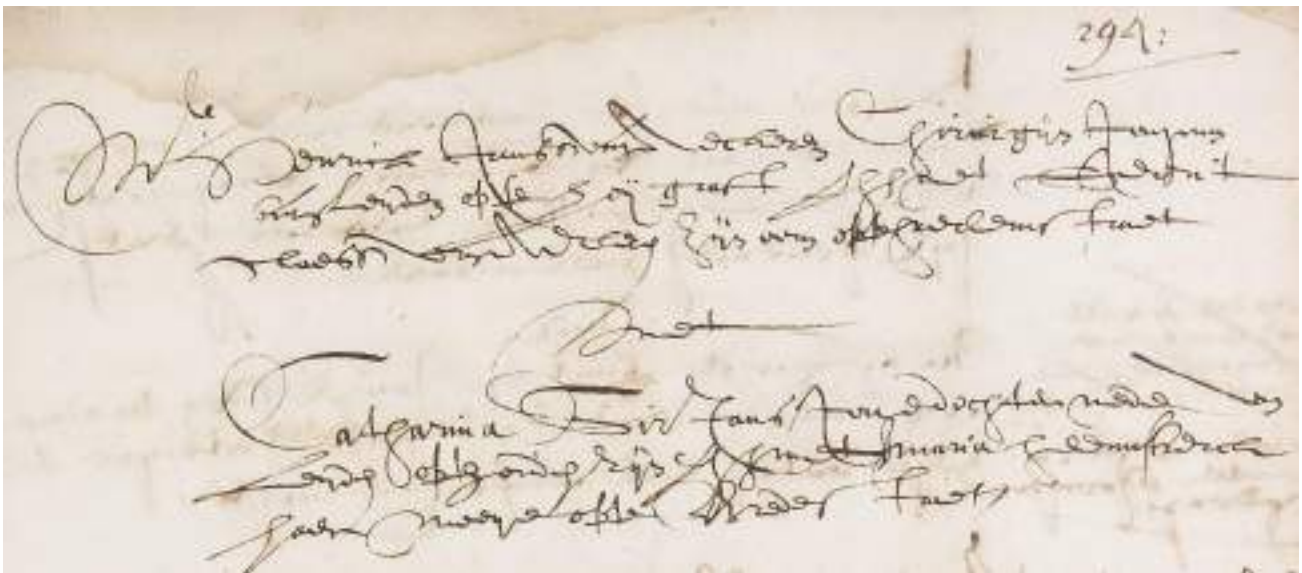
Jacob van Heemskerck, Notaris Publijc
Zongman van Leiden, woonende op de Breede
Straet Eggesgat met Guillaume Sirjans
sijn Oom / met
Lysbeth van der Wyellen, Zongdochter van
van Leiden, woonende op Rapenburch Eggesgat
met Margrieta van Loo, haar moeder moer
aldaer /

NB. Guillaume (Guiliaem) Serjans of Sirjans of SerJanssen is wolkoopman in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 482, zonder blz. nrs., dd. 16-12-1649; Inv. Nr. 484, dd. 16-11-1651).

Op 13-05-1632 wordt vermeld dat het perceel van de weduwe Maria Sirjans en de erfgenamen van Henrick van Heemskerck senior, notaris, grenst aan dat van Mr. Jan Wz. Werckijn aan de overwulfde Voldersgracht (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. 19, f. 172).

Het leengoed van de Grafelijke lenen in Rijnland, nr. 152B “Zijn huizing en erf te Leiden, van de steeg, waardoor men van de Blauwe steen naar de St. Pieterskerk gaat, noordwaarts aan; Een deel van het leen, (1636: zijnde huizing en erf aan de Overwulfde Voldersgracht, strekkend voor van de Voldersgracht tot achter aan Hendrik Daamsz, peltier, enerzijds: Meinaart Jacobsz van Vooren, kleermaker, anderzijds: Annetje Jacobsdr. c.s.).

Op 30-07-1632 is Maria Heemskerck (dit Maria Sirjans, weduwe van Henrich van Heemskerck), wonend op de Breestraat, als “moeije” (tante) getuige voor de bruid bij de ondertrouw van Henrick Jansz van Aeckeren, chirurgijn, geboren te Leiden, wonende op de Hooigracht, met Catharina Sirjans geboren te Leiden, wonende op de Oude Rijn:

13-11-1636: Mr. Maarten van Egmond, advocaat te Leiden, voor Katharina van Heemskerck ook voor de mede-erven van Maria Serjans, haar moeder, bij overdracht door Hugo Zegersz van Kampen, LRK 147 c. Nd.-Holland fol. 56v-57v.

7-10-1637: Willem Albertsz Duurcant bij overdracht door Guillaume Serjans, wolkoper, voor Katharina van Heemskerck, bevestigd door Jan van Cuyk, notaris en procureur bij de vierschaar van Leiden, voor de kinderen van wijlen Anna van Heemskerck en Steven Blankaert, Jan Jansz de Schrijnwerker, grootvader van Dominicus Jansz van der Pluym, voor het kind van wijlen Hendrik van Heemskerck de jonge, notaris, en Sara Jansdr de Roy, en voor de kinderen van Willem van Heemskerck en Margaretha de Bellone, heer Jan Jansz de Roy, gezamenlijk erfgenamen van Maria Serjans, LRK 147 c. Nd.-Holland fol. 85v-87.

Bron: Repertorium op de grafelijke lenen in Rijnland, 1222 – 1650, blz. 41 t/m 43; bewerking J.C. Kort, www.hogenda.nl).

Op 28-04-1636 zijn door de weeskamer van Leiden Guillaume Serjans, wolkoper, en mr. Maerten van Egmont voogden gesteld over Annetgen oud omtrent 13 jaar, nagelaten weeskind van Henrick van Heemskerck de Jonge, notaris, gewonnen bij Sara Jansdr de Roij (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 149; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.hogenda.nl).

Op 28-04-1636 zijn door de weeskamer van Leiden Guillaume Serjans, wolkoper, en mr. Maerten van Egmont voogden gesteld over [niet ingevuld], kinderen van zaliger Willem van Heemskerck gewonnen bij [niet ingevuld] (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 149; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.hogenda.nl).

Op 04-08-1636 zijn door de weeskamer van Leiden Jan Jansz de Roij, schrijnwerker, grootvader, en Dominicus van der Pluijm, loodgieter gebeden vriend voogden gesteld over Anna oud omtrent 13 jaar, nagelaten weeskind van Henrick van Heemskerck de Jonge notaris en Sara Jansdr de Roij beide zaliger (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 164; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.hogenda.nl).

Op 05-05-1637 wordt het huis van de erfgenamen van het echtpaar verkocht; oproep aan hun schuldeisers (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0501A, Aflezingsboeken 1574 – 1649, Inv. Nr. 20, f. 130).

Op 13-05-1637 wordt volgens het bonboek Vleeshuijs door de erfgenamen van Henrick van Heemskerck en Sergeans het huis aan de Breestraat verkocht aan Jacob Burick peltier voor 1000 gulden gereed geld en een

schuldbrief van de verdere 6800 gulden ten behoeve van Jan van Griecken goudsmid (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Secretarie Archief, toegang 501A, Eerste Register, fol. 179-350, bonnen Vleeshuis en Gasthuisvierendeel., Inv. Nr. 6612, blad 185).

Op 19-10-1637 compareert voor schout en schepenen van Lisse Mr Maerten van Egmond advocaat wonende Leiden als procuratie hebbende van Catharina van Heemskerck jongedochter voor haar zelve geassisteerd met Guiliame Serjants, item dezelfde Serjants hem sterk makende voor Jan van Cuyck als voogd over het nagelaten weeskind van Anna van Heemskerck bij Steven Blanckaert, Jan Jansz de Roo schrijnwerker grootvader met Dominicus van der Pluym gebeden vrund als voogden over het nagelaten weeskind van Hendrick van Heemskerck de jonge bij Sara Jansdr de Roo beiden zaliger gedachtenis nog de voorschreven Guiliame als gestelde mede voogd over de kinderen van Willem van Heemskerck bij Margaretha de Bellone en nog de voorschreven Margaretha geholpen bij Jan Jansz de Roo kleinkinderen en mede erfgenamen van Maria Serjants hun moeder, grootmoeder en schoonmoeder verkopen Achias Dammisz een huis en erf gelegen in het vierkant van het Dorp door Achias voor deze van zaliger Jacob van Heemskerck gekocht, belend ZW Warbout Claesz, NW Meeus Meeusz Hoochcamer, NO Cornelis van Immerseel met de weduwe en erfgenamen van Cornelis Petersz van der Sijp en ZO het voetpad van de Heereweg, belast met 2 gulden 4 stuivers 4 penningen erfpacht per jaarr tbv de St Pieterskerck te Leiden, voor 1050 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 7, f. 240, dd. 19-10-1637; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Op 30-08-1635 wordt Jacob van Heemskerck, notaris binnen Leiden, vermeld in een verklaring voor notaris Dirck Traudenius op verzoek van mr. Jacob van Loo als vader en voogd van Helena van Loo, met als getuige Jannetge Kersteman, weduwe van wijlen Boudewijn Kersteman. Jacob van Heemskerck gaf in een gesprek ten huize van de deposante aan Helena van Loo 150 gulden en de toezegging haar kind op zijn kosten te zullen alimenteren (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief, Inv. Nr. 376, akte LXII (62), dd. 30-08-1635).

Op 11-10-1638 is door de weeskamer van Leiden Mr. Jan Vrolick ziekentrouster gebeden vriend tot medevoogd gesteld over de weeskinderen van zaliger Willem van Heemskerck, schilder, en dat in plaats van mr. Maerten van Egmont advocaat die overleden is, doch alleen gedurende de scheiding toe (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 172 verso; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.hogenda.nl).

Op 24-06-1641 is door de weeskamer van Leiden Johan van Leeuwen kapitein tot medevoogd gesteld over de minderjarige zoon van Steven Blancaert gewonnen bij Anna van Heemskerck in plaats van mr. Maerten van Egmont overleden zijnde. Bijgeschreven:(z.d.): [doorgehaald: Zij de andere voogden opgezocht] Is gedaan.(z.d.): Is in plaats van Jan van Kuijck.(z.d.): Zie het voogdenboek C folio 197 no. 3. (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Weeskamer Leiden, Inv. Nr. 244, Voogdenboek D, 1627 – 1642, f. 237 verso; bewerking Teun van der Vorm, Zoetermeer, www.hogenda.nl).

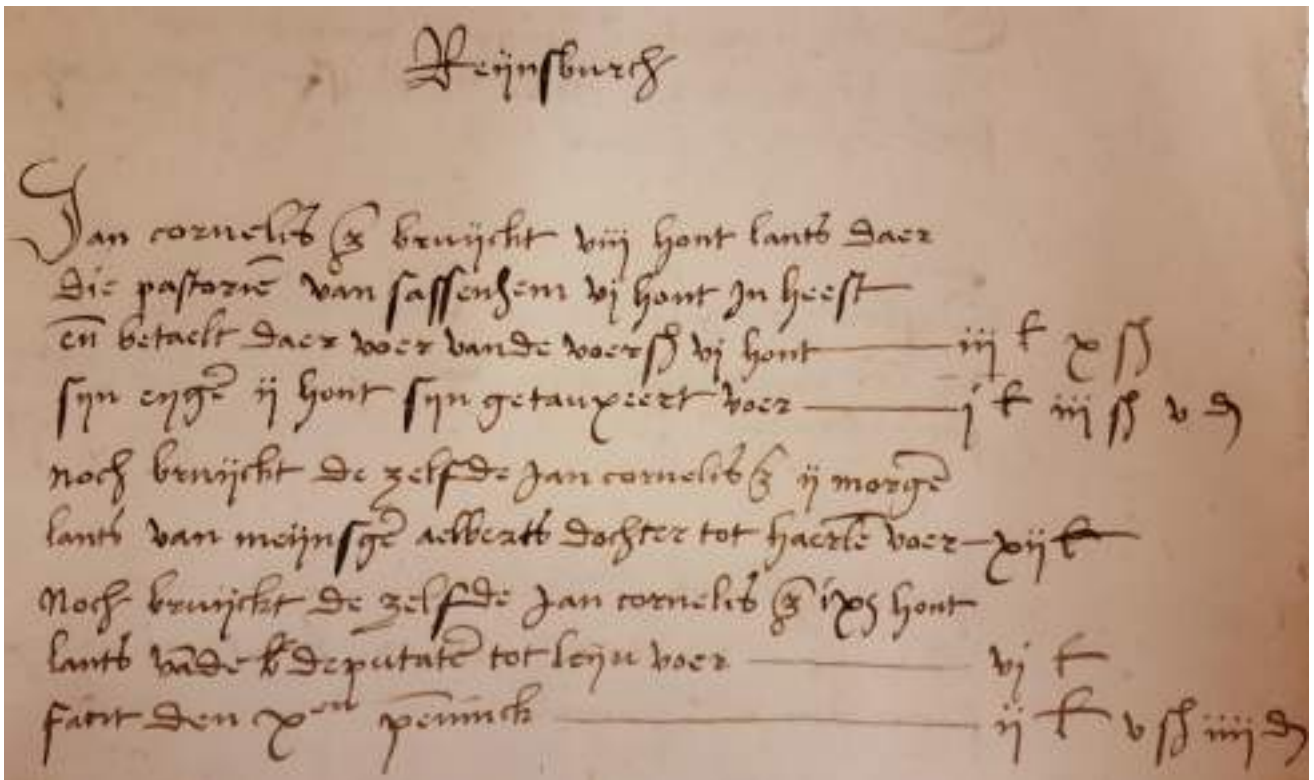

Jacob Folkema, Portret van Steven Blanckaert (1593-1625), gehuwd Leiden 19-04-1624 met Anna van Heemskerck (Bron: The Hague, RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis)

IIIG Dochter N1 Willemsdr; zij huwt Jan Cornelisz in Rijnsburg

In het kohier van de 10^e penning van Sassenheim van 1553 staat vermeld dat Jan Cornelisz 2 morgen huurt van zijn schoonmoeder Meijnsge Aelbertsdr, wonende in Haarlem.

“Jan Cornelisz bruijckt VIII hont lants daer die pastorie van Sassenhem VI hont in heeft ende betaelt daer voor vande voerscreven VI hont III pond X stuijvers

Sijn eigen II hont sijn getauxeert voer I pond III stuijvers V schellingen

Noch bruijckt de zelfde Jan Cornelisz II morgen lants van Meijnsge Aelbertsdochter tot Haerlem voer XII pond

Noch bruijckt de zelfde Jan Cornelisz IX ½ hont lants vande deputaten tot Leijen voer VI pond

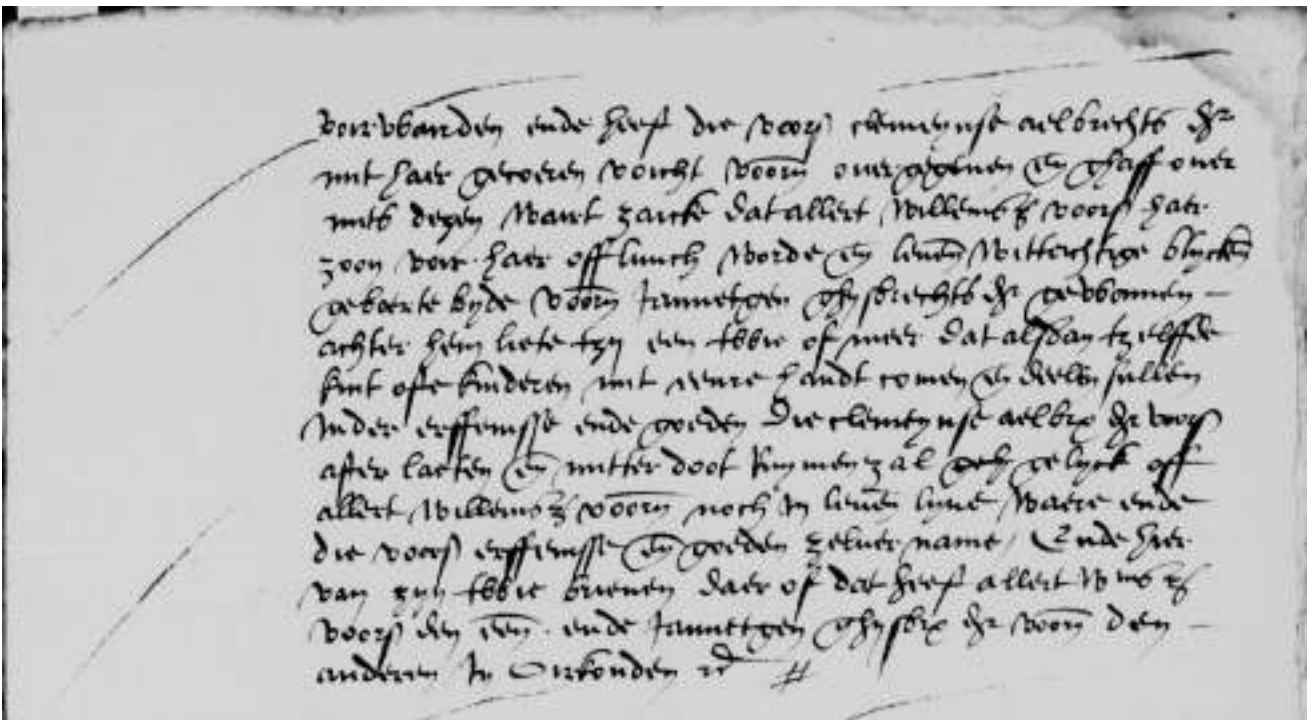
Facit den Xen penninck II pond V stuijvers IIII duiten”

(Bron: Nationaal Archief, archief Staten van Holland voor 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 768, Kohier tiende penning Sassenheim 1553).

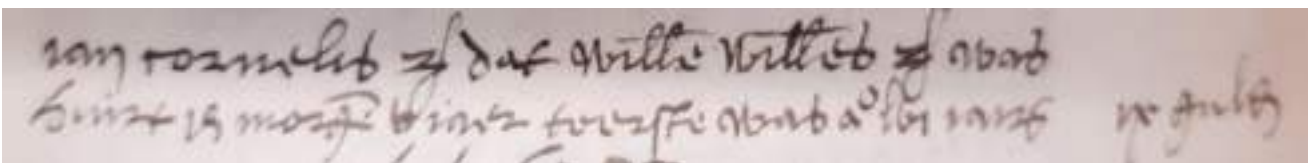
Op 25-01-1556 sluiten Allert Willemsz van Sassenem bij consent en goeddunken van Clemeijnse Aelbertsdr zijn moeder ter eenre en Jannetgen Ghijsbertsdr bij raad en goeddunken van Cornelis Ghijsbrechtsz, Claes Ghijsbrechtsz, Pieter Ghijsbrechtsz haar broeders en Claes Gerritsz van Dorp haar oom, hun huwelijksvoorwaarden af voor schepenen van Leiden. Hij brengt in het huwelijk de som van 900 Karolus gulden van 40 grooten het stuk te weten 600 Karolus gulden aan 16 hond land gelegen in het ambacht van Sassenem aan de Nieuweweg 200 Karolus gulden aan 10 gulden jaarlijkse losrente sprekende op Jan Cornelisz in Rijnsburg zijn zwager en 100 Karolus gulden aan 6 gulden jaarlijkse losrente sprekende op Claes Jansz Roes voor welke goederen Cornelis Willemsz schout van Sassenhem en de voorschreven Jan Cornelisz borg zijn en heeft de voorschreven Clemeijnse Aelbertsdr met Cornelis Willemsz schout voornoemd haar gekoren voogd in deze beloofd te geven in huwelijk aan Allert Willemsz 100 Karolus gulden te betalen meidag LXI (1561); Jannetgen Ghijsbrechtsdr brengt in het huwelijk 1500 Karolus gulden, waarvan 800 gulden een huis aan de Breestraat bij de blauwe steen op de hoek van de Maarsmansteeg waar Jannetgen nu in

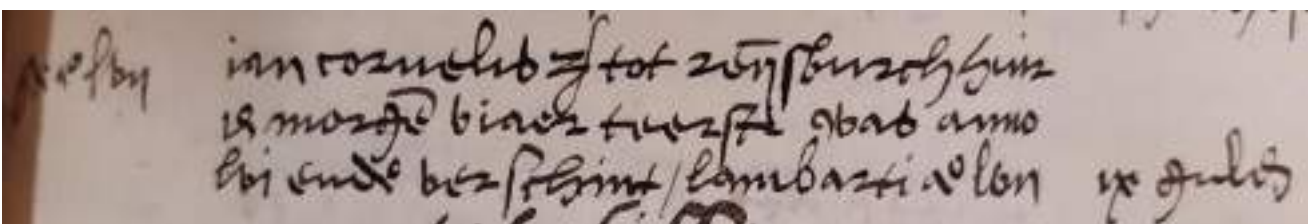

Vanaf 1556 wordt de pacht van een perceel land groot 1 ½ morgen in Sassenheim van de deputaten van de St Pieterskerk in Leiden opgevolgd door Jan Cornelisz uit Rijnsburg, de echtgenoot van een dochter van schout Willem Willemsz (Heemskerck), die voorheen de pachter was tot 1540 en vanaf 1540 zijn echtgenote Meijnsge Willem Willemsz's weduwe:

“Jan Cornelisz dat Willem Willemsz was huirt 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI (1556) iaers IX gulden

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, “Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557”, Inv. Nr. 14, rekening 1556

“Jan Cornelisz tot reijnsburch huirt 1 ½ morgen 6 iaer teerste was anno LVI ende verschint Lamberti anno LVII (1557) IX gulden”

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief Kerken van Leiden, toegang 0502, “Maenbouck van allen incommenden renten der Memoriheeren in Sinte Pieterskerk binnen Leyden, ghedaen bij onsen rentmeester Mr. Gherit Willemz., 1535-1557”, Inv. Nr. 14, rekening 1557

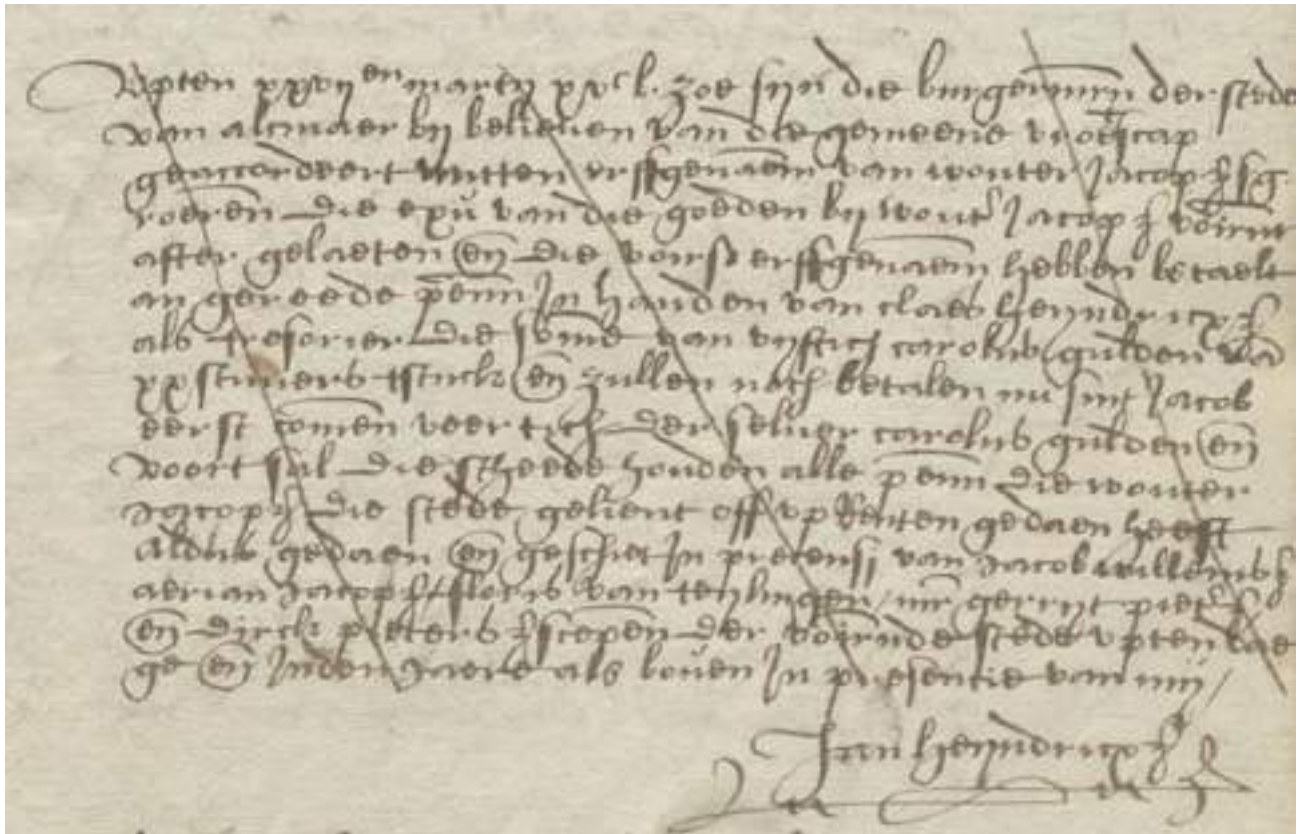

IIII N2 Willemsdr; zij huwt Dirck Pietersz tot Alkmaar

Persoonformulier van Dirck Pietersz van Alkmaar:

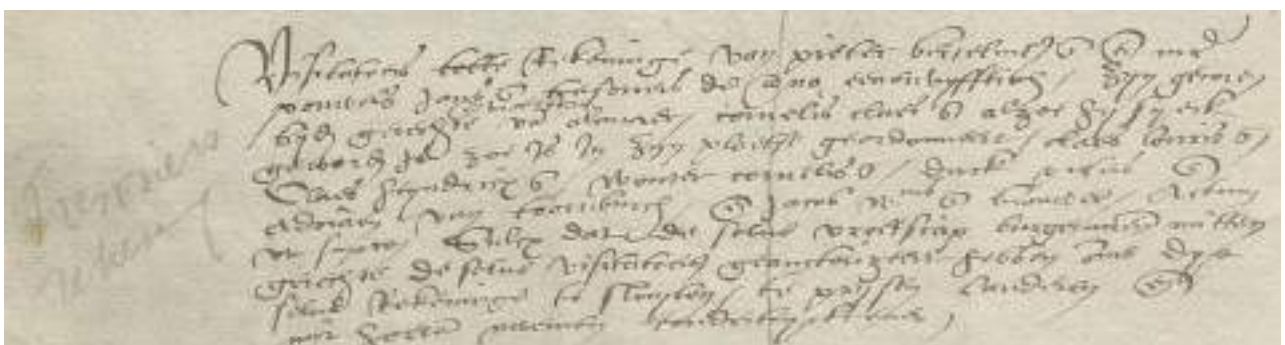
<https://historischleideninkaart.nl/persoonformulier/?id=7573>

Dirck Pietersz, wonende tot Alkmaar, is wellicht Dirck Pietersz, schepen en burgemeester van Alkmaar vanaf 1557 (Bron: "Resoluties van de Alkmaarse vroedschap, 1549-1565", Archief van de stad Alkmaar, 1254 (1325) – 1815 (1816), Inv. Nr. 38, vanaf folio xviii verso; transcriptiewerkgroep Regionaal Archief Alkmaar, 2014).

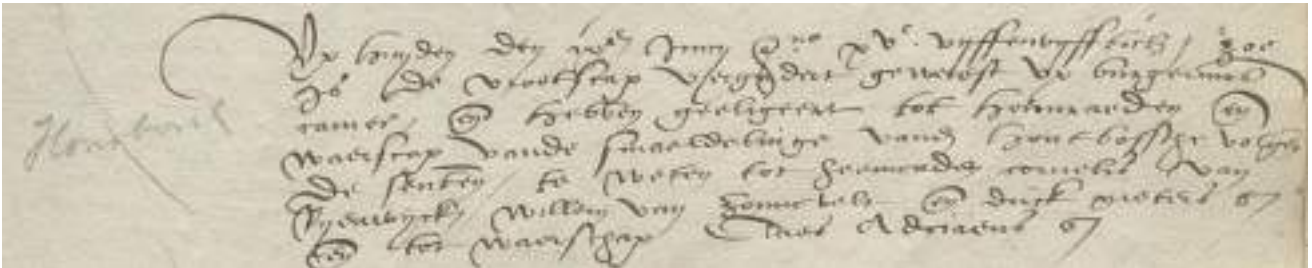
[78] (27-03-1550) Dirck Pietersz vermeld als schepen van Alkmaar

“Upten xxviiien marty XVC L zoe sijn die burgermeesteren der stede van Alcmaer bij believe van die gemeene vroetscap geaccordeert mitten erffgenaemen van Wouter Jacopsz. saliger gedachtenis roerende die exu van die goeden bij Wouter Jacopsz. Voirnoemt aftergelaeten ende die voirs. erffgenaemen hebben betaelt an gereede penningen in handen van Claes Heyndricxsz. als tresorier die somme van vijftich carolusgulden van xx stavers 't stuck ende zullen noch betalen nu Sint-Jacob eerstcomende veertich derselver carolusgulden. Ende voort sal die stheede houden alle penningen die Wouter Jacopsz. die stede gelient off up renten gedaen heeft. Aldus gedaen ende geschiet in precensi van Jacob Willemsz., Aerian Jacopsz., Floris van Teylingen, meester Gerryt Pietersz. ende Dirck Pietersz., scepenen der voirnoemde stede, upten daege ende in den jaere als boven in presencie van mij”.

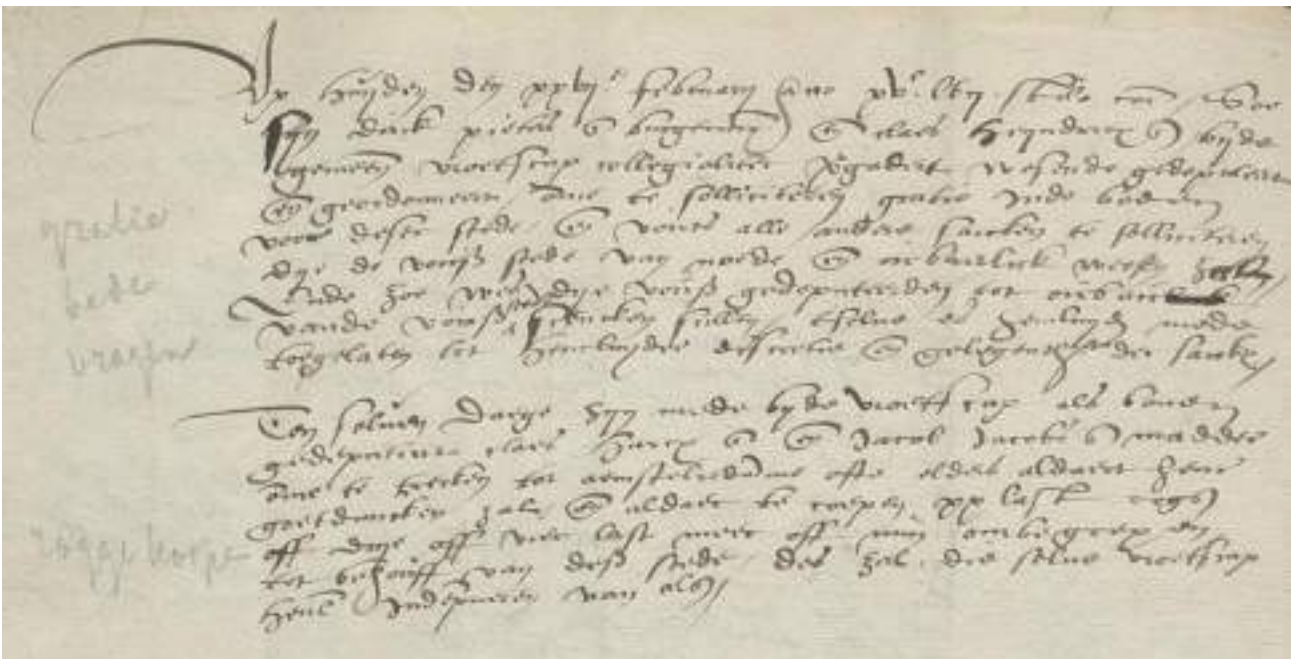
[xviii verso] (14-07-1553) Dirck Pietersz benoemd tot visitateur van de rekening van de tresoriers van Alkmaar van 1551

“Visitatoers totte rekeninge van Pieter Bertelmeusz. ende meester Pouwels Jansz., tresoriers de anno eenenvijfftych, zijn gecoren bij den gerechte ende vroetscap van Alkmaar Cornelis Claesz., alzoe hij syeck geworden is, zoe is in zijn plaetse geordonneert Claes Lourisz., Claes Heyndricxz., Wouter Cornelisz., Dirck Pietersz., Adriaen van Toornburch ende Jacob Willemsz. Brouwer. Actum ut supra sulcx dat deselve vroetscap, burgermeesteren mitten gerechte deselve visitatoers geautorizeert hebben omme dyeselve rekeninge te sluyten, te prijsen, lauderen ende mit hoeren naemen t’onderteyckenen.”

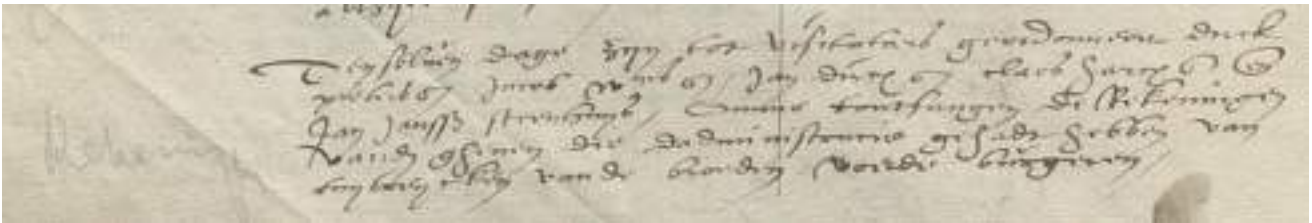
[xx] (09-06-1555) benoeming Dirck Pietersz tot heemraad waterschap Hontsbos

“Up huyden den ixen juny anno XVC vijffenvijfftych zoe is de vroetscap vergadert geweest up burgermeesterscamer ende hebben geeligeert tot heemraeden ende waerscap van de smaeldelinge van den Hontbossche volgende de sententie, te weten tot heemraden Cornelis van Ryeuwyck, Willem van Zonnevelt ende Dirck Pietersz. ende tot waerschap Claes Adriaenz.

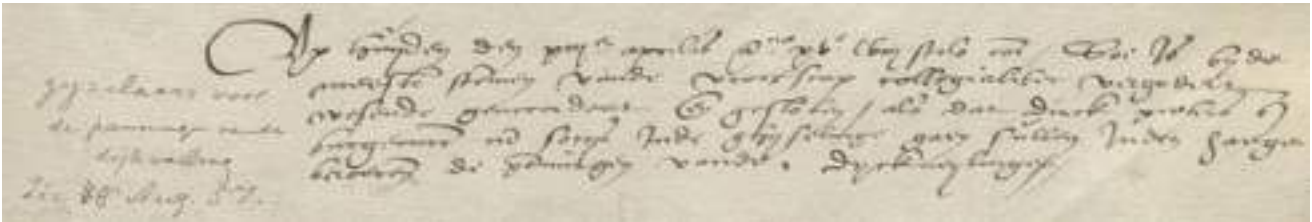
[xxiii verso] (27-02-1557) Eerste vermelding van Dirck Pietersz als burgemeester van Alkmaar

“Up huyden den xxviiien february anno XVC LVII stilo communi soe sijn Dirck Pietersz., burgermeester, ende Claes Heyndricxz. bij de gemeenen vroetscap, collegialiter vergadert wesende, gedeputeert ende geordonneert omme te solliciteren gratie in de beden voor deser stede ende voirts alle andere saicken te solliciteren dye de voirs. stede van noede ende oirbaerlick weesen zal. Ende zoe wes dye voirs. gedeputeerden tot oirbairlick van de voirs. stede scencken sullen, 't selve es heurluyden medetoegeleten tot heurluyder discretie ende gelegentheynt der saicken.”

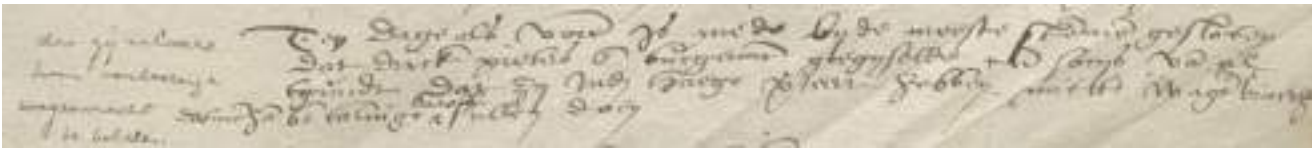
[xxviii verso] 25-08-1557

“Ten selven dage zijn tot visitatoers geordonneert Dirck Pietersz., Jacob Willemsz. ende Jan Dircxz., Claes Harcxz. Ende Jan Janss. Steenhuis omme t’ontfangen de rekeningen van denghenen die d’administracie gehadt hebben van ’t uytreycken van de broeden voer de burgeren.”

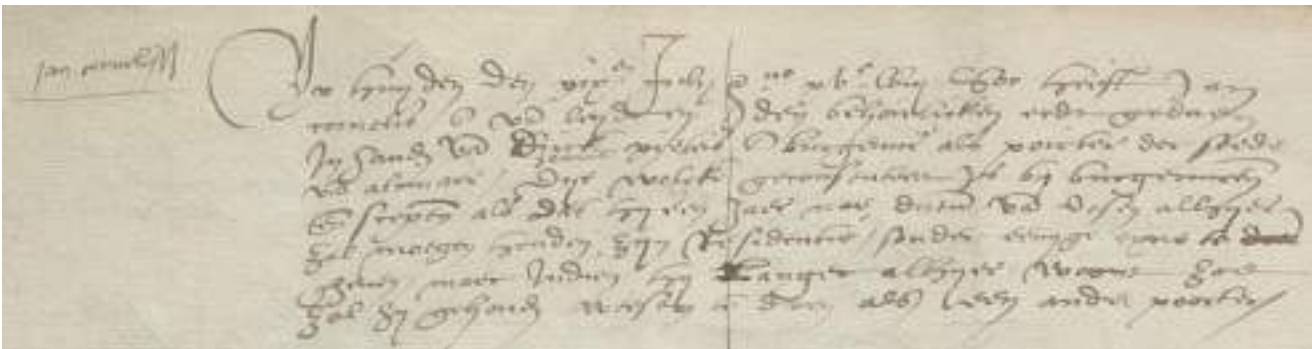
[xxxi] (13-04-1558)

“Up huyden den xiiii aprilis anno XVC LVIII stilo communi soe is bij de meeste stemmen van de vroetscap, collegialiter vergadert wesende, geacordeert ende gesloten als dat Dirck Pietersz., burgermeester, cum sociis in de ghijselinge gaen sullen in Den Haege beroerende de penningen van de dijkveylinge.”

[xxxii] (18-05-1558)

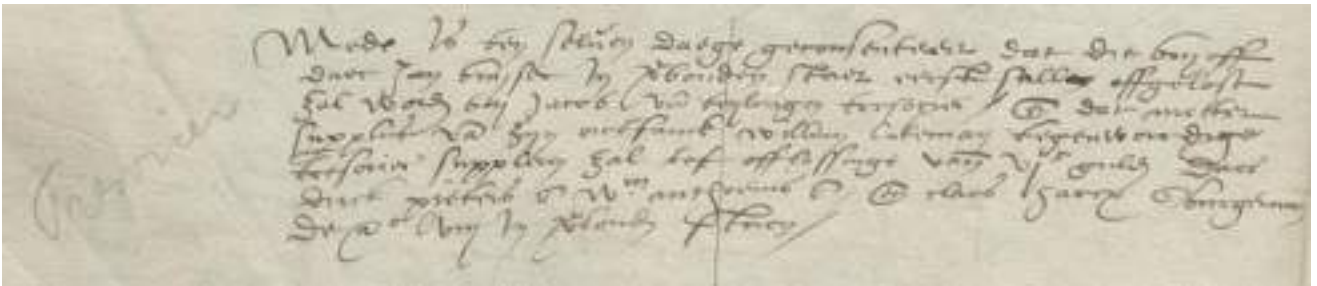
“Ten dage als voren is mede bij de meeste stemmen gesloten dat Dirck Pietersz., burgermeester, gegijselde cum sociis van al ’t gundt dat zij in Den Haege verteert hebben mitte wagenvraecht dat men hem betalinge daeroff sullen doen.”

[xxxiii verso] (19-07-1558) [in marge: Jan Corneliss.]

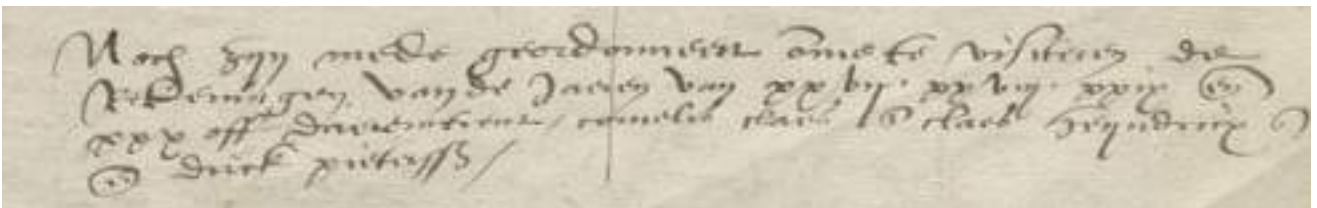
“Up huyden den xixen July anno XVC LVIII soe heeft Jan Cornelisz. van Leyden den behoirlicken eedt gedaen in handen van Dirck Pietersz., burgermeester, als poorter der stede van Alcaer dye welcke geconsenteert is bij burgermeesteren ende scepenen als dat hij een jaer nae datum van desen alhyer zal moegen houden zijn residentie, sonder eenyge exue te doen gheven, maer indien hij langer alhyer woont, zoe zal hij gehouden weesen te doen als een ander poorter”

[xxxvi verso] (11-08-1559)

“Mede is ten selven daege geconsenteert dat die bryeff daer Jan Buyser in verbonden staet eerst sallen offgelost zal worden bij Jacob van Teylingen, tresorier, ende dat mettet surplus van zijn ontfanck Willem Lakeman, tegenwoordige tresorier, suppleren zal tot offlossinge van de vic gulden daer Dirck Pietersz., Willem Anthoenisz. ende Claes Harcxz., burgermeesteren de anno LVIII, in verbonden staen.”

[xl] (09-10-1560)

“Noch zijn mede geordonneert omme te visiteren de rekeningen van de jaeren van XXVII, XXVIII, XXIX ende XXX off daeromtrent, Cornelis Claesz., Claes Heyndricxz. ende Dirck Pieterss.”

In de publicatie “Correctieboek. Vonnissen van het Alkmaarse schepengerecht”, (Oud-rechterlijke archieven van Alkmaar, 1517-1811, inventarisnummer 44, Rol van crimineele zaken. 1517 December 17-1557 April 13) van de transcriptiewerkgroep Regionaal Archief Alkmaar, maart 2012, wordt Dirck Pietersz vermeld bij vonnisblad 78 op blz 81 dd. 27-05-1555, als afwezige schepen (“praeter Dirck Pietersz”; praeter = behalve) van Alkmaar; bij vonnisblad 79 op blz 83 dd. 20-12-1555 als een der schepenen van Alkmaar.

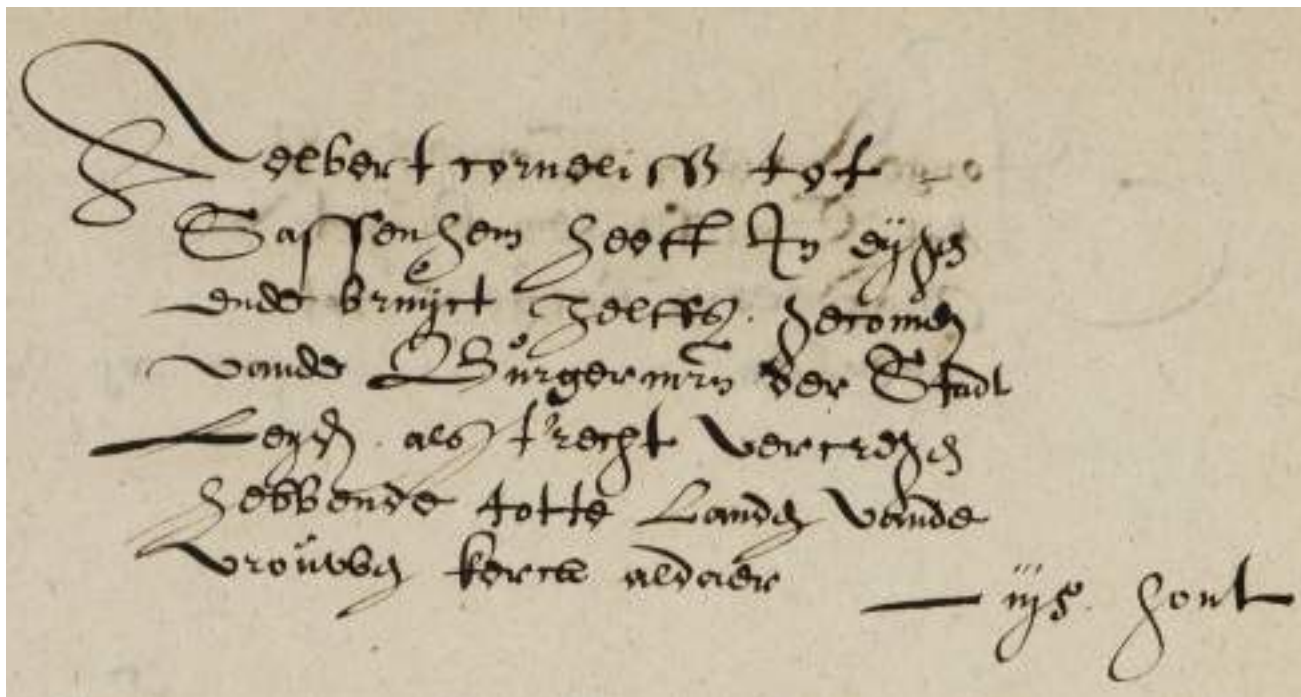
In het boek “De heeren van Alkmaer. Regeerders en regenten. Vroedschap en Raad, 1264 - 2005” (auteur: J.C.M. Cox, gemeente Alkmaar, 2005) wordt op blz. 61 als schepen vermeld “Dirck, Pieter-Vrericz. 1549 – 1561†” en op blz. 47 wordt als burgemeester vermeld “Dirck Pieter Vrericz 1556 – 1560”.

Deze “Dirck Pieter Vrericz” moet gezien de jaartallen dezelfde zijn als de Dirck Pietersz uit de bovenstaande vermeldingen in de resoluties van de vroedschap van Alkmaar. Of hij ook de Dirck Pietersz is die op 24-04-1562 in Leiden compareert is nog niet bewezen. De datum van compareren van Dirck Pietersz op 24-04-1562 in Leiden is in ieder geval in strijd met het bovengenoemde overlijden van Dirck Pieter Vrericz in 1561.

IVB Aelbert Cornelisz Schouten / van Heemskerck

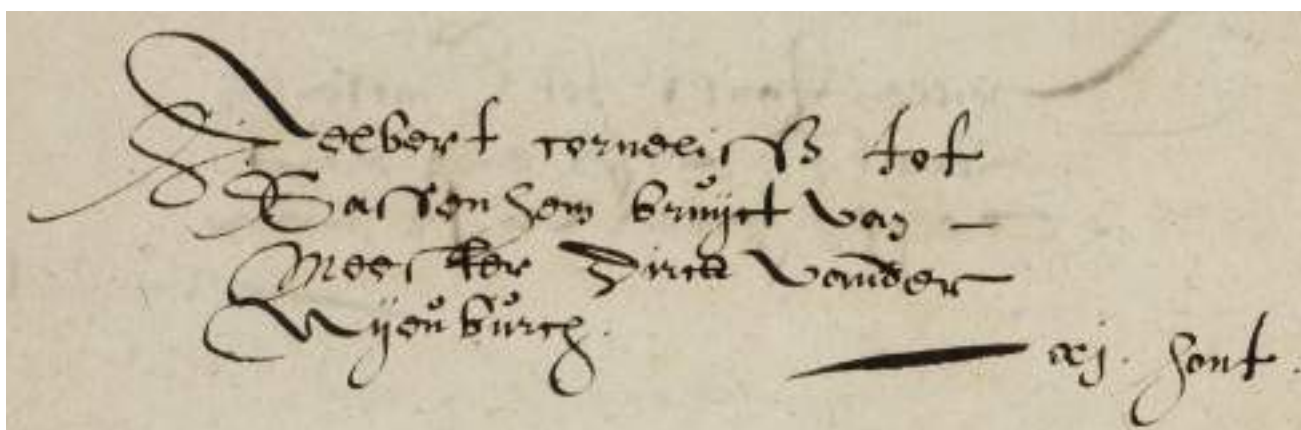
Aelbert Cornelisz Schouten / van Heemkerck wordt vermeld in morgenboek Sassenheim 1592; hij is overleden vóór 03-11-1594 (Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 22, f. 218); hij is gehuwd met Aechge Cornelisdr; kinderen uit dit huwelijk: Cornelis op 17-03-1599 11 jaar en Catrijna op 17-03-1599 9 jaar; zij huwt 2e Michiel Claesz van Schagen. In het morgenboek van Sassenheim uit 1592 wordt Aelbert Cornelisz vermeld als eigenaar van III ½ hont land gekomen van de burgemeesters van de stad Leiden en voorheen land van de Vrouwekerk in Leiden:

Aelbert Cornelisz Schouten
Sassenheim heeft te sijns
oud bruyt Goetg. Jorome
vande Burgermeester der Stadt
Leiden. als eerst verreyes
hebbende totte Lande vande
Vrouwekerk Leiden. — ijs. Jont

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim 1592, f. XXXV verso

Ook wordt hij in hetzelfde morgenboek vermeld als pachter van XI hont land van meester Dirck van der Nijenburch (tot Haarlem).

Aelbert Cornelisz Schouten
Sassenheim bruyt van
Meester der Nijenburch
Nijenburch. — ijs. Jont

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim 1592, f. XXXVII verso

Op 17-03-1599 verschijnen voor schout en schepenen van Lisse Michiel Claesz van Schagen man en voogd van Aechge Cornelisdr tevoren weduwe van Aelbert Cornelisz Schouten en oude Willem Cornelisz Schouten

en Floris Cornelisz Schouten als omen en voogden over Cornelis 11 jaar en Catrijna 9 jaar en verkopen Dammas Gerritsz de woning als huis, barg en schuur alsmede 1 hond land daar de woning op staat, belend NW en ZW Willem Jansz, NO de Ommeloop van het Kerkenland buiten de muur van het Kerkhof, O het Kerkepad en ZO de Heerweg, 4 hond hooiland, belend NO en NW de erfgenamen van Claes Aelwijnsz, zaliger oude Willem Cornelisz Schouten voorschreven en ZW de Menneweg, belast met een pacht van 6 gulden per jaar tbv het Capittel ten Hogelande. Voldaan met een penningbrief (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 80 verso, dd. 17-03-1599; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

In het morgenboek van Sassenheim van 1600 staat vermeld dat het perceel van III ½ hont dat eertijds eigendom was van de Vrouwekerk in Leiden en vervolgens eigendom van Aelbert Cornelisz door zijn weduwe is verkocht aan Dammas Gerritsz.

Dirck Willemsz v. Brummet
 Van vrouwekerk tot
 Leiden
 v. jont
 Van eigenaer Aelbert Cornelisz
 by ropen van Burgermeester der Stadt
 Leiden als last geboende oud d' selve
 kerke godeng.
 Van eigenaer ende bruytlic. Dammas
 Gerritsz by ropen van v. bedue van
 in Aelbert Cornelisz.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim 1600, f. XLVII verso

In hetzelfde morgenboek van Sassenheim uit 1600 staat Aelbert Cornelisz vermeld als pachter van XI hont die eerder pacht was van de erfgenamen van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim en eigendom van mr Dirck van der Nienburch.

Dirck Willemsz v. Brummet
 Van vrouwekerk tot
 Leiden
 v. jont
 Van eigenaer Aelbert Cornelisz
 by ropen van Burgermeester der Stadt
 Leiden als last geboende oud d' selve
 kerke godeng.
 Van eigenaer ende bruytlic. Dammas
 Gerritsz by ropen van v. bedue van
 in Aelbert Cornelisz.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6715a, Morgenboek Sassenheim 1600, f. L
verso

Hoofdstuk 6. Jan Claes Woutersz en Marijtgen Claesdr

Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim, kocht op 09-04-1561 voor 1.205 schild (1 schild = 1,5 gulden) twee huizen in Leiden op het Steenshuur hoek Nieuwsteeg en in die steeg van de erfgenamen van Jan Claes Woutersz en diens vrouw Marijtgen Claesdr; belend door de Nieuwsteeg en door Jan Claesz Egmont [huis nr. 2] (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, f. 204 en 205; Inv. Nr.53C, Schatboek, f. 61 en 62; "Bodemonderzoek en bouwhistorie in Leiden 2", "Archeologisch, bouwhistorisch en archiefonderzoek naar de bewoning van het Steenshuur, ter plaatse van het voormalige Kamerlingh Onneslaboratorium", C.R. Brandenburgh (redactie), 2001).

Op 24-04-1562 zijn gecompareert voor schepenen van Leiden Cornelis Willemsz "scout tot Sassem" en Jeroen Willemsz "scout tot Hillegom" en Dirck Pietersz, wonende tot Alkmaar, als erfgenamen van Jan Claes Woutersz zaliger gedachtenis vervangende alle andere erfgenamen, en bekenden verkocht te hebben aan Balten Simonsz bakker een raam met haar erf en gelegen in de "oude houff" (de "oude hove" was een van de raamlanden in Leiden; elk raamland met lakenramen was in streken verdeeld; Leidsch Jaarboekje 1910, blz. 35) op de tiende streek het vierde raam van de "cleijn houff" (kleine hove) gelegen hebbende aan de ene zijde Jacob Gerritsz "luijtspeelder" en aan de andere zijde Geertgen Pieter Jorisz weduwe (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 67B, fol. 62 verso en 63;

Het gegeven dat Cornelis Willemsz, Jeroen Willemsz en Dirck Pietersz erfgenamen zijn van Jan Claes Woutersz en Marijtgen Claesdr is aanleiding geweest een extra onderzoek naar hen uit te voeren met als uiteindelijk doel vast te stellen op welke familierelatie deze rol van erfgenaam gebaseerd is.

Jan Claes Woutersz, drapenier, wonend in Leiden aan het Steenshuur, was gehuwd met Marijtgen (Maria) Claesdr.

Jan Claes Woutersz was betrokken bij de textielnijverheid in Leiden als "coman" en als drapenier. Hij wordt vermeld vanaf 1513 tot 1526 in "Rijks geschiedkundige publicatiën: Grote serie, Volume 14", "Bronnen tot de geschiedenis van de Leidsche textielnijverheid verzameld door Mr. N. W. Posthumus, Deel 2, Martinus Nijhoff 1911.

Blz. 272/273, No. 833/3, Thesauriersrekening 1514, "Ontfanck van de vellexcyse van elck hondert vell 20 stuyvers"; "Van Jan Claes Wouterszsz cum sociis 30992 vellen";

Blz. 305 No. 881/3 10-11-1519 tot 101-11-1520: "Van Jan Claes Woutersz mit zijn geselschap 15600 vellen";

Blz. 321/323 Blafferds Thesauriersrekening 1524, "Van de stede velle- ende wolleëxcysen van elcke 100 velle 20 stuyvers ende van elcke poecke wolle 12 stuyvers" "Item van Jan Clais Woutersz mit zijn geselschap 7152 vellen 11 pond 18 schellingen 4 dinariën;

Blz. 328 No. 918/5 11-11-1524 tot 11-11-1525 "Ontfanck van de Spaensche wolleëxcyse van elcken poeck wollen 2 schellingen": "Van Jan Claes Woutersz mit zijn geselschap 76 poeck wollen 60 pond 16 schellingen";

Blz. 336/337 No. 926 noot 1 22-05-1525 Jan Claes Woutersz stemt als een van de drapeniers "die der neringe van der draperije" inzake kooplieden te Calais.

NB1. Coman is de Middelnederlandse benaming voor "koopman".

NB2. Een drapenier (van het Franse woord drap, wat wollen weefsel of laken betekent "entre les draps" = "tussen de lakens"), ook wel lakenreder genaamd, was een persoon die zich, ongeveer vanaf de middeleeuwen tot het einde van de 18e eeuw, bezighield met de vervaardiging en de verkoop van laken (Bron: <https://nl.wikipedia.org/wiki/Drapenier>).

NB3. Een "poeck" (JJD: Middel-Nederlands woord; vergelijk het Franse woord "poche" = zak) wol is een baal of pocket wol (Bron: "De geschiedenis van de leidsche lakenindustrie", Nicolaas Wilhelmus Posthumus, Martinus Nijhoff, 1908, blz. 222).

Jan Claes Woutersz coman wordt op 22-11-1519 vermeld in Leiden als een van de "ziechuijs meesteren van sinte Anthonis capelle staende bujten die Hage poort" en op 27-03-1507 en op 20-03-1527 vermeld als "huijssitmeester van Sinte Pieter prochie binnen Leijden".

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0504, Inv. Nr. 1418, Regest 1888, dd. 22-11-1519, "Leidse charters van de gasthuizen betreffende Zoeterwoude en Stompwijk", Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.hogenda.nl.

Charter 1879: " Pieter Janz. en Bouwen Jacobz. erkennen voor de schout van Zoeterwoude verkocht te hebben aan de meesters van het ziekenhuis buiten Leyden ½ van 3 morgen land aan de Vliet in Zoeterwoude, waarvoor zij vrijwaring beloven met Claes Janz". 1518 februari 20. Met zegel van Ghijsbrecht van Zwieten, schout van Zoeterwoude. Inv.nr. 1418, Cart. 3 (=inv.nr. 1357) fol. 2, Cart. 4 (=inv.nr. 1358) fol. 2v. en Cart. 5 (=inv.nr. 1359) fol. 3.

Charter 1879 d.d. 20-02-1518.

"Ick Ghijsbrecht van Zwieten ambochts heer ende scout inden ambocht van Zoeterwoude doe kondt allen luiden dat voir mij quamen Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. gelieden ende bekende dat zij mit gesamender hant vercoft hebben die meesters van den ziecken huijssen bujten Leijden als Andries Hughensz., Ghijsbrecht Kerstantsz., coemen Jan Claesz. ende Louwerijs Louwerijsz. totten voirsz. ziecken

behoeff die gerechte helft van drie morgen lants bijden hoop sonder maet, gelegen inden ambocht van Zoeterwoude voirsz. gemengeder voer ende aerde mit Jan Jansz., Dirck Jansz., Cornelis Jansz. ende Heijnrick Jansz. gebroeden. Ende hebben belegen an die noirtzijde Dirck Baertsz., an die zuijtzijde Pieter Vranckensz., an dat westeijnde Dirck Heijnsz., an dat oesteijnde de Vliet. Ende Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voirsz. ende Clais Jansz. als wairborch geloven met gemender hant ende elcx een voir al dese voirsz. rechte helft vanden ziecken huijssen worden sullen vrij te waren jaer ende dach als recht is ..... of te doen tot nu ter tijt toe gelijkken buijerlant als men vrij lant ende eijgen erve sculdich is te waren. Ende Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voirsz. geloven Claes Jansz. voirn. hier aff scadeloes te houden. Ende Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voirsz. geloven malkanderen ende elcx den anderen vande helft scadeloes te houden. Van welcke coop Pieter Jansz. ende Bouwen Jacobsz. voirsz. lien ende bekennen vanden voigenoemde meesters vanden ziecken huijssen wel voldaan ende betaelt den lesten penninck mitten eersten. Alle argelist wtgesondert. In kennisse der wairheijt so hebbe ick Ghijsbrecht van Zwieten ambochts heer ende scout inden ambocht voirsz. desen brieff bezegelt mit mijn zelfs zegel ende hier onder an gehangen. Dair an, bij ende over waren als tugen Tijman Willemsz. ende Cornelis Woutersz. Int jaer ons heren duijsent vijffhondert ende achtien upten twintichsten dach in februario”.

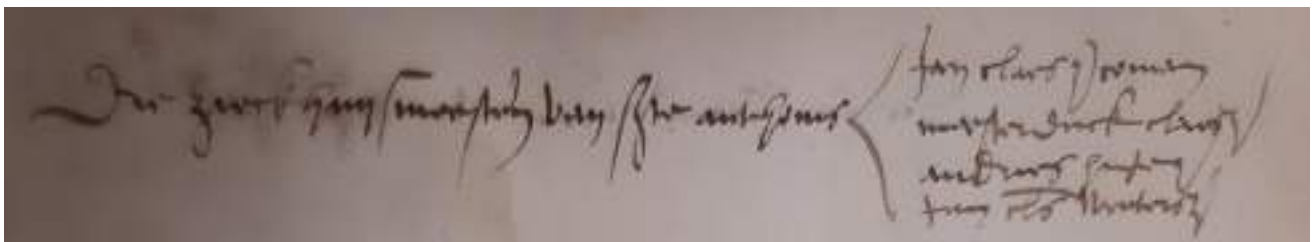
Charter 1888: “Dirck Jansz. van Zassenem erkent voor schepenen van Leyden verkocht te hebben aan de ziekenhuismeesters van Sint Anthoniscappelle ½ van 3 morgen land aan de Vliet in Zoeterwoude, waarna hij hiervoor vrijwaring belooft met Jan Claesz. uuyte Weypoert”. 1519 november 22. Met 2 zegels van Jan Reyersz. en Wermbout Pietersz. Inv.nr. 1418, Cart. 3 (=inv.nr. 1357) fol. 2v., Cart. 4 (=inv.nr. 1358) fol. 2v. en Cart. 5 (=inv.nr. 1359) fol. 3v.” In charter 1888 wordt Jan Claes Woutersz. vermeld.

Charter 1888 d.d. 22-11-1519. "Wij Jan Reijersz. ende Wermhout Pietersz. scepenen in Leijden oirkonden dat voir ons quam Dirck Jansz. van Zassenen ende geliede dat hij vercoft heeft den ziechuijs meesteren van sinte Anthonis capelle staende buijten die Hage poort als Adries Hugensz., Jan Claes Woutersz., coman Jan Claesz. ende meester Dirck Claesz. totten armen siecken behoefte die helfte van drie morgen lants dair die weder helfte of toebehoert den armen ziecken voirn., gelegen inden ambocht van Zoeterwoude. Ende heeft belegen an die oestzijde Dirck Baertsz., an die zuijtsijde Pieter Vranckensz., an die westzijde Dirck Jansz. voirsz. selver ende an die noertsijde die Vliet. Ende Dirck Jansz. voirsz. ende Jan Claesz. vuinte Weiypoert loveden mit gesamender hant ende elcx voir all die ziechuijs meesteren voirn. ende diet naemaels wesen sullen totten voirsz. armen ziecken behoefte dese voirsz. helfte van drie morgen lants vrij te waren jair ende dach als recht is ende als men vrij lant inden ambocht voirsz. schuldich is te waren. Ende Dirck Jansz. voirsz. lovede Jan Claesz. voirn. hier off schadeloes te houden. Voirt zoe beliede hem Dirck Jansz. voirsz. van dese coepe wel voldaan ende betaelt den lesten penning mitten eersten. In oirkonden desen brieffe besegelt mit onsen zegelen. Int jair ons heren duijsent vijfhondert ende negentien upten twee ende twintichsten dach in novembrij".

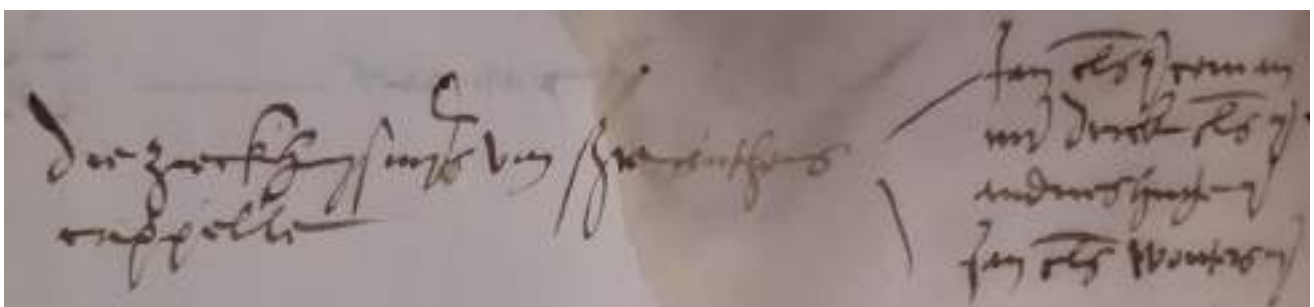
In de doctoraal publicatie van Willem Dirk de Araujo Meijer "Zorg voor leprozen in Leiden en Rijnland" (1986) (bibliotheek Erfgoed Leiden en Omstreken) wordt Jan Claes Woutersz vermeld als leproosmeester 1519 – 1520 van de St. Anthoniskapel, zoals het leprozenhuis genoemd werd.

In 1519 wordt Jan Claes Woutersz voor het eerst vermeld in het "Register van smalle diensten 1515 – 1564" van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief der secretarie, Inv. Nr. 74):

"Die zieckhuijsmeesteren van Sinte Anthonis; Jan Claes comen, meester Dirck Claesz, Andries Huijgen, Jan Claes Woutersz"

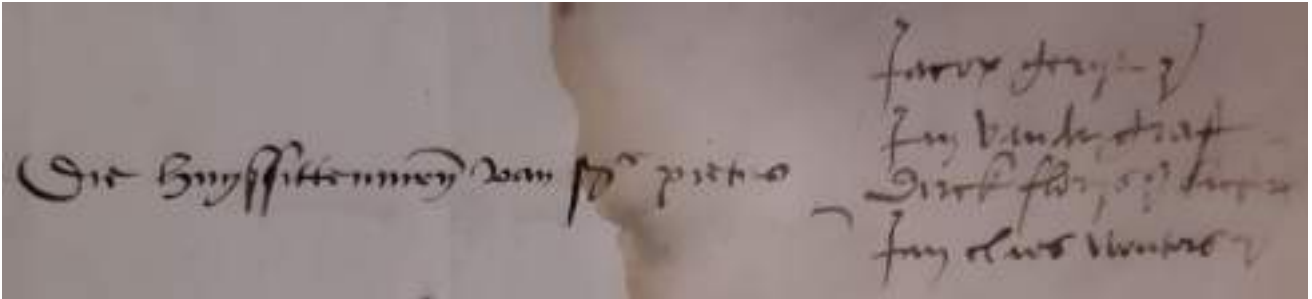
In 1520 wordt voor de tweede maal vermeld in het "Register van smalle diensten 1515 – 1564" van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief der secretarie, Inv. Nr. 74):

"Die zieckhuijsmeesteren van Sinte Anthonis; Jan Claes comen, meester Dirck Claesz, Andries Huijgen, Jan Claes Woutersz"

Jan Claes Woutersz wordt op 20-03-1527 vermeld als "huijsitmeester van Sinte Pieter prochie binnen Leijden" (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0519, Inv. Nr. 429, Cartularium Heilige Geest kinderhuis, folio 285 d.d. 20-03-1527; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoon, www.hogenda.nl).

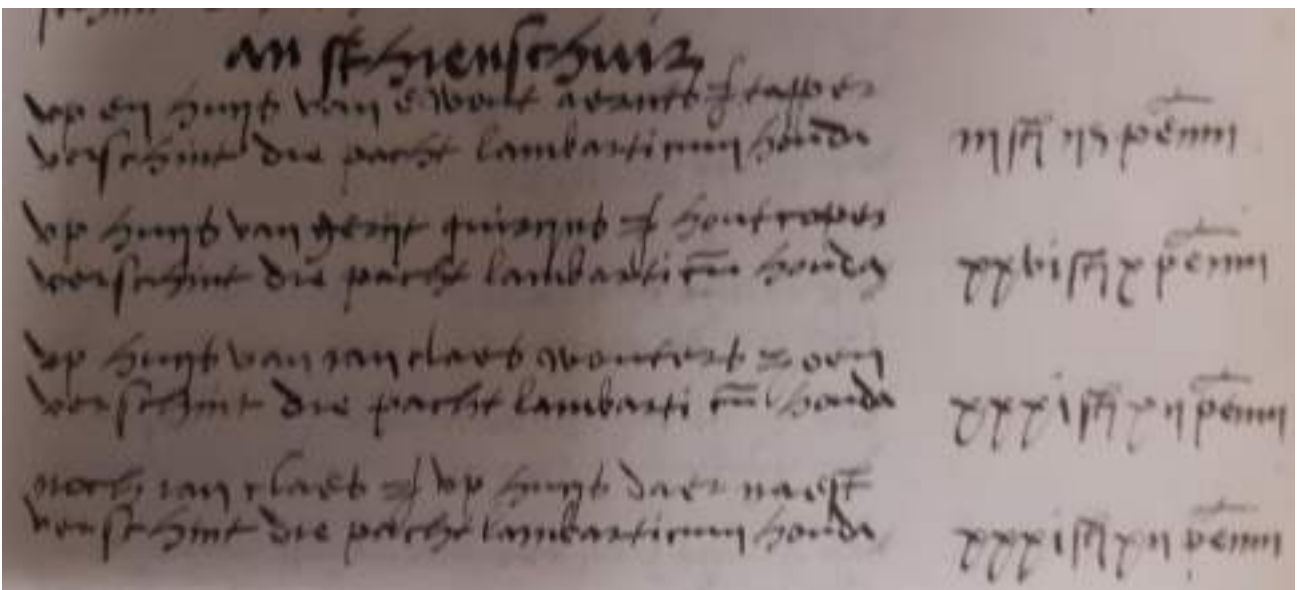
In 1521 wordt Jan Claes Woutersz voor het eerst vermeld als huiszittenmeester (armmeester van huiszittende armen) van de Sinte Pieter prochie binnen Leiden in het "Register van smalle diensten 1515 – 1564" van Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief der secretarie, Inv. Nr. 74):

"Die huijszittenmeesteren van Sinte Pieters: Jacop Gerijtsz, Jan van der Graft, Dirck Florijsz backer, Jan Claes Woutersz"

Hij is huiszittenmeester vanaf 1521 alle jaren tot en met 1536. Vanaf 1537 wordt hij niet meer vermeld.

Bij Erfgoed Leiden en Omstreken ben ik nagegaan wat de oudste vermelding is van Jan Claes Woutersz als eigenaar van één en later twee huizen op het Steenschuur in Leiden in de rekeningen van de deputaten van de Sint Pieterskerk, die een rente op deze huizen jaarlijks in rekening brachten en administreerden. Uit dit onderzoek blijkt dat de eerste vermelding van Jan Claes Woutersz als pachter plaats vond in 1513.

"Op huijs van Jan Claes Woutersz verschijnt die pacht lamberti cum houde XXXI stuvers XII penningen"

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archieven van de kerken van Leiden, toegang 0502, Inv. Nr. 14, dd. 1557

Daarvoor vond ik voor dezelfde rente de vermelding van Clais (Claes) Woutersz, die het beroep had van "scremaker". Ik sluit niet uit dat Claes Woutersz de vader was van Jan Claes Woutersz.

Op 10-03-1520 wordt Jan Claes Woutersz vermeld als belending van een huis aan het Steenschuur: "3 raemen met erven daer off den eenen raem is gelegen in den Kijffhoef op te 6e streeck den 3e raem van de muuer off te rekenen den anderen raem buyten benyden den raemen die men hiet grevelingen opt andere streeck den 5e raem van de coepoort off te rekenen ende de 3e raem is gelegen in de cleyne hoef opte 9e streeck ende is den 1e raem van de zytgraft off te rekenen ende ½ huys ende erve an tstienschuyr dair Jonge Pieter Symonsz. voirs. nu ter tyt in woent belegen an die een zijde Jan Heynricsz voirscreven ende an die ander zijde Jan Claes Woutersz zoen zoen"

(Bron: Erfgoed Leiden, Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 113, Grote Bewijzen, f. 27 verso; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

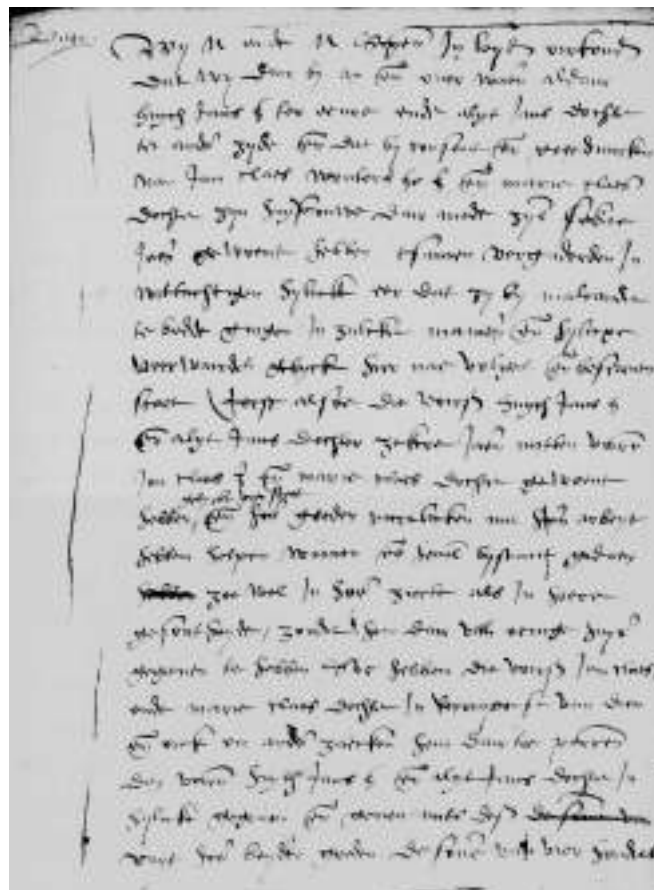
Idem op 21-08-1533: "Lijsbet, kind van coman Adriaen Willemsz in de nuwe stege en wijlen Alijdt Cornelisdr Leentgen Pietersdr Doe Volprechtsz wede en Mees Doenz vleyshouder naeste magen 40 gouden karolus guldens. Onderpand: een huys ende erve in de voirs Nuwe stege belegen an die een zijde IJsbrant Jacopsz glaesmaecker ende an die ander zijde Jan Claes Woutersz"

(Bron: Erfgoed Leiden, Weeskamer Leiden, toegang 0518, Inv. Nr. 113, Grote Bewijzen, folio 147v; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Jan Claes Woutersz en Marijtghe Claesdr testeren in Leiden op 09-11-1540 (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Inv. Nr. 3.12.1, blz. 312; <https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.12.1/start/300/limit/25/highlight/13>).

Zij testeren eerder in een onbekend jaar ten huize van de testateurs in hun huis aan het Steenschuur aan de nieuwe brug met de getuigen Abraham Jacobsz van Velde en coman Adriaen Willemsz, beiden inwonende poorters van Leiden. Zij legateren Alijdt Jan Adriaensdr, een nicht van Jan Claes Woutersz, 200 Carolus gulden en aan Huye Jan Hugensz die bij hen woont ook 200 Carolus guldens (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, toegang 0508, Inv. Nr. 3.12.1, akte 43; <https://www.erfgoedleiden.nl/collecties/archieven/archievenoverzicht/scans/NL-LdnRAL-0508/3.12.1/start/25/limit/25/highlight/22>).

Bij de huwelijksvoorwaarden in Leiden van Huich Jansz en Alijt Jansdr op 18-11-1540 met Jan Claes Woutersz en Maria Claesdr, met wie zij jaren hebben samengewoond, ontvangen de echtelieden 400 Karolusguldens van Jan Claesz en zijn vrouw voor de hulp en bijstand die zij jarenlang hebben ontvangen (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B-1 1 , f. 146).

“Wij N ende N scepenen in Leijden oirkonden dat wij dair bij an ende over waeren aldaire huijch jansz ter eenre ende alijt jansdochter ter andere zijde ende dat bij consent ende goetduncken van jan claes wouterszsz ende marie claesdochter zijn huijsvrouwe dair mede zijluijden seecker jaeren gewoont hebben tsamen vergaderden in wittachtigen hijlick eer dat zij bij malcander te bedde gingen in zulcke manieren ende hijlicxc voerwairden gelijk hier nae volgt ende bescreven staet Eerst alsoe die voirscreven huijch jansz ende alijt jansdochter zekere jaren mitten voornoemde jan claesz ende marie claesdochter gewoont hebben gelijk van stoel ende henluijden ? ? mit henluijden arbeitet hebben helpen minnen ende henluijden bijstant gedaen zoe wel in henluijden ziecte als in hoere gesontheijde / zonder hem dair van eenige huijs gegeven te hebben soe hebben die voirscreven jan claesz ende marie claesdochter in recompensatie van dien ende oick om andere zaecken hem dair toe porrende den voirnoemde huijch jansz ende alijt jansdochter in hijlick gegeven ende geven mits desen vuijt hoirs beijde goederen de somme van vier hondert (gulden)”

Op 19-01-1541 wordt Jan Claes Woutersz vermeld als belending in Leiden bij huwelijksvoorwaarden in Leiden: “Aanbreng vrouw Elsgen Pieter Symonsdr met Symon Pietersz en Jan Pieters., haar broers: ½ huis en erf op Steenschuur daar Pieter Symonsz is overleden, belend aan de een zijde Anthonis Fransz en aan de andere zijde Jan Claes Woutersz, belast 't gehele huis met 30 st. per jaar metde houde; aan geld 188 Karolusguldens alsmede 120 Karolusguldens die Jan Claes Symonsz aan haar moet uitreiken.” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 76B -1 1, f. 153).

Jan Claes Wouters is vóór 1544 overleden. Marijtgen Claesdr is dan weduwe (vermeld in morgenboek Sassenheim 1544, folio VII: 10 morgen 90 roeden, bruiker Floris Willemsz, en folio XI: 7 morgen 2 hond 15 roeden; 7 morgen 7 roeden). Zij is overleden tussen 1551 en 1557:

Marijtgen Claesdr weduwe van Jan Claes Woutersz
 van Steenschuur
 ende 70 groot —————

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6714, f. VII (1544)

Ook is Marijtgen Claesdr eigenaar van VII morgen 215 roeden alsmede VII morgen 7 roeden in Sassenheim

Marijtgen Claesdr weduwe van Jan Claes Woutersz
 van Steenschuur
 ende 70 groot —————

Marijtgen Claesdr
 van Steenschuur
 ende 70 groot —————

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Inv. Nr. 6714, f. XI (1544)

Jan Claes Egmondts kocht in 1551 van Andries Jansz Heynoem een half huis op het Steenschuur en een half huis in de Nieuwsteeg, waarvan hij de beide wederhelften al bezat. Het huis aan het Steenschuur werd

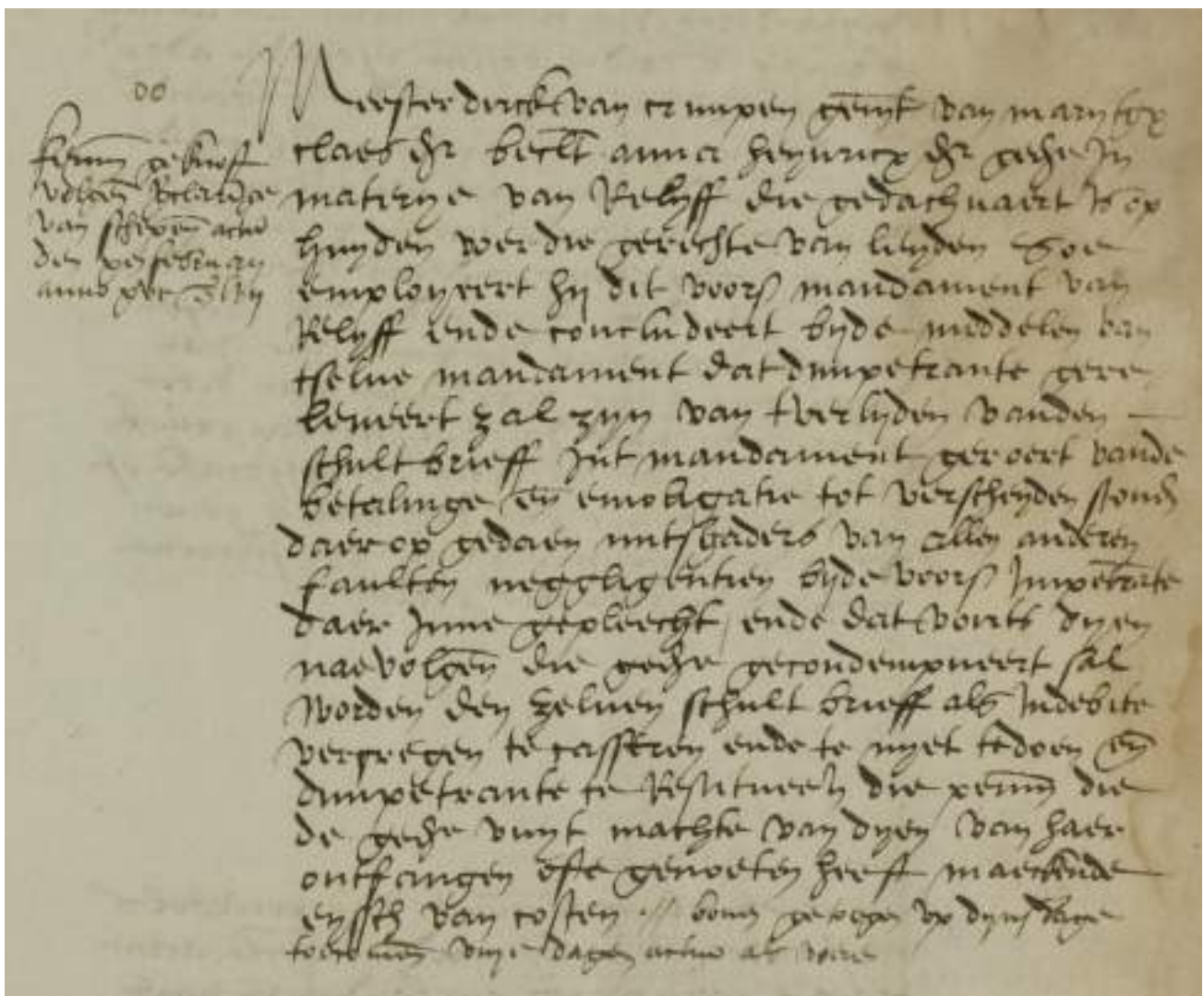
belend door Marijtgē Jan Claes Woutersz weduwe [huis nr. 1] en door Marie Jansdr Aelbrecht Dircx weduwe [huis nr. 3]. Jan Claesz Woutersz is derhalve vóór 06-10-1551 overleden.

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Archief Leiden en Omstreken, ORA inv.nr. 73, Inbrengeboek 1540-1559, f. 70v (6 oktober 1551).

In het kohier van de tiende penning van Leiden 1557 worden vermeld: “die erfgenamen van Maritgen, Jan Claes Woutersz.’ weduwe, eygenairs” (Bron: Nationaal Archief, Staten van Holland voor 1572, toegang 3.03.01, Inv. Nr. 1011, Kohier tiende penning Leiden 1557).

In het “Kenningboek der stad Leiden” 1553/1570 wordt vermeld: 13-02-1557 Marijtgē Claesdr; 16-02-1557 Anna Hendricxdr; 13-7-1557 Huych Jansz, gehuwd met Alijt Jansdr, voordochter van Anna Hendricxdr uit Hillegom; Jacob Jacobsz uit Sassenheim en zijn broer Claes Jacobsz uit de Nieuwe Herberg in Oegstgeest zijn erfgenamen van Marijtgē Claesdr. Betreft de 400 gulden die ingebracht zijn bij de huwelijksvoorwaarden in 1540 van Huych Jansz en Alijt Jansdr, leaat in het testament van Jan Claes Woutersz en Marijtgē Claesdr.

In het wedboek van Leiden wordt de dagvaarding op 18-01-1557 weergegeven van dit proces:

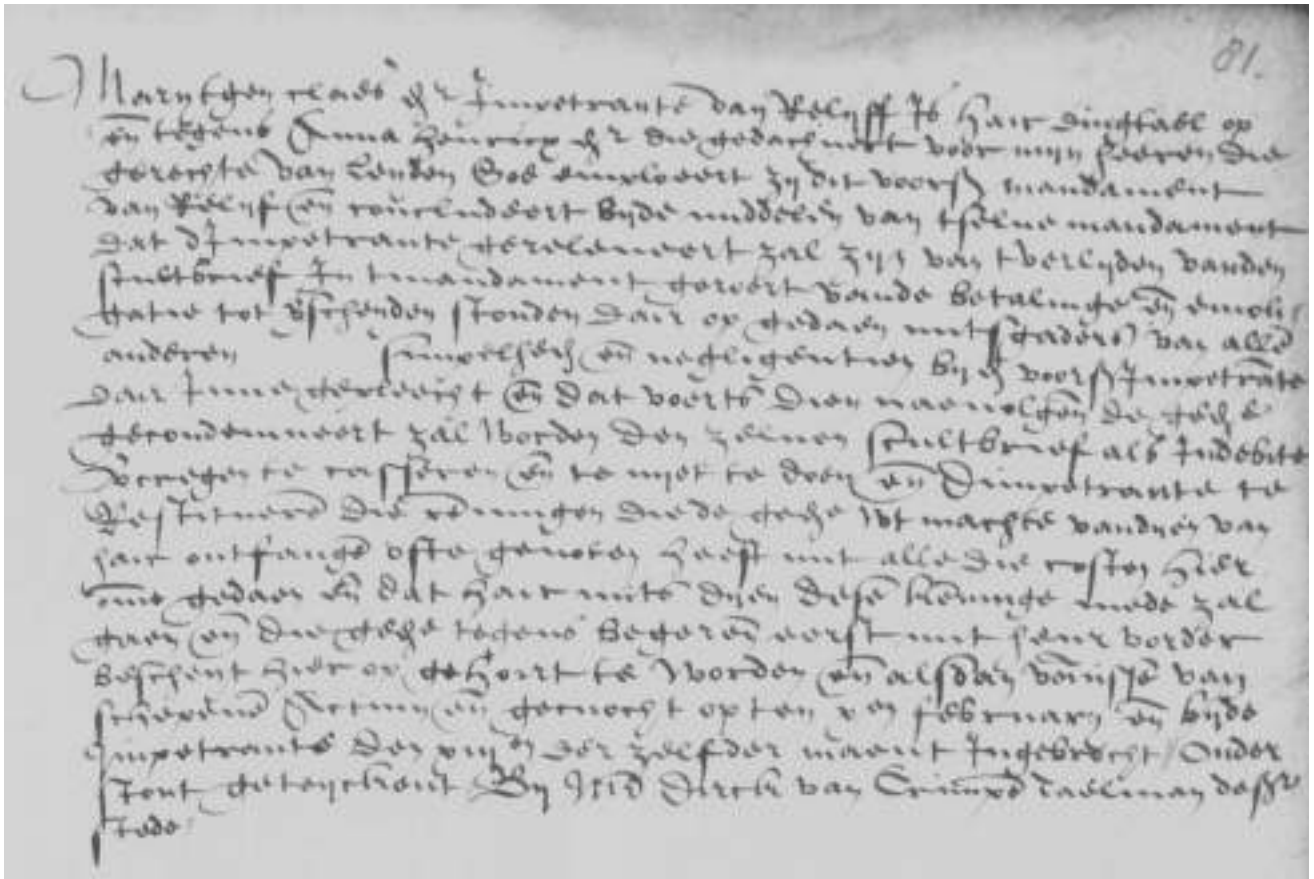
“Meester dirck van crimpen gemachtigt van marijtgē claesdr beclaecht anna henricxdr gedaechde in materije van relijff die gedachvaert is op huijden voer die gerechte van leijden soe emploijeert sij die voorscreven mandament van relijff ende concludeert bijde middelen van tseleve mandament dat dimpetrante gereleveert zal zijn van tverlijden vanden schultbrieff int mandament geroert vande betalinge ende emoligatie tot verscheijden stonden daer op gedaen mitsgaders van allen anderen faulten neggligentien

bijde voorscreven impetrante daer inne geplecht / ende dat voirts dijen naevolgende die gedaechde gecondempneert sal worden den zelven schultbrieff als indebite vercregen te casseren ende te nijet te doen ende dimpetrante te restitueren die penningen die de gedaechde vuyt machte van dijen van haer ontfangen ofte genooten heeft maeckende eijssch van costen // boven getogen up dijnsdage toecomende VIIIe dagen actum als voeren" (18-01-1557)

In de kantlijn staat: "kenning geknoft volgende verclaringe van schepenen actum den Xen februarij anno XVc LVII (10-02-1557)

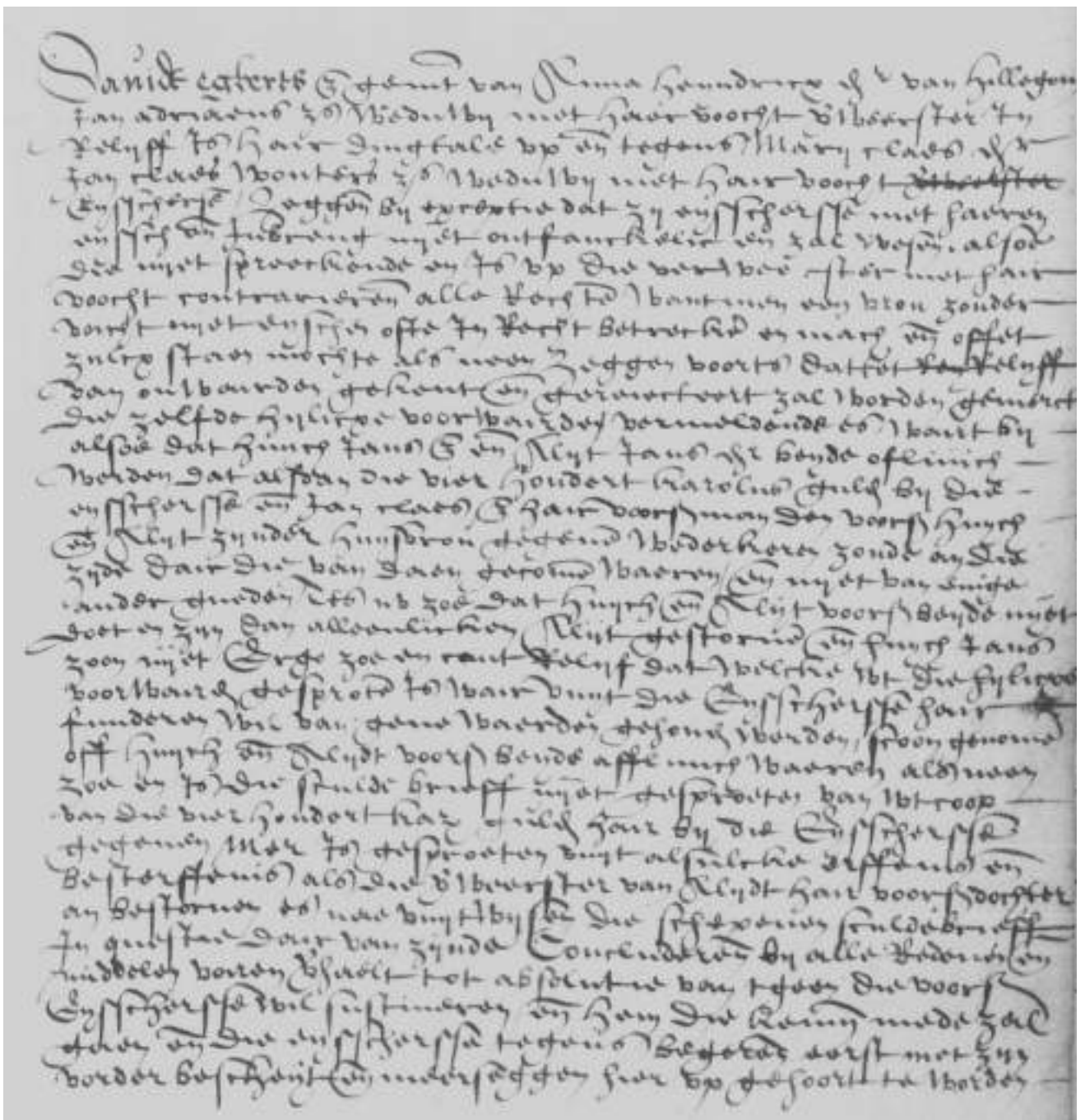
(Bron: ELO, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 42+31, dd. 18-01-1557, scan 0198).

De tekst van de kenning in het kenningboek luidt als volgt:

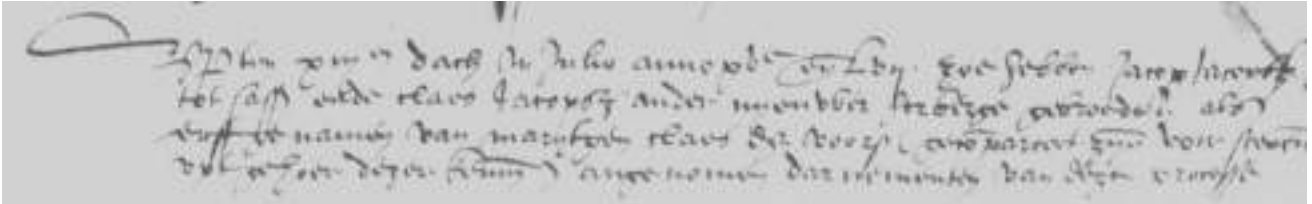
"Marijgen claesdr Impetrante van Relijff in hair dingtael op ende tegens Anna henrixdr die gedachvaert voor mijn heeren die gerechte van leijden Soe emploijeert zij dit voorscreven mandement van Relijff ende concludeert bijde middelen van tselve mandement dat Impetrante gereleveert zal zijn van tverlijden vanden scultbrief in mandement geroert vande betalinge ende emoligatie tot verscheijden stonden dair op gedaen mitsgaders van alle anderen sampelheden ende negligentien bijde voorscreven Impetrante dair inne gepleegt ende dat voerts dien naevolgende de gedaechde gecondempneert zal worden den zelven scultbrief als indebite vercregen te casseren ende te nijet te doen ende dimpetrante te restitueren die penningen die de gedaechde wt machte vandijen van hair ontfangen ofte genoten heeft mit alle die costen hier omme gedaen emde dat hair mits dijen dese kenninge mede zal gaen ende die gedaechde tegens begerende eerst mit heur vorder bescheijt hier op gehoirt te worden ende alsdan vonnisse van schepenen Actum ende gecnocht opten Xen februarij ende bijde impetrante der zelfder maent ingebracht / Onder stont geteijckent Bij Mij Dirck van Crimpen taelman deser stede" (10-02-1557 en 13-02-1557)

“Davidt Egbertsz gemachtigt van Anna heijndricxdr van hillegom Jan adriaensz weduwe met haer voocht verweerster in Relijff in hair dingtale up ende tegens Marij claesdr Jan claes wouterszs weduwe met hair voocht eijscherse / Zeggende bij exceptie dat zij eijscherse met haeren eijsch ende inbrenge nijet ontfanckelic en zal wesen, alsoe die nijet spreekende en is up die verweerster met hair voocht contrarierende alle rechten want men een vrou zonder voicht nijet eijschen ofte in recht betrocken en mach ende offet zulcx staen mochte als neen zeggen voorts dat tot relijff van ontwaerden gekent ende gerevecteert zal worden gemerct die zelfde hijlicxe voorwaerden vermeldende es / waert sij alsoe dat huijch jansz ende alijt jansdr bejide oflinich werden dat alsdan die vier hondert karolus gulden bij die eijscherse ende jan claesz hair voorscreven man den voorscreven huijch ende alijt zijnder huijsvrou gegeven wederkeren zouden an die zijde dair die vandaen gecomen waeren / ende nijet van enige ander gueden / Tes nu zoe dat huijch ende alijt voorscreven bejide nijet doet en zijn dan alleenlicken Alijt gestorven ende huijch janszoon nijet / Ergo zoe en cant Relijf dat welcke wt die hijlicxe voorwaerden gesproten is wair vuijt die eijscherse funderen wil van gene waerden gehouden werden / soon genomen off huijch ende ende alijdt voorscreven bejide afflinich waeren als neven zoe en is die sculde brieff nijet gesproeten van wtcoop van die vierhondert

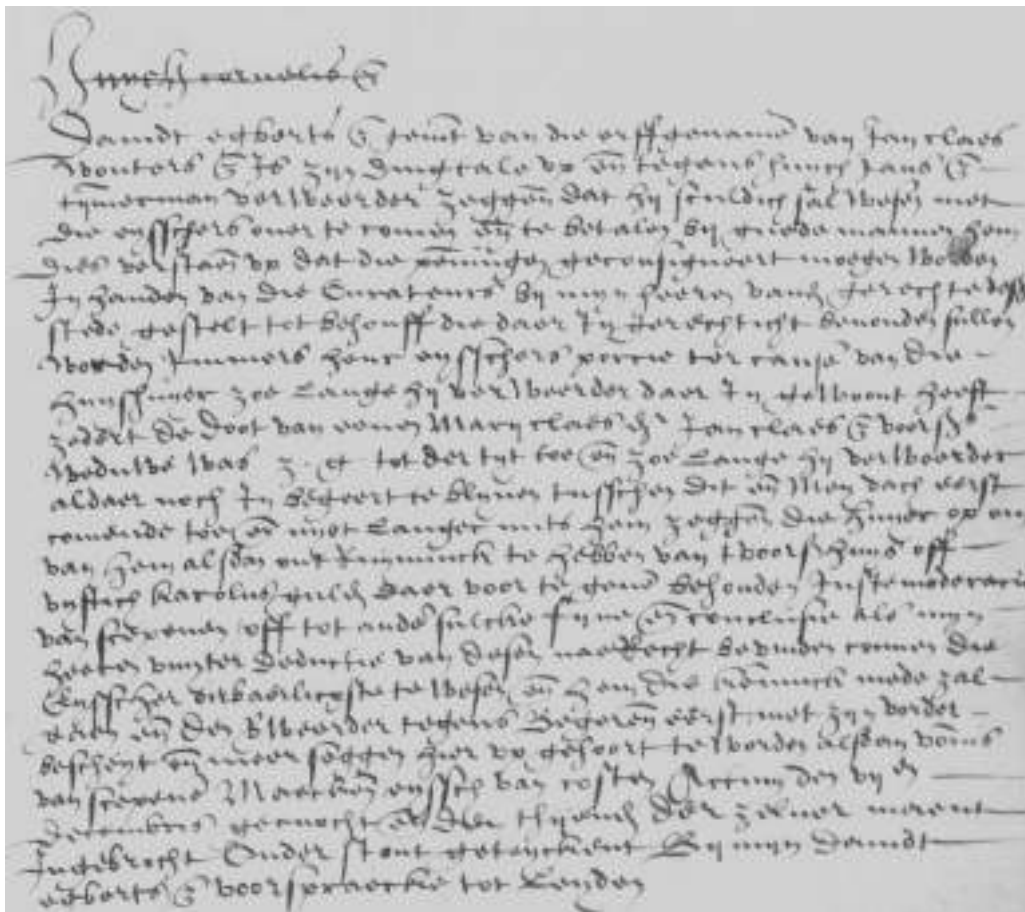
karolus gulden hoir bij die Eijsschersse gegevens mar is gesproeten vuyt alsulcke erffenis ende besterffenis als die verweerster van Alijdt hair voorscreven dochter an bestorven is nae vuytwijsen die schepenen sculdebrieff in questie dair van zijnde / Concluderende bij alle redenen ende middelen voiren verhaelt tot absolutie van tgeen die voorscreven Eijsschersse wil sustineren ende hem die kenning mede zal gaen ende die eijsschersse tegens begerende eerst met zijn vorder bescheijt ende meerseggen hier up gehoirt te worden alsdan vonnis van schepenen Maicken eijsch van costen / Actum den Xen february gecnocht ende den XVlen der zelfder maent ingebrocht / Onder stont geteijkent Bij mij Davidt egbertsz voirspraecke“ (10-02-1557 en 16-02-1557)

“Opten XIIIen dach in Julio anno XvC ende LVII (13-07-1557) zoe hebben Jacob Jacobsz tot sassem ende claes jacobsz ander nijewer herberge gebroeders als erffgenamen van marijtgen claesdr voorscreven gecompareert zijn voir scepenen upt gehoer dezer kenninge angenommen darnementen van dezen processe”

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, Inv. Nr. 40 N N (1553-1570), f. 81 en 81v); transcriptie Jacques Duivenvoorden).

In het zelfde “Kenningboek der stad Leiden” 1553/1570 wordt vermeld: testament / codicil, dd. 07-12-1557 “De erfgenamen van Jan Claes Woutersz tegen Huijch Jansz, timmerman”. Ook over die 400 gulden. In de kenning wordt vermeld dat er een curator is aangesteld over de nagelaten boedel van Jan Claes Woutersz. De schulden worden afgewikkeld bij de verkoop van zijn twee huizen aan het Steenschuur in 1561.

“David Egberts gemachtigde van die erffgenamen van Jan Claes Woutersz is zijn dingtale op ende tegens Huijch Jansz tijmmerman verweerder zeggende dat hij schuldig sal wesen met die eijsschers over te comen ende te betalen bij guede mannen hem dies verstaende opdat die penningen geconfigureert moegen worden in handen van die curateurs bij mijn heeren vande gerechte deser stede gestelt tot behouff die daer in gerechticht bevonden sullen worden Immers heur eijsschers porcie ter cause van die huijshuijer zoe lange hij verweerder daer in gewoont heeft zedert de doot van eenen Marij Claesdr Jan Claesz voorscreven weduwe was zaliger gedachtenis tot der tijt toe ende zolange hij verweerder aldaer noch in begeert te blijven tusschen dit ende meijdach eerst comende toe ende nijet langer mits hem zeggende die huijer op om van hem alsdan ontruijmick te hebben van tvoorschreven huijs off vijftich karolus gulden daer voor te geven behouden inste moderacie van scepenen off tot ander sulcke fijne ende conclusie als mijn heeren vuijter deductie van desen nae recht bevinden connen dat eijsscher oirbaerlicxste te wesen ende hem die kenninck mede zal gaen ende den verweerder tegens begerende eerst met zijn vorder bescheijt ende meer seggen hier op gehoort te worden alsdan vonnis van scepenen Maecken eissch van costen Actum den VIIen Decembris gecnocht ende den thijenen der zelve maent ingebracht Onder stont geteijkent Bij mijn Davidt Egbertsz voorspraecke tot Leijden

Jacob Fransz als gemachtigde van Huijch Jansz tijmmerman verweerder is zijn dingtale tegens derfgenamen van Jan Claes Wouterszoon ende zeijt metten eijsschers noch huijer noch eenich ander (fol. 87v) contract vanden huijse in questie gemaect te hebben mer dat tselve huijs hem eertijts gemaect es bij wijlen Marijtgen Claesdr Jan Claes Woutersz weduwe die tselve gemaect was bij testamente van Jan Claes Woutersz omme haere vrije wille daer mede te doen en dat hij t selve zulcx zedert haer overlijden beseten ende bewoont heeft ende noch besidt als zijn eijgen ende als hem besproocken zijnde alsoe nae rechten pure legaten als dit es mitter doot verschijnende ende terstont vervallen zijn ander legatarijs waer tegens nijt en doet dat de eijsschers souden willen seggen dat het eerste originael testament inhoudt de clause dat zoe wat zij testateurs daer nae maecken zoudent tot godlicken saecken tselve effect sorteren zoude in alle schijne oft in tselve testament gescreven stont ende dat daer omme zij nijet en soude hebben moegen bespreecken dan tot godlicken saecken, want nae rechte gheen vuijterste wille zoe starck gemaect en mach worden off die selve mach bijde testateurs gealtereert werden / Ende de verweerder besit ofte bewoont het huijs in questie nijet vuijt machte ofte hem eenichsins funderende op t voorgaende testament ander dan dat Marijtgen voorschreven heeft moegen maecken ende veel meer indient haer gelieft hadde Concludeert mitsdien dat deijsschers zoe zij procederen verclaert zullen worden tot heuren eijssch ende conclusie ten minsten zulcx ende inder vougen zijluiden dien gedaen ende genomen hebben nijet ontfanckelick ende dat bij ordene de zelve hemluiden ontseijt ende dat de verweerder daer van geabsolveert sal zijn ende misdijen den verweerder de keninge mede ende deijsscher tegens zal gaen Maecken eissch van costen Actum ende gecnocht den VIIen ende ingebracht den XVIIen Decembris anno 1557 Onder stont geteijkent J. Fransz taelman

Schepenen gesien de voirschreven dingtalen ende mede gehoort alle tgundt partijen hier inde hebben willen produceren ende voerts bij monde alle verabsolveerden den verweerder vanden voirschreven eijssche ende anspraecke ende verclaren mitsdien de verweerder die keninge gewonnen ende deijsschers voirnoemt verloeren

Condepnieren voirts schepenen deijsschers in den costen van desen Actum den XVIIIen februarij anno XVc achtenvijftich nae gemeen scrijven in oirconden desen brieve besegelt met onse zegelen opten XXen dach in mej anno voerschreven.” (transcriptie: Jacques Duivenvoorden)

(Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief, toegang 0508, Inv. Nr. 41N, Kenningboek, f. 87, dd. 07-12-1557, 17-12-1557, 28-02-1558 en 20-05-1558).

Samenvattend:

Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr in Leiden woonden sinds ca. 1520 op de Steenschuur en waren eigenaar van 2 huizen. Hij was drapenier en betrokken als wolkoopman bij de lakenindustrie in Leiden. Na hun overlijden werden deze 2 huizen in 1561 gekocht door Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim. In 1562 werden deze 2 huizen door Cornelis Willemsz, Jeroen Willemsz, schout van Hillegom, en Dirck Pietersz verkocht als gezamenlijke erfgenamen ook namens andere erfgenamen van Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr.

Deze erfgenamen voerden op 07-12-1557 een proces tegen Huijch Jansz, timmerman, die woonde in het huis van de overleden Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr zonder huur te betalen.

Jan Claes Woutersz had een nicht Alijt Claesz, die een dochter was van Jan Adriaensz en Anna Heijndricxdr van Hillegom. Alijt Claesz was in 1540 gehuwd met Huijch Jansz, timmerman, die een zoon was van Jan Huijchensz. Zij woonden jarenlang in bij Jan Claes Woutersz en Marijtge Claesdr en zorgden ook voor hen.

Marijtge Claesdr is tussen 1555 en 1557 overleden. Jan Claes Woutersz is eerder overleden vóór 1544.

Erfgenamen van Marijtge Claesdr waren in 1557 Jacob Jacobsz uit Sassenheim en zijn broer Claes Jacobsz, die woonde bij de nieuwe herberg in Oegstgeest.

Vader van Jan Claes Woutersz was wellicht Claes Woutersz (Clais Woutersz), die vermeld wordt als drapenier in Leiden vanaf 10-11-1484 (nr. 567; Thesauriersrekening 1484, Ontvangsten en uitgaven van de stad betreffende de draperie "Eerst dat van Calis ghecomen is " "Van Heynrick Dircx zoen, Florijs Florijs zoen ende Clais Wouters zoen 13600 vellen") in "Rijks geschiedkundige publicatiën: Grote serie, Volume 14", "Bronnen tot de geschiedenis van de Leidsche textielnijverheid verzameld door Mr. N. W. Posthumus, Deel 2, Martinus Nijhoff 1911, 567 \$ 5, 606 \$ 22, 683 \$ 4).

Hoofdstuk 7. Zoektocht naar de ouders van Annetge Jansdr van der Fits

Op www.stamboomforum.nl ben ik op 20 maart 2018 een zoektocht gestart naar de ouders van Annetge Jansdr van der Fits, de echtgenote en later weduwe van Mattheus Hendricksz Heemskerck.

“Wie heeft gegevens over de ouders van Annetje Jansdr van der Fits gehuwd met Mattheus Hendricksz Heemskerck (Heemskerck)? Een broer van haar was Jan Jansz van der Fits.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Noordwijkerhout, Inv. Nr. 484, f.287 en f. 288; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl

287. 25-5-1679. Adriaen Jansz van Duyvenvoorden schuldig aan Pieter Stalpaert van der Wiele 250 KG met hypotheek op een huis en erf met 5 hond 37 roe land alles volgens de oude brieven, belend rondom de Grafelijkheid.

288. 13-7-1679. **Jan Jansz van der Fits** vervangende **Mattheus Hendricksz van Heemskerck zijn zwager** verkopen dezelfde 5½ hond land, belend ZO Jacobus den Dubbelden, ZW de Schilpweg, NW Cornelis Verdel en NO Maerten Cornelisz van der Linde voor 100 KG gereed geld.”

Op 20 maart 2018 reageert Annemarie57:

“Mogelijke kandidaat lijkt me **Jan Pietersz van der Fits**, maar mogelijk weet Frans het juiste antwoord?

f. 10. 03-05-1651. Jeroen Symonsz, Pieter Symonsz, **Jan Pietersz van der Fits** gehuwd met **Annetje Symonsdr**, Cornelis Coenraetsz gehuwd met Marytje Symonsdr, Dirck Dircksz vader en voogd over zijn onmondige kinderen en Jacob Dircksz vervangende en hem sterk makende voor de mondige kinderen van Dirck Dircksz bij oude Marytje Symonsdr en **Pieter Pieterszn van der Fits** vader en voogd over zijn kinderen bij **Trijntje Symonsdr** allen kinderen en kleinkinderen van Grietje Dignomsdr haar moeder en grootmoeder, verkopen Cornelis Jansz Verdel twee stukken weiland naast elkaar gelegen tezamen 13 hond, belend ZO de woonsdaagse watering, ZW de Langevelder watering, NW Beatrix van Heussen en de vrouwe van Vliet en NO de vrouwe van Vliet, voor 2730 KG gereed geld” (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Noordwijkerhout, Inv. Nr. 481, bundel 12, f. 10; bewerking H.J. van der Waag; www.hogenda.nl).

Op 20 maart 2018 reageert ook Frans Angevaare op deze berichten:

“Ik heb inderdaad het echtpaar dat Annemarie noemt als ouders van Annetgen. Zij komt erg weinig voor in de archieven en ik ken geen één-op-één vermelding van haar met haar man als dochter en schoonzoon tegelijk (wel alleen als dochter van Jan Pietersz) maar een mooie indicatie is wel dat alle getrouwde kinderen van Jan Pietersz en Annetgen Sijmons ook een dochter Annetgen hadden (op een na dan, waarvan ik geen kinderen ken).”

Op 21 maart 2018 kom ik zelf in de lucht met aanvullende gegevens op deze zoektocht:

“Ik ben zelf het Notarieel Archief van Leiden gaan onderzoeken op de naam Fits en vond daar bij notaris Jacobus van der Stoffe, Inv. Nr. 1191 (1672/1673) akte 156 de boedelscheiding van de nalatenschap van **Maertge Gerritsdr** gehuwd met **Jan Jansz Fits** en overleden op 18 september 1669. Zij laat twee kinderen na uit een eerder huwelijk met Cornelis Pietersz Heemstee met de namen Geertge en Anna Cornelisdr Heemstee. Uit het huwelijk met Jan Jansz Fits laat zij een dochter na met de naam **Anna Jansdr Fits**.

In de boedel bevindt zich land in Lisserbroek (met letter A), in Noordwijkerhout in de Geest (met letter B), in Noordwijkerhout bij de 's-Gravendamse Watering (met letter C), in Noordwijkerhout bij de Schilpweg (met letter D) en een huis met erf in Lisse ten noordwesten de Heerenweg, ten zuidwesten de kerk tot Lisse, ten zuidoosten de Tochtsloot, ten noordoosten Pieter Gerrits Capiteijn (met letter E). Een obligatie ten laste van

Maertje Jansdr weduwe van zaliger Huijgh Gerritsz Een obligatie ten laste van Neeltge Dirx weduwe van zaliger Cornelis Gerritsz Een obligatie ten laste van Simon Jansz Fits.

Cors Gerritsz en Gerrit Huijgen zijn voogden over het nakind **Anna Jansdr Fits**, dat een derde part uit de wederhelft van de nalatenschap erft.

De akte is opgesteld op 8 april 1673. Geertge Cornelisdr ondertekent zelf deze akte naast de anderen.

Na nader onderzoek plaats ik een nieuw bericht op 21 maart 2018:

“In het Notarieel Archief van Lisse Inv. Nr. 5312 notaris Jacob van Dorp op www.hogenda.nl :

f. 103. 25-08-1711. Testament van Anna Cornelisdr Heemstede bejaarde ongehuwde dochter wonende Lisse. Zij benoemt tot haar enige erfgename haar zuster van halve bedde **Anna Jansdr van der Fits** gehuwd met **Gerrit Hendriksz Hoogkamer** en bij haar vooroverlijden de voorschreven Hoogkamer en bij beider overlijden hun zoon Jan Gerritsz Hoogkamer.

Daarmee is opgehelderd dat **Anna Jansdr van der Fits**, die gehuwd is met **Mattheus Hendricksz Heemskerck** geen dochter is van Jan Jansz van der Fits uit Lisse.”

Ik plaats op 21 maart 2018 nog een aanvullend bericht:

“Nog een aanvulling uit het Notarieel Archief van Leiden:

Op 2 juni 1688 en op 25 juni 1688 sluiten **Mattheus Hendricksz Heemkerck** en **Annetge Jansdr van der Fits** echte man en vrouw een testament op de langstlevende af voor notaris Lambertus van Swieten te Leiden (Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief, archiefnummer 506, Inv. Nr. 1015, akte 56 en akte 60).

Het is mij niet duidelijk waarom er zo kort na elkaar een testament werd afgesloten. Het tweede testament is qua tekst veel langer maar qua strekking (in eerste aanleg nalaten aan de langstlevende) hetzelfde als het eerste testament.”

Op 22 maart 2018 legt Frans Angevaare uit hoe het zit met de twee testamenten:

“Jacques, de eerste akte is geen testament maar alleen een voogdijstelling - de langstlevende en twee van de naaste bloedvrienden, met de gebruikelijke macht en autoriteit, en uitsluiting van weeskamer e.d. De tweede is wel een testament op de langstlevende, met ook weer gebruikelijke bepalingen mbt opvoeden van de kinderen, evt. hertrouwen van de langstlevende etc. Enige bijzondere daarin lijkt me dat in dat laatste geval zoon Hendrick alvast 1/8 part als prelegaat krijgt.”

Op 16 april 2018 wordt de zoektocht voortgezet met mijn bericht:

“In het Rechterlijk Archief van Voorschoten Inv. Nr. 17, folio 42 en verder is opgenomen een schuldbekentenis gedateerd 10 april 1714 van Annetje Teeuwis Heemkerk, wonende te Voorschoten, laatst weduwe van Cornelis Teunisz Kleijn aan Gerrit Hendriksz Hoogkamer wonende tot Lis (Lisse) een som van 2300 guldens. Borg en mede principaal is haar broer Hendrick Teeuwisz Heemskerck wonende in Oegstgeest. Als borgstelling geldt de woning met land die **haar comparants moeder zaliger** op 23 mei 1707 heeft gekocht.

Er staat helaas niet bij vermeld wanneer en door wie de schuld is afgelost.

Dit betekent dat **Annetje Jansdr van der Fits**, de moeder van Annetje en Hendrick Teeuwis Heemkerk, tussen 23 mei 1707 en 10 april 1714 is overleden. En niet pas in of vlak voor 1723 wanneer de boedelscheiding ondershands plaats heeft gevonden.”

Ik vul op 16 april 2018 aan met dit bericht:

“De geldschieder van **Annetje Teeuwisdr Heemskerk** uit 1714, **Gerrit Hendriksz Hooghkamer** wonende in Lisse is daar op 16-02-1699 gehuwd met **Anna Jans van der Fits**.

Bron: Lisse 8A, Beverwijk, **Cornelis Nanningsz** j.m. van Lisse tr. Lisse (voor schepenen) 26-01-1693 **Anna Jans van der Fits** j.d. van Lisse, get; Maerten Nanningsz, Nanning Claesz Anna Jans hertrouwt Lisse 16-02-1699 Gerrit Hendriksz Hooghkamer.

Het lijkt er sterk op dat er toch een familierelatie moet zijn tussen deze **Anna Jans van der Fits** en de moeder van **Annetje Teeuwisdr Heemskerk** ook met de naam **Anna Jans van der Fits**.

Wie kan dit ophelderen?”

Gelukkig levert Frans Angevaare op 24 april 2018 het antwoord:

“Dat is niet zo moeilijk Jacques. De **Anna Jansdr van der Fits** die met **Gerrit Hendricksz Hoogkamer** trouwde was een dochter van **Jan Jansz van der Fits**, door jou eerder in dit onderwerp al genoemd als zwager van **Mattheus Hendricksz Heemskerck**. Ze was dus een nichtje van de oudere **Anna Jansdr van der Fits**. In een reactie van 21 maart noemde je de jongere Anna zelf ook al.

Het komt ook nog een keer tot uiting in ORA Noordwijkerhout 487/62 dd 11-06-1700, waarin *Gerrit Hendriks Hooghkamer wonen tot Lisse als getrouwd hebbende Anna Jansdr van der Fits, enige dochter en erfgenaam van wijlen Jan Jansz van der Fits* land transporteert aan Jan Pietersz sGravendijck.

Jan Jansz van der Fits, koehouder, staat in het familiegeld van Lisse (1680) wel vermeld met 3 kinderen van boven de 10 jr, maar daarbij zijn 2 stiefkinderen, en dus Anna.”

Waarmee de zoektocht tot een bevredigend einde is gekomen en duidelijk is dat Anna / Annetge van de Fits, de echtgenote en later weduwe van Mattheus Hendricksz Heemskerk, de dochter is van **Jan Pietersz van der Fits en Annetje Symonsdr**.

Hoofdstuk 8. Literatuur

KWARTIERSTAAT DUIVENVOORDEN door ir. J.J. Duivenvoorden (www.hogenda.nl)

Eerder gepubliceerd in Kwartierstatenboek I (1978, herdruk 1992), een uitgave van de Genealogische Vereniging Prometheus

628 HEEMSKERK, Oude Huijbert Hendrick Teeuwisz, geb. Noordwijkerhout ca. 1640, bouwman ald. 1673, testeert Alphen a/d Rijn 21-12-1694, overl. Lisse 21-1-1709, begr. Noordwijkerhout, huwt:

629 VAN ZEESTRATEN, Agnies Cornelisdr., overl. Lisse 24-7-1708, begr. Noordwijkerhout.

732 CORTSWAGER, Willem Willeboortsz, bouwman te Oegstgeest, leenman van de heer van Wassenaar 5-5-1682, overl. na 18-10-1736, huwt Oegstgeest 27-2-1680:

733 GROENEWEGEN, Jaapje Reynoutsdr., geb. Esselijkerwoude.

1.256 HEEMSKERK, Hendrick Matheusz, geb. ca. 1610, bouwman en schepen 1642, 1643 te Noordwijkerhout, overl. ald., huwt:

1.257 VAN DER SWIL, Cornelia Huijbertsdr., overl. (als weduwe) Noordwijkerhout voor 14-12-1679 (staat en inventaris van haar boedel).

1.464 CORTSWAGER, Wilboort Willemsz, als kind vermeld in het Hoofdgeld van Lisse 1623, compareert Leiden 2-12-1656, huwt:

1.465 VERDEL, Maartje Gerritsdr., als kind vermeld in het Hoofdgeld van Noordwijkerhout 1623.

1.466 VAN GROENEWEGEN, Reijnout Jansz, wonende te Alkemade, overl. ald. voor 19-1-1672, huwt:

1.467 SALOMONSDR., Annetge, compareert Alkemade 19-1-1672.

STAMREEKS HEEMSKERK door Ir. J.J. Duivenvoorden (www.hogenda.nl)

Eerder gepubliceerd in 'Zuidhollandse Stam- en Naamreeksen', een uitgave van de Zuidhollandse Vereniging voor Genealogie 'Ons Voorgeslacht' (1986)

"Geestverwanten", auteur Theo van der Poel, Hillegom, november 1981

Op blz. 32: Pieter Janse van der Geest (VII-12) gehuwd op 04-05-1721 met Adriaantje Janse Nederdijk. Hun dochter Aleydis (Aaltje) huwt op 06-05-1759 in Voorschoten met Ary Leendertsz Vergouw, die in 1761 als huurders op Woelwijk blijken te wonen. Hun zoon Jan huwt op 15-11-1750 met Rijkje Everts Hoogwerff. Zij was een dochter van Evert Janse Hoogwerff en Maria Claasse Bouwman uit Voorschoten. Haar broer Claas Evertsz Hoogwerff was in 1761 executeur van de boedel van Hendrick Mattheusz Heemskerck.

Op blz. 31 wordt beschreven dat Jan Pieters van der Geest, vader van voornoemde Pieter Janse van der Geest, in 1704 boer is in Voorschoten en pachter is van de boerderij van Heer en Meester Pieter Cuneris (Cunaeus) groot 16 morgen 1 hont en 30 roeden.

"Monsterrol van de weerbare mannen in Lisse uit 1585" door Harrie Salman, Ons Voorgeslacht, jaargang 66, mei 2011, blz. 177 – 181.

f 3v Gerrit Jansz Monnick duynmeyer (verjager + rapier) 35 jaar; f 4 Jacob Ysaecxz Heemskerck (verjager) 22 jaar; f 4 verso Willem Ysaecxz Heemskerck (verjager) 33 jaar; f 5 verso Jacob Florysz Heemskerck (verjager + poyaert).

Hoofdstuk 9. Overzicht bronmateriaal DTB

Bron: Erfgoed Leiden, archiefnummer 121.1.03, Gemeente Hoogmade, Registers van de graven in de kerk, met vermelding van de namen der begravenen, aangelegd tweede helft der 17e eeuw, 1748., inventarisnummer 5, blad 14 en 15

Aktenaam: Begraafinschrijving Annetje Salomons, 08-04-1680, Hoogmade. Graf: in de kerk graf 14 onder

Aktenaam: Begraafinschrijving een kind van Jacob Huijbertsz van der Does, 02-06-1679, Hoogmade. Graf: in de kerk graf 15 onder.

Aktenaam: Begraafinschrijving een kind van Jacob Huijbertsz van der Does, 30-08-1679, Hoogmade. Graf: in de kerk graf 15 boven.

Bron: Nationaal Archief, DTB kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 10, f. 117 (Scan 28)

Doop 24 juni 1709: Baptizatus Joannes, Parentes: Cornelis Teunisse Clein en Annaetje Mattheusse, Susceptores: Hendrik Simense Fitz en Annaetje Jans Fitz

Bron: Nationaal Archief, DTB kopie Zuid-Holland; Oegstgeest, Inventaris nr. 16.I, Scan: 38

Huwelijk 05-05-1715: Heijnderick Tewise Heemskerk, jongman van Oestgeest wonende tot Voorschoten met Neeltje Jans Nederdijk, jongedogter van Vlaardingen, wonende tot Voorschoten Attestatie op Voorschoten gegeven dat de drie geboden tot Oestgeest gegaan zijn den 5 mei 1715

Bron: Nationaal Archief, DTB kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 17II, f. 160, scan 76

Gehuwd voor schout en schepenen van de heerlijkheid Voorschoten Hendrik Teeuwise Heemskerk, woonende tot Oestgeest als bruydegom ter eenre ende Neeltje Jans Nederdijk woonende alhier als bruydt ter andere zijde op 5 mei 1715

Bron: Nationaal Archief, DTB kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 17II, f. 174, scan 93

Gehuwd voor schout en schepenen van de heerlijkheid Voorschoten Reijnier Willemsz Kortswager woonende tot Voorhout als bruydegom ter eenre ende Jannetje Cornelisdr Wassenaar woonende alhier als bruydt ter andere zijde op 16 januari 1718

Bron: Nationaal Archief, DTB kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 17II, f. 189, scan 103

Gehuwd voor schout en schepenen van de heerlijkheid Voorschoten Pieter Jacobse van der Does als bruydegom ter eenre ende Catarina Cornelise Wassenaar bijden woonende alhier als bruydt ter andere zijde op 7 februari 1719

Bron: Nationaal Archief, DTB kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 18I, f. 3, scan 11

Gehuwd voor schout en schepenen van de heerlijkheid Voorschoten Pieter Janse van der Geest jongman als bruydegom ter eenre ende Arijaantje Jans Nederdijk jongedogter beide woonende tot Voorschoten als bruydt ter andere zijde op 4 mei 1721

Bron: Nationaal Archief, Nr. Archiefinventaris 3.04.17.117, DTB Gaarders kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 5, scan

Alfabetische index op naam der overledenen. 1751-1779, scan 35, Heemskerk, Antje Teeuwise, 1752, juni

<http://www.gahetna.nl/collectie/archief/inventaris/gahetnascan/eadid/3.04.17.117/inventarisnr/5/level/file/scan-index/35>

Bron: Nationaal Archief, Nr. Archiefinventaris 3.04.17.117, DTB Gaarders kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 5,

Alfabetische index op naam der overledenen. 1751-1779, scan 75, Nederdijk, Arijaantje Janse, 1756, mei

<http://www.gahetna.nl/collectie/archief/inventaris/gahetnascan/eadid/3.04.17.117/inventarisnr/5/level/file/scan-index/75>

Bron: Nationaal Archief, Nr. Archiefinventaris 3.04.17.117, DTB Gaarders kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 5,

Alfabetische index op naam der overledenen. 1751-1779, scan 30, Geest, Pieter Jansz van der, 1760, januari

<http://www.gahetna.nl/collectie/archief/inventaris/gahetnascan/eadid/3.04.17.117/inventarisnr/5/level/file/scan-index/30>

Bron: Nationaal Archief, Nr. Archiefinventaris 3.04.17.117, DTB Gaarders kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 5,

Alfabetische index op naam der overledenen. 1751-1779, scan 38 Heemskerk, Hendrik Teeuwisz 1761, October

<http://proxy.handle.net/10648/dcb871a1-91b1-4071-a4d2-014f683e6006>

Bron: Nationaal Archief, Nr. Archiefinventaris 3.04.17.117, DTB Gaarders kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 5,

Alfabetische index op naam der overledenen. 1751-1779, scan 52 Korswager Reijnier 1766, december

<http://www.gahetna.nl/collectie/archief/inventaris/gahetnascan/eadid/3.04.17.117/inventarisnr/5/level/file/scan-index/52>

Bron: Nationaal Archief, Nr. Archiefinventaris 3.04.17.117, DTB Gaarders kopie Zuid-Holland; Voorschoten, Inv. Nr. 5,

Alfabetische index op naam der overledenen. 1751-1779, scan 77 Nederdijk, Neeltje 1767, Maart

<http://proxy.handle.net/10648/cd928191-7e55-4995-a466-e49d3538055e>

Hoofdstuk 10. Overzicht bronmateriaal onroerend goed

Bron: Nationaal Archief, Abdij Leeuwenhorst (overzicht pachters te Sassenheim door Jan van Egmond: Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst gedurende de periode 1410 – 1660) op www.hogenda.nl).

Cornelis Willemsz van Heemskerk schout te Sassenheim

1552 – 1580 erfhuur: f 9-9-0 op 4 morgen in Sassenheim (voor 1559 1½ morgen in Sassenheim) en ½ morgen in Lisse (in totaal ook wel 14 hond land bij het meer en 15 hond)

vorige pachter: Dirk van Waardenburg onder Lisse?

volgende erfhuurder: Pieter Mourijnsz

N.B. 28.11.1552 Cornelis Willemsz Heemskerk, schout van Sassenheim, ontvangt in erfhuur van de abdij 14 hond bij de Meer met nog 15 hond.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief kerken in Leiden, Inv.nr. 132, Eigendomsbewijs van een rente van 2 pond, verzekerd op 7 hond land in Sassenheim, dd. 07-11-1527

Charter 546. “Marijtgen Gerytsdochter en Jan Gerytsz. erkennen voor de schout van Zassenem verkocht te hebben aan de deputaten en memoriemeesters (enz.) een rente van 2 pond van 30 comans groot, verzekerd op 7 hond land aan de Bruuckwech in Zassenem. 1527 november 7. Met zegel van de schout Wyllem Wyllemz”.

“Ick wijllem wijllemsz scout inde ambocht van zasseme doe kondt allen luijden dat voer mij quamen **marijtge gerijtsdochter mijt jan gerijtsz haer broeder ende bestorve voecht** bekenden ende belijden samelicke vercoft te hebben die deputaten ende memoristen van sinte pieters kerck tot leijden twee pont siaers dertich koopmans grote voert pont ewijge ende erflicke rente die te versien ende te verhalen an ende op seven hont bruuklants gelegen inde ambocht voerscreven ende heeft belent ende belegen an die noerdoestzijde de bruuckwech an die zijdoestzijde die vrou vande lee an die zuidwestzijde korstent claes nessen an die noerdwestzijde claes alewijnsz Ende wij marijtge ende jan voerscreven beloven dese seven hont lants voerscreven vrij ende onbecommert te waren jair ende dach alst recht is ende alle kommer ofte doen dier nu ter tijt op staet sonder shere thijns ende morghenghelt ghelijc buijrlandt Ende waer dat saecke dat andere warighe eenich gebreck viel daer belove ic wijllem scout voerscreven selver voer als waerborghe ende wij marijtge ende jan voerscreven beloven **wijllem scout onse neef** vande borchtocht scadeloes te houden Ende wij marijtge ende jan belijden ons vande deputaten ofte memoristen voerscreven van dese voerseijde koope wel voldaan ende betaelt te wesen den leste penninck mijtten eerste vuijt eenen brief sprekende van twee pont siaers die welcke **gerijt aelewijnsz onse vader** saligher gedachten die deputaten ende memoristen voerscreven vercoft ende gepasseert hadde Ende dese voerscreven rente sullen alle jaers verschijnen sinte lambrecht Ende wij marijtge jan ende wijllem voerscreven beloven ons hijer niet teghens te verweren noch doen verweren mijt geene rechten geestelicke noch waerlicke noch mijt geene nieuwe vouden diemen daer teghens souden mogen gedencken peijnsen ofte versieren in eenigher maniere alle dunck sonder arch ende lijst In kennisse der waarheijt soe heb ic wijllem scout voerscreven dese briet vuijthangende bezeghelt mijt mijn selfs zeghel soe wel ende mij alsoe marijtge ende jan voerscreven daer bij waren als tuijgen ende buijrluijden vuijt de selve ambocht pieter pietersz die wever ende wijllem jacopsz Ende is gesciedt int jaer vijfthien hondert ende sevenentwintich den sevenden dach van November”.

Met zegel van Willem Willemsz, schout van Sassenheim

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Archief van de kerken in Leiden, toegang 0502, Inv.nr. 127, Eigendomsbewijzen van een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land in Oestgheest, 26-10-1541 en 12-04-1561, 2 charters.

Charter 569. "Cornelys Pietersz. en Marten Cornelysz. erkennen voor de schout van Oestgheest schuldig te zijn aan de erfgenamen van Heynrick Jacop Heermansdochter, weduwe van Ariaen van Egmont, een rente van 4 Carolusgulden en 5 groot, verzekerd op 4 morgen land tussen de Rijndijck en de Waelwech in Oestgheest". 1541 oktober 26. Met zegel van de schout Florys Wilmsz. Hierbij een transfix d.d. 1561 april 12, waarbij Jan van Schoten en heer Oth van Egmont deze rente overdragen aan de deputaten.

"Ick florijs willemsz schout inden ambocht van oestgheest doe cond dat voir mij quamen cornelis pietersz ende marten cornelijsz ende bekenden voir hem hoer erven ende nacomelinghen schuldich te wesen derfghenamen van joffrou heijnrick jacop heermansdr weduwe van wilen Ariaen van Egmont een jaerlixte rente ewich ende erflick ghedurendvan vier carolus gulden ende vijf groet veertich groet voordien carolus gulden gherekent te versien ende verhalen an sekere vier morghe weilants of daer ontrent legghende inden voirscreven ambocht van oestgheest / ende hebben belent ende belegghen nu ter tij topt oesteynde die barnaditen tot warmondte ende marten cornelijsz voirscreven selver / opt westeynde den rijndijck / an die zuijtzijde die erfghenamen van adriaen dricksz bet / an die noertzijde die waeswech welcke voirscreven vier morghe lants die voirscreven cornelijsz pietersz bekende onlanx vande voirscreven joffrou heijnrick gekoft ende ontfangen te hebben mit expresse voirwaerde dat zij die voirscreven rente jaerlix opt voirscreven lant staende behilde ende jaerlix vande voirscreven cornelijsz pietersz of zijn nacomelinghen daer van ontfanghen soude : waer omme zoe beloefden oeck die voirscreven cornelijsz pietersz ende marten cornelijsz zoe hijt voirscreven lant nu half over heeft) ende elck een voir als principael / die voirscreven voirscreven erfghenamen ende hoer nacomelinghen die voirscreven vier gulden ende vijf groet alle jaers te betalen tit mei daghe acht of tien daghen daer nae onbegrepen daer of teerste jaer van betalinghe wesen sal tiae van een ende veertich ende alzo voirts altijts van jare tot jare Stellende ende verbindende specialiken daer over tvoirscreven lant ende voirt generaliken ende oeck specialiken alle andere hoerluden goederen roerende ende onroerende wair ende wair an die gelegghen zijn of bevonden sullen werden tot executie van alle hoven ? ende rechteren souden daer teghens te doen of doen doen in enigher manieren / voirt zoe beloefden die voirscreven cornelijsz ende marten malcander ende elcx den anderen ter cause voirscreven te vrien ende scadeloes te houden elx van zijn helfte op verbant als voren Alle dunck sonder arch ende liste des toirconde heb ick florijs willemsz schout voirscreven tot versoke vande voirscreven cornelijsz pietersz ende marten cornelijsz desen brief vuythangende bezeghelt mit mijnen zeeghel hier beneden an ghehangen daer bij an ende over waren burenen van oestgheest voirscreven pouwels martijnsz ende cornelijsz simonsz Ende is aldus ghedaen opten XXVlen dach octobris anno XVc een ende veertich".

Zegel van Florijs Willemsz

Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, Civiele sententies, Inv. Nr. 523, sententie 17, dd. 16-05-1551; bewerking C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl.

Op 16-05-1551 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: "gezien bij dit hof het proces voor dit hof uitstaande tussen Gerit de Wit rentmeester van de wildernisse in Holland impetrant in raeu actie contra Dirck Jacobsz als man en voogd van Caterina Dirksdr mitsgaders Cornelis Willemsz schout tot Sassen, als voogd van de weeskinderen van Dirck Woutersz voor hem zelf en vervangende Jan Simonsz mede voogd van die kinderen gedaegde.

"Proponerende de voirscreven impetrant (Gerit de Wit) dat hij als rentmeester vande wildernisse voirscreven zeeckere jaren geleden gecomitteert hadde gehadt den voirscreven Dirck Woutersz in zijnen leven wonende tot Sassen ten ontfange vande grafhuijeren erfhuijeren thijnsen lantpachten ende oock vant

recht van tverboucken al specteren tot den ontfanck ende administratie vanden voorscreven impetrant volgende welcke comissie de voorscreven Dirck Woutersz eenige jaren den voorscreven ontfanck gehadt hebben / was gebrekelick gebleven, daer van rekeninge te doen onder t dixel dat hij wilde zeggen datter veel waren die nijet betaelt en hadden / Ende daer na den donderdaeche voer palmsondag anno XLVIII (1548) gecomen zijnde ten huijze vanden voorscreven impetrant / hadde sittende over tafel aldaer hem zelven willen excuseren seggende datmen op hem gheen sinistre suspitie en behoerde te hebben Ende dat hij hondert philips gulden hadde, den impetrant toebehorende, daer van de zelfde impetrant nijet en wiste en dattet zelfde de rekeninge vande restanten in geensins en roerde / maer gecomen was vande aventure ende vervallen meenende vant verboucken (alsoe de zelfde Dirck Woutersz gheen ander ontfanck en hadde van onseeckere ofte casuale incompste) zeggende zoe veel meer dat hij den impetrant daer inne wel hadde mogen frauden indien hij gewilt hadde ende datmen daeromme up hem nijet sinisterlick en behoerde te suspiciëren angaende de voorscreven restanten Doende ende resterende de zelfde bekennisse wel duijstelick wel zes ofte zeven mael ende belovende daerenboven ter voorscreven plaetse dat hij corteldage den impetrant de voorscreven hondert philips gulden brengen soude / welcke bekennisse ofte confessie dimpetrant geaccepteert ende geleijt hadde in kennisse van zeeckere goede mannen mede daer present zijnde / Dat zeer onlanxs daer na de voorscreven Dirck Woutersz deser werelt overleden was sonder den impetrant de voorscreven hondert philips gulden betaelt te hebben / Ende alsoe die voorscreven gedaechden zijne erfgenamen geinterpelleert zijnde onwillich bleven den den impetrant te consenteren / soe was de zelfde impetrant benoodigt geweest tzelve tot consernatie vant recht der koninlijcken majesteijt desen hove te kennen te geven te obtineren mandement ende den voorscreven gedaechden te doen dachvaerden voordien zelfden hove tot zeeckeren overstreken dage / Concluderende ter zelven dagen bijde voorscreven ende meer andere middelen tot condemnatie vande voorscreven hondert philips gulden makende eijsch tot costen Oft tot anderen alsulcken fijnen ende conclusien als tvoorscreven hoff bevinden soude den voorscreven impetrant eerbaerlick te wesen / Whair tegens van wegen den voorscreven gedaechden onder andere voer antwoirde geallegerst es geweest / Dat de voorscreven Dirck Woutersz ten tijden van zijnen overlijden in geensins gehouden en was geweest inden voorscreven impetrant / gelijk hij leggende in zijn doot bedde ende ontfangen hebbend zijn sacramenten gebracht zijnde off hij eenichsins inden impetrant in eenige somme van penningen gehouden was – geantwoort hadde neen ende dat hij die doot daer op wilde sterven / Ende dat die voorscreven Dirck Woutersz opten voorscreven donderdach voer palmsondach gheen hondert philips gulden onder hem hadde / noch oeck eenige penningen den impetrant toebehorende twelck dimpetrant wetende ende verhoert hebben dat eenige na dien tijt den voorscreven Dirck vuyt zijnen naem gemaent hadde zeeckere penningen die hij den impetrant schuldich geweest soude hebben ende dat daeromme de zelfde Dirck hem vergramende gheen commersatie metten impetrant meer en wilde hebben / Soe hadde dimpetrant den voorscreven maenden daeromme zeer bekeren gehadt begerende anden zelfden Dirck dat hij wilde comen tot zijnen huijse ende goet vrundt met den impetrant wesen als hij te voren geweest hadde / Dat zij oeck ontfaenden die voorscreven pretense confessie ofte ofte verclaringe bijden voorscreven Dirck gedaen te wesen die in allen gevalle den impetrant nijet en mochte patrocineren als wesende extra Judicial Indiscreet sonder sake ofte stipulatie ende alsulcx den voorscreven Dirck nijet obligeren / Immers was de zelfde Dirck opten voorscreven middach zeer droncken gemaect zulcx dat hij gheen verstant en hadde noch en wiste wat hij seijde / ende droncken wesende was hij van zulcker condicie dat hij hem vanteerde van groote Rijckdomme / maer die luijden hem kennende / hadden hem altijd verdragen van op zijn woorden / In dronckenscap gesproten nijet te achten / Concluderende daeromme die voorscreven gedaechden bijde voorscreven ende meer andere middelen ten fijne van nijet ontfanckelicken ende bij ordine tot absolutie makende mede eijsch tot costen Oft tot anderen alsulcken fijnen ende conclusien als tvoorscreven hoff bevinden soude den voorscreven gedaechden eerbaerlick te wesen / etc / Condemneert de voorscreven gedaechden den impetrant te betaelen de somme van hondert philips gulden daer questie om es / etc / Den XVlen maij anno XVc een ende vijftich.

Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, Civiele sententies, Inv. Nr. 528, sententie 119, dd. 09-09-1556; bewerking C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl; Transcriptie tekst: Jacques Duivenvoorden.

Op 09-09-1556 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “in de zaak hangende voor dit hof tussen Cornelis Jordens koopman tot Londen in Engeland eiser in raue actie contra Cornelis Willemsz schout tot Sassen gedaegde”.

“Inder saecke hangende voerden hove van hollant tusschen Cornelis Jordens coopman tot Londen in Engelant eijsscher in raue actie aen deen zijde / Ende Cornelis Willemsz Schout tot Sassen gedaechde ende excipierende aen dander / Proponerende die voerscreven impetrant dat hij als houder van twee obligatien / Deerste in daete den Vlen Julij ende dander den XIIIlen octobris anno XVc LIII (1553) / beijde houdende prorogatie van invisdictie van allen rechteren / ten achteren was aenden voirscreven eijsscher Die somme van acht ponden grooten vlaems als reste van meerder somme welcke somme die voirscreven gedaechde belooft hadde gehadt bijde zelfde obligatien te betalen eenen Willem Goossens brandewijnman doen ter tijt wonende tot Londen in Engelant ofte den houder vande voirscreven obligatien / Ende hoe wel dien naevolgende die voerscreven gedaechde belooft hadde den impetrant inder qualiter als boven vande voerscreven betalinghe gedaen te hebben zoe was hij dies nochtans gebreeckelick gebleven deur pretext van zeeckere arrest dair opde voerscreven penningen bij een derde wezende crediteur vanden voerscreven Willem Goessensz gedaen zouden wezen hoewel die voerscreven obligatien geweest waren in handen van den voirscreven impetrant lang voer daete vande voirscreven Willem Goessensz's overlijden / Ende den zelven impetrant gegeven waeren In solutien bij een andere wezende crediteur vande voirscreven Willem Goessensz die welcke de zelfde insgelijcx vande voirscreven Willem in betalinge ontfanghen hadde / van zeeckere zijne achter wezen aenden zelfden Willem / waer deur die voirscreven impetrant benodicht was geweest tzelfde dezen hove te verthonen ende geobtaineert hebbende provisie van Justitie vuijt crachte vandien den voirscreven gedaechde te doen dachvaerden voordien zelfden hove / Concluderende ten daeche dienende bij de voerscreven meer andere middelen dat de voerscreven gedaechde eerst gehouden zoude wezen te kennen ofte ontkennen die voerscreven twee obligatien ende voerts bij sententie gecondempneert zouden werden den voirscreven impetrant te betalen die somme van acht ponden grooten vlaems maeckende eijssch van costen Ote tot anderen zulcken fijnen ende conclusien als tvoirscreven hoff bevinden zoude den voirscreven impetrant eerbaerlicxste te wezen / Waer tegens van wegghen die voirscreven gedaechde onder andere voer exceptie geallegeert es geweest / Dat hij eertijts gecontraheert hebbende metten voirscreven Willem Goessensz doen ter tijt wonachtich ontrent Sassem ofte Langevelt was den zelfden Willem vuijt zaecke vandien schuldich gebleven als reste die somme van XLVIII carolus guldens nae vermogen des gedaechdes voirscreven twee obligatien twas nu zoe dat die voirscreven Willem Goessensz vuijt zaecke van coop van wagensholt schuldich was eenen Cornelis Reijersz houtcooper tot Amsterdam / die somme XCV (95) carolus gulden die welcke hij den selven Cornelis belooft hadde te betalen pinxsteren anno XLV (1545) doen eerstcomende op welcke somme die voirscreven Willem Goessensz hoet scheen enighe penningen betaelt hadde / zulcx datter noch aen resteerde te betalen XLVIII (48) carolus gulden / Ende alsoe daer nae die voirscreven Willem Goessensz deser werelt overleden was achterlatende wenich goets / Soe hadde die voirscreven Cornelis Reijersz ander den gedaechden arresteren Inspectie van twee gebuijeren die voirscreven XLVII carolus guldens die deze gedaechde den voirscreven XLVIII schuldich was / doende tselfde arrest rechtelijck insinueren ten huijse vanden voirscreven impetrant / doen ter tijt absent sijnde / als getrouwt hebbende die dochter vanden voirscreven Willem ende sulcx hem een dach van Rechte leggende om op tvoirscreven arrest te Rechte te comen / Ende alsoe dobligatie daer vuijt duupt (?) alhier angevende was ter selven tijt waeren in handen van eenen Jacob Jansz die getrouwt hadde die moeder vanden voirscreven impetrant / Soe was die zelfder Jacob Jansz gecomen aenden gedaechde naemende die voirscreven XLVIII carolus guldens / wel nae daete van tvoirscreven arrest / Ende citatie daerop gedaen / mits twelck die gedaechde om met een betaling te mogen volstaen / den voirscreven Jacob Janszoon gepresenteert hadde die voirscreven XLVIII gulden te betalen / mits bijden selfden Jacob of doende

tvoirscreven arrest daer toe die voerscreven Jacob nijet en hadde willen verstaen / Soe dat die voerscreven Cornelis Reijersz voordien gerechte van Sassem voerts procederende opte voirscreven gearresteerde penningen hadde eijntelick voerden selven gerechte verwij (?) geobtineert bij cotumatie Jegens den voirscreven impetrant opte voerscreven gearresteerde penningen tot zijnen gebreecken toe / Soe dat mits dijen duupt (?) nijet gefundeert en was om den gedaechde bij dese nijeuwe Justarij te tribuleren boven tvoirscreven arrest procederen ende verwij (?) daer op bijden voirscreven Cornelis Reijersz gehouden / Ende vercoephe bijsonder geconsidereert dat om tselve arrest te ?bateren den impetrant ofte tzijnder woenstede een rechterlijcke weete gedaen was geweest zulcx dat vuyt zaecke vande selfde penningen voer die van Sassem genonchbitispentie (?) was geweest ende Judicium begonst / al langhe vier daete vande dachvaerdinghe in dese zaecke aenden gedaechde gedaen / Concluderende daeromme die gedaechde bijde voirscreven meer andere middelen ten fijne van nijet ontfanckelick ende tot absolutie vanden Justarij maeckende mede eijsch van costen / Ofte tot anderen fijnen ende conclusien als tvoirscreven hoff bevinden soudien den voirscreven gedaechde eerbaerlicxste te wezen / jegens welcke exceptie van wegghen den impetrant geacendeert zijnde ten fijne van etc. etc.

Absolveert den voirscreven gedaechde vanden Justarij eijsch condempneert den voirscreven impetrant inde costen vandier tauxatie ende moderatie vanden selfden hove / Actum bij assessoren Weldam, Nijssen, Drogendijck, Weijts / Ende gepronuncieert den IXen septembris anno XVc LVI (1556).

Bron: Nationaal Archief, Collectie Van Dorp, toegang 1.10.25, charterzegels, Inv. Nr. 7 toestand zegel 1 = voorstelling redelijk tot goed herkenbaar), dd. 24-05-1558

“Wij Jan Willemszoon van Warmond Schout Inden ambochte van Voorhout ende Cornelis Willemszoon Schout Inden ambochte van Zassem doen condit allen luiden dat voer ons ende voer buijeren ende getuygen Inden zelve ambochte hier onder gescreven compareerde Maerten Corneliszoon buijerman in Voorhout Ende geliede voer hem ende voer zijn erven vercoft ende opgedragen te hebben vercofte ende opdouch tot een vrijen eijgen mis desen Joncker Jan van Dorp zijne hoffstede met de huijsinge schuijeren barchen boomgaerden geboenten ende anders zoe hij zelve jegens bondelijckken besittende is met twaelf margens landts zoe weijlandt als teellandt daer om ende aen gelegen in toosteiijnde van Voorhouwt welcke woeninge ende landen hebben (met een stuccken geestlandts den barbardijten tot Heemstede ende zusteren tot Warmondt behoerende daer in gelegen nae raminge ontrent vijff roeden breed) tsamen belegen aende noortoostzijde de barnardijten ende zusteren voirscreven aende zijdtwestzijde Alijdt Claes Jacobszons weduwe ende Jacob Willemszoon streckende met dat zijdtoosteiijnde inde wateringe ende met tnoortwesteiijnde inde herewech / met t noorthouccken clovende inde gheest aen tpastoirslandt van Voorhout Ende bekende hem de voornoemde Maerten Corneliszoon daeraff al voldoen ende wel betaelt den lesten penninck mitten eersten Ende heeft voer hem ende voer zijn erven ende naecomelingen den voornoemde Joncker Jan van Dorp de voorscreven woeninge ende landen ten ewigen dagen beloeft ende beloefde mets desen te vrijen ende te waeren als men vrij huijs erve ende landt sculdich is te waeren inden ambochte van Voorhout sonder ijert daerop ofte enige belastinge daer toe staende voerder oft anders dan vijff stuyvers ende een oortgen siaerlijcx tot gheen tijns Daeronder specialijcken tot waerborge verbindende ontrent drie margen vier hondt weijlandts aen twee parceelen al gelegen inden ambochte voorscreven daer aff dat een parceel aende voetackeren gelegen ontrent twaelf hondt belendt hebben aende noortwest ende noortoostzijden Cornelis Jansz, aende zijdtwestzijde dabdije ter Lee ende aende zijdtwestzijde Claes Willemsz ende Alijdt Pieter Jacobszons weduwe Ende tander parceel groot ontrent elftalff hondt hebben belendt aende noortoostzijde de nijeuwe wech tzuidtoosteinde de wateringe, aende zijdtwestzijde Maerten Ijsbrantsz inde plaetse van Dammas Gerijtsz erfgenamen ende aen tnoortwesteiijnde Jacob Willemsz Ende voorts alle zijn ende zijn erven ende naecomers persone ende anderen goederen roerende ende onroerende omme alle fauten vanden voorscreven waeringen costen scaden ende interesten daer bij gehadt ende geleden daer aen ende aen elcken parceel van goeden bijsondere te mogen verhaelen bij

heerlijke ende reale executie vanden hove van hollandt ende van allen anderen heeren hoven ende gerechten tot believen vande voornoemde Joncker Jan van Dorp ende zijn erven Ende tot alle meerder verzeckertheit ende bewaernisse van denzelven Joncker Jan van Dorp ende sijn erven soe sijn mede voir ons schouten ende buijeren voorscreven gecompareert Mees Corneliszoon des voornoemde Maertens broeder woenende te Catwijck opten Rijn ende Cornelis vander Bouchorst Ende hebben hemselven geconstitueert wareborgen ende daer onder verbonden specialijck te weeten de voornoemde Mees Cornelisz ontrent zes margen weijlandt gelegen inden ambochte van Zassem an twee parcelen teen gelegen ein twesteijnde bij Jan Janszoons woeninge groot ontrent drie margen ende hebben belendt aende noortoostzijde de broeders van leijderdorp aen tzuijdtoosteiijnde 't geestlandt aende zuijdtwestzijde Jan Jansz voorscreven ende Jan Coppensz ende aen tnoortwesteiijnde de wateringe ofte schouwsloot / ende dandere drie margen drie margen sijn gelegen bij thuijs te teijlingen en hebben belendt aen tnoortoosteiijnde Jorijs Florisz ande zuijdttoostzijde Cornelis Garbrantszs bruijckwaer / aen tzuijdtwesteiijnde tgravenlandt ende aende noortwestzijde houtvesterslandt Ende stelde de voornoemde Cornelis vander Bouchorst ten specialen onderpande vier margen ende twee hondt weijlandts gelegen onder Elsgeest inden ambochte van Voorhout voorscreven tegens Arijs Reijerszoons woeninge / ende hebben belendt aende noorttoostzijde Dirck Jansz tot Reijnsburch / aen tzuijdtoosteiijde Elstgeesterwech aende zuijdtwestzijde dabdije ter lee ende aen tnoortwesteiijnde Claes Jansz tot Leijden de kercken vroomisse tot Voorhout ende Claes Colff tot Reijnsburch Ende hier toe qualijcken alle heure beijder ende elcxs zijne goederen roerende ende onroerende jegenwoirdige ende toecomende gheen uijtgesondert Dewelcke zij alle seeqanse van desen submitteerden tot gelijcke recht ende executie als voren al sonder arch hier wairen bij aen en onder als buijeren ende getuijgen in Voorhout Willem Aelbertsz ende Willem Gerijtsz alias Jonge Willem Ende Dammas Pieterszoon ende Jacob Jacobszoon als buijeren ende getuijgen in Zassem Des toorconden hebben wij Jacob Willemsz ende Cornelis Willemszoon Schouten voorscreven ten versoucke vande voornoemde comparanten dese brieve besegelt met onse zegelen ende benevens aen gehangen opten vierentwintichsten dach in Meij in den jaere onsen heeren duijsent vijff hondert acht ende vijftich.

Ondertekend: Jacob Willemsz / Cornelis Willemszoon

Op 19-10-1560 wordt "Cornelis Willemsz schout inden ambocht van Oestgeest" vermeld in het Cartularium Registers van eigendomsbewijzen van het gasthuis van het Onze Lieve Vrouwen Gasthuis te Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Onze Lieve Vrouwen Gasthuis, Inv. Nr. 981, Nr. 51 folio 74v; bewerking Anthonius van der Tuijn te Rhoo; www.hogenda.nl).

Zes karolus guldens tsiaers ter losse teffens mit hondert gelijcke gulden gecoft anno 1500 tzestich in October.

Kanttekening: Dese brieff is off gelost den 7e desember anno '66, argho duer haelt.

Ic **Cornelis Willemsz schout inden ambocht van Oestgeest** doe condt eenen ijegelicken dat voor mij ende twee geburen van Oestgeest hier onder genomineert in zijnen properen persone gecomen ende gecompareert is Aernt Martijnsz buurman inden voorschreven ambochte van Oestgeest ende bekende voor hem zijnen erven ende naecomelingen wel ende wetlicken schuldich te wesen ende vercoft te hebben Allert Jacobsz de Haes, Huuch Willemsz brouwer, Mathijs Jansz bouman ende Pieter Jansz houtcooper alle als ghashuus meesteren van Onser Liever Vrouwen ghashuus binnen der stede van Leijden, voor hem ende hore naecomers tot des voorschreven gashuus behouf, die somme van zes karolus guldens van veertich grooten vlaems tstick tsiaers eewighe ende erflicke renten. Te betalen alle jaers vrij van allen kosten, commer ende lasten, binnen Leijden in handen vanden ghashuus meesteren van tvoorschreven ghashuus of heuren ghecommitteerde opten zestiensten dach van october, waer van teerste jaer renten verscheenen zal wesen opden zestiensten dach octobris anno 1500 ende een en tzestich. Ende dan voorts alle jaers opten zestiensten dach van october daer aen volghende dese voorschreven Renten te betalen ghedurende zoe lange ende ter tijt toe dat de zelfde renten gheheel ende volcomelicken gequeten ende afgelost zullen sijn.

Twelck de voorschreven Aernt Maertensz zijnen erven ende naecomelingen altijts tot heuren believen zullen mogen doen, teffens ende tot eenen male mit de somme van hondert der voorschreven karolus guldens of guet ander pajmte dier waerde daer voren in hooftgelde. Mits opleggende ende betalende mede alle alzulcke renten als nae beloop des tijts verscheenen ende onbetaelt zullen wesen als die lossinghe gheschiet. Hier onder ende ter cause voorschreven stellende ende verbindende de voorn. Aernt Maertens zoon mits desen specialicken, eerst zijn wooninge ofte hofstede daer hij nu ter tijt op woont groot twee morgen landts of daer omtrent met de husinge, barge, schure, potinge ende plantinge daerop staende, gelegen inden voorschreven ambocht van Oestgeest. Belendt ende belegen hebbende aen toosteiijnde den heerwech, an de zuutwestzijde den zelfden heerwech, aen twesteiijnde die schouweteringe, aen de noortoostzijde Kersten Jansz Noch vierdalf hondt landts leggende recht voor de voorscreven wooninghe ofte hofstede. Ende heeft belegen aen den noort, noortoost zijde een stuck landts genaempt den Deur acker, aen de zuutoostzijde ende an de zuutwestzijde derfgenamen van wijlen Jacob Hugen zoon brouwer ende van Mathijs Gerijtsz Tot Leijden. Ende voorts generalicken alle zijne comparants andere goederen, roerende ende onroerende, jegenoordige ende toecomende, waer ofte tot wat plaetsen die gelegen zijn ofte bevonden zullen worden gheen wtgezondert noch buten gehouden. Omme bij faulte ende gebreecke van de betalinghe der jaerlix losrente voorzeijt ten verschijndaghe ende in manieren boven verhaelt de zelfde renten ende hooftpenningen van dien mit alle de costen, schade ende interesse daer omme doende ende lijdende aen alle de voorschreven landen ende goeden ende aen die keure van dien te moghen innen ende verhalen mit heerlicke ende reale executie vanden Hove van Hollant oft anders mit alsulck recht ende executie alst den meesteren van tvoorschreven gashuus inder tijt wesende gelieven zal te procederen ende executeren. Renuncierende ende te buten gaende de voorschreven Aernt Martijns zoon mits desen alle exceptien, benefitien ende behulp van rechten, geestelic ende waerlic daer hij hem in prejudtie oft achterdeele van desen eenichsins mede zoude mogen defenderen, verweren oft behelpen. Ende Arnt Martijnsz voorschreven bekende voorts vanden gashuus meesteren voorn. van des voorschreven Gashuus wegen ter cause vande coope der jaerlix losrente voorzeijt wel ende volcomenlicken vernoucht, voldaan ende betaelt te wesen, den leste penning mitten eersten. Alle ding zonder bedroch arch ende liste. In kennisse der waarheit van tgunt voorschreven staet, soe hebbe ick **Cornelis Willemsz als schout van Oestgeest** voorschreven desen brieve mit mijnen zegele wthangende bezegelt ter presentie van Kerstijn Jansz ende Cornelis Ghijsbrechtsz geburen inden zelfden ambochte als getugen hier over gheroupen ende gebeden. Inden jare ons heeren **duzent vijf hondert ende t zestich opten neghentiensten dach van october**. Onder stontd gheteeckent G. Gijllijz secretaris.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr. 50, Schuldboek A9, fol. 204 t/m 205, dd. 09-04-1561; bewerking: Jacques Duivenvoorden

Brieven sprekkende op twee hujsen ende erven staende ende gelegen an Steenschuijrt opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege toebehoerende derffgenaemen van Jan Claes Woutersz ende Marijtghe Claesdr zijn hujsfrouwe beide zaliger gedachtenis

Heijman Dirksz van Santen is ten aftend aen Huijch Jansz tijmmerman van verteerde costen volgende zijn Register ende Rekenboeck X gulden X ½ stuijvers II penningen / Noch van verscoten penningen volgende seckere obligatie dair van zijnde XXII gulden XVIII stuijvers belopende tsamen --- XXX gulden IX stuijvers II penningen

Jacob Heijnricksz comen comt ende ontbeert van Marijtghe Claesdr Jan Claesz weduwe van comenijt waer vermogens zijn register ---- III gulden XIII stuijvers V penningen

Dat capittel van Sinte panraes bijnen leijden comt van drie jaren renten also Lamberti (17 september) LVIII (1558), LIX (1559) ende LX (1560) telcken jare XVIII stuijvers renten mitten houde S ---- II gulden XIII stuijvers achtervolgende

Jan Splintersz backer comt upt voorscreven boedel van Jan Claes Woutersz volgende een acte van verwijs --- XI Carolus gulden VI stuijvers / ijdem comt noch vande vierden penninck vande pantbrieff --- III gulden XVIII stuijvers

Men will vercopen twee huijsingen ende erven staende ende gelegen an Steenschuij opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege sulcx indesen also manieren als die selve intertijt getijmmert ende gemaict staet ende oick gebruijct ende bewoondt wordt mit al dat eertvast ende naegelvast is misgaders die glaesraemken dair inne weesende ende met een halve gevel dair toe behorende Belegen hebbende aen deen zijde die nyeuwe stege daer onder gaende / ende aen die ander zijde Jan Claesz Egmont / streckende voer opt Steenschuij tot after aen Cornelis Claesz brouwers camer ende erve met die wederhelfte vande voorscreven gevel / Mits opbliven staende achtien scellingen goets gelts tsjaers mitten houde / Met servituijt Dat alle alsulck Regenwater als comt ende valt vande noortoostzijde van des voornoemde Cornelis Claesz camer voorscreven staende in de nyeuwe stege zijn tocht ende losinge hebben ende behouden sal over terve van des voirscreven huijsinge Ende voerts over de waterganck van des huijsinge ende des voirnoemde Jan Claesz huijsinge tot in Stienschuijr Ende waert dat Cornelis Claesz voirscreven off sijn naecomers besitters van zijn voirscreven camer ander water dan Regenwater dair doer goeten tsij wasch water / pisse / off ander vuijl ende onreijn water hoe dat genoemt mach weesen / zoe sullen die besitters van desen voirscreven huijsing tselve moegen keeren ende de losinge van dien hemluiden benemen sonder ijemants wederseggen / Ende alle andere brieven ende Renten sullen off weesen ter scepen scatinge die dagen vande betaelinghe sullen weesen op drie Paeschdagen naestcomende telckens een derdendeel / Ende men wille vercopen bij philips schilden XIII stuijvers voerden schilt gerekent / Ende diet coept sal op elcken hondert schilden ende dair beneden een gouden seker borge setten dair die borgermeesters mede genoeten / Ende sullen gelouven mit gesamender hant elcx een voer welcke borchtochte men setten zal op morgen bijnen sdaechs sonnenschijn off men sal die den sonnendage naestcomende doen roepen inde drie prochie kercken om weder te vercopen in manieren voirseijt / Ende goudet meer dat soude den schuldenaeren ten bate comen ende goudet mijn dat soude den eersten copper wees zijn scade / Ende men salt rechte voert aenvaerden Behoudelick die dair inne woent sal dair inne bliven tot meije dage toe naestcomende sonder get dair van te geven / Ende men sal geven vande gift ende voorhuij een halve pacht ende een cam wijns van seven groot / Ende indien de copper onwillich waere tselve te betalen soes al op morgen bij een der bode mitte roede tselfde van hem ingehaelt worden twee schat aen gelde off vier scadt aen pande verkoren te weesen bijnen sdachs sonnenschijn totter stede behoeff offgetogen den Renthier zijn voorscreven gift ende voorhuij / Ende men sal voert geven van elcke scild een grooten rantsoen --- Heeft gecoft Cornelis Willemsz schout van Sassen voor twaelff hondert vijff scilden Actum van dese vercopinge opten IXen Dach van Aprilis Anno XVc ende Een en tsestich

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Rechterlijk Archief Leiden, toegang 0508, Inv. Nr.53C , Schatboek, f. 58v t/m 62, dd. 16-07-1561; bewerking: Jacques Duivenvoorden

Folio 58v

Vande vercopinge van twee huijsen ende erven staende ende gelegen an Steenschuij opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege toebehorende derffgenaemen van Jan Claes Wouterszoon ende Marijtgen Claesdr zijn huijsvrouw bejide zaliger gedachtenis gecoft bij Cornelis Willemsz schout van Sassen – voer XIIc V (1205) schilden Actum opte IX aprilis anno domino (ad) LXI (1561

Men will vercopen twee huijsingen ende erven staende ende gelegen an Steenschuij opten hoeck vande nyeuwe stege ende inde selve stege sulcx indesen also manieren als die selve intertijt getijmmert ende gemaict staet ende oick gebruijct ende bewoondt wordt mit al dat eertvast ende naegelvast is misgaders die glaesraemken dair inne weesende ende met een halve gevel dair toe behorende Belegen hebbende aen deen zijde die nyeuwe stege daer onder gaende / ende aen die ander zijde Jan Claesz Egmont / streckende voer

opt Steenschuijer tot after aen Cornelis Claesz brouwers camer ende erve met die wederhelfte vande vooscreven gevel / Mits opbliven staende achtien scellingen goets gelts tsjaers mitten houde / Met servituijt Dat alle alsulck Regenwater als comt ende valt vande noortoostzijde van des voornoemde Cornelis Claesz camer voorscreven staende in de nyeuwe stege zijn tocht ende losinge hebben ende behouden sal over terve van des voirscreven huijsinge Ende voerts over de waterganck van des huijsinge ende des voirnoemde Jan Claesz huijsinge tot in Stienschuijr Ende waert dat Cornelis Claesz voirscreven off sijn naecomers besitters van zijn voirscreven camer ander water dan Regenwater dair doer goeten tsij wasch water / pisse / off ander vuilj ende onreijn water hoe dat genoemt mach weesen / zoe sullen die besitters van desen voirscreven huijsing tselve moegen keeren ende de losinge van dien hemluiden (folio 59) benemen sonder ijemants wederseggen / Ende alle andere brieven ende Renten sullen off weesen ter scepen scatinge die dagen vande betaelinghe sullen weesen op drie Paeschdagen naestcomende telckens een derdendeel / Ende men wille vercopen bij philips schilden XIII stuijvers voerden schilt gerekent / Ende diet coept sal op elcken hondert schilden ende dair beneden een gouden seker borge setten dair die borgermeesters mede genoeten / Ende sullen gelouven mit gesamender hant elcx een voer welcke borchtochte men setten zal op morgen bijnen sdaechs sonnenschijn off men sal die den sonnendage naestcomende doen roepen inde drie prochie kercken om weder te vercopen in manieren voirseijt / Ende goudet meer dat soude den schuldenaeren ten bate comen ende goudet mijn dat soude den eersten coper wees zijn scade / Ende men salt rechte voert aenvaerden Behoudelick die dair inne woent sal dair inne bliven tot meije dage toe naestcomende sonder get dair van te geven / Ende men sal geven vande gift ende voorhuijr een halve pacht ende een cane wijns van seven groot / Ende indien de coper onwillich waere tselve te betalen soes al op morgen bij een der bode mitte roede tselfde van hem ingehaelt worden twee schat aen gelde off vier scadt aen pande verkoren te weesen bijnen sdachs sonnenschijn totter stede behoefff offgetogen den Renthier zijn vooscreven gift ende voorhuijr / Ende men sal voert geven van elcke scild een grooten rantsoen --- Heeft gecoft Cornelis Willemsz schout van Sassen voor twaelff hondert vijff scilden Actum van dese vercopinge opten IXen Dach van Aprilis Anno XVc ende Een en tsestich

Opten Xen aprilis daer aen volgende soo hebben David Egbertsz / Dirck Adriaensz mast / Jacob Jacobsz bode / Cornelis Gijbsbertsz scaeck bode / Dammas Claesz scilder / Jacob Pietersz backer / (folio 59v) Gerrit Gillisz / Heer Jansz snijder / Meester Wouter Cornelisz chijrurgijn / Heerman Sijmonsz vleijshouwer / Arent Dircxz coman / Jan Sijmonsz binck scipper / ende Quijrijn Claesz bode hem selven mit gesamender hant ende elcx een voer all geconstitueert borgen voer Cornelis Willemsz voornoemt des soo belooffde Cornelis Willemsz voirschreven zijne voirnoemde borgen hier van te indempneren costeloes en scadeloes te houden Ende de selve borgen belooffden voorts malkanderen ende elcx den anderen voor een XIIIen deel hier van te indempneren costeloes en scadeloes te houden Actum ten dage ende jaere als boven Scepen Dirck van der Does ende Claes Jansz de Goede

(Folio 61) Schattinge vanden voergeroerden twee verscheijden vercopingen van huijsen ende erven / Elcke vercopinge van twee huijssen mit haren erven staende ende gelegen an malcander up Steenschuijr upten hoeck vande nijewe stege aftergelaten bij wijlen Jan Claes Woutersz ende Marie Claesdochter zijn huijsfrouw beide saliger gedachtenis / Ende heeft up den een hoeck vanden voirscreven nijewe stege die twee huijssen gecoft mr Adriaen Pietersz chyrurghijn om IIIc V (305) schilden / Ende up den anderen hoeck vander selver stege heeft die andere twee huijssen gecoft Cornelis Willemsz schout van Sassen XIIc V (1205) schilden / Belopen tsamen XVc X (1510) schilden)

Die deputaten van Sinte Pieterskerck bijnen Leijden twaelff comans grooten van een jair pachts mitten houde verschenen ende gevallen Sinte Lambrechts dage (17 september) anno XVc ende LXII (1562) / staende upt hoeckhuijs vande voirscreven twee huijsen / Den selffden noch thien comans grooten mitten houde staende upt huijs ende erve naest voirscreven hoeckhuijs verschenen als voeren / De selffden Deputaten noch in afflossinge van een scepen rentebrief van drie pont ende thien schellingen hollants paeijments siairs

te poortrecht verschijnende heijliger misse (1 november) / mitsgaders een jair renten gevallen anno LXII (1562) mitsgaders beloop des tijts tsamen XCII (92) schilt II stuijvers X penningen paeijments /

Wouter Dircxsz Steen over twaslichten dootkijste ende andere dair an clevende gelevt over Marie Claesdochter voirnoemt VIII schilt VIII stuijvers

Tcapittel van Sinte Pancras bijnnen Leijden van drie jaeren pachten mitten houde als van tjair LVIII (1558) LIX (1559) ende LX (1560) telcken jaere XVIII stuijvers ---- III schilt XII stuijvers

Geertgen Jacobs dochter ter cause van een obligatie spreekende up Marijtgen Claesdochter van geleent gelt ----- XVII schilt II stuijvers

Jacob Heijnricsz coman van cramerij waer naervolgende zijn Register gehaelt bij Marijtgen Claesdochter voirnoemt ----- V schilt vier stuijvers V penningen paeijments mits zijn Register affirmerende bij eede ende datter nijet meer up betaelt en is

Jan Splintersz backer volgende zijn acte van verwijs als theij achteren weesen anden boedel van Jan Claes Woutersz XI gulden VI stuijvers ende voordien vierden penninck van zijn pantbrieff ende oncosten volgende zijn consent twee gulden van XL grooten comt XIX (19) schilt

Jan Eewoutsz coman van bruggelt hem ontbrekende van Marijtge Claesdr voirnoemt --- X ½ stuijvers

Meester Adriaen Pietersz chijrurghijn vanden (folio LXII) thienden penninck vanden jare LVII (1557) bij hem verleijt bij consent vande gerechte over twee nijewe huijsleend ---- III schilt IX stuijvers

Mouwerijn Claesz van verscoten penningen voordien boedel van Jan Claesz ende Marijtge Claesdr --- III schilt XII stuijvers

De kerckmeesters van sinte pieters kercke / Die gasthuijsmeesteren van sinte katrijnen gasthuijs / Die heijligen geestmeesteren ende die huijssittenmeesteren van sinte prochie volgende zeckere testament hemluiden gemaect van Marijtgen Claesdr voirnoemt mitsgaders voordien vierden penninck van hoer pantbrieff ende oncosten tsamen beloopende ---- IIIc LIX (359) schilden VIII stuijvers

Jan Jansz goudtsmit voor hem selven ende van weege die naeste vanden bloede van wijlen Huijch Jansz timmerman volgende zeckere testamentair dispositie gedaen bij Marijtge Claesdochter voirnoemt ---- IIc LXXXV (285) schilden X stuijvers

Tgerecht voer hair scattinge ---- XVI schilden

Belopen alle tesamen VIIIc LVII (857) schilden V stuijvers XV penningen paeijments Dus comt hier tover VIc LII (652) schilt VIII stuijvers I penninck paeijments / Die deen helft ontfangen zullen derffgenaemen van Jan Claes Woutersz Ende dander helft derffgenaemen van Marijtge Claesdochter nae vermoege hoerluder dispositie Behoudelicke dat zij borgen stellen sullen indien namaels ijemants quame mit ouderen brieven ofte beter recht ofte actie tot de voirscreven penningen hebben dan derffgenaemen voirscreven dair toe hebben etc. Actum opten XVIen Dach in Julio anno XVc ende LVI (1561).

Bron: Nationaal Archief, Hof van Holland, toegang 3.03.01.01, Civiele sententies, Inv. Nr. 534, sententie 159, dd. 04-12-1561; bewerking C.C.J. Lans †, www.hogenda.nl.

Op 04-12-1561 dient voor het Hof van Holland de casus als volgt: “op de differenten geresen voor dit hof tussen Cornelis Willemsz schout van Sassen en Jan Symonsz. als voogden van de kinderen van wijle Dirck Woutersz gegijselde ende requiranten contra Geryt de With impetrant van gijseling”.

“In welke saecke die voorschreven gerequireerden van desen hove geobtineert hebben zekere sententie bijden welcken een Dirck Jacobsz als man ende voecht van Katherijn Dirck Woutersz dochter mitsgaders den requiranten als voechden vande onmondige kinderen van voorschreven Dirck gevoucht sijn den gerequireerde als eertijts Rentmeester vande wildernisse geweest hebbende te doen Rekeninge bewijs onder relique vande handelingen ende administratie bijde voorschreven wijlen Dirck Woutersz in zijn leven gehadt vande erfhuijter grafhuijter ende wintvalle vande houtvesterije zedert mej anno XVC XLV (1545) tot sijn overlijden toe hadde omme te comen tot behoerlijcke executie vandie gelicht (?) executorie onder den voorschreven ghijsseling nair voirgaende sommatie gedaen ghijsselen in zekere herberge als inden hage omme tinhouden vandien te voldoen al wair die gerequireerde ter obedien vanden hove gecompereert sijnde hadden tselve desen hove bij request te kennen gegeven ende volgende zeker appointement gestelt opte marge van haire requeste in iudicio versocht te (?)paren voor commissarijs twelck sulcx bijden hove verli? sijnde wairen die voorschreven requiranten geallegeert hebben henlijden onmogelick te wesen de voorschreven rekening te doen aengemerckt sijlijden inden sterfhuise vande voorschreven Dirck Woutersz gheen staet acquijten register ofte quijtancien gevonden en hebben daermen eenig reeckening soude mogen maecken / ende dat sij te vreden wairen te affirmeren bij eede / Ende dair omme te vreden wairen dat die gerequireerde selve sulcke reeckening maecken ende den voorschreven commissariss overleveren soude ende dair inne stellen sulcken ontfanck ende vuytgeven als hij vuyt sijn registeren ende blaffairden nair sijne coustien benaiden (?) sonder hem te competeren ende vande voorschreven Dirck Woutersz te resteren / Behoudelick tslot vandien gedirigeert soude werden aenden persoon ende goeden die derfgenaemen vanden voorschreven Dirck noch mogen hebben / Onstueren (?) bijde voorschreven ende meer andere middelen Dat sij dair mede behouden te volstaen ende dat sijlijden mitsdien vuytjer ghijsseling ontslagen soude werden mis dat sijlijden te vreden wairen van heure administratie te doen reeckening bewijs ende relique dair ende alsoet behoirende soude / waer tegens bijden gerequiceerde gestaenen es geweest bij ante sustineren bij duversche naddelen die die requiranten behoiren die voorschreven reeckeningen selve te doen volgende de sententie alsoe sijlijden dair toe gecom? wairen ende dat sijlijden den boel vanden voorschreven Dirck Woutersz gealieneert ende vercoft hebben boven arrest bijde gerechte den dair op gedaen gratificeren miie penningen dair van comende den gheen diet hem liefde Concluderen daeromme bijde voorschreven onder meer andere middelen dat die requiranten ? soude werden tot hensluyder voorschreven versouck nijet ontfantelick ende dat hem selve bij ordine ontseijt soude werden ende dat sijlijden ghijsseling houden soudent tot sijlijden die voorschreven sententie voldoen soudent hebben /Maeckende eijsch van costen / Tegens welke ? bijden requiranten gestaeven sijn bij replijck ende bijde gerequireerden bij duplijck hadden die voorschreven partijen elcx tot justificatie van genoemde geallegeerden onder den voorschreven commissarijs geexhibeert diversche brieven ende munimenten ende rapport ende rechts versocht / Tvoorschreven hoff gehoort trapport vanden voorschreven commissarijs ende mit rijpe deliberatie van raide deurgesien ende overwogen hebbenalle tghene dat ter materie dienen es Inden name ende van wegen des coninch van spaengen van beiden castillien vr als Grave van hollandt zeelandt ende vrieslandt / admitteert den gerequireerden te maecken den reeckening van alsulcken ontfanck ende vuytgeven als sij vuyt sijn registeren ende blaffairden bevinden sal nae sijn coustiecke hem te competeren vande erfhuijteren grashuijteren grashuijteren ende ende wintvallen Dair wijlen voorschreven Dirck Woutersz bewindt ende handelingen van gehadt heeft mittet slot vandien / Ontslaet den voorschreven requiranten vuytjer ghijsseling totten eersten rechte na de vacantie van kersmisse eerstcomende omme ten selven dage weder in ghijsseling te compareren ende trelique van tvoorschreven slot vande reeckening te voldoen al volgende die voorschreven sentencie off bij gebreke vandien depositie vandien gedirigeert te worden aenden gheenen ende sulcx nae rechte behoore sal / Ende condempneert nijetemin den voorschreven requiranten inde costen van dese ter tauxatie ende moderatie vanden voorschreven hove / Actum presentie up supra ende gepronuncheert ut supra (04-12-1561)”

(Bron en transcriptie: Familie Focker, K.J.F. van Veen 2016, <https://familiesporen.wordpress.com/> “Akten en transcripties overige bronnen betreffende zoon Anthonis Jorisz Focker”).

Op huijden den xxen Julij xvj C twee compareerde voor mij **Henrick van Heemskerck** notaris publijck bij den Hove van Hollandt geadmitteert mitsgaders voor den ondergeschreven getugen Maijcken Willemsdr. weduwe wijlen Laurens de Raed out omtrent XXXLi jaren waerdinne wonende in Swanenburgh op Levendael binnen deser stede, de welcke ten versoucke van Gerrit Jorisz Focker in den name ende van wegen Anthonis Jorisz Focker zijn broeder bij hare vrouwe waerheijt conficientie ende ziele zalicheijt in plaetse van ede getuycht en verclaert heeft waerachtich te wesen dat ontrent paess (Pasen) tot haer deposantes huijse ingecomen es eenen Eloy cammer die dier tijdt woonde ten huijse van Jaques de Marijn cleermaecker, hebbende de voors. Eloy bij hem noch eenige andere gasten tot t getal van vijff off zes toe. Welcken Eloy met sijn voors. geselschap dien heelen dach ten huijse van haer getuijge bleven eeten en druncken tusschen wijlen den selven geheelen dagh herluijder tijdt gesamentlick en sulcx mede des voors. Eloij over brengende met Rollen inde rolbane leggen op t erve achter haer getuges huijs geduyren t selve de middach over tot den avondt toe sonder dat sij getuge den selven dach in eeniger manieren gehoort heeft dat de voors. Eloy van eenige pijn claechde. Maer dat hij gelijk dander sijnen laechs genoten vrolick was. Tuijchde voorts dat des avonts naer zijluijden uijt t voors. Rollen waren gescheijden eenige vant geselschap van hare getuijge begeerde dat sij wat vuys an soude leggen. Daerop sij getuijge seggende: wat ghijluijden hebt al den dach lopen Rollen sonder vuyr, soude ick nu vuyr anleggen, werde daerop soo bij den voors. Eloij als tander geselschap geseijt dat hij Eloy s daechs te vooren tot Leijderdorp hadde geweest ende dat hij aldaer int water gelegen hadde dat hij de natte clederen gelijk sij getuijge ooc selffs sach noch an hadde en dat hij deur de natticheijt nae hij stil en uijt rollen gescheijden was cout was geworden. Over sulcx sij getuijge een vuyr anleggende sijn de voors. Eloy en sijn geselschap daer bij gegaen druncken al t samen met malcanders om tot des avonts omtrent de clocke thien uijren ten welcken tijde de voors. Eloy en tander geselschap uijt haren huijse sijn gescheijden ende naer huijs gegaen zonder dat sij getuge oyt noch vanden voors. Eloy noch van tander geselschap in eeniger manieren van eenige swaricheijt van quetsuyre off anders heeft gehoort. Tuijgde bets voorts een dach off twee daer nae verftaen te hebben dat de voors. Eloy opten voors. maendach over de voors Rol baen te weeten van tene sijdelbert opt ander hadde willen springen en dat hij hem daer over versprongen en zeer gedaen hadde. Wijders niet tugen Presenteren tselve tallen tijde des nood en verzocht zij int ede te bevestigen van twelck den requirant verzocht acte. Aldus gedaen binnen der stadt Leijden ten huijse mijns notaris ter prefentie van Pieter Daemsz ende Henrick Dammasz beijde Peltiers als getugen ten desen versocht. Lager stont T Welck ick getuge en was getuijckent H. van Heemskerck nots. ... Ende ondervraecht zijn de verclaerde de innehouden van zelve waerachtich te weesen so waerl. most haer Godt Almachtich helpen. Actum den xxxen Juli @o xvj C en twee.

Getuignisboek L147v.

Compareerde voor den ondergeschreven schepenen **Henrick van Heemskerck** notaris publijck wonende binnen defer stede out omtrent veertich jaren ende heeft bij den eedt die hij int stuck fijns voorf officie heeft gedaen ter requifitie ende infantie van Anthonis Jorisz Focker getuijcht ende verclaert warachtich te wesen, dat hij getuijge op den derden augustij xvj C thien voorleden ontboden es geweest ten huijfe van Capiteijn Cornelis van Achthoven, om aldaer te beschrijven zeecker contract, zonder dat hij getuijge nochtans wiste bij wien hij aldaer ontboden werde. Ende hij getuijge ter voors. herberge gecomen ende in tfalet gewefen of doen gaen fijnde, heeft hij aldaer gevonden den requirant, Jan Henricxz heuijkemaecker, Jan Cornzn steencop van Haerlem, Cornelis Heijmanszn van Dam mit onder ander gefelschap, alfdoen hem getuijge zo bij den reqt. als den voors Jan Henricxz aen gefeijt werde dat hij getuijge soude beschrijven een contract twelck zijluijden tfamen hadden gemaect nopende de overdoeninge van impost van smeeren over zeeckeren dorpen, daer van de voorz Jan Henricxz feijde pachte te wesen. Ende hij getuijge dienvolgens t voors contract begonst hebbende te schrijven, sijn ter voors herberge ingecomen des voors Jan Henricxz huijfvrouwe ende zoon, de welcke t volschrijven ende teijckenen van tvoors contract beletten, doch jegen wil en danck (zoo hij getuijge niet anders conde bemercken) van den voorn Jan Henricxz die hem geliet over de voors handelinghe zeer verblijt te wesen. Tuijchde voors dat de requirant den voorn Jan Henricxz noch geen van t voorf

gefelschap ten tijde hij getuijge aldaer in quam, in eeniger manieren beschoncken naer fijns oordeels alle tsamen nuchteren waeren. Wijders niet verclaerende. Actum den xiiij en junij anno xvj C twae

Vonnisboek Q pagina ij C lxiiij verso, 264v.

Eeuwout Craen qq eijr [Dingboek] II fol. lxxxv vso, contra Anthonis Joriszn Focker ged.

Op ten dach van huijden compareerde voor de vierfchare van schout ende schepen der stadt Leijden Euwout Schilperoort gemachticht van Euwout Craen als curateur over den boedel van Cornelis Jacobs zn van Swieten eijr. De welcke doen verdagen hadde Anthonis Joriszn Focker om betalinge te hebben van de somme van negenendertich guldens derthien stuyvers veertien penningen ter zaecke van t'rantfoen van fijn gecochten thuijn, ende wijders van erj e fijn van fodanigen custing van drieentnegentich guldens vijftien stuyvers als Dirck Corneliszn in den Burch ten lasten van den eijsscher inde voorscreven qualite pretenderende was. Concluderende tot condemnatie vandien mette costen en redtitutie des imposts. Waer tegens **Henric van Heemskerck** gemachticht van de voorsreven gedaechde gehoort sijnde verclaerde inden voorscreven eijssch te consenteren ende versocht de voornoemde Schilperoort dienvolgende condemnatie. [Accoord] Aldus gedaen op ten derden septembris anno xvj C twaelf

Vonnisboek S, folio 29 verso, AJF.

Adriaen van Tethroede q.q. eijr contra Anthonis Joriszn Focker q.q. gede.

Op ten dach van huijden compareerde voor de vierschaere van schout ende schepenen der stadt

Leijden Euwout Schilperoort gemachticht van Adriaen van Tethroede als mede erffgenaem van Maria Jansdr fijne huijfvrouwen moeder za: eijr. De welcke doen verdage hadde Anthonis Joriszn Focker als possesseur van den eijsschers hypotheecq om betalinge te hebben van de somme van twee hondert ende vijftich guldens ter saecke van een jaer custings verschenen meijedage voorleden volgende de custingbrieff daer van sijnde ... **Henrick van Heemskerck** verdedigt Anthonis die veroordeeld wordt tot betaling, inclusief de proceskosten op 4 november 1613

Notaris A.C. Paedts, nr 177, 1615, AJF nr 89.

Op huijden den xxiiij en meije anno xvj C ende vijftien compareerden voor mij notaris publ. ... Anthonis Joris Focker als principael debiteur, Maritgen Gerritsdr wedu van Joris Claeszn Focker in desen geadsisteert bij mij notario als haer gecoozen voocht, Baernt Janszn backer ende **Henrick van Heemskerck** mede nots publ. als borgen voor den voorn. Anthonis Focker alle wonende binnen deser stede ende hebben zij compten in dier qualite mitsdesen geconstitueert ende volmachtich gemaectt Franchoijs de Wit procur. shooffs van Hollt adlites in omnibus cum potestato febstituendj jn comunij forma voor den hove van Hollandt ende specialicken ome te consenteren inde conclusie bij de Corns Jacobsz van Swieten op ende jegens hen constituenten doen nemen. Belovende zijn constituenten voor goet vast ende van waerden te houden ende doen houden ad litez bijde voorscreven heure geconstitueerde ende desselffs gesubstitueerde ad litez int gunt voorsreven staet ende daer van depondeert ...sticht ende verricht zal werden. Ende tgewijsde te voldag est noot. Onder verbant nae rechten daer toe staen. Ende versochten de constituenten bij mij notario hier van behoorlick acte in forma gereproduceert te werden. Aldus gedaen verleden ende gepasst ten dage, maent ende jaere alsboven, ten huijsen van voorsreven Marijten Gerritsdr ter presentie van Willem Baerntsz backersknecht ende Cornelis Janszn stoeldraeijer beijde innewoonders deser stede als getugen ...

Vonnisboek T, folio Cxxxvij, 138 AJF.

Arrestante en eijrce, [Dingboek] KK folio 111 verso, contra **Henrick van Heemskerck** als de weet aengenomen hebben voor Anthonis Joriszn Focker wonende tot Coudekerck gede.

Inder zaecke hangende voor de vierschare van schout ende schepenen der stadt Leijden tusschen Jan van Kuijck gemachtigde van Marijngen Adriaensdr wedue wijlen Dirck Maertzn van Proijen in zijn leven houtcooper met haer voocht ter eenre ende **Henrick van Heemskerck** als de weet aengenomen hebbende voor Anthonis Joriszn Focker wonende tot Coudekerck ende als gemachtigde van zelve gedaechde ter andere zijde. De voorf arrestante ende eijrce de voorz gede in rechte doen betalen om betalinge te hebben van de fomme van zes hondert vierendertich guldens zestien stuvers falvo justo calculo ter zaecke van geleverd hout volgens t register daer van zijnde ... Ende dat de gearresteerde penn. berustende onder Cornelis Pieterszn van Couwenhoven daer vooren verclaert zouden werden executabel ... Akte xix en februarij xvj C zestien

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 214v, dd. 29-05-1617 stilo novo (bewerking: H.J. van der Waag, www.hogenda.nl).

Schout en schepenen stellen dat hun gebleken is bij Pieter Florisz van Heemstede en Jan Hendricksz Brebij kopers van de Loostercamp geleverd met 5 oude eigendomsbrieven, als de eerste van 15-06-1483 verleden voor de schout van Voorhout waarbij Cornelis Claesz heeft verkocht aan Florie Wouter Willemszs weduwe de helft van de Loostercamp daarvan de wederhelft toekomt aan Claes Claesz zijn wijfs broer gelegen in de ambacht van Voorhout, de 2e van de Barnaditen monniken van 05-08-1511 verleden voor schout en schepenen van Leiden waarbij Lijsbeth Willem Wouterszs weduwe met Wouter Willemsz haar gekoren voogd verkocht aan Alijdt Claes Aelwijnszs weduwe de voorschreven brief welke de voorschreven Lijsbeth was aangekomen van Florie Wouter Willemszs weduwe de voorschreven Willem Woutersz moeder, de derde van 17-04-1510 waarbij broeder Claes Prior en gemeen convente van de Barnaditen te Heemstede verkocht aan Alijdt Claes Aelwijnsz weduwe de helft van de Loostercamp gelegen in de banne van Lisse gemeen met Willem Woutersz weduwe, belend ZO de Wildernis, ZW en NO Jan Gijsbertsz en Lijsbeth Willem Wouterszs weduwe en NW de Lage veen, de 4e van 20-4-1531 waarbij Jan Claes Aelwijnsz poorter van Leiden verkocht aan Willem Willemsz nu schout van Sassenheim twee brieven, de ene verleden voor de schout van Voorhout en de andere te Leiden alsmede een brief van de Barnaditen van **18-05-1563** verleden voor schout en schepenen van Lisse waarbij Baerthout Nicolaesz voor hem zelve en vervangende Cornelis Pieterszn., Willem Cornelisz man en voogd van Willemtge Pietersdr en Jan Huygenz man en voogd van Katrijn Pietersdr verkopen aan Dirck Jansz. de grote looster groot 4 morgen 2 hond, belend ZW Cornelis Huygenz NW Lenaert Danielsz, NO Maerten Pietersz en ZO de Wildernis. Borg **Cornelis Willemsz, schout van Sassenheim**, voor Baerthout Niclaesz

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaens Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 93; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.hogenda.nl .

Op 07-09-1565 wordt “Cornelis Willemsz schout inden ambachte van Oestgeest” vermeld in het Cartularium van de getijdemeesters in de St. Pieterskerk in Leiden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, archief Kerken te Leiden, Inv. Nr. 203, Nr. 127 folio 99; bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhooen; www.hogenda.nl).

Copie van eenen brief houdende negen gouden karolus gulden tsaers tot St. Gillis daghe ter losse den penning 16, sprekende op Sijmon Gherijts zoon tot Rijnsborch ghehijpotequert op zeeckere landen in Oestgeest, in date 1565 den 7e dach in September.

Ic **Cornelis Willemsz schout inden ambachte van Oestgeest** doen condt allen luden dat voor mij ende twee getugen hier onder ghenomineert gecomen ende gecompareert is zelve persoonlicken Sijmon Gherijtsz tot Rijnsborch ende bekende voor hem zijnen erfven ende naercomelinghen wel ende wettelicken vercoft te hebben ende schuldich te wesen de zeven getijden meesteren van Sinte Pieters kercke binnen Leijden als meester Frans Adriaens zoon, Aernt Gherijt Eewoutszsz, Jan van Brouchoven ende meester Pouwels Buijs tot der voorschreven zeven getijden behoef eenen jaerlixte losrente van neghen gouden karolus guldens tot

twintich stuvers tstück tsaers. Verschijnende elcke jaer tot Sinte Gielis daghe daer van teerste jaer renthen ghevallen ende verschenen zal wesen Sinte Gielis daghe anno 1500 zes ende tzeitich nu eerstcomende ende also voorts van jare te jare eewich gedurende. Te betalen vrij zonder eenich ofslach tzij van beden subventien imposten schattinghe thienden penningen meerder of minder hoe die oock genoempt oft bij wien dat dien geordonneert ende opgesteld zullen moghen werden tzij bij de Co. Ma. zijnder E. Raide ofte state vanden lande al waer ooc expresse cortinge op dese ende dier gelijcke renten verclaert tzelfde binnen Leijden ende in handen vanden getijde meesteren oft heuren rentmeester inder tijt wesende gedurende zo langhe ende ter tijt toe dat dese voorschreven renten al afgeloeset ende gequeten zullen zijn. Twelck de comparant voorschreven zijnen erven ende naecomelinghen zullen moghen doen tot heuren believen mits op leggende teffens ende tot eenen male ende niet bij deelen hondert vier ende veertich karolus guldens of twintich stuvers voor tstück in paijmente alsdan loop ende ghanck zal hebben volgende de laetste evaluatie ofte permissie des Co. Ma. alsdan ghepubliceert, mitsgaders ooc alle verscheenen ende onbetaelde rente nae beloop des tijts verscheenen als de lossinge voorschreven geschiet. Ende binnen de voorschreven renten mitte hoofdsomme van dien in desen wel te funderen ende te verzeekeren zo was den voorn. comparant daer voren stellende, verbindende ende specialicken verhijspotekerende een morghen ende vier hondt landts gelegen in Oestgeest voorschreven Belent hebbende noort Cornelis Pieters zoon tot Reijnsborch, zuut Wouter Lambertsz, oost het convent tot Reijnsborch ende west Willem Ghijsbrechtsz Noch de helfte van zeven hondt landts leggende inden voorn. ambachte ghemeen mitte kinderen van Jacob Claes zoon houtcoper tot Leijden. Ende heeft belendt an de westzijde Worbout Wouters zoon, oost tconvent tot Reijnsborch voorschreven ende Jan Paeds Cornelis zoon, zuut Jan Paedts Cornelis zoon voorschreven ende noort de kerck tot Oestgeest. Noch de helft van twee hondt landts gelegen inden voorschreven ambachte ende gemeen als voren. Belendt oost Sijmon Ghijsbrechtsz, zuut de sacrastie tot Reijnsborch, west Wouter Lambrechtsz ende noort Jan Paedts Cornelisz voorschreven Ende ooc generalicken specialicken alle zijne andere roerende ende onroerende jegenwoordighen toecomende goederen gheenighe van dien wtgezondert. Omme bij gebreke der betalinghe de voornoemde jaerlixte renthe mitte hoofdsomma voorschreven daer an ende an de keure van dien tzelve te moghen voorzien ende verhalen mit verbande ende executie van allen tsheeren hoven rechten ende rechteren, renunchierende tot dien eijnde de voorschreven comparanten voor hem zijnen erven ende naecomelingen allen exceptien privilegiën van princhen ende heeren respiten terminum juris ende allen benefitien zo wel van gratien als van rechts wegghen, desen ter contrarie dienende ende hem comparant of zijnen erfven in desen eenichsins zoude mogen zijn tot voordeele ende in previditie van den thoonder van desen. Ende bekenden hem den voorn. Sijmon Gherijts zoon van de coope der voorschreven rente wel voldaan ende wt handen vande boven ghenomineerde getijde meesteren te vollen betaelt te zijn den lesten penning mit den eersten. Alle dijnck zonder arch ofte liste. In oorconde van desen hebbe ick **Cornelis Willemsz schout** voorschreven ten verlijden ende deur begheerte vande voornomde comparant in presentie van IJsbrant Jeroens zoon ende Jan Cornelisz buurluden in Oestgeest als getugen hier toe gheroupen, desen brief wthangende mit mijnen zegele bezegelt. Int jaer ons heeren dusent vijfthondert vijf ende tzeitich opten zevenden dach in september. Mij present. Onder de ploije stont getekent E. Gijllisz secretaris.

In 1566 wordt Cornelis Willemsz, van Sassenheim voor hem zelf en vervangende Cornelis Aelbrechtsz zijn zwager, genoemd in het overzicht van naaste vrienden en magen van wijlen Kerstant Michielsz inzake zijn nalatenschap.

[Het begin van deze akte en de datering ontbreekt; het heeft betrekking op de nalatenschap van Kerstant Michielsz, die ook in eerdere akten voorkomt] ..... Willemsdr., Kerstant Willemsz van Alphen droochscerier, Jan Bronen(!) wonende tot Koudekerk voor hem zelf en vervangende Annetge Brunendr. zijn zuster en Jonesie Jacobsdr. wonende tot Alphen. Waar op de voorn. Kerstant Willemsz en Haesgen Willemsdr. gaven voor antwoord zeggende dat zij luiden met de voorschreven zaak hen niet begeerden te bemoeien, maar dat zij de voorn. Jacop Woutersz met de voorschreven Goederen laten en dat zijluiden van

hetgeen bij de voorn. drie personen uit de naam van de naaste vrienden en magen van de voorn. Kerstant gedaan mag wezen niet gestand te doen. De voorn. Jan Brunensz en Jonesie Jacobsdr. gaven voor antwoord zeggende dat Kerstant Michielsz gedaan heeft daar begeren wij niets tegen te doen. Daarna ons vinden aan de personen van Jan Willemsz Munt en Vranck Willemsz zijn broeder, die gaven als antwoord dat zijluiden geen moeite begeerden te maken om de voorn. Kerstant Michielsz goed en wisten ook niet van de voorn. drie personen die in het sterfhuis van Cors Michielsz of tot Jan Woutersz geweest waren en wat bij henluiden gedaan mocht wezen, en dat zij hetzelve ook geen gestand doen. Daarna zijn ten huize van mij notaris gecompareerd Gerrijt Kerstansz en Cornelis Lambrechtsz backer als man en voogd van Alijdt Cornelisdr., de voorschreven insinuatie en protestatie gehoord en wel verstaan hebbende, verzochten te hebben kopie tot haar kosten uit het testament van de voorn. Kerstant Michielsz om te weten waar zij zich naar reguleren zullen en daarna op hetgeen voorschreven staat antwoord te mogen geven. Ten laatste heb ik notaris voorschreven met de getuigen mij zelf laten vinden ten huize en woonplaats van Claes Oom Jansz op de Volregraft aldaar bij elkaar vergaderd waren dezelve Claes Oom Jansz als man en voogd van zijn huisvrouw en uit naam van Cornelis Damen zijn zwager, mr. Gerrijt Heerman ook voor hem zelf en uit de naam van Jan Jacobsz Zijn broeder, heer Dirck Lourisz priester en Gerrijt Lourisz zijn broeder, Cornelis ...sz, Dirck Claesz Ket, Adriaen Andriesz, Joost Willemsz Porsman, Mourijn Claesz, Jan Gerrijtsz, Heijnrick Jansz aan de Groenendijck, Jan Dircksz Mijn Lieve Neve, **Cornelis Willemsz schout van Sassenheim voor hem zelf en vervangende Cornelis Aelbrechtsz zijn zwager**, Michiel Gerrijtsz, Ghijsbrecht Matheusz, Jacob Pietersz, Dirck Cornelisz, Willem Dircksz Verhouff, Adriaen Cornelisz tot Noordwijk als man en voogd van zijn huisvrouw, Clement Ingensz, Alijdt Dircxsdr. Cornelis Jansz tijmmersmans weduwe en Dircgen Dircxsdr. En hebben gelijkelijk verklaard op de voorschreven insinuatie en protestatie, en ontkennen dat voorschreven Jan Woutersz ook maar enigszins erfgenaam zou kunnen zijn van Kerstant Michielsz Dan aangaande het verzoek van de voorschreven verklaring zeiden de voorn. mr. Gerrijdt Heerman en Claes Oom Jansz dat zijluiden in de kwaliteit als boven en uit de naam van alle andere naaste vrienden en magen van Kerstant Michielsz voorn. de voorschreven Joost Jacobsz en Baerent Lambrechtsz en IJSbrant Claesz speciale procuratie en bevel gegeven hebben, om uit naam van de naaste vrienden en magen voorschreven in het sterfhuis van de voorschreven Kerstant te treden en aldaar te blijven en possessie te nemen, en ratificeren de voorschreven procuratie. En Jan Woutersz voorschreven verzocht van al hetgeen voorschreven staat hem geleverd te worden akte. (111)

[Het lijkt erop dat dit folioblad 93/93v tussengelegd is of dat het voorliggende blad ontbreekt.]

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Oud Notarieel Archief Leiden, Inv. Nr. 1, Protocol van notaris Pieter Adriaensz Storm te Leiden 1564 – 1568, f. 211; bewerking Teun van der Vorm, versie 4.0 d.d. 10-8-2018; www.hogenda.nl .

[niet gedateerd]: [akte waarvan alleen het einde bewaard is gebleven] Betreft protestatie en bezoek van de notaris aan Ghijsbrecht Dircksz op verzoek van een schout in verband met betaling. Vergelijk de volgende akte. (166)

f. 211 d.d. 3-11-1567: Heb ik notaris op verzoek van Kerstant Cornelisz bode van **Oegstgeest** uit de naam van **Cornelis Willemsz schout aldaar** mij gevonden ten huize en aan de persoon van Ghijsbrecht Dircxsz voorn. en heb hem geïnlinieerd als dat de voorn. schout op woensdag naastkomende wezende rechte dag tot Oegstgeest willig was aldaar zijn eed te doen nopende de naasting van de woning en landen voorschreven en dat de voorn. Ghijsbert indien hem liefde ten zelve dage aldaar mocht komen de voorschreven eed te zien en horen doen. (166)

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Kenningboek der stad Leiden, 1553/1570, nr. 341b, fol. 268

“Jacob Fransz, als gemachticht van Jan Jansz van Bancken, verweerder, proponeert voer dingtale op ende jegens den calumnieusen eysch bij David Egbertsz, als gesubstitueert van **Cornelis Willemsz, schoudt tot Sassem**, hem zeggende gemachticht te zijn van eenen Jacob Cornelisz, die hem onthoudt tot Emden, eysscher, tegens hem, verweerder, gedaen – dat de verweerder eerst, ende alvooren zyne geallegeerde exceptie – den voorschreven eysscher niet en zal doen blycken, dat Pieter Cornelisz, zijn broeder, deser werlt overleden is, ende mitsdien hemzelve voor geen successeur van denzelven Pieter Cornelisz dragen en mach, voor ende alear hy volcomelic van deszelven Pieters overlyden verthoent zal hebben, alsoe nae rechte een yegelic gepresumeert (blz. 166) wort te leven den tijt van hondert jaeren, tenzy contrarie blycke, ende genomen dezelve Pieter al schoen overleden ware, soe en can nochtans den eysscher hem zelve geen erffgenaem funderen van zijn broeder, gemerct, de voorschreven Pieter noch een moeder in levende lyve heeft, genaemt Machtelt Jacobsdr, die in allen gevalle, volgende aedomsrecht, voer den eysscher totte erffnisse ende besterffnisse van den voornoemde Pieter geadmitteert behoirde te worden; daerby gevoucht, dat de voornoemde Pieter noch wel zes broeders ofte zusters levende heeft, die, zoewel als den eysscher, totte penninge, alhier geeischt, gerechticht souden zijn, die nochtans alle gader haer mette vercopinge der landen in questie wel contenteren, want in desen te letten staet, dat, alsoe deyscher contendeert tot cassatie van de coep van seeckere leenen ofte tot supplement ende betalinge van de rechte waerde van dien, dat mitsdien dese actie nyemant en soude competeren dan den eysscher, als wesende naeste leenvolger van zijn voorschreven broeder, gemerct den eysscher alhier nyet en comt als leenvolger, mer als erfgenaem van zijn broeder, instituerende zeeckere personele actie alternative, latende den verweerder zijn optie of hy van de landen in questie wil scheyden, mits gerenburseert zijnde van de penningen daervoiren betaelt, dan off hy de juste waerde vandien met penningen wil suppleren, welcke penningen nochtans notoirlic souden moeten comen tot profyte nyet van den eysscher als leenvolger, mer ten profyte van de naesten erffgenaemen van den voornoemde Pieter, te weten Machtelt Jacobsdr zijn moeder, want indien deyscher hadde willen ageren als naeste leenvolger van zijn broeder, soe en behoirde hij geen personele actie geinstitueert, mer aenvanck opte leenen in questie, ofte anders reele actie geintenteert ende dienvolgende den verweerder voor het leenhof van Warmont – daervan de landen in questie te leene gehouden worden – geroepen te hebben, daer in zulcken gevallen de verweerder iusticiabel was ende nergens anders, persisterende mitsdien de verweerder by zyne geobycierde exceptie, daerop hy versouct eerst ende alvooren recht gedaen te worden; omme nochtans dien onvermindert, dese zaecke by ordene ten principale te deduceren ende de notoire calumnie van den eysscher te ontdecken, ende eerst ende alvoren te wederleggen tgunt deyscher wil allegeren, dat zijn broeder slecht ende innocent geweest zoude zijn, niet bequaem om eenige goeden te administreren, soe blyct gantschelic contrarie by goede getuygenisse van des voornoemde Pieters ende oock des eysschers eygen moeder, broeder, zuster ende andere zyne naeste vriden ende maghen, dat dezelve Pieter ten tyde, doen hy de landen in questie vercofte, meer dan XXX jaren out was, gebruyckende zyne redene, memorie ende verstant, als andere menschen, (blz. 167) sonder dat men eenige teyckenen van simpelheyt aen hem soude hebben mogen bemercken, zulcx dat hij mitsdien gantselic zijn eygen voocht was, regierende zijn goeden nae zijn eygen appetyte, contraherende dagelicx met een yegelic sonder yemants wederzeggen, ofte sonderdat zijn vriden oyt gepoecht ofte van meeninge geweest hebben om hem in curatele te stellen, twelck uuytdien onwedersprekelic blycken mach, dat den eysscher selve noch in den jare tzeitich of daeromtrent met den voornoemde Pieter, zijn broeder, zeecker solemneel contract gemaect heeft, sonder eenige curateur ofte voocht daerover te roepen, te weten, dat den eysscher, omme redenen hierna te deduceren, van zynen broeder op renten gecregen hebbende de somme van hondert gulden, met den voornoemden zynen broeder expresse voorwaerden ofte contract gemaect gehadt heeft, dat indien Pieter voor hem, eysscher, quame te overlyden, dat in zulcken gevalle de voorschren rente off, doot ende tenyet wesen soude, al directelic contrarie des eysschers eygen surreptice te kennen geven, daerop hy zyne pretense mandement vercregen heeft, te weten, dat Pieter Cornelisz dese naeste twintich jaeren, innocent geweest zijnde, nyet gequalificeert en was om eenige contracten aen te gaen, sulcx dat deyscher mitsdien van dese openbare

calumnie niet te excuseren en is. Ende genomen, sonder prejudicie, de voorschreven Pieter nyet bequaem geweest en hadde omme met yemant te contraheren, soe en sal nochtans niet blycken, dat hy deur de vercopinge in questie enichsins geledeert oft verachtert is geweest, mer ter contrarie, dat hy daer sonderling by geprofiteert heeft, alsoe hy, geinvolveert zijnde met vele ende diversche schulden ende geen middel wetende om zijn crediteurs tevreden te stellen, geschapen was, dat de landen in questie van wegen des voornoemde Pieters crediteuren bij executie ten vilen pryse ende tot excessive onkosten onlangs daernaer vercoft soudén hebben moeten wesen, gemerct daer alreede eenige van zijn crediteurs aen begonsten te panden, sulcx dat de voorschreven Pieter, van nootswegen totte vercopinge van zyne leengoeden geconstringeert zijnde, tot meer malen zeer ernstelic aen des verweerders zaliger broeder doen versoucken ende hem genouch doen bidden heeft, dat hy de landen in questie doch soude willen copen, soe hy – Pieter voorschreven – van nootshalven dezelve vercopen moeste, ofte anders dat dezelve landen onlangs by deurwaerders, ofte anders tot vilen pryse by den justicie vercoft soudén moeten wesen. Ende alsoe des verweerders zaliger broeder totte copinge der voornoemde landen niet en wilde verstaen, soe zijn de zelve landen by den voornoemde Pieter ende (blz. 168) zyne gecommiteerden overal geveylt ende te copen ommege dragen geweest, sulcx dattet doentertijt beter redene geweest soude hebben, dat den eysscher nae zijn broeder, die – soe hy seyt – simpel ende slecht was, omme gesien ende synen boel -die grotelix ten achteren was – helpen reden hadde, dan hy nu comt omme – soe hem tsyne nyet en heeft mogen helpen – van den verweerder noch een stuck uuyte pot te hebben, mer soe de voornoemde Pieter nergens aen penninge voer sijn lant wiste te geraecken ende naedenmael hy by des verweerders voornoemde broeder tot meer malen ofgeset was geweest, is hy eyntelic, vergeselschap zijnde met zijn voornoemde moeder ende Alijt Jacobsdr, zijn moeders zuster, misgaders eene Hillegont Maertensdr, gecomen ten huuse van des verweerders voornoemde broeder, ende heeft aldaer nae lange communicatie ende rype deliberatie, nochterens monts ende welbedocht, zijnde de landen in questie, wesende drie verscheyden leenen, by tusschen spreken ende goetduncken van sijn voorschreven moeder – die in cas van onmondichheit nae rechte haer zoens vocht wesen soude mogen, als nyet geconvoleert zijne ad secunda vota – ende moetgen, den voornoemde Quyrijn van Bancken vercoft gehadt voor de somme van vijf hondert ende XXII Karolusgulden aen gereede penningen, blyckende by desselven Quyrijn van Banckens register daarvan zijnde, behalven de kosten van den investiture, die de voornoemde Quyrijn daarvan soude moeten halen, inder vougen dat de voornoemde Quyrijn van Bancken genouch meer dan de waerde voor de voorschreven landen beloeft gehadt heeft, twelck uuytdien goet te colligeren is, dat des verweerders voornoemde broeder, naedat de voorschreven coop geschie was, uuyt zijn eygen vrye wille den voornoemde Pieter noch een maent dach gegeven heeft omme middelretijt een ander coopman te soucken, die meer voor sijn landen soude willen geven, seggende, dat hy daermede tevreden was. Ende wert daerenboven noch meer gecolligeert uuytdien, dat de voorschreven Quyrijn, lange nae den coep geschiet was ende doen hy nu al zeeckere merckclike somme van penningen tot oflossinge van des voornoemde Pieters schulden verschoten hadde ende Pieter van zyne meeste crediteurs gevrijt was – blyckende by verscheyden hanteyckens by Quyrijn van Bancken gelost ende noch onder den verweerder berustende – des eysschers vrienden ende allen anderen gepresenteert gehadt heeft de voorschreven landen in dezelve coep te laten volgen, sonder eenoch proffijit te genieten, indien men hem van sijne uitgeleyde penningen wilde rembourseren, soe hy hem liet beduncken de voorschreven landen veel te dier gecoft hebben, welcke presentatie de voorschreven Quyrijn Jansz den eysscher tot meer malen heeft doen insinueren, sulcx als den verweerder by eede presenteert te verclaren, indient noot zy, mer heeft den eysscher dezelve (blz. 169) presentatie niet willen accepteren, overmits het hem met goede redene geen dulle coop en dochte te wesen, te geven Vc en XII gulden voor drie verscheyden leenen, die tesamen nyet meer in huire en gouden dan XVI gulden tsjaers, daervoiren hy, eysscher, de voorschreven landen doentertijt gebruyckende was ende lange jaren daernaer van den verweerder gebruyct gehadt heeft, die oock huiren opten dach nyet meer in huire ofte cope waerdich wesen en soudén, indien zy by den verweerder ende sijn broeder nyet verbetert ende toegemaect waeren, hierby gevoucht de groote ende excessive kosten vanden investiture, zoe menichmael als de voorschreven

leenen versterven ofte vervreemt moegen worden, mitsgaders de diensten, die men den leenheere te dier oersaecke schuldich is te presteren. Ende omme teneynde van materie te comen, soe en can in allen gevalle, wat van desen zaecke wesen mach, den eysscher nyet ontfantelic wesen omme de coep alhier in questie te rescinderen, zoe hy tot alre tijt mettezelve coep tevreden geweest ende diezelve by verscheyden acten, voersoeveel in hem was, geapprobeert ende geratificeert heeft als immediate van den voornoemde coep, of tot den dach van zijn vertreck toe de landen in questie van den verweerder ende zynen broeder gebruyct hebbende, betalende die jaerlixte huire vandien in handen van den verweerder, zoe hy procedeert; heeft ooc mede deyscher van den prijs der voorschreven landen geparticipeert ende genoten, ende dienvolgende dese coep voersoeveel in hem was expresselic geapprobeert ende geratificeert, te weten, dat alsoe hy, eysscher, den voorschreven Pieter, overmits hy de leenen in questie by hem, eysscher, gebruyct, daerinne hy, eysscher, zynen broeder, wesende een outvryer, hoepte te succederen, vercoft hadde, slaen ende stoten wilde ende anders alle onminne bethoonde, deselve Pieter mitten eysscher, zynen broeder, geaccordeert is, van den penningen van de vercofte leenen gecomen, hondert guldens op renten hebben soude, op conditie, dat, indien Pieter voorschreven vóór hem, eysscher, quame te sterven, dat hy, eysscher, in sulcken gevalle van deselve rente vry ende quijt soude wesen ende mitsdien soude den eysscher omme de voorschreven vercopinge geen meer moeyten maecten. Ende heeft deyscher volgende tzelve accort zynen broeder tot dien fyne behoirlicke rentebriefve gepasseert in 't beginsel van den jaere een ende t zestich (1561), ende zulcx wel acht ofte negen jaren nae date van de voorschreven vercopinge, blyckende in promptis bij de rentebriefve, alhier overgeleyt, in der vougen, dan den eysscher by geene middelen toegelaten en mach worden omme den coep, daerinne hy geconsenteert ende die hy nae soe lange tijt geratificeert heeft, eenichsins te impugneren. Ende alsoe van alle tgunt voorschreven is ten vollen blycken mach by deugdelicke certificatien, by des eysschers eygen naeste bloet ende vrienden gepasseert, die mitsdien geensins reprochabel en sijn, soe dunct den verweerder nodeloos langer op dese materie te insisteren, sulcx dat hij, mits ontkennende generalick alle feyten, redenen ende middelen by den eysscher voergesteld, hem eenichsins prejudiciabel wesende, persisteert bij zijne conclusie apud acta genomen, sustinerende mitsdien, dat hem de kenninge mede ende den eysscher tegens zal gaen, versouckende hy, verweerder, - eerst ende alvoiren tegens des eysschers productie gehoert zijnde – daerop vonnisse van schepenen, implorerende op als uwer, myne heeren, edele en goedertieren officium, omme, tzelve hem geimpartieert sijnde, recht ende justicie geadministreert te worden naer behoiren. Actum den XVten Martii anno LXVIII (1568), geknocht, ende by den verweerder ingebrocht den XXIen derselder maent. Onder stont geteykent: Jacob Fransz, taelman.”

Bron: Nationaal Archief, Archief van de Ridderschap en Edelen van Holland en West-Friesland, 1572-1795”, toegang 3.01.06, Inv. Nr. 609 t/m 685; bewerking Jan van Egmond, “Rijnlandse pachters van de abdij Leeuwenhorst 1410 – 1660”, Lisse, www.hogenda.nl

Jacob Florisz van Heemskerck; 1585 – 1590 erfhuur: f 13-0-0 op 4 morgen land; vorige erfhuurder: oude Jan Cornelisz; volgende erfhuurder: Cornelis Cornelisz. alias Neesvaar

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 99 folio 229v. d.d. 29-11-1581 (bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl)

Willem Jacobsz schoenmaker poorter van Leiden, erfgenaam van Jacob Willemsz bontwerker zijn vader, heeft overgegeven aan Arent Maertensz van Oegstgeest thans wonende binnen Leiden, een schouten losrentebrief, beginnende met: Ik **Cornelis Willemsz schout van Oegstgeest** etc., sprekende op Dirck Louwerisz met zijn waarborg Pieter Gerritsz snijder toekomstige Jacob Willemsz bontwerker, inhoudende f 6 carolus van 84 in het marck, verschijnende jaarlijks op 23 april, te lossen met f 100, breder blykende bij de rentebrief in dato 20-04-1547, waar deze brief door is getransfixeerd.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 74 verso, dd. 26-12-1581; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jonge Dirck Dircksz (Larum) 96 jaar en Jacob Maertensz Langevelt 53 jaar attesteren op verzoek van Jan Dircks en Frans Dircksz broers mede zonen van Dirck Cornelisz Duycker als eerst jonge Dirck Dircksz dat hij des requirantens overbestevader genaamd Jan Duycker zeer wel gekend heeft die alhier woonde welke geprocureerd heeft en gevoed een zoon genaamd Cornelis Jansz Duycker des voorschreven requiranten bestevader en de twee attestanten tezamen dat de voorschreven Cornelis Jansz Duycker gevoed heeft oude Jan Cornelisz Duycker en Dirck Cornelisz Duycker en jonge Jan Cornelisz Duycker, welke Dirck Cornelisz Duycker voorschreven gevoed heeft Cornelis Dircksz, Jan Dircksz voorschreven, Frans Dircksz voorschreven en Claes Dircksz broers en dat zij attestanten wel gehoord hebben dat de requiranten geboren zijn van manspersoon van de zwaardzijde van de maegschap van Lichtenberch.

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 103 folio 238v. d.d. januari 1582; bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhooen; www.hogenda.nl

De schout en schepenen hebben ten verzoeken van Claes Dircxz van Montfoort rentmeester van het convent van Marienpoel en IJsbrant van der Bouchorst rentmeester van het St. Catharina Gasthuis te Leiden, in kwaliteit als transport hebbende van Meijnsngen Adriaensdr weduwe Boijen Adriaensz van Hazerswoude van zekere sententie in dato 22-02-1581, bij executie t.b.v. de schuldeisers een ledig erf waar een huis op heeft gestaan genaamd den Haversack, gelegen buiten de Rijnsburger Poort in de ambacht van Oegstgeest, om op 22-03-1581 te doen verkopen in het openbaar, gelijk zij verzocht aan Dirck Troost Rutgersz, schout van Oegstgeest, het ledige erf zo het geoccupeerd en bezeten is geweest door Mathijs Dircxz voorschreven, belend ten N: St. Catharina Gasthuis te Leiden, ten Z: en W: de abdijsgoederen van Rijnsburg en ten O: de Leijerweg. Belast met 13 st. per jaar, toekomende de Heilige Geest te Oegstgeest. Mathijs Dircxz heeft in leven gewoond te Oegstgeest en had een schuld van £ 75 van 40 gr. het stuk, welke door de schout op 22-03-1581 in koop beloofd zijn voor de beternis van het ledige erf waarop het huis gestaan heeft, genaamd den Haversack en waar jaarlijks uitgaan en betaald moet worden 13 st. pacht, toekomende de Heilige Geest van Oegstgeest. De koper dient dit tot zijn last te nemen. Op 23-08-1581 zijn de geboden in de vierschaar van Oegstgeest gedaan, op 25-08 te Sassenheim, op 01-09 te Rijnsburg, op 02-09 op het raadhuis van Leiden en op 10-09 te Warmond. Buiten de £ 75 zal van de verkoopprijs worden afgetrokken £ 7-10-00 voor rechtelijke kosten, £ 3-00-18 voor de Heilige Geest van Oegstgeest voor 6 jaar pacht van 13 st. per jaar staande op het erf. Voor alle schuldeisers zullen gaan Claes Dircxz van Montfoort als rentmeester van het convent van Marienpoel met een somme van £ 25 ter zake van een rente van 13 st. per jaar, mitsgaders nog een somme van £ 9 die het convent van Marienpoel van een rente van 30 st. per jaar inzake een rentebrief van 24-08-1526 heeft. Item IJsbrant van der Bouchorst rentmeester van het St. Catharina Gasthuis te Leiden met transport van Meijnsngen Adriaensdr weduwe Boijen Adriaensz van Hazerswoude met £ 30-12-00 ter zake van een rente van £ 3 van 40 gr. het stuk per jaar, het Gasthuis toekomende uit kracht van een rentebrief in dato 25-04-1546, welke brief door Mathijs Dircxz verleden is voor **Cornelis Willemsz schout van Oegstgeest** op 04-04-1575. Item Andries Jacobsz rentmeester van de Huiszitters te Leiden uit naam van St. Jans en Appolonia Gilde in de Vrouwekerk met een rente van 30 st. per jaar, verleden voor schepenen van Leiden in dato 23-11-1538. Nog de erfgenamen van Claes Knotter met een somme van f 64-05-00 volgens obligatie in dato 10-05-1572 en nog Gerrit Andriesz van Dam met transport van Annetgen Engelsdr als erfgenaam van Machtelt Engelsdr haar zuster van een obligatie sprekende op Mathijs Dircxz voornoemd, Claes Dircxz wonende te Wassenaar en Mathijs Jansz bouwman te Leiden, met een somme van f 53-2½-00 carolus, verschenen 11-02-1570 naar gemeen schrijven en transfix in dato 25-03-1580.

Aldus gewezen en verklaard op 15-11-1581 en ondertekend C. Theijmansz Stooter secretaris alhier

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Lisse, Inv. Nr. 5629a, 1582

f. 7 De kerck van Lisse bruycker Jacob Florysz ende es groot I mergen

- f. 8v Den arme weezen tot Leyden bruycker Jacob Florysz ende es groot VIII hont
- f. 9v De kerck van Lisse bruycker Jacob Florysz ende es groot II mergen IIII ½ hont
- f. 11v De kerck van Sassenhem bruycker Jacob Florysz ende es groot V ½ hont
- f. 15 Marytgen oude Jan Cornelisz weduwe bruycker Jacob Florysz ende es groot IIII mergen III hont
- f. 15v Pieter Floryszoon tot Sassenhem ende es groot V mergen
- f. 22 Pieter Florysz Heemskerck tot Sassenhem ende es groot I mergen
- f. 30 Joncheer Franchoyz de Viery bruycker Jacob Florysz ende es groot III mergen
- f. 31v Pieter Floryszoon tot Sassenhem zyn eygen ende es groot III mergen III ½ hont

Laatste folio: ambachtsbewaarders van Lisse Actum Ilen february XVc twe ende tachtich Antonis Vranckensz Jacob Florisz Heemskerck (beiden met handtekening)

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 77 verso, dd. 05-03-1582; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Wouter Dircksz van der Leth 60 jr attesteert op verzoek van de twee zonen van **Dirck Cornelisz Duycker** en wel Jan Dircksz en Frans Dircksz dat ca 12 of 13 jr geleden toen hij deposant met zijn medebroeders de boedelscheiding deed van zijn vader Dirck Sijmonsz van der Leth die in zijn leven schout van Hillegom was, dat er toen onder zijn vaders papieren gevonden werd een brief met drie uithangende zegels waarvan 2 in groene en 1 in rode was sprekende van de afkomst en edeldom van oude Jan Cornelisz Duycker binnenjager van de Wildernis welke brief hij overgedragen heeft aan oude Jan Cornelisz Duycker en de deposant verklaarde wel gehoord te hebben dat Dirck Sijmonsz zijn vader bij zijn leven heeft horen zeggen "Ick hebbe **Jan Cornelisz Duyckers** eedeldom (wesende de voorseijde brief) in mijne kiste leggende ende hij ende wetet nyet".

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 1, Nr. 173, folio 193v, d.d. 02-10-1583; bewerking: Anthonius van der Tuijn te Rhoon; www.hogenda.nl

Sege Pietersz vleeshouwer wonende 's-Gravenhage heeft verkocht aan Henrick Gerritsz en Dirck Gerritsz gebroeders wonende op de Lage Morsch 1½ morgen land zijnde de helft van 3 morgen en waarvan de wederhelft toekomt Joachum Cornelisz te 's-Gravenhage volgens de oude brief. Het land heeft de comparant gekocht uit de nagelaten boedel van Cornelis Willemsz, in leven schout van Oegstgeest en Sassenheim (dient nog afgemaakt te worden).

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 110v, dd. 07-06-1583 stilo novo; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Claes Cornelisz van Rijn man en voogd van **Magdalena Willemsdr** wonende Voorschoten in die kwaliteit mede-erfgename van **Willem Willemsz** in zijn leven wonende Sassenheim verkoopt Cornelis Symonsz wonende Lisse de helft van 4 morgen 1 hond land daarvan de andere helft toekomt Dirck Mourijnsz erfgenamen of nu Gerrit Jacobsz Copen te Sassenheim gemeen met een ander in Roversbroek zoals de verkoper door ruil met **Maerten Hugenz** mede tot Voorschoten zijn huisvrouwen zusters zoon is aangekomen die hetzelfde of zijn moeder q.q. uit de boedel van **Willem Willemsz** aanbestorven is, belend in zijn geheel NO eerst het Sassemer kerkeland en daaraan Mattheus Pietersz en Cornelis Dircksz Paeuw oom te Lisse mitsgaders de erfgenamen van Maerten Florisz te Warmond, ZO de Haarlemmermeer, ZW Gerrit Dammasz Cluft met de erfgenamen van Cornelis Pietersz aan de Beeck en NW Cornelis Dircksz Paeuw oom,

onder overhandiging van de oude brief door **Cornelis Willemsz Heemskerck schout van Sassenheim** op 17-6-1563 gepasseerd op **Willem Willemsz** de voorschreven verkopers huisvrouwen broer. Borg **Jan Willemsz** te Sassenheim zijn zwager met 10 hond land gelegen in Sassemerbroek, belend NW en NO 's-Gravenwater, ZO zekere papelijke proveland te Haarlem daar de erfgenamen van Dirck Jansz Stien te Leiden possesseurs van zijn en ZW Jan Willemsz zelf.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 122 verso, dd. 29-05-1584; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Michiel Zweersz, wielmaker te Leiden man en voogd van Niesge Sijmonsdr voor hem zelve en als gemachtigde van Jacob ijmonsz wonende op de Schie buiten Delft en Jan Goossensz bakker tot Schiedam man en voogd van Aeltge Sijmonsdr zijn zwager volgens procuratie voor Willem Claesz van Oudevliet notaris te Leiden op 06-05-1584, Gerrit Cornelisz wonende Alpherhorn man en voogd van Annetge Sijmonsdr mede voor hem zelve en als speciale procuratie hebbende van Dirck Thomasz wonende Swammerdam man en voogd van Catharina Sijmonsdr kinderen van Sijmon Willemsz gewoond hebbende op Sonneveld te Valckenburg, Cornelis Reijersz wonende aan de Leidschendam, Maritge Reijersdr weduwe wonende Catwijk geassisteerd met Cornelis haar broer en gekoren voogd, Louris Jansz jegenwoordig wonende Haarlemmeer man en voogd van Margriete Reijersdr tezamen kinderen van Reijer Willemsz in zijn leven wonende te Sassenheim, Cors Cornelisz molenaar en Maritge Cornelisdr met Cors haar broer vervangende Cornelis Cornelisz scheepmaker hun broer wonende te Rotterdam tezamen kinderen van Cornelis Willemsz in zijn leven wonende te Soeterwoude, Willem Pietersz bakker, Adriaen Maertensz man en voogd van Margriete Pietersdr, Dirck Pietersz schoemaker man en voogd van Stijntge Pietersdr, Hendrick Willemsz man en voogd van Maritge Pietersdr, Hendrick Pietersz bakker tezamen wonende Leiden, voor hem zelve en als gemachtigde van Cornelis Cornelisz in de meelsack man en voogd van Barbara Pietersdr zijn zwager en Cornelis Cornelisz scheepstimmerman beiden wonende Rotterdam zijne neven en broer van de voorschreven Cors Cornelisz molenaar, tezamen kinderen van wijlen Pieter Willemsz bakker in zijn leven wonende aan de Vischcapelle te Leiden, Lenaert Jansz wonende Leijmuiden man en voogd van Catharina Jacobsdr dochter van Aechte Willemsdr nog in leven alhier de gezamenlijke comparanten broers en zusters kinderen van wijlen Maertge Willemsdr weduwe van oude Jan Cornelisz Duycker van Lichtenbergh in hun leven wonende Lisse en overzulks erfgenamen van de voorschreven Maritge Willemsdr hun moeie volgens de making van oude Jan Duycker en Maritge Willemsdr voor Pieter Adriaensz Storm te Leiden op 13-05-1564 waarbij zij enige goederen tbv **Aerdtge Dircksdr de voorschreven oude Jan broers kind** hadden vermaakt verkopen **Jacob Florisz Heemskerck** de helft van alle de goederen en wel voornamelijk de helft van twee campen land het grootste genaamd de Venne met de laan daartoe behorende en het kleinste genaamd het Geestcampge gelegen in Lisserbroek, alles volgens de oude brieven, voor 600 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 124 verso, dd. 21-06-1584; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Cornelis Dircksz Duycker van Lichtenberch metselaar wonende Alkmaar, Jan Dircksz van Lichtenberch schoemaker wonende den Haag, Frans Dircksz van Lichtenberch wonende Delft, Jaepje Dircksdr wonende Haarlem haar zuster en Reymburch Anthonisdr weduwe van Claes Dircksz wonende Amsterdam met Jan en Frans haar gekoren voogden in deze als kinderen van Dirck Cornelisz Duycker in zijn leven wonende Haarlem en de voorschreven Frans Dirckszn. voor hem zelve en als actie hebbende van Frans Jeroensz zijn neef wonende Delft, Claes Cornelisz wonende Beverwijk voor hem zelve man en voogd van Duyfge Jeroensdr en ook vervangende Gerrit Claesz zijn zoon wonende Haarlem, man en voogd van Meynsge Jeroensdr, mitsgaders van de erfgenamen van Claes Jeroensz en de kinderen van Cornelis Jeroensz, tezamen kinderen en kleinkinderen van Jeroen Claesz en Neeltge Cornelisdr Duycker in hun leven gewoond hebbende te Langevelt, allen gezamenlijk broers en zusters kinderen van oude Jan Cornelisz Duycker van Lichtenberch in zijn leven gewoond hebbende te Lisse ter eenre en overzulks universele erfgenamen van oude Jan Duycker

hun oom verkopen **Jacob Florisz Heemskerck eertijds man en voogd van Aerntge Dircksd**r de helft van twee campen land als de grootste genaamd de Venne met de vrije laan strekkende tot de Heerweg en de kleinste genaamd de Gerstcamp, gelegen in de Lisserbroeck, door oude Jan Cornelisz Duycker met Maritge Willemsdr zijn vrouw nagelaten, alles volgens de oude brieven, daarvan de wederhelft competeert de erfgenamen van de voorschreven Maritge Willemsdr van 29-5 lestleden gepasseerd tbv de koper.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 144, dd. 08-05-1585; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jeroen Dammasz Cluft verkoopt Lambert Reyerszn van der Horst jegenwoordig poorter van Haarlem zekere woning als huis met barg en schuur alsmede 14 morgen 1/2 hond land gelegen aan diverse partijen als 3 morgen 1/2 hond daar de woning op staat gelegen aan de Poel, belend NO Gerrit Jacobsz Coppen te Sassenheim, ZW 's-Gravenwater, ZW jonge Cornelis Florisz Cock en NW de Heerweg, twee percelen aan elkander gelegen in de Liesbroek het ene 8 hond en het andere 6 1/2 hond welk laatste land is leenland van Jhr Johan van Mathenesse, bezittende het huis te Lisse, belend tezamen NO Pancras Dammasz Cluft en Pieter Mouringsz, ZO de Heerweg en ZW Cornelis Engelsz weduwe en Rochus Claesz en NW Pancras Cluft voorschreven, 10 1/2 hond land gelegen in de Roversbroek, belend NW het Convent van Leeuwenhorst, ZO **de boedel van Cornelis Willemsz in zijn leven schout van Sassenheim** en nu Pieter Florisz Heemskerck of Pieter Mourijnsz met erfpacht van hetzelfde Convent, ZW Lenaert Danielsz van Tetroede en NW 's-Graven water. 14 1/2 hond land genaamd de Poelcamp, gelegen als voren, belend NO Pieter Mourijnsz, ZO de boedel van Gerrit Garbrantsz, ZW de Abdij van Egmond en NW 's-Graven water, 4 1/2 morgen land genaamd Symon Witzes camp gelegen als voren, belend NO de boedel van Willem Florisz daarvan Hubert Hendricksz althans possesseur is, ZO Gerrit Dammasz Cluft te Sassenheim, ZW Cornelis Pietersz erfgenamen aan de Beek en NW Gerrit Cluft, met waarborg zijn woning, als huis barg en schuur met 2 morgen land daar de woning op staat, belend NO en ZO Pancras Dammasz Cluft zijn broer, ZW Aeckervoorde en NW Dirck van Heusden's erfgenamen te Haarlem, 4 morgen land genaamd de Loostercamp gelegen over duin, belend NO Gerrit Dammaszn. Cluft zijn broer, ZO de Keukenduin van Teylingen, ZW de Kerk van Catwijck en Jr Johan Nicolaesz van Mathenesse.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 1, f. 151 verso, dd. 31-10-1585; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Pieter Florisz Heemskerck wonende Sassenheim verkoopt **Jacob Florisz Heemskerck** zijn broer 2 partijen land tezamen 5 morgen gelegen aan elkander over duin, als eerst 3 morgen 3 hond land genaamd de Loostercamp en 1 1/2 morgen land, alles volgens de oude brief, belast met 14 1/2 st per jaar 's-Graven erfhuur tbv Johan van Brouckhoven als actie hebbende van de Staten van Holland doch slechts sprekende op de voorschreven Loostercamp, de brief van de 1 1/2 morgen is van 26-2-1567 verleden door **Hubert Hendricksz** en die van de Loostercamp is van 29-1-1583 verleden door **Claes Gerritsz van Roon** en **jonge Claes Jorisz** te Wassenaar.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 9, dd. 28-03-1586; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Pieter Florisz verkoopt Mr Jan Reijersz schout te Lisse een gedemolieerd huis en erf hetwelk door de koper betimmerd is, belend ZO de Pastorie te Sassenheim, ZO Jacob van der Bouchorst c.s., W Maerten Claesz met een laan en NW de Kerklaan.

Bron: Hoogheemraadschap Rijnland, Oud Archief Rijnland, Morgenboeken Rijnland, Lisse, Inv. Nr. 5629a, 1588

f. 2v Jacop Florysz van Heemskerck eygen ende es groot III mergen 1 hont

- f. 3v De zassemer kerck bruycker Jacob Florysz van Heemskerck ende es groot II morgen II hont
- f. 5 Jacob Florysz van Heemskerck ende es groot III hont
- f. 8v Lisser kercke bruycker Jacob Florysz van Heemskerck ende es groot I mergen
- f. 8v Jacob Florysz van Heemskerck eygen ende es groot I mergen I hont
- f. 12v De Lisser kercke bruycker Jacob Florysz van Heemskerck ende es groot II mergen IIII ½ hont
- f. 17v Jacob Florysz van Heemskerck cum sociis ende es groot III morgen III hont
- f. 24 Jacob Florysz van Heemskerck eygen ende es groot I mergen II ½ hont
- f. 34 Jacob Florysz van Heemskerck cum sociis ende es groot II mergen I hont
- f. 36 Jonffrouwe Clara van Assendelft bruycker Jacob Florysz van Heemskerck ende es groot III mergen
- f. 37v Jacob Florysz van Heemskerck eygen ende es groot I mergen V hont
- f. 42 Jacob Florysz van Heemskerck eygen ende es groot II mergen
- f. 43v Willem Ysaacxs van Heemskerck eygen ende es groot II mergen III ½ hont

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 31 verso, dd. 28-09-1590; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Sijmon Meeusz wonende Voorhout, Meeus Meeusz wonende Lisse, Pieter Dircksz wonende in de Vogelesangh man en voogd van Catharina Meeusdr en Jeroen Thonisz wonende te Noordwijk man en voogd van Sijmontgen Meeusdr, Jan Andriesz wonende Voorschoten man en voogd van Meijnsge Meeusdr en hem sterk makende en als voogden over de nagelaten weeskinderen van Cornelis Meeusz allen erfgenamen van zaliger Dammas Meeus hun broer en schoonbroer verkopen **Pieter Florisz** alle goederen aan verkopers opgekomen bij overlijden van **Dammas Meeusz** gehuwd met **Anna Florisdr** de zuster van de koper.

NB1. Jeroen Thonisz, touwslager, en Sijmontgen Meeusdr woonden in Noordwijk-Binnen; zijn ouders waren Anthonis Willemsz opte Schie en Neeltgen Jansdr; haar ouders waren **Bartholomeus (Mees) Sijmonsz** (overleden vóór 1580) en **Magdalena Dammasdr**, wonende in Voorhout (Bron: "Overige Noordwijkse en Noordwijkerhoutse gezinnen", Frans Angevaare, 2020).

NB2. Meeus Meeusz in Lisse blijkt (later; onder meer op 07-12-1603 in Lisse) als Meeus Meeusz van Hoochcamer vermeld te worden met zijn broer Symon Meeusz van Hoochcamer: "Meeus Meeusz van Hoochcamer man en voogd van Aeltge Cornelisdr, Symon Meeusz van Hoochcamer man en voogd van Maertge Cornelisdr wonende Voorhout en Pieter Pouwelsz Colingh man en voogd van Grietge Cornelisdr universele erfgenamen van Cornelis Jorisz en Agniese Pietersdr haarlieder huisvrouwen ouders delen de boedel (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 175 v, dd. 07-12-1603).

NB3. Er blijkt ook een andere familierelatie tussen de families Van Heemskerck en Van Hoochcamer te zijn geweest: "Cornelis Meesz wonende Lisse vervangende Mees Meeszn zijn broer alsmede zijn 3 zusters en als voogd benevens zijn voorschreven broer over de 3 nagelaten weeskinderen van zaliger Symon Meesz bij Trijntge Adriaensdr en nog over Grietge Engelsdr nagelaten onmondig weeskind van **Grietge Meesdr** bij **Engel Jacobsz van Heemskerck** als erfgenamen van **Mees Meesz Hoochcamer** hun overleden vader en bestevader verkopen Cornelis Pietersz Decker 1 1/2 hond geestland, belend ZO de Heerweg. NW de Noordbroek. NO de koper en ZW de Abdij van Leeuwenhorst, voor 40 gulden (Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Voorhout, Inv. Nr. 5, f. 28, dd. 28-06-1631).

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 2, f. 18, dd. 27-12-1590; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jan Dircksz van Lichtenberch wonende den Haag als oom en bloedvoogd over Maritge Jacobsdr, Jannetje Jacobsdr en Dirck Jacobsz nagelaten weeskinderen van Aertge Dircksdr verkoopt **Jacob Florisz van Heemskerck weduwnaar van de voorschreven Aertge Dircksdr** een vierde gedeelte van een woning als huis, barg en schuur alsmede 13 hond geestland daar de woning op staat gelegen aan het Kerkhof, belend in zijn geheel NO Bouwen Cornelisz van Leeuwen met een huis en erf dat Cornelis Pietersznbacker bezit, ZO de Heerweg met de Lijdweg en ZW en NW Jr Johan Nicolaesz van Mathenesse en van 4 1/2 morgen erfpachtsland van het Convent van Leeuwenhorst gelegen in de polder van de Roversbroek, belend in zijn geheel NO Lenaert Danielsz van Tetroede en de Abdij ter Lee, ZO dezelfde Abdij, ZW de Lisserkerk met Joris Florisz en NW de voorschreven Abdij met Pieter Mourijnsz, van welke partijen de andere 3/4e delen aan de voorschreven weeskinderen toekomen, belast met 2 gulden per jaar tbv de erfgenamen van de heer van Benthuizen en 20 stuivers per jaar tbv het Witte Nonnen klooster te Leiden en een erfpacht van 13 gulden per jaar tbv het Convent van Leeuwenhorst.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 2, f. 159 verso, dd. 15-02-1593; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jacob Florisz van Heemskerck eertijds man en voogd van Aertge Dircksdr zijn eerste vrouw, Claes Meijnaertsz wonende Hillegom als man en voogd van Maritge Jacobsdr en Jan Dircksz van Lichtenberch schoenmaker wonende den Hage als oom en bloedvoogd over Jannetje Jacobsdr 19 jaar en Dirck Jacobsz 15 jaar weeskinderen van de voorschreven Aertge Dircksdr verkopen Cornelis Cornelisz Neesvaer 4 1/2 morgen land daarvan 1 morgen toegemaakt is gelegen in de Roversbroek zo die haar bij testament van oude Jan Gerritsz Duycker aangekomen is, belend NO Lenaert Danielsz van Tetroede met de Abdij van Leeuwenhorst, ZO dezelfde Abdij, ZW de Kerk van Lisse met Willempge Joris Florisz en NW de voorschreven Abdij met Pieter Mourijnsz, belast met 13 gulden per jaar tbv de voorschreven Abdij zoals eertijds door oude Jan Cornelisz Duyck op erfpacht is aangenomen onder overhandiging van die erfpachtsbrief van 24-11-1552.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 31, dd. 22-10-1597; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Willem Isaacksz van Heemskerck verkoopt Cornelis Pietersz alias Bursgen een stuk hooiland genaamd het Cruyscampge groot 7 1/2 hond gelegen in de Lisserbroek, komende met het zuidoosten aan de Meer, alles volgens de oude brief van 14-7-1596.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 94 verso, dd. 29-03-1600; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Pieter Florisz 75 jaar, Pieter Jacobsz Clinckenbergh 52 jaar, Maerten Claesz 58 jaar, Willem Jansz 40 jaar en Pieter Maertensz 34 jaar allen geburen te Sassenheim en ingeborenen aldaar behalve Maerten Claesz en Pieter Maertensz die inwoners zijn sedert de laatste troubelen attesteren op verzoek van Cornelis Jeroenz wonende Lisse van de oogst van 1598 geweest koper of pachter van de beecktienden allen eigendom van de Abdij van Egmond en verklaren dat zekere wei groot 3 morgen toebehorende Willem Sijmonsz alhier gelegen ten noordwesten van de Heerweg tot aan de Schouwsloot, belend NW de voorschreven Schouwsloot, NO Catryna van der Bouchorst, ZW Hobbe Florisz en Willem Jansz voorschreven en W Willem Sijmonsz voorschreven die door de voorschreven Willem Sijmonsz tot 2 morgen bezaaid is geweest met gerst.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 95, dd. 29-03-1600; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Hendrick Adriaensz in de Mosvenen als curator van de boedel van Jan Sijmonsz van der Leth en Leentge Cornelisdr in hun leven gewoond hebbende alhier verkoopt **Willem Isaacksz van Heemskerck** een huis en erf met 85 roe land, belend NO Jan Claesz van Santvliet en Sijvert Claesz van Santvliet, ZO de Heerweg, ZW Willem Quirijnsz van Egmond met erfpacht en NW Adriaen Cornelisz van Larum, belast met 6 gulden per jaar tbv de boedel van Jan van Yperen te Leiden en 3 gulden 5 st per jaar tbv Claes Maertensz van 's-Gravenmade, voor 120 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 1, f. 96, ongedateerd na dd. 29-03-1600; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jan Sijmonsz 82 jaar, **jonge Willem Cornelisz Schouten 58 jaar** en Dammas Gerritsz 38 jaar allen ingeborenen alhier attesteren op verzoek van Pieter Maertensz dat het laantje gelegen in Sassenheim, belend ZO de erfgenamen van Magdalena Basgens, ZW Pieter Maertensz voorschreven, NW Willem Pieters waard met land gekomen van Jan Paets van Santhorst en NO het croftge van Jan Pietersz Schouten bij koop van Willem Foyt Dammasz schout van Warmond gedolven is geweest eensdeels uit het land van het St Marien convent te Haarlem daarvan eigenaar is geweest Jan Marcusz van Yperen en nu Pieter Maertensz en eensdeels uit het land toekomende de erfgenamen van Magdalena Basgens en Jan Sijmonsz alleen dat hij of zijn vader het Bagijneland groot 3 1/2 morgen toekomende Pieter Maertensz over de tijd van 80 jaar hebben gebruikt en dat niemand van de achterlanden over de voorschreven 3 1/2 morgen recht van uitpad had dan alleen over een klein hoekje van het land tot responderende tot het croftge van Magdalena Basgens erfgenamen.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 118 verso, dd. 21-12-1601; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Gerrit Roose poorter van Haarlem als speciale procuratie hebbende van Boudewijn van der Ruest te Bremen verkoopt **Jacob Isaacksz van Heemskerck** een huis en erf lestmaal door Jan Gelthoff bezeten, belend NO en ZO Anthonis van Tetroede, ZW Aeckevoordt en NW de Lijdweg, onder overhandiging van de oude brieven, de leste van 29-3-1599 op Boudewijn van der Ruest.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 122 verso, dd. 22-01-1602; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Willem Isaacksz van Heemskerck verkoopt Claes Cornelisz Corsteman al het recht dat hij heeft aan een verkoopbrief doorstoken op een oude brief, de oude van 03-05-1597 door Jan Marcusz van Yperen aan Jan Sijmonsz van der Leth en de jongste van 28-12-1600 door Hendrick Adriaensz als curator van de boedel van Jan Sijmonsz van een leeg erf groot 85 roe, de andere met een huis daarop getimmerd. Borg Hendrick Adriaensz van Langevelt.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 160 verso, dd. 15-04-1603; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Willem Isaacksz van Heemskerck als actie en transport hebbende van de testamentairs van Jan Marcusz van Yperen, welke van Yperen te anderen tijde het recht en opdracht verkregen had van de Kerkmeesters van Lisse ter eenre en Harmen de Vries schout van Voorhout ter andere zijde en Van Heemskerck verklaarde dat op 6-11-1599 aan hem door de testamentairs was opgedragen 1 morgen 262 roe land gelegen in de Oostgeest, belend NW de erfgenamen van juffrouw Clara van Assendelft, NO Willem Adriaensz Schenaert met zijn erfpacht, ZO de Heerweg en ZW Aernt Claesz van der Hooch, doch hij heeft niet alleen gekocht maar samen met de voorschreven De Vries, elk voor de helft.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 189, dd. 04-04-1604; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Willem Isaacksz van Heemskerck en Anthonis Lenaertsz van Tetroede **mede gezworenen van Lisse** vervangende Cornelis Claes Willemszsz en Dirck Anthonisz van Overgeest als oude voorgaande gezworenen verkopen Aelbert Jeroensz onze molenaar uit de Dorpsgraft een smal hoekje erf om daarop een schuurtje te laten timmeren hetgeen al is gebeurd, belend NW de koper, NO **de erfgenamen van Jacob Florisz van Heemskerck** met de Capelle weide en ZO en ZW de voorschreven Graftweg, voor 12 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief, archiefnummer 0506, notaris Salomon Lenaertsz van der Wuert, Inv. Nr. 32, akte 123, dd. 14-06-1604 (scan 189 en 190)

Testament van **Meijnsge Cornelisdr** ongehuwd wonende te Sassenheim met verdeling nalatenschap over zes (deels overleden) broers en zusters, waaronder **Mattheus**, zoon van wijlen **Kors Cornelisz**

Zij legateert aan haar broeder **Floris Cornelisz** de helft van twee hond land gelegen in het ambacht van Sassenheim gekomen van de pastorie van Sassenheim, waarvan de wederhelft toebehoort aan de boedel van **Oude Willem Cornelisz** haar overleden broeder, welke wederhelft bij haar blijft; zij legateert de drie oudste kinderen van **Floris Cornelisz** haar broeder elk een som van 12 gulden van XL grooten het stuk; nog legateert zij testatrice aan de kinderen van zaliger **Griete Gerritsdr**, dochter van **Gerrit Dammasz Cluft** van Sassenheim een som van vijftig gulden ten prijse voorschreven; en heeft zij testatrice geïnstitueerd tot erfgenamen van haar roerende en onroerende actiën en credieten de voorschreven **Floris Cornelisz** haar broeder, **Syburch Cornelisdr** haar zuster, **Pieter Gerritsz** innocente zoon van de voorschreven Syburch, **Matheus de zoon van Kors Cornelisz** haar zaliger broeder, als elk van hen in een gerechte zesde part, item de kinderen van **Pieter Cornelisz** haar zaliger broeder samen in een gelijk zesde part, en de kinderen van **Marijtge Cornelisdr** haar zaliger zuster mede samen in een gelijk zesde part.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 216, dd. 17-03-1605; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jan Claesz Roos poorter van Leiden heeft op 14-1-1593 gekocht van jonfrouw Anna van der Laen weduwe van Mr Artus van Brederode een woning met 18 morgen land zoals door Cornelis Dircksz alias backer wordt gebruikt, belend toen NW, NO en ZO de verkoopster en ZW Jonkheer Aernt van Duvenvoorde, volgens de brief van 31-3-1593 met een vidimus, waaruit blijkt, dat hij alleen eigenaar is zonder dat Dirck Jansz van der Beeck poorter van Leiden daarin gerechtigd is, welke wel zijn medestander was en hij draagt deze alsnog de helft van de woning en 18 morgen op. Willem Adriaensz Schenaert 63 jaar en **Willem Isaacksz van Heemskerck** 51 jaar verklaren dat het destijds te goeder trouw is geschied.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 3, f. 275, dd. 07-09-1607; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Pieter Pouwelsz Colingh als procuratie hebbende van **Willem Isaacksz Heemskerck** als grondeigenaar heeft ontvangen van Dammas Hendricksz rietdekker 14 gulden ivm aflossing van een erfpacht van 2 gulden gevestigd op 35 roe land waarop een huis getimmerd is volgens de brief van 10-6-1603 en draagt alsnog op aan dezelfde Dammas een roede land achter uit zijn croft, belend tezamen ZW, NW en NO de verkoper en ZO de Heerweg.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim Inv. Nr. 1, f. 212, dd. 18-01-1609; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Hillegont Claesdr weduwe van **jonge Willem Cornelisz Schouten** met **Cornelis Claesz Couck** haar broer ter eenre en Cornelis Willemsz, Gerrit Willemsz, Huygh Dignumsz man en voogd van Marytge Willemsdr en Cors Willemsz allen kinderen en erfgenamen van jonge Willem Cornelisz Schouten delen de boedel. Hillegont 11 hond land gelegen op Cleypoel volgens de brief van 13-12-1596, 14 hond land op Avenes onder Alkemade

volgens de brief van 29-12-1594, nog alle te ontvangen penningen wegens verkoop van het vee en roerende goederen en Cornelis Willemsz 2 morgen 5 hond 16 roe land aan twee percelen in Alkemade volgens de brief van 18-2-1603 en een tuintje achter de Oudewatering in Alkemade volgens twee brieven de ene van 14-11-1589 en de andere van 15-11-1589 en Gerrit Willemsz, Huyg Dignumsz namens zijn vrouw en Cors Willemsz 1 1/2 morgen land in Alkemade op nieuwe watering volgens de brief van 25-6-1590 en al het recht dat de boedel heeft in de kwestie ca **Cornelis Willemsz in zijn leven schout te Sassenheim, Trijntge Willemsdr, oude Willem Cornelisz, Meynsge Cornelisdr en Cornelis Cornelisz**, de voorschreven **jonge Willem Cornelisz vader en moeder en broers en zusters**.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim Inv. Nr. 1, f. 244, dd. 30-4-1609; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Floris Cornelisz wonende alhier en Gerrit Jansz man en voogd van **Sijburch Cornelisdr** wonende Lisse erfgenamen van **Willem Cornelisz** hun broer verkopen Willem Jacob Joriszsz 1 morgen 3 hond 36 roe land, belend NO Jhr Nicolaes van Santhorst, ZO de Abdij van Leeuwenhorst en ZW en NW Willem Jansz met bruikbaar, alles volgens de oude brief van 21-9-1591. Voldaan met een schuldbrief.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim Inv. Nr. 1, f. 249, dd. 30-04-1609; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Floris Cornelisz wonende alhier en Gerrit Jansz man en voogd van **Sijburch Cornelisdr** wonende Lisse erfgenamen van **Willem Cornelisz** hun broer en zwager verkopen Pieter Maertensz 2 1/2 morgen land, belend NO Willem Symonsz met eigen en Willem Jansz met bruikbaar, ZO de Abdij van Leeuwenhorst met het Lageveld, ZW de Menneweg en NW Dammas Gerritsz, belast met een losrente van 20 gulden per jr tbv de Staten van Holland, alles volgens de oude brieven, daarvan de jongste is van 30-9-1594. Voldaan met een schuldbrief.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim Inv. Nr. 1, f. 263v, dd. 31-01-1610; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Dezelfden verkopen Dirck Fransz 2 1/2 morgen wei- of teelland, belend ZW Catharina van der Bouchorst en daaraan Pieter Dircksz, NW de Heerweg en NO **Floris Cornelisz van Heemskerck** met bruikbaar en ZO Barthout van Nyenburgh en Catharina van der Bouchorst, belast met een rente van 40 gulden per jr tbv de Pastorie alhier.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 2, f. 1, dd. 11-02-1611; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Cornelis Isaacksz wonende alhier in cas van naasting ter eenre en Cornelis Taeckesz schoenmaker wonende alhier gedaagde ter andere zijde en Cornelis stelt dat gedaagde binnen het jaar onder de hand buiten alle openbare koopdagen van **Wouter Jansz** snijder gekocht heeft een huis en erf, belend ZO de Heerweg, ZW Willem Jacobsz met bruikbaar en NW en NO Cornelis Taeckesz voorschreven voor 500 gulden en **Cornelis naast het huis als dichter gemaagschapt zijnde aan de verkoper**.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 2, f. 3, dd. 25-03-1611; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Wouter Jansz snijder erkent de verkoop uit de hand aan Cornelis Taeckesz schoenmaker van het huis en erf onder f. 1 vermeld en draagt na naasting alsnog over aan **Cornelis Isaacksz**.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 74, dd. 13-11-1611; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Wip Harmensz de Vries gehuwd met Catharijn Cornelisdr, Magdalena Cornelisdr, Floris Cornelisz Cock met Pieter, Cornelis en Dirck zijn 3 zonen en Leendert Cornelis Engelsz. vervangende zijn kinderen, Gerrit Willemsz Heemskerck nomine uxoris, mitsgaders **Willem Isaacksz van Heemskerck, Jacob Isaacksz van Heemskerck** en **Cornelis Isaacksz van Heemskerck** en **Jan Florisz** mede nomine uxoris en vervangende **Isaack Willemsz Heemskerck** heurlieder vader en schoonvader, Willem Claesz ter Lee nomine uxoris als zwager, moeye, couwenoomen, neven en oomen respectievelijk zo van vaders als van moederszijde van wijlen **Pieter Corneliszn Paeu alias de Haen** ter eenre en Willem de decker, Marijn decker, Passchier van der Putten, Tobias decker, Hubert Jacobsz als vader, omen en neven respectieve van Frans Willemsz decker ter andere wegens doodslag. Partij ter andere moet aan partij ter eenre betalen een bedrag van 100 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 86 verso, dd. 19-05-1612; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Willem Isaacksz Heemskerck schuldig aan de Heilige Geest van Lisse 6 gulden per jaar met hypotheek op zijn hofstede als huis, schuur en barg met 1 1/2 morgen land gelegen in de polder van de oude Veen belast met 7 st per jaar tbv de Ambachtsheer van Lisse, 2 pond hollands per jaar tbv het Leprooshuis te Leiden en 2 gulden per jaar tbv Mr Wolwijn Huijgenz te Haarlem, belend NO en NW Claes Jansz Hits, ZO Meeus van Hoochcamer, de schuldenaar met de erfgenamen van Geertruijd Damen te Leiden en ZW dezelfde erfgenamen.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 95 verso, dd. 12-10-1612; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Pel Jacobsz wonende Warmond man en voogd van Maertge Jacobsdr en Jannetje Jacobsdr wonende Hillegom die getrouwd hadde Engel Jeroenz Pronck en die "so men segt daervan weduwe is" met Dirck Jacobsz haar broer welke verkocht hebben **Maertge Engelsdr** weduwe van **Jacob Florisz van Heemskerck** en dragen nu op een eigendomsbrief van 01-12-1593 gepasseerd door de Ridderschap en een transfix van 17-01-1604 gepasseerd door Hendrick Dircksz van Santen als procuratie hebbende van de Staten van Holland beide voor Jacob Florisz van Heemskerck van 5 1/2 hond eertijds gekomen van de Pastorie, onder verwijzing naar de vertichtingsbrief van 10-10-1604, voor 200 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 141 verso, dd. 24-06-1614; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Willem Isaacksz Heemskerck als recht en opdracht hebbende van Jan Gerritsz Hits nopens een hofstede met 1 1/2 morgen land verkoopt Philips Dircksz van Larum deze hofstede gelegen op de oude Veen, belend NW en NO Claes Jansz Hits, ZO Meeus Meeusz van Hoochcamer en de verkochte erfpacht tussen verkoper en de koper mitsgaders Jacob Dircksz van Bockenbergh nomine uxoris, ZW dezelfde Van Bockenbergh, belast met 7 st erfhuur per jaar tbv de Ambachtsheer, 2 pond hollands per jaar tbv het Leprooshuis te Leiden, 2 gulden per jaar tbv Mr Wolwijn Huijgenz meester schilder te Haarlem en 6 gulden per jaar tbv de Heilige Geest alhier.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 142, dd. 24-06-1614; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Willem Isaacksz van Heemskerck als actie en transport hebbende van **Jacob Florisz van Heemskerck** van de beternis van twee partijen erfpacht verkoopt Philips Dircksz van Larum deze twee partijen de ene groot 7 hond weiland en de andere groot 3 morgen 75 roe, alle meest afgezand gelegen in de polder van de Oude Veen, belend de kleinste partij NO Meeus Meeusz van Hoochcamer, ZO de voorschreven grootste partij, ZW Jacob Dircksz van Bockenbergh nomine uxoris en NW de koper met zijn hofstede ook gekomen van de verkoper en de grootste partij gelegen bijlsgewijs belend ZW Willem Adriaenz Schenaert, NW hetzelfde

weiland, NO de voorschreven Schenaert en voorts noordoostwaarts opschrikkelende teynde de geestlanden van de voorschreven Schenaert en eensdeels van Cornelis Cornelisz van Immerseel tot aan het afgecarde geestland van Sijvert Claesz van Santvliet, ZO Dirck Adriaensz van Larum, Pieter van Eeck, Pieter Pouwelsz Colingh en Aernt van der Hooch, belast met een erfpacht van 26 gulden en 2 koppel konijnen per jaar tbv Johan Ingenulandt man en voogd van jonkvrouw Alijt van Assendelft, alles volgens de oude brieven, de eerste van 04-04-1595 en de andere van 30-12-1598.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim Inv. Nr. 1, f. 49v, dd. 19-11-1615; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Floris Cornelisz van Heemskerck wonende Sassenheim ter eenre en Jacob Jansz Verbeeck gehuwd met **Catrijn Florisdr**, **Pieter Florisz** voor hem zelve, **Cornelis Florisz** en **Gijsbert Florisz** mede voor henzelve mondighe kinderen mitsgaders Jan Gijsbrechtsz oom en Jan Crijnenz. wonende Delft behuwd oom tezamen voogden over **Aelbrecht Florisz** 20 jaar en **Abraham Florisz** 17 jaar onmondige kinderen en allen erfgenamen van **Anna Gijsbrechtsdr** hun zaliger moeder ter andere zijde. Pieter Florisz koopt alles zonder de klederen van de moeder en neemt tot zijn laste alle schulden. Floris Cornelisz blijft op de woning welke hij van Baerthout van de Nienburgh huurt en daarvan Pieter Florisz de beterschap heeft, wonen en Pieter zal zijn vader onderhouden en aan deze 60 gulden per jaar uitbetalen en aan de andere kinderen, behalve Aelbert en Abraham, die 260 gulden krijgen, elk 200 gulden en Cornelis Florisz nog 20 gulden boven de anderen wegens huur en dienst bij zijn huisvrouw aan de boedel bewezen met waarborg door Pieter Florisz van 2 hond land gemeen met 2 hond land toebehorende de kerk alhier en tezamen gemeen met een stuk weiland toebehorende jonge Jan de Cramer te Haarlem c.s.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 190 verso, dd. 15-11-1616 stilo novo om 6 uur na de noon; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Testament van **Willem Isaacksz Heemskerck en Anna Willemsdr echtelieden** wonende alhier. De langstlevende zal alles behouden, doch slechts tot hertrouwen want dan vervalt de making. Zij legateren aan de Heilige Geest alhier 12 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 216 verso, dd. 20-06-1617; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Sijmon Willemsz van der Leth voor hem zelve en als speciale procuratie hebbende van Lenaert Sijmonsz van Duijndam man en voogd van Grietge Willemsdr wonende Sommelsdijck in Zeelandt en vervangende Anneke Willemsdr en Daniel Willemsz verkoopt Cornelis Willemsz van der Leth zijn broer een partij land genaamd de Loostercamp groot 3 1/2 morgen gelegen over duin, belend NW en NO Annetge Willemsdr en Daniel Willemsz voorschreven zijn zuster en broer, ZO de voorschreven Cornelis Willemsz c.s. met het duinland en ZW **de erfgenamen van Maertge Engelsdr weduwe van Jacob Florisz Heemskerck** als hem aangekomen uit de boedel van Willem Woutersz van der Leth en Willempge Willemsdr, voor 1300 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 4, f. 290, dd. 03-10-1619; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jacob Isaacksz Heemskerck verklaart te anderen tijde jegens Gerrit Roose als gemachtigde van Boudewijn van der Ruest koopman te Bremen recht en actie verkregen hebbende van een huis en erf en verkoopt dit huis aan Pieter Florisz de Wassenaer, alles volgens de oude brief van 21-12-1601 onder overhandiging van deze brief met 6 oude brieven, voor 600 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 2, f. 99, dd. 19-02-1621; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Cornelis Isaacksz van Heemskerck weduwnaar van Geertge Jansdr ter eenre en Thonis Claesz oom en voogd over de drie weeskinderen van Geertge bij Cornelis met name Pieter die op 16-10-1619 8 jaar was, Fijtge 6 jaar en Trijntge 3 jaar. Moederlijk versterf gesteld op 25 gulden per kind. De vader behoudt alles en stelt tot waarborg een huis en erf, belend ZO de Heerweg, ZW Joris Willemsz en NW en NO Jan Pietersz Brammer

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 5, f. 94, dd. 14-06-1623; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Jan Jansz van der Vegt als speciale procuratie hebbende van Frans Spiering wonende Zevender in de lande van Cleve als man en voogd van vrouwe Henrietta Ingen Nulandt verkoopt Philips Dircksz Larum als nomine uxoris de opdracht overgenomen hebbende van **Willem Isaacksz Heemskerck** die overnam van wijlen **Jacob Florisz Heemskerck** een partij geestland van 4 morgen als wijlen Jonkheer Gerard van Schoten gehuwd met juffrouw Clara van Assendelft aan de voorschreven **Jacob Florisz** in erfpacht had uitgegeven om 26 gulden en twee coppels conijnen per jaar, alles volgens de oude erfpachtsbrief van 04-04-1595, afgezand land leggende bijlsgewijs op de Oudevenen, belend NO eerst Meeus Meeusz Hoochcamer, daar Willem Adriaensz Schenaert nu ommeschrikelend noordoosten inne NW eerst de voorschreven Willem Schenaert, daaraan Ick Cornelis van Immerseel schout met Mr Andries de Cocq en Johan Stoop mitsgaders Sijvert Claesz van Santvliet, NO op het einde dezelfde Philips Dircksz Larum, ZO eerst weder de schuldenaar met Elias Willemsz decker loco oude Pieter van Eeck's weduwe en Pieter Pouwelsz Cole met de erfgenamen van wijlen Cornelia van Dorp weduwe van Sr Arnoult Claesz van der Hooch, ZW Willem Adriaensz Schenaert voorschreven met de erfgenamen van Ermgaert Claes Oom Janszdr en NW weder de schuldenaar.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Rechterlijk Archief Sassenheim Inv. Nr. 2, f. 171, dd. 16-12-1627; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Aeltge Jansdr weduwe van Pieter Florisz van Heemskerck met Cornelis Jansz haar broer en Philips Dircksz van Larum haar zwager ter eenre en Cornelis Florisz van Heemskerck en Gijsbert Florisz van Heemskerck vaderlijke omen en bloedvoogden over de 5 alsnog minderjarige kinderen als Cornelis 14 1/2 jaar, Marijtge 13 jaar, Annetge 8 jaar, Jan 6 jaar en Syburch 4 1/2 jaar delen de boedel in bijzijn van **Floris Cornelisz van Heemskerck** grootvader. Moeder zal de kinderen opvoeden tot hun 24e jaar of eerder huwelijk en dan elk kind uitkeren 100 gulden. Cornelis en Jan nog de kleren en de 3 dochters de kleren van hun moeder na haar overlijden alsmede de 3 gouden ringen welke Aeltge van Pieter Florisz bij haar huwelijk heeft ontvangen of 30 gulden. De moeder behoudt alles en zal de schulden voldoen met waarborg 1 morgen hooiland gemeen met Gerrit Neel Dircken in 2 morgen belend in zijn geheel ZO de Ringsloot van de Poel, ZW de Leede en NW en NO Jan Pietersz Schouten, 2 hond weiland gemeen in een stuk land genaamd het gouwe weitge.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Lisse, Inv. Nr. 5, f. 190, dd. 18-01-1631; bewerking H.J. van der Waag, www.hogenda.nl

Quirijn Claesz 's-Gravenmade met Cornelis Claesz gesteld over de goederen van Pieter Florisz van Wassenaer verkoopt **Annetge Aldertsdr weduwe van Jacob Isaacksz** een huis en erf volgens de oude brief. De koopenningen zijn niet betaald door Pieter Florisz Wassenaer.

Bron: Noord-Hollands Archief, archief Heerlijkheid Heemstede, archiefnummer 3862, Inv. Nr. 1, Overzicht van de goederen van de Heerlijkheid Heemstede, akte 61, dd. 09-06-1639

Akte van transport door Wendelmoet Venters, weduwe van Matheus Corszoon Heemskerck, geassisteerd door haar zoon Cors Matheusz Heemskerck, en Lauweris Huygen van der Weyde aan ridder Adriaen Pauw, Heer van Heemstede, van 1 morgen en 34 roede land, gelegen in de Grootte Geest te Heemstede, waar de koper onlangs zijn nieuwe dwarslaan over heeft laten aanleggen; verleden voor schout en schepenen van Heemstede, 9 juni 1639

Bron: "Eigenaren van de hofstede Duin en Vaart", Hans Krol, Librarians 8 maart 2012,
<https://ilibrarians.wordpress.com/2012/03/08/eigenaren-van-de-hofstede-duin-en-vaart/>

Hendrik Outgerszoon Karreman, geboren omstreeks 1530 in Enkhuizen is de oudst bekende eigenaar. Hij vestigde zich in Heemstede en is in 1611 te Hillegom begraven. De nog naamloze hofstede omvatte al 12 morgen. De jongere weduwe is vermoedelijk op de hofstede blijven wonen. Via een dochter gehuwd met Feijnto Pieters Rijchout ontstond een familierelatie met de in Heemstede woonachtige familie Mattheus Corsz Heemskerk (1575-1627) en Wendel Fijtsendochter [ook Wendelmoet Venters genoemd]. Als erfgenamen/kopers worden tevens Pieter Allertsz en Harmen Heyndrickcxz uit Enkhuizen. In 1644 hebben twee zonen en een schoonzoon het gehele buiten voor f 18.666,- verkocht aan de Haarlemse koopman en bierbrouwer Andries Stille, overleden na 1675. Hij was o.a. vaandrig van de Kloveniersdoelen. Gehuwd in 1640 met Eva Reyniers (1618-1645) en hertrouwd in 1648 met Lijsbeth Valck, weduwe van Willem Sprincen. In later jaren woonachtig in Amsterdam. De landerijen van Duin en Vaart omvatten zowel teel- als weilanden.

Bron: Erfgoed Leiden, archief 1004, Schepenhuwelijken (1592-1795), Periode: 1633-1646, Inv. Nr. 199, folio C – 126, 28-05-1640

Hubert Jacobsz van der Does, wonende in Esselickerwoude met Marytgen Hubertsdr, wonende in Alkemade

Bron: Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief, archiefnummer 0506, notaris Willem van Vredenburg, Inv. Nr. 725, f. 117 en verder, scan 187 en 188, dd. 15-07-1644

Heden, den xv n Julij van den jare xvi c vier en veertigh compareerde voor mij Willem van Vredenburg , openbaer notaris bij den provinciale hove van Hollandt, opte nominatie van de achtbare Heeren van den gerechte der stadt Leyden geadmitteert en binnen derselve stede residerende ende van de nabeschreven getuijgen : Jan Jansz Duycker, nu out omtrent lxxxii jaren , Cornelis Thijsz , nu omtrent lxxiii jaren out, Cornelis Dircxsz Clavervelt, nu out omtrent liiii jaren, Pieter Jansz Waterstroom, nu omtrent xliii jaren out, **Huybert Jacobsz van der Does**, nu out omtrent XL jaren, mitsgaders Jan Huijberts Deyserman, nu omtrent xxix jaren out: alle buyrluyden op de Oude-Ade in de heerlicheyt van Alckemade. Ende hebben sy comparanten voornomt. ter requisitie van Jan Pietersz van Heulenburch, bij hare respective mannen waren woorden ende op eer ende vromicheijt , getuycht ende verclaert : warachtich te wesen, dat ten huysse van den requirant ende voornamentlijck oock in desselffs hoijhuijs, 't welc jegenwoordich door ordre van den bailluw van Warmont es toegespijckert , noijt eenige vergaderinge ofte t'samenkomst van de Roomsche Catholijcken , omme dienst te doen, es aengevangen geweest; veelmin dat sulck soude syn geschiet. Gevende sy diposanten voor redenen van wetenschap : dat sy al vóór den tijt van 't bouwen van 't voors. hoyhuijs bij ende omtrent den requirant hebben gewoont, ende alsnoch woonende sijn. Ende in al den selven tijt noijt hebben gesien ijets, 't welc tot vergaderinge oft 't samenkomste, omme dienst te doen, soude mogen hebben gestrect. Ende ter contrarie : dat sy in al dien tijt niemant anders ten syner requirants huysse hebben sien uijt ende ingaen, dan die geene dewelke van syn huijsgesin oft familie waren. Wijders niet getuigende, presentereen sij deposanten, sulcx des noots versocht sijnde, naerder en solemneerder te bevestigen. Ende consenteerden voorts , hiervan kennisse gedragen , gemaect ende aen requirant geleverd te werden, openbare acte in forrae, een off meer. Aldus gedaen, verleden ende gepasseert ter presentie van Willem Dircxsz, Quackenbosch, ende Thys Henricxsz Dijtmer, als getuijgen geluffwaerdich; beneffens mij notaris ten desen versocht. 'Twelck ik affirmeer W. van Vredenburg. 164-4 V 5 .

Bron: Nationaal Archief 's-Gravenhage, Staten van Holland 1572 – 1795, Inv. Nr. 1355, "Monsterrollen van de weerbare mannen in de Hollandse dorpen 1652 – 1653 Noordwijkerhout"

Folio 5 verso.

Maerten Cornelisz duijnmeijer.

Cornelis Cornelisz Coper.

Cornelis Cornelisz Schoten.

Henrick Matheusz

Claes Jacobsz van Alphen.

Lenaert Cornelisz van Alckemade.

Jan Cornelisz de Bruijn.

Cornelis Huijbertsz van Velsen.

Jan Lenaertsz

Dammas Jansz Verdel.

Pieter Jacobsz van Schravendijck.

Folio 6 recto.

Danmias Cornelisz schipper.

Jan Pietersz van der Fits.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Noordwijkerhout, Inv. Nr. 482, f. 45v, dd. 16-09-1658

Hendrick Matheusz verkoopt Herman Schuyl schepen van Leiden 2 morgen 2 hond 28 roe wei- of hooiland genaamd Sackerlant, belend NO de Edele Heer houtvesterslaan met Mr Willem van Groenhout, ZO de Vaartlaan, ZW Pieter Leendertsz van der Plas en NW de nieuwe watering voor 1000 KG gereed geld.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Noordwijkerhout, Inv. Nr. 482, f. 46, dd. 16-09-1658

Hendrick Matheusz verkoopt Herman Schuyl schepen van Leiden 2 morgen 1 hond 87 roe land genaamd de gouden boom, belend NO Adriaen IJsbrantsz, ZO de vaart, ZW Symon Maertensz van Huchtenburgh en NW de nieuwe watering voor 900 KG gereed geld.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Noordwijkerhout, Inv. Nr. 482, f. 46v, dd. 25-09-1658

Jan Valck secretaris van Bennebroeck verkoopt **Hendrick Matheusz van Heemskerck** 11 hond land gekomen van **Poulus Cornelisz van Outshoorn** volgens zijn testament van 14-8-1658 voor Adriaen van Block als eerst 4 hond 30 roe 8 voet uit 4 morgen 32 roe land belast met 7 st 8 p erfhuur per jr tbv Pieter van Riviere, belend in zijn geheel ZO de oude maandedaagse watering, ZW de Robijnslaan, NW en NO de erfgenamen van Johan Vogel, uit 3 morgen, belend NO de koper, ZO de maandedaagse watering, ZO de voorschreven oude watering en NW de koper 3 hond 18 roe 9 voet, uit 3 morgen 1 hond land gelegen aan twee partijen, belend in zijn geheel NO Symon Jansz en Huybert Jacobsz Roo, ZO de Heilige Geest laan, ZW de kinderen en erfgenamen van Johan Vogel en NW de oude maandedaagse watering, hieruit 3 hond 36 roe 2 voet voor 800 KG gereed geld.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Noordwijkerhout, Inv. Nr. 482, f. 51v, dd. 06-03-1659

Gesien bij Baljuw, schout en schepenen de akte van naastinge waarbij Matthijs Dircksz van 's-Gravenbroeck als naerder gemaechtaelt zijnde genaest heeft van **Hendrick Matheusz** een gedeelte van 3 partijen land zoals gekocht van Jan Valck op 25-9-1658.

Bron: Erfgoed Leiden, Oud Rechterlijke Akten Alkemade, Protocollen van opdrachten, hypotheCATIën enz., 1590-1809, inventarisnummer 83, blad 82v, dd. 28-04-1659

Jan Huijbertsz **Deijserman**, **Huijbert Jacobsz van der Does**, getrouwd met **Marritgen Huijbertsdr** en Engeltgen Huijbertsz, ongehuwd met haar neef Dirck Thomasz Deijserman als voogd, als erfgenamen van hun zuster Geertgen Huijbertsz Deling van de nalatenschap. Bestaande uit 1/8 deel van een huis aan de Oude Ade; nog 1/8 deel van 7 1/2 morgen land aldaar, belend ten oosten Huijch Willemsz van der Cluft, ten zuiden de weduwe van Cornelis Maerten Tijsz, ten westen en noorden volgend perceel; nog de helft van 7« morgen land, belend ten oosten en zuiden Engeltgen Huijbertsdr, ten westen de Stinksloot, ten noorden de Leijsloot. De percelen samen zijn groot 30 (!) morgen. Huijbert Jacobsz van der Does en Engeltgen Huijbertsdr behouden 2 morgen land. Jan Hijbertsz Deijserman behoudt 1/8 deel van het huis en de rest van de genoemde landen.

Bron: RIJNLANDSE PACTERS VAN DE ABDIJ LEEUWENHORST GEDURENDE DE PERIODE 1410 – 1660 - NOORDWIJKERHOUT – door J. van Egmond

Hendrik Mattheusz

1646 – 1665 landhuur: 4 morgen land

1646 – 1650 f 60-0-0

1651 – 1655 f 64-0-0

1656 – 1665 f 54-0-0

vorige pachter: Pieter Willem Gerritszsz Swil.

Bron: Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief, archiefnummer 0506, notaris Pieter Geeraers van Tielt, Inv. Nr. 914, akte 54, dd. 14-05-1674

Huurovereenkomst van Huijch Harmansz van Breedenrode bouwman wonend tot Wassenaar namens juffrouw Van Goor weduwe van Steven van Goor wonend tot Amsterdam ter eenre en Huijch Leeuwericksvelt wonende alhier mitsgaders **Mattheus Heemskerck** bouwman tot Oestgeest als huurders ten andere zijde een partij wei of hooiland groot 6 morgen gelegen aan de Marendijk onder de heerlijkheid van Oestgeest ten westen de Marendijk ten oosten de heer van Warmenhuijsen ten zuiden de huurders zelf met bruikbaar en te noorden de voornoemde heer van Warmenhuijsen van Kerstmis 1773 tot 1779 voor 100 gulden per jaar.

Bron: Wikipedia <https://nl.wikipedia.org/wiki/Piestpolders>

Eerst in 1677 wordt voor het eerst van drie poldertjes gesproken met een gezamenlijk oppervlakte van 19 morgen (ca. 16 ha) en vier ingelanden: **Huijbert Jacobsz van der Does**, Adriaen Pietersz Doeswijck, Willem Jacobsz Heugelenburg en Neeltgen Engelsdr. Zij willen de drie poldertjes samenvoegen tot één polder met één molen, onder meer omdat het onderhoud van drie molentjes op zo weinig land tot "onverdraegelijk sware onkosten" leidt. Tussen de poldertjes komen dan twee duikers; het molentje komt op de meest westelijke (grootste) polder. Het hoogheemraadschap verleent toestemming voor de samenvoeging, als volgt: "In manieren hier naer verclaert is, bij de personen hier ondergeteyckent, alle ingelanden tusschen de Does ende de Vrije Grontheerlicheit van Hoochmade en tusschen den Hoorenwijck (nu de Zuidzijdervaart genoemd) ende Claes Joppen van Leeuwen in den Ambachte van Jacobswoude geresolveert en geaccordeert omme de landen aldaar gelegen onder een corpus te brengen, offe van een molen bemaelen te werden, en dat op de navolgende conditiën.

Bron: Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief, archiefnummer 0506, notaris Jacobus van der Stoffe, Inv. Nr. 1194, akte 77, dd. 28-09-1778 (scan 127).

Procuratie van **Matheus Hendrixse van Heemskerck** wonende tot Oestgeest op Johannes Stam notaris en procureur te Leiden om te procederen in Noordwijkerhout als gedaagde in cas crimineel tegen de heer Johan Meerman baljuw aldaar.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Noordwijkerhout, Inv. Nr. 484, f. 287 en f. 288

287. 25-5-1679. Adriaen Jansz. van Duyvenvoorden schuldig aan Pieter Stalpaert van der Wiele 250 KG met hypotheek op een huis en erf met 5 hond 37 roe land alles volgens de oude brieven, belend rondom de Grafelijkheid.

288. 13-7-1679. **Jan Jansz van der Fits** vervangende **Mattheus Hendricksz van Heemskerck** zijn zwager verkopen dezelfde 5½ hond land, belend ZO Jacobus den Dubbelden, ZW de Schilpweg, NW Cornelis Verdel en NO Maerten Cornelisz van der Linde voor 100 KG gereed geld.

Bron: Erfgoed Leiden en Omstreken, Notarieel Archief Noordwijk, archief 907A, notaris Adriaan Mens, Inv. Nr. 6284, akte 85, 14 december 1679

Inventaris van de nalatenschap van "**Neeltge Huijbertsdr Zwille** zaliger die in haer leven weduwe was van **Hendrick Mattheusz** overleden in de jurisdictie van Noortwijckerhout". Comparanten: **Teeuwis Hendrixsz**, **Huijbert Hendrixsz de Oude**, **Pieter Hendrixsz** en **jonge Huijbert Hendrixsz** Onroerend goed in Noordwijkerhout (boerderij met land bij de Stelduin; stuk land de Hoogeweijde bij de maandagse watering; stuk land bij de Schouwwatering, nog een stuk land) en Noordwijk (stuk land in besloten Duinschoten).

Bron: Erfgoed Leiden, Notarieel Archief Noordwijk, archief 907A, notaris Adriaan Mens, Inv. Nr. 6284, akte 86, 15 februari 1680

Boedelscheiding nalatenschap van Neeltge Huijbersdr Zwil, weduwe van **Hendrick Mattheusz Heemskerck**. Erfgenamen: "de eersame **Teeuwis Hendrixsz** wonende onder de Ambachte van Oegstgeest, **Huijbert Hendrixsz den oude**, **Pieter Hendrixsz** en **jonge Huijbert Hendrixsz**, mitsgaders Willem Huijbertsz Zwil vervangende ende hem sterck maakende voor **Trijntge Hendrixdr** alsnoch ongehouden persoon, ende oversulx de rato mitsdesen voor haer casserende alle hoofd voor hoofd voor een sevenste parte, ende wijders noch Gerrit Cornelisz van Huchtenburgh ende Leendert Maartz als voochden bij den Gerechte van Noortwijckerhout ingevolge van seeckere acte opten 2^e November 1679 daer van gepasseert ende verleden gestelt soo over de Elft minderjarige kinderen van **Aechgen Hendrixdr** gewonnen bij **Pieter Jacobsz Arxhouck** beide zaliger als over de twee naergelaten kinderen van **Marijtge Hendrixdr** zaliger bij haer geprocreert aen **Leendert Dirxsz van Leeuwen** woonachtigh tot Lisse, respectieve voor de twee resterende sevenste parten". Vermeld wordt een codicile dispositie van Neeltge Huijbertsdr van Zwil voor de genoemde elf kinderen van Aechgen Hendrixdr gepasseert voor notaris Pieter Baes en getuigen in Haarlem op 16 december 1675.

Bron: KOHIER VAN HET FAMILIEGELD UIT 1680 (Gemeentearchief Lisse, inv. nr. 229), Vereniging Oud Lisse, Collectie afschriften van archiefstukken, 17de eeuw

f.1 25:0:0 **Jan Jans van der Fits**, koyehouder, drie kinderen boven de tien jaren ende een bouw knecht

Bron: Erfgoed Leiden, archiefnummer 121.1.03, Gemeente Hoogmade, DTB Begraven, Registers van de graven in de kerk, met vermelding van de namen der begravenen, aangelegd tweede helft der 17e eeuw, 1748., inventarisnummer 5, blad 14

Aktenaam: Begraafinschrijving Marijtje Reijnouts, 13-02-1681, Hoogmade. Graf: in de kerk graf 14 boven

Bron: 'KOHIEREN van de PENNINGEN van RIJNLAND, van 1687 tot 1693 'BESTAND: RYNLD16.304 3017r
VERSIE 1.2 Auteur: P.W.C.van Kessel 1687 Kohier van de 400e penning van Rijnland (GAL, S.A.II inv.nr.4582)

1688A 273 **Esselyckerwoude**: Cors Gijsbertsz woont in Rijnsburg op de Vrouwenven

1688A 273 **Huybert Jacobsz van der Does** overleden. Erven **Jacob Huybertsz van der Does** en Maria Huyberts van der Does

1688A 273 de boedel van de weduwe van Reynout Jansz Groenenbergh is verdeeld over Cornelis Reynoutsz Groenewegh; **Jacob Huybertsz van der Does** en Willem Willeboortsz Kortswager te Oegstgeest

1688A 037 Noordwijkerhout:

1688A 037 de weduwe van **Hendrick Matthijsz** overleden. Erven **Huybert Hendricksz Heemskerck; Huybert Hendricksz Heemskerck de jonge** x Annetgen Pieters; **Grietgen Hendricks Heemskerck**; de kinderen van **Maerten Hendricksz Heemskerck; Mattheus Hendricksz Heemskerck te Oegstgeest; Pieter Hendricksz Heemskerck** en de kinderen van **Tryntgen Hendricks Heemskerck**, nl. Jan Pietersz; Meyndert Pietersz 's-Gravendijck x Willemijntgen Pieters; Huybert Pietersz; Jacob Pietersz en Pieter Pietersz, allen te Lisse

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Noordwijk, Inv. Nr. 183, f. 174, dd. 06-05-1691

Met schepenen van Noordwijkerhout. Jeroentje Pietersdr van Groenendijck, weduwe van Huygh Cornelisz van Westgeest, Cornelis Huygenz van Westgeest en Huygh Adriaansz van Warmenhoven als voogd over Pieter Huygenz van Westgeest, allen wonende Noordwijkerhout zijn schuldig aan de heer en Mr Cornelis Colterman raad en oud schepenen van Haarlem 6550 gulden wegens geleend geld, met waarborg 2 morgen 4 hond 35 roe land gelegen omtrent de Langevelderlaan, belend NO Willem Huybertsz Swil, ZO een volgende partij, ZW Willem Huybertsz voorschreven met bruikwaar en NW het volgende land genaamd Duynschoten, 4 morgen wei of teelland genaamd Duynschoten, belend NO en ZW de heer Johan Sicx heer van Wimmenum, ZO de voorgaande partij en NW de heer van Assenburgh, 2 morgen weiland gelegen achter Duynschoten genaamd den Horn, belend NO de heer van Assenburgh, ZO besloten Duynschoten, ZW **de kinderen van Hendrick Mattheusz** en NW de kinderen van Pieter Arisz van den Bos, een woning als huis en erf, schuur, barg en werf met een teelcroftje en 2 stukken weiland tezamen ruim 5 morgen gelegen in Noordwijkerhout, belend NO Huybert Willemsz Swil, ZO de heer Johan Sicx voornoemd, ZW de Langevelderlaan en NW de grave van Wacke, 4 morgen weiland gelegen in Noordwijkerhout gelegen aan en belend NO de Langevelderlaan en voorts rondom de grave van Wacke, 2 partijen weiland ruim 4 morgen gelegen in Noordwijkerhout, belend NO Willem Huybertsz Swil, ZO de duin van de heer Sicx, ZW Willem Huybertsz voorschreven en NW een voorgaande partij in Noordwijk, 11 hond 44 roe weiland gelegen in Noordwijkerhout aan en belend NO Robijnslaan, ZO en ZW Maarten Jacobsz Verdell en NW Huybert Hendricksz van Heemskerck en 9 hond weiland gelegen in Noordwijkerhout aan en belend NO en ZO de Cleylaan, ZW de heer Carolus Diericq en NW de laan van Kievitsbergh.

Born: Erfgoed Leiden, archiefnummer 121.1.03, Gemeente Hoogmade, DTB Begraven, Registers van de graven in de kerk, met vermelding van de namen der begravenen, aangelegd tweede helft der 17e eeuw, 1748., inventarisnummer 5, blad 15

Begraafinschrijving Jacob Huijbertse van der Does, 12-09-1693, Hoogmade. Graf: in de kerk graf 15 boven

Bron: Erfgoed Leiden, archiefnummer 0506, Oud Notarieel Archief, notaris Frederick van den Broeck, Inv. Nr. 1484, akte 128, dd. 07-11-1693

Huwelijksvoorwaarden Cornelis Theunisz Kleijn en Annetje Matheusdr Heemskerck, beiden wonende te Esselijkerwoude. Zijn getuigen: Dirck Pietersz Poelgeest en Jan Mouringsz Kaeskoper; haar getuige is Matheus Hendrixsz Heemskerck haar vader en Andries van Douge bekende.

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 977 (oud: 27), f. 87, 28-02-1694

Mattheus Hendricksz Heemskerck en Cornelis van Rhijn treden bij een transport op als voogden over de minderjarige kinderen van Willem Willebroortsz Cortswager.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 7 160v.

18-5-1695. Dezelfde verkoopt Cornelis Dircksz Verschoor 2 morgen 28 roe wei- of teelland genaamd de Oostcroft, belend NO Huybert Florisz Houckman en Pieter Jansz. van Velsen, ZO de koper, Pieter Jansz Vlaenderen en Jhr Willem van Egmont van der Nieuwburgh, ZW **Annetje Jansdr van der Fits** en Willem Leendertsz Vernoy en NW Pieter Jansz Vlaenderen, de verkoper aanbedeeld bij scheiding van de boedel van zijn moeder Annetje Pietersdr op 22-2-1663 voor schout en schepenen alhier, voor 700 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Rechterlijk Archief Noordwijk, Inv. Nr. 184, f. 148, dd. 05-06-1695.

Mattheus Hendricksz Heemskerck wonende Oegstgeest verkoopt **Huybert Hendricksz Heemskerck den ouden** wonende Noordwijkerhout de helft van 6 morgen 60 roe land te verongelden voor 5 morgen gelegen tot Langeveldt, belend NO de weduwe van Huygh Cornelisz Westgeest en de kinderen van Pieter Arentsz, ZO de Duinsloot, ZW de Langevelderlaan en NW Cornelis Jansz Langevelt, daarvan de koper de wederhelft toebehoort, belast met de helft van 13 st 5 duit per jaar houtvesters erfhuur, alles volgens de oude waarbrieven, daarvan de jongste is van 18-4-1646 en de scheidingsakte van de boedel van zijn ouders voor **notaris Adriaan Mens op 15-2-1680**, voor 500 gulden contant.

Bron: Erfgoed Leiden, archiefnummer 0506, Oud Notarieel Archief, notaris Frederick van den Broeck, Inv. Nr. 1486, akte 132, dd. 22-08-1695

Aanvullende huwelijksvoorwaarden Cornelis Theunisz Kleijn en Annetje Matheusdr Heemskerck.

Bron: Nationaal Archief, Rechterlijk Archief Sassenheim, Inv. Nr. 8, f. 8v, dd. 30-04-1698.

Cornelis Dirksz Verschoor verkoopt Jacob Dirksz Bourgondien 2 morgen 28 roe wei- of teelland genaamd de Oostcroft, belend NO Huybert Floriszn. Houckman en Pieter Jansz. van Velsen, ZO de verkoper, Pieter Jansz. Vlaenderen en Jhr Willem van Egmond van der Nieuwburgh, ZW **Annetje Jansdr. van der Fits** en Willem Leendertszn. Vernoy en NW Pieter Jansz. Vlaenderen voorschreven, alles volgens de oude waarbrieven, daarvan de jongste is van 18-5-1695, voor 700 gulden.

f. 18v. 14-5-1699. Willem Leendertszn. Vernoy verkoopt Jacob Dirkszn. Bourgondien een woning als huis, schuur en stalling met de werf, tuin of boomgaard groot 300 roe, belend NO de koper, ZO **Anna Jansdr. Fits** en ZW en NW Pieter Jansz. Vlaenderen, alles volgens de oude waarbrieven, daarvan de jongste is van 21-5-1688, voor 600 gulden.

Bron: Lisse 8A, Beverwijk, Cornelis Nanningsz j.m. van Lisse tr. Lisse (voor schepenen) 26-01-1693 **Anna Jans van der Fits** j.d. van Lisse, get; Maerten Nanningsz, Nanning Claesz
Anna Jans hertrouwt Lisse 16-02-1699 **Gerrit Hendriksz Hooghkamer**.

Bron: Erfgoed Leiden, Toegang: 170.1.04, Gemeente Alkemade, Protocollen van opdrachten, hypothecatiën enz., 1590-1809, inventarisnummer 88, blad 205, **Aktedatum**: 31-05-1706

Cors Jansz Starrenburgh, Pieter Pietersz Adegeest, getrouwd met Marijten Cornelisdr Starrenburgh, Dirck Persoon, getrouwd met Ariantgen Jansdr Ammerlaen. Cornelis Huijgen Starrenburgh, Henrick Sijmonsz Fits, getrouwd met Maertgen Jansdr Ammerlaen. Abraham Ariensz van der Cluft, getrouwd met Cornelia Jansdr Ammerlaen, Albert Ariensz van Roosenburgh, getrouwd met Cornelia Jansdr Starrenburgh, Pieter Gijsbertsz Adegeest, getrouwd met Geertgen Huijgensdr Starrenburgh. Magda Leentgen Huijgensdr Starrenburgh, genoemde Pieter Pietersz Adegeest en Dirck Persoon als voogden over Annetgen Jansdr Berckel, minderjarige dochter van Maritgen Huijgensdr Starrenburgh en over Jan Jeroensz Starrenburgh, minderjarige zoon van Jeroen Jansz Starrenburgh, allen als erfgenamen van Henrick Cornelisz Starrenburgh, overleden aan de Zuidvenne van Rhijnsburgh, verkopen aan Pieter Jansz van Zijl, aan het Zuideinde van Rijnsburg, een perceel weiland in de Roopolder, verongeld voor 4 morgen, belend ten oosten **het weeskind van Jacob Huijbertsz van der Does**, ten zuiden de kerk van Warmond, ten westen Nicolaes Poock en Wouter van Haucourt, ten noorden de abdij van Rijnsburg. Koopsom 1.400 gulden.

Bron: 'KOHIEREN van de PENNINGEN van RIJNLAND, van 1707 tot 1722 'BESTAND: RYNLD17.306 2655r VERSIE 1.2 Auteur: P.W.C.van Kessel 1707 Kohier van de 100e penning van Rijnland (GAL inv 4622)

1707 273 **Jacob Huybertsz van der Does** te Esselyckerwoude: zijn weduwe is hertrouwd met Cornelis Teunisz Kleyn

1715 022 Oegstgeest: Willem Willeboortsz Korswaagen overleden. Erven zijn 4 kinderen Willeboort Willemsz Korswaagen; Reynier Willemsz Korswaagen, Hendrick Willemsz Korswaagen in de Vrije Bouckhorst en Jan Willemsz Korswaagen te Lisse

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 85, f. ?, dd. 11-01-1707

Publieke verkoop een bouwmanwoninge bestaende in huijs, schuuren, bargaen, boomgaert, potinge ende plantinge mitsgaders een partije weijland daer aen groot volgens meetinge ende kaarteringe van Anthonij Velsen geswooren lantmeeter van Rijnlandt 9 mergen 33 roeden opde kaarte getekent mette letters F, G, H, J, K, L, doch alles bij den hoop ende sonder maat met de voet stootende bij desen gelegen in de voorschreeve heerlijkheit belent NO Pieter Pieters Adegeest ende de erffgenamen van Louris Leendertsz van Roen, ZO de Heereweg, ZW het Elisabeth Gasthuijs en N de Orange Wetering sijnde belast met een erffpagt van 8 gulden 's jaers aenkomende de erffgenamen van juffr. Clara van Sparwoude tot Delfft, nogh van 15 stuijvers 's jaers aankomende de kerke van Voorschoten, nogh van 15 stuijvers 's jaers aankomende de Universiteijt tot Leijden, nogh een partije teellandt groot volgens de meetinge alsovooren 544 roeden op de kaarte getekent met de letter A, belent NO de laen van t huijs te Rosenburgh, ZO de Heerewegh, ZW en NW Willem Dane Hensbergen, nogh 5 mergen 380 roeden weijland Koopsom: 9500 gulden in gereed geld Jongste waarbrieven: 12-05-1702, 27-06-1685, 11-05-1668, 19-05-1667 en 27-05-1629. Koopster: Annetje Jansdr uit Oegstgeest. Borgen bij dit transport zijn Huijbert Hendricksz Heemskerk tot Lisse en Cornelis Teunisz Kleijn wonende onder Esselijkerwoude

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 95, f. ?, dd. 11-01-1707

Openbare veiling (aangekondigd met biljetten) ten huize van Leendert van Noort hospes in het Regthuijs tot Voorschoten in aanwezigheid van de schepenen Crijn van der Cop en Gijsbert Outshoorn door Joris Willemsz Outshoorn, Dirk Reijersz Moerkerken, Cornelis Schrevelsz Versijde en Cornelis Dirksz Westerwout in qualite als executeurs vanden testamente mitsgaders voogden over de minderjarige erffgenamen van zaliger Dirk Jorisz Outshoorn. Een bouwmanwoninge bestaende in huijs, schuuren, bargaen, boomgaert, potinge ende plantinge mitsgaders een partije weijland daer aen groot volgens meetinge ende kaarteringe van Anthonij Velsen geswooren lantmeeter van Rijnlandt 9 mergen 33 roeden opde kaarte getekent mette letters F, G, H, J, K, L, doch alles bij den hoop ende sonder maat met de voet stootende bij desen gelegen in de voorschreeve heerlijkheit belent NO Pieter Pieters Adegeest ende de erffgenamen van Louris Leendertsz van

Roer, ZO de Heereweg, ZW het Elisabeth Gasthuijs en N de Orange Wetering sijnde belast met een erffpact van 8 gulden 's jaers aankomende de erffgenamen van juffr. Clara van Sparwoude tot Delfft, nogh van 15 stuijvers 's jaers aankomende de kerke van Voorschoten, nogh van 15 stuijvers 's jaers aankomende de Universiteit tot Leijden, nogh een partij teellandt groot volgens de meetinge alsovooren 544 roeden op de kaart getekent met de letter A, belent NO de laen van t huijs te Rosenburgh, ZO de Heerewegh, ZW en NW Willem Dane Hensbergen, nogh 5 mergen 380 roeden weijland Koopsom: 9500 gulden in gereed geld Jongste waarbrieven: 12-05-1702, 27-06-1685, 11-05-1668, 19-05-1667 en 27-05-1629

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 16, f. 124, dd. 23-05-1707

Voor schout en schepenen van Voorschoten sijn verscheenen Joris Willemsz Outshoorn, Dirk Reijersz Moerkerken, Cornelis Schrevelsz Versijde en Cornelis Dirksz Westerwout in qualite als executeurs vanden testamente mitsgaders voogden over de minderjarige erffgenamen van zaliger Dirk Jorisz Outshoorn, dewelke verklaarden agtervolgens seekere beschreeve voorwaerden van dato den 11e januarij 1707 verkogt te hebben ende nu bij desen wel ende wettelijk op te draegen aen ende ten behoeve van **Annetje Jans van der Fits weduwe van Teeuwis Hendriksz** Heemskerk ofte desselfts regt ten desen verkrijgende eerstelijk een bouwmanswoninge bestaende in huijs, schuuren, bargaen, boomgaert, potinge ende plantinge mitsgaders een partij weijland daer aen groot volgens meetinge ende kaarteringe van Anthonij Velsen geswooren lantmeeter van Rijnlandt 9 mergen 33 roeden opde kaart getekent mette letters F, G, H, J, K, L, doch alles bij den hoop ende sonder maat met de voet stootende bij desen gelegen in de voorschreeve heerlijkheit belent NO Pieter Pieters Adegeest ende de erffgenamen van Louris Leendertsz van Roer, ZO de Heereweg, ZW het Elisabeth Gasthuijs en N de Orange Wetering sijnde belast met een erffpact van 8 gulden 's jaers aankomende de erffgenamen van juffr. Clara van Sparwoude tot Delfft, nogh van 15 stuijvers 's jaers aankomende de kerke van Voorschoten, nogh van 15 stuijvers 's jaers aankomende de Universiteit tot Leijden, nogh een partij teellandt groot volgens de meetinge alsovooren 544 roeden op de kaart getekent met de letter A, belent NO de laen van t huijs te Rosenburgh, ZO de Heerewegh, ZW en NW Willem Dane Hensbergen, nogh 5 mergen 380 roeden weijland Koopsom: 9500 gulden in gereed geld Jongste waarbrieven: 12-05-1702, 27-06-1685, 11-05-1668, 19-05-1667 en 27-05-1629

Bron: Erfgoed Leiden, Notarieel Archief Lisse, notaris Jacob van Dorp, Inv. Nr. 5312, f. 13, dd. 03-07-1708.

Hubert Hendriksz Heemskerk en **Agnietje Cornelisdr Seestraten** echtelieden wonende Lisse bevestigen hun testament van 21-12-1694 voor zelfde notaris alsook dat zij hun gehuwde kinderen Hendrik, Cornelis, Hubertje en Willempje boven een goede uitzet bij hun huwelijk elk 500 gld hebben gegeven, gelijk zij tevoren aan hun andere kinderen Grietje, Cornelia en Aagje gegeven hadden. Zij willen dat na de dood van de langstlevende de nalenschap als volgt wordt verdeeld: zij prelegateren aan Jan Hubertsz hun jongste kind boven de voorschreven 500 gld 2 morgen 345 roe land gelegen in de Clei onder Noordwijk zijnde leenland, reeds verlijd aan hun zoon en benoemen tot erfgenamen hun kinderen of kleinkinderen bij plaatsvervulling en wel aan Grietje Hubertsdr 5 morgen land in de Hoogeveen onder Noordwijkerhout, genaamd de Begijne weide en 2 morgen 5 roe land in Roversbroek in Lisse; aan Hendrik Hubertsz 3 morgen 123 roe land in de Poelpolder onder Lisse, daarvan een gedeelte leenland is van het huis van Assendelft, waarmede hij verlijd is; aan Cornelis Hubertsz 4 morgen 200 roe land genaamd Jan Orlinkerland, 1 morgen 300 roe genaamd de Sneb mede in Noordwijkerhout in de Hoogeveen en 1 morgen 450 roe land in de voorschreven polder van Roversbroek en aan Hubertje Hubertsdr, de kinderen van de voorschreven Cornelia geboren van Dammas Simonsz Prins en de voorschreven Willempje Hubertsdr en Jan Hubertsz elk 1/4 in de woning en landen in Lisse. Voogden Hendrik Hubertsz, Cornelis Hubertsz en Cornelis Adriaansz de Graaf.

Bron: Erfgoed Leiden, archiefnummer 0506, Oud Notarieel Archief, notaris Thomas van Swieten, Inv. Nr. 1657, akte 25, dd. 09-03-1709

Testament Cornelis Theunisz Kleijn en Annetje Matheusdr Heemskerck, wonende in de heerlijkheid van Voorschoten. zij stellen Cornelis Reijnoutsz Groenewegen en Dirck Leenderstz Swetsloot aan tot voogden over hun mogelijk nagelaten kinderen.

Bron: Erfgoed Leiden, Notarieel Archief Lisse, notaris Jacob van Dorp, Inv. Nr. 5312, f. 103. 25-08-1711.

Testament van Anna Cornelisdr Heemstede bejaarde ongehuwde dochter wonende Lisse. Zij benoemt tot haar enige erfgename haar zuster van halve bedde **Anna Jansdr van der Fits** gehuwd met **Gerrit Hendriksz Hoogkamer** en bij haar vooroverlijden de voorschreven Hoogkamer en bij beider overlijden hun zoon Jan Gerritsz Hoogkamer.

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 978 (oud: 28), f. 296v, 01-06-1713

Transport perceel weiland aan Hendrick Mattheusz Heemskerck

Bron: Erfgoed Leiden, Notarieel Archief Lisse, notaris Jacob van Dorp, Inv. Nr. 5313, f. 70, dd. 09-04-1714.

Testament van Cornelis Hugenz van der Linden oud burgemeester. Benoemt tot enige erfgenamen de kinderen van zijn zusters Elisabeth Hugensdr van der Linden en Agniese Hugendr van der Linden niet in stammen maar hoofd voor hoofd en aan zijn zuster Agniese de lijftocht en vruchtgebruik van de goederen van haar kinderen. Benoemt tot voogden zijn zusters zoon Pieter Jansz Fits en zijn neef **Gerrit Hendriksz Hoogkamer**. Seclusie weeskamer.

f. 72. 21-04-1714. Inventaris van de goederen van Cornelis Hugenz van der Linden in zijn leven burgemeester en ambachtsbewaarder van Lisse en van Maria Gerritsdr Koning zijn vrouw, beiden overleden te Lisse. Voogden over de minderjarige erfgenamen Pieter Jansz Fits en **Gerrit Hendriksz Hoogkamer**.

Op 28-05-1714 hebben de voogden 840 ducaten gedeeld. **Gerrit Hendriksz Hoogkamer** 320 ducaten, Pieter Jansz Fits, Jacob Dirksz Bourgoigne en Marij Jansdr Fits met hun drieën 120 ducaten, **Anna Jansdr Fits**, Jan Jansz Fits en Huig Jansz Fits tezamen 120 ducaten en Neeltje Jeroensdr Bronsgeest en Trijntje Jeroensdr Bronsgeest tezamen 80 ducaten.

76.28-05-1714. Agniese Hugendr van der Linden weduwe van Jan Pietersz Fits lijftochterse, Pieter Jansz Fits, Jacob Dirksz van Bourgoigne man en voogd van Quirina Jansdr Fits en Maria Jansdr Fits, meerderjarige ongehuwde dochter, kinderen van Jan Pietersz en Agniese Hugendr mede-erfgenamen van Cornelis Hugenz van der Linden volgens testament op 09-04-1714 voor mij notaris gepasseerd allen wonende Lisse behalve de 3e comparant die te Sassenheim woont hebben voor hun aandeel bij provisie gelicht en ontvangen 378 gld.

112. 23-05-1715. Cornelia Jeroensdr Bronsgeest meerderjarige ongehuwde dochter, Jan Pietersz van Velsen gehuwd met Catharina Jeroensdr Bronsgeest beiden wonende Noordwijk en dochters van Elisabeth Hugendr van der Linden ieder voor 1/16, Pieter Jansz Fits wonende Lisse, Jacob Dirksz van Bourgoigne wonende Sassenheim gehuwd met Catharina Jansdr Fits, Maria Jansdr Fits meerderjarige ongehuwde dochter wonende Lisse en de voorschreven Pieter Jansz en **Gerrit Hendriksz Hoogkamer** mede wonende Lisse als testamentaire voogden over Anna, Jan en Huig Jansz kinderen van Agniese Hugendr van der Linden ieder mede voor 1/16 en mitsdien met elkaar voor de ene helft en nog **Gerrit Hendriksz** voor hem zelve voor de wederhelft geïnstitueerde erfgenamen van Cornelis Hugenz van der Linden en Maria Gerritsdr Koning en nog de voorschreven Agniese Hugensdr van der Linden mede wonende Lisse weduwe Jan Pietersz Fits als lijftochterse voor 6/16e parten van haar 6 kinderen volgens testament gepasseerd voor Quirijn Raven te Leiden op 13-08-1683 en de acte voor mij notaris van 09-04-1714 en nog dezelfde Agniese als van het Hof van Holland consent hebbende om de aandelen van haar minderjarige kinderen in de voorschreven erfenis te mogen ontvangen volgens het voorschreven consent van 09-04-1715 hebben gezien de testamenten van de

2 overledenen en de staten van de inboedel en voorts de verkoopcedulen van de vaste goederen gepasseerd voor schout en schepenen van Lisse op 21-01-1715 groot 2770 gld en de boelcedulle van 28-03-1715 groot 1312 gulden 11 stuivers en de rekening van de bedrijven die voor rekening van de boedel de bouwerij hebben waargenomen na de dood van Cornelis Hugensz en nog betaald hebbende de landpachten hebben de boedel daarna gedeeld in 2 porties en is aan **Gerrit Hendriksz Hoogkamer** toebedeeld 1 morgen 523 roe in Roversbroek aan Cornelis Hugensz opgedragen op 04-05-1694, belend NO de Ringsloot van de Bedijkte Lisserpoel, ZO en ZW Philips Doubleth en NO de Broekweg tegen 525 gld en elke helft bedraagt 2400 gulden 11 stuivers 8 penningen, 1/8 van de helft 326 gulden 6 stuivers.

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 17, f. 42 e.v., dd. 10-04-1714

Schuldbekentenis van Annetje Teeuwis Heemkerk, wonende te Voorschoten, laatst weduwe van Cornelis Teunisz Kleijn aan Gerrit Hendriksz Hoogkamer wonende tot Lis (Lisse) een som van 2300 guldens. Borg en mede principaal is haar broer Hendrick Teeuwisz Heemkerk wonende in Oegstgeest. Als borgstelling geldt de woning met land die haar comparants moeder zaliger op 23 mei 1707 heeft gekocht.

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 18, f. 164, dd. 25-05-1723

Boedelscheiding nalatenschap Annetje van der Fits, weduwe Teuwis Hendrikz Heemskerck door haar twee kinderen Hendrik Teuwis en Annetje Teuwis Heemskerck. Hendrik Teuwis krijgt in volle eigendom een bouwmanswoning bestaande in huis en erf, schuur, berg, boomgaard, poting en beplanting met alle de landerijen, zo wei-, hooi- als teelland daaraan behorende groot of te veromgelden voor 21 morgen 75 roeden, staande en gelegen omtrent het huis van Rouwcoop onder het ambacht van Voorschoten, zoals deze woning op 23-05-1723 aan genoemde weduwe Heemskerck opgedragen is. Hendrik Teuwis zal betalen aan Gerrit Hendrikz Hoogkamer woonachtig tot Lisse 2300 gulden volgens de schuldbrief van zijn zuster Annetje Teuwis voor het gerecht van Voorschoten gepasseert 10-04-1714. Tenslotte betaalt Hendrik Teuwis aan zijn zuster in contant geld 1200 gulden. Annetje Teuwis ontvangt uit de nalatenschap verscheidene contante penningen, mobiele goederen, zo van huisraad en inboedel, als van goud en zilver, gemunt en ongemunt. In presentie van Pieter Jacobsz van der Does.

Bron: Regionaal Archief Leiden, Gaarders en Ontvangers der Gemene Middelen, ca. 1650 - 1806, Voorschoten, Inv. Nr. 11, f. 28, dd. 25-05-1723

Laastelijk bekent **Hendrick Teuwis Heemskerck** bij scheidings van den boedel van zijn moeder **Annetje Janz Fits** hem aangedeelt te zijn een boumanswoning met een en twintigh mergen en 75 roe gelegen over en omtrent den huise van Rouwcoop waar op hij boven de erffportie hem competerende aan zijn meede erffgenaam komt uijttekeeren een Somme van drie duijsent en vijff hondert guldens, waar van den veertigsten penningh bedraagt 87: 10: En de 10e verhogingh van dien f. 8: 15: -

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 113, dd. 23-03-1728

Testament op de langstlevende voor schepenen van Voorschoten van Hendrik Teuwis Heemskerck en Neeltje Jans Nederdijk echtelieden

Bron: Erfgoed Leiden, archief 0506, Archief van notaris Hendrick Wilmers, 1720-1745, Deel: 1875, Periode: 1730, Leiden, folio 23

Bron: DE VERPONDING VAN VOORSCHOTEN 1731 door F.J.A.M. van der Helm (www.hogenda.nl)

Het origineel bevindt zich op het gemeentearchief Voorschoten, oud archief inv.nr. 145.

no 151

164 f 3:16:0 een bouwmanwooningh eijge: **Hendrick Heemskerk** wert met de landen door den eijgenaar zelfs gebruikt f. 18

no 168

193 f 1:18:0 een bouwmanwooningh eijge: **Pieter Jacobsz van der Does** cum socus wert met de landerijen door den eenen eijgenaar zelf gebruikt

no 169

194 f 2:17:0 een bouwmanwooning eijge: **Pieter Jacobsz van der Does** cum socus wert met de landerijen door den eenen eijgenaar zelfs gebruikt uijtgesondert 2 vertreckjes die verhuurt werden om f 19:0:0

no 170

195 f 3:10:0 een bouwmanwooningh eijge: Reijnier Cortswager wert met de landerijen verhuurt aan Pieter Jacobsz van der Does

no 171

196 f 18:15:0 de hoffstede genamt Rouwkoop bestaende in heerenhuijs thuijnman's huijs speelhuijs stal en koetshuijs eijge: de hr en mr Petrus Cuneus getaxeert op f 180:0:0

f. 21v

197 f een bouwmanwooningh eijge: d hr en mr Petrus Cuneus wert met de landerijen verhuurt aan **Pieter Jansz van de Geest**

Bron: Gemeente-archief Delft, Archief van de weeskamer Delft, nummer toegang 72, Fonds Clara van Sparwoude, Rekeningen van de goederen, Inv. Nr. 11706, Rekening, 1731

Hendrick Matteusz Heemskerk is schuldigh een erffpagt van agt goude Rijnlandse guldens tot XL grooten vlaems het stuck, onder verband van twee derde parten in ses mergen lands, met twee derde parten in de huijsinge en pootinge daer op staende, alles gelegen inden Ambachte van Voorschooten, te betaelen op Ligtmis off een maend daer nae

Waeraen de erffpagt volgende de voorgaende reeckening resteerde zedert den jaere 1728

Comt ahlier de somma van sestien guldens in voldoening van den jaeren d'anno 1729 en 1730 XVI guldens

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 19, f. 31, dd. 10-04-1733

Voor schout en schepenen van Voorschooten zijn verschenen de Heeren Adriaan Drabbe, Johannes Schröder en Mr. Jan van Zanen Pollio in qualiteit als mede Meesteren en Regenten van 't Vrouwe Elisabeth Gasthuijs geunieert met het Leprooshuijs binnen de stad Leijden, en bij de verdere Heeren Meesteren en Regenten gecommiteert en gezamentlijk bij de Eedele Groot Agtbare Heeren die van den geregte derzelver stad Leijden op den 8e januarij 1733 tot het transporteren van de natemeldene parthije land geautoriseert verklaarden den 27e december 1732 verkogt te hebben aen ende ten behoeve van **Hendrick Teeuwisz Heemskerk** een parthije zoo weij als teelland gelegen in dese Heerlijkheit in de Orange Polder, groot ofte te verongelden voor 4 mergen 450 roeden, belent ZO de Heerewegh, NO de koper en de heer Edmond, ZW Cornelis Verdigal en Pieter Gijsbertsz Adegeest, NW de Molewateringh en daer over Jan Pietersz de Rouw en Theodorus Kerkman Koopsom: 1800 guldens in gereed geld

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Gaarders en Ontvangers der Gemene Middelen ca. 1650 - 1806, Voorschoten, Inv. Nr. 13, f. 18v, dd. 10-04-1733

Ten Zelfen dage Transporteerden Dezelve Meesteren en Regenten van het voorgemelte Elisabeth gasthuijs aan **Hendrick Teeuwisz Heemskerck** Een parthije soo Weij als Teelland, gelegen in deze Heerlijkheidt in de Orange Polder, groot vier mergen vier hondert en vijftigh Roeden, belent ten Zuijd Oosten de Heerewegh, ten Noord Oosten den koper en de Heer Edomnd, ten Zuijdwesten Cornelis Verdigal en Pieter Gijsbertsz Adegeest, en ten Noordwesten de Molewateringh, en dat vrij en onbelast, boven een halve stuijver Rantsoen, voor een Somme van agthien hondert guldens, waarvan de helfte van den veertighsten Penningh tot lasten van den koper (volgens de speciale voorwaarden) bedraagt f. 23: 1: 4 En de thiende verhogingh van dien f. 2: 6: 2

Bron: Gemeentearchief Oegstgeest, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 980 (oud: 30), f. 125, 10-05-1738

Transport van een perceel weiland door Hendrick Mattheusz Heemskerck.

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 19, f. 129, dd. 08-02-1740.

Verkoper: Gerard Bicker van Swieten vrijheer van Swieten etc. als executeur van het testament van wijlen Cornelis Bicker van Swieten.

Koper: **Pieter Jacobsz van der Does** en Maartje Cornelisse Wassenaar weduwe van Dirk Jansz van der Voort.

Object: een partij wei- of teelland met een laan daar nevens, gelegen over Rosenberg, gedeeltelijk in de Starrenburger polder, tezamen groot 6 morgen 1 hond belend O de kopers, Reinier Kortswager en dhr. de Veer, Z de Vliet en de kopers, W de kopers en Maria van Alenburg en N de Heerweg; met conditie dat de koper de verponding van het huis hetgeen op het voornoemde land heeft gestaan en tegenwoordig afgebroken is, tot hun lasten nemen.

Vorige opdracht: 25 januari 1624.

Koopsom: 702 gulden gereed geld en een kustingbrief van 1400 gulden.

Bron: Erfgoed Leiden, Oud Notarieel Archief Leiden, archiefnummer 506, notaris Albertus Kleynenbergh, Inv. Nr. 2033, akte 149, dd. 30-08-1744

Testament van Pieter Jansz van der Geest en Ariaantie Jans Neederdijk, wonende te Voorschoten.

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief, Inv. Nr. 20, f. 64, dd. 04-06-1745.

Verkoper: **Pieter Jacobsz van der Does** weduwnaar erfgenaam en boedelhouder van wijlen Catharina Cornelis Wassenaar.

Koper: Maria Cornelisse Wassenaar weduwe van Dirk Jansz van der Voort.

Object: eerst de gerechte helft van twee huismanswoningen met schuren en bergen poting en beplanting naast elkaar over de laan van Rosenberg met omtrent 8 hond weiland achter de voornoemde huize, belend in het geheel, O Reinier Kortswager, Z Reinier Kortswager en het eerstvolgend partij, W dezelve eerstvolgende partij en N de Heerweg; nog de helft in een partij weiland met een laan daar nevens die tegenwoordig met Elst is beplant, nevens de voorgaande partij gedeeltelijk in de Starrenburger polder groot 6 morgen 1 hond belend O de voorgaande partij en Reinier Kortswager en dhr. de Veer, Z de Vliet en het volgend partij, W dezelve volgend partij en Maria van Alenburg en N de Heerweg en het voorgaande partij; alsmede nog de helft in een partij wei- of hooiland gelegen als voren in de Starrenburger polder, groot 2

morgen en 500 roeden belend O en N de voornoemde tweede partij, Z de Vliet en W Maria van Alenburg alsmede nog de helft in verscheidene partijen eiland mede als voren over de voornoemde woningen, N van de Heerweg in de Oranjepolder groot 7 morgen belend O Mathijs van Kempen, Z de Heerweg Jan Hofland Arij Hartevelt en Cornelis Bentvelsen, W dhr. Willem Suurmondts en mw. De weduwe van dhr. Johan Groenhout en N de Molensloot en daar over de buitensingel van Rosenberg; end laatstelijk nog de helft in een partij teelland groot 2 morgen en 3 hond belend O Jan Vlasveld, Z de Heerweg, W Hendrik de Bruin en N Hendrik Teeuwisz Heemskerk.

Vorige opdracht: van de 1e, 3e, en 4e partij een testament van Maria Willemsse van Roon weduwe van Cornelis Leendertsz Wassenaar op 26 april 1726 verleden en van de tweede partij een opdrachtbrief van 8 februari 1740.

Koopsom: 3500 gulden.

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Notariële Archieven Zuid-Holland voor 1843, Voorschoten, Inv. Nr. 8268F, akte nr. 55, dd. 09-10-1761

Testament van Hendrick Teeuwisz Heemskerk, bouwman wonende in de heerlijkheid van Voorschoten, mij notaris bekend, zijnde ziek en te bedde leggende echter zijn verstand en memorie volkomen machtig en gebruikende zoals uiterlijk bleek. Verwijst naar een eerder testament op 23-03-1728 van hem en zijn huisvrouw Neeltje Jans Neederdijk ten overstaan van twee schepenen van Voorschoten en de secretaris aldaar. Legateert aan Arij Leendertsz Vergouw en Aaltje van der Geest, echteluiden, tegenwoordig bij hem comparant wonende en zijn bouwerij waarnemende, de som van 200 gulden Als executeurs van het mutuele testament worden aangewezen alsmede als curateurs over zijn innocente huisvrouw Pieter Corneliss Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff, beiden wonende te Voorschoten

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Registers van openbare verkoop van onroerende goederen, 1646-1763, Inv. Nr. 91, 1757 – 1763, dd. 17 en 18-11-1761

Boedelveiling door Pieter Corneliss Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff als executeurs van het mutuele testament en de nalatenschap van Hendrick Teeuwisz Heemskerk

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Registers van openbare verkoop van onroerende goederen, 1646-1763, Inv. Nr. 91, 1757 – 1763, dd. 11 en 19-01-1762

Openbare veiling van boerderij en landerijen uit de nalatenschap van Hendrick Teeuwisz Heemskerk

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 21, f. 164v, dd. 02-04-1762

Verscheenen zijn voor schout en schepenen van Voorschoten Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteit als gestelde executeurs in den boedel van wijlen Hendrick Teeuwisz Heemskerk mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van sijne nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk, dewelke verklaarden volgens beschreeve voorwaarden op den 12 en 19 januarij 1762 alhier verkogt te hebben ende nu bij deesen wel ende wettelijk op te draagen aan ende ten behoeve van Joseph van der Lis, Mr. chirurgijn alhier te Voorschoten, present de koop accepteerende, een bouwmanwooning bestaende in sijn huijsinge, koe en paardenstallinge, twee schuuren, twee bargaen, een thuijn en boomgaard met sijn potinge en plantinge mitsgaders diverse stukken weijland en nog een stuk teelland, alles aan en omtrent de voorschreeve huijsinge geleegeen, te zaamen groot 11 mergen 226 roeden dog maar verongeldende voor 11 mergen en 2 hond, alles staande en geleegeen in deese heerlijkheid van Voorschoten in het Westeijnde, teegen over de Hofstede Rouwkoop, zijnde de voorschreeve woning met de weijlanden daar voor agter en ter zijden geleegeen, belend NO Pieter Cornelisz Romeijn met het land dat uijt deesen boedel aan hem is verkogt en eerstdaags zal worden opgedraagen en Arij Cornelisz Verdigal, ZO de

Heerewegh, ZW de voornoemde Arij Cornelisz Verdigal en de erffgenamen van wijlen de heer Quintijn de Veer en NW de Oranje off Voorwateringh en zijnde het stuk teelland belend NO de heere Theodorus Edmond, ZO de Heerewegh, ZW Jan van den Bosch, NW een gedeelte van de voorgemelde weijlanden
Koopsom: 1100 guldens contant en een custingbrief van 2000 guldens Oude waarbrieven: 23-05-1707 en 10-04-1733

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Protocollen van kustingbrieven en hypothecken, gepasseerd voor schepenen van Voorschoten, 1729-1808, Inv. Nr. 29, 1729 - 1780, f. 172v, dd. 29-04-1762

Wij Adrianus Boers, Bailliuw en Schout, Jacobus Uijtenboogaard en Joost van Eijk, Scheepenen der Vrije Heerlijkheid van Voorschooten, oirconden dat voor ons gekoomen ende verscheenen is Joseph van der Lis Meester Chirurgijn alhier te Voorschooten, dewelke verklaarde gekogt te hebben van ende jeegens Pieter Cornelis Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteit als gestelde Executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerck, mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van zijn nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk Een bouwmanswooninge, bestaende in zijne huijzinge, koe en paardenstallinge, twee schuuren, twee bargaen, een thuijn en boomgaard met zijn pootinge en plantinge, mitsgaders diverse stukken weijland, en nog een stuk teelland, alle aan en omtrent de voorschreeve huijzinge geleegeen, te zaamen groot elff mergen en twee hond en ses en twintig roeden, dogh maar verongeldende voor elff mergen en twee hond, alles staande ende geleegeen in deese heerlijkheid van Voorschooten in het Westeijnde teegen over de hofsteede Rouwkoop, zijnde de voorschreeve wooninge met de weijlanden daar voor, agter en ter zijden geleegeen, belend ten noordoosten Pieter Cornelisz Romeijn met het land dat uijt deezen boedel aan hem is verkogt en eersdaags zal worden opgedraagen, en Arij Cornelisz Verdigal, ten zijdoosten den Heerenweg, ten zijdwesten Arij Cornelisz Verdigal en den erffgenaam van wijlen den Wel Edele Gestrenge Heere Quintijn de Veer en ten noordwesten de Orange off Voorwateringh en het stuk teelland belent ten noordoosten den heer Theodorus Edmond, ten zijdoosten de Heerewegh, ten zijdwesten Jan van den Bosch ende ten noordwesten een gedeelte van de voorgemelde weijlanden, Ende bekende hij comparant ter zaake derzelve koope en transporte wel en deugdelijk schuldigh te weezen (booven en behalven de somme van elff hondert guldens en het bedonge rantsoen ter somme van seeve en seeventigh gulden en thien stuijvers op het doen der opdragte in contanten en gereede gelde betaalt) alsnogh een somme van twee duisent guldens, van welke somme hij comparant beloofde te betaalen interessen teegens drie guldens en vijff stuijvers van iedere hondert in 't jaar, te reekenen van de 1e april deeses jaars 1762 aff en geduurende tot de volle en effectueele voldoeninge en aflossinge van De Origineele deses is aan mij ondergeschreeve Secretaris van Voorschooten vertoont met quitantie in dorso, luidende als volgt: Wij ondergeschreeven bekenne voldaan te zijn van het geheel capitaal en interest verzoeken dat deeze werd geroijeert, Voorschooten den 30e april 1765. (was getekent) Pieter Romeijn, Klaas Hoogwerff, En is deze vervolgens alhier geroijeert. Actum den 30e mej 1765 W. Suurmond

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Protocollen van kustingbrieven en hypothecken, gepasseerd voor schepenen van Voorschoten, 1729-1808, Inv. Nr. 29, 1729 - 1780, f. 173, dd. 29-04-1762

Van de voorschreeve capitale somme toe, welke aflossinge hij comparant zal mogen doen, en door de houders deeses ook mogen worden opgeeijscht ten allen tijden, mits malkanderen drie maanden te vooren behoorlijk waarscouwende en dat met de interesse van dien na beloop des tijds Tot nakominge, voldoeninge ende verseekeringe van het geen voorschreeve staat was hij comparant bij deese verbindende, eerstelijk specialijk het voorschreev bij hem gekogte, voorts zijn persoon, ende generalijk alle zijne verdere goederen, roerende en onroerende, present en toekoomende, geene van dien uijtgezondert, stellende dezelve ter bedwange ende executie van alle 's Heeren Recht en Rechteren ende specialijk den Edele Hove van Hollandt, met verhaal van kosten Dit alles ter goeder trouwe 29-04-1762

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 61, kopie van prothocol W, f. 162v, dd. 29-04-1762

Verscheenen zijn voor schout en schepenen van Voorschoten Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteit als gestelde executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerk mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van sijne nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk, dewelke verklaarden volgens beschreeve voorwaarden op den 12 en 19 januarij 1762 alhier verkogt te hebben ende nu bij deesen wel ende wettelijk op te draagen aan ende ten behoeve van Arij Cornelisz Verdigal alhier present de koop accepteerende twee parthijen extra goed en wel toegemaakt weij of hooijland gelegen in dese Heerlijkheid in de Papewegspolder, te zaamen groot vier mergen en drie hond, dogh verongeldende voor vier mergen drie hond en vijftigh roeden en in 't Molengeld van de Papewegspolder betalende tegens vier mergen twee hond en vijff en seventigh roeden, in 't geheel belent ten NO de Heer Secretaris Willem Suurmondts en den koper, ten ZO de Dobbe of Agterwateringh, ten ZW de erffgenamen van Vrouwe Agneta de Graaff weduwe Hockepied en d'erffgenamen van den Heere Anthony van Outhesden, ende ten NW Sander van Gent ende den koper. Jongste opdrachtsbrieven: 12-05-1702 en 23-05-1707 en de boedelscheiding van wijlen Annetje Jansdr Fits weduwe wijlen Teeuwisz Hendricksz Heemskerk op 25-05-1723 onder de hand verleden en gepasseerd Koopsom: 1277 guldens in contant en gereed geld

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 61, kopie van prothocol W, f. 163v, dd. 29-04-1762

Verscheenen zijn voor schout en schepenen van Voorschoten Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteit als gestelde executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerk mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van sijne nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk, dewelke verklaarden volgens beschreeve voorwaarden op den 12 en 19 januarij 1762 alhier verkogt te hebben ende nu bij deesen wel ende wettelijk op te draagen aan ende ten behoeve van Gijsbert Pietersz Persoon

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 61, kopie van prothocol W, f. 164v, dd. 29-04-1762

Verscheenen zijn voor schout en schepenen van Voorschoten Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteit als gestelde executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerk mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van sijne nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk, dewelke verklaarden volgens beschreeve voorwaarden op den 12 en 19 januarij 1762 alhier verkogt te hebben ende nu bij deesen wel ende wettelijk op te draagen aan ende ten behoeve van Joseph van der Lis, Mr. chirurgijn alhier te Voorschoten, present de koop accepteerende, een bouwmanswooning bestaende in sijn hujsinge, koe en paardenstallinge, twee schuuren, twee bargaen, een thuijn en boomgaard met sijn potinge en plantinge mitsgaders diverse stukken weijland en nog een stuk teelland, alles aan en omtrent de voorschreeve huijzinge geleegeen, te zaamen groot 11 mergen 226 roeden dog maar verongeldende voor 11 mergen en 2 hond, alles staende en geleegeen in deese heerlijkheid van Voorschoten in het Westeijnde, teegen over de Hofstede Rouwkoop, zijnde de voorschreeve wooning met de weijlanden daar voor agter en ter zijden geleegeen, belend NO Pieter Cornelisz Romeijn met het land dat uijt deesen boedel aan hem is verkogt en eerstdaags zal worden opgedraagen en Arij Cornelisz Verdigal, ZO de Heerewegh, ZW de voornoemde Arij Cornelisz Verdigal en de erffgenamen van wijlen de heer Quintijn de Veer en NW de Oranje off Voorwateringh en zijnde het stuk teelland belend NO de heere Theodorus Edmondts, ZO de Heerewegh, ZW Jan van den Bosch, NW een gedeelte van de voorgemelde weijlanden Koopsom: 1100 guldens contant en een custingbrief van 2000 guldens Oude waarbrieven: 23-05-1707 en 10-04-1733

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 61, kopie van prothocol W, f. 167v, dd. 19-05-1762

Verscheenen zijn voor schout en schepenen van Voorschoten Pieter Cornelisz Romeijn en Claas Evertsz Hoogwerff in qualiteit als gestelde executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerk mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van sijne nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk, dewelke verklaarden volgens beschreeve voorwaarden op den 12 en 19 januarij 1762 alhier verkogt te hebben ende nu bij deesen wel ende wettelijk op te draagen aan ende ten behoeve van Jan Hendricksz van Sassen alhier present de koop accepteerende

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Rechterlijk Archief Voorschoten, Inv. Nr. 61, kopie van prothocol W, f. 168v, dd. 19-05-1762

Verscheenen zijn voor schout en schepenen van Voorschoten Claas Evertsz Hoogwerff benevens Pieter Cornelisz Romeijn in qualiteit als gestelde executeurs in den boedel van wijlen Hendrik Teeuwisz Heemskerk mitsgaders voogden en curateurs over de persoon en goederen van sijne nagelaatene innocente weduwe Neeltje Jansdr Neederdijk, dewelke verklaarden volgens beschreeve voorwaarden op den 12 en 19 januarij 1762 alhier verkogt te hebben ende nu bij deesen wel ende wettelijk op te draagen aan ende ten behoeve van de voornoemde zijne mede executeur en voogd Pieter Cornelisz Romeijn, alhier present de koop accepteerende,

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Gaarders en Ontvangers der Gemene Middelen, ca. 1650 - 1806, Voorschoten, Inv. Nr. 17, f. 5, dd. 09-01-1762

Hendrik Teeuwisz Heemskerk, op den 22 october 1761 deeser wereld zijnde komen te overlijden zonder descendentes, is op den 9e Januari 1762 aangeevinge gedaan van de goederen, het middel van de collaterale successie subject, door hem ten behoeven van zijne weduwe en erffgenamen naagelaaten, waar van de verantwoordinge in de Tekst moet nog uitgewerkt worden

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Oud Archief gemeente Voorschoten 1400 - 1810, Inv. Nr. 145

Quohier der verpondingen van de huizen 1731 Buijten 't Dorp aande Noortzijde No. 151 (164) 3: 16: 0 Een Bouwmanswooningh Eige Hendrick Heemskerk Wert met de landen door den eigenaar zelfs gebruijct

Tekst en bron moeten nog uitgewerkt worden

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Archief Voorschoten voor 1811, Inv. Nr. 56, Afschrift van Inv. Nr. 54 (Ambachtslegger, opgemaakt tussen 29 oktober 1602 en 30 juli 1603), bijgehouden tot het einde van de 18e eeuw, f. 99

Willempje Keijsers eigen, Pieter Lourisz van Rhijn bruijcker II mergen II hont XCVIII roeden geeft 2 morgen 3 hont Nu eigen Dirck Jorisz Outshoorn bij opdracht in dato den 9e junij 1656 off bij scheijding hiervoor gemelt op f. 47 van dato den 11e mej 1668 Nu eigen Annetje Jansdr weduwe van Teuwis Heemskerck onder opdracht vanden 23e mej 1707 Nu Hendrick Teuwisz Heemskerck bij scheijding van de 25e mej 1723 Nu Arij Cornelisz Verdigal bij opdracht vande 29e april 1762

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Archief Voorschoten voor 1811, Inv. Nr. 56, Afschrift van Inv. Nr. 54 (Ambachtslegger, opgemaakt tussen 29 oktober 1602 en 30 juli 1603), bijgehouden tot het einde van de 18e eeuw.

Cornelis Claasz met Willem Claasz I mergen L roeden Nu Willempje Keijsers eigen en Pieter Lourisz van Rhijn bruijcker Eijgen Dirck Jorisz Outshoorn bij scheijding als f. 47 Nu de voorgemelde Annetje Jans bij opdracht

vande 23e meij 1707 Nu Hendrick Teuwisz bij scheijding alsovooren Nu Joseph vander Lis bij opdracht vande 29e april 1762

Bron: Gemeentearchief Voorschoten, Archief Voorschoten voor 1811, Inv. Nr. 56, Afschrift van Inv. Nr. 54 (Ambachtslegger, opgemaakt tussen 29 oktober 1602 en 30 juli 1603), bijgehouden tot het einde van de 18e eeuw.

Claas Cornelisz van Rhijn VII mergen V hont XLVII roeden Nu geheel Willemptie Keijzers bij opdracht vanden 19 november 1654 in eigendom, Pieter Lourisz van Rhijn bruijcker Nu eijgen Dirck Jorisz Outshoorn bij scheijding voor den notaris Frans van Cingelshoeck tot Leijden in dato den 11e meij 1668 Nu eijgen Annetge Jans vander Fits weduwe van Teuwis Hendrixe Heemskerck bij opdracht van dato den 23e meij 1707 Nu Heijndrick Teuwisz Heemskerck bij scheijding van 25e meij 1723 Nu hiervan op Joseph vander Lis 5 mergen 3 hont bij opdracht 29 april 1762 Nu hiervan op Pieter Cornelisz Romeijn 2 mergen 2 hont 50 roeden bij opdracht vande 19e meij 1762

Bron: Gemeente-archief Delft, Archief van de weeskamer Delft, nummer toegang 72, Fonds Clara van Sparwoude, Rekeningen van de goederen, Inv. Nr. 11706, Rekening, 1731

Bron: Gemeente-archief Delft, Archief van de weeskamer Delft, nummer toegang 72, Fonds Clara van Sparwoude, Rekeningen van de goederen, Inv. Nr. 11711, Rekening, 1775
Hendrick Mattheus Heemskerk is schuldig aan erfpagt van acht goude Rijnlandse guldens tot XL groten vlaams het stuk voor twee derde parten in de huisinge en potinge daar op staande alles gelegen in de Ambagte van Voorschoten te betalen op Ligtmis of een maand later Waarvan bij de voorgaande Rekening blijkt dat laatst is verantwoord de jaren pagt verscheenen 1761, 62, 63, 64, 65, 66 en 1767 Ende heeft den rendant vervolgens ontvangen de somma van vier en zestig guldens en voldoeninge van acht jaren erfpagt verschenen Ligtmis 1768, 69, 70, 71, 72, 73, 74 en 1775 dus f. 64,-

Bron: Gemeente-archief Delft, Archief van de weeskamer Delft, nummer toegang 72, Fonds Clara van Sparwoude, Rekeningen van de goederen, Inv. Nr. 11714, Rekening, 1806

Joseph van Lis te Voorschoten is schuldig aan een erfpacht van acht goude Rhijnlandsche guldens tot XL grooten vlaams het stuk voor twee derde parten in zes morgen lands met de huisinge daar op staande alles gelegen onder den ambachte van Voorschoten te betaalen Ligtmis of 2 februarij een maand onbegrepen.

Hoofdstuk 11. Dankbetuigingen

Bij het onderzoek heb ik veel hulp en medewerking gekregen van de volgende personen en instanties:

Mevrouw Carla de Gopper, Lisette van Koppen en overige medewerkers van het gemeentearchief van Voorschoten en Wassenaar (De Paauw, Wassenaar)

André van Noort, Lisa Lucassen en overige medewerkers van de studiezaal van Erfgoed Leiden en Omstreken (Boisotkade, Leiden)

Medewerkers van de studiezaal van het Nationaal Archief in Den Haag

Wim van den Eijkel (Voorschoten)

Piet van der Plas (Voorschoten)

Frans Angevaare (Noordwijk)

Harrie Salman (Noordwijk)

Ronald van der Spiegel (Den Haag)

Kees Kuiken (Haren)

Jan Metzlar (Afdeling Informatiebeheer, gemeente Waadhoeke, Friesland)

Sytse Keizer (www.historiehetbildt.nl)

Alphons Maas (werkgroep genealogie Hillegom)

Ward Hoskens (Leiden, conservator van de Pieterskerk)

Aad Lelijveld (Stichting Oud Sassenheim)

Diverse leden, waaronder Cees van Gent van Stamboom Forum (www.stamboomforum.nl)

Ik heb met bijzonder veel dank gebruik kunnen maken van de digitale bronnen in het Oud Archief Rijnland (Hoogheemraadschap van Rijnland, Leiden), met name de Morgenboeken Rijnland en de blaffaards met de kerkgeboden (vergunningen), waaronder van Hillegom, Oegstgeest en Sassenheim

Ik heb met bijzonder veel dank gebruik kunnen maken van bewerkt bronmateriaal op de website Hollandse Genealogische Databank www.hogenda.nl van de Hollandse Vereniging voor Genealogie “Ons Voorgeslacht” en de genealogische vereniging Prometheus (TU Delft)